

UNIVERSITATEA PEDAGOGICĂ DE STAT "ION CREANGĂ"

Cu titlu de manuscris

C.Z.U.94(478),,1812/1864"(043.3)

LEȘCU ARTUR

**LEGISLAȚIA PUNITIVĂ ȘI SISTEMUL PENITENCIAR
DIN BASARABIA. 1812 – 1864**

611.02. ISTORIA ROMÂNILOR (PE PERIOADE)

Teză de doctor în științe istorice

Conducător științific: _____

VARTA Ion, doctor în istorie,
conferențiar universitar

Autor: _____

LEȘCU Artur

CHIȘINĂU, 2019

© LEŞCU Artur, 2019

CUPRINS

ADNOTARE	5
LISTA ABREVIERILOR.....	8
INTRODCERE	10
1. LEGISLAȚIA PUNITIVĂ ȘI SISTEMUL PENITENCIAR ÎN BASARABIA: REPERE ISTORIOGRAFICE ȘI SURSELE ISTORICE	20
1.1. Istoriografia din epoca modernă.	20
1.2. Istoriografia din epoca contemporană (1917 - 1991).....	27
1.3. Istoriografia contemporană din anul 1991 și până în prezent.....	33
1.4. Izvoare și documente.....	39
1.5. Concluzii la capitolul 1	44
2. SISTEMUL DE DREPT DIN IMPERIUL RUS ȘI IMPLEMENTAREA LUI ÎN BASARABIA ÎN PERIOADA ANILOR 1812 - 1864	46
2.1. Legislația punitivă, sistemul judiciar și organele de drept în Imperiul Rus.....	46
2.2. Organele de drept în Țara Moldovei în sec. al XVIII-lea – începutul sec. al XIX-lea. Introducerea dreptului rusesc în Basarabia	55
2.3. Concluzii la capitolul 2	62
3. SISTEMUL JUDECĂTORESC ÎN BASARABIA. ACTIVITATEA TRIBUNALELOR	64
3.1. Înființarea și activitatea tribunalelor regionale și a celor ținutale din Basarabia.....	64
3.2. Practica aplicării pedepsei de exilare din Basarabia în Siberia	84
3.3. Deficiențele sistemului judecătoresc.....	89
3.4. Concluzii la capitolul 3	96
4. ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA ORGANELOR DE POLIȚIE ȘI DE URMĂRIRE PENALĂ	99
4.1. Formarea și funcționarea organelor de poliție din Basarabia	99
4.2. Lupta instituțiilor de drept cu fenomenul contrabandei în Basarabia	103

4.3. Carențele organelor de poliție	113
4.4. Concluzii la capitolul 4.....	119
5. SISTEMUL PENITENCIAR DIN BASARABIA ÎN PERIOADA ANILOR 1812 – 1864 (PÂNĂ LA REFORMA JUDECĂTOREASCĂ)	121
5.1. Constituirea și activitatea sistemului penitenciar în Basarabia	121
5.2. Regimul de detenție, evadările	130
5.3. Formarea și responsabilitățile Societății Epitropice a Închisorilor	144
5.4 Concluzii la capitolul 5	152
CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI	156
BIBLIOGRAFIE.....	162
ANEXE.....	174
Anexa nr.1 Rangurile demnitarilor existente în Imperiul Rus.....	174
Anexa nr. 2 Lista ispravnicilor ținuturilor din Basarabia.....	175
Anexa nr. 3 Lista funcționarilor Tribunalului regional Penal din Basarabia.....	178
Anexa nr. 4 Lista funcționarilor Tribunalului regional Civil din Basarabia.....	183
Anexa nr. 5 Lista funcționarilor Tribunalului Comercial Ismail și ai Tribunalului regional Comercial din Basarabia.....	187
Anexa nr. 6 Lista funcționarilor Tribunalului regional de Conștiință din Basarabia.....	190
Anexa nr. 7 Lista funcționarilor Tribunalele ținutale din Basarabia.....	193
Anexa nr. 8 Lista funcționarilor Tribunalele penale ținutale din Basarabia.....	196
Anexa nr. 9 Lista funcționarilor Tribunalele civile ținutale din Basarabia.....	207
Anexa nr. 10 Lista funcționarilor organelor de poliție din Basarabia.....	224
Declarația privind asumarea răspunderii	241
CURRICULUM VITAE	242

ADNOTARE

Autor: Leșcu Artur Anatolie

Tema de cercetare: Legislația punitivă și sistemul penitenciar din Basarabia. 1812 - 1864, teza de doctor în istorie, Chișinău, anul perfectării 2018.

Structura tezei: lista abrevierilor, introducere, cinci capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie cu 160 de titluri, 161 pagini de text de bază, 7 figuri, 12 tabele. Rezultatele obținute sunt publicate în 8 lucrări științifice.

Cuvinte-cheie: Basarabia, Imperiul Rus, sistem penitenciar, sistem punitiv, legislație, tribuna civil, tribunal penal, dreptul autohton, dreptul rus, sistem judiciar.

Domeniul de studiu: Istoria Românilor.

Scopul lucrării: analiza procesului de implementare a legislației punitive ruse și a sistemului penitenciar în Basarabia în perioada anilor 1812-1864.

Obiectivele lucrării: analiza nivelului de abordare în literatura de specialitate și în sursele istorice a problemei privind legislația punitivă și sistemul penitenciar din Basarabia; elucidarea problemei ce vizează funcționarea sistemului de drept în Imperiul Rus și implementarea lui treptată în Basarabia; examinarea activității sistemului judecătoresc; elucidarea modului de organizare și funcționare a organelor de poliție; investigarea procesului de constituire și dezvoltare în Basarabia a sistemului penitenciar de tip rusesc, a rețelei instituțiilor de detenție și a închisorilor, construcția, reparația și întreținerea lor din bugetul regional.

Noutatea științifică a investigației rezidă în elucidarea multiplelor aspecte ale evoluției sistemului legislativ, judecătoresc și punitiv de tip rusesc în regiune. Datorită vastului material documentar și statistic analizat de autor devine mai clară evoluția fenomenului criminogen în regiune, mai nuanțate categoriile și formele crimelor săvârșite.

Valoarea teoretică a lucrării își găsește exprimarea în abordarea pe nou (cunoașterea, interpretarea, înțelegerea) a fenomenului dreptului în totalitatea sa pe teritoriul pruto-nistean în perioada anilor 1812-1864.

Valoarea aplicativă a lucrării consistă în analiza materialului axat pe domeniul de cercetare care permite trasarea unei viziuni noi privind istoria dezvoltării dreptului ca parte a istoriei Basarabiei în general.

Implementarea rezultatelor științifice: acestea pot fi utilizate la elaborarea prelegerilor ținute în instituțiile de învățământ superior, a studiilor de istorie și istoria dreptului; în activitatea cotidiană a instituțiilor de drept, judecătorești, penitenciare din Republica Moldova. Lucrarea poate servi și la amenajarea camerelor de odihnă în cadrul unităților de carabinieri, a panourilor istorico-informative, completând și volumul de carte al bibliotecilor din instituțiile penitenciare.

АННОТАЦИЯ

Автор: Лешку Артур Анатольевич.

Тема исследования: Репрессивное законодательство и тюремная система Бессарабии. 1812-1864, диссертация на соискание ученой степени доктора исторических наук, Кишинев, 2018.

Структура диссертации: список сокращений, введение, пять глав, общие выводы и предложения, список литературы из 160 источников, 161 страниц основного текста, 7 графиков, 12 таблиц. Результаты исследований были опубликованы в 8 научных работах.

Ключевые слова: Бессарабия, Российская Империя, тюремная система, репрессивная система, законодательство, гражданский суд, уголовный суд, местное право.

Область исследования: история румын.

Цель исследования: изучение роли репрессивного законодательства и деятельности тюремной системы в Бессарабии в период 1812-1864 г.

Задачи диссертации: анализ степени изученности в научной литературе вопроса о роли репрессивного законодательства в Бессарабии; изучения вопроса относительно характера правовой системы Российской Империи и методов её введения, с 1812 по 1864 годы в Бессарабии; анализ деятельности судебной системы; изучение деятельности органов полиции; изучение проблемы внедрения в крае российской тюремной системы.

Научная новизна исследования состоит в комплексном изучении многообразия аспектов развития российского законодательства, тюремной системы и их влияния на процессы руссификации местного населения. Благодаря широкому спектру документов и статистического материала рассмотренных автором, становится более ясной и понятной эволюция преступности в крае.

Теоретическая значимость исследования заключается в новом подходе к изучению феномена права, во всех его проявлениях, на территории Пруто-Днестровского междуречья в период 1812-1864 годов.

Практическая ценность диссертации состоит в анализе до сих пор не изученных архивных материалов, позволяющих по новому осмыслить вопросы, связанные с развитием права в рамках истории Бессарабии.

Полученные результаты исследования могут стать солидным подспорьем при преподавании в вузах курса лекций по истории Бессарабии, при написании научных работ, включительно по истории права, тюремной системы Республики Молдова. Работа может быть использована при оформлении комнат отдыха войск карабинеров, информационных панно и комплектации библиотек тюремных учреждений.

ANNOTATION

Author: Leșcu Artur Anatolie

The research theme: **The Punitive Legislation and Penitentiary System from Bessarabia. 1812-1864**, doctor in history dissertation, Chișinău, 2018.

The structure of the thesis: list of abbreviations, introduction, five chapters, general conclusions and recommendations, bibliography with 160 titles, 161 pages of main text (up to Bibliography), 7 figures, 12 tables. The obtained results are published in 8 scientific works.

Keywords: Bessarabia, Russian Empire, penitentiary system, civil court, criminal tribunal, domestic law, Russian law, judiciary system.

The field of study: History of Romanians.

The purpose of the research: to analyze the process of implementing the Russian punitive legislation and the penitentiary system in Bessarabia between 1812 and 1864.

The objectives of the research: the analysis of the problem of punitive legislation and the penitentiary system in Bessarabia in the literature and historical sources; the identification of the problem of the functioning of the rule of law in the Russia and its gradual implementation in Bessarabia; examination of the problems of the judiciary and the courts institutions; the elucidation of the police and prosecution bodies were organized and operated; investigation of the problem of the foundation and development in Bessarabia of the Russian type penitentiary system, appearance of the network of the detention places and their construction, and maintenance from the regional budget.

Scientific novelty: consists of the elucidation of multiple aspects of the evolution of the Russian type of legislative, judiciary and punitive systems as a whole ensemble meant to lead to a denationalization of the native population of the region. By using a vast material it becomes more clear the evolution of the criminogenic phenomenon in the region.

Theoretical value: consists of theoretical approach of the law phenomenon in the totality of representation in the Prut-Dniester territory in the period 1812-1864.

The applicable value of the research: consists of the analysis of the material referred to the researched domain that allows drawing a new vision on the history of law development in the history of Bessarabia in general.

The implementation of the scientific results: the obtained results can be used at the lectures at the superior education institutions, historical studies elaboration, history of law, in the daily activity of the judiciary and penitentiary institutions from Republic of Moldova. The materials of the research can be used in the arrangement of the rest rooms in the carabineer units, historic-informative panels, libraries in the penitentiary institutions.

LISTA ABREVIERILOR

În limba română

ANRM	Arhiva Națională a Republicii Moldova
ASRO	Arhiva de Stat din regiunea Odesa (Ucraina)
ass.col.	asesor colegial
cap.	căpitan
cat.	categorie
col.	colonel
cons.col.	consilier colegial
cons. de curte	consilier de curte
cons. de stat	consilier de stat
cons.tit.	consilier titular
cop.	copeici
cl.	clasa
d.	dosar
F.	fond de documente
f.	filă din dosar
gr.	gram
grd.	de gardă
kg.	kilogram
l.	litru
loc.	localitate
m.	metru
mm.	milimetru
nr.	Număr
p.	pagină
reg.col.	registrator colegial
rotm.	rotmistru
rub.	Rublă
Sf.	Sfântul (Sfânta)
secr. col.	secretar colegial
secr. gub.	secretar gubernial
secr.prov.	secretar provincial
vol.	volum

În limba rusă

ЗБОСК

Записки Бессарабского Областного статистического комитета (Кишинев)

ЗОАО

Записки Одесского археологического общества (Одесса)

ЗООИД

Записки Одесского общества истории и древностей (Одесса)

М.

Москва

ПСЗРИ

Полное собрание законов Российской империи. Собрание первое, второе и третье. (СПб)

СПб.

Санкт-Петербург

INTRODCERE

Actualitatea și importanța tezei abordate. Istoria implementării legislației punitive, sistemului de drept, instituirii și funcționării sistemului penitenciar din Basarabia, după anexarea acesteia de către Imperiul Rus, este pe cât de interesantă, pe atât de necunoscută. Odată cu destrămarea Uniunii Sovietice și proclamarea independenței Republicii Moldova, în prim-plan a apărut problema privind renașterea spirituală și revenirea la tradițiile naționale, inclusiv în domeniul judiciar. Începând cu anul 1812, cu mici intermitențe, populația băștinașă dintre Nistru și Prut a fost supusă de către autoritățile ruse de ocupație unui puternic proces de deznaționalizare în toate domeniile vieții sociale, având consecințe grave și asupra legislației pământene din Basarabia. În această perioadă legislația autohtonă era substituită, în mod intenționat, cu legislația imperială rusă sub falsul pretext al lipsei legilor și obiceiurilor naționale corespunzătoare și a tradițiilor judiciare, vehiculându-se ideea „barbarismului” românilor basarabeni și incapacității lor de a se conduce de propriile legi. Toate acestea aveau un scop bine determinat: de a educa populația locală în spiritul supușeniei față de autoritățile imperiale, sustrăgându-i astfel atenția de la acțiuni îndreptate împotriva asupritorilor săi. În cazurile în care existența unor legi locale era recunoscută, acestea erau considerate inferioare celor ruse, bazate, chipurile, pe principii moderne europene. Implementarea legislației punitive ruse în detrimentul dreptului autohton este o problemă insuficient cercetată în istoriografia din epoca modernă, fapt ce potențează actualitatea și importanța a prezentei investigații.

Actualitatea temei este determinată și de faptul că în perioada sovietică problema dată a fost studiată superficial, accentul fiind pus pe rolul progresist al autorităților imperiale ruse în depășirea stării de înapoiere și regres în care, conform opiniei eronate a cercetătorilor sovietici, se afla Basarabia la începutul secolului al XIX-lea. Dar și din acest punct de vedere atât problema vizând introducerea legislației punitive de tip rusesc și sistemul penitenciar din Basarabia, cât și particularitățile acestuia în raport cu alte gubernii și regiuni ale Imperiului Rus, au rămas nestudiate.

Analiza problemei privind eliminarea treptată în Basarabia, începând cu anul 1812, a unui amplu sistem legislativ bazat pe izvoarele dreptului roman și bizantin, codificat în anul 1646 de către Eustaratie Logofătul și promulgat de domnul Vasile Lupu în „Carte românească de învățătură”, adaptată la cerințele epocii moderne, în „Sobornicescul Hrisov” din anul 1785 pe timpul domniei lui Alexandru Mavrocordat și în 1814 de către boierul Andronache Donici în a sa „Adunarea cuprinzătoare în scurt de pravilele cărților împărătești” rămâne a fi una actuală. Faptul că acest sistem legislativ a fost exclus treptat din practica judecătorească, fiind înlocuit cu legislația punitivă rusă a dat naștere situației în care ambele sisteme legislative au coexistat o

perioadă îndelungată de timp. Procesul în cauză a condus la apariția și evoluția unei situații de drept originale, sub mai multe aspecte, diferite de cel existent în Imperiul Rus.

Importanța lucrării reiese și din faptul că deși există lucrări care reflectă problema abordată, la elaborarea multora din ele autorii s-au bazat pe conceptele marxiste ale problemei în cauză. În ce privește prezenta lucrare, am utilizat unele concepte noi în cercetarea problemei, în baza noilor abordări metodologice.

Perioada de tranziție și reformări radicale, pe care o parcurge Republica Moldova la etapa actuală, are similitudini izbitoare cu situația din Basarabia din sec. al XIX-lea, când societatea locală era supusă unei reformări radicale a întregului mod de viață, repercusiunile cărora se simt până în prezent. Trecerea din componența unui stat în a altui stat a fost una foarte dureroasă, mai ales la nivelul conștiinței, percepției lumii înconjurătoare, inclusiv din punct de vedere comportamental, bazat pe tradiție și legislație națională. În condiții noi, moldovenii basarabeni au elaborat un sistem întreg de măsuri, menite să atenueze impactul distrugător al schimbărilor radicale din societate, forțând autoritățile țariste, prin opoziția manifestată de către nobilimea locală, să promoveze, treptat, reformele, inclusiv cele judiciare, cu păstrarea elementelor autohtone, adaptându-se condițiilor noi și salvând, prin aceasta, însăși esența națională a populației băștinașe, momente de o actualitate majoră, coordonate cu noile condiții istorice.

Reperete cronologice ale lucrării sunt cuprinse între anul 1812, când Basarabia a fost anexată de către Imperiul Rus și limita superioară – anul 1864, când a început implementarea reformei judecătorești. Limita inferioară este determinată de faptul că anume din anul 1812 începe schimbarea treptată a legislației și practicii juridice naționale din Basarabia cu cea rusească. Această practică a fost continuată și ulterior, pe durata întregii perioade de aflare a Basarabiei în componența Imperiului Rus.

Sub aspect geografic, lucrarea dată se referă la teritoriul situat între râurile Nistru, Prut și Dunăre, rebotezat într-o manieră eronată de către autoritățile ruse de ocupație în Basarabia, denumirea corectă a acestui spațiu fiind partea de est a Moldovei.

Scopul și obiectivele prezentei lucrări este de a analiza procesul implementării legislației punitive ruse și a sistemului penitenciar rus în Basarabia în perioada anilor 1812 – 1864, în detrimentul tradițiilor autohtone în domeniul legislativ și al dreptului pământului, de la anexarea și până la reforma judiciară în cadrul Imperiului Rus.

Reieșind din scopul propus au fost trasate și obiectivele lucrării:

- analiza problemei privind abordarea legislației punitive și a sistemului penitenciar din Basarabia în literatura de specialitate și în sursele istorice;

- identificarea modului de funcționare a sistemului de drept în Imperiul Rus și de implementare treptată a acestuia în Basarabia, începând cu 1812 și până la reforma judecătorească;
- examinarea aspectelor, ce vizează instituirea și funcționarea instituțiilor judecătorești, a tribunalelor regionale și ținutale, responsabile pentru soluționarea întregului complex de probleme legate de respectarea legislației, inclusiv deficiențele activității acestor instituții;
- evidențierea rolului pedepsirii cu exilul în Siberia și impactul acestei practici asupra populației Basarabiei;
- elucidarea modului în care au fost organizate, funcționau și activau organele de poliție și de urmărire penală;
- investigarea problemei privind lupta organelor de poliție cu contrabanda;
- analiza carențelor existente în cadrul organelor de poliție;
- cercetarea procesului de constituire și dezvoltare în Basarabia a sistemului penitenciar de tip rusesc, a rețelei instituțiilor de detenție și închisori, inclusiv privind construcția, reparația și întreținerea lor din bugetul regional;
- clasificarea fenomenului criminalității pe categorii sociale, în funcție de gen, naționalitate și sub aspect geografic, a gravității crimei și a pedepselor aplicate;
- analiza regimului existent de detenție, întreținere și reeducare a deținuților;
- elucidarea problemei privind formarea și activitatea Societății Epitropice a Închisorilor.

Metodologia cercetării științifice. În cercetarea propusă ne-am condus de principiile studierii istoriei: istorismului, obiectivității, abordării sociale a evenimentelor, studiul alternativ și multilateral al istoriei. Istoria nu poate fi rea sau bună, ea este așa cum este, din care motiv ne-am străduit să evităm clișeele în elucidarea proceselor care s-au produs în Basarabia. De aceea, cercetarea este bazată pe mai multe metode, care reies din principiile de studiere a fenomenelor istorice, principale fiind metodele teoretice și istorice. Dintre metodele teoretice utilizate putem menționa: analiza, sinteza, metoda analogică, abordarea sistemică a evenimentelor, inducția,

deducția, generalizarea și altele. Din metodele istorice specifice am utilizat: metoda istorică, ceea ce presupune studierea evenimentului concret, în timpul concret cu concluziile corespunzătoare acestui timp, care pot să difere de acțiunile similare, dar desfășurate în perioada următoare sau precedentă evenimentului studiat; metoda critică, comparativă, metoda cronologică, statistică, tipologizării și altele. Procesul istoric a fost cercetat și elucidat, urmărindu-se succesivitatea fenomenelor, a cauzei și efectului în strict raport cu microistorie, descriind fapte, episoade, menționându-se nume și localități concrete, care contribuie la o mai profundă reconstruire și cunoaștere a proceselor istorice pe teritoriul actual al Republicii Moldova.

Noutatea științifică a lucrării. Istoria Basarabiei, pentru o mare perioadă de timp, era o adevărată *terra incognita*, închisă pentru adevărul științific. Studiarea ei era lapidară și influențată direct de curentele ideologice, dominante în epocă. Multe aspecte erau intenționat omise sau falsificate – printre ele și problema coexistenței în Basarabia a două sisteme legislative – autohton și rusesc. Prezentul studiu este o tentativă de abordare a unor probleme ce țin de instituirea și funcționarea pe teritoriul Basarabiei a legislației punitive ruse și a sistemului penitenciar. În baza unor documente inedite, lansate în premieră în circuitul științific național, se propune abordarea complexă și conceptuală a istoriei sistemului legislativ și penitenciar în Basarabia din perioada anilor 1812 – 1864. Noutatea științifică a cercetărilor efectuate constă în elucidarea multiplelor aspecte ale evoluției sistemului legislativ, judecătoresc, punitiv ca un ansamblu integrat, menit să conducă, printre altele, la deznaționalizarea populației autohtone a regiunii. Vastul material documentar și statistic utilizat evidențiază mai clar evoluția fenomenului criminogen în regiune, scoate în relief categoriile și formele crimelor săvârșite. În premieră în istoriografia națională au fost analizate aspecte problematice ce vizează extinderea rețelei de închisori, regimul de detenție, numărul arestanților și stratificarea lor pe categorii naționale, sociale, după vârstă, sex și arealul geografic. Totodată, inovativă este și abordarea problemei referitor la evadările din închisori, cu implicarea gardienilor, elucidarea cauzelor, circumstanțelor, mijloacelor și tehnicilor utilizate, elementul corupției.

Astfel, **problema științifică soluționată** constă în identificarea și elucidarea rolului sistemului legislativ, judecătoresc și penitenciar, a fenomenului criminogen în Basarabia în prima jumătate a secolului al XIX-lea și până la efectuarea reformei judecătorești, ceea ce determină oportunitatea apariției unor domenii noi de investigare și cercetare.

Importanța teoretică și valoarea aplicativă a lucrării rezidă în abordarea teoretică (cunoașterea, interpretarea, înțelegerea) fenomenului dreptului în partea care vizează legislația punitivă și sistemul penitenciar, reprezentat pe teritoriul pruto-nistean în perioada anilor 1812 – 1864. Coexistența celor două tipuri de drept, autohton și rus, pe teritoriul Basarabiei în perioada

imperială era cunoscută și în trecut. Mai puțin cunoscut s-a dovedit a fi paradigma teoretică despre limitarea treptată a influenței dreptului autohton în favoarea celui rus. Analiza teoretică a materialului referitor la domeniul de cercetare permite trasarea unei viziuni noi privind istoria dezvoltării dreptului ca parte a istoriei Basarabiei în general. În Basarabia din perioada țaristă dreptul evolua urmărindu-se două obiective realizate simultan și în paralel: primo – limitarea treptată a prevederilor dreptului autohton și, secundo – introducerea și impunerea forțată a dreptului rus. Complexitatea fenomenelor derulate, diversitatea participanților și a evenimentelor desfășurate impune abordarea problemei nu doar din punct de vedere strict istoric, ci și interdisciplinar, cu atragerea specialiștilor din varii domenii: dreptului, sociologiei, antropologiei, etnografiei, statisticii.

Prezenta cercetare contribuie la acoperirea unor spații goale din istoriografie și la cunoașterea mai aprofundată a trecutului istoric românesc. Totodată, ea poate fi utilizată la elaborarea prelegerilor ținute în instituțiile de învățământ superior, a studiilor de istorie, privind inclusiv istoria dreptului, în activitatea cotidiană a instituțiilor de drept, judecătorești, penitenciare din Republica Moldova. Materialele lucrării pot fi utilizate și la amenajarea camerelor de odihnă în cadrul unităților de carabinieri, a panourilor istorico-informative, suplimentând și volumul de carte al bibliotecilor din instituțiile penitenciare.

Rezultatele obținute. Rezultatele cercetării impun afirmarea, din punctul nostru de vedere, a unor idei principiale, menite să demonstreze desfășurarea anevoioasă a proceselor de implementare a legislației punitive ruse în interfluviul pruto-nistean:

- în Țara Moldovei, precum și în partea ei de est, Basarabia, până la anexarea din anul 1812, era aplicat un sistem legislativ autohton care se baza pe legislația romană și bizantină, codificată în anul 1646 de către Vasile Lupu în „Pravila” sau în „Carte românească de învățătură”, ajustată în „Sobornicescul Hrisov” la cerințele epocii moderne în anul 1785 sub domnia lui Alexandru Mavrocordat și în 1814 de către boierul Andronache Donici în a sa „Adunarea cuprinzătoare în scurt de pravilele cărților împărătești”;

- sistemul punitiv și penitenciar rus, introdus în regiune imediat după anexare, era unul destul de anacronic, bazat pe tradiții medievale, depășit de dreptul occidental, etalonul căruia era reprezentat de Codul lui Napoleon. Chiar și unele reforme timide întreprinse de către Ecaterina a II-a, care cocheta cu iluminismul european, nu au schimbat câtuși de puțin caracterul lui feudal, bazat pe principiul de castă și cenșă. În practica judiciară din Basarabia au fost reintroduse torturi, pedepse corporale, diverse tipuri de închisori, judecata parțială, practici

depășite în Moldova după desființarea iobăgiei în anul 1749 de către domnul Constantin Mavrocordat;

- introducerea dreptului rusesc în Basarabia era condiționată și de aplicarea sistemului judecătoresc. În regiune au fost înființate judecătoriile ținutale, având ca sarcină rezolvarea litigiilor – penale, civile, de anchetă. În capitala provinciei au fost înființate Tribunalele regionale – Penal și Civil. De menționat că la etapa inițială, până în anul 1828, anul suprimării autonomiei regionale, judecătoriile civile se bazau în activitatea lor exclusiv pe dreptul autohton și pe obiceiurile pământului, iar cele criminale – pe dreptul rus;

- pentru a intimida populația locală, concomitent cu introducerea sistemului judecătoresc străin în regiune se implementa și o întreagă rețea de intimidare, reprezentată de închisori. Dacă până în anul 1812 documentele nu atestă pe teritoriul situat între râurile Nistru și Prut nicio închisoare, atunci către anul 1818 sunt atestate deja 7, iar către anul 1831 numărul lor a crescut până la 8, suplimentate cu 3 popase fortificate, și anume: închisori din Chișinău, Hotin, Bălți, Tighina (Bender), Cetatea Albă (Akkerman), Reni, Ismail, Leova și popasuri la Enichioi, Sacarlâc și Edinburno;

- atitudinea oficialilor ruși față de arestanți era una inumană, închisorile nefiind adaptate conform cerințelor regulamentare existente pentru reținerea oamenilor sub arest. Încăperile deținuților erau într-o stare deplorabilă, pline de igrasie, cu acoperișuri sparte, geamuri fără sticlă și fără sobe de încălzire. Totuși, problema principală era suprapopularea celulelor care s-au transformat într-un adevărat focar de boli infecțioase. Chiar și în aceste condiții administrația rusă a transferat arendarea, întreținerea și repararea închisorilor pe seama autorităților locale din contul bugetului regional din care erau anual alocate câte 10.858 lei;

- anexarea Basarabiei a exercitat o influență nefastă asupra moralității populației, majorând enorm rata criminalității. Numai în perioada anilor 1812 – 1832 prin toate tipurile de închisori au trecut 3.940 de persoane – fapt fără precedent pentru Basarabia, în care până în anul 1812 în general nu exista asemenea categorie socială ca pușcăriași. Devenea inevitabil faptul că numărul mare de deținuți și lipsa spațiului pentru întreținerea lor crea condiții favorabile pentru evadări. Metodele evadărilor erau variate, însă mai răspândite erau cele provocate de corupția în rândul gardienilor;

- creșterea bruscă a ratei criminalității era o consecință directă a anexării Basarabiei prin caracterul frustrant al acestui act politic pentru întreaga populație, determinată fiind și de

creșterea permanentă și constantă a populației venite în regiune din exterior dar și de poziția geografică a acesteia ca o provincie de frontieră a imperiului. Concluzia dată urmează a fi privită dialectic, deoarece are un aspect negativ dacă privim lucrurile față de situația anterioară anexării și față de situația similară în Principatul Moldovei. Totuși, în comparație cu regiunile interne ruse, situația nu părea așa de alarmantă, deoarece numărul celor anchetați și trași la răspundere în Basarabia (0,15% din totalul populației) era mult mai mic față de cei din Rusia (0,51%). Același lucru putem afirma și cu privire la caracterul crimelor săvârșite. Partea pozitivă era faptul că în nomenclatorul crimelor predominau cele mai puțin grave, și anume: furturile, actele de huliganism, ascunderea fugarilor și legitimarea lor cu documente de identitate false. Dar aveau loc și cazuri de omucidere. Concluzia principală constă în faptul că analiza numelor de familie a celor trași la răspundere și acuzați demonstrează că majoritatea absolută a criminalilor nu erau moldoveni, aceștia constituind doar 16,5% din numărul lor total.

Implementarea și aprobarea rezultatelor științifice. Tema vizată este cercetată de autor pe parcursul mai multor ani, ceea ce i-a permis realizarea obiectivelor trasate prin participarea la diverse foruri științifice de rang național și internațional. La aceste întruniri științifice au participat specialiști cu renume în domeniul dat. Printre cele mai reprezentative forumuri sunt de menționat:

- Conferința științifică internațională anuală a doctoranzilor și tinerilor cercetători „Tendințe contemporane în evoluția patrimoniului istoric și juridic al Republicii Moldova” organizată de Universitatea AȘM, Institutul de Istorie, Stat și Drept al AȘM, Universitatea „Petre Andrei” din Iași, 12 aprilie 2012, Chișinău, cu comunicarea: *„Evoluția legislației punitive în Basarabia sub ocupația imperială rusă în prima jumătate a sec. XIX”*;
- Conferința internațională „Tratatul de pace de la București din 1812 și impactul lui asupra istoriei românilor. 200 de ani de la anexarea Basarabiei de către Imperiul Rus” organizată de Universitatea de Stat din Moldova, 26 aprilie 2012, cu comunicarea: *„Organizarea sistemului penitenciar sub ocupație imperială rusă”*;
- Sesiunea de comunicări științifice „96 ani de la Unirea Basarabiei cu România” organizată de Serviciul de Stat de Arhivă al Republicii Moldova, Arhiva Națională a Republicii Moldova, Academia de Poliție „Ștefan cel Mare”, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, Institutul de Istorie „A.D. Xenopol” din Iași, 27 martie 2014, cu comunicarea: *„Constituirea și activitatea Societății epitropice a închisorilor din Basarabia, anii 50 – 70 ai sec. al XIX-lea”*;
- Simpozionul științific „Unirea Basarabiei cu România”, organizat de Consiliul județean Vaslui, Muzeul județean „Ștefan cel Mare” din Vaslui, Societatea de științe istorice din

Vaslui (România), 27 martie 2015, cu comunicarea: „*Lupta țarismului contra mișcării revoluționare din Basarabia*”;

- Conferința științifică cu participare internațională „Dezvoltarea economiei de piață, societăți democratice și învățământului superior în context european”, desfășurată în cadrul Universității „Perspectiva-INT, 19-20 aprilie 2016, cu comunicarea: „*Practica expulzării în Siberia din Basarabia*”.

- Conferința interuniversitară ”Dezvoltarea Armatei Naționale în contextul aprofundării reformelor democratice”, desfășurată de Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” din Chișinău, 01 martie 2018, cu comunicarea: „*Legislația punitivă, sistemul judiciar și organele de drept în Imperiul Rus în prima jumătate a secolului al XIX-lea*”.

- Conferința științifică internațională „Perspectivele și problemele integrării în spațiul european al cercetării și educației”, organizată de Universitatea de Stat din Cahul „Bogdan Petriceicu Hașdeu”, 7 iunie 2018, cu comunicarea: „*Fenomenul infracțional în Basarabia. 1812-1828*”.

Aprobarea rezultatelor. Pe parcursul cercetării o parte a materialului a fost publicat în mai multe reviste de specialitate și culegeri de lucrări, cum ar fi:

Leșcu Artur, *Evoluția legislației punitive în Basarabia sub ocupația imperială rusă în prima jumătate a sec. XIX*. În: Buletin științific al tinerilor istorici. Materialele Conferinței științifice internaționale anuale a tinerilor cercetători, Sere nouă, I (VI). Chișinău, 2012.

Leșcu Artur, *Abuzurile autorităților militare rusești și forme de rezistență ale populației băștinașe (1818 – 1828)*. În: Cohorta. Revista de istorie militară, 2015, nr. 1.

Leșcu Artur, *Educația corectivă de tip rusesc în penitenciare din Basarabia în primele decenii ale secolului al XIX-lea*. În: Revista militară. Studii de securitate și apărare, 2016, nr. 2(16), categoria „C.”

Leșcu A. *Evoluția sistemului penitenciar în Basarabia sub ocupația imperială rusă în prima jumătate a secolului al XIX-lea*. În: Enciclopedia. Revista de istorie a științei și studii enciclopedice, 2016, nr.2(11), categoria „C”.

Leșcu Artur, *Practica expulzării în Siberia din Basarabia*. În Perspectiva Academică, vol.VI. Chișinău: Universitatea „Perspectiva-INT” (Tipogr. ”Tipocart Print”), 2017.

Leșcu Artur, *Activitatea organelor de poliție din Basarabia (1812 - 1864)*. În: Revista militară. Studii de securitate și apărare, 2017, nr. 1(17), categoria „C.”

Leșcu Artur, *Lupta instituțiilor de drept din Basarabia cu fenomenul contrabandei*. În: Revista militară. Studii de securitate și apărare, 2018, nr. 2(18), categoria „C.”

Leșcu A. *Fenomenul infracțional în Basarabia. 1812 – 1828*. În: Conferința științifică internațională „Perspectivele și problemele integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației”, 7 iunie 2018. [în 2 vol.], Volumul II. Cahul: Universitatea de Stat „B.P. Hașdeu” (Tipogr. „Centrografic”), 2018.

Sumarul compartimentelor tezei. Din punct de vedere structural, teza este elaborată conform cerințelor Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, fiind constituită din mai multe compartimente: introducere precedată de adnotări în limbile română, engleză și rusă; 4 capitole, divizate în subcapitole; concluzii generale și recomandări; bibliografie; anexe și CV-ul autorului.

În **Introducere** sunt expuse actualitatea și importanța temei cercetate, reperele cronologice, cadrul geografic, metodologia cercetării științifice, scopurile și obiectivele tezei, problema științifică soluționată, noutatea științifică a rezultatelor obținute, importanța teoretică și valoarea aplicativă a lucrării, rezultatele obținute, implementarea și aprobarea rezultatelor științifice, sumarul compartimentelor tezei.

Capitolul 1, intitulat **Legislația punitivă și sistemul penitenciar în Basarabia: repere istoriografice și sursele istorice**, conține analiza istoriografiei din epoca modernă, contemporană, de până la și după anul 1991 până în prezent, care, la rândul ei, este divizată în istoriografia rusă, română, și occidentală. Cunoașterea, analiza și utilizarea literaturii de specialitate constituie fundamentul teoretico-metodologic și factologic în baza căruia s-a desfășurat cercetarea în scopul aprofundării cunoștințelor din acest domeniu acumulate în trecut. Totodată, sunt analizate și sursele arhivistice care conțin un imens volum de documente inedite pentru prima dată introduse în circuitul științific.

Capitolul 2, cu titlul **Sistemul de drept din Imperiul Rus și implementarea lui în Basarabia în perioada anilor 1812 – 1864**, conține o succintă descriere teoretică privind legislația punitivă, sistemul judiciar și organele de drept din Imperiul Rus, dar și principalele repere de instituire și organizare a acestui sistem în Basarabia, precum și concluziile principale la acest capitol.

Capitolul 3, având titulatura **Sistemul judecătoresc în Basarabia. Activitatea tribunalelor**, este consacrat studierii detaliate a evoluției sistemului judecătoresc de tip rusesc în Basarabia în prima jumătate a secolului al XIX-lea. Dintre aspectele cercetării face parte istoria procesului de organizare în regiune a tribunalelor de tip rusesc și activitatea lor în perioada

respectivă. Totodată, sunt studiate deficiențele sistemului judecătoresc și de urmărire penală, abuzurile, delapidările, birocratismul iminent acestui sistem. Un loc important în acest capitol revine expunerii practicii de expulzare a locuitorilor Basarabiei în Siberia. Capitolul finalizează cu concluzii privind procesul de aplicare a dreptului rusesc în Basarabia.

Capitolul 4 care ca obiectiv studierea problemei privind ***Organizarea și funcționarea organelor de poliție și de urmărire penală*** în Basarabia, lupta lor cu fenomenul contrabandei, deficiențele existente în activitatea acestor organe. Capitolul se încheie cu concluzii.

Capitolul 5, intitulat ***Sistemul penitenciar din Basarabia în perioada anilor 1812 – 1864 (până la reforma judecătorească)*** are ca subiect de investigație instituirea și activitatea sistemului penitenciar în Basarabia, a Societății Epitropice a închisorilor, finalizând cu concluziile corespunzătoare.

În încheierea lucrării sunt expuse ***Concluziile generale și recomandările***, care reprezintă esența tezei privind introducerea și utilizarea legislației punitive și dezvoltarea sistemului penitenciar din Basarabia.

1. LEGISLAȚIA PUNITIVĂ ȘI SISTEMUL PENITENCIAR ÎN BASARABIA: REPERE ISTORIOGRAFICE ȘI SURSELE ISTORICE

1.1 Istoriografia din epoca modernă consacrată studierii problemei cercetate de noi a abordat aceasta tematică în mod fragmentar. Respectiva problemă a fost cercetată preponderent de către istorici ruși. Particularitatea și totodată, neajunsul principal al acestor cercetări constă în faptul că problema a fost abordată de către juriști, care acordau atenție doar aspectelor juridice ale dreptului pământului din Basarabia, fără corelarea lor practică cu necesitățile populației locale.

Unul dintre primii cercetători care au investigat legislația populației majoritare din Basarabia a fost V. Linovski [109], în studiul căruia este evidențiat caracterul roman și original al legislației autohtone. Totodată, el a demonstrat că dosarele penale erau judecate conform legislației ruse. Tot el a fost printre primii care a investigat funcționarea sistemului judiciar în Basarabia după 1812. Însă, ca exponent al ideologiei imperiale, autorul elogiază activitatea autorităților ruse care „...au adunat, au tradus și au editat toate izvoarele dreptului autohton, fapt care le-a făcut să fie cunoscute de toți cei interesați”[109, p. 39]. Afirmția autorului este corectă doar în partea ce vizează limba rusă, deoarece la momentul respectiv codificarea legislației în limba moldovenească era deja efectuată.

În baza lucrării lui Linovski, studiarea legislației autohtone a fost continuată de mai mulți juriști, care dețineau diferite funcții judecătorești în Basarabia. Printre ei figurează și P. Danevski, care a realizat un studiu succint al legislației moldovenești din regiune după anul 1812. Autorul nuanțează eficacitatea legislației naționale în domeniul dreptului civil, dar, totodată, subliniază că de sub jurisdicția acestui drept au fost excluse ținuturile Ismail și Akkerman, pe motiv că acestea nu erau populate de către moldoveni – afirmație falsă și care nu corespundea stării reale de lucru, deoarece în fostele raiale turcești numărul moldovenilor era destul de însemnat. Autorul nici nu menționează faptul că populația raialelor era supusă dreptului islamic - șaria. Limitarea spațiului legislativ autohton în problemele economice este explicată de către autor prin imperfecțiunea legilor tradiționale moldovenești. Cu toate acestea, dânsul constată că în procedurile judiciare în care era implicată populația autohtonă continua să fie utilizat dreptul autohton [88].

Lucrările menționate mai sus aveau doar un caracter teoretico-științific, în ele fiind prezentate originea și sursele dreptului autohton. Unul dintre cei care au investigat funcționarea acestor legi în practică, în baza datelor de arhivă, a fost R. Kohmanski [103]. Invocând exemple concrete din practica judecătorească, acesta caută să demonstreze ideea imposibilității folosirii în

acele circumstanțe a legislației moldovenești, ca fiind una depășită și necorespunzătoare cerințelor noi de dezvoltare social-economică a Basarabiei din a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Totuși, depășirea conflictului dintre trecut și modern în domeniul legislației, autorul respectiv o considera posibilă prin adaptarea dreptului autohton la cerințele noi, fără ca aceasta să fie substituită în totalitate cu legislația rusă, ea fiind întrebuințată în procesele judecătorești ce țin de avere [103, p. 3].

Studierea dreptului autohton din Basarabia s-a intensificat după implementarea reformei judecătorești în Imperiul Rus, în anul 1864. Ponderea utilizării dreptului moldovenesc în Basarabia după reformă a fost expusă în lucrările elaborate de A. Egunov [93; 94]. Studiile acestui cercetător au fost, în esență, niște comentarii referitoare la activitatea practică a judecătorilor ruși în domeniul dreptului civil local, în care erau vizate problemele dreptului civil și familial. Fiind un bun cunoscător al dreptului local, în deplină cunoaștere cu faptul că nobilimea locală era dispusă împotriva substituirii în Basarabia a obiceiului pământului cu legislația rusă, autorul și-a manifestat întreg scepticismul în privința folosirii lui în noile condiții, susținând ideea necesității înlocuirii legislației autohtone cu cea imperială. În argumentarea poziției sale afirma eronat că boierul Andronache Donici în a sa *Adunarea cuprinzătoare în scurt de pravilele cărților împărătești* intenționat a denaturat, iar în unele cazuri a inventat legi noi, neexistente în dreptul autohton [93, p. 9]. Accepta, ca excepție, utilitatea practică și originalitatea unor compartimente ale dreptului autohton, cum ar fi dreptul civil și dreptul de moștenire, care, în opinia sa, ar putea fi incluse în Codul Civil al Imperiului Rus [Ibidem, p. 23].

Totodată, același autor a fost primul care a cercetat funcționarea sistemului penitenciar în Basarabia în perioada anilor 1857-1859 și statutul persoanelor deținute în închisori [92]. De un real folos este informația prezentată privind data înființării închisorilor din regiunea anexată, din care putem afla că închisoara din Chișinău a fost înființată în anul 1813, cea din Akkerman (Cetatea Albă) în 1825, din Bender (Tighina) în 1831, din Orhei – în 1838, din Bălți – în 1831, din Soroca – în 1838 și din Hotin – în 1830 [Ibidem, p. 235] – în total 7 închisori existente către anul 1838. Cu regret, aceste cifre nu corespund adevărului, deoarece deja în anul 1818 în Basarabia funcționau 7 închisori și nu una singură, iar în anul 1831 numărul lor a crescut până la 8, la care s-au adăugat și 3 popasuri fortificate. Manipularea cu cifrele, intenționată sau nu, crea impresia unei autorități ruse tolerante față de populația locală, impusă de circumstanțe obiective să extindă rețeaua de închisori în Basarabia. De o valoare reală sunt informațiile autorului privind sumele anuale alocate de către autoritățile locale pentru întreținerea și repararea lor. Ținem totuși se menționăm că datele expuse sunt valabile numai pentru perioada anilor 1852-1862, spațiul cronologic de până și după aceasta perioada fiind neglijat. Utilizând pe larg tabelele

comparative care conțin informații prețioase, autorul scoate în vileag unele cifre privind numărul deținuților din închisorile din Basarabia, repartizarea lor pe ținuturi, condițiile de întreținere în detenție. Cu regret, autorul nu face și o analiză detaliată privind tipurile de infracțiuni săvârșite, limitându-se la catalogarea infractorilor pe categorii: condamnați și eliberați; supravegheați; pedepsiți corporal și eliberați. Astfel de abordare a fenomenului criminalității ascundea cauzele reale ale creșterii ratei criminalității în regiune. Faptul devine și mai grav când autorul analizează cifrele privind numărul celor expulzați în Siberia în rândul cărora el a inclus și persoanele condamnate la detenție cu închisoare și cele condamnate la detenție în cadrul companiilor de arestanți.

De o reală importanță științifică este și lucrarea unui autor necunoscut, dar care, se pare, este atribuită aceluiași cercetător, privind administrarea și sistemul judecătoresc din Basarabia în primii ani de ocupație, 1812-1818. Ea conține Așezământul organizării Basarabiei din 1812, instrucțiunea elaborată de către amiralul Pavel Ciceagov și adresată guvernatorului civil Scarlat Sturza, raportul guvernatorului civil, generalul Ivan Harting către Ministerul de Interne din 23 decembrie 1814, în care analizând activitatea consilierilor Primului Departament, aduce grave învinuiri unor consilieri din rândul boierimii locale, proiectul înființării administrației civile din 1814, proiectul administrației civile din 1817 [111].

Cercetările lui A. Egunov sunt completate de către M. Grisenco, care în tabelul statistic referitor la bugetul Basarabiei pentru anul 1861 prezintă sumele cheltuielilor pentru întreținerea organelor de poliție, a instituțiilor judiciare și a deținuților [86].

În articolul consacrat analizei propunerilor de a efectua și în Basarabia reforma judiciară, K. P. Artemovschi-Gulac prezintă materiale prețioase privind activitatea judecătoriilor în perioada anilor 1863-1864, numărul dosarelor acumulate în organele de poliție. Sunt detaliat analizate datele statistice din perioada anilor 1863-1864 prezentate de către organele procuraturii, privind numărul dosarelor civile și penale intentate de către organele de poliție, numărul anchetelor de urmărire penală, numărul proceselor de judecată, activitatea judecătoriilor din perioada respectivă [74]. Importantă pentru cunoașterea practicii judecătorești existente în provincie este mențiunea autorului despre modul defectuos de desfășurare a anchetelor și de întocmire a dosarelor de către funcționarii organelor de drept care le completau nesistematizat, încurcând cazurile penale cu cele civile, înregistrând un caz de câteva ori, fapte ce aveau ca rezultat final falsificarea datelor statistice [Ibidem, p. 286]. Succint, autorul menționează și despre starea tuturor închisorilor din regiune. Un loc aparte este dedicat închisorii din Chișinău, edificiul căreia a fost dat în exploatare în anul 1863 și care întrunea toate cerințele înaintate

pentru astfel de construcții. Ceea ce ține de alte închisori, ele erau, în opinia autorului, neadecvate (cu excepția celei din Orhei) pentru îndeplinirea unor astfel de misiuni.

La concluziile lui A. Egunov a subscris în mare măsură și cercetătorul dreptului local M. Șimanovski [147]. În lucrarea sa el încearcă să adune și să analizeze toate izvoarele cunoscute care au stat la baza dreptului autohton, sau a „obiceiului pământului”. Dânsul afirmă, pe bună dreptate, că în practica legislativă autoritățile ruse încercau se substituie în Basarabia obiceiul pământului cu legislația imperială. Din toate izvoarele analizate numai Exabiblu lui Constantin Armenopol și Sobornicescul Hrisov al lui Alexandru Mavrocordat sunt considerate de către autor cod de legi, excluzând din izvoarele de drept manualul lui Donici. Totuși, în pofida celor afirmate, M. Șimanovski susține că legile autohtone nu erau codificate [Ibidem, p. 1]. Juristul O. Pergament susținea ideea că legislația locală putea fi adaptată condițiilor secolului al XIX-lea, considerând-o încă valabilă, nefiind definitiv abrogată de către guvernul rus [118].

Leon Casso a fost unul dintre puținii autori care s-au străduit să elucideze în mod obiectiv situația dreptului pământului în Basarabia [102]. Deși apreciază ca progresistă introducerea legislației ruse în Basarabia, autorul este, probabil, unicul reprezentant al istoriografiei ruse care evocă lupta dusă de către reprezentanții nobilimii moldovenești, în frunte cu mitropolitul Gavriil Bănulescu-Bodoni, împotriva implementării în regiune a legislației imperiale, care s-a soldat cu demiterea din funcția de guvernator civil a general-maiorului Ivan Harting, promotor aprig al rusificării forțate a Basarabiei, luptă care a continuat și în cadrul Consiliului Suprem al Basarabiei. Autorul combate opinia funcționarilor ruși potrivit căreia în Țara Moldovei lipsea legislația codificată impunându-se necesitatea introducerii legislației ruse în partea ei de est, Basarabia. Analizând Exabiblu lui Constantin Armenopol, apărut în secolul al XIV-lea, cercetătorul demonstrează că acest document reprezintă practica judecătorească romană din perioada împăratului bizantin Iustinian, având un caracter abstract și fără nicio legătură cu realitatea, cu faptele și cazurile concrete [Ibidem, p. 46]. Cu lux de amănunte este redat procesul înlocuirii din practica judecătorească în cazurile civile a prevederilor „obiceiului pământului” și expusă impunerea rezolvării acestor cazuri în baza legislației civile ruse.

Istoricul dezvoltării sistemului polițienesc în Imperiul Rus, în special în timpul domniei lui Alexandru I, Nicolae I și Alexandru al II-lea, până la reforma judecătorească, a fost studiat pe larg de către cercetătorul rus E. Anucin, luând în atenție activitatea organelor de poliție la toate nivelurile administrative – gubernie, ținut, în spațiile urban și rural, structura organelor polițienești [73]. Lucrarea are un caracter general și abordează problemele de drept ce vizează funcționarea organelor de poliție, activitatea organelor polițienești în Basarabia nefiind un subiect de cercetare al autorului.

Problema înființării și extinderii pe întreg spațiul Imperiului Rus a sistemului penitenciar a fost abordată în lucrările cercetătorului M. Galkin-Vraskoi. În una dintre lucrările sale [84] autorul analizează activitatea sistemului penitenciar din Franța, Elveția, Belgia ca să ajungă la concluzia că sistemul penitenciar din Imperiul Rus se afla într-o stare deplorabilă. Drept exemplu de un penitenciar modern prezintă închisoarea din Sankt-Petersburg, autorul nedispunând de materiale despre existența la Chișinău, începând cu anul 1863, a unei închisori model, unice în felul său în spațiul Imperiului Rus.

Studierea problemelor legate de sistemul punitiv existent în Rusia, privind istoria formării sistemului penitenciar și practica exilării în imperiu s-au aflat în centrul preocupărilor cercetătorului I. Foinițki [151; 152; 153]. Autorul subliniază că până în anul 1863, când în Imperiul Rus a fost desființată pedeapsa corporală, ea ocupa locul central în cadrul sistemului represiv de intimidare a populației, privațiunea de libertate fiind subordonată acestui tip de pedeapsă [151, p. 111]. Studiind regimul de detenție existent în închisorile din Imperiul Rus I. Foinițki critică condițiile inumane de ținere sub arest create în închisori, însă aceasta critică are un caracter general, fără a fi menționată regiunea sau persoana concretă responsabilă pentru aceste fărâdelegi. Autorul nu acordă atenție stării de lucru în cadrul sistemului penitenciar din regiunile periferice și naționale ale imperiului, inclusiv din Basarabia. Importantă este informația cercetătorului despre faptul reținerii abuzive de către unii guvernatori în regiunile administrate a persoanelor condamnate la exil în Siberia pentru suplimentarea forței de muncă ieftine.

În același context se încadrează lucrările elaborate de D. Krainski [104], A. Salomon [137], N. Lucinski [110], S. Poznâșev [120], P. Kropotkin [106], însă în lucrări autori situația din închisorile Basarabiei este elucidată ocazional și incomplet. Funcționarea sistemului judecătoresc din Rusia, cu elucidarea particularităților caracteristice pentru Basarabia în prima jumătate a sec. al XIX-lea, a fost studiată de către K. Trotzini [146]. Autorul descrie sistemul judecătoresc instaurat în Basarabia după anexare. În opinia lui organul suprem judecătoresc era Consiliul Suprem, compus din Președinte, 4 membri ai Guvernului local și 6 deputați aleși din rândul nobilimii. Consiliul Suprem era instanța supremă judecătorească. Cea de a doua instanță judecătorească era reprezentată de către Tribunalele regionale Civil și Penal. Instanța judecătorească inferioară era reprezentată de către judecătoriile ținutale în competența cărora erau procesele care vizau litigii financiare - privind datorii, însușirea ilegală a posesiilor, litigii contractuale, cazuri privind evadarea țăganilor de la stăpâni, cazuri ipotecare, bătaii, alte categorii de litigii, prejudiciul cărora nu depășea suma de 1000 de lei. Fiind o lucrare de specialitate care în primieră familiariza publicul larg din imperiu cu particularitățile sistemului judecătoresc din Basarabia, ea nu era lipsită de unele neclarități și viduri cronologice. Autorul redă corect

funcționarea acestui sistem care este caracteristică perioadei anilor 1818-1825, însă nu elucidează perioada anilor 1812-1818 și ignoră completamente situația în acest domeniu după anul 1828 [Ibidem, p. 339-343]. Istoria pedepselor corporale în Imperiul Rus a fost studiată de către istoricul Nicolai Evreinov [91].

Printre lucrările consacrate Basarabiei, un loc aparte îl ocupă cercetările funcționarilor și ale militarilor ruși, trimiși la fața locului pentru inspectarea și descrierea complexă a regiunii nouîncorporate la Imperiul Rus. Dintre lucrările de acest gen face parte și descrierea Bugeacului, elaborată la comanda autorităților centrale în perioada anilor 1812-1828 [143]. Deși lucrarea este consacrată, în principiu, sudului Basarabiei, ea conține și unele informații cu caracter general, inclusiv cel de drept. Astfel, autorii delimitează arealul răspândirii dreptului imperial și a dreptului autohton precum și a crimelor de ordin penal și a celor de ordin civil. Totodată, este evidențiat caracterul roman al dreptului autohton, caz destul de rar în istoriografia țaristă [Ibidem, p. 50].

O expediție de cercetare a fost trimisă în regiune în frunte cu locotenent-colonelul M. Daragan, care în urma cercetărilor pe teren, a alcătuit o descriere amănunțită a Basarabiei cu caracter aplicativ, bazată pe un solid suport statistic [81]. Pe lângă alte materiale prețioase, lucrarea conține și unele mențiuni privind dreptul și sistemul judecătoresc. Autorul subliniază faptul că populația autohtonă din Basarabia, în cazurile judiciare, se conduce de Hexabibluul lui Armenopol, care, în opinia lui este, totuși, mai mult o culegere de hrisoave domnești, adunate împreună fără niciun sistem, controversate și învechite, fapt ce impune întrebuințarea Codului de legi din Imperiul Rus [Ibidem, p. 10].

Material important privind problemele abordate conține și lucrarea lui A. Zașciuc, ofițer al Statului Major General. După războiul Crimeii, în executarea Înaltului ordin de a prezenta un studiu statistic complet privind Basarabia, ștab-căpitanul A. Zașciuc editează în anul 1862 o lucrare fundamentală, în două volume, care conține importante materiale privind problemele cercetate [98]. Autorul prezintă și date statistice complete despre starea infracțională din Basarabia în perioada anilor 1847-1858 și o analiză sociologică a tipurilor de crime, a categoriilor sociale implicate în săvârșirea lor, după vârstă, gen, naționalitate, confesie, prezentând și numărul de arestați [Ibidem, p. 436-449]. Totodată, lucrarea nu este lipsită de unele insinuări șovine, caracteristice spiritului oficialilor ruși. Analizând sistemul judecătoresc din Basarabia, autorul arată, corect, că litigiile civile în regiune erau rezolvate în baza dreptului autohton, bazat pe cel roman. Totuși, în continuare, el afirmă că acel drept autohton, bazat pe dreptul roman, în esență este unul fantasmagoric: „...dreptul roman s-a contopit cu o

amestecătură brută a regulilor, preluate din obiceiuri, bazate pe dorințele unui popor...neastâmpărat” [Ibidem, p. 12].

Partea a doua a lucrării lui A. Zașciuc conține o scurtă schiță privind istoria înființării Tribunalului regional Civil și Penal și material statistic pentru anii 1847 – 1858 [99, p. 16-18]. În aceeași ordine de idei se înscrie și lucrarea acestui autor consacrată geografiei și statisticii militare [100].

Un anumit interes prezintă lista etapelor, pe ținuturi, ale escortării echipelor de deținuți și a altor detașamente, publicată în anuarul Basarabiei pentru anul 1862 [117].

În același context se înscrie și lucrarea publicistului și politicianului basarabean Pavel Crușevan [107]. Fiind în mare parte o compilare din lucrarea lui A. Zașciuc, ea totuși conține unele informații privind și sistemul judecătoresc instaurat în Basarabia după 1812.

Importante materiale statistice și comparative găsim în Anuarul Statistic al Imperiului Rus pentru anul 1866, care conține o analiză detaliată privind rata criminalității în Basarabia, tipurile de crime penale și civile, în comparație cu alte gubernii și regiuni ale Imperiului Rus [142].

Sistemul penitenciar în Imperiul Rus, sistemul represiv, procedeele de pedepsire a arestaților, problema expulzării în Siberia și în alte regiuni ale imperiului, condamnarea la lucrări în ocne, înființarea unităților de pază, regimul de detenție din închisori - toate aceste probleme au fost pe larg studiate în lucrarea consacrată aniversării a 100 de ani de la înființarea Ministerului de Război din Rusia [144].

Important material privind lupta autorităților ruse cu fenomenul contrabandei conține monografia cercetătorului M. Cernușevici [155]. Informația autorului, temeinic bazată pe documentele originale ale Corpului Independent de Grăniceri privind ciocnirile cu contrabandiștii în raza răspunderii pichetelor de grăniceri dispuse pe Prut, facilitează cunoașterea acestui fenomen specific pentru Basarabia.

Ceea ce ține de *istoriografia română* din epoca modernă, ea nu s-a ocupat în mod special cu această problemă. Totuși, unele aspecte ale problemei cercetate au stat în vizorul istoricilor români. Astfel, Manolache Draghici, în lucrarea sa dedicată istoriei Moldovei [39], acordă o atenție specială și analizează sistemul penitenciar existent în Moldova în perioada războiului ruso-turc din anii 1806-1812. Autorul subliniază că „...închisorile publice au rămas în timpul ocupației, ca și anterior, foarte dezordonate, fiind adunați vinovații parte în curți și parte în beciuri pustii pe unde se putea găsi asemenea încăperi tari și libere...care erau supraaglomerate de osândiți, ocupația cărora zilnică nu sta alta decât cerșirea, murind de foame” [Ibidem, p. 83]. Totodată, este arătată dezordinea din dregătoria armășiei, responsabilă de întreținerea și

gestionarea închisorilor, funcțiile fiind repartizate rudelor domnilor sau persoanelor loiale lor, transformându-i într-o sursă importantă de venit personal. Importantă este și concluzia autorului privind cauza creșterii criminalității în perioada respectivă, care, în opinia lui se datora aflului masiv al străinilor în Moldova, deoarece „...până la secolul al 19-lea românii erau simpli, până când s-au înmulțit străinii, neștiind țaranul din vechime ce înseamnă zăvor de fier sau lacăt pe ușă” [Ibidem, p. 85]. Cele menționate de istoric se referă în întregime și la Basarabia.

Problema originii dreptului național în Principatele Române a fost studiată și de către istoricul A. D. Xenopol în opera sa fundamentală, *Istoria Românilor din Dacia Traiană* [69]. Autorul analizează din punct de vedere juridic pravila lui Vasile Lupu, Sobornicescul Hrisov al lui Alexandru Mavrocordat din 1785, manualul lui Armenopol, precum și impactul acestei legislații asupra dezvoltării dreptului în ambele Principate.

Același subiecte de cercetare a dreptului în Principatele Române, în special în Moldova, l-au preocupat și pe V. Urechia, avem în vedere îndeosebi volumele VIII și IX ale *Istoriei românilor* [70].

Situația criminogenă din Basarabia în secolul al XIX-lea, aspectele de drept, activitatea tribunalelor, s-au aflat în centrul preocupărilor științifice ale marelui cercetător și om politic Zamfir C. Arbore. În monografia sa consacrată Basarabiei [20], autorul, în baza anuarelor statistice din Imperiul Rus și a lucrărilor lui A. Zașciuc, analizează problema criminalității din Basarabia în perioada anilor 1847-1858 [Ibidem, p. 533-536], înființarea Tribunalului regional - Civil și Penal, a organelor de poliție și starea justiției în general. Importantă este și anexa la lucrarea, în care autorul redă textual (în traducere din limba rusă) legislația autohtonă întrebuințată în Basarabia sub ocupația rusă. Totuși, eronată este afirmația autorului că siguranța publică (poliția) în Basarabia „...a fost organizată abia la 1828” [Ibidem, p. 555], în timp ce organele polițienești au fost înființate în acest teritoriu în anul 1813.

De starea justiției în Basarabia sub ocupația rusească s-a ocupat, în mod tangențial, Nicolae Iorga [44]. În lucrarea sa consacrată Basarabiei, marele istoric menționa că la etapa inițială în regiune s-au păstrat provizoriu legile naționale. Importantă este remarcă autorului că în 1816 autoritățile ruse au permis Consilierului de Curte Svinin să plece la Iași pentru a se documenta în privința procedurilor și practicii cărmuirii ținuturilor de la est de Prut de către administrația Moldovei [Ibidem, p. 163].

1.2. Istoriografia din epoca contemporană (1917-1991), în special cea *sovietică*, nu s-a preocupat în mod special de studierea problemei privind implementarea legislației punitive, instituirea și funcționarea sistemului penitenciar în Basarabia. Printre cei care manifestaseră interes pentru studierea istoriei închisorilor în cadrul Imperiului Rus a fost și cercetătorul M.

Ghernet, autorul unei monografii în cinci volume, bazate pe un vast material documentar din arhivele centrale, care cuprinde o perioadă extinsă între anii 1762 și 1917 [85]. Autorul analizează legislația privind sistemul penitenciar, clasificarea închisorilor și locurilor de detenție, practica aplicării pedepselor, descriind amănunțit instrumentarul folosit în acest scop. Deși această lucrare este fundamentală și bine documentată, suntem totuși nevoiți să constatăm că ea a fost concepută de pe pozițiile teoriei luptei de clasă, studiul problemelor fiind excesiv de ideologizat. Monografia este axată pe studiul cu preponderență a delictelor judiciare cu conotație politică și a ispășirii pedepselor de către cei condamnați la diverse termene de detenție din principalele centre de detenție ale imperiului. Mai puțină atenție este acordată elucidării sistemului penitenciar general și închisorilor de drept comun, unde erau deținuți criminalii ordinari – hoți, ucigași, vagabonzi etc., persoane care nu se încadrau în schemele marxiste ale luptei de clasă. În afară de unele date statistice privind numărul deținuților din Basarabia, în general, și din Ismail, în particular, autorul nu a fost preocupat în mod special de problemele Basarabiei. Aceasta în pofida faptului că în anul 1843 Basarabia, cu cei 5197 de condamnați, ocupa locul trei după guberniile Liflanda și Kiev din întreagă Rusie. Importantă este remarca autorului că 84% din numărul celor arestați în Basarabia au fost reținuți pe nedrept și fără vreun motiv serios întemeiat, fapt ce atestă atitudinea autorităților țariste față de populația din regiune [85, vol. 2, p. 539].

Studiul problemei privind funcționarea sistemului penitenciar a fost continuat de către cercetătorul sovietic R. Mulukaev [115], care a studiat în primăria problema respectivă nu în raport cu lupta poliției cu mișcarea revoluționară, ci ca un sistem aparte, de sine stătător, cu propria structură și direcțiile principale de activitate. Un anumit aport la cercetarea problemei privind funcționarea organelor de drept și a sistemului penitenciar în Imperiul Rus au adus V. Smoliakov [140], N. Efremova [96] și S. Kuzmin [108].

Cu studiul dreptului autohton, a aspectelor cum a influențat el asupra vieții social-politice din regiune, cum s-a dezvoltat sistemul judiciar și punitiv, cum a fost el înlocuit cu cel rusesc s-au ocupat de o manieră mai amplă cercetătorii marxști din RSSM. Unele dintre aceste aspecte au fost abordate, cu multiple falsificări, în lucrarea colectivă apărută sub egida Academiei de Științe Istoria Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești [45]. Elogiind caracterul progresist al anexării Basarabiei la Imperiul Rus, autorii volumului apreciază ca factor pozitiv înlocuirea legislației naționale cu legile din imperiu, afirmând că ultimele „...constituiau o mare povară pentru masele populare, introducerea ordinii noi a fost un factor pozitiv în comparație cu samavolnicia și oprimarea nemaipomenită de pe vremea stăpânirii turcești” [Ibidem, p. 413]. Ei au specificat căarătat procesul organizării și activității sistemului

administrativ și judecătoresc în Basarabia după anexare a derulat în baza *Pravilelelor guvernării vremelnice a Basarabiei* din 1813, *Regulamentului privind înființarea regiunii Basarabia* din 1818 și *Instituție pentru conducerea regiunii Basarabia* din 1818¹. Totodată, activitatea organelor de drept, de urmărire penală, a sistemului judecătoresc după anul 1828 a fost ignorată, iar sistemul penitenciar înființat în Basarabia în general nu a fost cercetat. Eronată este și concluzia autorilor că lucrarea lui Andronachi Donici, editată în anul 1814, este un cod de legi al dreptului local [Ibidem, p. 417]. Greșită este și afirmația precum că până la reforma judecătorească în regiune erau valabile două sisteme judiciare, local și imperial, care provocau diferite încurcături la soluționarea proceselor și erau inacceptabile în noile condiții, fapt ce a determinat la abrogarea legilor locale și aplicarea legilor rusești mai perfecționate, ceea ce „...a constituit, fără doar și poate, un factor progresist” [Ibidem, p. 523]. În realitate, legile locale au fost abrogate oficial după lovitura de stat din octombrie 1917.

Dacă în „Istoria RSSM” aceasta problemă este cât de cât elucidată, atunci în „Istoria Moldavskoi SSR” ea este, practic, ignorată, totul reducându-se la un mic pasaj cu referire la reformele burgheze din a doua jumătate a sec. al XIX-lea, inclusiv și cea judecătorească, considerate un „pas înainte spre progres a Basarabiei” [101, p. 197].

La rândul ei, problema privind legislația autohtonă și sistemul judecătoresc din Basarabia a fost cercetată de către istoricul I. Budac [77]. În monografia sa, având ca subiect de investigație implementarea în Basarabia a reformelor burgheze din Rusia din anii 60-70 ai sec. al XIX-lea, autorul, referindu-se la reforma judecătorească și bazându-se pe lucrările predecesorilor săi din perioada imperială, prezintă o succintă analiză a dreptului local în Basarabia. Accentul este pus mai mult pe frământările cercurilor conducătoare din ținut și din centrul imperial, premergătoare reformei, decât pe aplicarea reformei în regiune. Totodată, autorul a omis să elucideze aspectele ce vizează ispășirea pedepselor și funcționarea sistemului penitenciar.

Unele aspecte ale structurii social-politice a Moldovei din secolul al XVII-lea au fost studiate de către cercetătoarea E. Teleuța prin prisma abordării juridice a problemei [145]. În pofida faptului că autoarea limitează arealul cronologic al cercetării problemei cu secolul al XVII-lea, totuși, analizând structura organelor de stat și sistemul de drept existente în Țara Moldovei, ea depășește aceasta limită cronologică, comparându-le cu cele existente în secolul al XVIII-lea, ajungând la concluzia că „...secolul al XVIII-lea reprezintă perioada de maximă expansiune a jugului otoman și de instaurare în Moldova a sistemului feudal otoman” [Ibidem, p. 4], concluzie cu care nu putem fi de acord, deoarece și în aceasta perioadă în Moldova s-a păstrat sistemul de drept autohton.

¹ Toate denumirile de legi sunt expuse în modul cum ele sunt redată în volumul respectiv.

Problemele legate de funcționarea organelor de drept în Basarabia în perioada anilor 1812-1828 au fost abordate în mod special de către academicianul Ia. Grosul [87]. Autorul cercetează pe larg dreptul autohton existent în Moldova și în Basarabia, arată, cu lux de amănunte, neajunsurile în activitatea Tribunalului regional, a celor ținutale și a organelor de poliție. Totodată, analizând, în conformitate cu dogmele marxiste, dreptul autohton, autorul subliniază că el purta un caracter retrograd, iar administrația rusă era una progresistă în comparație cu cea locală [Ibidem, p. 142], catalogând opoziția boierească față de generalul Ivan Harting – guvernatorul civil al Basarabiei, ca una reacționară [Ibidem, p. 158].

Dreptul autohton și „obiceiul pământului” au stat în centrul preocupărilor științifice ale cercetătorului A. Galben. În studiul său dedicat problemei ce vizează dezvoltarea dreptului autohton din Moldova în secolul al XVIII-lea – prima jumătate a secolului al XIX-lea [82], autorul arată diversitatea părților componente ale acestuia, care cuprindea dreptul civil, dreptul matrimonial, dreptul patrimonial, dreptul succesoral și altele, ceea ce îl situa în rândul sistemelor de drept avansate ale timpului. Totuși, autorul susține că „obiceiul pământului” din Moldova se deosebea substanțial de cel din Țara Românească, iar anexarea Basarabiei avea un caracter progresiv, deoarece juriștii locali nu erau în stare să codifice normele dreptului autohton, fapt, carece a impus trecerea treptată în Basarabia, începând cu anul 1818, la legislația rusă [Ibidem, p. 17]. Aceasta poziție a fost reiterată de către autor și în monografia consacrată „obiceiului ământului” [40], accentul fiind pus pe deosebirile radicale în formele dreptului din Moldova în „comparație cu normele obiceiurilor juridice din Principatul Munteniei” [Ibidem, p. 98].

În ce privește de istoriografia *română contemporană*, în pofida abundenței lucrărilor consacrate studierii legislației și jurisprudenței din Basarabia sub ocupație rusească, ea nu s-a preocupat în mod sistematic de istoria evoluției legislației punitive și a sistemului penitenciar din Basarabia în cadrul Imperiului Rus. Puține dintre cele zeci de lucrări consacrate cercetării sistemului legislativ din Moldova în perioada modernă, abordează la modul direct problema menționată. Unul dintre primii cercetători care au studiat istoria Basarabiei sub ocupația rusă a fost Onisifor Ghibu [41], însă el cercetează doar tangențial problema respectivă. Contrar adevărului istoric, autorul susține că anexarea Basarabiei nu a fost percepută negativ de către populație, ci ca o povară nu prea mare [Ibidem, p. XL]. În lipsa unei păture conducătoare naționale din cauza rusificării nobilimii locale și conformismului preoțimii, singurul factor care a determinat viața populației băștinașe, era, în opinia autorului, religia [Ibidem, p. CLXXXVII], afirmație discutabilă, ținându-se cont de cele spuse anterior de către autor.

În lucrarea sa, istoricul Ion Nistor [62] abordează unele aspecte privind funcționarea „regimului pământean” în Basarabia, organizarea administrativă și legislația în regiune sub

ocupația țaristă. Autorul abordează succint sistemul administrativ și judecătoresc instaurat în regiune în primii ani de ocupație, pe care îl numește „regim pământean”. Conform opiniei istoricului, „guvernul provizoriu”, constituit din două departamente, în activitatea sa în toate ramurile administrației se ghida de legile și „obiceiurile pământului”, iar toate litigiile și procesele judiciare se desfășurau în baza pravilelor moldovenești întocmite de Manega [Ibidem, p. 180-181], afirmație cu care nu putem fi de acord. În descrierea dispozițiilor „Așezământului obrazovaniei oblastei Basarabiei” este stipulat faptul că „obiceiul pământului” este atribuit exclusiv cauzelor civile. Important este aportul istoricului la cercetarea problemei ce vizează limitarea treptată a întrebuintării legislației autohtone după anul 1828, deși nici aceasta parte a lucrării nu este lipsită de controverse. Așadar, analizând „Regulamentul” contelui Voronțov, autorul susține că acest regulament „...desființă autonomia Basarabiei, înlocuind legiurile moldovenești prin cele rusești” [Ibidem, p. 189], iar vorbind despre promovarea reformelor burgheze afirmă că „în 1869 s-au codificat...legiurile Basarabiei...dispozițiunile cărora privitoare la dreptul civil au intrat în codul general al legiurilor rusești” [Ibidem, p. 190]. Concluzionând, putem afirma că respectiva lucrare poartă un caracter publicistic și nu este o cercetare științifică; autorul nu abordează în ea, în mod special, problema privind legislația punitivă.

În lucrarea lui Alexandru Boldur [26], bazată pe un vast material documentar, consacrată studierii istoriei Basarabiei în cadrul Imperiului Rus, este investigat sistemul administrativ, judecătoresc și social, nefiind însă elucidată funcționarea sistemului punitiv din Basarabia. În expunerea modului de guvernare și a sistemului administrativ instituit în Basarabia după 1812, autorul atribuie un rol special particularităților dreptului și rezistenței conștiinței juridice naționale bazate pe dreptul privat românesc. Descriind organizarea administrativă instaurată în regiune în perioada anilor 1812-1828, care, în opinia lui stăpânea populația provinciei, cercetătorul exagerează vorbind despre modernizarea unor forme administrative existente în Basarabia la începutul secolului al XIX-lea, atribuindu-le trăsături specifice secolului XX. Așadar, „Sfatul Suprem” (Consiliul Suprem) este numit „...parlamentul specific local” carea avea prerogativele de a judeca toate litigiile fără apel [Ibidem, p. 482].

Analizând particularitățile dreptului în Basarabia față de alte regiuni ruse, Al. Boldur demonstrează că în teritoriul anexat s-a păstrat în întregime structura juridică civilă, fapt confirmat în „Regulamentul provizoriu” din 1812 și în „Așezământul obrazovaniei oblastei Basarabia” din 1818. Importantă este concluzia că aceasta se datorează mentalității boierului și țăranului moldovean care nu doreau să se lepede de legile vechi [Ibidem, p. 485], afirmație, ce contravine argumentării eronate a lui O. Ghibu. Studind izvoarele dreptului local și în baza analizei Colecției complete a legilor Imperiului Rus, autorul a ajuns la concluzia justă că dreptul

civil local a supraviețuit în Basarabia până la începutul secolului XX, când Senatul rus, în hotărârea sa nr. 9 din 1909, recomanda ca în cazuri de „...nedumeriri, contradicții și lipsuri ...a se baza pe sensul general al legilor locale” [Ibidem, p. 487].

Sistemul judecătoresc și cel penitenciar au fost studiate și de către cercetătorul T.G. Bulat [28]. Bazându-se pe un număr impunător de documente, autorul abordează în mod sistematic problema dată, atenția principală fiind acordată perioadei fanariote. Cu regret, autorul nu indică în mod concret sursele arhivistice, menționând doar că toate documentele citate se află în Arhiva Senatorilor.

Un articol dedicat studierii obiceiului pământului în Basarabia a fost publicat de către cercetătorul Th. Inuleț [43], în el fiind expusă lupta partidei moldovenești din cadrul administrației Basarabiei în frunte cu mitropolitul Gavriil Bănulescu-Bodoni, îndreptată împotriva tentativei guvernatorului civil I. Harting de a suprima dreptul autohton. Abordarea problemei referitoare la „obiceiul pământului” în Basarabia este una originală, autorul tratând dreptul autohton prin prisma „aspectului religios-juridic” [Ibidem, p. 167]. Călăuzindu-se de acest concept, Th. Inuleț concluzionează că „...păstrători și orânduitori ai obiceiului pământului cei mai indicați erau reprezentanții clerului” [Ibidem, p. 168].

Unele aspecte ale temei cercetate, în special lupta basarabenilor pentru păstrarea dreptului autohton și urmările negative ale limitării lui pentru destinul regiunii, au fost abordate, însă doar tangențial, în lucrările academicianului Ștefan Ciobanu [30; 31].

Pe cât de importante, pe atât de interesante sunt lucrările cercetătorului basarabean Gh. Bezviconi, care în operele sale, consacrate biografiilor unor reprezentanți de vază ai nobilimii locale, tratează activitatea organelor judecătorești, a poliției, cu toate neajunsurile caracteristice acestui sistem [21; 22; 23; 24]. Succinte lucrări de sinteză dedicate istoriei Basarabiei aparțin cercetătorilor D. Bogos [25] și P. Cazacu [29], în care, alături de alte probleme, întâlnim anumite informații referitoare la tema de cercetare.

Istoriografia *occidentală* în epoca contemporană a manifestat un anumit interes pentru studierea aspectelor problematice ale funcționării sistemului punitiv în Basarabia după anexarea acesteia la Imperiul Rus. Trăsătura distinctivă a istoriografiei occidentale, mai ales a celei anglo-saxone, o constituie lipsa suportului documentar cu referire la secolul al XIX-lea, ceea ce impune elucidarea temei în mod fragmentar și superficial, autorii bazându-se pe sursele editate și deja cunoscute. Un astfel de exemplu prezintă lucrarea istoricului englez R. W. Seton-Watson [160]. Studiul respectivului autor este nu altceva decât un manual de istoria românilor din cele mai vechi timpuri până în anul 1918, în cadrul căruia problemelor cercetate de noi le este acordat un spațiu extrem de restrâns. O caracteristică similară merită și lucrarea istoricului american Charles

Upton Clark, care în opera sa abordează doar tangențial cadrul legislativ al provinciei dintre Nistru și Prut, încorporată în cadrul Imperiului Rus [158].

1.3 Istoriografia contemporană din anul 1991 și până în prezent. Investigațiile din Federația Rusă se caracterizează prin interesul sporit al cercetătorilor față de diferite aspecte ale istoriei fostelor colonii rusești. În plină afirmare a neocolonialismului rus în spațiul post-sovietic, autorii caută în trecutul comun diferite exemple care ar confirma conceptul despre rolul progresist, jucat de către Rusia pe parcursul secolelor în teritoriile străine, anexate de Imperiul Rus în urma unor războaie de cucerire. Nu sunt excluse din vizorul cercetătorilor contemporani ruși și aspectele ce țin de legislațiile naționale și de funcționarea sistemului penitenciar. Lucrările din acest domeniu poartă un caracter atât general, cât și particular: unele dintre ele fiind dedicate exclusiv Basarabiei, evidențiindu-se și aspecte legate de funcționarea legislației ruse, a sistemului judiciar, penitenciar și de urmărire penală. Din șirul unor atare lucrări generale se fac remarcate cele semnate de cercetătorul F. Ahmadeev, care în lucrarea sa consacrată studierii regimului de detenție specific închisorilor din Imperiul Rus apreciază corect că sistemul penitenciar din această țară era unul depășit, se caracteriza prin samavolnicia funcționarilor închisorilor față de deținuți, se finanța sub limita necesităților și necesita o modernizare [76, p. 28].

Cercetătorul V. Detkov a desfășurat un studiu istoric și juridic complex privind sistemul de pedepse aplicate deținuților în închisorile din Rusia, evoluția politicii de intimidare a populației, accentuând necesitatea de reformare a sistemului penitenciar. Merită atenție concluzia autorului că regimul de detenție în închisorile din Rusia se baza nu doar pe violență fizică, ci și pe oprimare spirituală [89].

Istoricul dreptului N. Petrenko în lucrarea sa [119] abordează problemele legate de funcționarea sistemului penitenciar, specificând faptul că până la desfășurarea reformei judecătorești în Rusia nu exista un sistem unic de funcționare a penitenciarelor. Problema privind funcționarea organelor centrale și locale de stat în Imperiul Rus, inclusiv a celor judiciare și polițienești, este abordată în lucrarea istoricului dreptului N. Eroșchin [95]. Printre alte probleme puse în discuție de o atenție specială s-au bucurat și cele legate de particularitățile administrării preferențelor naționale ale imperiului. Cu regret, în partea ce vizează Basarabia autorul se limitează la o simplă constatare că „...în prima jumătate a secolului al XIX-lea în Basarabia s-au păstrat unele particularități în administrarea regiunii” [Ibidem, p. 198]. Opera fundamentală în două volume în care sunt cercetate toate aspectele ce țin de istoria socială a Imperiului Rus, inclusiv cele de drept, privind sistemul judecătoresc, crima și pedeapsa aparține savantului rus B. Mironov [114]. Autorul nu este preocupat în cercetarea sa de Basarabia, limitându-se din acest

punct de vedere la lansarea unor afirmații false precum că „...Basarabia nu a fost cucerită, ci alipită imperiului în baza unui tratat” [Ibidem, p. 28] și că în imperiu „inițial șerbăia a fost abrogată în Moldova și numai apoi au fost eliberați țărani ruși” [Ibidem, p. 37]

Din șirul lucrărilor speciale un deosebit interes pentru demersul nostru prezintă activitatea cercetătorului I. Medvedev, în care sunt elucidate probleme ce țin de prezența dreptului bizantin în Basarabia și de procesul de elaborare proiectului Codului Civil pentru Basarabia în anii 1824 – 1825 [112; 113]. În articolul consacrat rolului dreptului bizantin în sistemul de drept din Moldova și Basarabia autorul insistă asupra tezei tradiționale în istoriografia sovietică, potrivit căreia dreptul bizantin nu era adecvat Principatelor Române. În ce privește Basarabia, se afirmă că dreptul civil de origine bizantină era „...inadecvat spiritului timpului și poporului” [112, p. 197] și, deci, era necesară înlocuirea lui cu cel rusesc. Aceleași idei sunt reiterate și în articolul consacrat elaborării și introducerii în regiune a Codului Civil pentru Basarabia în anii 1824-1825 [113].

Interpretării rolului legislației naționale din Basarabia sunt dedicate unele lucrări semnate de cercetătorul rus S. Fevraliov [149; 150]. Autorul demonstrează că în sfera dreptului penal și de procedură penală autoritățile ruse limitau funcționarea dreptului local, proces care a luat amploare în anii 30-50 ai secolului al XIX-lea, când dreptul local era substituit treptat cu legislația rusă. Autorul menționează că, în pofida păstrării în vigoare a legislației locale civile până în anul 1917, judecătorii utilizau în procesele de judecată legislația imperială rusă. Nici acest autor nu elucidează problema cu privire la funcționarea sistemului penitenciar din Basarabia, instituit după anexarea acesteia la Imperiul Rus.

În lista lucrărilor care sunt în concordanță cu percepțiile teoretice ale istoriografiei ruse contemporane se numără și studiul efectuat de către cercetătorul din Chișinău S. Zaharia [97]. Analizând procesul de introducere treptată în Basarabia după anexare a sistemului judecătoresc rusesc, autorul susține că dreptul autohton, scris și cel nescris, se situa la un nivel mult mai inferior în comparație cu cel existent în Imperiul Rus. Contrar adevărului, se afirmă eronat că la începutul secolului al XIX-lea judecătoriile din Țara Moldovei exprimau voința unei singure persoane, cea a domnului, nu erau organe colegiale, cu separarea componentelor acuzatorii de cele de apărare, toate aceste elemente existând în judecătoriile rusești. Mai mult, autorul susține că anexarea Basarabiei și transformarea radicală a sistemului de drept a trecut pentru populația locală ușor și fără dificultăți [Ibidem, p. 11,16].

În istoriografia *română* din perioada respectivă problema dată a fost studiată de o manieră episodică și de către istoricul A. Moraru [60]. Concentrându-și atenția asupra problemelor politice și economice, autorul doar schițează unele aspecte ce țin de studiul nostru. El

menționează că în urma înfăptuirii reformei judiciare, Basarabia „... a pierdut totalmente caracterul de provincie privilegiată, devenind o simplă gubernie a Rusiei țariste, conducându-se în întregime de legile rusești” [Ibidem, p. 58]. Din fragmentul citat poate fi trasă concluzia că, după reforma judiciară, Basarabia a pierdut complet orice individualitate legislativă, ceea ce nu corespunde întru totul adevărului, fiindcă legile pământene referitoare la dreptul civil au rămas în vigoare până la puciul bolșevic, fiind parte componentă din Codul general al legilor rusești. Toate dosarele trimise în apel la Senatul din Petersburg erau judecate potrivit legislației civile locale, care fiind tradusă în limba rusă a devenit în mod oficial, fără adoptarea unei hotărâri speciale, Codul Civil al Basarabiei, utilizat până în anul 1917.

Unele aspecte referitoare la dreptul autohton din Moldova în perioada fanariotă sunt elucidate în monografia cercetătorului A. Galben [83]. Autorul își canalizează atenția, în principal, asupra dreptului civil și familial, precum și asupra sistemului judecătoresc, fără a studia și dreptul penal. Important este faptul că autorul este printre primii care au studiat instituțiile de drept din raialele turcești, cu o populație constantă autohtonă, unde era întrebuințat dreptul islamic - șaria. Totodată, A. Galben susține nivelul înalt de dezvoltare în secolul XVIII – începutul secolului XIX a dreptului autohton, fapt ce a și permis autorităților ruse se includă dreptul civil național în legislația rusă [Ibidem, p. 325].

În lucrarea cercetătorului D. Grama [42] este investigată evoluția doctrinelor juridice în Principatul Moldovei și restabilirea jurisdicției moldovenești asupra fostelor raiale turcești. Suporturile juridice ale sistemului de administrare și ale celui juridic, care au fost implementate în Basarabia sub egida dreptului autohton, au fost studiat și de către cercetătorul S. Cornea [36].

Unele aspecte ale implementării în regiune a legislației ruse în detrimentul celei naționale, de rând cu alte probleme ce țin de istoria Basarabiei, au fost abordate în lucrarea consacrată istoriei Basarabiei elaborată de S. Scurtu, D. Almaș, G. Goșu, și alții [64].

Subiectele ce țin de geneza și dezvoltarea dreptului în Țara Moldovei au fost studiate în unele lucrări generalizatoare privind istoria dreptului românesc. Lucrarea cercetătorului V.-S. Curpăan conține o analiză amplă a dreptului în țările române, inclusiv în Țara Moldovei [38]. Este arătată originea romano-bizantină a dreptului pământului și a instituțiilor juridice existente. Cu regret, autorul nu acordă atenție cuvenită legislației scrise, emise de cancelariile domnești din Moldova. În altă lucrare, consacrată dreptului românesc, cercetătorul I. Negru prezintă o succintă sinteză a genezei dreptului românesc, analizând detaliat izvoarele de drept romano-bizantine, care, de rând cu dreptul cutumiar, au constituit baza dreptului și legislației în Moldova și în partea sa integrată – Basarabia [61]. Problema respectivă a fost studiată, parțial, și în lucrarea

fundamentală privind istoria României [46]. De un real suport la cercetarea temei respective s-a dovedit a fi lucrarea cercetătorului D. Poștarencu, axată pe problemele demografice [63].

Dintre lucrările recente, ținem să menționăm monografia cercetătoarei Zinaida Lupașcu, consacrată studierii instituțiilor politice și a celor judiciare din perioada țaristă [59]. În centrul atenției autorului sunt probleme legate de instituțiile politice din Basarabia, de organizarea judecătorească, privind izvoarele dreptului autohton, instituțiile dreptului civil, dreptul penal. detaliat este studiată problema ce vizează instituția familiei și căsătoriei în Basarabia, obligațiile contractuale, de moștenire, ca parte componentă a dreptului civil. Totodată, autorul foarte atent și în detalii analizează categoriile de infracțiuni și pedepse pentru ele, tipurile de infracțiuni, procedura de examinare a dosarelor penale și a celor civile. Ținem să menționăm, că lucrarea are un caracter mai mult teoretic și juridic, decât istoric, fapt ce a exclus din atenția cercetătorului studierea instituțiilor concrete juridice existente în Basarabia în perioada respectivă.

Cercetătorul B. Ștefan este preocupat de istoria sistemului penitenciar românesc din cele mai vechi timpuri și până în prezent [65]. În articolul său, autorul analizează caracterul detenției la români, tipurile de închisori și pușcării, inclusiv ale celor din Moldova, principalele pedepse atribuite celor condamnați, regimul de detenție, execuția pedepsei. Important este faptul că autorul nu aduce nicio mărturie despre posibila existență în partea de est a Moldovei a oricărui tip de închisori, ceea ce ne permite să concluzionăm că astfel de instituții în acest spațiu geografic nici nu au existat. Cu regret, perioada secolelor al XVIII-lea – începutul secolului al XIX-lea este cercetată foarte de succint, rămânând unele goluri în studierea existenței și dezvoltării acestui sistem în perioada menționată.

Unele aspecte importante ce țin de funcționarea sistemului de drept în Moldova sunt elucidate în lucrările cercetătorului A. Agachi. În lucrarea consacrată istoriei Principatelor Române sub ocupația militară rusă în timpul războiului ruso-turc din 1806-1812 [11], pe lângă multiple probleme legate de exploatarea economică și financiară a Moldovei și Țării Românești, autorul acordă o atenție deosebită analizei organizării administrației civile și judecătorești din aceste principate. În mod special este cercetată și descrisă structura și funcționarea organelor responsabile de apărarea ordinii publice, cum ar fi Hătmănia, Agia și isprăvniciile. În alte lucrări, autorul elucidează probleme privind: sistemul administrativ, politic și judecătoreesc instaurat în Basarabia în perioada autonomiei (1818-1828) [13; 15], activitatea Comitetului provizoriu în anii 1816-1818 [12], opoziția manifestată de către nobilime față de suprimarea autonomiei regiunii în anii 1813-1815 [14], activitatea lui Scarlat Sturdza în organizarea sistemului administrativ și judiciar în Basarabia [16]. Merită atenție analiza structurii și activității tribunalelor regionale, a

administrației locale și a judecătoriilor ținutale, a organelor de poliție. Totodată, este caracterizat procesul de aplicarea treptată a legislației ruse în defavoarea „obiceiului pământului”.

Studierii instanțelor cu caracter special în sistemul judecătoresc din Basarabia în perioada anilor 1812 – 1917 este dedicat articolul cercetătorului Mihai Tașcă [66], în care sunt studiate detaliat instanțele judiciare speciale din Basarabia – Tribunalul de Onoare, Tribunalul Ecleziasc, Tribunalul Comercial, judecătoriile verbale, satească, de voloste, cele orășenești, judecătoria militară.

Organizarea judecătorească în Basarabia în prima jumătate a sec. al XIX-lea, compararea justiției instaurate în Basarabia după anexare cu cea din Principatul Moldovei sunt subiectele ce au stat în atenția cercetătoarei Valentina Coptileț [33; 34; 35]. Autoarea demonstrează că legislația locală a fost înlocuită treptat cu legile Imperiului Rus, chiar dacă Consiliul Suprem al Basarabiei, Senatul Imperiului Rus au fost prezentate „Hexabiblu lui Armenopol”, „Manualul juridic” al lui Alexandru Donici, „Sobornicescul Hrisov” al lui Alexandru Mavrocordat și „Așezământul constituirii regiunii Basarabia” din 1818. Autorul precizează că „obiceiurile pământului” și colecția hrisoavelor domnilor Moldovei nu erau sistematizate și codificate. Totodată, dânsa insistă asupra faptului că introducerea în Basarabia a instituțiilor administrative și judecătorești de tip rusesc a început în anul 1816, când „... la nivelul conducerii centrale este introdusă instituția rezidentului imperial, iar la nivel local - instituția revizorului și a sameșului, o administrație distinctă pentru coloniști, neintegrată administrației basarabene” [34, p. 29]. Cu regret, autoarea comite o eroare, deoarece sameșia constituia o dregătorie străveche din Moldova, deci nu a fost introdusă de către administrația rusă, iar sistemul de administrare introdus în Basarabia era destinat locuitorilor regiunii și nu coloniștilor, care aveau un sistem administrativ special.

Cercetătoarea Elena Aramă a abordat unele aspecte privind instituirea sistemului judecătoresc și administrativ în Basarabia în manualul său de istorie a dreptului românesc [17]. Importantă este concluzia autorului, potrivit căreia o analiză comparativă a organelor judiciare existente simultan în Basarabia și în Principatul Moldovei demonstrează că „...amestecul administrației în chestiunile judecătorești era mai mare în Rusia (dreptul guvernatorului) și principiul medieval al judecărilor pe stări era păstrat doar în Rusia” [Ibidem, p. 96].

Unele aspecte importante privind funcționarea justiției în Moldova și în Țara Românească în perioada fanariotă și a domniilor pământene au fost elucidate în articolul cercetătoarei Oxana Chisari-Lungu [32]. Autoarea analizează procesul de modernizare a sistemului judecătoresc în Moldova, care, în perioada domniei lui Constantin Mavrocordat, a devenit cu adevărat modern, în spiritul teoriilor iluminiștilor europeni.

Articolul cercetătoarei L. Zamani este consacrat studierii problemelor referitoare la formele de pedepse la români și la aplicarea lor practică [71]. Autoarea a întocmit o clasificare a pedepselor în dependență de caracterul crimei săvârșite, începând cu Evul Mediu și până la Regulamentul Organic, elucidând, în același context, practica amnistierii celor condamnați.

Un rol important în studierea problemei date revine cercetătorului V. Tomuleț [67; 68]. Printre alte probleme cercetate în lucrările sale, autorul acordă atenție și formării, activității, structurii organizaționale a judecătoriilor ținutale și a poliției urbane din Chișinău, a Tribunalului Comercial din Basarabia, a Tribunalului de Onoare, Penal provizoriu (în perioada anilor 1824 – 1827), regional Civil, regional Penal, a unității de invalizi din Leova, luând în atenție aspecte problematice precum: combaterea fenomenului de contrabandă, protestele și revendicările populației locale față de autoritățile ruse. Totuși, este de menționat faptul că activitatea Tribunalului Civil și Penal este abordată de autor foarte succint, în comparație cu a celui Comercial, care a fost redată în detalii, până la cele mai mici amănunte. În același rând, nu sunt menționate și celelalte unități de invalizi din Basarabia, care existau în toate centrele ținutale ale regiunii.

Unele aspecte privind păstrarea liniei vamale pe râul Nistru și lupta autorităților ruse cu fenomenul contrabandei în Basarabia sunt abordate în lucrările cercetătorului P. Costin [37].

Istoriografia *occidentală* a manifestat un anumit interes pentru studierea problemelor referitoare la funcționarea sistemului punitiv în Basarabia după anexarea acesteia la Imperiul Rus. Printre autorii care au studiat în mod special istoria Basarabiei în cadrul Imperiului Rus se numără istoricul american G. F. Jewsbury care în una dintre lucrările sale [47] elucidează, într-o manieră corectă, problema anexării Basarabiei și evoluțiile înregistrate de provincie în cadrul Imperiului Rus. Partea slabă a lucrării este lipsa documentelor noi, originale, care ar sta la baza afirmațiilor autorului, în cea mai mare parte, corecte. Studiind sistemul administrativ și legislativ instituit de autoritățile ruse, dânsul se limitează doar până la anul 1828, perioadă în care Basarabia avea o relativă autonomie în cadrul imperiului. Apreciind corect slăbiciunea și abuzurile săvârșite de către nobilimea locală în gestionarea provinciei, inclusiv în domeniul judecătoresc, autorul formulează, considerăm, o concluzie pripită și greșită, în conformitate cu care anularea autonomiei a fost provocată doar de acest fapt și nu din cauza politicilor unificatoare și centralizatoare promovate de guvernul rus. În același timp, savantul american constată, just, că și după anul 1828 în Basarabia, s-a păstrat dreptul civil local, specificând că „...dacă într-un caz legislația civilă locală se dovedea insuficientă, se folosea Codul civil rus” [Ibidem, p. 171]. Abordări similare aparțin și istoricului M. Bruhis [27].

Lucrarea istoricului contemporan american Charles King [159] se evidențiază prin pseudoobiectivitate, având un caracter compilativ și este bazată pe materiale documentare deja cunoscute în istoriografie. Autorul abordează multiple probleme ale istoriei Moldovei și Basarabiei fără să utilizeze în studiul său materialele originale, inedite. În pofida faptului că partea cea mai importantă a lucrării este consacrată evoluțiilor actuale până în zilele noastre din Republica Moldova, generate de destrămarea Uniunii Sovietice, autorul a consacrat un capitol aparte încorporării Basarabiei în sistemul administrativ rus, intitulat: „De la Principat la provincie”, în care sunt abordate și aspecte ale dreptului local. În acest compartiment autorul analizează curentele ideologice, situația politică din regiune după anexare, constatând identitatea comună a populației de pe ambele maluri ale râului Prut. În lipsa corpului documentar autentic referitor la secolul al XIX-lea și neavând drept scop principal studierea dreptului din regiune, autorul susține (eronat) teza că „... Basarabia era una dintre cele mai înapoiate provincii din partea europeană a Rusiei” [Ibidem, p. 23], ceea ce impunea schimbarea sistemului de guvernământ vechi, depășit, cu cel nou, „progresist” rusesc.

1.4. Izvoare și documente. Pentru cercetarea temei în cauză, pe lângă istoriografia utilizată, au fost folosite pe larg și surse documentare, parțial inedite, care pot fi clasificate în: acte legislative; documente ale organelor administrative și judiciare păstrate în Arhiva Națională a Republicii Moldova și în alte arhive; documente emise de către organele administrative și judiciare deja publicate; documente cu caracter personal (memorii).

Actele legislative ce țin de tematica abordată, pot fi grupate în: acte legislative generale și acte legislative particulare. Actele legislative generale care au exercitat impact general asupra implementării legislației ruse în Basarabia sunt cuprinse în *„Артикул воинский с кратким толкованием и с процессами, напечатан повелением Ея Императорского Величества”, SPb. 1777* (clasifica pedepsele aplicate condamnaților) și unele legi din *Culegerea atotcuprinzătoare a legilor Imperiului Rus*².

² Astfel de legi sunt: Legea nr. 27197 din 1817. În: Полное Собрание законов Российской Империи с 1649 года, 1817, nr. 27197, Том XXXIV, St. Petersburg, 1830 – privind interzicerea tăierii nărilor; Legea nr. 27095 din anul 1817. În: Полное Собрание законов Российской Империи с 1649 года, том XXXIV, 1817, nr. 27095, St. Petersburg; 1830 – despre condamnarea criminalilor și vagabonzilor cu indicarea cetăților pentru ispășirea pedepselor; Legea nr. 27357 din 29 aprilie 1818 – Așezământul obrazovaniei Oblastei Basarabia. În: Полное Собрание законов Российской Империи, с 1649 года, Том XXV, St. Petersburg, 1830; Legea nr. 1834 din 29 februarie 1828 – regulamentul cârmuirii Oblastei Basarabia. În: Полное Собрание законов Российской Империи, с 1649 года, Собрание второе, Том III, St. Petersburg, 1830; Legea nr. 19283 din anul 1845. În: Полное Собрание законов Российской Империи с 1649 года, 1845, nr. 19283, Собрание второе, Том XX, отделение первое St. Petresburg, 1846 – aprobarea Codului Penal al Imperiului Rus.

Un număr mare de acte legislative, publicate în Culegerea atotcuprinzătoare a legilor imperiului Rus au avut un impact particular asupra Basarabiei³.

Totuși, cel mai valoros material documentar pentru elucidarea prezentei teme de cercetare sunt documentele administrative și judecătorești păstrate în fondurile nr. 1, 2, 3, 6, 37, 38, 363 din Arhiva Națională a Republicii Moldova, care conțin mărturii documentare din cancelaria guvernatorului civil al Basarabiei, în organele instituțiilor judecătorești, precum și cele păstrate în Arhiva de Stat a regiunii Odesa (Державный Архив Одесской Области), fondul nr.1.

Fondul nr. 1 din ARNM, intitulat *Senatorii președinți în Divanurile Principatelor Moldovei și Valahiei*, 1808 – 1812, conține materialele cancelariei Senatorilor președinți ai Divanurilor Principatelor Române, organ suprem administrativ format pe lângă armata Dunăreană rusă de ocupație. Aceasta, la rândul său, conține materialele prețioase privind situația criminogenă și numărul deținuților din Moldova. Importante pentru cunoașterea stării criminogene și funcționarea sistemului penitenciar în Țara Moldovei în perioada premergătoare anexării Basarabiei sunt dările de seamă ale cancelariei domnești adresate comandamentului rus de ocupație, în care pentru perioada anilor 1808-1810 sunt raportate listele nominale cu numărul total al delicvenților prinși și ținuți în arest în închisoarea din Iași, fiind specificate tipul și locul crimei săvârșite, precum și lista celor condamnați la munci în ocne și la pedeapsa capitală.

Fondul nr. 2 din ARNM, intitulat *Cancelaria guvernatorului Basarabiei*, 1812 – 1917, conține: materiale din cancelaria guvernatorului civil al Basarabiei din 1812 până în 1917, inclusiv corespondența guvernatorilor civili și a organelor de conducere locale și centrale cu organele judecătorești, descrierea unor cazuri penale concrete, date statistice privind numărul persoanelor arestate, dosarele penale, starea materială a închisorilor și a altor instituții

³ Legi cu impact particular sunt: Legea nr. 29486. În: Полное Собрание законов Российской Империи, с 1649 года, Том XXXVIII, nr. 29486, СПб., 1830 - despre rezolvarea litigiilor judiciare din Basarabia; Legea nr. 29869. În: Полное Собрание законов Российской Империи, с 1649 года, Том XXXIX, nr. 29869, СПб., 1830 – despre aplicarea dreptului penal asupra nobilimii din Basarabia; Legea nr. 2334. În: Полное Собрание законов Российской Империи, с 1649 года, Собрание второе, Том III, nr. 2334, St. Petersburg, 1829 – aplicarea în Basarabia a legislației ruse privind litigiile de creanță; Legea nr. 4691. În: Полное Собрание законов Российской Империи, с 1649 года, Собрание второе, Том VI, nr. 4691, St. Petersburg, 1831– aplicarea dreptului rusesc în Basarabia în caz de faliment; Legea nr. 4929. În: Полное Собрание законов Российской Империи, с 1649 года, Собрание второе, Том VI, отделение второе, nr. 4929, St. Petersburg, 1832 – extinderea practicii expulzării în Siberia asupra țăranilor moldoveni; Legea nr. 5145. În: Полное Собрание законов Российской Империи, с 1649 года, Собрание второе, Том VII, nr. 5145, St. Petersburg, 1833 – promulgarea asupra Basarabiei a legislației ruse privind prinderea vagabonzilor; Legea nr. 5598. În: Полное Собрание законов Российской Империи, с 1649 года, Собрание второе, Том VII, nr. 5598, St. Petersburg, 1833 – aplicarea legislației ruse privind calcularea ratei dobânzii; Legea nr. 5793. În: Полное Собрание законов Российской Империи, с 1649 года, Собрание второе, Том VII, nr. 5793, St. Petersburg, 1833 – privind litigii între mazili; Legea nr. 6739. În: Полное Собрание законов Российской Империи, с 1649 года, Собрание второе, Том IX, nr. 6739, St. Petersburg, 1835 – legea despre țărani; Legea nr. 9289. În: Полное Собрание законов Российской Империи, с 1649 года, Собрание второе, Том XI, nr. 9289, St. Petersburg, 1837 – reguli privind vinderea-cumpărarea moșiilor; Legea nr. 21794. În: Полное Собрание законов Российской Империи, с 1649 года, Собрание второе, Том XXII, nr. 21794, St. Petersburg, 1848 – regulile privind rezolvarea litigiilor de zestre.

penitenciare, listele nominale ale persoanelor aflate sub arest în principalele centre de detenție. Printre cele mai semnificative dosare introduse în primieră în circuitul științific putem menționa dosarele:

- Judecătoria Bender (Tighina) și Akkerman (Cetatea Albă) pentru anul 1819 în care sunt elucidate cazuri de violare a frontierei de stat în perioada respectivă;
- Înființarea și activitatea Tribunalului penal provizoriu al Basarabiei în perioada 1825-1827;
- Înființarea și activitatea Departamentului provizoriu special în anii 1832-1836;
- Cazuri judecătorești speciale înaintate de către organele locale spre examinare în Senatul Imperiului Rus;
- Rapoartele autorităților locale instanțelor superioare privind lupta cu fenomenul vagabondajului și dezertărilor din armata rusă în timpul războiului Crimeei (1853-1856);
- Dări de seamă ale organelor judiciare privind rata criminalității, repartizarea ei pe ținuturi și clasificarea infracțiunilor;
- Statistica și dosarele persoanelor condamnate cu expulzarea în Siberia;
- Documente semnate de către Scarlat Sturza privind înființarea organelor de poliție în Chișinău și în cetățile din Basarabia, structura lor de state;
- Rapoartele organelor de poliție guvernatorului civil privind comportamentul persoanelor aflate sub urmărire secretă;
- Tabele analitice întocmite pentru prezentare guvernatorului civil cu numărul efectivului poliției din regiune;
- Dări de seamă ale organelor de poliție privind operațiunile speciale desfășurate împotriva criminalilor;
- Rapoartele șefilor de poliție privind anchetarea cazurilor de corupție din cadrul sistemului polițienesc și măsurile luate împotriva acestor persoane;
- Înființarea și activitatea unităților de invalizi;
- Materiale privind înființarea închisorilor cu specificarea stării lor materiale;
- Indicațiile guvernatorilor civili privind înființarea în închisori a serviciului medical;
- Rapoartele și devizele de cheltuieli necesare pentru întreținerea și reparația închisorilor;
- Contractele încheiate cu condițiile comerciale și tehnice privind construcția închisorilor noi;
- Instrucțiuni privind organizarea pazei închisorilor;

- Documente elaborate în cadrul cancelariei guvernatorului civil privind rația zilnică alimentară necesară unui deținut;
- Instrucțiuni privind organizarea serviciului de gardă și rapoartele șefilor închisorilor privind neajunsurile depistate;
- Rapoartele șefilor de închisori cu descrierea cazurilor de evadare;
- Rapoartele șefilor de închisori privind starea moral-psihologică în închisorile din subordine;
- Înființarea și activitatea comitetelor ținutale ale Societății Epitropice a Închisorilor.

Fondul nr. 3, *Consiliul Suprem al Basarabiei*, 1818-1828 și *Consiliul regional*, 1828-1873, conține informații valoroase privind formarea bugetului regional, articole pe venituri și cheltuieli, inclusiv cele destinate întreținerii închisorilor și a instituțiilor administrative ale penitenciarilor, a Societății Epitropice a Închisorilor, cazuri raportate Consiliului Suprem cu descrierea evadărilor din închisorile Basarabiei.

Fondul nr. 6, *Administrația guberniei Basarabia*, 1818-1918, conține documente care permit elucidarea activității edilitare a conducerii Basarabiei, inclusiv documente care vizează construcția, reparația și menținerea în stare funcțională a închisorilor din regiune. Majoritatea absolută a documentelor utilizate din acest fond poartă un caracter inedit, fiind incluse pentru prima dată în circuitul științific, printre care putem menționa:

- Dosarul din 1830 privind înființarea organelor judecătorești și de urmărire penală în Leova;
- Dosare de anchetă împotriva unor locuitori ai regiunii acuzați de ascunderea și legalizarea șerbilor fugiți în Basarabia din regiunile interne ale Rusiei;
- Rapoarte ale organelor locale despre lupta cu răspândirea în regiune a unor erezii și secte religioase, în special a subotnicilor și a duhoborilor;
- Documente ce atestă susținerea acordată de către autoritățile locale și centrale țăranilor aflați în litigii cu unii reprezentanți ai boierimii;
- Dosare cu descrierea cazurilor ce țin de infracțiuni împotriva moralității, valorilor familiale, de combaterea desfrânării, incestului și a sodomiei;
- Materiale privind inspecția provinciei din toamna-iarna anului 1824 desfășurată de către namestnicul plenipotențiar al Basarabiei, contele Mihail Voronțov;
- Materiale cu descrierea cazurilor de anchetă privind lupta cu contrabandiștii;
- Date statistice prezentate cancelariei guvernatorului civil privind starea de lucru în cadrul sistemului penitenciar;

- Dispoziții, instrucțiuni, lista de state a campaniilor pentru deținuți civili, lista nominală și dosarele personale ale corpului de ofițeri;
- Materiale privind activitatea călăului închisorii din Chișinău;
- Rapoartele șefilor de închisori privind uzura instrumentelor de tortură și imobilizare;
- Devize de cheltuieli privind reparația și procurarea instrumentelor noi de tortură și imobilizare;
- Materiale privind înființarea și activitatea Societății Epitropice a Închisorilor, lista membrilor și dosarele lor personale.

Fondul nr. 37, *Judecătoria Civilă regională din Basarabia*, 1818-1869, conține documente care aruncă lumina asupra activității Judecătoriei (Tribunalului) Civil din Basarabia, dosare din cadrul judecătoriei cu descrierea fiecărui caz în parte, date statistice, pe perioade, care ilustrează activitatea judecătoriei, tipologia infracțiunilor, dări de seamă privind activitatea desfășurată, potrivit dosarelor personale ale funcționarilor.

Fondul nr. 38, *Judecătoria Penală regională din Basarabia*, 1818-1869, conține materiale care demonstrează activitatea desfășurată de către Judecătoria (Tribunalul) Penal din Basarabia în perioada respectivă. Dosarele conțin materiale cu privire la cazurile penale și crimele cercetate și anchetate de către respectiva judecătorie, statistica parțială a crimelor și a condamnaților, dosarele personale ale funcționarilor, dosarele de anchetă ale funcționarilor eliberați din funcții pentru incompetență și abuzurile săvârșite, alte materiale importante utile pentru studierea problemei respective.

Fondul nr. 363, *Batalionul de pază internă Chișinău*, compus din numai 3 dosare, dintre care două personale a 2 ofițeri ai batalionului și un dosar penal privind tulburările deținuților din închisoarea din Akkerman și tentativa de evadare din închisoarea din Chișinău în anul 1856.

Fondul nr. 1 al Arhivei de Stat a regiunii Odesa, *Administrația Guvernământului General al Novorossiei și Basarabiei*, 1828 – 1874, conține rapoarte despre întâmplările și crimele săvârșite în Basarabia, date statistice privind rata criminalității.

Un interes aparte prezintă memoriile unor persoane, care au călătorit prin Basarabia și au lăsat descrieri interesante referitoare la diverse fapte, la viața cotidiană din regiune. Aceste scrieri, în cea mai mare parte subiective, redau totuși coloritul și specificul local, inclusiv în domeniul care ne interesează în mod direct. Printre acești călători îi putem menționa pe F. Wighel [79], V. Krestvoski [105], P. Alabin [72], I. Iakovenko [156; 157].

1.5. Concluzii la capitolul 1 ce se impun din cercetarea istoriografiei și din analiza materialelor documentare inedite și cele publicate:

1. Primele încercări de a studia problema privind instituirea și funcționarea sistemului judecătoresc și penitenciar din Basarabia după anexarea acesteia la Imperiul Rus au fost întreprinse în cea de-a doua jumătate a sec. al XIX-lea. Caracteristica și, totodată, neajunsul principal era abordarea fragmentară a problemei, întreprinsă în cea mai mare parte de către juriști, care manifestau interes doar față de aspectele legislative ale dreptului pământesc din Basarabia, fără a le corela cu interesele populației locale. Majoritatea lucrărilor din perioada respectivă aveau doar un caracter teoretico-științific, cu prezentarea originii și surselor dreptului autohton. Totodată, ele promovau ideea de imperfecțiune a legilor cutumiare moldovenești și necesitatea înlocuirii lor cu legislația rusă, care era considerată ca fiind adaptată cerințelor timpului și progresului social.

2. Istoriografia sovietică, în special cercetătorii marxiști din RSSM, s-a preocupat cu mult mai pe larg de studierea problemei ce vizează implementarea legislației punitive, instituirea și funcționarea sistemului penitenciar în Basarabia. În pofida faptului că lucrările din perioada respectivă erau marcate de clișeele doctrinare ale ideologiei marxist-leniniste și de multiplele falsificări ale procesului istoric, ele perpetuau tradiția istoriografiei ruse din epoca modernă privind elogiarea caracterului progresist al anexării Basarabiei la Imperiul Rus și înlocuirea legislației naționale cu legile în vigoare imperiale.

3. Istoriografia rusă post-sovietică, deși acordă o atenție sporită diverselor aspecte ale istoriei Basarabiei, inclusiv problemelor ce țin de legislația națională și funcționarea sistemului penitenciar, totuși continuă să reia concepțiile sovietice. În aceste lucrări sunt evidențiate aspectele legate de funcționarea legislației ruse și a sistemului judiciar, penitenciar și de urmărire penală în Basarabia, indicându-se prezența concomitentă a dreptului bizantin, este abordat procesul de elaborare a proiectului Codului civil pentru Basarabia în anii 1824-1825, fiind interpretat rolul legislației naționale în Basarabia. Totuși, ceea ce unește toate aceste lucrări este teza, puțin modernizată, privind caracterul progresist al anexării Basarabiei, esența dominației ruse fiind interpretată drept una civilizatoare, productivă, nu însă represivă și distrugătoare.

4. Istoriografia română din perioada contemporană a manifestat un vădit interes pentru respectiva tematică, dar, dintre toate lucrările consacrate cercetării sistemului legislativ din Moldova în perioada modernă, sunt puține care tratează direct problema cercetată și niciuna care ține de Basarabia.

5. Cât privește istoriografia occidentală, care a manifestat un anumit interes pentru studierea problemelor referitoare la funcționarea sistemului punitiv în Basarabia după anexarea acesteia la Imperiul Rus, ea este caracterizată prin lipsa suportului documentar cu referire la secolul al XIX-lea; respectiv, tema este elucidată în mod fragmentar și superficial, autorii utilizând sursele editate și deja cunoscute.

6. Până în prezent în istoriografie nu există un studiu complet axat pe problema privind instituirea și funcționarea dreptului rusesc punitiv, a sistemului judecătoresc și penitenciar din Basarabia după anexarea acesteia de către Imperiul Rus.

7. O importantă sarcină constă în introducerea în circuitul științific a documentelor inedite care completează substanțial suportul documentar și facilitează cunoașterea multiplelor probleme privind funcționarea sistemului judecătoresc, penitenciar și de urmărire penală din Basarabia.

2. SISTEMUL DE DREPT DIN IMPERIUL RUS ȘI IMPLEMENTAREA LUI ÎN BASARABIA ÎN PERIOADA ANILOR 1812 - 1864

2.1. Legislația punitivă, sistemul judiciar și organele de drept în Imperiul Rus

Anexarea Basarabiei la Imperiul Rus a avut drept consecință instituirea în regiune a unui sistem de drept punitiv și penitenciar de import, care merită un studiu special. În evoluția sa istorică, sistemul judecătoresc de pedepsire și cel penitenciar, care își au originea în dreptul penal, au înregistrat o evoluție îndelungată, parcurgând mai multe etape. Pe parcursul secolelor al XVIII-lea – prima jumătate a secolului al XIX-lea, dreptul rus poate fi caracterizat ca unul anacronic, cu puternice rămășițe ale dreptului feudal de castă, dat fiind faptul că se baza pe „Pravila Sobornicească” din 1649, care, formal, a fost anulată abia în anul 1835, însă unele elemente ale acesteia au fost păstrate până la reforma judiciară din a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Prima codificare a legilor în Rusia a avut loc în același an 1835, când în circuitul juridic a fost introdusă colecția de legi a Imperiului Rus, care, în realitate, fusese întocmită încă în anul 1832.

În totalitatea sa, sistemul de drept în Rusia avea un caracter instrumental și represiv, având drept scop intimidarea a cetățeanului simplu în vederea apărării și conservării orânduirii sociale existente [90, p. 54-55]. Tendința generală practică în cadrul legislației și al sistemului de drept din Rusia, începând cu secolul al XVIII-lea, constă în creșterea rolului organelor de urmărire în detrimentul celor judecătorești. Activitatea judecătoriilor existente, bazată pe legislația în vigoare, se axa nu pe căutarea și descoperirea adevărului, ci pe intimidarea populației. Pentru stat era mult mai important de a pedepsi, chiar și o persoană nevinovată, decât a nu pedepsi pe nimeni, inacțiune considerată drept slăbiciune [78, p. 87]. Întreaga legislație avea un caracter punitiv, practica intimidării și pedepsirii fiind utilizată absolut în toate cazurile de încălcare a legii, chiar și când încălcările nu aveau un caracter penal, fiind inofensive din punct de vedere etic și moral [151, p. 153], cum ar fi purtarea bărbii, fapt pentru care persoanele erau bătute pe timpul lui Petru cel Mare, sau amenințarea cu 3 ani de ocnă pentru ofițerii care se căsătoreau fără aprobul comandantului [80, p. 51], nemaivorbind despre delapidările economice. În linii generale, legislația punitivă în Imperiul Rus până la reformele judecătorești, era întemeiată pe principii anacronice, direct contrare celor practicate în sistemul legislativ din apus, și anume: iraționalitatea pedepsei, inconsecvența aplicării legii și aplicarea pedepselor colective.

În procesul evoluției legislației punitive s-a statornicit o clasificare amănunțită a tuturor infracțiunilor și încălcărilor de lege supuse pedepselor. Toate acestea erau împărțite în 6 mari categorii, fiecare dintre care, la rândul ei, era completată cu altele, mai detaliate. Încălcările legislației și crimele erau categorisite după cum urmează:

- I. Crime împotriva religiei și blasfemia
- II. Crime îndreptate împotriva statului
 - 1. Împotriva conducerii supreme de stat;
 - 2. Împotriva organelor conducerii puterii de stat;
 - 3. Delapidări în exercitarea obligațiunilor de serviciu;
 - 4. Încălcarea legislației privind starea socială;
 - 5. Nerespectarea obligațiunilor față de stat și armată;
 - 6. Nerespectarea normelor sanitare;
 - 7. Încălcarea regulamentelor privind activitatea întreprinderilor și comerț;
 - 8. Încălcarea regulamentelor în domeniul construcțiilor și al transportului;
 - 9. Nerespectarea regulilor și măsurilor antiincendiare;
 - 10. Întreținerea cârciumilor și bordelurilor;
 - 11. Vagabondajul;
 - 12. Denunțurile false;
 - 13. Încălcarea regulilor de conduită publică;
 - 14. Încălcarea normelor morale;
 - 15. Altele.
- III. Crime îndreptate împotriva averii statului
 - 1. Încălcarea regulilor referitoare la domeniul forestier;
 - 2. Violarea monopolului de stat la producerea și comercializarea băuturilor spirtoase;
 - 3. Violarea monopolului de stat asupra comerțului exterior;
 - 4. Falsificarea monedei;
 - 5. Altele.
- IV. Crime împotriva persoanei
 - 1. Omorul;
 - 2. Sinuciderea;
 - 3. Rănirea din culpă și neacordarea primului ajutor;
 - 4. Crime îndreptate împotriva onoarei și castității femeii;
 - 5. Crime îndreptate împotriva familiei;
 - 6. Crime îndreptate împotriva moralei.
- V. Crime împotriva proprietății private
 - 1. Acapararea averii altei persoane;
 - 2. Furtul și escrocheria;

3. Tălhăria;
4. Incendierea premeditată;
5. Distrugerea averii;
6. Altele.

VI. Crime din imprudență [142, p. 4-5].

Caracterul represiv și punitiv al legislației ruse poate fi observat mai bine în Codul privind pedepsele penale și coercitive din anul 1835 modificat parțial în anii 1864 și 1865 [114, vol. 2, p. 10]. Sub imperativul dreptului penal au căzut mai multe tipuri de crime, cum ar fi cele îndreptate împotriva credinței, statului și instituțiilor sale, infracțiunile de serviciu, delapidările și furturile bunurilor statului, crimele îndreptate împotriva angajaților instituțiilor statului rus, jafurile, mutilările etc.

Dreptul penal rus, unele aspecte ale căruia sunt destul de vetuste, chiar și în comparație cu cel roman și bizantin, existent sub diferite forme în Principatul Moldovei, nemaivorbind de cel european, a fost pus la baza sistemului punitiv și penitenciar introdus în Basarabia. Esența pedepsei consta în intimidarea și terorizarea individului sau a societății, însă nu în corectarea și reeducarea persoanei. O latură importantă a pedepsei și torturii în Rusia era și obținerea informației utile pentru desfășurarea anchetei. Cel mai elocvent caz, din acest punct de vedere, era cel al țareviciului Alexei, fiul lui Petru I, care la 19 și 25 iunie 1718 a fost bătut pentru a afla posibila complicitate în evadarea sa în Europa [140, p. 485, 487]. Totodată, o trăsătură distinctivă a acestui sistem punitiv o constituia diferențierea gradului de pedeapsă în dependență de apartenența inculpatului la o stare socială sau alta, dar și lipsa codificării legilor. Până la publicarea Codului de legi din 1832, în practica juridică era pe larg folosit regulamentul militar din 1715 al lui Petru I, care pune accent pe pedeapsa cu moartea, pedepsele corporale, munca silnică, lipsirea de drepturi cetățenești și decimarea, preluată din antichitate. În total erau prevăzute 5 tipuri de pedepse: simple corporale, corporale severe, pedeapsa capitală, pedepse administrative simple, administrative severe. Pedepsele corporale simple prevedeau purtarea de către cei condamnați a greutăților, arestul, încătușarea, alimentarea arestaților numai cu pâine și apă, ținerea condamnaților legați de o bancă specială de lemn, care se numea iapă, bătaia cu batogul. Cel mai des erau încătușate mâinile sau picioarele. În cazuri excepționale se încătușau simultan mâinile și picioarele. Nu erau excluse și cazuri când persoana pedepsită era încătușată de gât și legată de perete, podea sau de alt obiect greu din celulă. Totuși, cel mai inuman procedeu de încătușare era ținerea celui condamnat într-un butuc din lemn sau, mai rar, din fier, când membrele corpului uman erau ținute în mod special în cele mai grele poziții. Pentru un timp

îndelungat mâinile încătușate în butuci erau ținute întinse înainte sau înapoi, după spinare, picioarele puteau fi încătușate în butuci, ținute în cruce [144, p. 47].

Alte pedepse severe corporale le constituiau biciuirea, care semnifica trecerea condamnatului prin două rânduri ale unei formații aliniate, sau biciuirea condamnatului de către călău, marcarea cu fier ars, mutilarea (tăierea urechilor, degetelor, mâinii, nasului), expulzarea în Siberia sau condamnarea la munci grele. Pedepsa capitală putea fi executată în mai multe forme, cum ar fi arderea pe rug, decapitarea, împușcarea [75, p. 5-6], executarea prin ruperea corpului în patru [Ibidem, p. 9], spânzurarea [Ibidem, p. 30], tragerea pe roată [Ibidem, p. 52], fiind în vigoare în total 6 tipuri de execuție capitală. Pedepsele administrative simple prevedeau retrocedarea în grad sau expulzarea din țară. Pedepsele administrative severe prevedeau execuția morală a condamnatului, când numele lui era afișat pe o spânzurătoare sau când în mod public îi era ruptă în două sabia, ca simbol al demnității și nobleței [Ibidem, p. 40]. Alexandru I, animat de idei reformatoare, în prima perioadă a domniei sale a încercat să înlănuieze sistemul punitiv de pedepsire a deținuților, semnând, la 25 decembrie 1817, un ucaz prin care a interzis tăierea nărilor, ca incompatibile cu demnitatea umană [122, p. 949].

Toate pedepsele penale și corecționale au fost clasificate și divizate în Codul de legi din anul 1832 și în Codul privind pedepsele penale și corecția conform gravității lor, în 11 categorii. Prima, după duritatea pedepsei și importanța consecințelor pentru cel condamnat și societate, în general, era pedeapsa capitală. Din a doua categorie făceau parte condamnările la munci forțate, exilarea, suplimentate, pentru categoriile sociale inferioare, cu 100 de lovituri de bici și stigmatizare, care consta în înfierarea pe frunte și obraji a literelor K. A. T. – ceea ce însemna оснаж (каторжник). În dependență de gravitatea crimei săvârșite, condamnarea la munci silnice era divizată în 7 subcategorii:

- munci silnice în mine fără o perioadă determinată (pe viață);
- munci silnice pentru o perioadă de la 15 la 20 ani;
- munci silnice pentru o perioadă de la 12 la 15 ani;
- munci silnice în cetăți pentru o perioadă de la 10 la 12 ani;
- munci silnice în cetăți pentru o perioadă de la 8 la 10 ani;
- munci silnice pe lângă uzine pentru o perioadă de la 6 la 8 ani;
- munci silnice pe lângă uzine pentru o perioadă de la 4 la 6 ani.

Următorul tip de pedeapsă consta în exilarea în Siberia, anticipat cu până la 30 de lovituri de bici pentru reprezentanții claselor inferioare, însă fără stigmatizare. În urma analizei gravității crimei, judecătorul putea condamna pe cel pedepsit la exil în regiunile mai îndepărtate sau mai

puțin îndepărtate ale Imperiului Rus. Pentru unele crime era prevăzut exilul în Caucaz, aceasta fiind a patra categorie de pedepse [139, p. 4-5]. La aceste patru categorii de pedepse se adăuga, în mod obligatoriu, privarea celor condamnați de drepturile politice și sociale.

Pentru crime mai puțin grave erau prevăzute pedepse mai blânde, cum ar fi:

- arestul și prestarea muncii în folosul societății în cadrul unităților de arestanți de la 1 an până la 4 ani;
- arest, cu condamnare la închisoare pentru o perioadă de la 2 luni până la 2 ani;
- deținerea în arest în cetate pentru o perioadă de la 1 an și 4 luni până la 2 ani și 8 luni;
- arestul cu închisoare, cu privarea de unele drepturi politice și sociale pentru o perioadă de la 8 luni până la 1 an și 4 luni;
- detenție temporară în închisoare pentru o perioadă de la 2 luni până la 1 an și 4 luni;
- arest de scurtă durată pentru o perioadă de la 3 zile până la 3 luni;
- muștrări și amenzi (în unele cazuri se aplica și pedeapsa religioasă, sub formă de pocăință).

De menționat că, în majoritate, toate aceste pedepse erau anticipate de aplicarea pedepselor corporale sub formă de bătaie. În general, erau prevăzute 4 tipuri de pedepse corporale, în dependență de instrumentariul utilizat. Cea mai cumplită era socotită biciuirea, care se administra în cazuri de blasfemie intenționată, blasfemie repetată, sacrilegiu, crime îndreptate împotriva persoanelor din familia imperială, participare la revolte sociale, scriere a calomniilor, mituire, omor, furt al copiilor, sodomie și tâlhărie - în total 11 infracțiuni [91, p. 98]. Un pic mai blândă era considerată bătaia cu gârbaciul, care era utilizată în 29 de cazuri, cum ar fi insulta persoanelor publice, opunerea rezistenței autorităților, mutilarea, depunerea jurământului fals, sex pervers cu animale, faliment intenționat și altele. Cea mai ușoară și răspândită era bătaia cu nuiele, care era considerată ca o măsură de corecție și prevenire disciplinară. Măsură disciplinară era considerată și bătaia aplicată inculpatului îmbrăcat cu bețe, funii, bici și alte obiecte [Ibidem, p. 101].

Efectul educațional, ca și șocul dureros, depindea în mare măsură de instrumentul utilizat. Cum am menționat anterior, cel mai dur și inuman instrument era biciul, care se confecționa din piele de vite mari cornute, tăiate în curele lungi și înguste, înmuiate în lapte, fierte în oțet, uscate la soare și împletite; pentru a-i conferi biciului efecte dureroase mai pronunțate, în împletitură erau incluse firicele de sârmă cu cârlig [Ibidem, p. 99]. Gârbaciul era o unealtă compusă din trei părți componente: un mâner din lemn, la extremitatea căruia era prins cu un inel de fier cilindrul curelei cu lungimea de aproximativ 22 de centimetri, de care erau prinse cu un alt inel de fier două sau mai multe codițe din piele tăbăcită, legate în noduri sau având granule din plumb. Și

nuiielele, în pofida așa-zisului caracter uman, prezentau un instrument destul de dureros. Ele erau confecționate din 10-15 vergi, în lungime de aproximativ 1,5 m, nici uscate, nici proaspete, legate împreună și păstrate într-un loc umed. Nuiielele rezistau la cel mult 10 lovituri, după care erau schimbate cu altele noi [Ibidem, p. 101].

Un pas înainte în modernizarea sistemului punitiv și penitenciar rus s-a produs la 15 august 1845, când Nicolai I a semnat Codul penal, conform căruia pedeapsa cu biciul era interzisă, dar păstrată cea cu gârbaciul și nuiielele. Toate pedepsele au fost divizate în două categorii – pedepse penale și pedepsele corecționale. Pedepsele penale erau:

- pedeapsa capitală prin execuție;
- condamnarea la ocnă pe viață sau pentru o perioadă de 12-20 de ani, cu aplicarea a 70 - 100 de lovituri de gârbaci și stigmatizarea condamnatului;
- condamnarea la munci silnice în cetățile imperiului pentru o perioadă de 8-12 ani, cu aplicarea a 50 - 70 de lovituri;
- condamnarea la munci forțate în cadrul uzinelor pentru o perioadă de 4-8 ani, cu aplicarea a 30 - 50 de lovituri;
- condamnarea la exil în Siberia, cu aplicarea a 10 - 30 de lovituri de gârbaci;
- condamnarea la exil în Caucaz [132, p. 601-602];
- deposdarea de drepturi cetățenești pentru reprezentanții categoriilor privilegiate ale societății;
- înrolarea forțată în armată în calitate de soldat.

Pedepsele corecționale includeau:

- exilul în Siberia (guberniile Irkutsk, Enisei, Tomsk și Tobolsk), cu aplicarea a 50 - 100 de lovituri cu nuiiele [Ibidem, p. 604];
- exilul în alte regiuni îndepărtate ale Imperiului Rus, în afară de Siberia, pentru perioade ce variau de la 3 luni până la 3 ani [Ibidem, p. 605];
- încarcerarea în cetate pentru o perioadă de la 6 săptămâni până la 6 ani;
- încarcerarea în penitenciare pentru o perioadă de la 3 luni până la 1 an;
- întemnițarea;
- arestul de scurtă durată pentru perioade ce variau de la o singură zi până la 3 luni;
- muștrarea [Ibidem, p. 606].

Formal, în Rusia organele de drept erau separate de cele administrative. La vârful piramidei erau situate organele judecătorești și de control (procuratura). Funcțiile de urmărire penală, anchetare, de menținere a ordinii publice erau acordate organelor de poliție. Izolarea,

escortarea, paza arestaților și a celor condamnați era pusă pe seama sistemului penitenciar. În Imperiul Rus sistemul de drept avea următoarea structură:

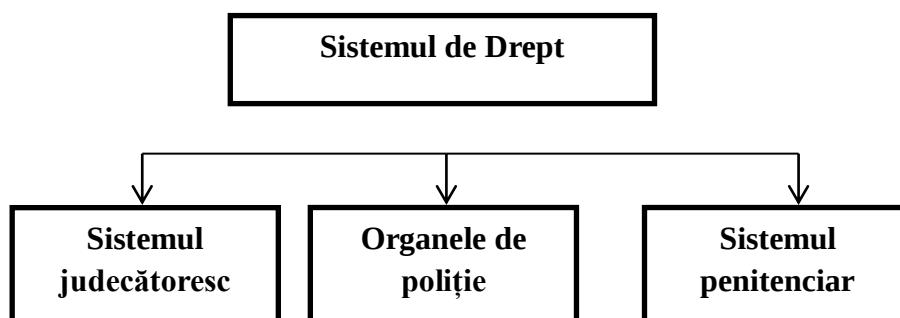

Fig.2.1. Schema sistemului de drept din Imperiul Rus⁴

Întreg sistemul de drept era bazat pe principiul de castă, când fiecare categorie socială era supusă jurisdicției speciale. Nobilii aveau tribunalele lor, orășenii erau judecați în cadrul magistralelor orășenești, țăranii liberi și ai statului - de către tribunalele țărănești de răfuială, numite „*rasprave*”. Țăranii șerbi erau excluși din sistemul de drept fiind pedepsiți sau judecați de către stăpânul lor – moșierul. Organul suprem judecătoresc în imperiu era Senatul. Toate organele de justiție erau divizate în două niveluri – ținutale, de competența cărora țineau majoritatea infracțiunilor, și cele guberniale care îndeplineau funcția organelor de apel și de control. Completarea tribunalelor cu funcționari era una mixtă și se efectua atât prin alegeri de către cetățeni, cât și prin numiri directe din partea statului. Personalul tribunalului ținutal care examina cazurile nobililor era alcătuit dintr-un judecător, doi asesori, completat fiind, în urma alegerilor, de către nobilimea ținutului respectiv și confirmați de către guvernator. Tribunalul gubernial (de apel), divizat în două judecătorii, civilă și penală, includea în rândurile sale 2 președinți (ai judecătoriilor civile și penale) numiți de către împărat și 10 asesori (câte 5 la fiecare tribunal) aleși de către nobili. Magistratul orășenesc era alcătuit din 6 persoane – 2 burgomiștri și 4 ratmani, toți aleși de către orășenii cu drept de vot din orașele de reședință ținutale. Magistratul gubernial era compus din 2 președinți (civil și penal) numiți de Senat și 6 asesori aleși dintre locuitorii capitalei guberniei. Judecătoriile rurale de răfuială (*rasprave*) erau conduse de către judecători numiți de către guvernator și ajutați în activitatea lor de către 8 asesori aleși de către țăranii. Totodată, pentru cazuri mai puțin grave, legate de probleme de moralitate, a fost înființată Judecătoria de moravuri, bazată pe cutumă. Sistemul judecătoresc avea următoarea structură:

⁴ Schema a fost alcătuită de către autor în baza lucrării lui Б. Н. Миронов. *Социальная история России периода империи (XVIII – начало XX в.)*. СПб: Издательство «Дмитрий Буланин», т. 2, р.4.

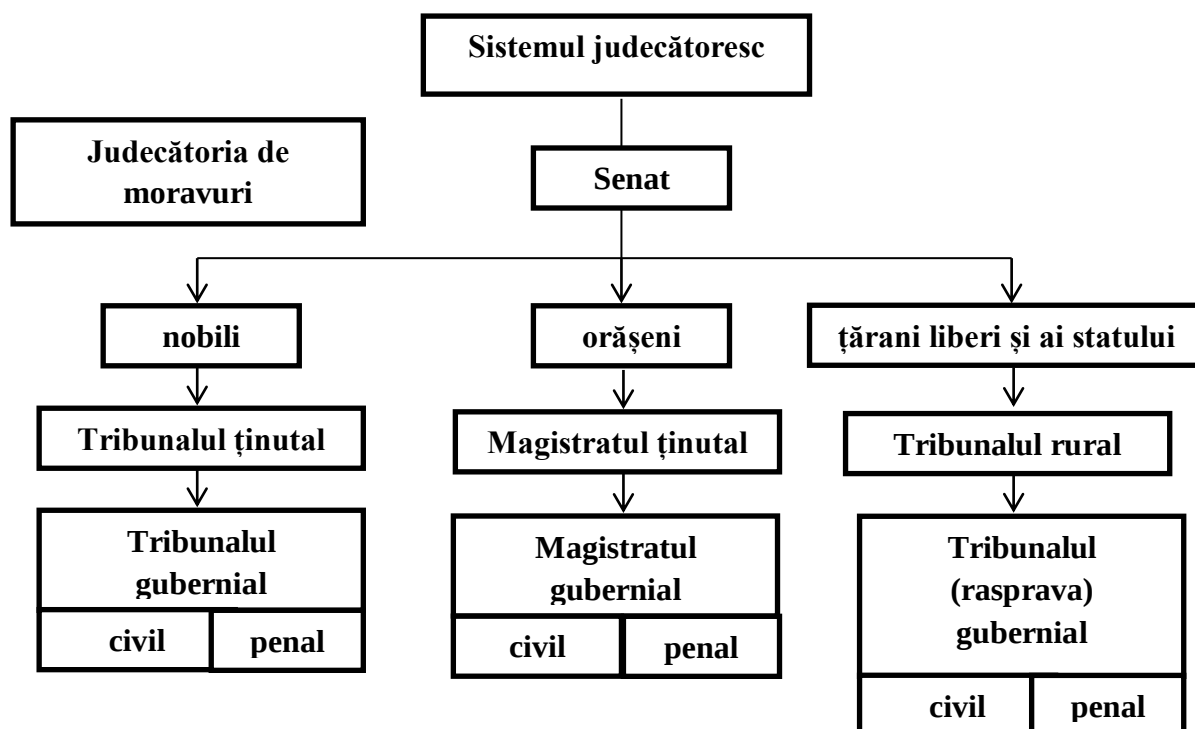

Fig.2.2. Schema sistemului judecătoresc din Imperiul Rus⁵

Multitudinea pedepselor existente a determinat și structura sistemului penitenciar, care a fost reorganizat în repetate rânduri. Sistemul penitenciar era eșalonat și cuprindea diverse tipuri de locuri de detenție. În orașe, centrele guberniale sau regionale erau amplasate închisoarea principală – citadela sau ocna, unde erau deținute persoane în așteptarea procesului judiciar sau persoane culpabile pentru săvârșirea unor fapte mai puțin grave, fiind ținute de obicei în celule individuale [114, p. 35]. Totodată, unii condamnați de drept comun erau deținuți în cetăți militare, în calitate de forță ieftină de muncă, fiind antrenați în lucrări de fortificare. În prima jumătate a secolului al XIX-lea pe teritoriul Imperiului Rus funcționau 16 cetăți de acest gen, printre care și cetatea Tighina. Pentru a economisi resursele financiare ale statului, în cetăți erau aduși deținuți din teritoriile și guberniile învecinate, după cum urmează:

Cetatea Dinaburg (Daugavpils) – din guberniile Novgorod, Tver, Pskov; Smolensk, Vilno, Liflanda, Estlanda, Kurlanda, Vitebsk, Moghiliiov, Minsk, Grodno;

Cetatea Bobruisk – din guberniile Moscova, Iaroslav, Kostroma, Vladimir, Kaluga, Tula, Oriol, Nijnii Novgorod, Kiev, Cernigov, Belostok;

Cetatea Herson – din guberniile Reazan, Tambov, Kursk, Voronej, Ucraina Slobodă, Ekaterinoslav, Herson, Saratov, Penza, Poltava, Taurida;

Cetatea Ahtiar (Sevastopol) – din gubernia Taurida;

⁵ Schema a fost alcătuită de către autor în baza lucrării lui Б. Н. Миронов. *Социальная история России периода империи (XVIII – начало XX в.)*. СПб: Издательство «Дмитрий Буланин», т. 2, p.49.

Cetatea Orenburg – din guberniile Kazan, Veatka, Simbirskaia, Orenburg;
Cetatea Dunamunde (Riga) – din guberniile Vologda, Arhanghelsk, Oloneț;
Cetatea Tighina (Bender) – din guberniile Podolsk, Volânia, regiunea Donului și Basarabia;
Cetatea Omsk – din Siberia;
Cetatea Usti-Kamenogorsk – din gubernia Tomsk;
Cetatea Kuznețk – din gubernia Irkutsk;
Cetatea Gheorghievsk – din Caucaz;
Cetatea Kizlear – oastea cazacilor din regiunile nord-pontice;
Cetatea Derbent – gubernia Astrahan;
Cetatea Sveaborg (Helsinki) – din Finlanda;
Cetatea Vîborg – din Sankt Petersburg;
Cetatea Friedrikshamn (Hamina) – din Sankt Petersburg [121, p. 806-807].

În unele orașe erau înființate pe lângă cetăți diverse tipuri de închisori: case pentru alienați–„balamuc”, case de muncă, închisori expediționare [95, p. 184]. Către anul 1879 în Rusia funcționau 624 de închisori și ocne și 10 închisori expediționare [106, p. 15]. Începând cu anul 1823, în Rusia se instituie un nou tip de detenție, specific numai acestei țări – companii de arestanți, ceea ce constituie un indice al militarizării societății, inclusiv a deținuților. În aceste companii erau trimiși pentru ispășirea pedepsei militarii, vagabonzii și alte persoane asociale, dar și persoane civile, ispășind-și pedeapsa prestând diverse munci în folosul societății, mai cu seamă în domeniul salubrității și înfrumusețării orașelor, lucrări de construcție și reparație. Către sfârșitul primei jumătăți a secolului al XIX-lea în Rusia funcționau 53 de astfel de companii.

Din cadrul sistemului penitenciar mai făcea parte și trimiterea persoanelor condamnate la munci silnice în Siberia sau în alte regiuni îndepărtate ale Rusiei. La această pedeapsă erau condamnate persoane pentru cele mai mici contravenții. Practic, această formă de pedeapsă prezenta o metodă camuflată a colonizării și populării regiunilor mai puțin populate ale Imperiului Rus.

În unele cazuri, condamnații civili erau deținuți în închisori militare – corpuri de gardă și ordonanț-haus-uri, existente în garnizoanele militare și pe lângă regimentele militare. Situația nu s-a schimbat radical nici după înființarea, în anul 1879, a Direcției Principale a Penitenciarelor, sub supravegherea căreia se aflau, la începutul secolului al XX-lea, 895 de închisori de diferite tipuri. Totuși, sub imperativul reformelor burghezo-democratice, în anii '80 ai secolului al XIX-lea au fost desființate companiile de arestanți, casele pentru alienați și casele de muncă în scopul uniformizării sistemului penitenciar, ceea ce nu a condus însă la diminuarea numărului de închisori.

2.2. Organele de drept în Țara Moldova în sec. al XVIII-lea – începutul sec. al XIX-lea. Introducerea dreptului rusesc în Basarabia

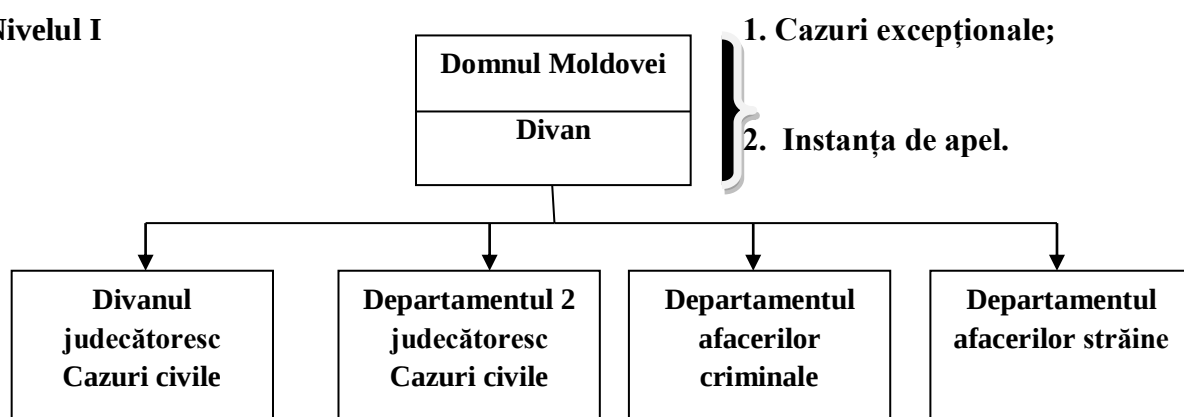
Odată cu anexarea Basarabiei a și început organizarea administrației teritoriului nou-incorporat. Din considerente tactice, țarismul s-a decis inițial să acorde o oarecare autonomie regiunii, cu introducerea treptată a elementelor centralizatoare sub supravegherea atentă a guvernatorilor generali și a guvernatorilor militari ai regiunii. Până la anexare, în Basarabia, ca și pe întreg teritoriul Țării Moldovei, exista un complex de norme juridice care reglementau toate domeniile vieții sociale. Pe lângă dreptul cutumiar, sau „*obiceiul pământului*”, inspirat din dreptul romano-bizantin, o importanță tot mai mare revenea dreptului scris, regulilor juridice scrise, inspirate de asemenea din dreptul romano-bizantin, fiind adaptate cerințelor epocii [38, p. 80]. Printre ele putem menționa Ecloga – culegere de norme juridice din sec. al VIII-lea, care se referă în principal la dreptul civil; Basilicalele – coduri juridice din sec. VIII – IX, păstrate în vigoare până în sec. al XIX-lea; „Exabiblu lui Constantin Armenopol” – culegere de legi apărută în Grecia și utilizată în Moldova și în Basarabia până în sec. al XIX-lea [61, p. 75]; „Carte Românească de învățătură de la pravilele împărătești”, editată în 1646 la Iași de către domnul Vasile Lupu, care conținea legile scrise de drept civil, penal și de procedură [Ibidem, p. 76]. Practica juridică din Țara Moldovei, precum și din Basarabia sub ocupație rusă a fost influențată de „Pravilniceasca Condică” (manualul de legi al lui Ipsilanti), apărută în 1775, care reglementa activitatea instanțelor de judecată în baza regulilor precise de procedură și delimitare exactă a competențelor diferitelor instanțe judecătorești [Ibidem, p. 92]. De o mare importanță era și „Codul Calimachi” (Condica Țivilă a Moldovei), apărută la Iași în 1817, dar care era cunoscută și utilizată și în Basarabia, conținând unele prevederi preluate din Codul Civil francez, fapt considerat inadmisibil pentru Imperiul Rus [Ibidem, p. 93]. Un adevărat cod civil, foarte popular în Moldova și în Basarabia, prezenta Manualul juridic al lui Andronache Donici, editat la Iași în anul 1814 [Ibidem, p. 94]. Toate aceste codice și coduri alcătuiau un adevărat sistem de drept, adaptat timpului și societății românești de la sfârșitul secolului al XVIII-lea – începutul secolului al XIX-lea, puternic influențat de teoriile moderne ale jurisprudenței europene.

În baza legislației existente în Țara Moldovei în perioada premergătoare anexării Basarabiei funcționa și o structură complexă de instituții judecătorești, modernizată în perioada domniei lui Constantin Mavrocordat în spiritul teoriilor iluminiștilor europeni. Dregătoriile administrative au fost separate de cele judecătorești, au apărut judecători profesioniști, salariați din partea statului pentru serviciile prestate. Procesul de judecată a devenit unul public și egal pentru toți, stăpânii de moșii pierzând în cea mai mare parte dreptul de a judeca locuitorii. Domnul și Divanul au rămas în continuare organul judecătoresc suprem și instanță superioară de

apel [32, p. 46]. În cadrul sistemului judecătoresc au fost înființate 4 instituții, responsabile de soluționarea litigiilor: Divanul judecătoresc, Departamentul al doilea judecătoresc, Departamentul afacerilor criminale, Departamentul afacerilor străine.

Divanul Judecătoresc era compus din 4 logofeți, 4 vornici, un vornic al obștilor, marele spătar și vornicul de aprozi. În atribuțiile Divanului intrau examinarea și judecarea tuturor litigiilor civile privitoare la mari sume de bani și averi, ea fiind totodată, și instanța superioară de apel. *Departamentul al doilea judecătoresc*, compus din 4 membri, judeca litigiile civile de o mai mică importanță și pentru sume bănești mai mici. *Departamentul afacerilor criminale*, compus tot din 4 membri, judeca procesele criminale. *Departamentul afacerilor străine* la fel era compus din 4 persoane și cerceta litigiile dintre cetățenii Moldovei și supușii străini [16, p. 77]. Toate departamentele erau compuse din boieri – judecători, care întocmeau pentru domnul Moldovei anaforale sau rapoarte scrise în vederea pronunțării sentinței de către Domn. La nivel local, în ținuturi, ispravnicii au obținut puteri judecătorești, soluționând cazuri civile și penale minore. În paralel, în cadrul isprăvniciilor au apărut judecători profesioniști, cu dreptul de judecată în cazul lipsei ispravnicilor. Schematic, structura instituțiilor judecătorești din Moldova poate fi prezentată în după cum urmează:

Nivelul I

Nivelul II

Nivelul III

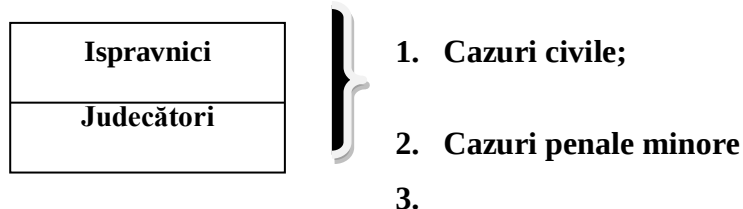

Fig.2.3. Schema sistemului judecătoresc din Principatul Moldova⁶

Organele judecătorești erau secundate de un sistem de instituții responsabile de menținerea ordinii publice; deși la prima vedere greoi și multieșalonat, acest sistem era unul bine

⁶ Schema a fost alcătuită de către autor în baza lucrării lui A. Agachi. *Țara Moldovei și Țara Românească sub ocupația militară rusă (1806 - 1812)*. Chișinău: Pontos, 2008, p. 86.

gândit, încheiat și eficient. Asigurarea ordinii publice era prerogativa Hătmăniei, Agiei, Armășiei și Isprăvniceii, fiecare dintre ele fiind investită cu obligațiuni concrete și bine definite. Rolul principal în menținerea ordinii publice revenea Hătmăniei, instituția care, pe lângă îndatoriri militare, era responsabilă de menținerea ordinii publice în orașele Galați, Focșani și în unele mahalale ale Iașului, precum și de prinderea și reținerea tuturor criminalilor din țară [11, p. 86]. Marele Hatman avea în subordinea sa pe:

- căpitanul de lefegii cu 26 de slujbași care mențineau ordinea publică în mahalaua Feredeilor din Iași și prindea pe toți răufăcători [Ibidem, p. 87];
- marele căpitan cu 29 de călărași, care răspundeau de ordinea publică în mahalaua Tătărășei din Iași;
- căpitani de margine, care păzeau hotarele țării și prindeau hoți, fugari, contrabandiști, vagabonzi etc;
- porușnicul cu 22 de călărași, care asigura ordinea publică în mahalaua Muntenele din Iași;
- Baș-bulucbașul, care supraveghea ordinea publică în mahalaua Broșteni din Iași [Ibidem, p. 88].

Asigurarea ordinii publice în capitala Moldovei, orașul Iași, cu excepția mahalalelor, care erau supravegheate de Hătmănie, intra în aria de răspundere a Agiei, în frunte cu vel-aga [Ibidem, p. 67].

Paza închisorilor, executarea pedepselor capitale, aplicarea pedepselor corporale prezenta funcția Armășiei în frunte cu vel-armașul, care avea în subordinea sa armășei, zapcii și alte categorii de slujbași [Ibidem, p. 68]. În ținuturi, funcțiile polițienești erau îndeplinite de către isprăvnicie, în frunte cu ispravnicul.

Ceea ce ține de locurile de detenție, pentru astfel de servicii în Țara Moldovei erau utilizate mănăstirile cu regim special, cum ar fi cele din Dobrovăț în Vaslui, din Bisericieni și Pângărați în ținutul Neamț. Totodată, pentru detenție puteau fi utilizate beciurile boierești, grosurile (închisorile), temnițele și ocnele [65, p. 487]. Către începutul secolului al XIX-lea în Moldova existau 2 temnițe (la Târgu Ocna și la Iași) și 13 închisori [Ibidem, p. 494], însă niciuna dintre ele nu era amplasată în Basarabia. Toți delicvenții prinși la est de râul Prut erau aduși să-și ispășească pedeapsa în temnița din Iași, cum ar fi cazul lui Ion Dercop, Ion Pașcan, Murgul Cujba și Parfenie Galațan, prinși în vara anului 1808 în ținutul Orheiului și transferați la Iași [1, d. 121, f. 37]. Numărul deținuților era destul de mic, oscilând în jurul a 60 de persoane. Astfel, la ziua de 13 august 1808 în temnița din Iași erau ținute sub arest 61 de persoane [Ibidem, f. 38 verso], la 1 octombrie 1808 – 63 de persoane [Ibidem, f. 40], la 22 octombrie 1808 – 59 de

persoane [Ibidem, f. 44], la 28 noiembrie 1808 – 60 de persoane [Ibidem, f. 52 verso], la 1 ianuarie 1810 – 79 [1, d. 1392, f. 4], în perioada februarie-aprilie 1810 – 58 [Ibidem, f. 6 verso], la 1 septembrie 1810 – 106 persoane [Ibidem, f. 38]. Dintre cei 61 de deținuți aflați la ziua de 13 august 1808 în temniță, 28 erau condamnați pentru furt, ceea ce reprezenta 46% din numărul total al celor arestați. În numărul furturilor predomina furtul cailor (17 persoane – 28%) și animalelor domestice. Pe locul secund se situau cazuri de jaf – 7 deținuți (11%) și de omor – 7 deținuți (11%). În continuare urmau: bătaie – 2 persoane (3%), tentativă de omor – 1 (1,6%), la 17 deținuți (27,4%) infracțiunea nu a fost identificată. Important este faptul că crimele grave (omorul) constituiau doar 11% din numărul total al crimelor.

Dreptul penal românesc, legiferat în a doua jumătate a secolului al XVII-lea în Pravilele lui Vasile Lupu și Matei Basarab, prevedea următoarele pedepse: scoaterea ochilor, tăierea mâinilor, tăierea în bucăți, însemnarea pe nas, arderea de viu, arderea cadavrelor, plimbarea cu pielea goală și bătaia publică, legarea de cozile cailor, spânzurătoarea, decapitarea, munca în mine, surghiunul, bătaia, cazna, rușinarea, amenda, confiscarea averii, despăgubirea, azilul în biserică, dezmoștenirea copiilor, tăierea limbii, moartea prin sabie, tăierea organului sexual, raderea părului, tragerea în țepă, legarea de stâlp, înecarea, jugul, înțelegerea între părți (compoziția) [65, p. 490]. Ținem totuși să menționăm că majoritatea pedepselor enumerate mai sus nu au rezistat timpului, dispărând din practica judecătorească spre sfârșitul secolului al XVIII-lea. Caracterul uman al dreptului românesc poate fi observat din numărul celor condamnați la ocne – 16 persoane și la pedeapsa capitală – 6 persoane, ceea ce constituia 21% din numărul total al celor încarcerați în vara anului 1810 (106) [1, d. 1392, f. 12].

Imediat după anexare, guvernul rus a început implementarea sistemului de drept, specific acestei țări. Inițial, din dreptul rus a fost introdus în Basarabia dreptul penal și legislația privind organele de poliție. Conform prevederilor Regulamentului din 2 august 1812 „Înființarea administrației provizorii în regiunea Basarabiei” [26, p. 325] și „Așezământului organizării oblastei Basarabiei” din 1812, precum și instrucțiunilor pentru îndeplinire elaborate de către amiralul Pavel Ciceagov și adresate guvernatorului civil Scarlat Sturza, regiunea a primit un sistem de guvernământ prost gândit, elaborat în grabă și cu multe deficiențe. Atenție sporită era acordată menținerii ordinii de drept și a legislației, prin înființarea sistemului judecătoresc. Toate aspectele legate de probleme juridice și de drept erau concentrate în cadrul Primului Departament. Inițial, litigiile apărute între locuitori, chiar și cele penale, urmau să fie rezolvate în baza dreptului autohton. Structural, Primul Departament, care reprezenta sistemul judecătoresc, era divizat în trei colegii – judecătoria civilă, judecătoria penală, poliția. De menționat este faptul că majoritatea absolută a funcționarilor acestor colegii o alcătuiau moldovenii. Așadar, în cadrul

colegiului judecătoresc, alcătuit din 4 persoane, toți erau moldoveni. Colegiul penal, alcătuit și el din 4 persoane, avea în rândurile sale numai un ofițer superior rus, restul fiind tot moldoveni. Și numai colegiul executiv (poliția), având în componență doar o singură persoană, era prezidat de către un ofițer superior rus [111, p. 114]. Organele de poliție înființate în Chișinău și în cele 5 cetăți – Hotin, Bender, Akkerman, Ismail și Chilia – activau numai în raza acestor localități și se bazau exclusiv pe legislația rusă [Ibidem, p. 121].

Pasul următor în ce privește limitarea prevederilor dreptului național și impunerea dreptului rusesc a fost întreprins la 29 aprilie 1818, când, cu prilejul vizitei lui Alexandru I la Chișinău, a fost promulgată legea „Așezământul obrazovaniei oblastei Basarabia”. Organul suprem de conducere al Basarabiei era *Consiliul Suprem*, care avea prerogative administrative și judecătorești, fiind o instanță supremă executivă, administrativă și judecătorească. Conducerea efectivă a regiunii era divizată în două părți componente – executivă (Guvernul) și judecătorească. Instituții supreme judecătorești în Basarabia erau Tribunalul penal regional, alcătuit din președinte, trei consilieri și un asesor și Tribunalul regional civil, compus, la rândul său, din președinte și 4 consilieri. Președinții ambelor tribunale, împreună cu câte un consilier, erau numiți nemijlocit din partea statului, iar ceilalți membri ai tribunalelor erau aleși de către nobilimea locală, cu aprobarea guvernatorului general [26, p. 329]. Dreptul civil se baza pe drepturile și obiceiurile moldovenești, iar cel penal – pe legislația rusă.

Instanța judecătorească inferioară era reprezentată de către judecătoriile ținutale, care erau responsabile de soluționarea tuturor delictelor și litigiilor, civile și penale. Toate litigiile erau divizate în trei categorii: 1) penale, 2) de anchetă, 3) civile [13, p. 133]. Judecătoriile erau alcătuite dintr-un judecător și doi membri [147, p. 78] aleși de către nobilimea locală. Pe parcursul examinării dosarului, până la pronunțarea sentinței finale, inculpatul, prin hotărârea tribunalului, putea fi lăsat în libertate, lăsat în libertate prin cauțiune sau ținut în arest. Arestul inculpaților se efectua numai în cazuri concret stabilite, și anume – în caz de omor, blasfemie, incendiere, tâlhărie, viol, de furt al bunurilor materiale în sumă de peste 100 de ruble [Ibidem, p. 79].

În strânsă legătură cu tribunalele activa și poliția locală, înființată în Chișinău, cetățile, care în general, erau și reședințe ținutale și în unele centrele ținutale. Supravegherea funcționării corecte a legislației era pusă în seama procurorului regional și a procurorilor ținutali.

În primii ani după anexarea Basarabiei, în perioada regimului cvasiautonom al acesteia în cadrul Imperului Rus, în sistemul administrativ local nu au survenit schimbări radicale, păstrându-se multiple elemente similare cu cele în vigoare în Țara Moldovei. Totuși, în pofida faptului că în mod oficial a fost instituit un regim de autonomie al Basarabiei în cadrul

imperiului, limitarea treptată a legislației autohtone a început, practic, simultan cu instaurarea guvernării imperiale în regiune. Limitarea întrebuințării „obiceiului pământului” s-a început în anul 1813, când în regiune a fost introdus dreptul penal rus, iar rușii au fost scoși de sub jurisdicția organelor judiciare locale. Tot atunci organele polițienești au fost organizate potrivit legislației ruse [16, p. 90]. Procesul a continuat în anii 1816 – 1818, când în Basarabia a fost introdus dreptul public rus și treptat limitată utilizarea dreptului civil local, el fiind interzis în ținuturile Ismail și Akkerman (Cetatea Albă). A urmat ucazul imperial emis la 20 februarie 1820, conform căruia, în caz de dezertare a ostașilor din cadrul armatei țariste, locuitorii Basarabiei, bănuți de participare la pregătirea dezertării, urmau a fi trași la răspundere conform legislației imperiale [122, p. 56]. După doi ani, mai exact în anul 1823, a fost emisă legea prin care se stipula că toate litigiile judiciare din Basarabia, legate de problemele patrimoniale și de moștenire trebuiau să fie soluționate în conformitate cu legislația centrală, adică cu cea rusă [123, p. 1017].

Prezintă interes faptul că această hotărâre nu a ocolit nici nobilimea autohtonă – categorie socială privilegiată care prezenta sprijinul țarismului. Nobilimea locală, egalată în drepturi și privilegii cu cea din imperiu la 15 aprilie 1824, în cazuri penale cădea sub incidența legislației imperiale, cu aprobarea deciziilor de către Senat [124, p. 257]. Totuși, și în continuare majoritatea litigiilor și cazurilor juridice de ordin administrativ și penal, apărute între reprezentanții populației autohtone din Basarabia, erau soluționate în temeiul legislației și obiceiurilor locale.

Un număr mare de dosare îngreuna activitatea tribunalelor regionale, cu atât mai mult că, în foarte multe cazuri, populația locală, nefiind satisfăcută de hotărârile adoptate, apela la instanțele superioare pentru revizuirea respectivelor sentințe. În dorința de a facilita examinarea cât mai judicioasă și profesională a dosarelor trimise în apel, la 16 martie 1822, în Sankt Petersburg, la sugestia Secretarului de Stat contele, A. Capodistria, un vechi amic al lui Alexandru Sturdza, a fost instituit Comitetul Provizoriu pentru revizuirea plângerilor expediate în adresa administrației regionale a Basarabiei. Peste 3 ani, în anul 1825, acest comitet a fost desființat, iar toate dosarele de apel au fost transmise celui de-al doilea departament al Senatului, abilitat cu examinarea dosarelor traduse în prealabil din limba română în cea rusă și ținându-se cont de legislația autohtonă [48, p. 132].

Procesul de substituie a prevederilor dreptului autohton cu cel imperial s-a intensificat odată cu abolirea autonomiei Basarabiei. Din aria dreptului autohton au fost excluse, în primul rând, toate cazurile care vizau problemele financiare, imobiliare, ipotecare, creanțe, moștenire, cazuri de faliment, etc. În felul acesta, legislației ruse au fost ajustate, începând cu 11 octombrie

1828, toate cazurile de creanță [125, p. 895], din 8 mai 1830 – de faliment [126, p. 672], din 12 septembrie 1832 – cele privind litigiile referitoare la aplicarea ratei dobânzii [129, p. 593], din 10 iunie 1836 – de vindere-cumpărare a moșiilor [132, p. 681]. Ultima ordonanță anula prevederile obiceiului pământului privind tranzacțiile imobiliare, ajustând practica la legislația rusească, sub pretextul lipsei unor asemenea tradiții în dreptul autohton.

Dacă reducerea drastică a aplicării dreptului autohton în domeniul comercial și penal încă putea fi explicat, atunci prin eliminarea acestuia din domeniul dreptului civil se urmărea un singur scop – de a reduce Basarabia și din punctul de vedere al legislației la nivelul de simplă provincie rusească. Începutul a fost pus prin aplicarea în Basarabia a unui set de legi privind contracararea desfrâului și vagabondajului. Așadar, la 9 noiembrie 1831 în regiune au fost impuse prevederile ucazului țarului din 5 noiembrie 1829 privind exilarea în Siberia a persoanelor desfrânate, prin care această practică s-a extins și asupra țăranilor moldoveni [127, p. 191]. La 19 februarie 1832 a fost promulgată pentru Basarabia legea imperială privind prinderea vagabonzilor cu vârstă între 17 și 25 de ani [128, p. 69]. La 24 aprilie 1856 legea a fost înlocuită cu una nouă, care se referea la toți vagabonzii, fără deosebire de vârstă și gen. Conform acestei legi, toți vagabonzii reținuți în Basarabia erau expulzați la locurile lor de baștină sau trimiși în armată. Excepția era făcută numai pentru cei care se declarau originari din Principatele Române. Aceștia erau ținuti sub arest până la clarificarea cazului, deoarece foarte mulți ruși, fugind din Rusia pentru a se salva de iobăgie și de pedepse, afirmău că sunt băștinași din Principatele Române [136, p. 242]. Insistând asupra carențelor legilor pământene referitoare la soluționarea diverselor litigii, autoritățile centrale au introdus, începând cu 30 noiembrie 1832, examinarea tuturor litigiilor dintre mazili de către Senat [130, p. 882]. Drastic a fost redusă aria întrebuintării dreptului pământului după aprobarea legii despre țăranii din 24 ianuarie 1834. În localitățile rurale au fost înființate judecătoriale satești, supravegheate de către un avocat. Activitatea acestor judecătorii se limita la soluționarea unor conflicte minore în baza dreptului pământului. Sub jurisdicția lor căzuseră conflictele interpersonale, bătăile, excluzând omuciderile și mutilările grave, furturile și escrocheriile cu valoare de până la 10 ruble asiguate, litigiile imobiliare și de moștenire cu valoare de până la 50 de ruble asiguate [131, p. 79]. Celelalte cazuri intrau sub incidența jurisdicției imperiale. Prin astfel de procedee, autoritățile centrale au încorporat dreptul pământului în legislația rusească. Într-o manieră similară autoritățile ruse au procedat și în cazul completării legislației autohtone privind litigiile, destul de frecvente, legate de zestre. În actul legislativ din 15 decembrie 1847 era stipulat că în cazul în care litigiile apărute din acest punct de vedere nu vor putea fi soluționate în baza prevederilor

Codului lui Armenopulo, lucrărilor lui Donici și Hrisovului domnesc din 28 decembrie 1785, atunci se va recurge la legislația rusă [135, p. 902].

Concomitent, demarase și procesul de instituire a sistemului penitenciar, alcătuit dintr-o întreagă rețea de închisori și locuri de detenție. Pentru început, în lipsa închisorilor pe teritoriul proaspăt încorporat, autoritățile ruse au instituit camere de arest în cele 5 cetăți din regiune, în care erau ținuti sub arest nu numai doar militari, ci și persoane civile. Cu timpul, în principalele orașe din regiune au fost înființate închisori orășenești. În anul 1818 existau deja 7 închisori în localitățile Chișinău, Hotin, Bălți, Tighina (Bender), Cetatea Albă (Akkerman), Reni și Ismail, iar în anul 1831 a fost organizată și închisoarea din Leova, în total fiind 8 la număr, completate cu trei popase fortificate din Enichioi, Sacarlâc și Edinburno. Construcția, reparația și întreținerea închisorilor era finanțată din bugetul regional.

2.3. Concluzii la capitolul 2

Studierea procesului de instituire și dezvoltare a sistemului de drept de tip rusesc pe teritoriul Basarabiei pune clar în evidență un șir întreg de trăsături caracteristice acestui proces. Analizându-le, pot fi trase următoarele concluzii:

1. Dreptul rusesc implementat în Basarabia începând cu anul 1812 era, prin esența sa, un drept de tip de castă, feudal și anacronic, bazat pe principiul corporativ, când fiecare categorie socială era supusă jurisdicției speciale. Din punct de vedere conceptual, acesta era net inferior legislației europene, în special dreptului francez, datorită adoptării în anul 1804 a Codului lui Napoleon, inspirat, ca și dreptul pământului în Principatele Române, din dreptul romano-bizantin. Acest cod prevedea egalitatea tuturor în fața legii.

2. Scopul principal al acestui drept era conservarea absolutismului, consolidarea monarhiei, păstrarea privilegiilor clasei nobiliare prin intermediul reglementării detaliate și excesive a fiecărui aspect al vieții supușilor. La aplicarea lui prioritatea se acorda intereselor statului, iar față de persoanele care făceau parte din categoriile sociale inferioare se manifesta dispreț. În acest context a fost elaborat un registru al infracțiunilor, cu un număr total de 34, dintre care 21 erau catalogate crime împotriva statului și religiei, ceea ce reprezenta peste 60% din numărul tuturor infracțiunilor.

3. Metoda principală de conducere și educare a populației era intimidarea. Legislația rusă prevedea și legaliza utilizarea pe scară largă a pedepselor corporale în scopuri educaționale, punitive și de obținere a informațiilor. Erau prevăzute 4 tipuri de pedepse corporale, în dependență de instrumentariul utilizat, cum ar fi: biciuirea, bătaia cu gârbaciul, care era utilizată în 29 de cazuri, bătaia cu nuiiele, care era considerată ca o măsură corectivă, bătaia inculpatului îmbrăcat cu bețe, funii, bici și cu alte obiecte.

4. Dreptul rusesc determina și sistemul penitenciar, care era eșalonat și cuprindea diferite tipuri și locuri de detenție: citadele sau ocne, cetăți militare unde deținuții erau antrenați în lucrări de fortificare, în calitate de forță de muncă ieftină, case pentru alienați („balamuc”), case de muncă, închisori expediționare, companii de arestanți, expulzare în Siberia sau în alte regiuni îndepărtate ale Imperiului Rus.

5. Odată cu anexarea Basarabiei, autoritățile imperiale ruse au demarat implementarea întregului complex al dreptului rusesc. Pentru o anumită perioadă regiunea a primit dreptul de autonomie, cu introducerea treptată a elementelor centralizatoare sub supravegherea atentă a autorităților ruse, reprezentate prin persoana guvernatorilor generali și a guvernatorilor militari și civili. În domeniul dreptului au fost păstrate și respectate prevederile dreptului autohton. Totuși, simultan a început implementarea rigorilor dreptului rusesc. Autoritățile centrale, în tentativa lor de a reduce Basarabia la nivelul unei simple provincii rusești, au recurs la două metode, eficiente și practice. În primul rând, s-a au păstrat doar parțial dreptul autohton, fiind limitat exclusiv la cazurile civile, cu încorporarea acestora în legislația rusească de tip imperial. În al doilea rând, a fost limitată treptat aria de acțiune a dreptului autohton, rigorile acestuia fiind suprimate din toate domeniile de activitate, cu excepția celui civil, și înlocuite cu elemente ale dreptului rusesc.

3. SISTEMUL JUDECĂTORESC ÎN BASARABIA. ACTIVITATEA TRIBUNALELOR

3.1. Înființarea și activitatea tribunalelor regionale și a celor ținutale din Basarabia

Ocupația rusească a generat o creștere bruscă și neașteptată a ratei criminalității. În pofida caracterului blând și tolerant al moldovenilor, fapt recunoscut de majoritatea călătorilor străini [138, p. 219], începutul secolului al XIX-lea în Basarabia este marcat prin agravarea situației criminogene. Acest fenomen se explică prin mai multe cauze. Cea mai importantă consta în creșterea tensiunii sociale în perioada de adaptare la condițiile noi de viață, legată de incorporarea într-un stat nou, străin. Dacă temerile țăranimii privind introducerea iobăgiei au fost contracarate destul de ușor, atunci frustrările psihologice ale populației locale au continuat un timp, dând naștere unei psihoze latente de percepere a ocârmuirii noi. Atare stare psihologică este confirmată prin numeroase plângeri și reclamații înaintate de către populația locală autorităților țariste din regiune. Numai în anii 1812-1818 au fost înregistrate 1025 cazuri de revendicări, dintre care 51% reveneau ținutului Orhei [67, p. 47-48], iar în perioada anilor 1819-1828 numărul lor fiind de 477 [Ibidem, p. 55], iar pe întreaga durată a anilor 1812-1828 numărul total de revendicări însuma 1502 de cazuri. Aceste revendicări pot fi grupate în următoarele categorii: revolte împotriva abuzurilor administrației locale, organelor de poliție, moșierilor etc.; revendicări împotriva prestațiilor, impozitelor și dărilor exagerate; împotriva abuzurilor militarilor ruși [50, p. 62]; fuga țăranilor în alte sate și ținuturi; fuga țăranilor în Moldova, peste Prut; reclamațiile populației împotriva funcționarilor ruși și administrației regionale; plângerile împotriva restricțiilor în domeniul comerțului intern și extern; revoltele populației; atacuri înarmate deschise [67, p. 46].

O cauză nu mai puțin importantă era și colonizarea masivă care contribuia la modificarea substanțială a situației demografice din regiune. Excluderea coloniștilor de sub jurisdicția autorităților locale și acordarea unor privilegii exagerate în comparație cu localnicii crea disensiuni între comunitățile localnicilor și ale coloniștilor, relativa bunăstare a ultimilor generând invidie, de la care era doar un pas până la crimă. Nu este neglijabil nici faptul că coloniștii străini reprezentau cea mai mobilă și energică, în multe privințe și cea mai aventurieră parte a neamului său de origine, cu caractere și stereotipuri deja formate, care nu coincideau în mare măsură tradițiilor populației locale. Pe lângă buni gospodari și persoane înstărite, fluxul masiv al coloniștilor și migranților a adus în Basarabia și sute de vagabonzi, majoritatea veniți din Rusia, care agravau situația criminogenă din regiune.

O altă cauză care contribuia la tensionarea stării sociale era stabilirea frontierei de stat pe Dunăre și Prut și a celei vamale pe Nistru, ceea ce a avut consecințe nefaste asupra ordinii de drept. Ermetizarea populației băștinașe între două râuri nu a putut opri legăturile dintre cele două

maluri ale Prutului, mulți români basarabeni încercând să treacă peste Prut, fapt considerat de autorități drept o crimă deosebit de gravă. În pofida măsurilor luate de către autorități, acest tip de infracțiuni este atestat destul de frecvent pentru întreaga perioadă a existenței autonomiei. Numai în primele luni după semnarea Păcii de la București din Basarabia au fugit peste 3000 de țărani [44, p. 159-160]. Interzicerea comerțului extern contribuia la răspândirea contrabandei, mai ales în regiunile de frontieră. În sfârșit, una dintre cauze consta în incompetența și abuzurile comise de către administrația locală, completată din rândurile nobilimii, care nu făcea față provocărilor apărute.

Dezordinea totală din administrația regională a determinat autoritățile imperiale ruse ca, odată cu reorganizarea administrației Basarabiei, începând cu anul 1816, să fie instituite și noi organe judecătorești, reprezentate de Tribunalele regionale Penal și Civil, în anul 1828 – judecătoria de moravuri, iar mai târziu – Tribunalul Comercial și tribunalele ținutale. Structura sistemului judecătoresc poate fi redată schematic după cum urmează:

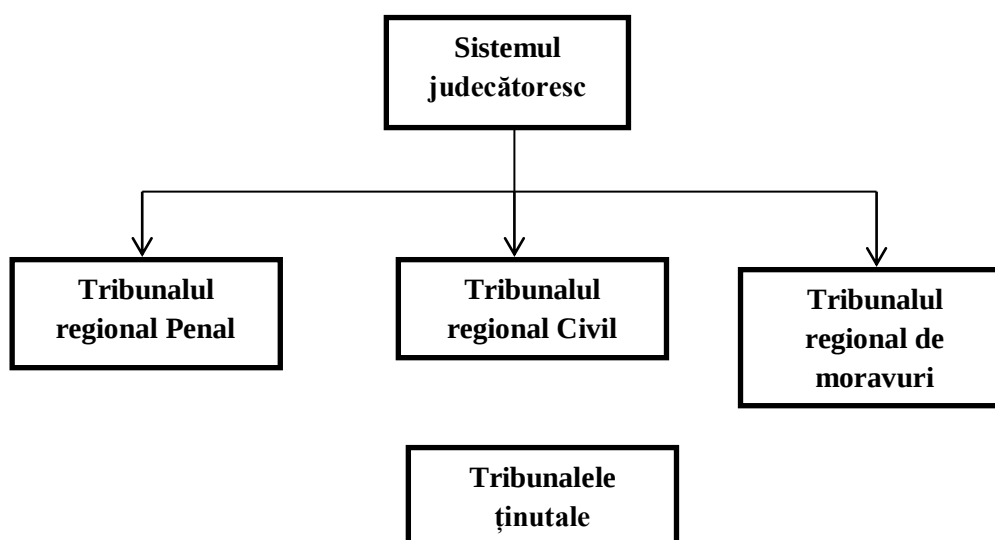

Fig.3.1. Schema sistemului judecătoresc din Basarabia⁷

Personalul decizional din cadrul Tribunalului regional Penal era compus din președinte, numit din partea statului, și 3 consilieri, dintre care unul de asemenea era numit din partea statului, iar ceilalți 2 aleși din rândurile nobilimii locale. Tribunalul regional Civil avea structura asemănătoare cu a celui Penal, numai că numărul consilierilor era de 4 persoane, dintre care 1 numit din partea statului și 3 aleși de către nobilimea locală [147, p. 8-9]. Tribunalele ținutale erau compuse din 3 persoane, toți membrii fiind aleși din rândurile nobilimii locale [Ibidem, p. 14]. Situația nu s-a schimbat radical nici după anul 1828, cu excepția faptului că numărul

⁷ Schema a fost alcătuită de către autor în baza *Устав образования Бессарабской области 1818 г.* Кишинев, 1818. În: Полное собрание законов Российской Империи с 1649 года, Собрание второе, т. XXXV, СПб., 1830, nr. 27357 din 29 aprilie 1818.

personalului decizional a fost extins până la 7 persoane. Președinții tribunalelor și câte doi consilieri erau numiți de către autoritățile centrale, 2 asesori erau aleși din partea nobilimii și 2 asesori din partea negustorilor [125 p. 199]. Tribunalele ținutale erau compuse din președinte și un consilier numiți de către guvern, 2 consilieri aleși din partea nobilimii și 2 consilieri aleși din partea populației [Ibidem, p, 200]. În ținuturi au fost înființate judecătoriale separate – civile și penale. Această structură nu s-a schimbat în mod esențial până la reforma judecătorească. Componenta nominală a acestor tribunale este redată în Anexele 3-9.

Complexitatea problemelor survenite a dat mari bătaii de cap organelor judecătorești. Infrațiunea cea mai răspândită în regiune era furtul, în special al animalelor domestice și de tracțiune – cai și boi. De menționat că această tipologie a criminalității era caracteristică și pentru Țara Moldovei în perioada premergătoare anexării Basarabiei. Arealul de răspândire geografică a furturilor cuprindea întreaga Basarabie. Majoritatea furturilor se reducea la o pereche de boi sau doi-trei cai, porci etc. Însă, erau și cazuri ieșite din comun. Astfel, pe 8 septembrie 1819 Judecătoria ținutală din Tighina a intentat un dosar penal împotriva unui oarecare Vasile Mocan, de 30 ani, care furase 62 oi. În urma hotărârii judecătorești, inculpatul a fost eliberat prin cauțiune [2, d. 726, f. 80 verso]. Alt caz s-a produs în toamna anului 1820, când o bandă bine încheată, în componența căreia erau supuși ai Imperiului Habsburgic (după toate indiciile originari din Bucovina), alcătuită din Gheorghe Șerban, Ion Lungu, Ion Radu, Ion Bocea, Ioniță Nițăroș, Ion Pleta, Iordachi Ioniță, Ion Barcari, Tănase Caracaș, Ion Bucur, Ion Popa, Ion Fulga, Nicolae Funac și Nicolae Dimitriu, în total 14 persoane, în decurs de câteva zile a jefuit mai multe colonii bulgare din ținutul Ismail, sustrăgându-le unde au furat animale domestice și grâu, fiind ulterior condamnați destul de blând, doar prin cauțiune [Ibidem, f. 67-68]. Un alt caz ieșit din comun a fost cercetat de către judecătoria ținutală din Bălți, privind furtul a 500 de ruble, săvârșit de către Vasilie, fiul Dăscăliței, în vârstă de numai 9 ani. Dosarul dat, la 10 mai 1820, a fost reîntors la poliție pentru cercetare suplimentară și a fost clasat în urma morții inculpatului [Ibidem, f. 3 verso-4].

Frontieră devenise ținta celor care intenționau să fugă în Moldova. Tentativele de violare a hotarului erau comise atât individual, cât și în grup sau în mod colectiv de către familii în deplină componență. Sugestiv din acest punct de vedere este și cazul cercetat de tribunalul ținutal din Akkerman, la 24 iulie 1821, care viza locuitorii Basarabiei Vasile Anton și Ion Macovenco cu soția, reținuți în Chilia în timpul trecerii ilegale peste Dunăre [Ibidem, f. 24]. Un caz similar, însă cu consecințe mai grave, a avut loc în localitatea Tucikov pe data de 7 februarie 1821. Locuitorul acestui oraș, Danilo Kolosenco, alcătuind un mic grup criminal, din a cărui componență făcea parte pământeanul său Ion Plotnicov și Maria Kovalciucova din satul Kislița, au furat de la

subofițerul Mavrocordat 3 boi pe care i-au vândut în satul Ivancea. Cu banii câștigați au încercat să fugă peste Dunăre, însă au fost prinși, fiindu-le intentat un dosar penal. Drept urmare, Danilo Kolosenco și prietena sa, Maria Kovalciucova, au fost încarcerati de către poliția din Ismail, iar I. Plotnicov, a cărui vina era considerată mai mică, a fost eliberat prin cauțiune [Ibidem, f. 68 verso-69]. Ținând cont de faptul că raioanele de frontieră erau cele mai expuse pericolului infracțional, în lipsa organelor de menținere a ordinii publice în teritoriile respective, la 26 septembrie 1830 a fost adoptat Ucazul imperial privind înființarea în Leova a organelor judecătorești și de urmărire penală [5, d. 87, f. 422]. Conform acestei hotărâri, în Leova se înființau organele de poliție, judecătorii ținutale și locale, comisia de încartiruire și sucursala trezoreriei. Ca și multe alte decizii adoptate în epocă, și aceasta din urmă s-a dovedit a fi de proastă inspirație și ne-corespunzătoare infrastructurii sociale din localitate. Orașul nu dispunea de localuri adecvate pentru astfel de instituții ale statului. Către 1 martie 1831 poliția orășenească era dislocată într-o încăpere în care, pe lângă organele polițienești, locuiau și 16 persoane particulare. Judecătoria ținutală și cea locală erau amplasate în niște case particulare, fără condiții adecvate activității unor astfel de instituții, fără gratii la ferestre și încăperi speciale pentru arhivă, cu atât mai mult că reparația acestor clădiri era atât de costisitoare, încât mai puțin costisitoare ar fi fost construcția unor noi, decât repararea celor vechi [Ibidem, f. 421 verso].

Perioada respectivă era marcată și de apariția unui tip nou de infracțiuni, foarte alarmant pentru autoritățile țariste, și anume: complicitatea populației băștinașe la ascunderea și legalizarea persoanelor, a unui mare număr de țărani iobagi fugiți de pe moșiile stăpânilor lor din guberniile ruse în Basarabia. Poziția fruntașă din acest punct de vedere era deținută de ținutul Bender, locuitorii căruia se specializase în acordarea acestui tip de servicii, în cea mai mare parte contra plată. Mecanismul falsificărilor era simplu și lipsit de originalitate. Fugarul, sau chiar o întreagă familie de fugari din guberniile rusești, inclusiv din teritoriile ucrainene, se autointitulau rude apropiate ale unui băștinaș și obțineau viza de reședință locală, devenind locuitori ai Basarabiei, cu drepturi depline. De exemplu, pe 5 iunie 1821, 4 locuitori din orașul Bender (Tighina) (Ignatie Kotov, Nicolae Panteev, Egor Esinkov și Minei Reșetnikov) l-au înscris pe Afanasie Condratiev – iobag al moșierului Scepotkin, în calitate de cetățean al orașului Bender sub falsa familie de Șarkovkin, eliberându-i documentele respective. Fiind deconspirați, toți patru au fost puși sub arest [Ibidem, f. 82 verso]. Din totalul celor 48 de dosare penale aflate în proces în judecătoria orașului Bender în prima jumătate a anului 1821, 11 făceau parte din această categorie de infracțiuni, constituind 23 % din totalul infracțiunilor, situându-se pe locul doi după furt [56, p. 200].

Este de menționat faptul că infracțiunile deosebit de grave, cum ar fi omorurile premeditate, erau foarte rare. Odată cu stabilirea în Basarabia a coloniștilor din diferite regiuni ale Europei, s-au făcut remarcate și unele manifestări de comportament necaracteristic regiunii, interpretat de către autorități drept manifestări cu caracter criminal. La începutul secolului al XIX-lea în Basarabia a început răspândirea masivă a unor erezii și secte religioase. Dacă creștinii ortodocși de rit vechi, sau așa-ziii lipoveni, erau în mod oficial recunoscuți de autoritățile ruse, atunci alte secte din cadrul ortodoxiei erau combătute de către autoritățile statului și cele eclesiastice. Una dintre ereziile care s-a făcut remarcată în rândul populației de origine slavă din Basarabia era mișcarea subotnicilor. Subotnicii se deziceau de creștinism de rit ortodox și se converteau la iudaism, însă fără să recunoască Talmudul, bazându-se pe Vechiul și Noul Testament. Semnul distinct al sectei era circumscrierea membrilor săi, cum au fost cazurile lui Akim Livitin și Mihailo Hratțov [5, d. 87, f. 86 verso], sau cel al unui grup întreg compus din 50 de oameni în frunte cu Andrei și Vasile Moskaliov, Ivan și Kirill Alexeev și Ivan Volkov [Ibidem, f. 90 verso-91]. În ambele cazuri justiția a avut o atitudine destul de blândă, toți sectanții fiind eliberați prin cauțiune. Profitând de toleranța judecătii, imediat după ce au fost repuși în libertate, Ivan Volkov și Ivan Hratțov (fratele lui Mihailo Hratțov) au continuat activitatea de prozelitism în rândurile populației, reușind să constituie o sectă, care număra în rândurile sale 45 de persoane. Toți au fost arestați, însă, în urma hotărârii judecătii ținutale Bender din 7 iunie 1821, au fost eliberați prin cauțiune [Ibidem, f. 91 verso-92]. Toleranța manifestată față de subotnici și duhobori, o altă sectă ortodoxă, se explică prin simpatiile împăratului Alexandru I pentru sectele respective.

În primii ani de ocupație instituțiile judecătorești se confruntau cu unele reminiscențe ale comportamentului medieval al boierilor și nobililor față de țărani. Guvernul țarist reprezentat în Basarabia de organele judiciare, din oportunism și cu scopul de a câștiga simpatiile băștinașilor – în cea mai mare parte agricultori, le lua apărarea în litigiile lor judiciare cu moșierii și organele administrative, cum ar fi cazul țăranilor Dumitru Dobrea și Gheorghe Mândru din satul Bilești, ținutul Orhei. Posesorul satului Bilești, Dimitrie Russo, la 26 noiembrie 1827 i-a chemat la conacul său din sat pe cei doi țărani, ordonând țăganilor săi să le aplice fără careva motiv întemeiat câte o sută de lovituri de bici fiecăruia [2, d. 1124, f.1]. Țăranii, îndemnați de către societatea sătească, s-au adresat medicului legist din Orhei Prohorov, care, în prezența procurorului ținutal, a constatat vătămarile corporale în urma execuției, luându-le apărarea [Ibidem, f. 2]. Deși, boierul Dimitrie Russo se comporta cu țăranii ca un adevărat tiran, comportamentul lui cu de mazili era diametral opus și profund patriotic. Îndeplinind funcția de mareșal al nobilimii din ținutul Orhei, contrar funcției ocupate, se amesteca în procesele judiciare

care aveau loc între mazilii din ținut și, profitând de propria autoritate, forța oficialitățile polițienești să adopte decizii în favoarea mazililor. Indignați peste măsură de implicarea boierului în treburile judecătorești, autoritățile locale au adresat o cerere guvernatorului civil al Basarabiei solicitând să i se interzică lui Russo să se amestece în procesele judiciare [5, d. 77, f. 463 verso]. Cazul dat a fost examinat la 12 aprilie 1827 cu participarea guvernatorului civil al Basarabiei Consilier de Stat Timkovski, care l-a atenționat pe Dimitrie Russo că, deși concilierea persoanelor aflate în litigiu este o faptă nobilă și profund umană, totuși asemenea funcție revine instituțiilor statului, iar implicarea lui în atare litigii putea avea drept consecință aplicarea pedepsei [Ibidem, f. 463].

Așa-zisa grijă a autorităților țariste față de țărani poate fi lesne observată în cazul moșieresei Maria Cristi, suspectată că l-ar fi pedepsit corporal pe țăranul Tudor Cărăbuș. Acest caz a ajuns în vizorul împăratului Nicolai I. Maria Cristi, fiind supărată pe acest țăran fără careva motiv vădit, l-a chemat la conacul său, apoi l-a dus în livadă, unde a fost bătut de către mazilul Ion Buzul. Întorcându-se acasă, Tudor Cărăbuș a depus o plângere la Judecătoria ținutală Orhei, dar în curând a decedat. Ancheta efectuată de către funcționarul judecătorei Zubcevski s-a desfășurat cu serioase abateri de procedură, denaturând din start obiectivitatea cercetării. În cadrul primului interogatoriu M. Cristi și I. Buzul au negat categoric organizarea execuției corporale, alibi servind și mărturiile false ale servitorului Bejenari și ale țăranului Cebotari [2, d. 3178, f. 1 verso]. Fiind satisfăcut de aceste informații, funcționarul Zubcevski nu a verificat faptele prin interogarea altor persoane. Numai datorită faptului că martorii Bejenari și Cebotari, în urma unor remușcări de conștiință, au schimbat mărturiile, acest dosar a fost revizuit. Omul casei, Bejenari, a mărturisit că el era persoana care l-a adus pe Tudor Cărăbuș la nobila doamnă, care l-a invitat în livadă unde țăranul a și fost bătut [Ibidem, f. 2].

Impresionat de cele întâmplate, Nicolai I a dispus transmiterea dosarului Senatului, care, în lipsa unor probe acuzatorii concrete, la 16 ianuarie 1840 a luat decizia: 1) de a o lăsa pe moșiereasa Maria Cristi în stare de libertate, sub supravegherea poliției; 2) Ion Buzul urma să fie pedepsit religios de către autoritățile ecleziastice; 3) pentru mărturii false, țăranii Bejenari și Cebotari urmau să se pocăiască pentru ispășirea păcatelor; 4) funcționarul Judecătorei Orhei, Zubcevski, pentru erorile comise în desfășurarea anchetei urma să fie eliberat din funcție, cu deschiderea pe numele său a unui dosar penal [Ibidem, f. 3-4]. Toți erau pedepsiți, cu excepția inculpatei Maria Cristi! Așa era exprimată dragostea țarismului față de țărani.

O problemă mai puțin studiată este cea legată de infracțiunile îndreptate împotriva moralității, care cădeau sub incidența Codului civil. În niciun alt compartiment al dreptului nu se observa mai clar și reliefant ipocrizia autorităților ruse ca în aplicarea dreptului civil în

Basarabia. Dacă în celelalte domenii ale dreptului introducerea modelului rusesc era una directă și imediată, atunci în ce privește relațiile familiale, moralitatea – aspecte ce făceau parte din viața cotidiană a majorității absolute a populației regiunii, tactica adoptată era una specială. Autoritățile țariste au recunoscut tacit existența dreptului local, bazat atât pe dreptul romano-bizantin, cât și pe obiceiul pământului. Acest drept a fost respectat formal până la evenimentele revoluționare din anul 1917, însă în cazuri concrete autoritățile judecătorești se bazau pe legislația rusă. Dosarele examinate demonstrează că în toate cazurile (de altfel, destul de rare) autoritățile judiciare se bazau pe legislația respectivă imperială. Drept exemplu concret în acest sens poate servi cazul examinat în ședința Tribunalului Penal din Basarabia pe data de 12 septembrie 1825. Bazându-se pe legislația rusă, judecătorii au condamnat-o pe tânăra Fiocla Ivanova la pocăință bisericească pentru faptul că ducea o viață desfrânată, iar pe Ivan Kurpindin – la lucrări publice de îngrijire a bolnavilor la spitalul din Chișinău pentru proxenetism [5, d. 200, f. 414].

Un alt caz, în care era implicat mazilul Vasilie Nacu din satul Șestaci a fost examinat la 25 octombrie 1830. Tribunalul regional Penal l-a acuzat de concubinaj cu fiica sa, Eufrosinia, care a și născut un copil [5, d. 108, f. 178]. În virtutea gravității crimei, judecătoria penală a luat decizia de a transfera examinarea cazului Senatului, care, în baza legislației în vigoare, a hotărât:

1. acuzatul Vasilie Nacu să fie arestat (fără a preciza termenul arestului);
2. Eufrosinia Nacu să fie eliberată de acuzația de concubinaj și scutită de orice tip de pedeapsă penală;
3. Eufrosinia Nacu împreună cu copulul său să fie pusă sub tutelă rudelor sale apropiate până la căsătorie;
4. Eufrosinia Nacu să fie supusă pocăinței bisericești pentru ispășirea păcatelor [Ibidem, f. 179].

Un caz grav a avut loc la 20 aprilie 1832 în Cetatea Albă (Akkerman). Locuitorul acestui oraș, Stepan Arkușenco, împreună cu chiriașul său Dmitri Vasilenco se aflau în câmp, la lucrări agricole. Stepan Arkușenco nu cunoștea că soția sa Ana Arkușenco, întreținea de mai mult timp relații extraconjugale cu chiriașul său. În seara zilei de 20 aprilie Ana Arkușenco i-a adus în câmp mâncare soțului, care se odihnea lângă căruța sa. După ce acesta adormise, Dmitri Vasilenco i-a aplicat o lovitură de topor în cap și împreună cu soția asasinatului a dus corpul neînsuflețit într-un stog de paie pe care l-au incendiat. Ascunzând urmele crimei, Ana Arkușenco s-a întors în aceeași zi acasă, în oraș, iar Dmitri Vasilenco s-a întors în Cetatea Albă (Akkerman). La 23 aprilie Ana a anunțat poliția despre dispariția soțului, încă peste două zile poliția a

descoperit corpul carbonizat al celui ucis, depistând cu ușurință făptașii crimei, ambii fiind arestați și deferiți justiției [10, d. 214, f. 42].

Un caz ieșit din comun a avut loc la 24 mai 1832, când preotul Ioan din satul Zberoaia și-a tăiat cu toporul organul genital. Fiind o persoană profund religioasă, neputând rezista ispitelor lumești, după moartea soției a recurs la castrare pentru salvarea sufletului, fapt, pentru care a fost tras la răspundere penală [Ibidem, f. 77].

Un caz deosebit din punctul de vedere al practicii judecătorești a fost examinat în cadrul ședinței Tribunalului regional Penal din de 17 martie 1842. Este cazul Anastasiei Cadov, de 23 de ani, care în urma relațiilor intime cu Gavriil Catan a născut un copil mort, fapt adus la cunoștința autorităților care l-au catalogat drept crimă. Judecata nu a identificat în comportamentul Anastasiei Cadov corp delict, dar totuși a condamnat-o la pocăință bisericească [5, d. 376, f. 1206].

Un dosar asemănător a fost examinat de către același Tribunal la 19 august 1842. Judecătorii au învinuit-o pe Antonia Breaza, fiica lui Luca Breaza din satul Rădeni, că duce o viață desfrânată și de faptul ca și-a ucis copilul nou-născut. Antonina Breaza a recunoscut că în relația sa cu Gavriil Ianache, locuitorul satului Rădeni, a născut un copil, însă acest copil s-a născut mort, din care cauză l-a îngropat. În urmă cercetărilor s-a constatat că Gavriil Ianache nu este tatăl biologic al copilului, fiind calomniat intenționat de către inculpată, care, după ce a născut copilul, l-a dus viu în pădurea învecinată și l-a îngropat de viu în pământ. Pentru crima comisă Antonina Breaza a fost condamnată la pocăință bisericească, urmând a fi ținută sub arest [5, d. 386, f. 799].

În ședința din aceeași zi judecătoria penală a Basarabiei a examinat și un alt caz similar referitor la locuitorul satului Clocușna, Mihail Șevțov, învinuit de incest, victima fiind fiica sa Elena. În cadrul anchetei, Irina Șevțov a recunoscut caracterul acestor relații, fapt pentru care a fost supusă ritualului de penitență religioasă, iar tatălui ei Mihail Șevțov i s-a aplicat pedeapsa cu închisoare (fără precizarea perioadei de detenție) [5, d. 200, f. 414].

Putem considera că toate cazurile menționate influențau într-o anumită măsură societatea, din care cauză erau considerate grave și au fost deferite anchetărilor judiciare. Totuși, și cauze mult mai simple, ca, de exemplu, concubinajul, la fel erau examinate prin prisma legislației ruse și nu a celei autohtone. Ele erau examinate nu de către societatea unde s-a consumat episodul, ci de autoritățile rusești, inclusiv cele ecleziastice, ca parte componentă a statului rus. De exemplu, un caz banal de concubinaj al locuitorului satului Percovăuți, ținutul Hotin, Mihai Pâslari cu Dochia Doțiușcov a ajuns în vizorul arhiepiscopului Chișinăului și Hotinului episcopului Dimitrie Sulima, care i-a condamnat la pocăință pe o durată de șapte ani. Mihai Pâslari avea să se

pocăiască primul an la mănăstirea Hârjău, ținutul Orhei, iar Dochia Doțiucoș – într-un schit de călugărițe, iar restul de șase ani – în biserica din satul natal [5, d. 374, f. 279].

Un caz asemănător s-a produs la Briceni, unde văduva preotului din localitate trăia în concubinaj cu vătavul stăpânului localității Briceni, Ilie Pădure, fapt pentru care Consistoriul Eparhial din Chișinău a exclus-o din categoria clerului [5, d. 386, f. 464].

Conform datelor oficiale depistate, putem observa că infracțiunile îndreptate împotriva moralității erau destul de rare în Basarabia. În prima jumătate a secolului al XIX-lea au fost descoperite numai 9 cazuri, ceea ce atestă înalta moralitate a societății bazată pe valorile tradiționale creștine. Important este că absolut toate cazurile menționate au fost cercetate de către autoritățile locale sau cele religioase în baza legislației ruse, nu însă în baza cutumei autohtone.

Analiza dosarelor tribunalelor ținutale demonstrează că numai în primele șase luni ale anului 1821 au fost deschise 392 dosare, cu un număr total de 669 inculpați, fără a se ține cont de ținutul Sorocii, dosarele căruia nu se regăsesc în arhivă, cifra reală fiind mult mai mare. Reieșind din numărul populației Basarabiei, care, potrivit recensământului din 1817, era de aproximativ 482630 de oameni [62, p. 197], constatăm că sub anchetă se afla 0,13 % din întreaga populație, sau poate ceva mai mult, dacă vom lua în considerare și ținutul Soroca. Cota de 0,13 – 0,15 % prezintă media pe întreaga durată a anilor 1812-1828, fiind mult mai mică decât media din Imperiul Rus în prima jumătate a secolului al XIX-lea, care constituia 0,51 %⁸. Infracțiunile cercetate de către tribunalele de toate nivelurile erau clasificate în următoarele categorii:

- a) furt – 108 dosare (27,5 %);
- b) tâlhărie și delapidare a bunurilor materiale – 15 dosare (3,8 %);
- c) omor premeditat și omor nepremeditat – 11 dosare (2,8 %);
- d) bătaie și huliganism – 19 dosare (4,8 %);
- e) trecerea frauduloasă a frontierei de stat – 9 dosare (2,2 %);
- f) falsificarea vizelor de reședință ale fugarilor din alte gubernii ale Imperiului Rus – 13 dosare (3,3 %);
- g) infracțiuni religioase – 4 dosare (1%);
- h) contrabanda, falsificarea și distrugerea monedei – 6 dosare (1,5 %).

În săvârșirea infracțiunilor respective au fost implicate 669 de persoane, dintre care, potrivit numelor de familie – metodă imperfectă, dar unica posibilă pentru începutul secolului al XIX-lea, moldovenii constituiau 111 persoane, sau 16,5 %. Putem menționa că în perioada anilor

⁸ Calculul a fost efectuat de autor în baza numărului populației Imperiului în prima jumătate a secolului al XIX-lea și a numărului total de inculpați.

1812-1828, conform datelor statistice, nivelul infracțional în Basarabia a crescut simțitor, ceea ce se explică, în primul rând, atât prin introducerea evidenței statistice în regiune care nu exista în trecut, cât și prin creșterea masivă a numărului populației, prin lipsa unei administrații eficiente în regiune. În același timp, nivelul infracțional în Basarabia era mai mic în comparație cu nivelul general pe Imperiu. Din acest punct de vedere, Basarabia era considerată ca o oază de liniște și pace. Faptul că populația băștinașă nu era atrasă în săvârșirea infracțiunilor se explică atât prin numărul mic al moldovenilor implicați în săvârșirea crimelor (16,5%), cât și prin faptul că majoritatea cazurilor cercetate de către judecătoriile ținutale nu erau criminale, ci cele civile. Din numărul total de 72 de dosare luate la evidență de către Tribunalul din Akkerman în prima jumătate a anului 1821, 53 erau cele civile, reprezentând majoritatea absolută, care erau procesate în conformitate cu legile autohtone [2, d. 726, f. 138]. Faptul devine și mai relevant, dacă vom ține cont de faptul că cea mai mare parte a inculpaților au fost eliberați prin cauțiune, pe atunci cel mai răspândit tip de condamnare în Basarabia, justificat și prin numărul insuficient de închisori [56, p. 201].

Avalanșa de dosare stocate la tribunalele din Basarabia paralizau lucrările instituțiilor respective. Ancheta dura ani de zile, în tot acest timp inculpații fiind ținuți sub arest. Controlul Tribunalului regional Penal efectuat de către autoritățile regionale a scos la iveală faptul că, în anul 1820, au fost înaintate spre examinare pentru anul 1821, 179 de dosare cu 234 de inculpați, trași la răspundere. Pe parcursul anului 1821 au mai apărut încă 422 de dosare cu 710 inculpați. Din numărul total de dosare acumulate, în acel an au fost rezolvate definitiv numai 241 de dosare fiind condamnate 516 persoane. Către 1 ianuarie 1822 în Tribunal se mai aflau 300 de dosare nerezolvate cu 428 de persoane acuzate, dintre care numai 80 erau ținute sub arest, restul, din lipsa locurilor libere pentru deținuți, au fost eliberate prin cauțiune [8, d. 119, f. 7-7 verso]. În anul 1824 la Tribunalului regional Penal se aflau rămase din anii trecuți 783 de dosare, dintre care au fost rezolvate numai 93 de dosare. În anul 1825 numărul dosarelor rămase din anul precedent constituia 920 de dosare cu 330 de arestați [8, d. 250, f. 219 verso].

Situația gravă creată în sistemul judecătoresc a fost constatată de către guvernatorul general al Novorosiei și rezidentul plenipotențiar al Basarabiei, contele Mihail Voronțov, în cadrul inspecției generale a regiunii desfășurate în toamna-iarna anului 1824. Numai în ținutul Akkerman au fost descoperite delapidări în sumă de 500 de lei, comise de către șeful poliției locale Viteazi și colaboratorii săi [5, d. 216, f. 71]. Pentru a ieși din impas, M. Voronțov a propus instituirea în Basarabia a unui organ judecătoresc extraordinar – Tribunalul Penal provizoriu al Basarabiei, care urma să examineze numărul mare de dosare neexamineate de către Tribunalului regional Penal. Propunerea a fost dezbătută în ședințele din 12 august și 11 noiembrie 1824 a

Colegiului Ministerului de Interne, care a aprobat înființarea în regiune a instituției respective [2, d. 978, f. 3].

Tribunalul Penal provizoriu al Basarabiei, înființat de guvernul regional la 25 ianuarie 1825, era o entitate judiciară independentă cu termenul limitat de activitate (doi ani), menit să urgenteze anchetarea unor dosare penale cu termenele expirate, preluate de la Judecătoria regională Penală. Președinte al acestei judecătorii a fost numit, la propunerea contelui M. Voronțov, asesorul colegial Leibin, transferat la Chișinău din Judecătoria comercială din Odesa, stabilindu-i-se un salariu de 600 ruble de argint pe an. Pe lângă președinte, în statele judecătoriei au fost incluși un consilier din partea guvernului, cu un salariu de 450 ruble de argint pe an, un consilier din partea nobilimii locale, cu un salariu de 450 ruble de argint pe an, doi asesori, unul din partea guvernului și altul din partea nobilimii, fiecare cu un salariu de 300 ruble de argint pe an, un secretar, cu un salariu de 300 ruble de argint pe an, o cancelarie, personal tehnic și traducători [Ibidem, f. 5].

Pe parcursul celor doi ani de activitate, micul colectiv al Tribunalul provizoriu a examinat și a redus simțitor numărul dosarelor nesoluționate. După expirarea termenului stabilit, la 24 februarie 1827, Tribunalul Penal provizoriu și-a încetat activitatea, predând toate dosarele Tribunalului Penal regional [Ibidem, f. 15].

În următorii ani, situația iarăși s-a agravat din cauza că judecătoriile ținutale și cea regională penală nu făceau față numărului mare de dosare. Pentru soluționarea problemei autoritățile rusești au fost nevoite iarăși să recurgă la instituirea unei instituții juridice noi, pentru a lichida stocul dosarelor neexamine. La propunerea ministrului de Justiție Dimitri Dașkov, prin decretul din 30 august 1832 împăratul Nicolai I a înființat pe lângă Tribunalul regional Penal un Departament provizoriu special, în scopul examinării dosarelor rămase nesoluționate până la 1 ianuarie 1832 de Tribunalul regional. Condiția principală înaintată Departamentului constă în respectarea termenului de examinare, care nu trebuia să depășească un an și șase luni. Statele Departamentului includeau un consilier desemnat de guvern, cu un salariu de 600 ruble de argint pe an, un secretar, cu un salariu de 400 de ruble de argint pe an, trei funcționari, fiecare cu un salariu de 250 de ruble de argint pe an, ajutați de trei locțiitori, fiecare cu un salariu de 150 de ruble de argint pe an, și trei curieri, fiecare cu un salariu de 150 ruble de argint pe an.

Speranțele nutrite de autorități în privința Departamentului nu s-au confirmat în întregime, deoarece pe durată existenței sale, de la 14 decembrie 1832 și până la 14 iunie 1834, din cele 989 de dosare, 180 așa și nu au fost finalizate. Din această cauză, la 26 ianuarie 1835, prin decret imperial, activitatea Departamentului provizoriu a fost prelungită, începând cu data de 15 aprilie 1835 [2, d. 2190, f. 8], în gestiunea căruia au fost transmise din Judecătoria

regională penală 1785 de dosare, cu 69 de inculpați, în Tribunal rămânând numai 61 de dosare cu 72 de arestanți [Ibidem, f. 16 verso]. Către 1 ianuarie 1836, în judecătoriile regiunii se aflau 3920 de dosare nesoluționate, din care cauză în închisori erau ținute în detenție 360 de persoane [2, d. 2134, f. 316 verso]. Sistemul birocratic judiciar nu a identificat o soluție mai bună decât să redirecționeze majoritatea dosarelor către Departamentul provizoriu, debarasându-se de probleme și îmbunătățindu-și indicii statistici. Către 1 mai 1836, acestui Departament i-au fost transmise spre examinare 2210 dosare [Ibidem, f. 43]. În pofida muncii intense depuse de către angajații departamentului, care, pe parcursul unei singure luni soluționau până la 60 de dosare, numărul lor nu se diminua și către 15 octombrie 1836 mai rămăseseră nesoluționate încă 1091 de dosare. Conștientizând faptul că prin măsuri și instituții extraordinare problema în cauză nu putea fi soluționată, la 15 octombrie 1836, prin decizia ministrului Justiției D. Dașkov, Departamentul provizoriu special a fost desființat.

Cazurile cele mai importante și dificile, din punctul de vedere al autorităților locale, erau transmise în instanțe judecătorești superioare, inclusiv Senatului. Un asemenea caz a fost examinat în luna septembrie 1858 în Senat, fiind învinuit de furt nobilul din Chișinău Ștefan Steri. În cadrul anchetei s-a constatat că în luna februarie 1853 elevul gimnaziului din Chișinău, nobilul Ștefan Steri, fiind în ospetie în casa cetățeanului Leon Moghilov, a aflat din convorbirile purtate cu rudele sus-numitului cetățean Timofei Moghilov și esaulul Novgorodțev că Leon Moghilov a obținut prin testament 250 de ruble, pe care le păstra în casă. Noaptea, cu ajutorul complicilor Kirman și Balabanov, Ștefan Steri a pătruns în casa lui L. Moghilov și a sustras din sîpet suma respectivă. Părăsind locuința pătimașului, S. Steri s-a deplasat în localitatea Mihailovca, unde a și fost reținut. În cadrul interogatoriului, Ștefan Steri inițial a negat fapta, însă, ulterior, a dat toată vina pe esaulul Novgorodțev și pe Timofei Moghilov, care, după spusele sale, l-au îndemnat să recurgă la furt. În urma interogatoriului încrucișat s-a constatat că cei doi nu au atribuție la furt ci, pur și simplu, au fost ponegriți de către făptaș. Reținut pe durata anchetei în penitenciarul din Chișinău, întemnițatul Șt. Steri a dat dovadă de un comportament brutal, insultând pe șeful gărzii, iar când a fost închis în carceră a stricat toate geamurile [2, d. 6411, f. 268 verso]. Ținând cont de gravitatea faptei, Senatul a hotărât ca nobilul Ștefan Steri să fie mobilizat în armată în calitate de ostaș de rând, iar în caz dacă nu va fi apt pentru serviciul militar să fie trimis în exil în Tobolsk [Ibidem, f. 270].

În ședința din 18 octombrie 1858 Senatul a examinat dosarul locuitorului orașului Hotin Grigore Garbuz, învinuit de spargerea butoiului și scurgerea vinului negustorului Moîșa Aron Cerchez. Ancheta a constatat că în ziua de 22 februarie 1857 Grigore Garbuz l-a întâlnit la crâșmă pe Gheorghe Cozar, cu care s-a înțeles ca noaptea să spargă butoiul cu vin amplasat lângă

casa negustorului Moişa Aron Cerchez pentru a fura vinul. În noaptea zilei de 23 februarie, complicii au spart butoiul, însă în timpul furtului au fost descoperiţi de paznicii pieţei Timofei Grabatciuc şi Piotr Cotiuc [Ibidem, f. 279 verso]. Hoţii au luat-o la fugă, Gheorghe Cozar ascunzându-se şi fiind prins abia peste un an, iar Grigore Garbuz s-a împiedicat, a căzut jos şi a fost prins [Ibidem, f. 281 verso]. Senatul a hotărât ca Grigore Garbuz să fie înrolat în armată în calitate de ostaş de rând, iar în caz dacă nu va fi apt pentru serviciul militar, să i se aplice 56 de lovituri cu biciul şi trimis în exil în Siberia de Vest. Gheorghe Cozar a fost condamnat la 80 de lovituri cu biciul şi ținere sub arest pentru un termen de 1,5 ani în cadrul companiei de deţinuţi. În caz dacă Gheorghe Cozar nu va fi apt pentru ispăşirea pedepsei în cadrul companiei de deţinuţi, să fie închis în închisoare pe un termen de 1,5 ani, cu expulzarea ulterioară în Siberia de Est [Ibidem, f. 292 verso].

În şedinţa din 12 decembrie 1857 Senatul a examinat cazul cetăţeanului Principatului Moldova Ion Fiodorov, învinuit de furtul banilor şi al obiectelor de preţ de la nobila Maria Zubcov. Ancheta a constatat că în ziua de 15 mai 1857 Nicolae Usatov, cu antecedente penale, i-a întâlnit în crâşma evreului Roşca din Chişinău pe Simion Razinov, Grigore Diocară şi Ion Fiodorov, unde au convenit ca în aceeaşi noapte să săvârşească un furt. La apusul soarelui tuspatriu au pornit pe străzile Chişinăului în căutarea obiectului furtului. În regiunea oraşului vechi au observat o casă cu o lumină slabă în fereastră. Intrând în curte şi apropiindu-se de geam, Ion Fiodorov a observat că în casă ardea numai o lumânare, iar pe divan dormea o femeie. Spărgând fereastra, Ion a intrat în casă, unde a sustras un pocal de cristal, o lingură de argint, farfurioare din cristal, două rochii, draperii, o oglindă, o pictură, un cufăr fără bani – toate obiectele transmiţându-le complicilor peste fereastră. După săvârşirea furtului s-au îndreptat spre colina lui Inzov, unde Grigore Diocară şi Simion Razinov s-au dus să vândă o parte dintre obiecte. A doua zi toţi au fost arestaţi în scuarul de pe colina Inzov [Ibidem, f. 298]. La interogatoriu s-a constatat că iniţiatorul furtului era Nicolae Usatov, care, prin sentinţa Senatului, a fost condamnat la ispăşirea pedepsei în cadrul armatei în calitate de ostaş de rând, iar în caz dacă va fi găsit inapt pentru serviciul militar, să fie trimis în exil, într-o gubernie îndepărtată, cu excepţia Siberiei. Cetăţeanul Ion Fiodorov nu a fost condamnat, posibil din cauza că era supus străin [Ibidem, f. 302 verso].

Războiul Crimeii (1853-1856), dar şi perioada imediat următoare s-a caracterizat printr-o creştere semnificativă a ratei criminalităţii în Basarabia. Fenomenul se explică prin creşterea bruscă a numărului de trupe militare, care, datorită comportamentului lor arogant şi fărădelegilor săvârşite, stimulau crearea unei atmosfere criminogene în regiune, precum şi creşterea numărului fugarilor din guberniile centrale ale Rusiei, dornici să se disperseze în masa enormă a militarilor

în trecere prin teritoriul dintre Prut și Nistru, reușind prin acest șiretlic să obțină libertatea personală. Numai în anul 1856 au fost reținuți 679 de vagabonzi, dintre care numai 29 dezertori din armată [2, d. 6710, f. 3-199]. Majoritatea fugărilor au fost prinși în ținuturile din preajma frontierei de pe Prut, fapt regretabil pentru destinul lor. În ținuturile interioare numărul lor fiind cu mult mai mic, cum ar fi cazul orașului Bălți – 7 dezertori depistați [Ibidem, f. 20], Orhei – 6 dezertori [Ibidem, f. 66]. Toate aceste persoane au fost deferite justiției, ceea ce a condus la sporirea numărului deținuților și al persoanelor aflate sub arest pentru perioada anchetei. Creșterea numărului persoanelor reținute a devenit o problemă pentru autoritățile locale. Statistica, chiar și una imperfectă, cum era în perioada respectivă în Basarabia, denotă un număr destul de mare de persoane reținute și întemnițate. Anual erau arestate de la 3632 până la 5686 de persoane. Conform datelor oficiale, în perioada anilor 1857-1861 în regiune au fost ținute sub arest 28431 de persoane [92, p. 239], ceea ce a complicat activitatea tribunalelor.

Nu este de mirare faptul că în atare condiții infracțiunile prevalau în totalitatea faptelor ilicite săvârșite în Basarabia, constituind majoritatea cazurilor examinate de către tribunale. Dacă în anul 1858 numărul dosarelor cu caracter economic era de numai 9 unități [2, d. 1678, f. 272], atunci cele cu caracter penal alcătuiau 912 [Ibidem, f. 193 verso], în baza mandatului procuraturii fiind arestați 3296 de suspecti [Ibidem, f. 422]. Repartizarea deținuților pe ținuturi este sugestivă din mai multe puncte de vedere, prezentând următorul tabel:

- ținutul Bender– 331 [Ibidem, f. 440];
- orașul Bender– 201 [Ibidem, f. 442];
- ținutul Chilia – 111 [Ibidem, f. 462];
- orașul Chilia – 307 [Ibidem, f. 460];
- ținutul Akkerman – 277 [Ibidem, f. 446];
- ținutul Iași – 230 [Ibidem, f. 443];
- orașul Bălți – 82 [Ibidem, f. 452];
- ținutul Hotin – 199 [Ibidem, f. 464];
- orașul Hotin – 29 [Ibidem, f. 450];
- ținutul Orhei – 134 [Ibidem, f. 448];
- orașul Orhei – 18 [Ibidem, f. 466];
- ținutul Soroca – 129 [Ibidem, f. 454];
- orașul Soroca – 13 [Ibidem, f. 444];
- localitatea Turlaci– 26 [Ibidem, f. 439];
- localitatea Comrat – 22 [Ibidem, f. 456];
- localitatea Păpușoi – 8 [Ibidem, f. 458].

La cele menționate trebuie adăugați și deținuții militari: din cetatea Tighinei – 47, din compania de deținuți nr. 39 – 290 [Ibidem, f. 428], din Tribunalul militar din Chișinău – 128 [Ibidem, f. 434], din cetatea Hotin – 24 [Ibidem, f. 437], din oastea cazacilor de Novorosia – 24 [Ibidem, f. 434] – în total 2630 de deținuți. Chiar dacă în listele prezentate guvernatorului civil de către autoritățile locale au fost omiși 666 de deținuți (în tentativa de a îmbunătăți situația criminogenă), totuși putem remarca că cele mai afectate de flagelul criminalității erau ținuturile cu populație semnificativă alogenă, cum ar fi orașul și ținutul Bender cu garnizoana sa militară – 869 de deținuți (33% din numărul total de deținuți), Akkerman – 277 (10,5 %), dar și Chilia, cu populația preponderent autohtonă – 418 (15,8 %). Cel mai puțin afectate de acest fenomen a fost oastea cazacilor de Novorosia – 24 de deținuți, ceea ce se explică prin îmbinarea disciplinei militare cu moralitatea mai înaltă de viață în localitățile rurale. Nu sunt relevante nici indiciile relativ înalte din ținutul și orașul Soroca – 142, din ținuturile Orhei – 152 și Iași – 230, dacă vom ține cont de densitatea înaltă a populației din întreaga Basarabie.

Dacă în anul 1856 au fost intentate 201 dosare penale [8, d. 665], apoi în anul 1858 tribunalele de toate nivelurile au intentat deja 1873 de dosare penale, care, potrivit tipurilor de infracțiuni, pot fi distribuite în 28 de categorii. De remarcat faptul că în numărul lor prevalau crimele ordinare și mai puțin cele grave, în timp ce crimele grave și deosebit de grave erau cu mult mai puține la număr. În lista infracțiunilor predominau incontestabil bătăile, huliganismul ordinar – 628 de cazuri [Ibidem, f. 823]. Pe locul secund se situau furturile – 466 de cazuri [Ibidem, f. 824] și furturile de cai – 224 de cazuri [Ibidem, f. 824 verso], separate în infracțiuni aparte. Detașat în mare măsură erau următoarele infracțiuni: vagabondaj – 118 cazuri [Ibidem, f. 825 verso], escrocherie – 58 de cazuri [Ibidem, f. 824], desfrânare – 55 de cazuri [Ibidem, f. 823], lezarea onoarei – 52 [Ibidem, f. 826], fuga peste hotarele țării – 27 [Ibidem, f. 826 verso], sinucideri (privite ca infracțiuni împotriva moralității și religiei) – 25 [Ibidem, f. 822], tâlhării și jafuri – 24 [Ibidem, f. 823 verso], tăierea ilegală a pădurilor – 23 [Ibidem, f. 826 verso], cârciumărire ilegală – 18 [Ibidem, f. 824 verso], eliberarea nelegitimă a deținuților – 15 [Ibidem, f. 825 verso], abandonarea copiilor – 14 [Ibidem, f. 822 verso], falsificarea documentelor – 13, falsificarea semnăturilor – 9 [Ibidem, f. 825 verso]. Aceste infracțiuni erau urmate de crimele grave și deosebit de grave, cum ar fi: omoruri – 9 cazuri [Ibidem, f. 822 verso], nesupunere față de autorități – 7 [Ibidem, f. 822], incendieri – 7 [Ibidem, f. 823 verso], încălcarea regimului de ședere – 7, contrabandă – 6 [Ibidem, f. 825], mutilare – 5 [Ibidem, f. 823], blasfemie – 3 [Ibidem, f. 822], falsificarea monedei – 3 [Ibidem, f. 825], ofensă – 3 [Ibidem, f. 826 verso], sacrilegiu – 1, tentativă de omor – 1, violuri – 1 [Ibidem, f. 822 verso]. În săvârșirea infracțiunilor erau implicați reprezentanți ai tuturor categoriilor sociale, și anume: nobili – 29,

funcționari de stat – 1, reprezentanți ai clerului – 32, negustori – 7, mazili – 40, militari – 49, coloniști – 54, supuși străini – 12, orășeni – 938, țărani de stat – 77, țigani – 486, țărani – 900, dezertori – 39, vagabonzi – 30, voluntari din războiul ruso-turc – 1, iobagi – 33, evadați – 6, în numărul cărora predominau bărbații – 2660, dar erau și reprezentante ale sexului frumos – 74 de persoane [Ibidem, f. 826 verso]. Numărul cazurilor de drept civil poate fi observat din tabelul alăturat:

Tabelul 3.1. Numărul cazurilor de drept civil⁹

Denumirea cazului	1849	1850	1851	1852	1853	1854	1855	1856	1857	1858
Acte de cumpărare	111	151	157	166	126	109	164	300	348	293
Contracte	24	9	6	4	1	3	5	15	12	15
Ipotecare	50	52	61	55	36	42	46	104	101	120
Acte de moștenire	21	42	32	36	25	40	42	43	48	51
Acte de împărțire a averii	5	10	10	3	5	8	10	7	14	14
Acte de donație	3	5	3	3	6	3	11	6	6	5
Acte de împăcare	5	7	15	13	12	21	5	10	19	10
ÎN TOTAL	219	276	284	280	211	226	283	485	548	508

Analizând tabelul, observăm că numărul cazurilor civile era unul constant și varia în jurul cifrei de 200 pe an. Creșterea bruscă a infracțiunilor civile se observă în anii războiului Crimeii și în perioada imediat următoare. Războiul a afectat în mare măsură populația Basarabiei, impusă la corvoade obligatorii în favoarea armatei ruse. Trecerea prin regiune a trupelor ruse, exploatarea economică a Basarabiei în folosul armatei, toate acestea au sporit numărul conflictelor de ordin economic în care era implicată populația regiunii – litigii atât reciproce, cât și cu autoritățile locale, regionale și centrale. Deși în perioada deceniului al șaselea numărul dosarelor și al persoanelor condamnate de tribunalele de toate nivelurile din Basarabia s-a diminuat de peste două ori, numărul lor se menționa, totuși, la un nivel destul de înalt. Majoritatea dosarelor vizau procesele civile mai puțin grave din punctul de vedere al autorităților, însă numărul lor continua să rămână semnificativ în numărul total al infracțiunilor, fapt ce poate fi ușor observat din tabelul alăturat:

⁹ Tabelul este alcătuit de către autor în urma procesării datelor din: ANRM, F. 37, inv. 4, d. 1157, f. 8-19.

Tabelul 3.2. Fluctuația dosarelor din cadrul Tribunalului regional Civil¹⁰

Denumirea cazului	1862				1863				1864 ¹¹			
	La început de an	Înaintate în 1862	Rezolvate	Transferate p/u1863	La început de an	Înaintate în 1863	Rezolvate	Transferate p/u1864	La început de an	Înaintate în 1864	Rezolvate	Transferate p/u1865
Acțiuni civile împotriva ofensei personale	2	1	1	2	2	-	1	1	1	-	1	-
Eliberare din șerbie	1	-	-	1	1	-	1	-				
Posesiile rămase fără testament	8	3	8	3	3	34	16	21	5	6	7	4
Posesiile cu testament	16	7	9	14	14	15	12	17	5	-	4	1
Privind împărțirea averilor	6	14	12	8	8	4	7	5	3	1	-	4
Răscumpărare a averilor	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pretențiile persoanelor fizice privind proprietățile	4	2	3	3	3	5	1	7	7	2	2	6
Încălcarea mejdinelor	54	12	22	44	44	20	22	42	-	-	-	-
Acțiuni civile privind posesiile ilegale	78	68	60	86	86	66	68	84	23	15	13	25
Recompensele financiare pentru averile	106	104	90	120	120	90	110	100	23	51	36	38
Împrumuturi cu amanet	84	61	119	26	24	16	15	25	8	23	16	15
Contracte de arendă	40	21	33	28	28	40	35	33	4	6	2	8
Eliberarea actelor de posesie a averii imobiliare	3	6	8	1	1	22	17	6	-	-	-	-
Acte diverse	85	294	314	65	67	322	341	48	1	3	2	2
Revizuirea dărilor de seamă a judecătorilor privind tutela nobililor și orfanilor	387	183	210	360	360	249	246	363	-	-	-	-
Acțiuni civile privind administrarea posesiilor minorilor	54	21	16	17	17	8	10	15	-	-	-	-
ÎN TOTAL	759	800	908	778	778	891	902	767	80	107	81	103

Din tabel putem observa că numărul cazurilor civile era în continuă creștere – de la 759 în anul 1862, la 778 în 1863.

¹⁰ Tabelul este alcătuit de către autor în urma procesării datelor din: ANRM, F.37, inv. 1, dosar 753 pentru anii 1862 - 1863, dosar 1047 pentru anul 1864.

¹¹ Datele prezentate Cărmuirii regiunii pentru anul 1864 nu sunt în concordanță cu cele din anul 1863 sau sunt lipsă.

Ceea ce ține de arestați, din cei 69.449 de condamnări pe întreg Imperiul în anul 1860, tribunalele din Basarabia au condamnat 918 persoane, ceea ce constituie 1,3 % din numărul total al condamnaților. Pentru anul 1861 au fost fixate 792 de cazuri de condamnare, sau 1 % din totalul condamnaților pe întreg Imperiul (în număr de 76.765 de persoane), în 1862 – 732 de condamnări, sau 0,9 % (din 80.530 de condamnați) și în anul 1863 – 948 de condamnați, sau 1,1% (din 85.902). Cei acuzați au fost condamnați la diferite pedepse, după cum urmează:

Tabelul 3.3. Numărul celor condamnați și pedepsele aplicate¹²

Denumirea pedepsei	1860	1861	1862	1863
Ocnă	8	12	16	11
Exil	75	152	78	109
compania de deținuți	61	64	95	233
în detenție	42	75	50	261
Altele	732	489	493	334 [Ibidem, p. 36-39]

Cifrele respective necesită o analiză comparativă cu numărul celor acuzați și trași la răspundere în alte regiuni și gubernii ale Imperiului Rus. Pentru ca tabelul să fie cât mai clar, am selectat unitățile teritorial-administrative din partea europeană și transcaucaziană a Imperiului, comparabile după teritoriu și numărul populației cu Basarabia. În rândul acestora am inclus guberniile interne, cu populație omogenă rusă, periferiile naționale, cu populația omogenă nerusă și periferiile naționale cu populație mixtă. Comparate din punct de vedere teritorial și demografic, obținem următorul tabel (datele vizează anul 1863):

Tabelul 3.4. Suprafața și numărul populației a unor regiuni ale Imperiului Rus¹³

Denumirea guberniei sau regiunii	Suprafața verstă²	Numărul populației
Basarabia	30.672	1.026.346
Baku	57.749	781.307
Estlanda	17.351	313.119

¹² Tabelul este alcătuit de către autor în urma procesării datelor din lucrarea lui В.Г. Смольяков. Тюремная система дореволюционной России, ее реакционная сущность. Лекция. Москва: Академия МВД СССР, 1979, p. 32-33

¹³ Tabelul este alcătuit de către autor în urma procesării datelor din lucrarea lui В.Г. Смольяков. Тюремная система дореволюционной России, ее реакционная сущность. Лекция. Москва: Академия МВД СССР, 1979, p. 45, 71-72.

Iaroslav	30.114	969.642
Kovno	35.762	1.052.164
Kurlanda	23.967	573.856
Kutaisi	16.134	353.125
Liflanda	42.725	925.275
Moscova	29.113	1.564.240
Podolia	37.293	1.868.857
St. Petersburg	39.368	1.174.174
Tiflis	42.881	577.267
Vilna	37.143	899.993
Vladimir	41.638	1.216.619

În continuare prezentăm tabelul cu statistica privind numărul inculpaților trași la răspundere de tribunale în perioada anilor 1860 – 1863.

Tabelul 3.5. Numărul inculpaților¹⁴

Gubernia (regiunea)	Numărul inculpaților 1860	Numărul inculpaților 1861	Numărul inculpaților 1862	Numărul inculpaților 1863
Basarabia	6.210	5.916	5.919	8.041
Baku	568	538	486	505
Estlanda	237	238	288	210
Iaroslav	5.931	6.766	6.064	5.551
Kovno	7.079	6.742	6.631	4.090
Kurlanda	649	677	557	659
Kutaisi	300	326	246	221
Liflanda	481	464	576	692
Moscova	10.271	10.550	10.330	10.340
Podolia	5.681	5.380	6.076	6.591
St. Petersburg	9.861	12.963	14.265	11.864
Tiflis	1.592	1.097	1.347	1.379
Vilna	6.331	6.020	6.062	5.317
Vladimir	6.280	6.868	6.650	7.977

¹⁴ Ibidem, p. 24-25, 28-29.

Pentru a înțelege mai clar starea criminogenă, prezintăm și datele statistice privind numărul celor condamnați de tribunale.

Tabelul 3.6. Numărul celor condamnați¹⁵

Gubernia (regiunea)	Numărul celor condamnați 1860	Numărul celor condamnați 1861	Numărul celor condamnați 1862	Numărul celor condamnați 1863
Basarabia	918	792	732	948
Baku	130	84	102	69
Estlanda	133	145	181	129
Iaroslav	1.772	1.773	1.487	1.569
Kovno	1.485	1.515	1.604	866
Kurlanda	399	419	537	422
Kutaisi	53	57	50	38
Liflanda	291	241	347	389
Moscova	3.298	3.259	2.534	2.179
Podolia	885	1.113	1.027	1.286
St. Petersburg	3.476	3.422	4.223	3.221
Tiflis	209	156	235	157
Vilna	1.130	1.013	1.105	939
Vladimir	1.804	1.840	1.842	2.017

Analiza datelor statistice prezentate ne permite să tragem unele concluzii privind starea infracțională în Basarabia în comparație cu altele regiuni și gubernii ale Imperiului Rus. Putem constata faptul că, după numărul persoanelor inculcate pentru comiterea diferitor crime și infracțiuni, Basarabia se situa mult în urma guberniilor velicoruse și a celor două capitale, cu excepția anului 1863. Totodată, se poate observa că în topul celor mai decriminalizate regiuni se aflau teritoriile naționale cu o populație omogenă autohtonă, cum ar fi regiunile Baltice și Transcaucazia, Basarabia depășindu-le considerabil la capitolul infracțiuni, situându-se în mijlocul clasamentului, între regiunile velicoruse cu o rată infracțională înaltă și regiunile naționale cu populație autohtonă omogenă, dar cu o rată infracțională scăzută. Aceasta constatare devine mai concludentă, dacă analizăm numărul persoanelor condamnate, cifrele arătând starea reală a lucrurilor în acest domeniu. Cu cele 700-900 de condamnări anuale Basarabia este mai aproape de regiunile baltice și Transcaucazia (400-1200 de condamnări) și distanțată de regiunile velicoruse (1800-2000 de condamnări) și de periferiile naționale cu o populație mixtă (1000-

¹⁵ Ibidem, p. 32-35.

2000 de condamnări). Din cele 55 unități teritorial-administrative existente în partea europeană și în Transcaucazia a Imperiului Rus (cu excepția Poloniei și Finlandei, privitor la care nu dispunem de date statistice), Basarabia în perioada respectivă ocupa locurile: 25 – în 1860; 18 – în 1861, 14 – în 1862, 21 – în 1863, ceea ce denotă că starea infracțională era destul scăzută, în comparație cu celelalte regiuni ale Imperiului. Cel mai calm, din punctul de vedere al situației criminogene, era Daghestanul, care din an în an ocupa primul loc în clasament.

3.2. Practica aplicării pedepsei de exilare din Basarabia în Siberia

Atitudinea duplicitară a autorităților imperiale ruse față de regiunile naționale periferice este cel mai bine caracterizată în interpretarea legislației ce ține de condamnarea la ocnă sau la expulzarea în Siberia. Pentru a înlesni expansiunea sa în diverse direcții ale lumii, „Sfânta” Rusie, sau cea de-a treia Romă” a preluat de la înaintașii săi ideologici antici celebra maximă: *divide et impera*” (împarte și stăpânește). Elementul principal în politica națională din prima jumătate al secolului a XIX-lea consta în coruperea unei părți însemnate a populației locale transformând-o într-o categorie socială favorabilă autocrației.

Exilul în Siberia, care prezenta una dintre cele mai aspre pedepse aplicate în Rusia pentru crime săvârșite împotriva statului, era utilizat în Basarabia în baza Codului penal rus și Regulamentului penal rural. Spre deosebire de guberniile centrale, delincvenții din Basarabia erau condamnați la munci grele în ocnele siberiene sau exilați în regiunile îndepărtate, aceasta nu atât pentru crimele împotriva statului, cât pentru infracțiuni ordinare. Responsabilitatea juridică pentru expulzarea inculpatului din localitatea natală și trimiterea lui în Siberia era acoperită în mod „generos” de către autoritățile imperiale prin hotărârile adunărilor generale ale locuitorilor satului. Organele judiciare din ținut anunțau sentința inculpatului conform legislației în vigoare, aplicându-i diverse pedepse, reieșind din gravitatea cazului și a culpei. Adunarea satului sau a localității, la rândul ei, luând cunoștință de sentința pronunțată, avea dreptul, pe lângă pedeapsa aplicată de stat, să-l expulzeze pe inculpat în Siberia. Deci, Sfatului satului i-au fost acordate unele prerogative judiciare, fapt inadmisibil într-o societate civilizată, bazată pe drept. În afară de faptul că inculpatul era pedepsit de două ori – de stat și de societate pentru aceeași crimă săvârșită, punerea, în stil iezuit, a responsabilității expulzării în Siberia pe seama localnicilor crea pentru autoritățile imperiale un câmp imens de manipulări și corupere.

Localnicii fiind oameni simpli de la țară fără cunoștințe juridice speciale, într-o proporție covârșitoare analfabeți, puteau fi manipulați ușor de către autoritățile centrale și cele din ținut. Punerea unei imense responsabilități pe seama localnicilor favoriza susținerea reciprocă a autorităților imperiale și a celor locale, bazată pe complicitate. Faptul devenea și mai grav, dacă ținem cont de abuzurile comise în procesul elaborării sentințelor de expulzare cauzate de

ignoranța localnicilor, precum și din diverse interese personale, specifice unei comunități rurale [53, p. 106].

Procedura expulzării era simplificată de o așa manieră, încât să fie aplicată ușor în condițiile specifice satului basarabean din prima jumătate a secolului al XIX-lea. La pronunțarea sentinței judecătorești ținutale, în cazul în care populația localității nu era de acord cu pedeapsa ce urma să fie aplicată, aceasta se convoca în cadrul unei adunări generale a satului, pronunțându-se în privința expulzării sau respingerii unei atare pedepse persoanei vizate. Hotărârea intra în vigoare dacă pentru expulzare votau cel puțin două treimi din cei cu drept de vot. În urma hotărârii adoptate se întocmea un demers către ispravnicul ținutal cu cererea de a aproba hotărârea luată. Ispravnicul ținutal, avizând documentul, îl transmitea Camerei regionale a proprietăților statului, care, la rândul ei, înainta documentul pentru aprobare guvernatorului. Condiția principală era ca cel expulzat să nu aibă părinți sau familie incapabile să se întrețină fără concursul acestuia [133, p. 315-316].

Cazuri de fraudă, incompetență și încălcare a legislației în vigoare erau multiple. În luna februarie 1844, Judecătoria ținutală din Bender a examinat cazul de furt a unei perechi de boi săvârșit în satul Opaci, suspectând locuitorii satului Tocuz, Eftimie Pârlog și Filip Râmbu. În cadrul interogatoriului E. Pârlog a recunoscut vina și a fost condamnat la pedeapsă corporală, fiind biciuit la sediul poliției ținutale. Cât privește Filip Râmbu, un tânăr de 21 de ani, el a negat toate învinuirile și în lipsă de probe a fost eliberat. Totuși, comunitatea satului Tocuz nu a căzut de acord cu sentința blândă a forului judecătoreșc ținutal, insistând la expulzarea lui F. Râmbu, invocând alte presupuse furturi săvârșite de acesta în trecut – învinuire fără probe concludente pentru furtul a patru boi, patru oi și trei gânsaci, fapte pentru care a și fost la timpul respectiv biciuit de 15 ori, fiind condamnat la expulzarea în Siberia [2, d. 4427, f. 2].

În sate într-un mod ostil erau tratate și persoanele care se eschivau de la îndeplinirea obligațiilor față de stat, asumate de întreaga comunitate, cum ar fi cazul locuitorului satului Răileanca din ținutul Cetatea Albă, Mihail Vasintiuc. Ajunși la limita răbdării, locuitorii satului au decis să-l expulzeze în Siberia nu din cauza că era un om bețiv și scandalagiu și nu pentru că a furat de la Ion Chirpaci o iapă tânără, care costa 15 ruble de argint, ci pentru că se eschiva de la achitarea impozitelor și prestarea corvoadelor repartizate uniform tuturor membrilor maturi ai comunității [Ibidem, f. 5].

Uneori expulzarea din sat și exilarea în Siberia era o măsură punitivă îndreptată împotriva persoanelor care nu se încadrau în normele tradiționale de conviețuire a comunităților rurale și cu care această societate nu putea face față. Totuși, trebuie să recunoaștem că în astfel de cazuri reacția era una prea dură și, de regulă, ilegală, fiind influențată în mare parte de simpatiile și

antipatiile existente în localitate. Astfel, în luna februarie 1845, în urma unei hotărâri unanime a locuitorilor satului Slobozia Hanului, a fost trimis în Siberia țăranul Arsenie Dobândă pentru furtul a 5 cai din satul Cușnovăț, guvernământul Podoliei. Tot pentru furt a fost exilat în Siberia locuitorul satului Tatarbunar Andrei Ivancenco [Ibidem, f. 13 verso].

Un caz aparte a avut loc în satul Frumușica, ținutul Cetatea Albă, când pe parcursul a câtorva ani a fost respinsă de societate o întreagă familie, devenită odioasă și insuportabilă pentru consăteni. Locuitorul satului Dimitrie Fetescul, pentru nenumăratele abateri de la conduita civilă decentă, a fost condamnat în 1844 de instanța judiciară regională din Basarabia – Tribunalul regional Penal – la pedeapsă corporală. După ispășirea pedepsei s-a întors la baștină și a fost primit de către consăteni cu condiția să nu părăsească vatra satului și să nu întrețină relații cu persoanele delicvente. Încălcând promisiunea dată, a dispărut din sat, fiind prins și reîntors acasă numai cu ajutorul poliției. Pierzându-și răbdarea, în luna noiembrie 1844 sătenii au votat expulzarea lui în Siberia [Ibidem, f. 8]. Peste doi ani a fost exclus din rândul sătenilor și trimis în Siberia și fratele său, Tudor Fetescul, pentru furtul oilor de la consăteni. Revolta oamenilor nu a putut-o opri nici faptul că în urma expulzărilor celor doi frați mama lor rămânea absolut singură. Obștea satului era de acord s-o întrețină pe bătrâna femeie pe cont propriu, numai să scape de frații Fetescul care terorizau întreg satul [2, d. 5090, f. 1 verso].

Uneori, autoritățile rusești dădeau dovadă de atitudine umană față de cei condamnați la exil. Condiția principală pentru condamnarea la expulzarea în Siberia era starea perfectă a sănătății. Condițiile climaterice deosebit de grele și munca extenuantă în acest colț al lumii impuneau și selectarea riguroasă a deținuților din punct de vedere fizic, capabili nu doar să supraviețuiască în acele condiții, dar și să lucreze de o manieră efectivă în folosul societății. Persoanele cu deficiențe fizice erau lăsate la baștină, condamnarea lor fiind substituită cu detenție pe viață. Astfel de cazuri au avut loc și în Basarabia. La 12 decembrie 1829 Tribunalul regional Penal l-a condamnat pe locuitorul satului Hârbovăț, ținutul Orhei, Vasile Soloma pentru faptul că a sedus-o pe fiica sa vitregă Ecaterina de numai 12 ani. Pentru fapta săvârșită individul a fost biciuit public cu 40 de lovituri și întemnițat în închisoarea din Akkerman, pe un termen de 5 ani. Întrunită la 9 iunie 1830, Comisia de recrutare a constatat că condamnatul V. Soloma nu era apt pentru lucrările grele în fortăreața Akkerman și a luat decizia ca acesta să fie expulzat în Siberia [2, d. 1633, f. 1 verso]. La 23 octombrie 1830 condamnatul V. Soloma a fost iarăși supus unei examinări medicale aprofundate efectuate de către medicul legist al poliției din Chișinău, Semașco, care a constatat invaliditatea inculpatului, cu disfuncția piciorului stâng, din care cauză nu putea executa lucrări fizice și nici trimis în Siberia [Ibidem, f. 2 verso]. Datorită acestei

constatări, Tribunalul regional Penal a comutat exilarea în Siberia cu detenție pe viață în una dintre închisorile din Basarabia [Ibidem, f. 5 verso].

Situația s-a repetat și în cazul văduvei sergentului regimentului 33 vânători, Pelagheia Kazanțeva, condamnată în septembrie 1831 de către Tribunalul regional Penal la 15 lovituri de bici și exilarea în Siberia pentru furtul averii locuitorului orașului Akkerman Ivan Garovenco. În urma controlului medical, s-a constatat că inculpata avea piciorul drept schilod, din care cauză nu putea fi expulzată în Siberia. Ca și în cazul precedent, condamnarea a fost înlocuită cu detenție pe viață [Ibidem, f. 13]. Întrucât închisorile din Basarabia nu dispuneau de încăperi speciale destinate persoanelor condamnate la detenție pe viață [Ibidem, f. 21, 24 verso, 30 verso, 31 verso, 33 verso], ambii criminali au fost eliberați sub cauțiune [Ibidem, f. 20].

Exilul în Siberia nu era acceptată de unii dintre condamnați care încercau să evadeze din aceste locuri puțin ospitaliere. Așa au procedat condamnații Petru Gheciu, Simion Vozian, Ignatie Ciumacenco și Gheorghe Anghel, condamnați la 15 septembrie 1827 la expulzarea în regiunile îndepărtate ale Rusiei pentru acte de violență săvârșite în închisoarea din Chișinău. Petru Gheciu a evadat în luna mai 1828 din uzina metalurgică din Orenburg, unde era trimis la munci forțate, Simion Vozian a evadat din guvernământul Enisei [5, d. 108, f. 260], iar Ignatie Ciumacenco a evadat din uzina de spirt din Bogotolsk, regiunea Tomsk. Ceva mai norocos a fost Gheorghe Anghel, care a fugit în Principatul Moldovei. În urmă căutărilor întreprinse de către organele de poliție pe întreg teritoriul Imperiului din cei patru evadați a fost prins, în iunie 1830, în Irkutsk doar Simion Vozian, care pentru că a evadat a fost pedepsit cu 15 lovituri de bici [Ibidem, f. 262 verso]. Un caz excepțional a avut loc în anul 1832, când nouă persoane condamnate la expulzare în Siberia, ieșind din Chișinău și ajungând în satul Boșcana, au profitat de neatenția gardienilor, au dezarmat paza, rănind 4 militari. În urma încăierării, 4 dintre condamnați au fost răniți, iar unul a fost înjunghiat mortal cu baioneta. Intrând în posesia a două arme de foc, 4 inculpați au fugit, unul a preferat să rămână pe loc nedorind să evadeze [10, d.1, f. 148 verso].

În încheiere, putem constata că an de an numărul persoanelor expulzate în Siberia înregistra o creștere constantă. Conform datelor statistice de care dispunem, în anul 1830 din Basarabia în Siberia au fost expulzate 116 persoane, dintre care 107 bărbați și 9 femei, echiparea, încălțușarea și hrana cărora a costat 4.911 ruble și 87 copeici [5, d. 87, f. 402 verso]. În privința cheltuielilor privind echiparea, încălțușarea și hrana, autoritățile din Basarabia erau responsabile numai până la Poltava, de unde condamnații erau preluați de autoritățile locale. Peste patru ani, în 1834, numărul celor trimiși în Siberia era de 175, dintre care 152 erau persoane condamnate și 23 însoțitori (soțiile și copiii condamnaților). Din cele 175 de persoane 153 erau bărbați și 22

femei. Echiparea, încălțușarea și alimentarea lor a costat bugetul regional 5.988 ruble și 68 copeici [Ibidem, d. 200, f. 840]. În anul 1842, din Basarabia au fost trimise la ocnele din Siberia 31 de persoane, la așezări – 170 de persoane, inclusiv 24 de femei, în serviciul militar forțat – 148 de persoane, în companii de deținuți – 80 de oameni [2, d. 4202, f. 2], ceea ce constituia 5,6% din numărul total al celor expulzați în Siberia din întreg Imperiul Rus. În anul 1856 în Siberia au fost trimiși 31 de oameni [Ibidem, d. 6710, f. 150], în 1858 – 37 [Ibidem, d. 6768, f. 119], în 1866 – 301, dintre care 277 bărbați și 24 femei [2, d. 7837, f. 132]. Simptomatic este faptul că odată cu creșterea numărului de persoane exilate cheltuielile de întreținere a unui exilat se micșorau, de la 42 de ruble în anul 1830, la 34 de ruble în anul 1834. Tendința creșterii numărului celor trimiși la ocne și lucrări forțate în Siberia și în alte regiuni îndepărtate ale Rusiei este demonstrată în diagrama următoare:

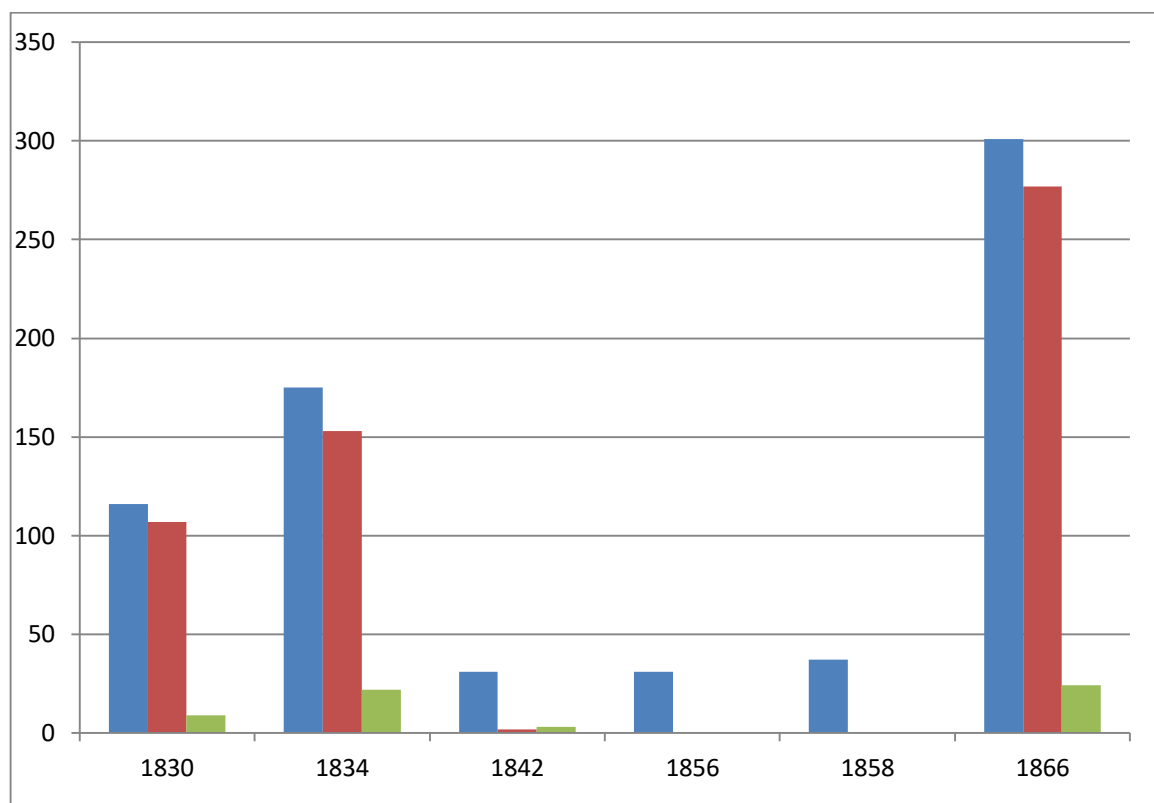

Fig.3.1 Numărul persoanelor, pe ani, condamnați la exil în Siberia¹⁶.

Bazându-ne pe datele statistice existente, putem constata că instituțiilor de drept din Chișinău le revenea 73% din numărul total al persoanelor expulzate în Siberia, celor din Akkerman – 12%, din Hotin și Bender – câte 6%, din Ismail – 2% și din Bălți – până la 1%, fapt ce poate fi explicat prin dorința ascunsă al autorităților ruse de a expulza în regiunile îndepărtate ale Imperiului cât mai mulți moldoveni.

¹⁶Diagrama a fost alcătuită în baza materialelor din dosare: ANRM, F 2, inv. 1, d. 4202; F.6, inv. 1, d. 87, d. 200.

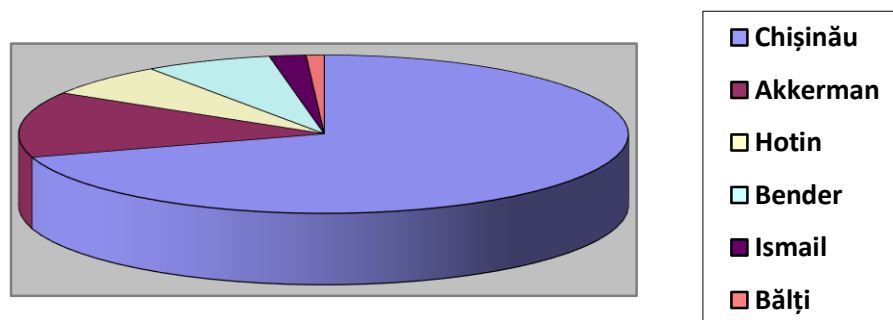

Fig. 3.2. Cota – parte a celor condamnați la exil în Siberia pe ținuturi¹⁷.

3.3. Deficiențele sistemului judecătoresc

O problemă majoră care afecta activitatea judecătoriilor din Basarabia era incompetența angajaților și a funcționarilor ruși aduși din toate colțurile Imperiului. Pentru a clarifica situația creată în sistemul judiciar din Basarabia în anul 1830 a fost efectuat un control inopinat la Tribunalul ținutal Akkerman. Revizia registrelor din perioada anilor 1824, 1825, 1826 a demonstrat o incompetență criminală a angajaților acestei instituții de stat. Membrilor comisiei nu le-a fost prezentat registrul încasărilor și remitențelor pentru salariul angajaților judecătoreiei și al cheltuielilor pentru birotică pe anul 1824, deoarece registratorul colegial Pitiort, responsabil de registru, nu îl completa la timp. Din cele 5.990 ruble și 78 copeici transferate pentru salarizare, în registru au fost înscrise doar 2.552 ruble și 9 copeici, dintre care doar 1.979 ruble și 50 copeici au fost repartizate conform destinației. La întrebarea unde e restul sumei de 4.011 ruble și 25 copeici nimeni nu a putut formula un răspuns clar și explicit [5, d. 108, f. 560]. S-a constatat că salariul neînregistrat în sumă de 1.627 ruble l-a înșușit respectivul angajat, fapt pentru care a și fost concediat din serviciu și a cărei avere personală a fost vândută în scopul restituirii salariilor [Ibidem, f. 556 verso]. Registrul similar pentru anul 1825, de a cărui completare era responsabil secretarul judecătoreiei Gvozdi, era completat doar parțial, pentru lunile ianuarie și mai. Din cele 4.919 ruble și 35 copeici alocate în acel an pentru salarii, în registrul respectiv au fost înscrise 2.333 ruble și 93 copeici, nefiind elucidată chestiunea cu privire la 2.585 ruble și 42 copeici. Din cele 6 registre pentru anul 1826 a fost prezentat numai unul [Ibidem, f. 559-559 verso]. Toate

¹⁷Diagrama a fost alcătuită în baza materialelor din dosare: ANRM, F 2, inv. 1, d. 4202; F.6, inv. 1, d. 87, d. 200.

registrele prezentate nu erau înregistrate și luate la evidență sub semnătură, din care cauză au și fost considerate nevalabile [Ibidem, f. 560].

În același context este relevant dosarul penal intentat împotriva funcționarului Tribunalului ținutului Ismail, secretarului gubernial Tutovan, învinuit de săvârșirea mai multor crime și abateri de serviciu. Sosind la 22 septembrie 1829 în satul Larga, ținutul Ismail, pentru a comunica rudelor decedatului maior Patarachi testamentul celui decedat, aflându-se în casa răposatului, Tutovan s-a înfuriat pe servitoarea casei Anastasia Lașcenova, care l-a rugat să părăsească încăperea, ca să nu-i încurce să măture casa. Simțindu-se ofensat, funcționarul a trântit-o de podea și i-a aplicat câteva lovituri cu piciorul. După ce femeia a fost smulsă de oamenii casei din mâinile dezechilibratului funcționar, Tutovan s-a năpustit asupra copiilor răposatului maior, care au scăpat prin fugă de furia dezlănțuită a omului legii [2, d. 1355, f. 34].

Simțindu-se atotputernic, Tutovan, care era căsătorit, a sedus-o prin promisiuni false de căsătorie pe fiica locuitorului acestui sat – Iordache Dima – Ștefania, îndemnând-o să fugă cu el de la părinți [Ibidem, f. 33]. Spre deosebire de Don Juan, care depreda pe frumoasele sale victime numai de onoare, Casanova Basarabean a impus-o pe biata fată să sustragă din casa părintească 3 rochii, 2 cațaveici, 3 basmale, 2 șervete și 2 cămeși. Prinzând la curaj, Tutovan l-a palmuit până la sânge și pe registratorul gubernial Botezatu, pe care oamenii terorizați l-au chemat în sat pentru a restabili ordinea [Ibidem, f. 33 verso]. Pentru toate faptele săvârșite, lui Tutovan i-a fost intentat un dosar penal.

Pentru a se documenta cu referire la starea de fapt, care s-a instalat în sistemul judecătoresc după remanierea efectuată, guvernatorul civil a Basarabiei, Averin, a efectuat în vara anului 1834 - 1835 o inspecție a tuturor tribunalelor, în urma căreia a constatat starea destul de precară a lucrurilor din acest domeniu de activitate. La 2 iulie 1835, inspectând tribunalul din Leova guvernatorul civil a depistat acolo 763 dosare nesoluționate, dintre care 556 erau legate de relațiile economice cu statul, 26 – de procedură penală, 55 – criminale, 21 – legate de datorii, 19 – de litigiu și 86 – de ordin general. În baza acestor dosare au fost trase la răspundere administrativă și penală 158 de persoane, dintre care 44 erau reținute sub formă de arest [1, d. 216, f. 98]. Guvernatorul a constatat eficiența redusă a muncii, care se manifesta prin faptul că la sus-numitul tribunal erau examinate și finalizate doar câte 100 de dosare pe an, în timp ce la cel din Bender – 180, din Akkerman – 147, din Hotin – 156, din Iași – 247 [Ibidem, f. 99]. Pentru a nu compromite sistemul judecătoresc, a fost găsit și responsabilul de neajunsurile depistate, care s-a dovedit a fi judecătorul Lozinschi – palavragiu notoriu, vorbele căruia îi distrăgeau de la lucru pe ceilalți judecători și conțopiști [Ibidem, f. 99 verso]. Nu cu mult mai bine stăteau lucrurile și în magistratura din Bălți. Inspectând activitatea instituțiilor judiciare din acest oraș,

guvernatorul Basarabiei, Averin, a depistat în activitatea magistraților un șir lung de neajunsuri, cum ar fi: târăgănarea rezolvării dosarelor administrative, executive și criminale; întârzieri nejustificate la examinarea plângerilor petiționarilor; hotărâri arbitrare și ignorarea principiului colegialității în soluționarea cazurilor; lipsa frecvență de la serviciu a secretarului magistraturii Ermilkin, fapt ce periclita de o manieră substanțială activitatea instituției judecătorești. Constatând neajunsurile depistate, guvernatorul, în corespundere cu atribuțiile sale funcționale, i-a aplicat secretarului magistraturii din Bălți o „muștrare”, arestul disciplinar, fiind eliberat din funcție potrivit limitei de vârstă [5, d. 216, f. 564-564 verso]. Sancțiunile primite nu au avut niciun efect asupra acestui funcționar, care își continua activitatea în stil caracteristic lui. Locuind în apartamentul de serviciu situat chiar în clădirea magistraturii, el l-a luat la gazdă pe un mic funcționar, un oarecare Badel, care, fiind frecvent beat, prin scandalurile și zarva provocată împiedica activitatea normală a magistraturii, discreditând-o [Ibidem, f. 565]. Ultima picătură care a umplut paharul răbdării autorităților judiciare din Bălți a fost faptul că Ermilkin a falsificat semnătura și înscrierea în registrul de conturi a sumelor veniturilor parvenite în bugetul orășenesc, fapt cercetat de către procuratura locală, în cazul dat fiind intentat dosar penal [Ibidem, f. 566 verso]. O situație similară fusese identificată și la Chișinău, unde, numai în anul 1838, consilierul colegial pentru misiuni speciale al Guvernatorului general a Novorosiei și Basarabiei, consilierul Traițcovich, a depistat lipsuri în păstrarea unor sume însemnate de bani și lipsa evidenței animalelor furate, abandonate sau care aparțineau inculpaților. Așadar, au fost arătate ca fiind date spre îngrijire, dar practic însușite, 73 de cai și 48 capete de vite mari cornute [5, d. 386, f. 656].

Considerându-se atotputernici, unii funcționari ruși adeseori își băteau joc de unii reprezentanți ai populației locale, considerându-i un fel de „barbari”, care nu înțelegeau altă metodă de convingere decât bătaia. Unul dintre cei mai răutăcioși funcționari era judecătorul Tribunalului ținutal din Cahul, Korotkevici, care, la începutul lunii septembrie 1840, în timpul deplasării sale de serviciu în satul Sărata Galbenă, nu a găsit alte metode pentru conversații cu sătenii decât aplicarea forței fizice, snopindu-i în băți pe locuitorii satului Ion Vlasov, Vasile Grinciuc, Grigoraș Eșanu, Andrei Brânzari, Ion Tanasevici, Grigore Brânzari, Tudor Tacasiu și alții [5, d. 343, f. 369], fapt pentru care a fost doar suspendat din funcție. Un alt viciu destul de răspândit printre funcționari era beția. Cazul judecătorului Tribunalului ținutal din Hotin, registratorul colegial Șahnovschi, suspendat în iarna anului 1831 de la exercitarea funcției pentru întrebuițarea în timpul serviciului a băuturilor spirtoase, reprezintă numai vârful a icebergului, deoarece, în cele mai dese cazuri, acest gen de comportament era mușamalizat și tănuț de ochii șefilor [5, d. 87, f. 274].

O altă problemă majoră o constituiau abuzurile și încălcările legislației de către angajații instituțiilor judecătorești, dar mai ales mita. Funcționarea acestui sistem bine gândit și pus la punct a fost descoperită ocazional în urma unui denunț înaintat în martie 1826 guvernatorului civil de către fostul conțopist (scrib) al Tribunalului ținutal din Orhei, registratorul colegial Velinov, în care îl acuza, pe judecătorul Ivan Partițchi de diverse fărădelegi. Velinov, supărat pe judecător pentru că nu i-a plătit integral banii cuveniți pentru serviciile sale, în sumă de 87 lei, i-a dat în vileag toate afacerile [5, d. 111, f. 340]. Cercetarea desfășurată pe urmele denunțului a demonstrat că judecătorul Tribunalului ținutal Orhei, secretarul colegial Ivan Partițchi, a organizat un mecanism bine chibzuit de estorcarea a banilor de la cetățeni prin intermediul scribilor săi, inclusiv al lui Velinov. Planul său de acțiune a fost testat cu succes în perioada depunerii jurământului de credință noului împărat Nicolai I, în decembrie 1825. Asistând la depunerea jurământului în satul Sireți, sub acest pretext conțopiștii Velinov și Donos au organizat stoarcerea de bani de la săteni, fapt de care era la curent și I. Partițchi. În casa lui Manolache Postică, unde au poposit oficialii, pe masa din odaie a fost pusă o farfurie, în care fiecare țăran depunea banii în sumă de 2 parele, fapt confirmat de către Ion Anghel, Manolache Postică și Ion Manolache. De menționat, că judecătorul nu asista personal la această procedură, lipsind din încăpere, toată afacerea fiind instrumentată de conțopiști [Ibidem, f. 341 verso]. Mult mai nerușinat s-au comportat scribii în satul Roșcana, unde Velinov l-a bătut pe conțopistul din sat din cauza că a refuzat să admită plata banilor din partea localității.

După testarea cu succes, mecanismul a continuat să fie utilizat și în Orhei. Nicolae Durduli a declarat că i-a înmănat lui Velinov 50 de lei, iar lui I. Partițchi 50 de ducați olandezi pentru a urgenta desfășurarea cercetării unui dosar legat de furtul unor obiecte personale [Ibidem, f. 342]. Prin mită a încercat să-și rezolve problemele personale și Bălașa, reținută pentru concubinaj ilegal cu Costea Kole. În cadrul interogatoriului aceasta i-a dat lui I. Partițchi 3 lei pentru a fi eliberată, pe care ultimul, mimând indignarea, i-a aruncat, însă banii au fost ridicați de către Velinov, urmând în scurt timp și eliberarea Bălașei. În același mod au fost estorcați 50 de lei de la Costea Kole, care, neștiind despre eliberarea Bălașei, i-a dat aceeași sumă lui Velinov, care acționa în numele lui I. Partițchi [Ibidem, f. 342 verso]. Tot contra unei sume de bani, I. Partițchi îi elibera de la pedepse pe cârciumarii din localitate, în a căror activitate erau depistate mai multe nereguli. Astfel, după ce a fost bătut de către I. Partițchi, cârciumarul Ian Popovici i-a dat o rublă, banii transmiși de către judecător călărașilor pentru votcă. Același Costea Kole i-a transmis prin intermediul unui cazac lui I. Partițchi un curcan, iar conțopistului Velinov i-a mai dat 2 lei. Cârciumarul Leiba Varșavschi a declarat că și el i-a dat lui Velinov o rublă de argint, însă nu era sigur că acești bani au ajuns la I. Partițchi. La rândul său, postelnicelul Gheorghe

Ioachim a declarat că i-a dat o sumă de bani lui Grudin, conțopistul lui I. Partițchi, pentru a fi confirmat în funcție de ocolaș [Ibidem, f. 343 verso]. Pentru aceste și alte fărădelegi, judecătorul I. Partițchi a fost destituit din post [Ibidem, f. 344].

Cu estorcarea mitei se ocupau și grefierul șef al Tribunalului ținutal Leova, Fiodor Cerneavschi și subalternul său, Grigore Copacean. Abuzurile acestora au fost remarcate în plângerea adresată Parchetului din Leova de către Ecaterina Semionov, din satul Enichioi. Soțul Ecaterinei Semionov, învinuit de jefuirea locuitorului orașului Chișinău, Wolf Iosifovici, fusese arestat și întemnițat în închisoarea din Ismail. Sosind în Ismail pentru a se întâlni cu soțul, dânsa s-a adresat lui Grigore Copacean solicitând obținerea permisiunii unei întrevederi cu soțul. Angajatul judecătoriei, în loc să-și onoreze atribuțiile sale de serviciu și să organizeze în mod legal întâlnirea, s-a comportat brutal cu petiționara, declarând că nu are de gând să organizeze, gratis, o astfel de întâlnire. Numai după ce femeia i-a dat 4 ruble funcționarul a căzut de acord să aranjeze întâlnirea cu soțul, spunându-i că dacă dorește ca soțul ei să fie eliberat definitiv, urmează să vândă tot ce are pe lângă casă și cu banii acumulați să vină la Fiodor Cerneavschi, care va hotărî pozitiv întrebarea [Ibidem, f. 550]. Procedând după cum i s-a spus, Ecaterina Semionov a adunat 400 de lei, pe care i-a dat grefierului șef, însă acesta a mai cerut suplimentar 200 de lei, cu condiția ca despre afacere să nu știe nimeni. Fiodor Cerneavschii a primit 600 de lei, dar fără ca soțul ei să fie eliberat. În urma anchetării desfășurate de către procurorul ținutal, Fiodor Cerneavschi a fost eliberat din funcție, ca persoană care a dezonorat funcționarii statului [Ibidem, f. 553 verso].

Nu mai puțin avari după bani erau și oficialii din structurile judecătorești centrale. Astfel, consilierul Tribunalului regional Civil din Chișinău Ivan Jdanov, i-a cerut, în octombrie 1831, porucicului Manikovski, aflat în litigiu patrimonial cu Suceanu, coproprietarul moșiei Bostancea, 2.000 de ruble¹⁸ pentru soluționarea cazului dat în favoarea acestuia [Ibidem, f. 339], iar avocatul Tribunalului Penal din Basarabia, Gladkii – 5000 de ruble de la Malinski, fostul ispravnic al ținutului Iași [Ibidem, f. 606].

Indiscutabil, unul dintre cele mai răsunătoare cazuri de acest gen a fost acela comis de către secretarul Tribunalului ținutal Orhei Perekrestov. Din anul 1831 acest personaj exercita funcția de comisar de poliție criminală și urmărire penală în cadrul poliției orășenești Chișinău, remarcându-se, în scurt timp, prin comiterea mai multor abuzuri și fărădelegi, scutindu-i de urmărire penală pe unii hoți. Afară de aceasta, era suspectat întemeiat de faptul că a impus-o, prin promisiuni și amenințări, pe tânăra țigancă Feodosia să întrețină cu el raporturi sexuale [5, d.

¹⁸ După anexarea Basarabiei o perioadă considerabilă de timp în regiune circulau în paralel două sisteme bănești – leul moldovenesc și rubla rusească.

216, f. 571 verso]. În plus, era învinuit și de către Moșco Positenetș și Mordco Davidovici, care au comis un furt din magazinul lui Gerșko Vaisberg și față de care Perekrestov utiliza metode de urmărire ilicite [Ibidem, f. 574 verso]. Între timp, a mai fost demascat de însușirea banilor de la registratorul colegial Svistunov pentru presupusa sa înaintare în grad, precum și de alte fărădelegi [Ibidem, f. 575]. Despre aceste fapte a aflat contele Palen, guvernator general interimar al Novorosiei și Basarabiei, care, la 1 februarie 1832, a ordonat eliberarea acestuia din funcția ocupată [Ibidem, f. 571]. În pofida multiplelor învinuiri, la 10 august 1834 Perekrestov este reangajat în serviciul statului, numai că, de aceasta dată, la Parchetul regional al Basarabiei, iar la 2 iunie 1835 – transferat la Judecătoria ținutală Orhei [Ibidem, f. 574]. Numai după ce în afacerea dubioasă a consilierului titular Perekrestov, în care erau implicate și autoritățile regionale, a intervenit guvernatorul general al Novorosiei și Basarabiei, acest funcționar a fost eliberat din funcție [Ibidem, f. 577].

O cunoștință mai veche a guvernatorului general al Novorosiei și Basarabiei era și asesorul Tribunalului ținutal Iași Kazanjiev, fost funcționar din cadrul guvernământului general. Interpelarea guvernatorului general al Novorosiei și Basarabiei din 22 ianuarie 1832 cu referire la comportamentul acestui funcționar a fost examinată de către guvernatorul civil al Basarabiei, care, imediat, a ordonat consilierului titular Grabovschi inițierea unei anchete interne pe cazul dat [5, d. 117, f. 453]. În urma anchetei au fost scoase la iveală și constatate un șir întreg de fărădelegi pe care acest funcționar le-a săvârșit, profitând de funcția ocupată. Astfel, Kazanjiev a fost trimis în localitatea Stepanceni pentru a ancheta cazul răsunător de omor al vătavului din sat, Ioan Filip, de către posesorul acestei localități, Gheorghe Carastati. Mărturiile depuse de către locuitorii din respectiva localitate Gavriil Șapteboi, Tudor Burlac, Ion Zaporojan, Gheorghe Zabranca, Ștefan Caratidulea, Ion Bostan și Procopie Toma conturează chipul vătavului, ca o persoană onestă, respectată de săteni, fapt pentru care a și fost ales de mai multe ori în calitate de vătav. Primind, la 1 august 1829, din partea ocolașului din Șoltoiaia, Bețivu, ordinul de a trimite la Bumbăta un număr de lucrători din sat cu căruțe pentru tăierea și transportarea lemnului din pădure la Sculeni, a îndeplinit întocmai însărcinarea primită, fapt pentru care a provocat nemulțumirea posesorului localității Gheorghe Carastati [Ibidem, f. 462], care l-a certat pentru că a îndeplinit ordinul autorităților, neglijând lucrările pe moșia sa. A doua oară Ioan Filip a intrat în dizgrația posesorului atunci când, iarăși la ordinul autorităților, a repartizat localnicilor sarcina de a pregăti pesmeți pentru armată din făina statului, la aceasta muncă fiind impuși și 25 de scutelnici ai moșierului Gheorghe Carastati. Înfuriat, l-a chemat la dânsul pe I. Filip și, într-o formă brutală, i-a interzis să mai folosească scutelnicii săi la munci obștești, însă nu s-a limitat doar la o admonestare verbală, ci l-a bătut pe vătav, apoi l-a închis pentru 24 ore în veceu. Peste

o săptămână, Ioan Filip a fost din nou chemat la moșier și pentru refuzul său de a trimite oameni într-un număr mai mare de norme stabilite la tăierea stufului în favoarea moșierului, a fost din nou bătut, iar mai apoi tras de păr și trântit la pământ, după ce moșierul a ordonat servitorilor săi, Ion Vatașu și Demian Rotaru, să-l bată cu bețe, din care cauză acesta peste puțin timp a și decedat [Ibidem, f. 463 verso]. În pofida probelor concludente, asesorul Judecătorei ținutale Iași Kazanjiev a constatat că în cazul dat nu exista un corp delict și a clasat ancheta.

Un alt caz s-a produs în luna mai 1831, când în satul Strâmba s-a iscat o ceartă între Constantin Ceban și frații Arhip și Gheorghe Ursu, care a evoluat în bătaie, în care Constantin Ceban a fost grav schilodit. În urma plângerii adresate Judecătorei ținutale de către păgubaș, frații Ursu au fost reținuți și împotriva lor a fost inițiată o anchetă formală pe care urma s-o înfăptuiască asesorul Kazanjiev, fiind ajutat de către secretarul Boncevski și funcționarul Cernousenco. Sosind la fața locului, funcționarii i-au explicat lui Tudor Ursu, tata bătașilor, toate consecințele posibile de pe urma unui eventual proces penal, intentat împotriva fiilor săi și, în schimbul clasării dosarului, au cerut un ducat olandez și 4 ruble de argint. Banii au fost aduși, însă reprezentanții justiției au comis o greșală, deoarece au luat banii în prezența vătavului satului, Simion Bălan și a sătenilor Nichifor Cozma și Ion Ursu. Drept urmare, dosarul a fost clasat, iar frații agresori, eliberați de sub arest [Ibidem, f. 458]. La fel au procedat cei trei funcționari și în satul Pânzarenii, unde, la cererea unui oarecare Kopilovici, i-au eliberat de sub arest pe Dimitrie Calina și pe fostul vătav din Drochia, numele căruia nu a fost menționat în documentele de anchetă. Dimitrie Calina fuseseră reținut pentru furt săvârșit în orașul Bălți și, mai târziu, în Fălești, unde a prădat magazinul cu mărfuri al lui Iacob Bercovici, omorându-l pe cârciumarul din Drochia [Ibidem, f. 459]. Tot ei i-au eliberat de sub arest, contra unei sume de 75 ruble de argint, pe hoții Zeno Leibovici, Meier Moșcovici, Ioșca Iankelovici, Șiș Șișgomovici și Avraam Gherșcovici – toți din Telenești [Ibidem, f. 459 verso].

Anchetatorul Grabovschi a mai descoperit că Kazanjiev falsifica datele privind animalele pierdute, o parte din ele nefiind înscrise în registre. S-a constatat că nu au fost înregistrate 4 vite mari cornute și 2 cai rătăciți, iar banii pentru comercializarea lor așa și nu au ajuns în vistieria statului. A fost falsificat și registrul privind distribuirea salariilor angajaților judecătorei pentru toamna anului 1831, în sumă de 386 ruble 3 copeici [Ibidem, f. 461]. Aflat în deplasări de serviciu prin diferite localități ale ținutului, cheltuieli de transport ale lui Kazanjiev erau recompensate de către stat, el utiliza gratuit și unitățile de transport ale localnicilor [Ibidem, f. 461 verso]. În afară de aceasta, nici documentația de serviciu nu era întocmită în mod corespunzător, aflându-se într-un hal greu de descris. Un dosar penal instrumentat de către Kazanjiev privind înecul vătavului Ștefan Popa a fost descoperit într-o grămadă de gunoi de

lângă casa funcționarului judecătorei Croitor, registrele erau completate neglijent, iar dosarele deschise stăteau neexamineate ani de zile [Ibidem, f. 470 verso].

De menționat, totuși, că nu toți funcționarii din sistemul administrativ erau hoți și corupți. Printre aceștia erau și oameni onești și cinstiți. Pentru a-i evidenția din rândul celorlalți funcționari, multe persoane din cadrul sistemului penitenciar, judecătoresc și de drept din Basarabia au fost apreciați, conform decretului Senatului la 26 ianuarie 1835. Pentru sârguință demonstrată la îndeplinirea obligațiilor funcționale, unii funcționari au fost avansați în rang, după cum urmează:

Consilier de curte (funcția de locotenent-colonel) – judecătorul Tribunalului regional din Basarabia Eremia Ianov, șeful poliției din Akkerman Anton Belikovici;

Consilier titular (funcția de ștab-căpitan) – funcționari ai Tribunalului ținutal Orhei Piotr Mihailov, Kiril Nazarenco, Iacov Rudișevschi; funcționarul Tribunalului din Chișinău Ivan Popov;

Secretar gubernial (funcția de locotenent) – funcționarii Tribunalului ținutal Akkerman Tudor Cezar, Ivan Agapov, Efrem Prokofiev; funcționarii Tribunalului ținutal Iași Ion Brașevan, Grigore Crăciunescu, Anton Xiontkevici, Nicolai Celimarco; funcționarii poliției din Chișinău Karl Miller, Nicolai Belețchi; funcționarul poliției din Bender Stanislav Sașcenschi; funcționarii Tribunalului Penal din Basarabia Ivan Stroținschi, Vasile Coval, Petru Chesarie; funcționarul Tribunalului ținutal Leova Nicolai Gavrilenco [5, d. 200, f. 321];

Avansarea într-o funcție superioară de conțopist – funcționarii Tribunalului ținutal Orhei Popov, Ștefan Mândru, Ion Codreanu, Vasile Stamati, Tudor Tanasachi [Ibidem, f. 216 verso].

În concluzie putem menționa că numărul destul de mare de dosare nesoluționate a alarmat autoritățile locale, care, efectuând analiza situației create, au constatat că atare situație fusese provocată de doi factori principali. În primul rând, era vorba despre deficitul acut de cadre profesionale, deoarece specialiștii din domeniul respectiv nu doreau să se transfere în Basarabia din alte regiuni ale Imperiului din cauza climei nefavorabile pentru ruși și a scumpetei vieții cotidiene. Al doilea factor, îl constituia caracterul multiethnic, multiconfesional și multicultural al regiunii, locuitorii căreia erau predispuși spre certuri și conflicte [2, d. 1116, f. 101 verso].

3.4. Concluzii la capitolul 3

Cercetarea problemei impune unele concluzii, după cum urmează:

1. Locul central în cadrul sistemului de drept instituit de către autoritățile imperiale ruse de ocupație în Basarabia revenea judecătoriilor. După anexarea Basarabiei la Imperiul Rus aici a fost implementat sistemul judecătoresc imperial. Instanțele judiciare au fost instituite la toate nivelurile administrative, începând cu cel regional și până la cel ținutal, în strânsă legătură

cu modul de activitate a organelor de poliție. Anexarea Basarabiei a determinat creșterea masivă a ratei criminalității, fapt explicabil prin creșterea tensiunilor sociale dintre populația băștinașă și autoritățile de ocupație, prin numărul în creștere de coloniști, ceea ce provoca conflicte iminente dintre ei și populația autohtonă, dar și prin instaurarea unei frontiere de stat pe râul Prut, care a curmat legăturile cotidiene dintre locuitori de pe ambele maluri ale râului. În situația creată tribunalelor de toate nivelurile le-au revenit sarcina de a lupta și a curma valul infracțional.

2. În urma unei analize pertinente a dosarelor judecătorești de toate categoriile poate fi alcătuit un nomenclator al celor mai răspândite infracțiuni din Basarabia în perioada cercetată. Cele mai răspândite infracțiuni erau furturile, în special ale animalelor domestice și de tracțiune, care alcătuiau 27,5% din numărul total al crimelor comise. Pe locul secund se aflau actele de huliganism și bătăile – 4,8%. Destul de frecvente erau cazurile de tâlhărie și de delapidare a bunurilor materiale – 3,8%, urmate de complicitatea populației locale la ascunderea fugarilor din alte regiuni ale Imperiului și de falsificarea vizelor de reședință – 3,3%. Important este și faptul că numărul infracțiunilor deosebit de grave, cum ar fi omorurile, era destul de redus, constituind cca 2,8% din numărul total al infracțiunilor înregistrate. În continuare, în ordinea descreșterii urmau trecerea frauduloasă a frontierei de stat – 2,2%; contrabanda, falsificarea și distrugerea monedei – 1,5%; infracțiuni cu caracter religios și moral – 1%. Majoritatea absolută a crimelor au fost săvârșite de către reprezentanții populației alogene, moldovenii reprezentând doar 16,5% din numărul total, fapt ce confirmă încă o dată că înrăutățirea situației criminogene din regiune a fost determinată, în primul rând, de consecințele anexării regiunii și ale afluxului în Basarabia a populației din toate colțurile imensului Imperiu, precum și din Europa, în mod special din Balcani.

3. Evident, acest sistem excesiv de centralizat și greoi nu era lipsit de multiple carențe și deficiențe. Analiza activității desfășurate de tribunalele de toate nivelurile, așa cum ea se conturează în urma cercetării dosarelor acuzatorii, ne permite să clasificăm principalele deficiențe caracteristice sistemului. Cea mai gravă dintre ele constă în târăgănarea soluționării dosarelor, anchetările desfășurându-se ani de zile. Numărul dosarelor nesoluționate creștea din an în an. Către anul 1832, în judecătoriile de toate nivelurile se aflau 989 de dosare nesoluționate, în 1835 numărul lor era deja de 1.785, iar către 1 ianuarie 1836 – de 3.920.

A doua, potrivit importanței, deficiență majoră de care suferea sistemul judecătoresc din Basarabia era incompetența angajaților și a funcționarilor, în cea mai mare parte aduși încoace din toate colțurile Imperiului. Chiar și potrivit opiniei unor reprezentanți ai autorităților ruse, destul de indulgente față de funcționarii săi, activitatea Tribunalului din Leova, urmat de

tribunalele din ținuturile Cetatea Albă (Akkerman) și Hotin, era considerată extrem de ineficiente.

Ignoranța funcționarilor era suplimentată de cea de-a treia mare deficiență caracteristică întregului sistem, și anume – abuzurile și încălcările legislației în vigoare de către angajații sistemului judecătoresc, în special actele de corupție. În prima jumătate a secolului al XIX-lea, au fost învinuiți de corupție și fărădelegi în mod oficial 11 funcționari.

Caracteristic este și faptul că niciunul din acești „angajați ai Femidei” basarabene, care au săvârșit fapte infracționale, nu a fost exilat în Siberia, măsură frecvent utilizată față de oameni simpli din Basarabia.

4. Din Basarabia anual erau exilate în Siberia peste 100 de persoane, majoritatea cărora erau condamnate pentru crime penale ordinare, nu însă pentru cele politice.

4. ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA ORGANELOR DE POLIȚIE ȘI DE URMĂRIRE PENALĂ

4.1. Activitatea organelor de poliție din Basarabia

Imediat după anexare, în Basarabia, la inițiativa guvernatorului civil Scarlat Sturza, au fost înființate organele de poliție, cu sediul în capitala regiunii și în suburbiile cetăților, care activau în baza legislației ruse [16, p. 90]. Poliția din capitala regiunii a fost înființată în luna octombrie 1812, moment, când, la 9 octombrie 1812, în îndeplinirea funcției de șef al poliției orășenești (polițmaistru) a intrat consilierul titular Dicescul [2, d. 3, f. 5]. Șeful poliției era ajutat de comisari de circumscripție, 4 la număr: ștabs-căpitanul Anastasiev, secretarul gubernial Ereat, cornetul Sabov, cea de-a patra funcție fiind vacantă. În fruntea fiecăruia dintre cele 8 cartiere ale orașului se afla un supraveghetor de cartier, care avea în subordinea sa mai mulți subalterni – polițiști de rând. În total, poliția capitalei avea în componența sa 70 de angajați.

În cetăți, organele de poliție au fost înființate tot în luna octombrie 1812, fiind constituite din șeful poliției (polițmaistru), 2 comisari de circumscripție, 4 supraveghetori de cartier, un conțopist și 14 polițiști de rând. În fruntea acestor instituții polițienești erau numiți ofițeri și funcționari ruși aduși anume pentru aceasta din alte gubernii ale Imperiului. La 9 decembrie 1813, la propunerea autorităților regionale (cu unele excepții), șefii de poliție din Basarabia au fost întăriți în funcții prin ordinul ministrului de Poliție din Sankt Petersburg, aceștia fiind: șef poliție Chișinău – asesorul colegial Iacov Criucov; șef poliție Bender – consilierul titular Andrei Netiuhailo; șef poliție Akkerman – secretarul gubernial Iacov Macarenco; șef poliție Chilia – ștab-căpitanul Pavel Vizirean; șef poliție Ismail – cornetul Alexei Somov; șef poliție Hotin – secretarul gubernial Piotr Crapivnâi [Ibidem, f. 124]. Misiunea poliției, subordonată Ministerului de Interne, era supravegherea ordinii publice, menținerea liniștii și păcii sociale și luarea măsurilor de prevenire a orice fel de fărâdelegi și a încălcării legislației în vigoare. Organele de poliție țineau sub control situația din localitățile supravegheate. Ele duceau evidența tuturor incidentelor care se produceau în decursul anului, fapt ce ne permite să cunoaștem starea de lucruri reală existentă în Basarabia. Lista funcționarilor organelor de poliție poate fi consultată în Anexa nr.10. Radiografierea incidentelor pentru anul 1832 se prezintă în felul următor:

- Incendii – 58 de cazuri;
- Cazuri de înec – 34 de cazuri;
- Moarte accidentală – 31 de cazuri;
- Omoruri – 29 de cazuri;
- Sinucideri – 20 de cazuri;

- Tălhării și furturi – 19 cazuri;
- Decese survenite în urma consumului de băuturi spirtoase – 15 cazuri;
- Bătăi – 1 caz;
- Evadări din locuri de detenție – 1 caz [10].

Analiza sociologică a datelor prezentate în raportul înaintat Guvernatorului general al Novorosiei și Basarabiei atestă spiritul patriarhal, caracteristic Basarabiei, în perioada respectivă. Cele mai frecvente incidente erau incendiile, fapt ușor explicabil: din cauza materialului principal, ușor inflamabil, utilizat în construcții. Situarea omorurilor (29 de cazuri) și a furturilor (19 de cazuri) constituia media devierilor comportamentale tipice speciei umane. Totodată, informația infirmă mitul înrădăcinat despre consumul în exces de alcool la moldoveni. Din cele 15 cazuri, numai 6 sunt atribuite moldovenilor (40%), restul aparținând reprezentanților minorităților naționale. Întâietatea la acest capitol aparținea, indiscutabil, orașului Cetatea Albă (Akkerman), unde au fost înregistrate 4 cazuri de deces din cauza consumului de băuturi spirtoase [54, p. 95].

O misiune importantă ce revenea organelor de poliție era și supravegherea discretă a persoanelor puse sub urmărire secretă. Fiind o regiune de frontieră, Basarabia nu putea să nu fie supravegheată de organele însărcinate de judecătoria cu controlul secret al persoanelor suspecte din punct de vedere politic, care ar fi putut provoca multiple prejudicii intereselor supreme ale țarismului. Serviciul de urmărire secretă, în curs de afirmare, aflat sub tutela judecătoriilor, nu era lipsit de anumite carențe și lipsuri care afectau activitatea acestora. Urmărirea persoanelor suspecte era pusă în sarcina instituțiilor judecătorești locale în strânsă colaborare cu subunitățile de poliție, misiune, pe care aceste organe o onorau destul de anevoios, neavând în componența lor cadre profesionale din acest domeniu, cu atât mai mult în Basarabia. Așadar, către anul 1828 sub urmărire secretă erau puse 15 persoane. Mare parte din cele 15 erau persoane care întrețineau relații secrete cu agenții din Principatele Române ai liderului mișcării de eliberare națională sârbă Miloș Obrenovici, refugiat în Basarabia. Unul dintre principalii agenți de legătură dintre curtea domnească din Iași și principele sârb era nobilul Anastasie Ciolac, refugiat în Basarabia și stabilit cu traiul în Chișinău. Având un venit anual de cca 100 mii de lei, A. Ciolac, conform organelor de urmărire secretă, ducea o viață liniștită, departe de zbuciumul politic din trecut și nu prezenta un pericol pentru stat [Ibidem, p. 96].

Rapoarte liniștitoare ale agenților secreți erau și în privința postelnicului Iancu Schină, suspectat de legături secrete cu Miloș Obrenovici și cu serdarul Costachi Saldaji, ambii stabiliți în Chișinău, ca și aga Costachi Ungaru. Urmărit de către poliția secretă era și arhimandritul Luca, stabilit în Lăpușna [2, d. 1316, f. 10, 11].

Un caz unic, în felul său, a avut loc în toamna anului 1829 și este legat de persoana domnului Moldovei Ioan Sandu Sturdza. Primul domn pământean al Țării Moldova, după desființarea regimului fanariot, era cunoscut prin convingerile sale politice filo-otomane și antirusești. Din această cauză, nu era privit cu ochi buni de către guvernanții din Sankt Petersburg, care numai căutau un motiv ca să-l înlăture de la domnie. Momentul potrivit s-a ivit odată cu declanșarea războiului ruso-turc din anii 1828-1829, când, la intrarea trupelor ruse în Iași, domnul a fost ridicat cu întreaga sa familie și exilat sub escorta, în aprilie 1828, în Basarabia. Aflat sub supravegherea autorităților locale, fostul domn suporta cu tărie și demnitate nedreptatea impusă, retrăgându-se la propria sa moșie din satul Ciripcău. Fiind o fire mândră și autoritară, Ioan Sturdza gestiona afacerile moșiei de parcă ar fi fost în continuare domn al Moldovei, aplicând pedepse țăranilor în conformitate cu legislația Principatului. Simțind mâna grea a stăpânului, țăranii din sat au depus o plângere în Judecătoria ținutală Iași îndreptată împotriva fostului domn. Profitând de ocazie, Judecătoria ținutală a emis o hotărâre privind interzicerea pedepsirii țăranilor din satul Ciripcău de către Ioan Sturdza, conform legislației Moldovei. Hotărârea Judecății a fost adusă la cunoștința locuitorilor satului de către funcționarul Partnițki [Ibidem, f. 12]. Zelosul funcționar nu s-a limitat doar la informarea țăranilor cu hotărârea adoptată, ci îi și îndemna la nesupunere față de stăpân; mai mult, a intrat în casa fostului domn, comportându-se cu el grosolan. După plecarea acestuia, țăranii din Ciripcău au ieșit complet din supunere. La 19 septembrie 1829, Ioan Sandu Sturdza se adresează guvernatorului civil al Basarabiei, Akinfei Sorokunski, cu rugămintea să pornească o anchetă oficială privind comportamentul arogant și acțiunile de instigare la nesupunere ale reprezentantului Judecătoriei ținutale Iași, funcționarul Partnițki [Ibidem, f. 9 verso]. Ancheta pornită de către ispravnicul de Iași, maiorul Malinski, a constatat comportamentul brutal manifestat de Partnițki față de o persoană respectabilă, acesta fiind admonestat și avertizat că la recidivarea unui comportament similar va fi concediat din serviciu [Ibidem, f. 12 verso].

Totodată, sub urmărire secretă erau puși și criminalii ordinari, a căror activitate nu periclita securitatea statului, cum ar fi cazul hoțului de oi Dimitrie Golubenco și al lui Simion Bârladean – hoț de cai. În total, din cele 15 persoane puse sub urmărirea poliției secrete, 7 persoane erau condamnate în trecut pentru diverse fapte cu caracter criminal [Ibidem, f. 23]. Numărul destul de mare (aproximativ 50%) din cei puși sub urmărire secretă, care, în trecut au avut antecedente penale, poate fi explicat numai prin competențele slabe ale personalului instituțiilor respective, ceea ce demonstrează și rapoartele liniștitoare cu referire la comportamentul exemplar al celor urmăriți.

Instituțiile polițienești reprezentau veriga cea mai slabă în mecanismul administrativ din Basarabia, atât din punct de vedere calitativ, cât și din punct de vedere cantitativ. Către deceniul șase al secolului al XIX-lea poliția nu corespundea cerințelor timpului, păstrând fără schimbări statele aprobate încă în anul 1828. Complexitatea problemelor, precum și numărul crescut al populației regiunii depășeau posibilitățile limitate ale poliției locale. Numărul efectivului era insuficient pentru Basarabia, ceea ce poate fi ușor observat din tabelul următor:

Tabelul 4.1. Numărul efectivului de poliție¹⁹

Localizarea	Numărul populației		Efectivul de poliție					
	1856	1858	1856			1858		
			Serg.	Ostași	Funcț.	Serg.	Ostași	Funcț.
Chișinău	63.469	85.622	8	80	-	8	80	-
Ținutul Chișinău	79.957	100.478	-	-	-	-	-	-
Tighina	14.879	18.096	1	20	-	2	18	-
Ținutul Tighina	23.253	53.529	-	-	-	-	-	-
Ismail	30.631	-	4	48	-	-	-	-
Ținutul Ismail	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuzla	715	-	-	6	-	-	-	-
Popușoi	9.057	2.228	-	-	3	-	-	3
Șaba	2.258	2.359	-	-	3	-	-	3
Vâlcov	1.610	-	-	-	2	-	-	-
Reni	8.263	-	1	13	-	-	-	-
Chilia	5.563	-	1	9	-	-	-	-
Turlac	7.136	7.552	-	-	3	-	-	3
Hotin	13.074	14.102	2	18	-	2	14	-
Ținutul Hotin	134.364	130.575	-	-	-	-	-	-
Bălți	6.646	8.247	1	8	-	2	9	-
Ținutul Iași	95.896	100.683	-	-	-	-	-	-
Akkerman	22.548	22.046	1	24	-	1	24	-
Ținutul Akkerman	2.264	3.224	-	-	-	-	-	-
Soroca	5.069	5.130	-	7	-	-	7	-
Ținutul Soroca	112.455	114.562	-	-	-	-	-	-
Orhei	4.120	4.336	1	8	-	-	-	-

¹⁹ Tabelul este alcătuit de către autor în urma procesării datelor din: ANRM, F. 2, inv. 1, d. 6710, d. 6768.

Ținutul Orhei	108.900	108.799	-	-	-	-	-	-
Cahul	3.808	-	-	2	6	-	6	-
Ținutul Cahul	30.709	-	-	-	-	-	-	-
Domeniul statului	76.244	65.220	-	-	-	-	-	-
Coloniile germane	22.652	24.562	-	-	-	-	-	-
Coloniile bulgare	100.096	49.440	-	-	-	-	-	-
Oastea cazacilor de Novorosia	11.867	12.084	-	-	-	-	-	-
ÎN TOTAL	997.503	932.874	20	243	17	15	158	9

Din tabelul de mai sus reiese că în anul 1856 unui polițist îi revenea 3.562,5 de cetățeni, iar către anul 1858 situația s-a agravat și mai mult, unui polițist revenindu-i 5.125,7 de cetățeni. Fizic, ei nu puteau acoperi întreg teritoriul Basarabiei, ținuturi întregi fiind lăsate în supravegherea administrației locale. În vederea redresării situației, guvernatorul Basarabiei s-a adresat, în noiembrie 1854, guvernatorului general militar al Novorosiei și Basarabiei, generalului conte M. Voronțov cu rugămintea să schimbe statele existente. Contele M. Voronțov, beneficiind de caz, a ordonat, la 14 septembrie 1855, autorităților locale să pregătească un proiect de hotărâre privind schimbarea statelor și modificarea în Basarabia a legislației imperiale din 1837 cu privire la poliție [2, d. 6768, f. 155]. Legea respectivă prevedea înființarea în ținuturi a unor unități administrativ-polițienești mici în ocoale, în frunte cu șeful de ocol, secondat de sutași și decurioni [73, p. 180]. Prin introducerea noilor state în paralel cu implementarea Legii din 1837 se urmărea desființarea particularităților administrative locale ale Basarabiei în cadrul Imperiului Rus într-un sector atât de important și sensibil cum este sistemul polițienesc [54, p. 98].

4.2. Lupta instituțiilor de drept cu fenomenul contrabandei în Basarabia

Stagnarea economică a Rusiei, cauzată de multiplele războaie, o transformase într-o piață de mărfuri profitabilă pentru țările europene industrializate. Rămânerea tot mai accentuată în urmă a economiei Rusiei față de țările dezvoltate europene a impulsionat promovarea unor reforme și necesitatea unei înviorări economice a acestei țări. Avântul economic din prima jumătate a secolului al XIX-lea a generat în societatea rusă speranța depășirii în scurt timp a decalajului economic în raport cu țările puternic dezvoltate și aspirația de a deveni un lider mondial. În opinia guvernanților ruși, unul dintre impedimentele care frâna dezvoltarea economică era contrabanda masivă cu produse industriale europene, care depășeau prin calitate și preț cele similare de origine rusească, datorită cărui fapt producerea locală devenea

neprofitabilă. Din aceste considerente, lupta cu contrabanda și contrabandiștii a devenit o sarcină primordială a sistemului punitiv și judecătoresc din Imperiul Rus [55, p. 138].

Datorită nivelului relativ scăzut al dezvoltării economice, fenomenul contrabandei în Rusia purta un caracter constant. Conform estimărilor specialiștilor din domeniul finanțelor publice de epocă, datorită măsurilor luate împotriva contrabandei, surplusul venitului vamal în perioada anilor 1823 – 1843 a alcătuit 200.676.761 de ruble, sau 100% din venitul vamal în general [155, p. 6]. Despre amploarea contrabandei ne mărturisește faptul că începând cu anul 1834 în lupta cu contrabandiștii au fost antrenate și unitățile de artilerie, lupta cu contrabanda transformându-se în veritabile operațiuni militare. Numai în perioada de 7 ani (1849-1855) la frontierele vestice ale Imperiului au avut loc 691 cazuri de contrabandă, fiind reținuți 10.822 de contrabandiști și confiscată marfa în sumă de 1.511.045 de ruble și 31 copeici [Ibidem, p. 14-16]. Pentru a curma fenomenul tot mai răspândit al contrabandei, supravegherea hotarelor de vest ale Imperiului era încredințată trupelor de cazaci, ajutamați de serviciul vamal civil. Ineficacitatea regimentelor de cazaci în încercarea de a pune capăt contrabandei a condus la înlăturarea lor de la paza frontierei de stat, obligațiunea respectivă revenind corpului de pază vamală. Începând cu anul 1823, acestui corp i-a fost conferită o structură militară, ca, la 5 august 1827, să fie transformat în corpul de grăniceri de pază vamală, iar din 1832 pur și simplu – în corp de grăniceri.

Basarabia, fiind o provincie de frontieră, s-a transformat în unul dintre principalele căi de tranzit a contrabandei în interiorul Imperiului. Ca și în alte sectoare de frontieră, paza hotarelor încredințată celor 5 regimente de cazaci s-a dovedit a fi inefficientă din cauza că în foarte multe cazuri, cum se întâmpla în întreaga țară, înșiși cazacii participau activ la transportarea contrabandei sau abuzau de împuternicirile lor, instrumentând cazuri de contrabandă pentru a estorca bani de la localnici în vederea închiderii dosarelor de urmărire penală. La comiterea unor asemenea fărâdelegi participa regimentul nr.2 al cazacilor din Orenburg, cu sediul statului major în satul Dinăuți. Astfel, în vara anului 1813, sub amenințarea armelor cazacii zilnic luau cu forța de la săteni câte 2-3 miei. Încrezut în sine și în lipsa unui control eficient din partea superiorilor, sutașul acestui regiment, Șarapov, a impus în mod abuziv o taxă ilegală de 2 cervoneți pentru adăparea animalelor. Fărâdelegile și nedreptățile față de acești oameni au ajuns la apogeu în timpul sărbătoririi zilei sfinților Petru și Pavel. Prezentându-se la stână, cazacii au cerut ostentativ de la ciobani miei. Ciobanii refuzând cererea au fost luați la bătaie. Bătuți cu bestialitate, trei dintre ciobani s-au aruncat în apele Prutului trecând înot în Moldova, dintre care unul s-a înecat. A doua zi cazacii s-au întors la stână, snopindu-i în bătaie pe cei rămași, din care cauză unul a decedat. Teama de a fi descoperită omuciderea a două persoane i-a determinat pe

cazaci să întreprindă niște măsuri urgente în vederea ascunderii faptelor lor, pentru care ei puteau fi trași la răspundere penală. Pentru a ieși basma curată, cazacii au înscenat demascarea unei presupuse tentative de trecere frauduloasă a frontierei de stat. Venind la crâșma din Valea Mare, unde ciobanii luau masa, cazacii i-au învinuit pe aceștia că vor să treacă ilegal Prutul, i-au arestat pe toți ciobanii, închizându-i într-un beci, unde acești oameni nenorociți au petrecut ilegal două luni de zile, ascunși de autoritățile locale. Bineînțeles, toate animalele lor au fost confiscate de cazaci, sau, mai bine zis, au fost luate cu sila. Toate cele 2.000 de oi, 20 de boi, 47 vaci și un cal au fost vândute la un preț de 1 leu și 10 parale pentru o oaie și de 30 lei pentru un bou sau o vacă. Banii acumulați au fost împărțiți între complici.

Transferarea liniei vamale de pe Nistru la Prut, restructurările frecvente ale organelor vamale și grănicerești, toate aceste aspecte generau toleranța autorităților locale față de contrabandiști. În anii 1828-29 au fost înregistrate 4 cazuri de contrabandă, în care au fost implicați Leiba Simhovici, Revca Moscovici, Hanna Mincovici și Ela Beșamovici, fapt pentru care au fost amendați cu 412 ruble și 74 copeici de argint [5, d. 383, f. 1313 verso]. În anul 1831 a fost înregistrat un caz de contrabandă, când, în luna februarie a aceluși an, șeful poliției din Bălți maiorul Iosif Tîski a găsit ocazional la Isaac Stalper un lot de marfă de contrabandă. Poate nici acest caz nu ar figura în statisticile timpului dacă sus-numitul contrabandist nu l-ar fi acuzat pe porucicul Kalinovski că îi luase banii în timpul perchezitiiei. Pe cazul dat a fost întreprinsă o anchetă de serviciu, care a constatat că Isaac Stalper l-a bârfit pe ofițerul poliției din Bălți, fapt pentru care el a și fost tras la răspundere judiciară [5, d. 87, f. 324]. În anul 1834 a fost înregistrat numai un caz de contrabandă, de către vameșii din Sculeni, când a fost reținut locuitorul târgului Călărași Moșca Bercovici, fiind amendat cu 609 ruble și 52 copeici de argint [5, d. 200, f. 268]. În anul următor a fost înregistrat tot un caz de contrabandă, identificată la un croitor din Hotin – Gherșca Leizerovici, lotul de marfă fiind confiscat și transferat la vama din Noua Suliță [5, d. 216, f. 79]. Pe parcursul întregului an 1837 a fost înregistrat un singur caz de contrabandă, când, la 10 martie, a fost reținut în Corestăuți locuitorul târgului Otaci Goldenberg, dar eliberat și pedepsit cu amendă în folosul statului pentru marfa transportată ilegal pe teritoriul Rusiei [5, d. 376, f. 571]. Alte cazuri de acest fel au fost înregistrate în anii următori, mai cu seamă în 1842. La 30 iunie 1842 a fost reținut contrabandistul Avraam Traighermann, din Hotin, cu un lot de marfă, fapt pentru care a fost amendat cu 581 ruble 71 copeici de argint [5, 383, f. 1051]. La 7 septembrie 1842, de către angajatul vamal Pascra și locuitorul localității Noua Suliță Vasile Stavăr au fost reținuți, cu un lot de marfă industrială, de proveniență străină, Ițcu și Revca Adlerovici [Ibidem, f. 1040].

Fenomenul respectiv s-a intensificat în regiune în cea de-a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Profitând de situația internațională destul de tensionată, mai ales în Peninsula Balcanică, contrabandiștii se uneau în asociații și grupuri mari și, datorită protecției din partea unor reprezentanți ai autorităților locale, desfășurau nestingherit afacerile lor dubioase, atacând uneori chiar și unitățile de grăniceri [55, p. 140]. Semnificativ din acest punct de vedere este cazul din 12 septembrie 1851, când șeful regiunii vamale Sculeni, consilierul de stat Bezobrazov, după ce a aflat de la agentura sa secretă că în Briceni se află un depozit ilegal de contrabandă a trimis acolo un detașament de grăniceri în frunte cu porucicul Bogușevschi. Sosind în noaptea de 12 septembrie cu 30 de ostași la fața locului, porucicul a înconjurat presupusul loc de depozitare a contrabandei și s-a adresat autorităților locale solicitând să i se pună la dispoziție martori în vederea efectuării sechestrului. Surprins de percheziție, asesorul serviciului vamal Sosnițchi a părăsit localitatea, iar autoritățile ocolului, în persoana asesorului Tanschi, au refuzat să-i acorde ajutor sub pretextul că oficialul nu are prescripție din partea Judecătoriei sau a ispravnicului pentru a executa percheziția. Când oficialii își clarificau relațiile, localnicii au început să distrugă mărfă, iar mai târziu, adunându-se într-un grup masiv de 500 de oameni, au atacat detașamentul grănicerilor care păzea casa lui Solotcovschi – presupusul depozit de contrabandă. În urma acestui atac porucicul Bogușevschi a fost contuzionat și și-a pierdut cunoștința. Numai acest fapt l-a determinat pe asesorul Tanschi să acționeze mai energic și hotărât. Mobilizând poliția din târg, a perchiziționat 5 case, unde au fost găsite 14 loturi de marfă străină, 6 saci cu ceai și un lot de cărți interzise pentru difuzare în Rusia. În paralel, localnicii continuau să distrugă mărfă de contrabandă. Numai după ce porucicul Bogușevschi și-a revenit în fire și a trimis un curier după ajutor la comandantul regimentului nr.48 al cazacilor de pe Don, situația a fost luată sub control. A doua zi situația s-a repetat, numai că de data aceasta în localitatea Secureni, unde rabinul local, însoțit de 200 de persoane, l-a împiedicat pe căpitanul Platiev să desfășoare perchiziția și confiscarea mărfii.

La 8 martie 1856 porucicul Doilidov, locuitor al supraveghetorului pazei de frontieră din brigada Sculeni, a primit de la agentura secretă infiltrată în societatea contrabandiștilor informația că un grup de infractori vor traversa frontiera de stat cu marfă provenită din Austria. În seara zilei respective, aflându-se în ambuscadă, ofițerul a observat un grup de 15 persoane, care treceau călare în mod ilegal hotarul Imperiului. Fiind atacați de către militari, infractorii s-au retras la o distanță de 10 verste, unde s-au regrupat și, înarmându-se cu niște bâte mari, au contraatacat grănicerii. Numai focul tras de porucicul Doilidov din pistolul personal, în urmă căruia a fost rănit un contrabandist, a oprit înaintarea contrabandiștilor, care s-au retras din nou pe teritoriul Austriei. Retragerea contrabandiștilor nu a pus capăt ciocnirii, deoarece ei au trecut

din nou la atac, rănind grav, în regiunea capului, pe ostașul de rând Gorbarenko. Pentru a opri înaintarea infractorilor în adâncul teritoriului unde ei s-ar fi dizolvat printre localnici, porucicul Doilidov a deschis focul asupra lor, iar grănicerii i-au lovit cu săbiile. Pentru a scăpa basma curată, contrabandiștii au lăsat loturi de marfă și s-au retras înapoi, pe teritoriul austriac, însă în timpul urmăririi a fost capturat un membru al acestui grup, care s-a dovedit a fi locuitorul orașului Hotin Borșceveski [155, p. 18]. În urma confruntării a fost confiscată marfa de contrabandă în valoare de 1062 ruble, fapt pentru care porucicul Doilidov a fost decorat cu ordinul Sf. Stanislav, cl. 3 cu spade, caz destul de rar întâlnit la grăniceri pe timp de pace.

Erau și unele cazuri când pe această porțiune a frontierei se desfășurau unele incidente și din motive politice. Un asemenea caz, unicul pe întreg teritoriul Rusiei, s-a produs la 19 martie 1858, când un grup de persoane de confesie mozaică s-a adunat pe malul moldovenesc al râului Prut, vizavi de localitatea Sculeni, și a început convorbirile cu un alt grup de persoane de aceeași confesie, de pe malul stâng al râului. Santinela pazei de frontieră, Ogarkov, considerând că astfel de convorbiri periclitizează securitatea frontierei și nu este admisibilă, a interzis conform legislației în vigoare respectiva întâlnire, menționând că pentru astfel de convorbiri și întâlniri există un loc special amenajat. Ambele grupuri au refuzat să se conformeze ordinului santinelei, luându-l pe Ogarkov în derâdere, numindu-l în fel și chip pe parcursul a două ore. Aflat sub o presiune psihologică dură, ostașul i-a somat, amenințându-i cu deschiderea focului în caz de nesupunere. Somația i-a atârnat pe cei prezenți, care au trecut de la persoana ostașului la ruși în general. Din grupul prezent se evidențiază o persoană, care, după cum s-a constatat ulterior, era locuitorul Basarabiei și, deci, cetățean rus fugit în Țara Moldovei. Numita persoană s-a apropiat de marginea malului ca să fie auzit mai bine de ostaș și, cu cuvinte puțin măgulitoare pentru urechile santinelei, a început să critice ordonanțele și legile guvernului rus, a luat în derâdere credința creștină, ca la final să atingă în același ton batjocoritor și persoana împăratului tuturor rușilor, cuvinte care au stârnit aplauze și aprobări din partea celor două grupuri aflate pe ambele maluri ale Prutului. Disperat și nefiind în stare să răspundă cu argumente logice la învinuirile prezentate, Ogarkov a tras în rebelul vorbitor, aflat pe teritoriul altui stat rănindu-l mortal. Despre cele întâmplate ostașul a raportat superiorilor săi. Incidentul de la frontieră a obținut o conotație internațională. Pentru a mușamaliza cazul, prin ordinul guvernatorului general al Novorosiei și Basarabiei ostașul a fost arestat [Ibidem, p. 19].

Un loc important în șirul produselor aduse ilegal în Rusia îl ocupa ceaiul, băutura tonică principală în Imperiu. La începutul lunii iulie 1858, ispravnicul ținutului Chișinău, Sinescu, a obținut de la agentura secretă informația, precum că se așteaptă sosirea în ținut a unui lot mare de contrabandă. Imediat, la primirea informației, Sinescu, ajutat de către consilierul Koncialovski și

țărani din satul Buțeni – Vasile Gonța, Andrei Plăcintă, Manolache Tânci – și de locuitorul localității Hâncești, Luca Deliu, a organizat o ambuscadă pe traseul Hâncești-Chișinău [2, d. 7059, f. 22 verso]. În zorile zilei de 15 iulie 1858, grupul sus-numit a observat la o distanță de 4 verste de Hâncești o căruță cu marfă, însoțită de un cărăuș, care, la apariția lor, a luat-o la fugă în pădure unde urmele lui s-au pierdut. În căruță au fost găsiți doi saci cu ceai sigilați cu stema Țării Moldovei [Ibidem, f. 1]. Următoarea tranșă de contrabandă a avut loc în noaptea de 17 iulie, când transportul alcătuit din 3 care a fost interceptat la Ialoveni. Și în acest caz însoțitorii carelor, profitând de întuneric și cunoscând foarte bine zona, au evitat arestul, dispărând în beznă noaptea. În mâinile oficialilor au ajuns 14 saci cu marfă de contrabandă – 12 cu ceai și 2 cu manufactură. În aceeași noapte, la o distanță de 7 verste de la Hâncești pe direcția Prutului, a fost descoperită în stive de fân o ascunzătoare în care se păstrau 18 saci, dintre care 12 cu ceai și 6 cu marfă de manufactură [Ibidem, f. 1 verso]. În total, a fost confiscată o marfă cu o greutate de peste 41 de puduri, în sumă de 319 ruble și 24 copeici de argint [Ibidem, f. 44 verso], toată fiind predată organelor vamale din Leova [Ibidem, f. 2].

Toate eforturile întreprinse de către autorități de a opri contrabanda în regiune prin arestări și intentarea dosarelor penale deveneau ineficiente din cauza inventivității contrabandiștilor locali, care în cele mai multe cazuri nu se lăsau prinși, lăsându-i pe oficiali cu buzele umflate. Operațiunile de trecere a mărfii de contrabandă erau planificate în așa mod, încât chiar dacă erau prinși în flagrant, inventau diverse șiretlicuri pentru a scăpa basma curată. Astfel, la 25 decembrie 1848 comandantul detașamentului serviciului de grăniceri din Lipcani, porucicul Mășinski, a observat cum locuitorul satului Criva Gheorghe David a trecut hotarul Imperiului în direcția Țării Moldovei, de unde s-a întors în aceeași zi cu un butoi cu rom pe care l-a ascuns în fântâna de lângă casa sa. Luându-l în calitate de martor pe primarul satului Mihail Ganciur, porucicul a percheziționat fântâna unde a și găsit butoiul cu rom. Nefiind observat în timpul depozitării butoiului în fântână, Gheorghe David a negat categoric la interogatoriu că obiectul găsit i-ar fi aparținut, adăugând că la fântâna sa adapă vitele tot satul și de aceea oricine ar fi putut ascunde acolo butoiul cu rom [2, d. 5254, f. 27-27 verso].

În linii generale, metodele de apărare a contrabandiștilor nu erau originale, fiind simple și eficiente – negarea categorică a tuturor învinuirilor în cazul când nu erau reținuți în flagrant. Astfel, cu eșec s-a soldat tentativa de a-l învinui de practicarea contrabandei cu sare pe țăranul satului Corpaci Andronic Magaldan. Având informația de la agentura din sat, șeful patrulei ecvestre de grăniceri Somolenco, în ziua de 27 ianuarie 1849, l-a reținut pe țăran, care se îndrepta cu carul cu boi spre satul Brânzeni, în car aflându-se și Elena Danilov. În urma percheziției au fost depistate 5 bucăți de sare ascunse în car sub fân. Imediat utilajul de transport

împreună cu marfa a fost sechestrat, iar stăpânul și pasagera au fost escortați la postul vamal. La interogatoriu, revenindu-și din șocul inițial, Andronic Magaldan a spus că în dimineața aceleiași zile a consimțit s-o ducă pe Elena Danilov la Brânzeni. Pe traseu a observat un stog de fân abandonat pe care a început să-l încarce în car, găsind în fân 5 bucăți de sare. Tot atunci a hotărât să întoarcă carul spre sat ca să anunțe poliția locală despre cele întâmplate, însă exact în acel moment a și apărut grănicerul Somolenco, care l-a învinuit de contrabandă. În cadrul anchetei ulterioare, întreg satul a mărturit că la ieșirea din localitate carul lui Andronic Magaldan era gol și nu era încărcat cu fân și sare [Ibidem, f. 36].

În unele cazuri, acuzații treceau în contraofensivă, transformându-se în acuzatori, învinuind autoritățile militare de instrumentarea artificială a dosarelor. Ceea ce e și firesc, în toate cazurile de învinuire, aduse de localnici privind abuzurile săvârșite de către grăniceri, autoritățile țariste luau apărarea grănicerilor, scutindu-i de pedepse și mustrări. Totuși, a avut loc și un caz unic în istoria relațiilor dintre populația civilă și grăniceri, când fărâdelegile săvârșite de aceștia din urmă erau atât de evidente, încât autoritățile s-au dovedit a fi în imposibilitate de a mușamaliza situația. Așadar, la 17 februarie 1850 efectivului unui pichet de grăniceri în frunte cu șeful postului vamal Garagulin, i s-a părut în ceața acelei dimineți că un grup alcătuit din 10 persoane trecea frontiera de stat și se îndrepta spre localitatea Costești, ținutul Iași. Este greu de aflat numărul exact al celor ce treceau Prutul sau dacă, în general, exista acest grup, deoarece întregul efectiv de grăniceri era beat, ceea ce nu l-a împiedicat pe Garagulin să ordone înaintarea spre Costești și efectuarea perchizițiilor în căutarea contrabandei. Intrând în sat ca o hoardă de tătari, ei au înconjurat casa văduvei lui Gheordiștean și, fără permisiune legală, au început perchiziția. La acel moment în casă se afla numai fiica cea mică a văduvei, care, neînțelegând ce se petrece, a început să strige și se cheme pe cineva în ajutor. La strigătele disperate ale fetei au venit în fugă doi frați ai ei, care au intrat în conflict cu militarii. Sub influența băuturii, unul din ostași, Kolesnik, a deschis focul asupra unui frate, rănindu-l la picior. Focul tras i-a întăritat și mai mult pe ostași, care, observând că din cauza zarvei se adună lume în stradă, s-au năpustit asupra oamenilor luându-i pe toți la bătaie fără deosebire, fie el bărbat sau femeie. Imediat s-a încins o bătaie generală, cu folosirea bâtelor, măciucilor și altor obiecte contondente. În toiul confruntării cu sătenii, ostașii Stepanov și Vasiliev au mai tras încă odată în direcția femeilor care fugeau înspăimântate spre casele lor. Cazul a devenit cunoscut nu doar în Basarabia întreagă, dar a ajuns să fie cunoscut și țarului Nicolai I, care a ordonat desfășurarea unei anchete imparțiale și obiective. În timpul desfășurării cercetării pe cazul dat vinovații încercau din răspuț să mușamalizeze faptele, inducând în eroare anchetatorii. Inițial, șeful postului, Garagulin, a mărturisit că incidentul a avut loc pe data de 15 februarie și nu pe 17 februarie, cum

a fost în realitate, apoi tot el a spus că locuitorul satului Gheordiștean a fost rănit pe data de 19 februarie și nu în ziua când s-a produs incidentul, împiedicând cu asemenea mărturii contradictorii desfășurarea normală a anchetei. Iar ostașii Kolesnik, Stepanov și Vasiliev categoric negau faptul deschiderii focului asupra oamenilor, afirmând că împușcau în aer și nu pot explica cum a fost rănit Gheordiștean [155, p. 104]. În rezultat, putem afirma că muntele a născut un șoarece, deoarece prin ordinul ministrului de Finanțe șeful postului, Garagulin, a fost transferat la o funcție inferioară, iar ostașii Kolesnik, Stepanov și Vasiliev au fost pedepsiți disciplinar [Ibidem, p. 105]. Deși pedeapsa era destul de blândă, putem totuși afirma că acesta a fost unicul caz când reprezentanții serviciului de grăniceri fuseseră pedepsiți pentru abuz de putere față de populația locală.

În general, lupta cu contrabanda era destul de inefficientă, autoritățile cu greu făcând față acestui flagel social. Statistica privind fenomenul respectiv este una incompletă, vagă și nu acoperă întreaga perioadă a aflării Basarabiei în componența Imperiului Rus. Dar și din informațiile păstrate putem deduce unele concluzii. Așadar, în anul 1849, când au fost înregistrate 181 cazuri de contrabandă, au fost înregistrate doar 13 cazuri de reținere în flagrant, ceea ce constituie aproximativ 7% din infracțiunile depistate. Un tablou similar fusese atestat și în anul 1854, când din cele 55 de cazuri de contrabandă au fost documentate doar 4 cazuri de reținere în flagrant, ceea ce constituie aproximativ 7% din numărul total de cazuri. În anul 1858 au fost inițiate 8 anchete referitoare la contrabandă, ceea ce constituie un procent extrem de redus [2, d. 6768, f. 825]. Sugestivă este și lista obiectelor trecute ilegal în Rusia prezentate în tabelul ce urmează, care atestă destul de semnificativ și nivelul de dezvoltare economică a țării.

4.2. Lista mărfii de contrabandă confiscată²⁰

Nr. d/o	Denumirea	1849	1854
1.	Sambă	932 bucăți	231 bucăți
2.	Basmale și batiste	566	211
3.	Hârtie de scris	226 balote	-
4.	Sare	44 saci 136 bucăți	4 saci 12 bucăți
5.	Camlot (stofă groasă din lână sau din păr de capră)	181 bucăți	22 bucăți
6.	Ceai	79 balote	16 balote
7.	Stofă din lână	78 bucăți	23 bucăți
8.	Zahăr	72 bucăți	3 bucăți

²⁰ Alcătuit de către autor în urma procesării dosarelor: ANRM, F.2, inv. 1; F. 2, inv. 1, d. 5254; 6768, III; 7059; F.6, inv. 1, d. 87, 200, 216, 376, 383.

9.	Stofă din rapiță	63 bucăți	5 bucăți
10.	Pânză de in	48 bucăți	6 bucăți
11.	Pânză de in american	14 bucăți	2 bucăți
12.	Percol	54 bucăți	13 bucăți
13.	Cai	22	-
14.	Perne	17	3
15.	Lastic (soi de stofă utilizată pentru căptușeală)	16 bucăți	7 bucăți
16.	Papuci	12 perechi	-
17.	Linguri	-	12
18.	Furculițe	-	12
18.	Cuvertură	11 bucăți	-
19.	Flanelă	10	1
20.	Pahare	8	-
21.	Izmene	7	1
22.	Fete de masă	7	1
23.	Cărți redactate în limba idiș	6 bucăți	2 bucăți
24.	Păhărele	6	-
25.	Boi	6	-
26.	Cearșafuri	6	-
27.	Căciuli	6	-
28.	Sfeșnice	6	-
29.	Muselină	6	-
30.	Centuri	6	-
31.	Cămeși	5	1
32.	Ceainice	5	-
33.	Volan de tul	5 cutii	-
34.	Tichie	5	-
35.	Garoafe	5	-
36.	Șervețele	4	-
37.	Ciubote	4 perechi	2 perechi
38.	Lulele	4	-
39.	Plăpumi	3	-
40.	Mantouri	3	1

41.	Rom	3 butoiașe	-
42.	Pantaloni	-	3
43.	Tăvi	3	5
44.	Tabachere	3	-
45.	Măslina	2 borcane	-
46.	Bricege	2	1
47.	Borcane pentru dulceață	2	-
48.	Cupe	2	-
49.	Ciorapi	2 perechi	-
50.	Blănuri	2 unități	-
51.	Tutun	2 livre	4 pachete
52.	Tul	2 bucăți	-
53.	Călimări	2	-
54.	Solnițe	2	-
55.	Stecle pentru ceas	2	-
56.	Chibrituri	-	1 sac
57.	Ștergare	1	1
58.	Caftane	1	2
59.	Lădițe	1	-
60.	Votcă	1 butoi	6 butoaie
61.	Oglinzi	1 ladă	-
62.	Rochii	1	-
63.	Fete de pernă	1	-
64.	Saltele	1	-
65.	Tibet (stofă orientală)	1 bucata	-
66.	Piper	1 săculeț	-
67.	Portofele	1	-

Analiza datelor statistice privind volumul și obiectele confiscate demonstrează, în primul rând, gradul de înapoiere a economiei Rusiei comparativ cu de economiile țărilor europene, inclusiv a Principatelor Române, fiind scoase în evidență și cele mai subdezvoltate sectoare ale economiei, ceea ce a și condiționat contrabanda cu mărfuri europene. Indiscutabil, primul loc în volumul mărfurilor importate în mod ilegal în Imperiu revine textilelor și obiectelor de larg consum cotidian.

În concluzie putem menționa că în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, potrivit datelor oficiale prezentate de Ministerul de Finanțe, responsabil de serviciul de grăniceri și de informațiile statistice regionale, au fost înregistrate 260 cazuri de contrabandă, ceea ce de fapt nu corespundea stării reale. Dar și în acest caz Basarabia ocupa al treilea loc în Imperiu privind contrabanda, după frontiera ruso-prusacă și ruso-austriacă. În fond, contrabanda purta un caracter preponderent economic și politic.

4.3. Carențele organelor de poliție

Pe parcursul întregii perioade cercetate organele de poliție se confruntau cu diverse probleme, printre care cele mai grave erau corupția și incompetența. Poliția nu întotdeauna demonstra exemplu de disciplină și respectare a legislației în vigoare. Afirmatia respectivă se referă atât la funcționarii aduși din Imperiu, cât și la unii reprezentanți ai nobilimii locale. Totuși, cauza principală a abuzurilor consta în nivelul necorespunzător al cadrelor din componența organelor de poliție. În Basarabia erau aduși acei funcționari, de care doreau să se debaraseze oficialitățile din guberniile interne ruse sau acei care veneau în regiune benevol, considerând-o drept un teren prielnic pentru îmbunătățirea stării materiale și îmbogățire. Exemplu clasic al unei astfel de atitudini reprezintă cererea funcționarului din gubernia Minsk, Constantin Crasno-Miloșevici, adresată la 19 decembrie 1819 guvernatorului Ivan Harting, în care, printre altele, se menționa: „...situația mizerabilă în care mă aflu din cauza ultimului război cu francezii mă impune să las familia și să vin în aceasta Provincie în căutarea unei funcții onorabile. Știindu-mă ca o persoana capabilă să îndeplinească funcția de ispravnic, rog să fiu numit, în orice ținut, în funcția respectivă” [2, d. 4, f. 192-192 verso].

Pentru incompetență și abuzuri săvârșite în timpul serviciului, un anumit număr de funcționari au fost eliberați din funcții, fiindu-le interzis pe viitor să mai ocupe funcții de răspundere. Așadar, pentru neîntreprinderea măsurilor cuvenite în combaterea epidemiei de ciumă din anul 1819, au fost eliberați din funcțiile deținute ispravnicul ținutului Iași, sulgerul Gheorghe Ciuhureanu, ispravnicul ținutului Hotin, Alexandru Pruncul, comisarul Ștefanița Mohorit, ocolașii Ionița Ștuc și Ștefan Șendrea. Pentru abuz de putere a fost destituit din funcția de ocolaș din ținutul Hotin, Ionița Manoilă. Pentru falsificarea documentelor și fraudă în timpul serviciului au fost pedepsiți Manolache Potlog, registratorul gubernial Iuri Turschi, registratorul gubernial Andrei Iurașev și fostul ispravnic din Bender, secretarul colegial Andrei Donici [8, d. 119, f. 260 verso]. Fostul serdar din Orhei, Zamfirache Ralli, a fost eliberat din funcția ocupată pentru că aplica forța fizică în timpul interogatoriilor asupra inculpaților, iar secretarul colegial Iacov Brejnev – pentru luare de mită [Ibidem, f. 261]. Funcționarul poliției urbane din Ismail, secretarul gubernial Nicodim Nevenglovski avea un comportament grosolan față de superiori,

fapt pentru care a și fost pedepsit cu interdicere de a mai ocupa funcții publice, aceeași pedeapsă fiind aplicată și porucicului (r) Osip Ovsinschi, care depozita în propria locuință bunurile statului luate de la dezertori. În lista respectivă se mai regăsesc secretarul gubernial Pogorjelschi, funcționarul poliției urbane din Ismail, podporucicul (r) Ostrovschi, registratorul colegial Mihai Luță, funcționarul poliției din Bălți Iacov Selnikov – toți pentru abuz de putere în relațiile cu populația civilă, iar fostul șef al închisorii din Chișinău, secretarul gubernial Leonti Jucovschi – pentru eliberarea ilegală a arestaților [Ibidem, f. 262-264 verso].

Abuzurile au continuat și în perioadele următoare. Spre exemplu, la 20 februarie 1831 procurorul ținutului Akkerman comunică procurorului regional despre comportamentul grosolan al șefului de poliție din Chilia, maiorul Borodavkin. Din cele raportate de către procuror reiese că șeful poliției din Chilia utiliza forța fizică față de efectivul din subordine, fiind ajutat de către soția sa, care l-a luat la palme pe funcționarul Akimovici. Martorul involuntar la acest conflict, căpitanul detașamentului de ingineri din cetate Ianovski a intervenit pe lângă șeful de poliție în favoarea funcționarului, dar s-a ales cu învinuirea că este un bețivan [2, d. 87, f. 459], fapt infirmat oficial, în scris, de către șefii săi direcți într-un raport adresat procurorului regional [Ibidem, f. 459 verso]. În schimb, s-a constatat că șeful poliției din Chilia, maiorul Borodavkin, sub pretextul îndeplinirii de către populația locală a unor lucrări publice, utiliza munca orășenilor în scopuri personale. Astfel, în perioada 8-16 februarie 1831 el a dat comanda să i se aducă în propria locuință 24 de femei, care zilnic făceau curat în casă, spălau rufele și îndeplineau alte lucrări în gospodărie, iar locuința lui era în fiecare noapte păzită gratis de către 2 paznici luați din rândul locuitorilor, deoarece el „...nu se simțea în siguranță din cauza ostilității locuitorilor Chiliei, fiindcă lupta cu vagabondajul” [Ibidem, f. 460 verso]. Tot în luna februarie a ordonat ca 30 de căruțe cu salahori să fie utilizate pentru transportarea gheții în propriul ghețar și a stors în acest scop de la cetățeanul Kazacenko o sumă de bani. Simțindu-se cu musca pe căciulă, „bravul” polițist îngreuna desfășurarea anchetei, pentru care fapt a și fost demis din funcție [Ibidem, f. 462].

Mult mai norocos a fost grefierul șef al poliției orășenești din Chilia, consilierul titular Gubin, personaj tipic pentru birocrăția rusă, care storcea bani de peste tot de unde putea, însă cu precauție. Așadar, în urma unui proces, în luna februarie 1835 a fost confiscată o pereche de boi de la un oarecare Iacob Șpac, originar din localitatea Divizia, ținutul Akkerman (Cetatea Albă) și transmiși pentru întreținere poliției din Chilia, care, la rândul ei, prin actul de primire i-a transmis pentru îngrijire negustorului de ghilda a 3-a Moșko Haralamb. La 19 februarie 1835 boii, conform dispozițiunii poliției din localitate, au fost aduși în Chilia și predați organelor de poliție locală [5, d. 343, f. 136 verso]. Profitând de moartea șefului de poliție din Chilia Demianovici,

consilierul titular Gubin, rămas de unul singur în poliție a hotărât că boii târgovețului Lascovenco să fie vândute contra unei sume de 13 ruble de argint, dintre care 11 ruble de argint au fost trecute prin registrul de conturi al poliției iar restul – 2 ruble de argint au fost aduse de către Lascovenco și transmise lui Gubin [Ibidem, f. 138 verso]. Gubin a folosit același procedeu și în cazul comercializării calului și căruței care aparțineau arestantului Moscalenco, care au fost vândute negustorului Leiba Golfenștein contra unei sume de 12 ruble de argint, dar și în acest caz a scăpat basma curată arătând că calul aparținea șefului de poliție Demianovici, care deja decedase [Ibidem, f. 142]. Foarte atent a procedat el și în iunie 1835, când a însușit 218 ruble și 68 copeici în urma faptului că poliția a vândut la licitație publică casa târgovețului Călin Bondarenko, suma nefiind trecută în registrele poliției [Ibidem, f. 143 verso]. La 7 noiembrie 1836, arestanții închisorii din Chilia Iacob Cerneșov și Ivan Tâșcenco s-au plâns șefului acestui penitenciar – Iakimovici, precum că Gubin a primit de la primul 18 ruble, iar de la al doilea – 5 ruble de argint pentru eliberarea lor, prin intermediul lui Ivan Vladâco, însă așa și nu au fost eliberați. Faptul transmiterii banilor a fost confirmat și de I. Vladâco, cu o singură remarcă, că actul în cauză s-a consumat fără martori, de aceea Gubin a negat în mod categoric cele imputate, episodul fiind clasat din lipsă de probe [Ibidem, f. 148 verso]. Au dispărut misterios din registrele poliției și dosarele privind colectarea de către Gubin a banilor de la târgoveții orașului în sumă de 51 ruble și 45 copeici, bani, care ar fi trebuit să ajungă în vistieria Chiliei, dar care acolo nu au ajuns niciodată [Ibidem, f. 168]. Toate încercările noului șef de poliție din Chilia, Voleanschi, de a demasca afacerile dubioase ale grefierului șef Gubin s-au soldat cu eșec total, el rămânând în continuare în exercitarea funcției ocupate.

Pentru luarea mitei și uz în serviciu a fost eliberat din funcție și executorul judiciar din Chișinău, Levițchi, care, la 4 noiembrie 1839, contra unei sume de 6 ruble de argint l-a eliberat de sub arest pe Gdal Iankelevici, eliberându-i și acte false pe numele lui Meier Himovici. Poate că afacerea dată ar fi avut sorți de izbândă dacă peste un timp scurt nu ar fi fost arestat de organele de poliție din Chișinău realul hoț Meier Himovici, prin care fapt s-a demascat combinația executorului judecătoresc [5, d. 376, f. 1004 verso].

Era suspectat de către șef de luare de mită și șeful de sector al poliției din Soroca Zabolotchi. La 18 februarie 1842, polițistul de sector i-a arestat pe comercianții din Iampol Iankel Moșcovici și David Gherțovici, care vindeau la piață pește. Verificând documentele comercianților și găsind acolo, în opinia lui, unele inexactități, i-a acuzat de comercializarea peștelui alterat, asumându-și prerogativele controlului sanitar și confiscându-le marfa. Pentru eliberarea mărfii a cerut de la ei 10 ruble de argint, bani cu care puteai cumpăra pește pentru un întreg sat. Cerința fiind respinsă, i-a arestat, ducându-i la poliție, unde a estorcat de la ei 8 ruble

de argint sub amenințarea că li se vor tăia perciunile [5, d. 386, f. 298 verso]. După ce au fost ținuți închiși în sediul sectorului de poliție, cei doi comercianți au fost nevoiți să-i mai dea lui Zabolotchi 2 ruble de argint, după care au fost eliberați și trimiși la Iampol. Întrebat de șeful poliției privitor la cazul dat, Zabolotchi a confirmat că, într-adevăr, pe data de 18 februarie, împreună cu polițiștii Iacob Kanareica și Tudor Ghindă patrula piața din Soroca, unde a observat pe cei doi comercianți, Iankel Moșcovici și David Gherțovici. Controlând-le actele a constatat că peștele este alterat, fapt pentru care a confiscat marfa, aruncând peștele în Nistru, iar pe cei doi, din cauza unor neregularități în actele personale, i-a arestat și i-a dus la poliție. A negat categoric faptul că a luat de la ei bani, adăugând că „...el execută serviciul corect, respectând cu sfințenie jurământul dat” [Ibidem, f. 299 verso]. Falsitatea mărturiilor sale a fost confirmată de faptul că peștele, pretins de a fi fost alterat, era proaspăt și bun, deoarece din cele 5 puduri cu care au venit comercianții la piață au fost vândut practic toate, confiscate fiind numai 15 bucăți și nimeni nu s-a adresat ulterior la poliție cu plângeri privind calitatea peștelui. Mai mult, din același lot a cumpărat pește și șeful poliției din Iampol, fără urmări pentru sănătatea sa, fapt confirmat de el personal [Ibidem, f. 303].

Ineficiență totală în activitate au făcut dovadă autoritățile administrative din ținutul Cahul în frunte cu ispravnicul ținutului locotenent-colonelul Lapp. În perioada februarie – octombrie 1841 ținutul a fost zguduit de o serie de furturi și tâlhării, numărul cărora s-a ridicat la 22, ceea ce a stârnit nemulțumirea populației și creșterea tensiunilor sociale. La fața locului guvernatorul militar al Basarabiei a trimis o comisie specială pentru redresarea situației. Membrii comisiei, colonelul Malîșevschi și procurorul ținutal Cuderschi, au constatat mari lacune în activitatea autorităților locale [5, d. 383, f. 2]. Din cele 22 de cazuri, 14 au fost descoperite și trimise organelor judecătorești, iar 8 erau încă în proces de examinare. Totuși, și cele 14 dosare examinate au fost executate fără ca anchetatorii judecătorești să se deplaseze la fața locului, prin intermediul poștei. Pentru stoparea tâlhăriilor a fost emis ordinul de a fi instalate la intrările în și ieșirile din localitățile ținutului bariere alcătuite din corpul de pază, care însă erau ușor ocolite de criminali care-și continuau activitatea. Mai grav era faptul că șeful ținutului, locotenent-colonelul Lapp, o persoana de vârstă înaintată, în loc să se ocupe personal și energic cu cazul dat, folosea călărașii nu la paza barierelor, ci la lucrări agricole pe moșiile sale personale [Ibidem, f. 3]. Pentru lipsa de sârguință în combaterea fenomenului contravențional șefului ținutului i-a fost aplicată mustrare, cu eliberarea din funcția deținută și pensionarea [Ibidem, f. 4].

Cu 5 zile de arest a fost sancționat și funcționarul Stupnițchi, șef urmărire civilă din Hotin, care, în martie 1842, a primit de la Revca Coteri 12 ruble de argint pentru a-l elibera de sub arest pe soțul ei, Moșca Coteri, iar de la cetățeanca Surca – 30 ruble de argint, de asemenea

pentru eliberarea soțului ei [5, d. 376, f. 1167]. Remarcabil este faptul că însăși reținerea lui Moșca Coteri a fost falsificată, deoarece în timpul perchiției efectuate în casa lui Moșca, la ordinul șefului poliției de sector, Portarescul, acest funcționar, pur și simplu a adăugat în procesul - verbal deja întocmit de la sine câteva rânduri compromițătoare, în baza cărora această persoană a și fost reținută [Ibidem, f. 1167 verso].

Cele mai răsunătoare cazuri de corupție în cadrul sistemului polițienesc au fost legate de activitatea fraților Anton și Iacob Barozzi, primul – șef poliție din Bender și cel de al doilea – șef poliție Soroca, ambii destituiți din funcțiile ocupate pentru fărâdelegi, delapidări și abuz în serviciu. Șeful poliției din Bender, maiorul Anton Barozzi, cavalerul ordinelor Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă și Sf. Ana cl.4, militar de carieră, care ocupa funcția respectivă din anul 1822, a fost găsit vinovat în săvârșirea diferitelor abuzuri, cum ar fi: colectarea impozitelor de la locuitorii orașului în suma de 3022 rub. 48 cop. încasate personal fără asistența contabilului, suma nefiind trecută în registrele de venituri și care, deci, nu figura în veniturile statului [8, d. 418, f. 81 verso]; nu a raportat autorităților superioare despre lipsa în vistieria orașului a 12.528 rub, 53 cop., sumă care a fost depistată la 11 decembrie 1828; acoperea activitatea frauduloasă a casierului Russo și a contabilului Baganov; a sustras poliță în sumă de 9.170 ruble [Ibidem, f. 82 verso]. Pentru cumul de fărâdelegi, maiorul Anton Barozzi a fost destituit în 1829 din funcția de șef poliție Bender. În aceeași manieră conducea poliția orașului Soroca și fratele lui, colonelul Iacov Barozzi. Eroul campaniilor din Finlanda, Principatele Române, al războaielor napoleoniene, decorat pentru vitejie cu cele mai înalte distincții militare de stat și din străinătate, printre care figurau ordinul Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă, Sf. Ana cl.2, Sf. Gheorghe cl.4, sabia de aur cu inscripția „Pentru vitejie”, ordinul prusian „Pour le Merite” și ordinul suedez al spadei, membru al masoneriei din Basarabia, la 31 martie 1836 a fost numit în funcția de șef poliție Soroca [8, d. 536, f. 127]. Deprins cu lipsa controlului ca și în armată, din primele zile ale activității sale a introdus în poliția din Soroca stilul cazon, practicând însușirea impozitelor în propriul folos, dar și salariile funcționarilor poliției, cărora le elibera bonuri falsificate, mai protejându-l și pe hoțul Lozinschi, distrugând rapoartele funcționarilor, scutind de încartiruire familiile înstărite în defavoarea familiilor vulnerabile și alte delapidări [Ibidem, f. 1 verso], pentru care fapte ilicite în anul 1841 împotriva lui a fost deschis un dosar penal, fiind eliberat din funcția deținută. Numai datorită meritelor sale precedente a fost amnistiat și lăsat în libertate.

Lupta pentru curățarea sistemului polițienesc, deși era una permanentă, nu se solda cu rezultate scontate. Condamnarea și eliberarea din funcții a funcționarilor corupți nu putea schimba situația în mod radical, în pofida faptului că numai în anul 1856 au fost reținuți pentru diferite fărâdelegi 16 angajați ai statului. Ca și pretutindeni, cel mai corupt organ de stat devenise

poliția, din rândul căreia au fost deferite justiției 7 persoane. De exemplu, agentul de sector al poliției din Chișinău, Vasile Kubarki, profitând de obligațiunile sale funcționale, a intrat în posesia recipisei negustorului Bogaciov, falsificând datele în scopul obținerii unui venit ilegal. Agentul de sector al poliției din Bălți, Călin Iovița, a tănuț de organele fiscale impozitele plătite de unii cetățeni cu scopul de a însuși suma respectivă; un alt agent de sector al poliției din Chișinău a însușit în mod ilegal 40 ruble 20 copeici din bani publici; gardianul închisorii din Hotin, Isaac Jeltonovski, și gardianul închisorii din Akkerman, Globa, au devenit complicitii unor deținuți evadați din închisorile respective. Angajatul închisorii din Orhei, Grigore Corjanovici, a semnat un contract cu antreprenorul Șlain pentru aprovizionarea închisorii cu ținuta pentru arestanți care a fost găsită necalitativă. Lacunele existente în cadrul poliției au contribuit la evadarea din locurile de detenție a 7 condamnați [Ibidem, f. 148]. Simptomatic este și faptul că niciunul dintre acești funcționari nu a fost deportat în Siberia, deși în acel an au fost deportate din Basarabia în Siberia 31 de persoane [Ibidem, f. 150].

O problemă frecvent întâlnită în practica activității sistemului administrativ din Rusia era necoordonarea acțiunilor diferitelor ramuri ale puterii de stat. Conflictele și concurența dintre diferite instituții ale statului nu era o raritate, îndeosebi dintre organele de poliție și cele militare, responsabile de paza și transportarea arestanților, care au persistat pe întreaga perioadă studiată. La 10 septembrie 1841, șeful poliției din Hotin raportează guvernatorului civil al Basarabiei că comandantul detașamentului de invalizi din localitate, Iakovlev, ignoră indicația sa de a interzice subalternilor săi să exploateze cariera de lut, situată în vecinătatea cimitirului contagios. Contrar ordinului emis, acest ofițer continua să trimită ostașii în carieră pentru extragerea lutului, fapt confirmat de însuși șeful poliției, care a reținut doi ostași care se ocupau cu extragerea acestui material de construcție. Neavând putere administrativă și disciplinară asupra ostașilor, el i-a adus personal în unitate, unde, intrând la comandant, l-a rugat să înceteze să trimită în carieră după lut subalternii săi. Spre marea lui mirare, Iakovlev, ca un „brav” ofițer, l-a luat la trei parale, numindu-l în fel și chip, refuzând în final să trimită ostașii la poliție, la interogatoriu [5, d. 376, f. 768 verso], ceea ce a și stârnit nemulțumirea polițistului și întocmirea raportului respectiv adresat guvernatorului. Iakovlev, apreciind acest raport drept o pâră ordinară, a alcătuit un alt raport, în care au fost date în vileag toate lacunele activității structurilor de poliție în ce privește gestionarea problemelor orașului. În raport se menționa că toată activitatea structurilor orășenești de poliție și personal a șefului acestora în combaterea ciumei și a urmărilor ei poartă un caracter declarativ. Contrar instrucțiunilor stricte, cimitirul unde erau îngropate persoanele decedate din cauza ciumei nu era separat de restul teritoriului de un șanț sau un gard. Mai mult, în vecinătatea cimitirului funcționa în mod nestingherit o cârciumă deschisă special lângă abatorul de bovine.

În urma sacrificării animalelor sângele se scurgea în râulețul din apropiere, unde localnicii adăpau vitele, din care cauză, în locul respectiv se crease o stare antisanoitară. Lucrurile nu stăteau mai bine nici în oraș. Din cauza atitudinii iresponsabile față de îndeplinirea obligațiilor de serviciu, șeful poliției din Hotin nu respecta normele igienice, nefiind luate măsuri împotriva obiceiului localnicilor de a arunca gunoiul direct în stradă, din care cauză în oraș persista un miros insuportabil și nociv pentru populație [Ibidem, f. 771]. Conflictul a fost aplanat în mod împăciuitoare de către comandantul batalionului serviciului de garnizoană și interior din Chișinău, locotenent-colonelului Șklearovski, care l-a rugat frumos pe Iakovlev ca pe viitor să se comporte mai onorabil cu organele locale de poliție.

Multe plângeri erau adresate de organele de poliție Guvernatorului civil privitor la neajunsurile în desfășurarea serviciului de gardă în închisorile Basarabiei, care iritau autoritățile militare responsabile de paza lor. Carențele activității poliției nu au fost înlăturate pe parcursul întregii perioade cercetate.

4.4. Concluzii la capitolul 4

În urma investigării activității organelor de poliție din Basarabia putem concluziona că:

1. Organele de poliție erau printre primele instituții de stat înființate de către guvernatorul civil al Basarabiei Scarlat Sturdza imediat după anexarea Basarabiei în orașul Chișinău și suburbiile cetăților.
2. Sarcina poliției, subordonate comandanților militari din cetăți, consta în menținerea ordinii de drept, luarea măsurilor de prevenire a tuturor fărâdelegilor și încălcărilor legislației în vigoare, combaterea contrabandei.
3. Organele de poliție reprezentau veriga cea mai slabă în sistemul administrativ din Basarabia, atât din punct de vedere calitativ, cât și din punct de vedere cantitativ. Neajunsul principal consta în lipsa acută și permanentă de cadre calificate. În Basarabia unui polițist îi revenea 5.125,7 de cetățeni, ceea ce era un număr mare, polițistul nefiind în stare să țină sub control întreaga suprafață, fapt ce conducea la creșterea ratei criminalității.
4. Contrabanda constituia infracțiunea care aducea cel mai mare prejudiciu economic. Printre mărfurile introduse ilegal în Imperiu primul loc îl dețineau produsele textile și obiectele de larg consum cotidian, produsele alimentare și băuturile spirtoase, fiind identificate 67 articole de mărfuri de consum introduse în Imperiu prin contrabandă. Lupta cu fenomenul contrabandei era puțin eficientă, majoritatea cazurilor nefiind identificate. Din numărul total al tentativelor de transportare ilegală a mărfurilor pe teritoriul Rusiei erau depistate numai aproximativ 7%.

5. Pe parcursul întregii perioade cercetate organele de poliție s-au confruntat cu diverse probleme serioase, printre care cele mai răspândite și mai dure erau corupția și incompetența, fapt pentru care au fost eliberate din diferite funcții 19 persoane și pedepsite cu sancțiuni administrative, disciplinare și juridice 29 de persoane.

5. SISTEMUL PENITENCIAR DIN BASARABIA ÎN PERIOADA ANILOR 1812-1864 (PÂNĂ LA REFORMA JUDECĂTOREASCĂ)

5.1. Constituirea și activitatea sistemului penitenciar în Basarabia

După anexarea Basarabiei la Imperiul Rus în regiune nu existau locații speciale de tip penitenciar. Autoritățile imperiale ruse de ocupație s-au confruntat din start cu problema Ținerii sub arest a persoanelor care încălcau legislația imperială. Unica soluție pentru depășirea acestor lipsuri era recurgerea la ținere sub arest a deținuților în cadrul unităților militare dislocate în cetățile Ismail, Chilia, Akkerman, Tighina și Hotin. Serviciul de garnizoană în cadrul acestor cetăți era asigurat de subunitățile speciale, alcătuite din invalizi de război. Sarcina principală a acestor detașamente era menținerea ordinii interne în cetate și în împrejurimi, exercitarea serviciului de gardă la arestul de garnizoană.

La etapa inițială componența și efectivele acestor detașamente erau neînsemnate, fapt confirmat de următoarele date statistice:

- Tighina: ofițeri superiori – 1, ofițeri inferiori – 1, sergenți – 3, soldați – 18 [2, d. 573, f. 15];
- Chilia: ofițeri inferiori – 1, sergenți – 5, soldați – 40 [Ibidem, f. 49];
- Ismail: ofițeri superiori – 1, ofițeri inferiori – 2, sergenți – 5, muzicanți – 1, soldați – 45 [2, d. 749, f. 4];
- Akkerman: ofițeri inferiori – 4, sergenți – 8, muzicanți – 1, soldați – 77 [Ibidem, f. 69];
- Hotin: ofițeri superiori – 1, ofițeri inferiori – 2, sergenți – 3, muzicanți – 1, soldați – 48 [Ibidem, f. 82].

Chișinăul, ca și alte centre urbane, nu dispunea de o cetate și nici de închisoare. Din această cauză, fusese adoptată hotărârea ca în principalele orașe ale regiunii să fie create închisori destinate civililor. În felul acesta, către anul 1818 în Basarabia au fost înființate și funcționau 7 închisori civile în orașele: Chișinău, Hotin, Bălți, Tighina (Bender), Cetatea Albă (Akkerman), Ismail și Reni și nu una, cea din Chișinău, cum susținea cercetătorul A. Egunov [92, p. 235]. În pofida caracterului lor punitiv, numai denumirea acestor sedii corespundea rigorilor unei închisori. Lipsind cu desăvârșire în trecutul Basarabiei, respectivul tip de edificii a fost pur și simplu arendat de la persoane particulare, fiind adaptate în grabă și sumar necesităților specifice de detenție a arestanților. Închisoarea din Bender fusese instalată în casa locuitorului orașului, Simion Casap, prezentând o clădire simplă, de dimensiuni mici unde nu încăpeau toți deținuții din ținut [2, d. 770, f. 21 verso]. Pentru rezolvarea problemei în septembrie 1822 a mai fost cumpărată o casă de la Petru Bulgaru, contra unei sume de 700 lei [Ibidem, f. 101].

Închisoarea din Ismail fusese amplasată într-o casă mică și simplă din lut, într-o stare de degradare avansată [2, d. 653, f. 106 verso], cu pereții gata în orice moment să se prăbușească, acesteia lipsindu-i chiar și gardul și corpul de gardă [2, d. 770, f. 2], sub acoperișul șubred fiind adăpostiți până la 30 de deținuți. Poliția ținută din Hotin dispunea de un penitenciar doar pe hârtie, deoarece deținuții erau ținuti sub pază într-o singură încăpere a unei case de dimensiuni mici, în care locuia Elena Iovanovici, văduva conducătorului sârbilor, pe nume Caragheorghe, refugiați în Basarabia, împreună cu copiii săi, inclusiv viitorul rege al Serbiei, Alexandru Caragheorghe [Ibidem, f. 1].

Ceva mai bună era starea lucrurilor la Bălți. Până în anul 1822, penitenciarul din acest oraș era dislocat în casa unui oarecare Lupu Negru, însă în luna iunie a aceluiași an a fost transferat într-o clădire din piatră, care în trecut fusese localul unei crâșme. Reparația acestui edificiu a costat bugetul local 1000 de lei, lucrările fiind executate cu ajutorul a 15 muncitori, fiind utilizate 17 căruțe [Ibidem, f. 75 verso]. Tot din piatră era și sediul închisorii din Reni, însă fără gard, ca de altfel și cea din Bălți [Ibidem, f. 2]. Nici capitala regiunii nu dispunea de condiții mai bune de întreținere a deținuților. Închisoarea din Chișinău era situată la bariera Hotin și includea 2 clădiri separate, ambele arendate de la localnici. Clădirea centrală, amplasată în casa unui oarecare Vasile Iordan, era alcătuită din 2 părți. Aripa stângă a clădirii găzduia corpul de gardă, iar cea din dreapta era rezervată pentru ținerea sub arest a deținuților. Cel de-al doilea edificiu aparținea lui Gheorghe Manolache, care locuia acolo cu familia sa, împreună cu ofițerii ținuti sub arest [2, d. 866, f. 108]. Gardul existent nu prezenta un obstacol de netrecut, deoarece era spart chiar în apropierea curții pentru deținuți. Numai sediul poliției din capitala provinciei corespundea, într-o oarecare măsură, destinației atribuite. Edificiul poliției reprezenta o clădire solidă, cu un etaj și jumătate, construit din piatră și cărămidă, lung de 8 stânjani (aproximativ 17 m) și cu o lățime de 5,5 stânjani (aproximativ 11,7 m). Parterul era compus din coridor și 4 încăperi de serviciu, iar spațiul principal – din 9 încăperi, verandă, coridor, 4 sobe de încălzit. În spatele clădirii poliția dispunea și de o livadă cu o suprafață de 108 stânjani pătrați. Costul total al edificiului respectiv la piața imobiliară a timpului era de 1.500 de ruble asigurate [5, d. 216, f. 110].

Unica clădire construită cu destinația de a găzdui închisoarea a fost înălțată în anul 1818 de către locuitorii orașului Akkerman. Localul închisorii reprezenta o clădire îngropată parțial în pământ, cu căptușeala și pereții din piatră, cu două celule separate pentru deținuți și o încăpere pentru corpul de gardă [2, d. 653, f. 73]. Aceasta închisoare nu dispunea de un detașament de invalizi și din această cauză a fost necesară formarea unei unități speciale cu atribuții similare celor ale detașamentelor de invalizi.

Insuficiența cronică a spațiului necesar, supraaglomerarea celulelor au constituit neajunsul principal al tuturor închisorilor din regiune, ele fiind un focar permanent de boli contagioase. Starea sanitar-epidemiologică precară, caracteristică pentru acest gen de instituții, era agravată de lipsa finanțării, dar și de iresponsabilitatea autorităților în gestionarea cărora ele se aflau. Tipică din acest punct de vedere era starea de lucruri care s-a creat în închisoarea din Chișinău. Destinată ținării sub arest a câtorva zeci de deținuți, către anul 1818 ea era deja arhiplină, după gratii aflându-se 106 persoane. În lipsa ambulatoriului și a refuzului spitalelor din oraș de a trata deținuții bolnavi, aceștia erau ținuți împreună cu cei sănătoși, contribuind la răspândirea bolilor contagioase. Deținuții dormeau pe scânduri goale, fără așternut și pături, îmbrăcați în hainele proprii, încălzindu-se noaptea unul de la altul. Îmbrăcămintea și lenjeria de corp nu se schimba cu lunile, atât din cauza lipsei de lighene pentru spălat, cât și din cauza unei insuficiențe cronice a apei care era adusă în butoaie speciale, doar pentru consum alimentar și prepararea bucatelor. Dacă vara, în celule, din cauza căldurii insuportabile stătea un miros greu, atunci iarna se instala un frig cumplit. Celulele nu erau dotate cu sobe pentru încălzire, ci cu vetre pentru prepararea bucatelor, care nu răspândeau căldură. Teoretic, deținuții puteau să se încălzească și de la ele, însă autoritățile închisorii repartizau în fiecare celulă câte patru bucăți subțiri de lemn, tăiate special numai pentru prepararea hranei, potrivit numărului tovărășiilor existente în celulă, ceea ce nu permitea menținerea unei temperaturi adecvate pentru trai pe parcursul întregii zile. Chiar și așa, se iscau conflicte între tovarășii din cauza deselor furturi de lemne, responsabilul de vatră era nevoit să doarmă cu ele sub cap, în caz contrar ei riscau să rămână fără mâncare [2, d. 584, f. 19]. Închisoarea din Akkerman, prin condițiile sale de detenție, nu se deosebea foarte mult de cea din Chișinău. Pe timp de ploaie acoperișul clădirii curgea, geamurile erau fără sticlă, în celule lipseau nu doar paturile, ci și laițele simple pentru dormit [2, d. 653, f. 117]. Geamuri fără sticlă și fără de gratii erau și în închisoarea din Bălți [Ibidem, f. 8]. Acestea, ca și alte neajunsuri, determinau indicii înalți al ratei morbidității.

Fiind la curent cu cele relatate mai sus, autoritățile locale întreprindeau anumite măsuri de redresare a unei atare stări grave a lucrurilor. În primul rând, acestea se refereau la soluționarea problemei privind deținuții bolnavi. Conform indicațiilor guvernatorului civil al Basarabiei, consilierului efectiv de stat Constantin Katakazi, începând cu luna martie 1818 spitalul orașenesc din Chișinău a dispus primirea și tratarea deținuților. Totodată, în cadrul închisorii din Chișinău a fost deschis un ambulatoriu cu 30 de paturi. Din bugetul local au fost alocate 500 de lei pentru procurarea veselei, fiind, totodată, dublată rația de lemne pentru foc și încălzire [2, d. 584, f. 15 verso]. Suplimentar, la 6 februarie 1818, pentru reparația închisorii au fost investiți încă 100 de lei [Ibidem, f. 26]. În anul 1819 au fost inițiate lucrările de reparație în

închisoarea din Bălți. În primul rând, a fost reparat gardul din jurul instituției și au fost instalate porți noi de lemn. În același timp, au fost instalate două felinare pentru a facilita supravegherea teritoriului pe timp de noapte, ceea ce a costat, împreună cu procurarea materialelor și plata lucrărilor, 1288 lei și 20 parale. Instalarea geamurilor și a grătilor la ferestre a costat bugetul local 621 de lei. Etapa următoare prevedea reparația pereților și a bucătăriei închisorii, instalarea streșinilor de-a lungul zidului și construirea unei săli de primire a deținuților, fiind investiți încă 1839 lei 90 parale. În total, reparația închisorii din Bălți a costat 3749 lei, 10 parale [2, d. 653, f. 7-10]. Tot atunci au fost efectuate lucrări de reparație în penitenciarul din Akkerman, contra unei sume de 903 lei 40 parale [Ibidem, f. 81 verso, 135].

Foarte mult s-a investit în modernizarea închisorilor și în anii următori. Astfel, în anul 1822 au fost alocate fonduri pentru construirea sobelor din penitenciarul Chișinău, în sumă de 156 lei 20 parale [2, d. 770, f. 2] și pentru reparația celulelor în sumă de 369 lei 10 pare ale același penitenciar din Chișinău; reparația închisorii din Reni a costat 1469 lei 14 parale; cea din Ismail – 1017 lei 30 parale [Ibidem, f. 154 verso, 168 verso]. În anul următor au fost alocate resurse pentru lucrările de reparație a închisorilor din Ismail – 789 lei 2 parale, din Bender – 536 lei 6 parale [2, d. 866, f. 41, 45 verso], din Bălți – 434 lei 20 parale [Ibidem, f. 81], din Akkerman – 835 lei 10 parale [Ibidem, f. 128].

Așadar, către anul 1818 în provincia dintre Prut și Nistru s-a constituit un sistem penitenciar bine conturat, care înglobase în sine două componente distincte – cea militară și cea civilă. Locurile de detenție pentru militari erau din cadrul garnizoanelor din cetățile Basarabiei, aflate sub conducerea ocârmuirii militare și deservite de către batalionul intern de garnizoană Chișinău și detașamentele de invalizi din cetățile din Basarabia. Numărul redus al efectivului acestei subdiviziuni constituie o mărturie indirectă despre numărul mic de persoane ținute sub arest. De exemplu, în anul 1828, conform raportului judecătoreiei ținutului Tighina din 23 august 1828, în orașele Reni și Chilia au fost puse sub urmărire penală doar 9 persoane [52, p. 34].

Măsurile privind reparația închisorilor și îmbunătățirea condițiilor de detenție și a regimului intern, întreprinse pe parcursul anilor de către autorități, n-au schimbat radical starea lucrurilor. Devenea clar că reparațiile cosmetice nu rezolvau problemele și era necesară întreprinderea unor pași radicali, și anume – construirea închisorilor noi, în corespundere cu rigorile sistemului penitenciar modern pentru acele timpuri. La sfârșitul anului 1828 guvernul regional a alocat din bugetul regiunii pentru construirea închisorilor sume însemnate de bani, și anume: pentru construirea închisorii din Ismail – 85839 ruble 97 copeici asignate; din Bălți – 59700 ruble; din Hotin - 62785 ruble; din Tighina – 77000 ruble [2, d. 1252, f. 37], cu începerea lucrărilor în aprilie 1829 și finisarea lor către luna octombrie 1830 [2, d. 1522, f. 117].

Antreprenorii au fost aleși în urma licitațiilor publice organizate de guvernul regional. În urma competiției transparente, misiunea de a construi închisorile din Bălți și Hotin i-a revenit secretarului gubernial Zavadski, iar acelei din Tighina – negustorilor din Camenița Moșka Krail și Meier Goldberg [2, d. 1252, f. 37]. Cu mici tergiversări și devieri de la proiect toate cele trei închisori au fost date în exploatare către sfârșitul anului 1831 [Ibidem, f. 139]. Închisoarea din Bender a fost dată în exploatare la 10 septembrie 1831, în aceeași zi arestanții civili au și fost transferați acolo. Comisia de primire a obiectivului a rămas satisfăcută, în general, de calitatea lucrărilor efectuate, cu excepția unor mici neajunsuri de ordin tehnic, cum ar fi: încăperea corpului de gardă, aflat la cel de-al doilea etaj, nu era dată cu var, nu peste tot era instalată cercevea, pe alocuri a fost schimbată forma plăcilor de acoperiș, scările erau confecționate din materiale diferite (pin și stejar), poarta de la intrare nu era căptușită, gratiile erau de formă pătrată și nu rotundă [5, d. 111, f. 244 verso-247] și un șir întreg de alte neajunsuri, care urmau să fie lichidate în conformitate cu proiectul inițial. Închisoarea din Bălți cuprindea, pe lângă edificiul propriu-zis, cu celulele deținuților și corpul de gardă pentru corpul ofițeresc, corpul de gardă pentru militarii de rând, infirmeria închisorii [5, d. 108, f. 466]. În ceea ce privește închisoarea din Ismail, lucrările de construcție așa și nu au fost începute, deoarece nu fusese identificat niciun antreprenor dornic de a începe construcția în conformitate cu condițiile aprobate. Numai negustorii din Ismail Sion Rabinovici și Iosif Abramovici au fost de acord să înceapă lucrările contra sumei de 100 de mii ruble, ceea ce depășea suma inițială de 85839 ruble, condițiile fiind neacceptate de guvern [2, d. 1649, f. 1].

În urma raportului prezentat, la 11 martie 1832, Guvernatorului general interimar al Novorosiei și Basarabiei, contele Palen, situația cu penitenciarele se prezenta în felul următor:

- I. Închisori noi din piatră, special construite în acest scop – Chișinău, Hotin, Bender, Bălți și Akkerman;
- II. Închisori vechi, amplasate în clădiri din lemn și bordeie, fără ziduri înconjurătoare – Ismail și Reni;
- III. Sediul închisorii din Leova, procurat în 1831 de la cetățeanul Procopie contra unei sume de 300 de mii ruble;
- IV. Sediile etapelor de popas fortificate, din piatră, fără gard în localitățile Enichioi, Șacarlâc, Ediburno [Ibidem, f. 39 verso].

În anul 1840, Nicolai I a ordonat înființarea detașamentelor ecvestre speciale de transportare a condamnaților, pentru care era planificată instituirea punctelor de popas în vederea adăpostirii, pe timpul nopții, a efectivului și a cailor. În Basarabia era preconizată înființarea unui astfel de punct, în Hotin, pentru 20 de militari și 5 cai. Devizul de cheltuieli, efectuat de inginerul

Golikov pentru construcția sediului etapei respective de popas, se ridica la suma de 6.437 ruble 17 copeici de argint [5, d. 374, f. 237]. Încercările întreprinse de a reduce din costul lucrărilor prin refuzul de a construi încăperile din piatră și înlocuirea lor cu niște bordeie, săpate în pământ, au eșuat din cauza structurii geologice a pământului din Hotin, unde, ca urmare a vecinătății Nistrului, apele freatice erau aproape de suprafață solului și puteau inunda rapid toate galeriile subterane [Ibidem, f. 242], prețul rămânând cel stabilit anterior.

Rețeaua de închisori, instituită încă la începutul secolului al XIX-lea, în cea de a doua jumătate a secolului respectiv începea a deveni una deficitară, fiind în imposibilitate de a satisface toate cerințele sistemului judecătoresc. În anul 1856, sistemul penitenciar din Basarabia era compus din închisorile din orașele Chișinău, Tighina, Bălți, Hotin, Akkerman, Soroca, Orhei și Cahul, ultimele două fiind înființate în anii 40 ai secolului al XIX-lea. Toate închisorile erau construite din piatră, mai puțin cele din Soroca și Orhei care fuseseră edificate din materiale puțin rezistente, cum ar fi lutul, stuful, bârnele de lemn [Ibidem, f. 167 verso]. Raportul colonelului Gurbantd, adjunct-șef al regiunii 8 Paza Internă, stipulează că gratiile de fier din închisoarea Orhei erau atât de rar amplasate în ferestrele celulelor, încât prin ele putea să se strecoare liber un om, iar pereții clădirii nu aveau fundament. Plafonul în încăperea corpului de gardă era în permanență umed și necesita reparație [5, d. 343, f. 787]. Închisoarea din Cahul dispunea de bucătărie și infirmerie, neavând ustensilele și obiectele cele mai necesare ca deținuții să poată lua masa și să fie tratați de către medici. În urma intervenției organelor de poliție, pentru bucătăria închisorii au fost procurate: site – 2 bucăți; tave, clape pentru cuptor – 2 bucăți; cazane pentru prepararea bucatelor 5 și 4 căldări, câte 1 bucată de fiecare; vătrai – 2 bucăți; lopeți din lemn de scos pâine – 2 bucăți; masa din stejar – 1 bucată; butoaie pentru cvas – 4 bucăți; topoare – 3 bucăți; roabe pentru gunoi – 6 bucăți; lopeți din lemn – 4 bucăți; lopeți din metal – 4 bucăți; lanterne – 12 bucăți; butoaie antiincendiare – 3 bucăți; scări antiincendiare – 2 bucăți; lacăte – 6 bucăți; linguri – 100 bucăți; bezmeni – 1; căldări – 2; cojoace pentru santinele – 6 bucăți; cojoace de piele de oaie – 30 bucăți; sticle pentru geamuri – 95 foi; dulapuri pentru documente – 1; scaune – 2; foarfece pentru tăierea hârtiei – 1; sfeșnice – 2; călimare – 2; safee – 1. Pentru infirmeria închisorii au fost procurate: pături de iarnă – 16, pături de vară – 16, saltele – 16 perechi, fețe de pernă – 32, ciupici – 4 perechi, halate – 32, ciorapi de vară – 32 perechi, cămeși – 16, mese – 8, scui pătoare – 8, cești – 16, solnițe – 8, paturi – 16, dulapuri pentru medicamente – 1 [Ibidem, f. 845-846 verso]. Cele mai adaptate rigorilor și cerințelor înaintate față de acest gen de construcții erau închisorile din Hotin, Bălți, Bender (Tighina) și Akkerman, unde existau celule separate pentru femei, bărbați, adulți, nobili, izolatoare, infirmerie și camere, special amenajate pentru rugăciuni [92, p. 236]. Spațiile închisorilor au devenit neîncăpătoare,

autoritățile din provincie hotărând construirea unor închisori noi la Chișinău și Ismail. Acțiunile militare și înfrângerea suferită de către Imperiul Rus în războiul Crimeii au condus la stoparea lucrărilor de construcție din lipsa fondurilor financiare. Unicul lucru posibil care și-au permis autoritățile locale era desfășurarea lucrărilor de reparație și menținere a închisorilor existente într-o stare funcțională. În acest context, în închisoarea din Bălți a fost săpată o fântână artizanală, în curtea penitenciarului, iar în cea din Soroca s-a construit un veceu exterior [5, d. 374, f. 168 verso]. Anual, pentru întreținerea și reparația închisorilor deja existente era alocată din bugetul regional suma de 1880 ruble [92, p. 237].

Deficitul locurilor de detenție permanentă a determinat administrația locală să utilizeze, pe o scară tot mai largă, practica supravegherii de către organele de poliție a unor categorii de infractori fără recurge la ținerea lor sub arest. În unele cazuri, când persoanele erau implicate în săvârșirea unor crime mai puțin grave și periculoase pentru societate, dar reprezentau un pericol real pentru aceeași societate, organele judecătorești erau în drept să le condamne la diferite termene fără ispășirea pedepsei în locurile de detenție, lăsându-le în libertate sub supravegherea poliției. În așa mod, au fost condamnate, în anul 1856, 70 de persoane, 45 dintre ele fiind, tot atunci, eliberate în baza amnistierii generale din acel an. Din cei 25 rămași sub supraveghere, 15 erau caracterizați de către organele de poliție de o manieră negativă, ei făcând parte din secta schismaticilor – lipoveni. Liderul lor era locuitorul orașului Bender, Șotov, care a unit în jurul său un grup de adepți, constituit din locuitori ai orașului: Bâkov, Kilișov, Bobrov, Tkaciiov, Trifanov, Smirnov și locuitori din Vilcov - Andrei Iurov, Vasilie Vorona și fiii săi Timofei și Ivlii, frații Pimen, Gavriil, Martian Kuzmin, Logvin Ladășkin. Trei din cei urmăriți au izbutit să fugă în Imperiul Otoman, trecând Dunărea și alăturându-se fraților lor în credință din lunca acestui fluviu [5, d. 374, f. 130].

Paza închisorilor și locurilor de detenție erau asigurate de autoritățile militare prin intermediul unităților speciale de invalizi și de unități ale garnizoanelor militare. Primele unități de acest fel au fost înființate în Basarabia în anul 1812 de către guvernatorul civil al regiunii, general-maiorul Scarlat Sturdza, care la 26 noiembrie 1812 s-a adresat general-maiorului Harting cu cererea de a transfera în Basarabia, sub conducerea sa, compania de stat major, retrasă din București [2, d. 52, f. 58]. La 20 martie 1813, Scarlat Sturdza, neprimind un răspuns afirmativ, se adresează cu o cerere către feldmareșalul Mihail Kutuzov, solicitând ca în Basarabia să fie redislocată compania de stat major din București și cea din Iași, cererea fiind acceptată de către Alexandru I [Ibidem, f. 127]. Ambele companii au fost dislocate în Chișinău. La 10 ianuarie 1814, în urma rescriptului lui Alexandru I, companiile de stat major Iași și București, staționate în Chișinău, au fost comasate, formând batalionul intern de garnizoană Chișinău [Ibidem, f. 180].

Creșterea, în special, în regiunile sudice ale Imperiului, a fenomenului infracțional și numărul mare al deținuților dicta autorităților rusești să întreprindă măsuri urgente pentru consolidarea puterii și menținerea ordinii interne. Unitățile de garnizoană existente nu făceau față situației, cu atât mai mult că misiunea lor principală era paza închisorilor militare și menținerea ordinii în cadrul garnizoanelor militare. Reieșind din atare circumstanțe, guvernatorul general al Novorosiei și Basarabiei, contele Mihail Voronțov, a propus înființarea, pe lângă unitățile militare de garnizoană, și a 4 companii pentru deținuți civili. Demersul a fost soluționat, decizia fiind aprobată la 24 septembrie 1830 de către Senat [5, d. 198, f. 564]. Scopul principal al acestor companii era prevenirea vagabondajului și reducerea costului lucrărilor obștești. Dintre cele patru companii cu sediul la Odessa, Herson și Simferopol, o companie era preconizată să fie înființată în Basarabia și divizată în două secții – una la Chișinău și alta – la Ismail. În compania de deținuți civili urmau a fi deținuți toți vagabonzii și persoanele reținute pentru contraveniente mai puțin grave, cu vârsta de peste 25 de ani. Finanțarea companiei era asigurată din bugetul regional și nu din cel central [Ibidem, f. 566]. Pentru completarea corpului de ofițeri, autoritățile Basarabiei s-au adresat către generalul de infanterie, contele Tolstoi, comandantul șef al Corpului Independent de Pază Internă, cu rugămintea să fie selectați ofițeri inferiori pentru compania proaspăt înființată, care urmau a fi atestați de către comandanții lor din locul anterior de serviciu, precum și ostași sănătoși și disciplinați. Compania era alcătuită din două subdiviziuni de arest: cea pentru vagabonzi – prevăzută pentru 150-180 de persoane și cea pentru deținuții de drept comun – pentru 120-150 de persoane [Ibidem, f. 569]. Întreținerea unui deținut costa bugetul regional 4,6 copeici de argint pe zi, iar a celui din Ismail – 4 copeici de argint pe zi [5, d. 386, f. 794], sau 36 ruble și 31 copeici pe an [5, d. 108, f. 571]. Procesele inflaționiste din Imperiu dictau creșterea cheltuielilor pentru întreținerea deținuților, care către începutul anilor ‘40 ai secolului al XIX-lea au ajuns la 7,3 copeici de argint pentru deținuții din Ismail și la 6,4 copeici de argint pentru cei din restul Basarabiei [5, d. 386, f. 795]. Costul întreținerii se calcula în baza prețurilor medii la principalele produse agricole de pe piața internă, prezentate în următorul tabel și atingea cifra de aproximativ 8 mii ruble de argint pe an:

Tabelul 5.1. Prețurile la produsele alimentare din Basarabia²¹

Denumirea produsului	Ianuarie 1842	Aprilie 1842	Iulie 1842
Un sfert de făină de secară	4 rub. 5 cop.	4 rub. 5 cop.	4 rub. 5 cop.
Un sfert de crupe de hrișcă	5 rub. 25 cop.	4 rub. 95 cop.	5 ruble 86 cop.
Un sfert de crupe de orz	5 ruble 35 cop.	5 ruble 33 cop.	5 ruble 28 cop.

²¹ Tabelul este alcătuit de către autor în urma procesării datelor din: ANRM, F.3, inv. 2, d. 403, f.5

Un sfert de crupe de grâu	5 ruble 63 cop. [Ibidem, f. 795 verso]	-	-
---------------------------	---	---	---

Procedura de înființare a companiei a început în luna noiembrie a anului 1830, întâmpinând mai multe impedimente de ordin logistic, deoarece nici în Chișinău, nici în Ismail nu existau încăperi adecvate pentru o astfel de unitate specifică [Ibidem, f. 574 verso]. Conform statelor, corpul de comandă al companiei includea următoarele funcții: ofițeri inferiori – 3, feldwebel (plutonier-major) – 1, sergenți – 18, toboșar – 1, furier – 1, frizer – 1. Din lipsa încăperilor, efectivul propriu-zis a început să sosească în Basarabia abia în luna ianuarie 1832. Primul din corpul ofițeresc a sosit podporucicul (locotenentul) Tulaev, transferat din batalionul serviciului interior de garnizoană Kamenet-Podolsk [5, d. 117, f. 187 verso] asumându-și funcția de comandant până la sosirea unui ofițer superior în grad. Din aceeași unitate a fost transferat la Chișinău și feldwebelul (plutonierul-major) Matvei Țurkanov. Din cadrul batalionului serviciului interior Chișinău în nou-înființată companie au fost transferați sergenții Egor Bîstrov, Nicolai Krasnobaiev, Prokopie Luțișin, Stepan Levcenko, Ivan Kravcenko, Ivan Kașkin, Vasili Timofeev, Maxim Raskopin, Ivan Rodionov, Gherasim Sivuhin, Anisim Șpacenko, Alexei Ermolaev, Piotr Ciumacenko, toboșarul Pavel Suhodolenko și frizerul Foma Muravțev, iar la 15 februarie 1835 lor li s-au alăturat sergenții Roman Volnenco și Gheorghe Bondarenko [5, d. 201, f. 436]. Din batalionul serviciului interior al garnizoanei Ekaterinoslav au fost transferați sergenții Iakov Kolonișcev, Vasili Verzilov. Din cadrul batalionului serviciului interior al garnizoanei Nijni Novgorod a fost transferat furierul Venedict Ivanov [Ibidem, f. 188 verso].

În anul 1834, în companie a fost transferat din compania mobilă nr.64 de invalizi podporucicul Petrov, cavalerul insignei ostășești a Ordinului militar Sf. Gheorghe [5, d. 200, f. 595]. Totuși, sistemul greoi de completare a unităților militare existent în armata rusă a avut ca rezultat direct faptul că nici către data de 26 decembrie 1832 compania nu fusese înființată efectiv [5, d. 148, f. 439 verso]. Abia începând cu anul 1833 putem vorbi de existența companiei în sensul direct al cuvântului, fapt confirmat și de echiparea efectivului în anul 1835, cu echipament necesar, conform statelor pentru anul 1833. Totodată, comandantul companiei, podporucicul Tuleev, insista ca efectivului să-i fie distribuit și echipamentul pentru anul 1834, care nu a fost eliberat la timpul potrivit [5, d. 201, f. 87]. Întreținerea companiei și achitarea serviciilor comunale costa bugetul local 1.600 ruble pe an.

Așadar, către prima jumătate a secolului a XIX-lea, în Basarabia exista batalionul Chișinău al serviciului interior, subordonat Ministerului de Război și compania deținuților civili, aflată în subordinea Ministerului de Interne [52, p. 39].

5.2. Regimul de detenție, evadările

Condițiile de detenție a deținuților erau similare cu cele din închisorile din alte gubernii ale Imperiului Rus. Deținuții de drept comun erau ținuti în celule comune fără a fi încătușați, iar cei cu comportamentul urât erau ținuti în carceră, supravegheați permanent de doi gardieni. Fiind ținuti în carceră, deținuții erau încătușați sau aveau mâinile legate de o bară metalică. Conform regulamentelor, deținuții de drept comun erau duși la lucrări în gospodării particulare, în grupuri mici, pentru a se autofinanța, ceea ce nu permitea supravegherea lor strictă. În timpul lucrărilor, locuitorii orașului Chișinău, pe lângă decontările oficiale în cancelaria companiei de arestanți, dădeau bani și deținuților, cu care ei procurau alimente, inclusiv băuturi spirtoase. La 3 aprilie 1836 Guvernatorul-general al Novorosiei și Basarabiei, prin ordinul său, a interzis ca deținuților să li se da bani la mână pentru hrană, suma respectivă se elibera de către șeful închisorii persoanei însărcinate cu procurarea alimentelor [2, d. 2426, f. 1]. Rația alimentară zilnică a unui deținut includea până la 2,5 livre (în jur de 1 kg.) de pâine, felul întâi (ciorbă, supă, borș etc.), la prepararea căreia erau folosiți cartofi, crupe, mazăre, sare și în zilele de sărbători – carne, cvas. Rația era mărită în timpul efectuării lucrărilor și în zilele de sărbătoare [Ibidem, f. 4].

Conform legislației în vigoare, conducerea închisorilor din Imperiul Rus era una dublă, responsabilitățile fiind asumate de două autorități independente – civile și militare. Șeful închisorii reprezenta autoritățile civile și era responsabil pentru regimul intern și întreținerea deținuților. La rândul său, ofițerul de gardă, care reprezenta autoritățile militare, răspundea pentru paza exterioară și prevenirea evadărilor deținuților din închisoare. Dacă, teoretic, între cele două ramuri nu ar fi trebuit să existe neînțelegeri, ele acționând într-o simfonie perfectă, atunci, în realitate, relațiile lor genera conflicte și reproșuri reciproce. Ofițerii de gardă se considerau șefi ai administratorilor închisorilor, ceea ce provoca numeroase certuri și conflicte. În acest sens, nu constituiau excepție nici închisorile din Basarabia [2, d. 584, f. 67]. Spre exemplu, la 9 aprilie 1818, administratorul temniței din Chișinău, secretarul gubernial Leonti Jukovski, depusese o plângere pe numele șefului garnizoanei Chișinău, maiorul Lintovici, precum că podporucicul Grigoriev, ofițer de gardă, în ziua de 8 aprilie, refuzase în mod categoric să trimită patrula de însoțire a deținuților la piață, după cumpărături, ceea ce l-a determinat pe șeful închisorii, Jukovski, să-și asume, personal, această misiune, exercitând astfel funcția de gardian [Ibidem, f. 53]. În replică, la învinuirile aduse de organele de poliție comandamentului militar despre faptele de neglijență în serviciu ale subalternilor săi, comandantul diviziei a 16-a de infanterie, general-locotenentul Kozacikovski, a răspuns printr-o scrisoare din 16 martie 1819 că „posturile în închisoare sunt amplasate regulamentar, iar dacă poliției nu-i convin măsurile luate de militari, atunci să-și asume ea paza închisorii” [2, d. 653, f. 30].

Este de menționat faptul că plângerile poliției privind neajunsurile în desfășurarea serviciului de gardă erau obiective și aveau acoperire documentară. În urma controalelor desfășurate de guvernul regional s-au depistat mari neajunsuri în activitatea serviciului de gardă și supravegherea deținuților. În închisorile din regiune nu era practicat controlul corporal al vizitatorilor, întâlnirile deținuților cu rudele și alte persoane apropiate aveau loc fără prezența gardienilor și pe parcursul întregii zile, atât ziua, cât și seara târziu. Nu erau verificate sistematic nici celulele deținuților, nici deținuții care se întorceau de la munci din afara închisorii [Ibidem, f. 17]. Imprudența față de cei arestați era atât de mare, încât santinelele intrau în serviciu de gardă fără arme [Ibidem, f. 29], iar în închisoarea din Akkerman, în lipsa corpului de gardă, efectivul de schimb se odihnea pe lavițele din celulele deținuților [Ibidem, f. 74 verso]. Aceeași stare de lucruri domnea și în închisoarea din Bălți, la care se mai adaugă și faptul că, în lipsa rastelului, armamentul se păstra într-o gheretă, ceea ce afecta grav acțiunile efectivului în caz de alarmă. Aflarea, împreună, într-o încăpere comună a santinelelor înarmate și a deținuților mult mai numeroși putea conduce ori la depozitarea santinelelor de arme de către deținuți, ori la apariția unei cârdășii între gardieni și cei ținuti sub arest [2, d. 866, f. 72].

În urma unei analize aprofundate a stării reale a lucrurilor în sistemul penitenciar din regiune, la 19 februarie 1819 guvernul Basarabiei a emis o hotărâre specială, în care erau stipulate măsuri concrete de ameliorare a situației, și anume:

- efectuarea controlului corporal al persoanelor venite în vizită la deținuți;
- desfășurarea întâlnirilor numai în prezența supraveghetorilor;
- interzicerea pentru deținuți de origine iudaică de a vorbi, în cadrul întâlnirilor, cu rudele și persoanele apropiate în limba maternă;
- moldovenii, în caz dacă nu cunoșteau limba rusă, erau obligați să vorbească cu voce ridicată pentru ca cuvintele lor să fie auzite de toți ceilalți aflați în încăpere;
- desfășurarea întâlnirilor între orele 8.00 și 11.00;
- efectuarea controlului obligatoriu corporal al deținuților aflați la lucrări în afara închisorii;
- efectuarea perchezițiilor celulelor o dată la trei zile [2, d. 653, f. 17];
- desfășurarea serviciului de gardă de către santinelele înarmate cu baionetele prinse de arme, conform prescripțiilor comandantului diviziei a 16-a de infanterie din 15 martie 1819 [Ibidem, f. 29].

Măsurile întreprinse nu au condus însă la ameliorarea stării de lucruri. În urma unui control riguros din partea autorităților militare, la 13 noiembrie 1825 comandantul Corpului 6 de

Infanterie a remis Guvernului local analiza aprofundată a situației din închisori și neajunsurile depistate, cu indicarea măsurilor necesare, ce urmau a fi întreprinse pentru îmbunătățirea situației, unde, printre altele, se indica:

- primirea și eliberarea deținuților în și din închisori urma să se efectueze în baza recipiselor aprobate de către autoritățile statului și nu scrise de mână, cu semnătura șefului poliției locale;
- interzicerea întâlnirilor rudelor cu deținuții fără acordul șefului poliției locale;
- separarea deținuților de sex masculin și feminin și plasarea lor în încăperi diferite;
- iluminarea celulelor pe parcursul întregii nopți și nu doar până la ora 03.00, cum se practica până atunci urmărindu-se economisirea a resurselor financiare;
- toți deținuții urmau să fie rași la cap [2, d. 999, f. 30 verso].

Respectivele condiții licențioase de detenție creau premise favorabile pentru evadări, care erau destul de frecvente în închisorile din Basarabia. Metodele de prevenire a evadărilor erau destul de simple: controalele inopinate ale celulelor, supravegherea vizuală a deținuților și încurajarea denunțurilor în rândul deținuților, unul împotriva altuia, cu facilitarea regimului de detenție pentru cei care practicau turnătorii. Un astfel de caz a avut loc în decembrie 1817. Deținuții Iacob Scutari, condamnat pentru jefuirea unei cârciumi, agravată cu un omor, Constantin Scutari și Chirică Jurju, care erau condamnați pentru favorizarea furtișagurilor [2, d. 584, f. 10 verso], au denunțat tentativa de evadare a unui grup de deținuți, pentru care faptă au fost transferați într-o încăpere separată, cu revizuirea dosarelor lor. Printr-un denunț a fost prevenită și evadarea din închisoarea din Chișinău a deținutului Simion Vozian cu complicități săi, care planificaseră să spargă fundamentul zidului exterior al închisorii, urmând să fugă prin breșa formată. Săpând în dosul veceului exterior o galerie subterană, aceștia au dat de fundamentul solid de piatră al zidului. În lipsa instrumentelor necesare pentru spargerea pietrei, Simion Vozian, după ce a acoperit intrarea în galerie cu o scândură, s-a adresat către deținutul Vasile Codreanu cu rugămintea să-i găsească o daltă. Aflând de la Vozian locul intrării în galerie, V. Codreanu a raportat imediat despre cele aflate administratorului închisorii Jukovski [2, d. 653, f. 43]. La confruntarea cu V. Codreanu, Simion Vozian a negat totul, însă, în pofida acestui fapt, evadarea a fost dejucată.

Metoda de evadare, cel mai frecvent utilizată, era săparea tunelelor subterane (subminarea). Prin această metodă planificau să evadeze deținuții închisorii din Chișinău în toamna anului 1818, săpând o galerie, care ducea de la bucătăria recent construită spre gard [2, d. 584, f. 88]. Tot prin subminare au evadat, în noaptea de 9 spre 10 august 1822, din închisoarea

din orașul Tighina deținuții Danilo și Andrei Pobertinski, ambii condamnați pentru furt și vagabondaj, și Piotr Medvedciuk, condamnat pentru furt. Tustrei, eliberându-se de calapoadele din lemn de la picioare, au săpat o galerie pe sub peretele celulei, au pătruns în încăperea vecină, au deschis ușa acestei încăperi, închise cu o clanță de fier, au ieșit în curtea închisorii și, nevăzuți de nimeni, au dispărut în întunericul nopții. Totul a fost atât de bine organizat, încât nici șeful gărzii, sergentul regimentului Selenghin de infanterie Saveli Baropoktaev, nici santinela de la ușa celulei ostașul de rând Galunin, nici paznicul închisorii Evstrati Tihonov nu au observat absolut nimic [2, d. 770, f. 93 verso]. Tot prin subminare au evadat în noaptea de 21 iunie 1823 deținuții închisorii din Bălți [2, d. 866, f. 69].

Uneori, deținuții evadau cu ajutorul și prin complicitatea gardienilor, cum a fost cazul deținuților Pavel Kohaneț, alias Krasnoștan, și Piotr Derevianenko, care la 7 iulie 1823 au fost pur și simplu lăsați să părăsească nestingherit infirmeria din Akkerman de către gardienii lor, ostașii de rând ai regimentului Selenghin de infanterie Ivan Karpov și Osip Oleinikov [Ibidem, f. 87]. Peste două luni, din aceeași închisoare a avut loc o altă evadare de răsunet, în care fusese implicat serviciul de gardă de noapte din 4 spre 5 septembrie 1823. Unsprezece deținuți ai acestei închisori (de fapt un semibordei din piatră), și anume: Prokop Nikolaenko, Fiodor Akulov, Teodosie Pilipenko, Sidor Onișcenko, Efim Șolohov, Ivan Soloviov, Simion Poliakov, Trofim Nedolkovski, Andrei Danilenko, Moisei Nazarov și Grigori Vdovicenko, în noaptea ceea, au spart peretele de piatră a beciului, unde erau ținuți, s-au ridicat din beci sus și au fugit din închisoare, așa cum erau, în lanțuri. Serviciul de gardă a fost suspectat din start de complicitate, deoarece santinelele se aflau împreună cu deținuții jos, în beci, însă n-au auzit absolut nimic, în pofida faptului că deținuții, pe parcursul primei jumătăți de oră, au dăltuit peretele de piatră, deplasându-se în lanțuri de fier [Ibidem, f. 114]. Alt caz similar a avut loc în Chișinău, la 6 octombrie 1823, când deținutul Fiodor Șvidki, condamnat pentru tâlhărie, a fugit în timpul transferării sale la poliție, la interogatoriu, împreună cu însoțitorul său [Ibidem, f. 150 verso].

Totuși, cei mai ingenioși în planificarea evadărilor s-au dovedit a fi evreii. În luna decembrie 1818, deținuții închisorii din Chișinău Aron Grinstein, Iosif Benderski, Mark Kozak, Ițka Portnoi și Meier Popovici au observat, în timpul plimbărilor în curtea închisorii, că un colț al gardului este crăpat. Analizând situația, aceștia au planificat dinamitarea acestei porțiuni a gardului și în timpul panicii și îmbulzelii, provocate de explozie, să evadeze din închisoare prin breșa formată. La întâlnirile cu soțiile lor, care le aduceau provizii, Aron Grinstein și Ițka Portnoi le-au cerut acestora să le aducă praf de pușcă, ascuns în produsele alimentare. Numai faptul că un alt deținut, Srul Koldner, i-a pârât pe conaționali săi și a dejucat planul lor de evadare, care,

în caz de reușită, ar fi intrat în analele istoriei sistemului penitenciar din Basarabia [2, d. 653, f. 1].

Ținem, totuși, să menționăm că poliția locală, în colaborare cu gardienii din penitenciare, depunea multiple eforturi pentru a curma evadările și a-i reține și a-i aduce înapoi după gratii pe condamnații transfugi. Un exemplu concret de intervenție promptă a corpului de gardă, dislocat în penitenciar, constituie cazul înăbușirii tentativei de revoltă din închisoarea din Chișinău, care s-a produs în noaptea de 16 spre 17 august 1826. În blocul nr.3 al închisorii din Chișinău erau reținuți cei mai periculoși deținuți, condamnați pentru crime grave și deosebit de grave, inclusiv pentru omor. Autoritatea incontestabilă a celulei, Fiodor Korotkovici, a grupat în jurul său o gașcă de acoliți, din care făceau parte Gheorghe Florea, Ivan Ciornâi (alias Stanialov), Mihailo Malcevschi, Eftuh Bogacenko (camaradul faimosului bandit Ursul), Ion Peclea, Grigore Lipovan, Petru Geciu, Tudor Ceban, Grigore Ceban, Matvei Belinschi și Trofim Cebotari [2, d. 999, f. 104 verso]. Aceștia planificau o revoltă a deținuților, cu scopul de a evada din penitenciar.

În ziua de 16 august, după apelul de seară, persoanele sus-numite au atacat doi gardieni, care efectuau apelul, i-au legat și, reducându-i la tăcere, i-au zvârlit sub laviță. Pasul următor era ruperea fiarelor și scoaterea zăbrelelor de pe fereastră [Ibidem, f. 103]. Pomenindu-se afară, au sfârșit lacătul de la ușa celulei, eliberându-i pe ceilalți. În continuare, aceștia s-au împărțit în două grupuri, acționând conform planului stabilit. Primul grup a atacat prin surprindere gardienii neînarmați, dislocați în interiorul închisorii. Exploatănd la maximum surpriza atacului neașteptat, răsculații, în lupta corp la corp, i-au demobilizat pe gardieni, care, totuși, au reușit prin strigătele lor se pună în alertă corpul de gardă. Auzind strigătele subalternilor, șeful gărzii, subofițerul batalionului serviciului de garnizoană din Chișinău, Noptov, a dat semnalul de alarmă. Dându-și seama că au fost descoperiți și neavând altă soluție decât cea de a forța ferestrele exterioare, răsculații s-au repezit la ele, însă au fost opriți de focul santinelor [Ibidem, f. 103 verso].

Cel de-al doilea grup de răsculați, cu scările artizanale pregătite din timp, au înaintat spre peretele exterior. Ridicându-se pe scări, apoi pe perete, de acolo au trecut pe acoperișul blocului, de unde au început să arunce în gardieni cu țigle, pietre, bucăți de lemn și alte materiale contondente, rănindu-l pe șeful gărzii și pe un ostaș. Răzvrățiții nici n-au apucat se arunce peste gard frânghia, cum au și fost opriți de focul armelor și forțați să revină înapoi, în celulă, ordinea fiind restabilă.

Alt caz fusese cel de reținere a faimosului tâlhar Ursul. Fiind un personaj carismatic al istoriei criminalistice basarabene, Ursul și banda sa a atras atenția și simpatiile contemporanilor din regiune, fiind descris într-o formă plastică în memoriile sale de către viceguvernatorul Basarabiei F. Vighel. Venit în Basarabia din Țara Moldovei, Vlas Bîkov, alias Ursul, de origine

ucraineană, cu gașca sa de hoți și tâlhari, ținea în încordare întreaga regiune, stabilindu-și cartierul său general în mahalaua Malina, din apropierea Chișinăului. Fiind reținut ocazional de către poliție, Ursul a evadat, la 5 august 1823 [2, d. 866, f. 101], dar, în curând, iarăși a fost prins și condamnat la lovituri cu biciul, în urma cărora a și decedat. Ajutorul său cel mai apropiat era Eftuh Bogacenko, un ucrainean de aproximativ 26 de ani.

Iată cum îl descrie în memoriile sale Vighel: „...privirea sa scânteia de insolență, zbucium și mânie. În discuția cu mine a încercat să-mi demonstreze dreptul tâlharilor la exproprieri armate ale moșierilor, care, la rândul lor, fără sacrificii și risc îi jefuiesc pe țăranii lor” [79, p. 188]. E. Bogacenko a planificat și el evadarea sa din închisoare. În această evadare l-au ajutat și unii angajați corupți din penitenciar și din poliție, inclusiv călăul Vorobiov și angajatul poliției Livșiț, care, în timpul liber, vindeau obiectele furate, preluate de la hoți. Într-o noapte scurtă de vară, din anul 1824, E. Bogacenko, ajutat de Livșiț, a desfăcut lanțurile și a fugit din închisoare [2, d. 936, f. 188 verso]. După mai multe căutări, poliția a fost informată de către agenții săi că Evtuh Bogacenko, cu doi însoțitori de ai săi, urma să treacă, în noaptea de 31 iunie, pe drumul cel mare de lângă Chișinău, îndreptându-se spre Tighina.

La primirea știrii, la fața locului, imediat a fost organizată o ambuscadă. La operațiune au participat șeful poliției din Chișinău, comisarul poliției Hasanov, călărașii Pavel Suruceanu, Gheorghe Pășcu, Dănila Tipa și căpitanul de mazili Constantin Sârbu. La miezul nopții, micul detașament a sosit la locul presupusului popas al tâlharului de la cârciuma care aparținea moșierei Haiduleasa, arendată de Cristea Gheorghievici. După percheziție, care nu a dat nici un rezultat, șeful poliției, cu doi însoțitori, s-a deplasat la cârciuma lui Purcel, la o distanță de 200 de stâneni, care era deja închisă. Negăsindu-i nici aici pe bandiți, ei s-au întors la cârciuma Haidulesei [Ibidem, f. 157]. Interogatoriul celor prezenți a arătat că hoții trebuiau să apară din clipă în clipă. Instalând la marginea drumului, în ambuscadă, doi călărași înarmați cu lance, restul grupei a intrat în încăpere și a început să aștepte „oaspeții”. În jurul orei 3 de noapte, călărașii din ambuscadă au observat o căruță, cu trei inși, care, la somația să se oprească, nu au reacționat, mărind viteza. Înțelegând că aceste persoane și sunt, de fapt, infractorii căutați, călărașii au dat alarma celorlalți. Ieșind din crâșmă și fugind după căruță comisarul Hasanov l-a înșfăcat de piept și l-a aruncat la pământ pe Ion Cernei, unul dintre cele trei personaje aflate în căruță. În ajutorul comisarului au sărit șeful de poliție și un călăraș, care l-au și legat pe I. Cernei. În timpul acestei încăierări, E. Bogacenko a sărit din căruță și a luat-o la fugă, spre pădure, urmărit de Gheorghe Pășcu. În pofida faptului că Bogacenko era înarmat cu un pistol, neînfricatul călăraș l-a agățat pe hoț de guler, dar a încasat o lovitură în față, cu mânerul pistolului [Ibidem, f. 164]. În ajutorul călărașului a venit Hasanov și ei, în doi, l-au doborât pe

Bogacenko la pământ, smulgându-i pistolul, încărcat, din mână. Ultimul din cei trei infractori, Trofim Sapojnik, a alergat în jos, pe drum, însă a fost prins și legat de către Sârbu și Suruceanu [Ibidem, f. 164 verso]. În așa mod a fost anihilată banda lui Ursul.

Sistemul penitenciar imperfect practicat în Rusia nu prevedea existența unor organe specializate de escortare a suspecților și deținuților la locul de destinație, în afară de detașamentele de invalizi. Această sarcină revenea autorităților locale, devenind încă o povară costisitoare și destul de grea pentru populație. Lipsa experienței în îndeplinirea unei astfel de misiuni, destul de complexe și delicate, constituia cauza multiplelor evadări de sub arest, ceea ce agrava situația criminogenă din regine. Un caz elocvent în acest sens a avut loc la 11 februarie 1819, când doi deținuți – Grigorie Lașkov și Alexandr Sokolov (alias Pavlov) – au fost încredințați pentru escortare, la sediul poliției orașenești din Ismail, locuitorilor coloniei germane Brienn, Fridriech Otto și Michael Stege [4, d. 28, f. 3], persoane civile, fără experiența militară, nefiind instruite în prealabil cu referire la modul de executare a misiunii primite, care au comis din start un șir de erori, cu urmări grave pentru ambii. În primul rând, infractorii nu au fost supuși unui control amănunțit, greșeala următoare și fatală consta în faptul că deținuții au fost legați unul de altul de mâini, lăsându-le libere celelalte două mâini. În seara zilei de 11 februarie 1819, în jurul orei 21.00, mica escortă compusă din doi paznici călare și doi deținuți au pornit spre Ismail. Chiar și ora deplasării nu a fost aleasă potrivit, fiind deja întuneric. Ajungând la jumătatea distanței între Brienn și Tașlâc, unul din deținuți, profitând de întuneric, a scos un cuțit ascuns în pantaloni, cu care a tăiat sfoara, cu care erau legați deținuții [Ibidem, f. 10 verso].

Eliberându-se, Lașkov și Sokolov i-au atacat pe cei doi gardieni, dându-i jos de pe cai, i-au deposedat de măciuci, cu care aceștia erau înarmați, și i-au bătut cu bestialitate. Luându-le caii, ambii recidiviști au dispărut într-o direcție necunoscută [Ibidem, f. 11]. Au mai avut loc și alte cazuri de acest gen. În anul 1826 au avut loc cinci cazuri de evadare a cinci deținuți, iar în anul următor – 21 de cazuri cu 33 de evadați²². Per ansamblu, sistemul punitiv aplicat de țarism era unul ineficient, întrucât acesta era bazat pe constatarea celor întâmplare și nu pe activitatea cotidiană de prevenire, urmărire și profilaxie a criminalității. Absența organelor specializate transforma aceasta prerogativă a statului în una amorfă, confirmată prin faptul că niciunul din cei 33 evadați de sub escortă sau arest în anul 1827 nu au fost găsiți și reînțorși în locurile de detenție.

Situația nu s-a schimbat radical nici după înființarea detașamentelor de invalizi, care, de asemenea, nu erau eficiente, deoarece erau completate din ostași răniți, invalizi de război sau de vârstă înaintată, care nu făceau față obligațiilor din cadrul unor unități militare. În majoritatea

²² Calculat în baza dărilor de seamă privind infrațiunile pentru anul 1827, fondul 3.

cazurilor evadările reușite erau săvârșite de către criminali extrem de periculoși, cu antecedente penale, pentru care paza alcătuită din militari invalizi nu prezenta un obstacol serios, cum a fost și cazul lui Ivan Volocikov, evadat în iarna anului 1826 de sub paza a patru ostași din detașamentul de invalizi din Hotin [4, d. 107, f. 63]. Unii dintre acești criminali au reușit să evadeze chiar și din închisori, ca, de exemplu, Alecu Cotruță, Mihai Mocan și Gheorghe Cojocari, care în noaptea de 20 spre 21 martie 1827 au fugit din închisoarea orășenească Tighina [4, d. 160, f. 28].

Starea de delăsare care domnea în aceste detașamente este demonstrată și de cazul evadării din închisoarea Chilieii a acuzatului Andrei Țurcan, care a fugit ziua-n amiaza mare în timpul plimbării prin curtea locului de detenție [Ibidem, f. 125]. Aceeași situație domina și în închisoarea din Tighina, de unde la 23 octombrie 1827 a avut loc o evadare simultană a 9 deținuți [Ibidem, f. 149].

O tentativă de rebeliune a avut loc în penitenciarul din Bălți, unde șeful poliției locale, locotenent-colonelul Iosif Tâskinu a anunțat arestațiilor, fără a explica, prevederile ordinului guvernatorului general al Novorossiei și Basarabiei din 3 aprilie 1836, prin care se interzicea eliberarea banilor pentru hrană în mână deținuților. Deținuții de confesiunea mozaică s-au conformat întru totul noilor reguli de alimentare, alegându-l pe Kelman Matus și însărcinându-i procurarea, la piață, a produselor alimentare. Alta a fost reacția deținuților creștini. În pofida faptului că deținutul Petru Popescu numit de către conducerea închisorii responsabil de procurarea produselor alimentare destinate creștinilor, care a cumpărat produsele la piață și le-a adus în închisoare, arestații, în semn de protest, au baricadat încăperea bucătăriei, interzicând bucătarilor prepararea hranei. Conducătorii răzvrătiților Iordache Moșanu, Ivan Zelman, Ion Muntean, Ion Mocan, Ion Buzdugan, Ignatie Țurcan, Mihailo Sapojnic, Fiodor Berendevici, Gheorghe Haritonov și Vasile Bodarev [Ibidem, f. 2 verso], la toate insistențele comandantului regimentului de vânători Podolia colonelul Gankevici și ale ofițerilor aceuiași regiment, maiorii Ignatiev și Bublic, de a se conforma ordinului, au răspuns că „...chiar dacă vor fi spânzurați, totuna nu vor renunța la banii primiți la mână pentru hrană” [Ibidem, f. 2]. Conflictul a fost aplanat în urma deplasării la fața locului a consilierului regional Nikitin, care le-a explicat deținuților prevederile noii proceduri, subliniind că măsura respectivă nu este îndreptată împotriva lor și are drept scop îmbunătățirea rației alimentare. Toți deținuții s-au conformat acestei decizii în afara de Gheorghe Țuțoman, care continua să insiste asupra primirii banilor la mână, pentru care faptă a și fost închis pentru câteva zile în carcera închisorii [Ibidem, f. 20 verso].

La 30 septembrie 1856 deținuții din închisoarea Akkerman, Constantin Vradii și Toma Țurcanu, au inițiat o revoltă în închisoare, în timpul căreia au fost răniți ușor soldatul Efim Rulev și șeful închisorii Biari [9, d. 1, f. 565], iar la 21 iulie 1856 a evadat de sub pază deținutul închisorii din Chișinău Timofei Pădurean, apoi la 12 august 1856 tot de acolo a evadat Gheorghe Verdeș [Ibidem, f. 569].

O trăsătură specifică a sistemului penitenciar din Basarabia în acea perioadă era numărul redus al efectivului însărcinat cu menținerea ordinii publice, dar și lipsa cvasitotală a călăilor și a specialiștilor în tortură. Basarabia dispunea de doar un călău profesionist, pe nume Ignatie Vorobiov, stabilit la Chișinău. Însă chiar și acest specialist într-un domeniu atât de rar a fost înlăturat de la îndeplinirea obligațiilor sale funcționale pentru relațiile suspecte cu haiducul Ursan. Fiind nevoie de un călău pentru pedepsirea ostașului de rând al regimentului 34 de vânători Vasile Tatianov, cu 61 de lovituri cu biciul, pentru omorul unei femei necunoscute, comandamentul regimentului a solicitat, pe data de 18 ianuarie 1824, guvernatorului guberniei Herson să trimită în Basarabia un călău. Drept urmare a acestei cereri, a fost trimis din Tiraspol la Chișinău un călău, pe nume Piotr Alexeev, care a și executat mai multe sentințe. În afară de Tatianov au mai fost pedepsiți cu 31 de lovituri cu biciul ostașii regimentului de infanterie Iakuțk, Klimov și Afanasief pentru că au jefuit locuitorul satului Buiucani Andrei Manta [2, D. 974]. Obiceiul de a împrumuta călăi din alte orașe ale Rusiei s-a dovedit a fi foarte costisitor și inefficient. Chișinăul avea nevoie stringentă de un călău propriu. După mai multe căutări, funcția de călău a acceptat s-o îndeplinească fostul deținut al închisorii din Chișinău Tudor Lungu. Pentru serviciile sale destul de specifice el era remunerat cu un salariu de 150 ruble asignate pe an [5, d. 87, f. 326 verso]. După ce, în toamna anului 1830, Tudor Ursu, din motive necunoscute, a încetat să îndeplinească funcția respectivă, Chișinăul iarăși a rămas fără călău. Pentru a redresa situația, la 9 decembrie 1830, pentru îndeplinirea funcției de călău a fost angajat Wojciech Vișnevsky, adus din Podolia unde se ocupa cu nimicirea câinilor vagabonzi [Ibidem, f. 395].

Cât privește pedepsele corporale, poliția utiliza lovituri cu biciul de-a lungul șirei spinării și cu cravașa – de-a curmezișul părții inferioare a corpului uman [Ibidem, f. 4]. Construcția instrumentelor de tortură și metodele de folosire a acestora constituiau un secret de stat, divulgarea lor fiind strict interzisă prin înaltul ordin secret din 22 septembrie 1832 [2, d. 1725, f. 1]. Pentru executarea pedepselor, în Rusia erau utilizate bice și gărbace, ambele cu o greutate de o livră, perfectate din curele din piele împletită [2, d. 2555, f. 2 verso]. Totuși, în primele decenii de ocupație rusă, în regiune se utilizau metode și instrumente de pedepsire tradiționale păstrate încă din perioada Principatului Moldovei. De exemplu, la 15 iulie 1831, comandantul batalionului serviciului interior al garnizoanei Chișinău, maiorul Bucinsky, raporta superiorilor

săi că în unitatea din subordinea sa lipsesc bare singulare și duble de fier pentru imobilizarea deținuților, din care cauză existau posibilități de evadare în timpul transportării [5, d. 117, f. 215]. Pentru a lichida insuficiența de bare, în subunitățile de invalizi ale batalionului din Chișinău, Bălți, Hotin, Bender, Akkerman și Ismail era necesar de procurat minimum 8 perechi [Ibidem, f. 216]. În Chișinău au fost fabricate și procurate pentru sus-numitul batalion 24 de bare, prețul uneia fiind de 3 ruble și 20 copeici asigurate [Ibidem, f. 217]. Unealta cea mai răspândită pentru pedepsirea corporală rămânea a fi obișnuitul bici pentru mânărea cailor, poliția locală neavând nici cea mai mică închipuire cum arată un bici și gârbaci autorizat. Abia în vara anului 1836 în Chișinău a fost expediată schema pentru confecționarea unui bici și a unui gârbaci [2, d. 2556, f. 5].

E de menționat faptul că în organele de poliție și în penitenciarele din regiune s-a creat o situație critică din cauza lipsei instrumentelor de tortură și imobilizare a deținuților [51, p. 197]. În anul 1831 închisoarea din Ismail în general nu dispunea de cătușe de fier, de model stabilit, utilizând, în caz de necesitate, curelele din harnașamentul cailor [5, d. 111, f. 623]. Pentru a completa lipsa respectivului instrumentar de tortură, poliția locală s-a adresat cu o solicitare către Camera de Stat din Basarabia, solicitând o sumă de bani pentru procurarea a 10 perechi de cătușe de fier la un preț de 4 ruble și 30 de copeici perechea, inclusiv pentru transportarea lor în Ismail [Ibidem, f. 624]. Măsurile paliative întreprinse de autorități nu au contribuit la soluționarea problemei privind deficitul instrumentelor de tortură și imobilizare, chit că din cauza uzurii frecvente ele foarte ușor se deteriorau și nu satisfăceau cerințelor regulamentare.

Dar nici cele 10 perechi de cătușe procurate pentru închisoarea din Ismail nu ajungeau pentru toți deținuții transportați din închisoare la judecătorie pentru interogatoare, deoarece cea mai mare parte era întrebuințată la încătușarea celor condamnați pentru crime deosebit de grave. Pentru ceilalți deținuți erau folosite mai puține perechi de cătușe, care erau în permanență schimbate de la o persoană la alta, fapt ce a determinat uzura lor timpurie. Ca urmare, la 24 ianuarie 1835, poliția din localitate se adresează guvernatorului Basarabiei cu rugămintea de a se aloca din bugetul regional 176 ruble asigurate pentru procurarea suplimentară a încă 20 de perechi de cătușe de fier pentru picioare, procurarea fiind încredințată antreprenorului oficial al poliției Mendel Bronștein [5, d. 200, f. 73]. O situație similară s-a creat și în penitenciarul din Akkerman, unde rângha de fier și cele 5 lacăte folosite frecvent pentru încătușarea deținuților necesitau reparații în sumă de 25 ruble [Ibidem, f. 53].

Asemănătoare era situația și în penitenciarul din Chișinău. Din cauza folosirii frecvente a arestaților încătușați la lucrări publice, 25 perechi de cătușe se deterioraseră definitiv. Conform raportului prezentat de către șeful închisorii, Mihailov, pe numele șefului de poliție din oraș,

reparația capitală a acestor cătușe necesita procurarea a 105 de piulițe și a 125 de inele metalice la un preț de 7 copeici de argint fiecare. Licitația publică privind fabricarea piulițelor și inelelor, precum și reparația cătușelor, a fost câștigată de către fierarul din localitate, Nicolae Kozernov, care a încasat, din tranzacție, 170 ruble 50 copeici de argint [5, d. 376, f. 169 verso]. Cu 17 ruble de argint s-a pricopsit și fierarul Koltevici din Cahul pentru încătușarea, descătușarea deținuților și reparația cătușelor deteriorate [5, d. 386, f. 79].

Către anul 1840, în organele de poliție lipseau 22 de bice, ceea ce periclita într-o oarecare măsură procesul „educațional” al condamnaților. Pentru a soluționa radical și definitiv problema respectivă, autoritățile locale au comandat lăcătușului din Chișinău Vasile Băț să confecționeze 2 bicuri, 15 vârfuri de bici, 2 legătoare de mână, 3 legătoare de picioare, potrivit prețurilor existente pe piață, și anume: un bici – 16 ruble, vârful biciului – 1 rublă, cureaua de gât – 10 ruble, cureaua (legătura) de corp – 5 ruble asigurate [5, d. 343, f. 193 verso]. Tot atunci, poliția din Hotin a mai procurat, din banii alocați din veniturile orașului, 12 perechi de cătușe de picioare, cu lacăt pentru efectuarea de către deținuți a lucrărilor de interes public în raza localității [Ibidem, f. 691], iar cea din Soroca, prin intermediul antreprenorului Bronștein – 15 perechi de cătușe de picioare și 7 perechi de cătușe de mâini [5, d. 676, f. 734].

Sistemul penitenciar din Rusia era axat nu doar pe pedepsirea condamnatului, dar și pe un sistem de măsuri îndreptate spre reeducarea deținuților în spirit religios. Din obligațiunile funcționale ale comandanților companiilor de arest, unde își ispășeau pedeapsa deținuții, făcea parte și instruirea deținuților în scopul însușirii unei meserii, prestării serviciilor în folosul comunității, cum ar fi îmbunătățirea infrastructurii orășenești. Persoanele care demonstau o atitudine conștiincioasă față de reeducarea lor erau transferate în echipe speciale cu un regim de detenție mai blând, fiind recompensate prin îmbunătățirea condițiilor de detenție [2, d. 6768, f. 136]. Conform regulamentelor, deținuții erau antrenați la lucrări în gospodării particulare în grupuri mici, ceea ce nu permitea supravegherea lor strictă, asigurându-le astfel condiții de evadare. Însă, în pofida speranțelor guvernului de a fi reeducați persoanele condamnate, acestea, profitând de paza precară în timpul lucrărilor, evadau de sub arest. Mai mult decât atât, niciunul dintre toți deținuții garnizoanei Chișinău nu a fost reeducat. În atare condiții, guvernatorul Basarabiei a intensificat paza, fiecare grup de deținuți fiind supravegheat la lucrările în folosul comunității de un ofițer și câțiva gardieni [51, p. 196].

În felul acesta, toate tentativele de a reeduca persoanele condamnate și aflate sub arest au eșuat, acest fapt fiind confirmat și de datele statistice. Astfel, în anul 1850 în Chișinău se aflau sub arest 117 persoane, dintre care s-au corectat și au fost eliberate 17. Șapte din cei arestați nu doar că nu au dorit să se corecteze, dar au și evadat din închisoare, agravând considerabil

situația lor în raport cu statul. În anul următor, numărul deținuților a fost completat cu 23 de persoane, 17 arestați au fost eliberați și 5 au evadat. În anul 1852 numărul deținuților din închisoarea Chișinău era de 111 persoane, dintre care 10 s-au reeducat și au fost eliberate, iar 8 persoane au evadat. În fiecare an numărul persoanelor incorigibile și al celor evadați înregistra o continuă crește. În anul 1853, din numărul total de 135 de persoane condamnate la diferite termene de detenție în or. Chișinău s-au corectat și au fost eliberate 14 persoane, 8 deținuți au evadat și unul a fost deportat în Siberia [2, d. 6768, f. 134]. Situația s-a repetat și în anul următor, 1854, când, din numărul total de 116 de deținuți au fost eliberați 20, în schimb au evadat din închisoare 11 persoane și încă 43 au fost deportate în Siberia, ceea ce demonstra neputința autorităților penitenciare de a contribui la ameliorarea situației. Reeducarea deținuților a înregistrat succese ceva mai bune în anul 1855, când din cei 127 de condamnați au fost eliberați 47, pentru comportament exemplar, doar unul a fost trimis în Siberia, iar 17 au evadat. Satisfacerea autorităților fuseseră însă de scurtă durată, deoarece în anul următor, 1856, din cei 145 de deținuți s-au corectat și au fost eliberați numai 8, în timp ce 23 de deținuți au evadat și alți 7 au fost deportați în Siberia. Dinamica negativă s-a menținut și în anul 1857, când, din numărul record de condamnați, 201, s-au corectat doar 2 persoane [Ibidem, f. 134 verso], au evadat 58 și au fost deportate în Siberia 17 persoane. În anul 1858, din 179 de condamnați, 18 au fost eliberați, 28 deportați în Siberia și 37 au evadat [Ibidem, f. 135]. Dinamica acestui proces poate fi observată din următorul tabel:

Tabelul 5.2. Dinamica fluctuației arestanților din Basarabia²³

Anul	Numărul arestanților	Eliberați	%	Expulzați în Siberia	%	Evadați	%
1850	117	17	14,5	-	-	7	6,0
1851	109	17	15,5	-	-	5	4,58
1852	111	10	9,0	-	-	8	7,2
1853	135	14	10,3	1	0,74	8	5,9
1854	116	20	17,2	43	37,0	11	9,48
1855	127	43	33,8	1	0,78	17	13,3
1856	145	8	5,5	7	4,8	23	15,8
1857	201	2	1	17	8,45	58	28,8
1858	179	18	10	28	15,6	37	20,6

²³Tabelul a fost alcătuit de către autor în baza materialului documentar din dosare: ANRM, F. 2, inv. 1, d. 676, 6768.

ÎN TOTAL	1240	149	12,0	97	7,8	174	14,0
---------------------	------	-----	------	----	-----	-----	------

Din tabelul respectiv se poate observa că, în pofida unor fluctuații, procentul celor care au trecut procedura de corectare era în continuă scădere, constituind aproximativ a zecea parte din numărul total al deținuților. Pe de altă parte, numărul persoanelor incorigibile care au evadat și a celor deportate în Siberia alcătuiau a cincea parte din totalul condamnaților. În cazul în care condamnații nu reușeau să treacă cu bine procedura de reeducare, ei erau supuși unor metode de educație tradiționale, cu folosirea forței fizice și a torturii.

Cu trecerea timpului, numărul deținuților s-a mărit, ceea ce impunea mărirea numărului efectivului implicat în serviciul de garnizoană. În anul 1831 în închisoarea din Akkerman erau întemnițate 15 persoane, toate condamnate pentru furtul animalelor, cu excepția lui Nazar Sorocinski și a soției sale, Efrosinia Sorocinski, care au fost arestați pentru evadare din Siberia [8, d. 447, f. 2-3 verso]; în închisoarea din Bălți – 7, majoritatea arestați pentru furt [Ibidem, f. 8]; în cea din Hotin – 12 persoane deținute [Ibidem, f. 14]. În anul 1832, numai în cetatea Ismailului erau ținute sub arest 269 de persoane [2, d. 1786, f. 7]. Important pare a fi faptul că an de an numărul celor care erau ținuți sub arest pe diferite motive înregistra o continuă creștere. Situația poate fi înțeleasă nu din punctul de vedere al manifestărilor criminale în rândurile populației băștinașe, ci mai mult din dorința autorităților locale de a-și demonstra zelul lor funcționăresc în ochii șefilor mai mari.

Imaginea completă privind numărul infractorilor în perioada anilor 1828-1832 poate fi demonstrată cu ajutorul informațiilor din tabelul generalizator ce urmează:

Tabelul 5.3 Situația criminogenă din Basarabia²⁴

Anul		Sacrilegiu	Jaf	Omucidere	Sinucidere	Furt peste 100 rub.	Furt până la 100 rub.	Mut ilare	Vinderea băuturilor spirtoase	Incedie re	Vagabondaj	Altele	În total
1828	C	1	26	3	-	91	70	-	4	2	23	100	322
	S	1	41	16	-	39	17	-	-	2	9	20	145
	E	13	66	13	-	97	75	-	1	5	8	178	456
1829	C	-	27	1	7	78	25	-	2	-	20	94	255
	S	-	6	1	-	12	8	-	-	1	11	11	50
	E	-	12	3	-	62	95	-	-	2	3	159	336
1830	C	2	28	10	3	108	17	-	3	-	40	75	286
	S	-	5	2	-	19	11	-	-	1	-	12	50
	E	1	12	19	-	99	36	-	2	-	7	164	340

²⁴ Tabelul este alcătuit de către autor în urma procesării datelor din: ANRM, F. 2, inv. 1, f. 1887, f. 51-59.

1831	C	-	16	6	5	157	38	-	1	3	29	84	339
	S	2	5	2	-	317	10	-	-	-	12	21	69
	E	2	10	9	-	70	32	-	1	-	4	135	263
1832	C	3	14	3	11	108	55	-	1	-	47	162	434
	S	1	3	8	4	23	11	-	-	-	2	27	79
	E	4	2	1	5	74	24	-	-	-	26	319	455
TOTAL	C	6	111	23	28	542	205	-	11	6	258	515	1705
	S	4	60	29	4	110	57	-	-	4	34	85	387
	E	20	102	45	5	402	262	-	4	7	48	953	1848

(C – condamnați, S – suspectați în săvârșirea crimelor, E - eliberați)

Prezintă interes și statistica privind termenii aflării în detenție din anul 1840.

Tabelul 5.4 Termenii aflării în detenție²⁵

Denumirea crimei	Nr. arestațiilor	Termenul aflării de mai puțin de 1 an	Termenul aflării de mai mult de 1 an
Sacrilegiu	2	2	-
Tăinuirea infractorilor	5	5	-
Eliberarea condamnaților	1	-	1
Fuga de la locul de trai	21	19	2
Omucidere	18	10	8
Sinucidere	1	1	-
Viol	2	1	1
Obținerea ilegală a funcției	2	1	1
Beție	1	1	-
Falsificarea monedei	10	9	1
Falsificarea permisului de ședere	14	8	6
Vagabondaj	62	50	12
Întreținerea speluncii	7	6	6
Comerț neautorizat	5	4	1
Incest	1	1	-
Desfrâu	4	3	1
Corupere minorilor	1	1	-

²⁵ Tabelul este alcătuit de către autor în urma procesării datelor din: ANRM, F. 38, inv. 1, d. 535, f. 1-6 verso.

Tâlhărie	2	1	1
Jaf	40	28	12
Furt	271	230	41
Escrocherie	16	14	2
Falsificarea documentelor	1	1	-
În total	487	395	92

Din tabelul respectiv putem observa că cea mai mare parte a arestaților erau pedepsiți cu închisoare pe un termen mic, mai puțin de un an (81,1%), fapt ce denotă gravitatea scăzută a infracțiunilor pentru care ei erau condamnați. Pedepsa aplicată purta mai mult un caracter de sperietoare pentru populație, decât unul corectiv pentru persoana condamnată. În majoritatea cazurilor, persoanelor condamnate le putea fi aplicată o pedeapsă administrativă și nu una penală.

5.3. Formarea și responsabilitățile Societății Epitropice a Închisorilor

Gestionarea penitenciarilor în Imperiul Rus era un lucru complicat, dublat de mai multe instituții private și de stat. Primul care a atras atenția asupra imperfecțiunii acestui sistem a fost Alexandru I, care sub influența ideilor iluministe din secolul al XVIII-lea a instituit în anul 1819 la Sankt Petersburg Societatea Epitropică a Închisorilor, cu un pronunțat caracter filantropic. De gestionarea închisorilor se ocupau unele comitete speciale teritoriale ale societății, alcătuite din reprezentanți ai societății civile și ai administrației de stat. Un asemenea comitet a fost înființat și în Basarabia. Printre problemele cele mai vitale cu care s-a confruntat comitetul era aprovizionarea deținuților cu echipament, produse alimentare și gestionarea financiară a locurilor de detenție. În principal, ele se ocupau de problemele logistice și de gospodărie. De exemplu, în anul 1834 comitetul a semnat un contract pentru echiparea deținuților cu antreprenorul din Kamenet-Podolsk, Bronștein, care a livrat organelor penitenciare îmbrăcăminte în sumă de 5.234 ruble 70 copeici [5, d. 200, f. 913]. Comitetul respectiv s-a implicat mult și în îmbunătățirea condițiilor din penitenciarul din Leova. Printre problemele cu care se confrunta închisoarea din această localitate de pe malul Prutului în iarna anului 1835 era și cea legată de curățirea hogeacurilor. Exploatarea la maximum pe timp de iarnă a sobelor existente în închisoare a avut drept consecință înfundarea celor 7 hogeacuri și necesitatea de a le curăța. Deficitul coșarilor în localitate a creat condiții favorabile pentru dictarea prețurilor la serviciile prestate, fiind cerute 20 copeici pentru curățirea fiecărui hogeac o dată pe săptămână, pe parcursul întregului an [Ibidem, f. 48], ceea ce ar însemna 74 ruble 20 copeici. Șeful poliției din localitate considera

prețul respectiv mult prea exagerat și a propus ca coșurile să fie curățite numai iarna, cu excepția bucătăriei și băii, fapt ce ar fi condiționat reducerea prețului final. Condițiile propuse de autorități au fost respinse de către coșari, comitetul și autoritățile locale fiind impuse să accepte prețul coșarilor [Ibidem, f. 490 verso]. În mod similar s-a procedat la 9 februarie 1835, când, pentru procurarea tacâmurilor destinate deținuților aceleiași închisori, a fost alocată suma de 275 ruble 50 copeici [5, d. 201, f. 304]. O situația destul de încordată s-a creat și în închisoarea din Akkerman, unde, datorită extinderii penitenciarului, a crescut și numărul deținuților bolnavi, atingând cifra de 40 de persoane. La 29 ianuarie 1835, autoritățile locale raportau guvernatorului civil al Basarabiei că lazaretul închisorii dispunea de doar 20 de complete de lenjerii de pat, dar și acela parțial inutilizabile din cauza uzurii [Ibidem, f. 314]. Pentru a satisface nevoile infirmeriei era necesar de a procura suplimentar 30 de saltele și 30 de perne, prețul cărora se ridica la cifra de 155 ruble 85 copeici, bani alocați din bugetul regional [Ibidem, f. 314 verso].

Pe lângă activitatea de rutină, comitetul basarabean se implica activ și în îmbunătățirea gestionării penitenciarilor în urma depistării unor abateri regulamentare pe timpul desfășurării controalelor inopinate. Așadar, la 16 iunie 1842 comisia specială a comitetului din Chișinău, în frunte cu trezorerul comitetului, comerciantul Iacov Boncev, a controlat activitatea financiară a foștilor șefi ai penitenciarului din Chișinău, Sukin și Godlevski, pentru anul 1836. Pe parcursul investigațiilor s-a constatat că întocmirea dărilor de seamă zilnice și lunare și acordarea rației alimentare deținuților se efectua cu grave abateri de la regulament, fără control din partea organelor de poliție, ceea ce a condiționat creșterea nejustificată a sumei alocate de către comitetul respectiv pentru alimentare [5, d. 383, f. 270 verso]. Comisia nu a reușit să stabilească dacă aceste delapidări au fost făcute intenționat sau au fost cauzate de incompetența și nepăsarea persoanelor cu funcții de conducere. Controlul totuși nu a fost în zadar, deoarece comitetul a înaintat unele propuneri acceptate de către autoritățile regionale, îndreptate spre îmbunătățirea evidenței și documentației din toate penitenciarele din Basarabia. Ele se reduceau la următoarele:

1. Întocmirea de către șefii închisorilor a tabelelor privind situația zilnică și lunară a deținuților, cu remiterea documentului pe adresa poliției locale și a unei copii pe adresa Comitetului;
2. Confruntarea lunară a sumelor cheltuite de penitenciare pentru rația alimentară cu trezoreria Comitetului [Ibidem, f. 171 verso];
3. Confirmarea sumelor cheltuite prin semnăturile beneficiarilor;
4. Întocmirea în toate penitenciarele a unui tabel nominal al deținuților;

5. Scoaterea de la evidență și excluderea din tabelul nominal a deținuților transportați pe etape, din momentul primirii dispozițiunii de transfer și punerii lor la rația alimentară a unităților de convoi [Ibidem, f. 273].

Se pare că la capitolul lacune penitenciarul din Chișinău deținea întâietatea printre toate penitenciarele. Apariția pe străzile capitalei a deținuților zdrențuroși, îmbrăcați în haine rupte, de sub care se vedea trupul gol al oamenilor a provocat indignarea orășenilor, despre acest fapt aflând și guvernatorul. Situația cu echipamentul deținuților era cu atât mai revoltătoare, cu cât în vara anului 1841 închisoarea din Chișinău a primit pentru arestanți 200 de caftane, 200 de cămeși, 200 de perechi de pantaloni, 150 perechi de obiele, 15 cușme, 15 cămeși femeiești și 15 cușme pentru dame [Ibidem, f. 141 verso], iar în luna mai 1842 șeful penitenciarului cerea suplimentar procurarea a încă 300 de caftane, 300 de cămeși, 300 de pantaloni, 150 de perechi de obiele, 25 de cușme, 30 de fuste și 30 de cămeși pentru femei [Ibidem, f. 140 verso]. În penitenciar a fost trimisă comisia de control, care a constatat existența unor mari nereguli, de data aceasta în domeniul echipamentului. Comisia a constatat că, în pofida asigurării instituției cu echipament, el nu era distribuit în deplină măsură deținuților, sau dacă era distribuit, atunci vechi și uzat și nu cel nou-primit. Chestionându-i pe toți arestanții din închisoare, comisia a descoperit că la momentul controlului, deținuții dispuneau numai de 28 de perechi de pantaloni și de 77 de caftane, dintre care noi – 35, vechi, dar încă bune – 26, uzate complet – 16, fără a preciza care dintre ele erau distribuite din depozitul închisorii și care constituiau proprietatea arestanților. În urma cercetărilor s-a constatat că, în realitate, deținuții au primit din depozitul penitenciarului următorul echipament: caftane – 55 de bucăți, cămeși – 35 de bucăți, pantaloni – 39 de perechi, fuste – 1, iar în registrul de distribuire a echipamentului era notat că deținuților le-au fost repartizate: caftane – 84 de bucăți, cămeși – 87 de bucăți, pantaloni – 84 de perechi, obiele – 111 perechi, ciupici – 8 perechi, fuste – 5 bucăți, cămeși de dame – 5 bucăți. Pentru a îndestula toți arestanții erau necesare - 66 de caftane, 83 de cămeși, 73 de perechi de pantaloni [Ibidem, f. 144]. Totodată, în depozit au fost găsite: caftane – 77 de bucăți, cămeși – 121 de bucăți, pantaloni – 157 de perechi, obiele – 111 perechi, cușme – 3 bucăți, fuste – 6 bucăți, cămeși de dame – 5 bucăți. Incompletul alcătuia: caftane – 68 de bucăți, cămeși – 166 de bucăți, pantaloni – 133 de perechi, obiele – 150 de perechi, cușme – 15, fuste – 14, cămeși de dame – 15 [Ibidem, f. 146]. Este ușor de presupus că echipamentul tănuț era vândut de către conducerea penitenciarului.

Schema de însușire a banilor din contul echipamentului primit, dar nerepartizat deținuților, a fost realizată cu succes și de șeful închisorii din Ismail, locotenent-colonelul Sadikov. Controlul inopinat al închisorii a descoperit lipsa echipamentului: cojoace – 5 bucăți, cămeși –

11 bucăți, pantaloni – 25 de bucăți, șalvari – 5 bucăți, șorți – 2 bucăți, basmale – 1 bucată, obiele – 29 de perechi, ciupici – 5 perechi, mănuși – 9 perechi, lăcate – 2 bucăți – în sumă totală de 48 ruble 3 copeici de argint. Pedepsa colonelului a constatat în transferarea sa în funcția de șef poliție în orașul Vasilkovo, guvernământul Kiev [Ibidem, f. 1034].

Tensionată era situația cu echipamentul și în alte închisori, problema fiind în centrul atenției Comitetului regional al Societății Epitropice a Închisorilor. În luna iulie 1842 penitenciarului din Orhei i-a fost alocată suma de 161 ruble 82 copeici de argint pentru procurarea echipamentului necesar deținuților bolnavi, și anume: paturi – 6 bucăți, măsuțe – 6 bucăți, scuiptoare – 6 bucăți, halate de vară – 6 bucăți, halate de iarnă – 6 bucăți, ciorapi de vară – 12 perechi, fețe de perne – 6 bucăți, prostiri de vară – 12 bucăți, prostiri de iarnă – 6 bucăți, penitenciarului din Ismail: cămeși – 100 de bucăți, cojoace – 50 de bucăți, caftane – 100 de bucăți, pantaloni – 100 de perechi, mănuși – 100 de perechi, obiele – 70 de perechi [Ibidem, f. 1430], penitenciarului din Bălți în scopuri similare, i-a fost alocată suma de 583 ruble 64 copeici de argint [Ibidem, f. 415].

Merită totuși să menționăm că nu toate deciziile comitetului aveau un efect benefic asupra sistemului penitenciar. Una dintre propunerile greșite, înaintate de către comitet și aprobată de guvernatorul militar al Basarabiei, prevedea asigurarea autofinanțării parțiale a închisorilor, prin folosirea deținuților nu doar la munci în folosul comunității, ci și contra plată la munci în folosul persoanelor particulare. Prima care a profitat de aceasta înlesnire a fost administrația penitenciarului din Cahul, care a început destul de intensiv să utilizeze forța ieftină de muncă a deținuților la lucrări private dat fiind că efectivul corpului de gardă din localitate cu greu făcea față pazei deținuților îndreptați la lucrări publice. În Cahul situația se complica și din cauza faptului că din cei 50 de ostași-santinele, de care dispunea poliția locală, în serviciu se aflau numai 32, ceilalți 18 militari lipseau de la serviciu, din motive întemeiate. În mare parte, gardienii erau îndreptați la paza arestanților, la lucrări de construcție a cazărmei din Cahul, iar 19 deținuți care efectuau lucrări particulare erau supravegheați de doar 3 santinele, ceea ce era foarte puțin [5, d. 343, f. 343]. De situația creată a profitat pe deplin deținutul Simion Șcerbac, condamnat pentru furt și vagabondaj, care pe 8 iunie 1840 a fugit de la locul lucrărilor, evadând de sub arest [Ibidem, f. 342].

Devenea tot mai clar că Comitetul regional al Societății filantropice a devenit o structură organizatorică inefficientă. Dependența financiară față de organele de stat, lipsa posibilităților de a promova și realiza hotărârile adoptate – toate acestea prezentau o manifestare a incapacității Comitetului de a realiza scopurile urmărite. Rezolvarea unor probleme banale dura ani de zile, fără ca scopul final să fie atins și problema rezolvată. Un caz simplu de depozitare a

medicamentelor pentru penitenciarul din Chișinău s-a transformat într-o problemă majoră, care a rămas nesoluționată timp de doi ani. În vara anului 1849, Guvernul regional din Basarabia s-a adresat către Societatea filantropică cu cererea de a transfera medicamentele închisorii din Chișinău din depozitul farmaciei spitalului orășenesc, unde ele se aflau la păstrare, în depozitul penitenciarului, iar în caz că nu se va găsi o încăpere adecvată la închisoare, să se procure un dulap special pentru medicamente cu amplasarea lui în depozitul spitalului. La 14 iulie 1849 Comitetul raportează cărmuirii regionale că în incinta închisorii nu este un loc adecvat pentru depozitarea medicamentelor [4, d. 998, f. 1]. Situația a rămas neschimbată timp de doi ani, până când din Farmacia de Stat din Kiev a sosit un nou transport cu medicamente pentru închisoarea din Chișinău. Un nou val de corespondență între Comitetul filantropic și reprezentanții cărmuirii locale privind depozitarea medicamentelor a deschis ultimului ochii că Comitetul este incapabil să rezolve problema dată. La 8 iunie 1851, Guvernul regional, prin intermediul Direcției medicale, a dat ordin ca aceste medicamente să fie în continuare păstrate în depozitul spitalului orășenesc, Comitetul urmând să achite sumă de 107 ruble și 45 copeici de argint pentru serviciile asumate pe parcursul acelor ani [Ibidem, f. 4 verso].

Cu trecerea timpului, caracterul filantropic al Societății a început să se diminueze, organele de stat asumându-și conducerea comitetelor respective, ceea ce impunea reformarea radicală a Societății. Lucrările de elaborare a noului statut al Societății au început în anul 1850, iar la 7 noiembrie 1851, prin ucazul imperial al lui Nicolai I și prin decizia Senatului, statutul urma să fie aprobat. Societatea avea ca scop îmbunătățirea stării fizice și morale a deținuților în locurile de detenție, gestionând în acest scop toate fluxurile financiare provenite de la guvern și din donații particulare. Societatea asigura promovarea unui regim intern unic, în conformitate cu spiritul umanității, dislocarea corectă a deținuților, în corespundere cu normele sanitaro-igienice, alimentația corectă, menținerea și reparația fondului locativ, tratamentul medical, vestimentația, menținerea și construcția noilor penitenciare.

La nivel central, Societatea era gestionată de un consiliu condus de către președinte, desemnat în funcția respectivă prin înaltul decret al Împăratului. Societatea avea în componență două structuri – comitetul masculin și departamentul feminin [2, d. 5729, f. 1-2 verso]. Finanțarea activității Societății era dublă – de stat și privată. Din bugetul de stat erau alocate sume care acopereau cheltuielile pentru alimentația, sănătatea arestaților, vestimentația și serviciile comunale (încălzirea și iluminarea închisorii). Donațiile private erau îndreptate pentru îmbunătățirea condițiilor de detenție [Ibidem, f. 6].

Spre deosebire de alte regiuni ale Imperiului, constituirea filialei regionale și a celor ținutale a Societății din Basarabia a avut unele particularități distincte. În primul rând, aceasta se

referă la procesul de constituire a Societății, care a fost inițiată la nivel local și abia după aceasta s-a instituit la nivel regional. Printre primele a apărut sucursala Societății din ținutul Ismail, formată la 5 mai 1852, din componența căreia făceau parte președintele judecătoriei comerciale ținutale Mitkov, inspectorul carantinei Arvanitaki, procurorul ținutal Vișnevski [Ibidem, f. 46]. Sucursala din Orhei a fost inaugurată la 19 iunie 1852, în cadrul ședinței de deschidere, la care au participat procurorul ținutal, consilierul titular Andrei Kudreakov, protopopul Simion Baltaga, consilierul titular Ivan Kanskii, judecătorul judecătoriei ținutale Mihail Ralli, primarul Chișinăului Kirill Mikle, moșierii din partea locului Pavel Kohanovski, Egor Feodosiu, Victor Lazo și Ion Russo [Ibidem, f. 3-3 verso]. Comitetul Societății din ținutul Cahul a fost format la 7 octombrie 1852 [Ibidem, f. 48], iar cel din Chișinău la 13 octombrie 1853. Nu dispunem de date ce ar ilustra constituirea filialelor în celelalte ținuturi, însă nu încapă nicio îndoială că spre sfârșitul anului 1853 ele au fost formate peste tot.

Mult mai complicată era problema constituirii Comitetului regional, acutizată din cauza lipsei de cadre competente. Conform § 4 și § 5 ale regulamentului privind activitatea Societății, funcția de președinte era atribuită guvernatorilor, în cazul de față fiind vorba de persoana guvernatorului militar al Basarabiei general-locotenentul Pavel Fiodorov. Aflat la Odesa, în interimatul funcției de guvernator general a Novorosiei și Basarabiei, generalul a refuzat să ocupe postul vacant, înaintând la candidatura respectivă pe viceguvernatorul Basarabiei Piotr Proteikinski, originar din orașul Perm [Ibidem, f. 22 verso]. La scurt timp P. Proteikinski a fost rechemat din funcție și transferat la alt serviciu, funcția de președinte al Comitetului rămânând vacantă până la numirea unui nou viceguvernator, în persoana lui Nicolai Nașciokin, la fel originar din Perm, fost militar de carieră. Tergiversarea constituirii Comitetului regional a fost cauzată și de procedura alegerii candidaților la funcția de membri permanenți. Inițial, printre cei propuși figura și candidatura directorului școlilor din Basarabia Ivan Nelidov, fost ofițer de gardă. Originar din regiunea Smolensk, era cunoscut în Basarabia ca persecutor al elementului autohton din învățământ. Un caz tipic, care îl caracterizează pe acest „pedagog”, a avut loc la 27 iunie 1842. Fiind o persoană arogantă, I. Nelidov, la sugestiile unor profesori din cadrul gimnaziului regional din Chișinău, a creat a atmosferă insuportabilă elevilor băștinași, cum era cazul elevului clasei a V-a Dimitrie Baltaga, descendent din familia clucerului Constantin Baltaga, căruia i-a interzis întâlnirile cu părinții, muștrându-l pentru reușita slabă la învățătură, chiar excluzându-l pentru o săptămână din gimnaziu. Culmea persecuțiilor s-a produs la 26 iunie 1842, când directorul l-a învinuit în public și injust de furt [2, d. 4017, f. 52]. A doua zi, observându-l pe elev, I. Nelidov s-a adresat asistenței cu următoarele cuvinte jignitoare: „... pentru ce a mai venit acest moldovean să ne stingherească?!” și, adresându-se către boierul

Catargi, episcopul instituției, a mai adăugat: „... ce mai vrea acest elev de la mine, doar este din moldovenii dumneavoastră”. În criză de nervi, nefiind în stare să-și stăpânească emoțiile provocate de batjocorire, D. Baltaga pe neașteptate pentru toți l-a lovit cu pumnul în față pe I. Nelidov [Ibidem, f. 59]. Elevul a fost imediat arestat și în urma unei judecăți a fost condamnat la lovituri cu nuiele în fața elevilor, fiind trimis ca ostaș de rând în Corpul independent armat Orenburg, cu interzicerea promovării la grade pe termen de 10 ani [Ibidem, f. 65]. La expirarea termenului, D. Baltaga și-a făcut o frumoasă carieră militară, luptând în Caucaz și în războiul Crimeii [57, p. 41], retrăgându-se în anul 1859 din serviciul militar în grad de ștab-căpitan, după care a revenit în Basarabia [58, p. 105]. Atitudinea ostilă manifestată de către I. Nelidov față de moldoveni era bine cunoscută de nobilimea autohtonă, care a blocat înaintarea candidaturii lui în Comitet.

După un an de tergiversări, la 20 decembrie 1853 Împăratul Nicolai I a aprobat componența finală a Societății Epitropice a Închisorilor din Basarabia, în frunte cu viceguvernatorul civil Nicolai Nașciokin și vicepreședintele Balș, boier. Membrii Comitetului au devenit: șeful Camerei activelor statului, general-maiorul (r) Piotr Butenev; președintele Judecătoriei civile din Basarabia, consilierul titular Dimitrie Russo; șeful biroului cadastral, spătarul Andrei Donici; judecătorul Judecătoriei moravurilor, colonelul (r) Ivan Ketriț; administratorul gimnaziilor din Chișinău, ștab-rotmistrul (r) Ion Ralli; medicul Direcției sănătate Schmidt; judecătorul Judecătoriei ținutale Orhei-Chișinău, ștab-rotmistrul (r), Mihail Ralli; moșierul Râșcanu și negustorul breslei a doua Afanasie Petrov [2, d. 5729, f. 152 verso].

Departamentul feminin era compus din președinte – Smaragda Krupenskii și membrii: Varvara Raspopov, Ana Ralli, Elizaveta Ralli, Tereza Schmidt, Eleonora Șpakovski, Zinovia Botezatu și Olga Ralli [Ibidem, f. 154].

Din analiza componenței nominale a Comitetului regional al Societății Epitropice a Închisorilor reiese și cea de-a doua particularitate a acestui organ administrativ, și anume: caracterul său preponderent național. Din 11 persoane, care alcătuiau comitetul bărbătesc, 6 erau români basarabeni, ceea ce constituia 54% din numărul total de membrii. Dacă ținem cont că din 5 membri alolingvi unul era de origine germană și unul polonez (I. Ketriț), atunci ponderea elementului rus scade până la 27%. Și mai accentuată era situația în cadrul departamentului femeiesc, unde 5 din 8 membri (62%) erau române.

Una dintre cele mai acute probleme cu care s-a confruntat din start Comitetul era îmbunătățirea situației materiale a penitenciarilor din Basarabia, aflate într-o stare de degradare avansată. În anul 1854 pentru reparația lor autoritățile au alocat 245 ruble de argint, ceea ce chiar dacă nu a schimbat radical starea de lucruri existentă, atunci într-o oarecare măsură a

îmbunătățit-o. Conștientizarea faptului că măsurile paliative adoptate de conducerea Basarabiei la sugestiile Societății nu schimbă radical situația a dat naștere unui proiect grandios de construcție a mai multor închisori noi. Prima din acest șir era închisoarea din Orhei, prevăzută pentru primirea sub acoperișul ei a 75 de arestanți. La 11 septembrie 1854 devizul de cheltuieli în sumă de 58473 ruble a fost întărit de către Nicolae I [2, d. 6048, f. 1 verso], însă din cauza restricțiilor economice impuse de războiul Crimeii din 1853 – 1856 suma respectivă urma să fie alocată în două tranșe a câte 3 ani fiecare, începând cu anul 1856 (1856-59, 1859-62), achitată fiind din bugetul regional [Ibidem, f. 8 verso]. Cel de-al doilea proiect prevedea construcția unei închisori noi la Cahul contra unei sume de 33582 ruble și 69 copeici [2, d. 6349, f. 1]. Totodată, planul prevedea și reconstrucția încăperilor amplasate pe etape unde erau opriți arestanții în timpul transferului lor dintr-o închisoare în alta. În total, în Basarabia existau 56 astfel de încăperi cu caracter penitenciar, 16 dintre care către anii 1854 au fost reconstruite [2, 6348, f. 4 verso]. Războiul a dejucat reconstrucția clădirilor abandonate, nefiind reluată niciodată.

Vecinătatea Basarabiei, în special a ținuturilor sale sudice cu teatrul operațiunilor militare, iminenta debarcare a aliaților anglo-franco-italo-otomani pe litoralul rusesc afecta și situația penitenciarelor. Cea mai expusă riscului era închisoarea din Ismail, situată în zona de frontieră și declarată în luna mai 1854 în stare de asediu. Aflarea deținuților în Ismail în aceste condiții era inoportună, necesitând transferarea lor urgentă în alte închisori din Basarabia [2, d. 6187, f. 1 verso]. Sucursala Comitetului din Ismail în strânsă colaborare cu autoritățile locale și militare au început pregătirile pentru transferarea deținuților în interiorul Basarabiei. Către luna aprilie 1854, în închisoarea din Ismail erau ținuți sub arest 38 de persoane, condamnate la diferite termene de detenție. Urgentarea transferului era dictată și de faptul ținerii sub arest în închisoarea din această localitate a 18 marinari străini, dintre care unul era american, iar ceilalți englezi, inclusiv musulmanul Robert Stowken de numai 15 ani [Ibidem, f. 4 verso]. Teama de un posibil atac al trupelor militare speciale aliante în vederea eliberării marinarilor impunea autoritățile locale să caute soluții rezonabile. Inițial, transferarea era planificată să fie efectuată la închisoarea din Chișinău, dar din cauză că respectiva închisoare era supraaglomerată, deoarece în loc de 150 de oameni la cât era proiectată în celulele ei deja se aflau 350 de deținuți, autoritățile polițienești au refuzat să primească contingentul suplimentar [Ibidem, f. 10 verso]. Ca urmare, întregul efectiv de arestanți din Ismail a fost trecut în închisoarea din cetatea Tighinei, unde ei au și stat până la terminarea războiului.

Anual, pe contul Societății se aduna o sumă considerabilă de bani, care erau îndreptați pentru îmbunătățirea sortii deținuților. Rația alimentară a unui deținut era de 7 copeici de argint pe zi, sau 25 ruble și 55 copeici pe an [92, p. 260]. Gestionarea bugetului societății era cumpătată

și rațională, activitatea sa financiară fiind în permanență profitabilă, deoarece veniturile depășeau cu mult cheltuielile. Ca exemplu putem menționa bugetul Societății pentru anul 1858. În acest an Societatea a acumulat venituri în sumă de 10873 ruble 4 copeici de argint, dintre care 10.000 ruble au constituit alocațiile de stat pentru alimentarea arestanților (8700 ruble) și încălzirea și iluminarea încăperilor (1.300 ruble), restul de 873 ruble 4 copeici au provenit din donațiile private. La suma sus-menționată este necesar de adăugat 7.621 de ruble 47 copeici de argint, bani nevalorificați din anii trecuți, venitul total a Societății pentru anul 1858 constituind 18.494 ruble 51 copeici de argint [2, d. 6768, f. 406]. Din suma respectivă au fost cheltuite 9.300 de ruble 76 copeici, dintre 6.377 ruble 39 copeici pentru alimentație, 1.778 ruble 2 copeici pentru încălzirea și iluminarea încăperilor, 1.145 ruble 35 copeici din donațiile private – pentru îmbunătățirea întreținerii deținuților. Venitul net a constituit 9.193 ruble 75 copeici de argint. Activitatea comitetelor ținutale pe parcursul anilor devenea tot mai profitabilă. De exemplu, capitalul net pentru anul 1862 al Comitetului din Chișinău a constituit 6.917 ruble 81 copeici, al celui din Bender – 2.217 ruble 14 copeici, al celui Akkerman – 2.221 ruble 4 copeici, din Orhei – 7 ruble 88 copeici, din Bălți – 810 ruble 68 copeici, și din Hotin – 2.566 ruble 88 copeici, în total – 14.741 ruble 46 copeici. În anul următor capitalul comitetelor era reprezentat în felul următor: Comitetul din Chișinău deținea 11.175 ruble și 48 copeici, din Bălți – 1.218 ruble 29 copeici, din Hotin – 2.168 ruble 28 copeici, din Orhei – 70 ruble 95 copeici [92, p. 260].

În concluzie, putem menționa că Societatea Epitropică a Închisorilor din Basarabia a jucat un rol important în ce privește menținerea sistemului penitenciar într-o stare satisfăcătoare și îmbunătățirea sortii deținuților. Imperfecțiunea statutului Societății, dublarea funcțiilor de comandă și control, atât din partea statului, cât și din partea societății civile, a avut drept rezultat birocratizarea acestei instituții nonguvernamentale și preluarea gestionării sistemului penitenciar de către organele de stat.

5.4 Concluzii la capitolul 5

Materialele cercetate ne permit să tragem unele **concluzii** privind funcționarea sistemului punitiv și penitenciar rus, precum și funcționarea lui în Basarabia, după cum urmează:

1. Formarea și dezvoltarea sistemului penitenciar era strâns legată de procesele sociale și economice ce derulau în Imperiul Rus în perioada respectivă. Sistemul politic arhaic din această țară determina formele și practicile concrete de funcționare a sistemului punitiv și penitenciar. Primele tentative de modernizare a dreptului în Rusia bazat pe tradiții medievale au fost întreprinse în secolul al XVIII-lea de către Ecaterina II, animată de ideile lui Charles Montesquieu, Denis Diderot și Cezare Beccaria. În baza ideilor umaniste, sistemul punitiv și penitenciar a fost parțial reformat reieșind din principiile diferențierii celor condamnați ținându-

se cont de gravitatea crimei săvârșite, de severitatea pedepsei administrate și de gen celui condamnat. Se declara oficial că scopul principal al sistemului penitenciar nu este pedepsirea inculpatului, ci reeducarea lui prin muncă. Totuși, în pofida cochetării cu ideile iluministe, întregul sistem judiciar rus a rămas depășit de timp, bazat mai mult pe Pravila Sobornicească din 1649 și nu pe dreptul european, Pravila fiind eliminată definitiv abia în 1835 cu prilejul codificării legilor în Rusia. Dar și în acest Cod de legi accentul era pus pe pedepsele corporale și nu pe cele morale. Numărul și tipurile pedepselor, inclusiv al celor corporale era destul de mare și variat, cuprinzând arderea pe rug, decapitare, împușcare, rupere în patru, spânzurare, tragere pe roată, biciuire, trecere prin formație, marcarea cu fier ars, mutilare și multe altele.

2. Variat și multieșalonat era și sistemul penitenciar care cuprindea: citadele sau ocne, cetăți militare, unde deținuții erau antrenați la lucrări de fortificare, în calitate de forță ieftină de muncă, case pentru alienați – „balamuc”, case de muncă, închisori expediționare, companii de arestanți, expulzare în Siberia sau în alte regiuni îndepărtate ale Rusiei.

După anexare, acest sistem a fost extins practic imediat și în Basarabia. Primul lucru care au făcut autoritățile ruse în teritoriul nou-încorporat a fost amenajarea camerelor de arest în cele 5 cetăți de pe teritoriul regiunii, unde erau ținuți sub arest în lipsa închisorilor nu doar militarii, ci și unele persoane civile. Lipsa închisorilor pentru civili devenea o problemă acută, care necesita o rezolvare cât mai urgentă, ceea ce a și adus la înființarea în principalele orașe din regiune a închisorilor orășenești. În anul 1818 astfel de închisori erau deja 7, dispuse în localitățile Chișinău, Hotin, Bălți, Bender, Akkerman, Reni și Ismail, iar în anul 1831 acestora li s-a mai adăugat și închisoarea din Leova, numărul lor crescând până la 8, fiind înființate și 3 popase fortificate – la Enichioi, Sacarlâc și Edinburno. Construcția, reparația și întreținerea închisorilor era finanțată din bugetul regional. Numai pentru reparație și întreținere a închisorilor în perioada anilor 1818 – 1822 s-au alocat din bugetul regional 10.858 lei 62 parale²⁶. În prima jumătate a secolului al XIX-lea Basarabia dispunea de un sistem penitenciar dublu – civil și militar, ceea ce atestă că majoritatea crimelor erau efectuate de către militari.

3. În lipsa unei statistici complete și ordonate privitor la numărul persoanelor trecute prin închisorile din Basarabia, putem totuși menționa că, potrivit datelor statistice oficiale, în perioada anilor 1812 – 1832 prin aceste instituții specifice ale statului au trecut 3.940 de persoane (condamnați, suspectați sau eliberați de sub urmărire penală).

²⁶Suma menționată a fost calculată de către autor în urma cercetării devizelor de cheltuieli din suma alocată pentru reparația închisorilor menționate.

4. Numărul destul de mare al persoanelor care într-o oarecare măsură aveau de a face cu sistemul penitenciar a impus autoritățile țariste să înființeze în regiune, începând cu anul 1830, compania de arestanți civili.

5. Sistemul penitenciar din Rusia era axat nu doar pe pedepsirea condamnatului, dar și pe un sistem de măsuri menite să reeduce deținutul în spirit religios. Totuși, în pofida măsurilor întreprinse de către autorități, reeducarea condamnaților s-a dovedit a fi un proces puțin eficient. Datele statistice arată că numărul celor corecți era în continuă scădere, ei constituind aproximativ a zecea parte din numărul total al deținuților. Pe de altă parte, crește numărul celor evadați și expulzați în Siberia, al persoanelor incorrigibile, care alcătuiau în comun a treia parte din cei condamnați.

6. În cazul în care condamnații nu erau reeducați, li se aplicau unele metode de educație tradiționale, cu folosirea forței fizice și a torturii. Instrumentele utilizate pentru tortură erau: biciul, gârbaciul, ambele cu o greutate de o livră, perfectate din curele din piele împletită, cravașa, bare singulare și duble de fier pentru imobilizarea deținuților, ocne.

7. Pe lângă instituțiile de stat, cu gestionarea închisorilor se ocupau comitetele speciale ale societății din teritoriu, compuse din reprezentanți ai societății civile și ai administrației de stat. O astfel de organizație era și Societatea Epitropică a Închisorilor din Basarabia, care a jucat un rol important în ce privește menținerea sistemului penitenciar într-o stare satisfăcătoare și îmbunătățirea sorții deținuților. Activitatea ei se baza pe independență economică față de organele de stat, devenind cu timpul chiar una profitabilă. Către începutul reformelor burgheze capitalul net al Societății a crescut până la aproximativ 15.000 ruble, bani alocați pentru întreținerea arestanților și efectuarea reparațiilor din închisori. Totuși, nici această măsură extraordinară nu putea îmbunătăți radical situația deținuților, cu atât mai mult să oprească creșterea ratei infracționalității, atât a celei criminale, cât și a celei economice, dar mai ales a contrabandei, care cu timpul devenea tot mai mult o contrabandă cu caracter nuanțat politic în detrimentul celei având caracter economic.

8. Este greu de apreciat efectul educator al măsurilor practice în a sistemul penitenciar asupra condamnaților, însă, din cauza corupției, fărâdelegilor din sistem și lipsei ordinii elementare din aceste închisori aveau loc evadări destul de frecvente. Astfel, în anul 1818 au avut loc două astfel de cazuri, în anul 1819 – un singur caz, ca, de altfel, și în anul 1822. În anul 1825 numărul evadărilor a crescut până la 5, ca în 1824 iarăși să scadă până la un caz. Totuși, în anul 1826 ele iarăși au crescut până la 5, ca în anul următor să ajungă la maximum istoric – de 21. După această dată și până la sfârșitul secolului al XIX-lea cazuri de evadări din

închisorile Basarabiei nu au fost înregistrate. Procesul respectiv poate fi demonstrat prin diagrama ce urmează:

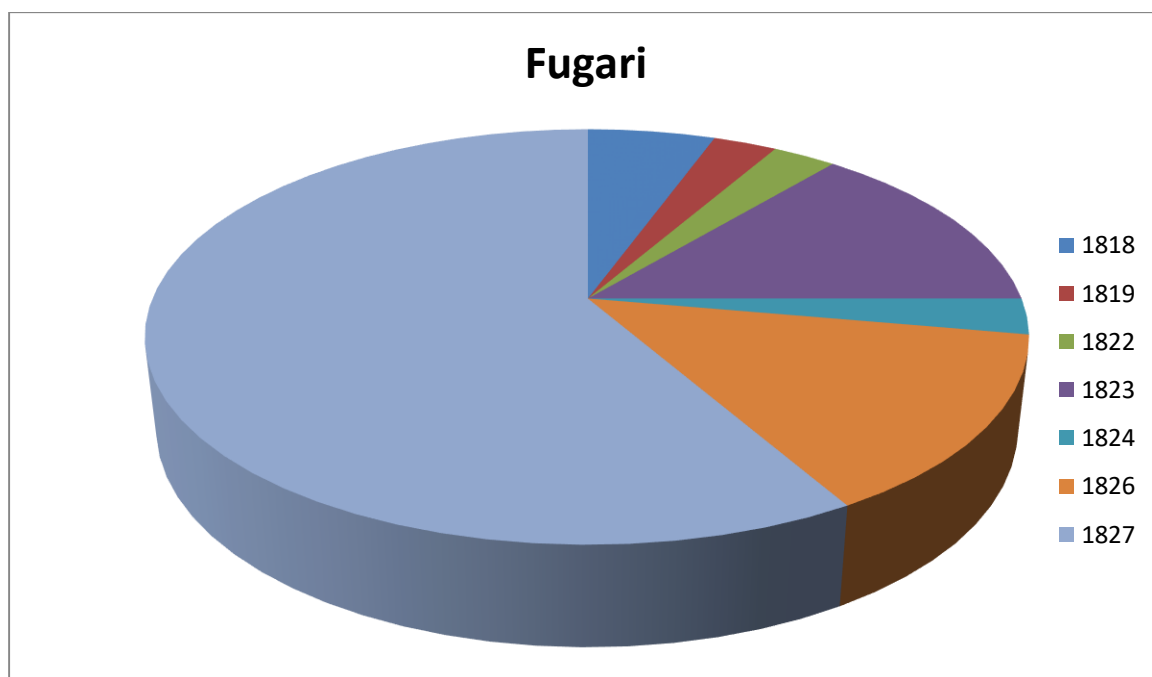

Fig. 5.1. Numărul fugarilor pe ani: 1818 – 2; 1819 – 1; 1822 – 1; 1823 – 5; 1824 – 1; 1826 – 5; 1827 – 21²⁷.

Analiza diagramei ne permite să afirmăm că regimul de detenție în perioada autonomiei provizorii a Basarabiei în cadrul Imperiului Rus a fost unul mai blând și mai puțin riguros, fapt ce se explică prin inexistența unei astfel de structuri pe teritoriul regiunii și prin lipsa de experiență a persoanelor împuternicite cu deservirea lor. Cu instaurarea în regiune, după anul 1828, a unui regim strict imperial, astfel de evenimente nu mai au loc, autoritățile ruse ținând sub un control strict toate locurile de detenție amplasate în regiune, ea fiind masiv militarizată.

²⁷ Numărul evadărilor a fost calculat în urma cercetării dosarelor cu anchetele cazurilor de evadare.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Expansiunea rusă spre Balcani, care a început la finele secolului al XVII-lea – începutul secolului al XVIII-lea, a avut urmări grave pentru popoarele atrase în orbita intereselor geopolitice ale țarismului cu un vădit caracter expansionist. Cel mai mult a avut de suferit poporul român, pe teritoriul căruia s-au desfășurat războaiele duse de ruși contra Imperiului Otoman, devenind bază de sprijin și cale de tranzit a trupelor ruse. Totuși, nu aceste evenimente și războaie, destul de grele și tragice în esența lor, prezentau pentru populația băștinașă povara cea mai insuportabilă. Cel mai tragic a fost raptul teritorial din anul 1812, când o mare parte din Principatul Moldovei a fost anexat la Rusia. Acest act politic a dezbinat un popor, impunând o parte din el să se adapteze unor condiții de trai absolut noi, în contrast cu tradițiile și stilul de viață național. Ruptura era nu doar teritorială, ci și una psihologică, soldată cu niște frustrări și dezechilibrări psihologice, ceea ce nu putea să nu influențeze negativ și asupra comportamentului social. Unul dintre aspectele importante ale acestor procese psihosociale a și fost acutizarea criminalității și lupta cu acest flagel începând cu anul 1812 și până la inițierea reformelor burgheze din Rusia.

Reieșind din cele menționate anterior, ne-am și propus scopul de a elucidă unele aspecte privind implementarea și funcționarea legislației punitive în organele de drept și în sistemul penitenciar și represiv din Basarabia după anexare la Imperiul Rus. Investigația întreprinsă se bazează pe un studiu aprofundat și analiza documentelor inedite păstrate în fondurile din Arhiva Națională a Republicii Moldova și în colecțiile de documente istorice publicate, dar și în codurile de legi, ceea ce ne-a permis să formulăm unele concluzii:

1. În pofida faptului că problema abordată de noi a fost în atenția unui număr mare de cercetători, nu toate aspectele problemei au fost elucidate. Istoriografia rusă din epoca modernă a demonstrat o abordare obiectivă temei respective, însă și-a concentrat atenția preponderent asupra subiectului privind geneza dreptului pământului în Basarabia și coexistența lui cu legislația rusă. Ceea ce ține de istoriografia sovietică și cea rusă după anul 1991, ea acordă puțină atenție obiectului nostru de studiu, purtând un caracter tangențial, insistând asupra naturii retrograde și înapoiate a dreptului pământului în comparație cu cel rusesc. Istoriografia română și cea occidentală, în lipsa accesului la surse documentare, are un caracter mai mult declarativ, bazat pe materialele deja publicate. Toate cele menționate lasă loc pentru un studiu special, consacrat elucidării problemei legate de evoluția legislației punitive și a sistemului penitenciar rus în Basarabia de la anexare și până la înfăptuirea reformei judecătorești, studiu care ar completa carențele existente în istoriografie.

2. Până la anexare, în Basarabia, ca și pe întreg teritoriul Principatului Moldova, exista un sistem de drept local, bazat pe dreptul romano-bizantin, adaptat la cerințele timpului.

3. Analiza legislației ruse din perioada respectivă și a literaturii de specialitate a demonstrat faptul că legislația, sistemul punitiv și penitenciar rus introdus în regiune imediat după anexare era unul destul de anacronic, represiv, bazat pe tradiții medievale, depășit de dreptul occidental, etalonul căruia era reprezentat de Codul lui Napoleon. Chiar și unele reforme timide întreprinse de către Ecaterina II, care cochetă cu iluminismul european, nu au schimbat câtuși de puțin caracterul lui feudal bazat pe privilegiile de castă. În practica judiciară din Basarabia au fost reintroduse torturi, pedepse corporale, diverse tipuri de închisori, judecata parțială, practici depășite în Moldova după desființarea iobăgiei în anul 1749 de către domnul Constantin Mavrocordat. Constatarea respectivă poate fi demonstrată și de crearea bruscă a unei rețele de închisori și locuri de detenție introduse și în Basarabia, clasificate în 6 tipuri distincte, și anume: închisori guberniale (citadele sau ocne), cetăți, închisori, case de muncă, închisori expediționare, companii de arestanți.

4. Implementarea legislației ruse în Basarabia, demarată în anul 1812, era un proces lung, treptat și atent instrumentalizat. Pentru a câștiga simpatiiile băștinașilor din Basarabia și Principatele Române, autoritățile ruse, la etapa inițială, au lăsat intactă legislația națională. Cu trecerea timpului, autoritățile centrale tot mai mult limitau aria de răspândire a legislației naționale, ea fiind înlocuită cu cea rusă. De la bun început dreptul pământului era păstrat numai în cazurile civile, în regiune fiind introdus dreptul penal rus. În același timp, numai în prima jumătate a secolului al XIX-lea pentru Basarabia au fost emise 13 acte legislative, care limitau sfera de influență a dreptului pământului în litigiile civile. Aceste acte se refereau la cazuri litigioase legate de probleme financiare, imobiliare, ipotecare, creanțe, moștenire, faliment, vagabondaj, desfrâu și altele, care trebuiau soluționate conform legislației ruse. Rigoarelor acestei legislației erau supuse toate categoriile sociale din Basarabia: țăranii (liberi și dependenți), mazălii, funcționarii, clerul, nobilii pământeni. Cele expuse ne permite să afirmăm că începând cu a doua jumătate a secolului al XIX-lea, perioada înfăptuirii reformei judecătorești, dreptul pământului în Basarabia exista pur formal, el fiind practic complet înlăturat de legislația rusă, atât parțial în cazul dreptului civil, cât și totalmente din dreptul penal.

5. Dreptul rus, implementat în Basarabia, era reprezentat de tribunale. În regiune în fiecare ținut au fost înființate tribunale ținutale, care după anul 1828 au fost divizate în două categorii – judecătorii criminale și judecătorii civile. În capitala provinciei au fost înființate Tribunalul regional Penal și Tribunalul regional Civil. De menționat că la etapa inițială, până în

anul 1828, anul suprimării autonomiei regionale, tribunalele civile se bazau în activitatea lor exclusiv pe dreptul autohton și pe ”obiceiurile pământului”, iar cele penale – pe dreptul rus.

6. Paralel cu sistemul judecătoresc, în Basarabia au fost înființate și organele de poliție, instrument eficient în mâinile puterii. Dacă inițial acest sistem represiv avea ca arie de activitate numai Chișinăul și suburbiile cetăților, atunci cu trecerea timpului sistemul a fost extins în întreaga regiune. Lipsa unor astfel de instituții în Basarabia în trecut și introducerea lor treptată a avut drept consecință directă criza permanentă de personal, care cu greu făcea față, atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ, numărului populației în creștere din regiune, caz specific pentru Basarabia.

7. O consecință directă a anexării Basarabiei la Imperiul Rus s-a dovedit a fi creșterea semnificativă a ratei criminalității, fapt demonstrat de numărul mare de dosare aflate pe rol la Tribunalul regional Penal. Numărul dosarelor, în prima jumătate a secolului al XIX-lea creștea din an în an. Astfel, în anul 1821 erau înregistrate 392 de dosare, 1822 – 300 de dosare, 1824 – 783 de dosare, 1825 – 920 de dosare, 1832 – 1834 – 983 de dosare, 1835 – 1785 de dosare, 1836 – 2210 de dosare. Avalanșa aceasta de dosare era atât de mare, încât Tribunalul regional Penal nu le putea examina în termenele stabilite de lege. Pentru a remedia situația alarmantă au fost înființate instituții judecătorești extraordinare – Tribunalul Penal provizoriu și Departamentul provizoriu pe lângă Tribunalul regional Penal.

8. Analiza activității sistemului judecătoresc instaurat în Basarabia ne permite să constatăm că majorarea bruscă a ratei criminalității prezenta o consecință directă a anexării Basarabiei prin caracterul frustrant al acestui act politic pentru întreaga populație, fapt confirmat prin acele 1502 revendicări și plângeri adresate de către populație autorităților ruse numai în perioada anilor 1812-1828, prin creșterea permanentă și constantă a populației regiunii venite din exterior și poziția geografică a ținutului ca o provincie de frontieră a Imperiului. Concluzia dată necesită a fi apreciată dialectic, deoarece ea are un aspect negativ dacă privim lucrurile în comparație cu situația anterioară anexării și cu de situația similară în Principatul Moldovei. Totuși, în comparație cu regiunile interne ruse, situația nu părea așa de alarmantă, deoarece numărul celor anchetați și trași la răspundere în Basarabia (0,15% din totalul populației) era mult mai mic față de numărul celor din Rusia (0,51%). Același lucru putem afirma și despre caracterul crimelor săvârșite. Partea pozitivă era faptul că în nomenclatorul crimelor predominau cele mai puțin grave, și anume – furturile, actele de huliganism, ascunderea fugarilor și falsificarea actelor de identitate. Nu erau însă excluse și cazurile de omucidere.

9. Reieșind din analiza numelor de familie ale celor trași la răspundere și acuzați, constatăm că majoritatea absolută a criminalilor nu erau moldoveni, aceștia constituind doar

16,5% din numărul lor total. Cele mai afectate de flagelul infracțional erau ținuturile Bender și Akkerman cu populație preponderent alogenă, iar cele mai puțin afectate erau ținuturile Soroca, Orhei și Iași, ceea ce ne permite să constatăm că majorarea ratei infracționalității în Basarabia se datorează, în cea mai mare parte, creșterii numărului populației alolingve, majoritar vorbitoare de limba rusă și nu băștinașilor sau coloniști germani, bulgari sau găgăuzi.

10. În ce privește caracterul infracțiunilor, predominau crimele ordinare și mai puțin cele grave și deosebit de grave. Din cauza scăderii nivelului moralității, în lista infracțiunilor predominau bătăile și alte acte de huliganism ordinar, depășind furturile de toate tipurile, situate pe locul secund, urmate în descreștere de vagabondaj, escrocherii, desfrânare, lezarea onoarei, fuga peste hotarele țării, sinucideri, tâlhării și jafuri, tăierea ilegală a pădurilor, cârciumăritul ilegal, eliberarea ilegală a deținuților de sub arest, abandonarea copiilor, falsificarea documentelor și semnăturilor. Crimele grave și deosebit de grave s-au situat la coada listei, printre care se numărau: omoruri, nesupunere autorităților, incendiere, contrabandă, mutilare, blasfemie, falsificarea monedei, sacrilegiu, viol.

11. Creșterea ratei criminalității prezenta o consecință directă a numărului mare de persoane reținute și puse sub arest. În Basarabia erau arestați anual de la 3.632 până la 5.686 de persoane, numărul lor total către anul 1861 ridicându-se la 28.431 de persoane. Autoritățile țariste nu reușeau să facă față situației fiind depășite de evenimente. Putem distinge trei cauze principale ale situației create: 1) corupția în cadrul organelor de stat abilitate cu gestionarea fenomenului; 2) ineficiența activității organelor abilitate cu combaterea criminalității; 3) numărul insuficient al efectivului implicat în combaterea cu infracțiunilor.

12. De implementarea în Basarabia a legislației punitive ruse este legată și apariția în regiune a unor forme noi de pedepse, necaracteristice pentru regiune. Printre ele se evidențiază expulzarea în Siberia, care prezenta una dintre cele mai odioase forme de pedepsire practică în Imperiul Rus. Spre deosebire de guberniile interne și alte regiuni cu caracter național, din care erau expulzate în Siberia preponderent persoanele condamnate pentru crime deosebit de grave îndreptate împotriva statului rus, din Basarabia erau expulzați deținuți condamnați pentru crime penale ordinare, numărul lor anual fiind de aproximativ 100 de persoane.

13. Dacă până în anul 1812 documentele nu atestă pe teritoriul dintre râurile Nistru și Prut nicio închisoare, atunci către anul 1818 au apărut deja 7, iar către anul 1831 numărul lor a crescut până la 8, fiind înființate și 3 popase fortificate, și anume: închisori din Chișinău, Hotin, Bălți, Bender, Akkerman, Reni, Ismail, Leova, și popasuri fortificate – la Enichioi, Sacarlâc și Edinburno.

14. Creșterea bruscă a numărului de penitenciare nu a modificat atitudinea inumană a oficialilor ruși față de arestanți, închisorile nefiind adaptate cerințelor regulamentare prevăzute pentru deținerea oamenilor sub arest. Încăperile în care erau închși deținuții se aflau într-o stare deplorabilă, pline de igrasie cu acoperișuri sparte, geamuri fără sticlă și fără sobe de încălzire. Totuși, problema principală consta în supraaglomerarea celulelor, din care cauză ele se transformau în adevărate focare de boli infecțioase. Arendarea, întreținerea și repararea închisorilor era pusă de către administrația rusă pe seama autorităților locale și a bugetului regional din contul căruia anual erau investite în acest scop câte 10.858 lei.

15. Analiza dosarelor celor condamnați ne permite să conchidem în mod univoc că anume anexarea Basarabiei a influențat nefast moralitatea populației, provocând o adevărată explozie ce privește rata criminalității, care a luat dimensiuni impunătoare. Astfel, în perioada anilor 1812-1832 prin toate tipurile de închisori au trecut 3.940 de persoane, număr fără precedent pentru Basarabia, în care până în anul 1812 în general nu exista o asemenea categorie socială ca pușcăriași. Evident devenea faptul că numărul mare de deținuți și lipsa spațiului pentru întreținerea lor crea condiții favorabile pentru evadări. Metodele evadărilor erau variate, însă cele mai răspândite constau în săparea tunelurilor subterane pentru evadare și coruperea gardienilor.

16. În cele mai multe cazuri, deținuții erau ținuti sub arest în condiții inumane, ceea ce anihila procesul de reeducare și corecție a lor. În pofida tuturor eforturilor, numărul celor corecți era în permanentă descreștere în comparație cu numărul celor evadați, expulzați în Siberia și al persoanelor incorigibile, numărul cărora constituia în perioada respectivă aproximativ o treime din numărul total al celor condamnați. Situația se agrava și prin lipsa efectivului necesar din cadrul organelor de poliție și al sistemului penitenciar. Funcțiile vacante din aceste instituții de stat erau așa de numeroase, încât unui polițist îi reveneau 5.125 de cetățeni. Practic, ținuturi întregi erau lipsiți de supraveghere polițienească.

17. Prin simpla atragere a societății civile la gestionarea închisorilor, fără a se recurge la reforme radicale, toate eforturile de ameliorare a situației din cadrul sistemului penitenciar nu au adus rezultatele scontate. Înființarea Societății Epitropice a Închisorilor în Basarabia a ameliorat un pic situația, însă nu a schimbat situația în mod radical. Mimarea reformelor nu putea înlocui înseși reformele care deveneau o necesitate.

În urma studierii documentelor și a literaturii de specialitate putem formula și unele **recomandări**:

- ținând cont de numărul enorm de documente depozitate în fondurile Arhivei Naționale a Republicii Moldova și neintroduse în circuitul științific, investigarea problemei poate fi extinsă peste limita cronologică abordată în prezenta lucrare cuprinzând și perioada după

reforme burgheze în Rusia și până la momentul desprinderii Basarabiei de Rusia din toamna anului 1917, demonstrând calea dezvoltării sistemului de drept în regiune;

- lucrarea poate servi drept punct de referință la elaborarea unui studiu interdisciplinar care ar cuprinde istoria, dreptul, sociologia, psihologia și alte discipline adiacente în scopul cercetării multilaterale a fenomenului infracțional din trecut și până în prezent;

- teza poate fi utilizată ca suport bibliografic pentru cei interesați de istoria românilor – elevi, studenți, pedagogi, funcționari din sistemele penitenciar și judecătorec, politicieni, deținuți și toți cei pasionați de istorie;

- lucrarea poate servi și în calitate de suport pentru elaborarea unui curs opțional destinat instituțiilor de învățământ superior cu profilul umanitar.

BIBLIOGRAFIE

Literatura în limba română:

1. **ANRM**, Fondul 1, inv. 1, *Senatorii președinți în Divanurile Principatelor Moldovei și Valahiei*, 1808 – 1812: dosare 121, 216, 1392.
2. **ANRM**, Fondul 2, inv. 1, *Cancelaria guvernatorului Basarabiei*, 1812 – 1917: dosare 52, 77, 87, 108, 200, 216, 343, 374, 376, 386, 573, 584, 653, 726, 749, 770, 866, 936, 974, 978, 999, 1116, 1124, 1252, 1316, 1355, 1522, 1633, 1649, 1678, 1725, 1786, 1887, 2134, 2190, 2426, 2555, 2556, 3178, 4017, 4202, 4427, 5090, 5254, 5729, 6048, 6187, 6348, 6349, 6411, 6710, 6768, 7059, 7837.
3. **ANRM**, Fondul 2, inv. 2: dosarul 3.
4. **ANRM**, Fondul 3, inv. 2, *Consiliul regional al Basarabiei*, 1818 – 1873: dosare 28, 107, 160, 403, 998.
5. **ANRM**, Fondul 6, inv. 1, *Administrația guberniei Basarabia*, 1818 – 1918: dosare 87, 108, 111, 117, 148, 200, 201, 216, 343, 383, 374, 376, 386.
6. **ANRM**, Fondul 37, inv. 1, *Judecătoria civilă regională din Basarabia*, 1818 – 1869: dosare 753, 1047;
7. **ANRM**, Fondul 37, inv. 4: dosarul 753, 1047, 1157.
8. **ANRM**, Fondul 38, inv. 1, *Judecătoria penală regională din Basarabia*, 1818 – 1869: dosare 119, 250, 418, 447, 535, 536, 665,
9. **ANRM**, Fondul 363, inv. 1, *Batalionul de pază internă Chișinău*: dosarul 1, 2.
10. **Arhivele Statului din Odessa**, Fondul 1, *Administrația Guvernământului General a Novorossiei și Basarabiei*, 1828 – 1874, inv. 214, dosarul 1.
11. Agachi A. Țara Moldovei și Țara Românească sub ocupația militară rusă (1806 - 1812). Chișinău: Pontos, 2008, 388 p.
12. Agachi A. Comitetul Provizoriu al Basarabiei. În: Promemoria. Revista Institutului de Istorie Socială, Vol. IV, nr. 5-6, Chișinău: CEP USM, 2013, p. 74-92.
13. Agachi A. Așezământul de organizare administrativă a Basarabiei din 29 aprilie 1818. În: Akademos. Revista de știință, inovare, cultură și artă, nr. 3(34), Chișinău, 2014, p. 127-137.
14. Agachi A. Poziția nobilimii basarabene față de tentativele funcționarilor țariști de a suprima autonomia Basarabiei în anii 1813 – 1815. În: Akademos. Revista de știință, inovare, cultură și artă, nr. 3(38), Chișinău, 2015, p. 115-122.

15. Agachi A. Așezământul Guvernării provizorii a Basarabiei din anul 1812. În: Destin Românesc (serie nouă). Revista de istorie și cultură, An. XI (XXII), nr. 1 (95), Chișinău, 2016, p. 33-40.
16. Agachi A. Participarea guvernatorului civil Scarlat Sturdza la organizarea administrației Basarabiei (1812 - 1813). În: Revista de istorie a Moldovei, nr. 1 (109), ianuarie-martie 2017, Chișinău, 2017, p. 71-93.
17. Aramă E. Istoria dreptului românesc. Chișinău: Editura Reclama, 2003, 200 p.
18. Aramă E., Coptileț V. Evoluția dreptului public pe teritoriul dintre Prut și Nistru în prima jumătate a secolului al XIX-lea. Chișinău: Știința, 2003, 157 p.
19. Aramă E., Coptileț V. Istoria dreptului românesc. Chișinău: Cartea juridică, 2012, 312 p.
20. Arbore Z. Basarabia în secolul XIX. București: Institutul de Arte Grafice "Carol Gobl", 1898, 642 p.
21. Bezviconi Gh. Contribuții la istoria relațiilor româno-ruse: din cele mai vechi timpuri până la mijlocul secolului al XIX-lea. București: Editura Academiei Republicii Populare Române, 1962, 348 p.
22. Bezviconi Gh. Profiluri de ieri și de azi. În: Fapte trecute și basarabeni uitați. Chișinău: Editura Universitas, 1992, 360 p.
23. Bezviconi Gh. Ralli-Arbore. În: Din trecutul nostru, nr. 17-20, 1935, Chișinău: Tipografia Uniunii Clericilor ortodocși din Basarabia, p. 75-94.
24. Bezviconi Gh. Din vremea lui Alexandru Sturdza. (1791 - 1854). În: Din trecutul nostru, nr. 36-39, 1934, Chișinău: Tipografia Uniunii Clericilor ortodocși din Basarabia, p. 1-81.
25. Bogos D.D. Basarabia de la 1812 până la 1938: Conferință ținută la "Sala Dales" la 10 noiembrie 1938. Chișinău: Monitorul oficial și imprimeriile statului, 1938, 16 p.
26. Boldur Al. Istoria Basarabiei. București: Editura Victor Frunze, 1992, 544 p.
27. Bruhis M. Rusia, România și Basarabia. 1812, 1918, 1924, 1940. Chișinău: Universitas, 1992. 362 p.
28. Bulat T.G. Contribuțiuni la viața judecătorească și administrativă a Moldovei supt ocupațiunea rusească din 1806 – 1812. În: Arhivele Basarabiei. Revista de istorie și geografie a Moldovei dintre Prut și Nistru, Chișinău, nr.1, 1930, p. 34-51
29. Cazacu P. Moldova dintre Prut și Nistru. 1812 – 1918. Chișinău: Editura "Știința", 1992, 445 p.
30. Ciobanu Șt. Cultura Românească în Basarabia sub stăpânirea rusă. Chișinău: Editura "Asociației Uniunea Culturală Bisericească din Chișinău", 1923, 344 p.
31. Ciobanu Șt. Basarabia. Chișinău: Universitas, 1993, 450 p.

32. Chisari-Lungu O. Unele considerațiuni privind procesul de modernizare a justiției în Moldova și Valahia până la unirea Principatelor. În: Revista Națională de Drept, Chișinău, nr. 10, 2016, p. 45-49.
33. Coptileț V. Organizarea judecătorească în Basarabia în prima jumătate a secolului al XIX-lea. În: Analele științifice ale Universității de Stat din Moldova: Seria "Științe socioumanistice". Vol. 1", Chișinău: CEP, USM, 2001, p. 16-22.
34. Coptileț V. Unele aspecte ale organizării organelor administrative ale Basarabiei în perioada guvernării provizorii (1812-1818). În: Administrația publică în perspectiva integrării europene. Materiale ale sesiunii de comunicări științifice, 27-28 octombrie 2006. Caietul științific nr.1. Chișinău: Institutul de Științe Administrative din Republica Moldova, 2007, p. 25-29.
35. Coptileț V. Unele aspecte comparative ale efectuării justiției în Basarabia și principatul Moldova: (Așezământul înființării oblastei Basarabia din 1818 și regulamentul organic). În: Perpetua misiune a administrației publice de a fi în serviciul societății: Conferință Națională cu participare Internațională. Sesiune de comunicări științifice, ediția a VI-a 12-13 Octombrie 2012, Chișinău: Elan Poligraf, 2014, p. 392-402.
36. Cornea S. Organizarea administrativă a Basarabiei. (1812 - 1917). Cahul: Universitatea de Stat din Cahul, 2003, 143 p.
37. Costin P. Schimbarea liniei de hotar a Basarabiei de pe Nistru pe Prut conform legislației ruse din anii 30 al sec. XIX. În: Cohorta. Revista de istorie militară, nr.1. Chișinău, 2007, p. 35-40.
38. Curpăn V.-S. Istoria dreptului românesc. Iași: StudIS, 2014, 263 p.
39. Draghici Manolache. Istoria Moldovei pe timp de 500 ani. Până în zilele noastre, vol. I-II. Iași: Tipografia Institutul Albinei, 1857, 496 p.
40. Galben A. Din "Obiceiul Pământului" al Moldovei feudale (sec. XVIII – prima jumătate a sec. XIX). Chișinău: "Știința", 1986, 134 p.
41. Ghibu O. De la Basarabia rusească la Basarabia românească. Analiza unui proces istoric însoțită de 186 documente, vol. I. Cluj: 1926, 509 p.
42. Grama D. Tendințele evoluției doctrinelor juridice în Moldova (1774-1859). București: 2000, 272 p.
43. Inculeț T. Obiceiul pământului în Basarabia. În: Revista Societății istorico-arheologice bisericești din Chișinău, vol. XIX. Chișinău: Tipografia Eparhială "Cartea Românească", 1929, p. 163-172.

44. Iorga N. Basarabia noastră. Scrisă după 100 de ani de la răpirea ei de către Ruși. Văleni-de-Munte: Editura și Tipografia Societății "Neamul Românesc", 1912, 175 p.
45. Istoria Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești, Vol.1. Chișinău: Cartea Moldovenească, 1967, 552 p.
46. Istoria Românilor. Vol. VI, București: Editura Enciclopedică, 2002, 992 p.
47. Jewsbury G. F. Anexarea Basarabiei la Rusia: 1774-1828. Studiu asupra expansiunii imperiale. Iași: Polirom, 2003, 200 p.
48. Leșcu A. Evoluția legislației punitive în Basarabia sub ocupația imperială rusă în prima jumătate a sec. XIX. În: Buletin științific al tinerilor istorici. Materialul Conferinței științifice internaționale anuale a tinerilor cercetători. Seria nouă, I (VI). Chișinău: Tipografia "Bons Offices", 2012, p. 131-133.
49. Leșcu A. Legislația punitivă, sistemul judiciar și organele de drept în Imperiul Rus în prima jumătate a secolului al XIX-lea. În: Dezvoltarea Armatei Naționale în contextul aprofundării reformelor democratice. Chișinău: Tipografia "Notograf Prim", 2013, p. 198-205.
50. Leșcu A. Abuzurile ale autorităților militare rusești și forme de rezistență ale populației băștinașe (1818 - 1828). În: Cohorta. Revista de istorie militară, nr. 1, Chișinău, 2015, p. 57-62.
51. Leșcu A. Educația corectivă de tip rusesc în penitenciare din Basarabia în primele decenii al secolului al XIX-lea. În: Revista militară. Studii de securitate și apărare, nr. 2(16), Chișinău, 2016, p. 195-198.
52. Leșcu A. Evoluția sistemului penitenciar în Basarabia sub ocupația imperială rusă în prima jumătate a secolului al XIX-lea. În: Enciclopedia. Revista de istorie a științei și studii enciclopedice, 2016, nr.2(11), p. 31-39.
53. Leșcu A. Practica expulzării în Siberia din Basarabia. În: "Perspectiva academică", vol. VI, Chișinău, Universitatea "Perspectiva-INT", 2017, p. 106-109.
54. Leșcu A. Activitatea organelor de poliție din Basarabia (1812 - 1864). În: Revista militară. Studii de securitate și apărare., nr. 1(17), Chișinău, 2017, p. 95-98.
55. Leșcu A. Lupta instituțiilor de drept din Basarabia cu fenomenul contrabandei. În: Revista militară. Studii de securitate și apărare, nr. 2(18), Chișinău, 2018, p. 138-147.
56. Leșcu A. Fenomenul infrațional în Basarabia. 1812 – 1828. În: Conferința științifică internațională "Perspectivele și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației", 7 iunie 2018, Volumul II, Cahul: Universitatea de Stat "B.P. Hașdeu" (Tipogr. "Centrografic"), 2018, p. 198-202.

57. Leșcu An. Românii basarabeni în istoria militară a Rusiei: de la războaiele din Caucaz la Războiul Civil. București: Editura Militară, 2009, 410 p.
58. Leșcu An. Dimitrie Baltaga – aventurier romantic basarabean. În: *Perspectiva Academică*, vol. VI, Chișinău: Universitatea "Perspectiva INT" (Tipografia "Tipocart Print"), 2017, p. 102-105.
59. Lupașcu Z. Instituțiile politice și cele juridice din Basarabia (1812 - 1917). Chișinău: Editura ARC, 2004, 204 p.
60. Moraru A. Istoria românilor. Basarabia și Transnistria 1812 – 1993. Chișinău: Editura "AIVA", 1995, 558 p.
61. Negru I. Istoria dreptului românesc. Lugoj: Nagord, 2014, 172 p.
62. Nistor I. Istoria Basarabiei. Chișinău: Cartea moldovenească, 1991, 295 p.
63. Poștarencu D. Populația Basarabiei în perioada țaristă. În: *Historia*, nr. 125 din mai 2012, p. 42-46.
64. Scurtu S., și a. Istoria Basarabiei de la începuturi până în 1998. București: Editura Semne, 1998, 604 p.
65. Ștefan B. Istoria și reforma închisorilor Românești. În: revista *Română de Sociologie*, serie nouă, anul XVII, București, nr. 5-6, 2006, p. 485-512.
66. Tașcă M. Instance cu caracter special în sistemul judecătoresc al Basarabiei (1812 - 1917). În: *Dimensiunea științifică și praxiologică a dreptului. Materialele conferinței științifice internaționale*. Chișinău: Editura "Bons Offices" SRL, 2009, p. 358-379.
67. Tomuleț V. Protestele și revendicările populației din Basarabia în anii 1812 – 1828. În: *Tyrageția*, seria nouă, vol. II [XVII], nr.2, Chișinău, 2008, p. 43-64.
68. Tomuleț V. Basarabia în epoca modernă (1812 - 1918): (Instituții, regulamente, termeni), Vol. I-III. Chișinău: CEP USM, 2012, 1020 p.
69. Xenopol A.D. Istoria românilor din Dacia Traiană. Iași: Editura Librăriei școlilor Frații Șaraga, 1896, vol. 10, 276 p.
70. Urechia V.A. Istoria românilor. Curs făcut la facultatea de litere din București după documente inedite, vol. VIII-IX. București: Tipografia și Fonderia de Litere Thoma Basilescu, 1891 – 1902, 1462 p.
71. Zamani L. Pedepsele la români. În: *Magazin istoric*, București, nr.7, iulie 2012, p. 45-49.

Literatura în limba rusă:

72. Алабин П. Четыре войны. Походные записки в 1849, 1853, 1854-56, 1877-78 годах. Самара: Типография Новикова, 1888, 216 с.

73. Анучин Е.Н. Исторический обзор развития административно-полицейских учреждений России, с Учреждения о губерниях 1775 г. до последнего времени. Санкт-Петербург: Типография Министерства Внутренних Дел, 1872, с. 238.
74. Артемовский-Гулак К.П. Соображения о введении судебной реформы в Бессарабии. În: Записки Бессарабского Статистического Комитета, т.2. Кишинев: Типография Областного правления, 1867, с. 276-302.
75. Артикул воинский с кратким толкованием и с процессами, напечатан повелением Ея Императорского Величества. Санкт-Петербург: 1777, 146 р.
76. Ахмадеев Ф.Х. Режим в тюрьмах дореволюционной России. Уфа: УВШМВД РФ, 1992, 16 с.
77. Будаков И.Г. Буржуазные реформы 60 – 70-х годов XIX века в Бессарабии. Кишинев: Издательство "Карта Молдовеняскэ", 1961, 220 с.
78. Васильев А.В. Законодательство и правовая система дореволюционной России. Законодательные акты. Реформы и контрреформы. Правовое положение граждан. С.-Петербург: Издательский дом Питер, 2004, 224 с.
79. Вигель Ф.Ф. Замечание на нынешнее состояние Бессарабии. Писано в октябре 1823 года. Москва: Университетская типография, 1892, 256 с.
80. Военная энциклопедия. Т.5. Петербург: Т-во И.Д. Сытина, 1911, 320 с.
81. Военно-статистическое описание Российской Империи. Том 11, часть 3, Бессарабская область. Санкт – Петербург: Типография Департамента Генерального штаба, 1849, 314 с.
82. Галбен А. Развитие обычного права феодальной Молдавии (XVIII – первая половина XIX в.). Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата исторических наук. Кишинев, 1982, 25 с.
83. Галбен А. Из истории феодального права Молдовы XVIII – начала XIX в. (турецко-фанариотский период). Chişinău: Ruxanda, 1998, 384 р.
84. Галкин-Враской М.Н. Материалы к изучению тюремного вопроса. Санкт – Петербург: Типография Второго отд. Собств. Е. Имп. Вел. Канцелярии, 1868, 174 с.
85. Гернет М.Н. История царской тюрьмы, т.1-5. Москва: Государственное издательство юридической литературы, 1960 – 1961, 2000 с.
86. Грисенко М.В. Обороты разных сумм по казенной палате в 1861 г. În: Записки Бессарабского Статистического Комитета, т.2, Кишинев: Типография Областного правления, 1867, с. 271-274.

87. Гросул Я.С. Автономия Бессарабии в составе России (1812 – 1828 г.г.). În: Труды по истории Молдавии. Кишинев: Штиинца, 1982, с. 110-234.
88. Даневский П. Об источниках местных законов некоторых губерний и областей России. Санкт – Петербург: Типография И. Фишона, 1857, 79 с.
89. Детков М.Г. Наказание в царской России. Система его исполнения. Москва: МВД РФ, 1994. 120 с.
90. Дмитриев А.В. Залысин И.Ю. Насилие: социо-политический анализ, Москва.: РОССПЭН, 2000, 327 с.
91. Евреинов Н. История телесных наказаний в России. Репринтное издание. Москва: Издательство Книжный Клуб Книговек, 2010, 400 с.
92. Егунов А. Н. Тюремь и арестанты в Бессарабии, în Записки Бессарабского статистического комитета, т. 2. Кишинёв: Типография Областного правления, 1867, с. 235-262.
93. Егунов А. Н. Сборник местных в Бессарабии узаконений по предметам гражданского права. Кишинёв: Типография Областного правления, 1869, 124 с.
94. Егунов А. Н. Местные гражданские законы Бессарабии. СПб.: 1881, 255 с.
95. Ерошкин Н. П. История государственных учреждений дореволюционной России. Москва: Высшая школа, 2000, 712 с.
96. Ефремова Н.Н. Министерство юстиции Российской империи (1802-1917). Москва: Наука, 1983, 152 р.
97. Захария С. Влияние российского законодательства на судоустройство и судопроизводство Бессарабии 1812-1869 г.г. Автореферат диссертации на соискание учёной степени доктора исторических наук. Кишинев, 2003, 20 с.
98. Защук А. Материалы для географии и статистики России, собранные офицерами Генерального штаба. Бессарабская область. Часть 1. Санкт-Петербург: Тип. Товарищества Общественная польза, 1862, 552 с.
99. Защук А. Материалы для географии и статистики России, собранные офицерами Генерального штаба. Бессарабская область. Часть 2. Санкт-Петербург: Тип. Товарищества Общественная польза, 1862, 260 с.
100. Защук А. Материалы для военной географии и военной статистики России, собранные офицерами генерального штаба. Военное обозрение Бессарабской Области. Санкт-Петербург: Тип. Товарищества Общественная польза, 1863, 345с.
101. История Молдавской ССР с древнейших времён до наших дней. Кишинев: Штиинца, 1984. 551 с.

102. Кассо Л.А. Византийское право в Бессарабии. Москва: Типография Московского Университета, 1907, 71 с.
103. Кохманский Р. Сборник судебных решений по местному праву. Кишинев: Типография Областного правления, 1868, 254 с.
104. Краинский Д.В. Материалы к исследованию истории русских тюрем в связи с историей учреждения общества попечительного о тюрьмах. Чернигов: Типография Губернского земства, 1914, 133 с.
105. Крестовский В. Двадцать месяцев в действующей армии (1877-1878). Письма в редакцию газеты «Правительственный вестник» от его официального корреспондента, т. 1-2. Санкт-Петербург: Типография МВД, 1879, 1278 с.
106. Кропоткин П. А. Тюремь, ссылка и каторга в России. СПб.: Типография В. Мильштейна, 1906, 60 с.
107. Крушеван П. А. Бессарабия. Географический, исторический, статистический, экономический, этнографический, литературный и справочный сборник. Издание газеты «Бессарабец». Москва: Типография А.В. Васильева, 1903, 520 с.
108. Кузьмин С.И. Политико-правовые основы становления исправительно-трудовых учреждений. Москва: Академия МВД СССР, 1988, 95 с.
109. Линовский В. О местных бессарабских законах. Речь произнесённая в торжественном собрании Ришельевского лицея 21-го июня 1842 года. Одесса: 1842, 40 с.
110. Лучинский Н.Ф. Основы тюремного дела. СПб.: Издание Редакции Журнала «Тюремный Вестник», 1904, 180 с.
111. Материалы для новейшей истории Бессарабии. În: Записки Бессарабского Статистического Комитета. Том третий. Кишинев: Типография Областного правления, 1868, с. 105-154.
112. Медведев И.П. «Русский Арменопул» и его критика в записке бессарабского юриста Ивана Танского. În: Византийский временник, том 56(81). Москва: 1996, с. 193-203.
113. Медведев И.П. Проект Гражданского уложения для Бессарабии (1824 - 1825). În: Вспомогательные исторические дисциплины. Выпуск XXVII. СПб.: 2000, с. 200-210.
114. Миронов Б. Н. Социальная история России периода империи (XVIII – начало XX в.). СПб: Издательство «Дмитрий Буланин», т. 1-2, 2003, 548+583 с.

115. Мулукаев Р.С. Полиция и тюремные учреждения дореволюционной России. Москва: Пособие для слушателей Высшей школы МООП РСФСР, 1964, 28 с.
116. Мурашев Г.А. Титулы, чины, награды. Санкт-Петербург: Полигон, 2003, 347 с.
117. Памятная книжка Бессарабской Области на 1862 год. Кишинев: Областная типография, 1862, 272 с.
118. Пергамент О.Я. О приминении местных законов Арменопуло и Доница. СПб.: Типо-литография А.Г. Розена, 1905, 42 с.
119. Петренко Н.И.. Организационно-правовые основы режима исполнения наказания за общеуголовные преступления в местах заключения России в пореформенный период (1864-1917 гг.). Автореф. дис. канд. юрид. Наук. Москва: Академия управления МВД РФ. 1997, 25 с.
120. Познышев С.В. Очерки тюрьмоведения. Москва: Издание Г.А. Лемана и Б.Д. Плетнева, 1915, 302 с.
121. Полное Собрание Законов Российской Империи с 1649 г., том XXXIV., нр. 27095. Санкт-Петербург: Второе Отделение Собственной Его Императорского Величества Канцелярии, 1830, 958 с.
122. Полное Собрание Законов Российской Империи с 1649 г., нр. 28151, Том XXXVII. Санкт-Петербург: Второе Отделение Собственной Его Императорского Величества Канцелярии, 1830, 983 с.
123. Полное Собрание Законов Российской Империи с 1649 г., нр. 29486, Том XXXVIII. Санкт-Петербург: Второе Отделение Собственной Его Императорского Величества Канцелярии, 1830, 1354 с.
124. Полное Собрание Законов Российской Империи с 1649 г., нр. 29869, Том XXXIX. Санкт-Петербург: Второе Отделение Собственной Его Императорского Величества Канцелярии, 1830, 405 с.
125. Полное собрание законов Российской империи. Собрание второе, отделение 1, Том III, закон нр. 2334. Санкт-Петербург: Второе Отделение Собственной Его Императорского Величества Канцелярии, 1830, 1643 с.
126. Полное собрание законов Российской империи. Собрание второе, отделение 1, Том VI, закон нр. 4691. Санкт-Петербург: Второе Отделение Собственной Его Императорского Величества Канцелярии, 1832, 844 с.
127. Полное собрание законов Российской империи. Собрание второе, отделение 2, Том VI, закон нр. 4929. Санкт-Петербург: Второе Отделение Собственной Его Императорского Величества Канцелярии, 1832, 703 с.

128. Полное собрание законов Российской империи. Собрание второе, отделение 1, Том VII, закон нр. 5148. Санкт-Петербург: Второе Отделение Собственной Его Императорского Величества Канцелярии, 1833, 1409 с.
129. Полное собрание законов Российской империи. Собрание второе, отделение 1, Том VII, закон нр. 5598. Санкт-Петербург: Второе Отделение Собственной Его Императорского Величества Канцелярии, 1833, 1409 с.
130. Полное собрание законов Российской империи. Собрание второе, отделение 1, Том VII, закон нр. 5793. Санкт-Петербург: Второе Отделение Собственной Его Императорского Величества Канцелярии, 1833, 1409 с.
131. Полное собрание законов Российской империи. Собрание второе, отделение 1, Том IX, закон нр. 6739. Санкт-Петербург: Второе Отделение Собственной Его Императорского Величества Канцелярии, 1835, 891 с.
132. Полное собрание законов Российской империи. Собрание второе, отделение 1, Том XI, закон нр. 9289. Санкт-Петербург: Второе Отделение Собственной Его Императорского Величества Канцелярии, 1837, 895 с.
133. Полное собрание законов Российской империи. Собрание второе, отделение 1, Том XIV, закон нр. 12166, 25 марта 1839. Санкт-Петербург: Второе Отделение Собственной Его Императорского Величества Канцелярии, 1840, 1185 с.
134. Полное Собрание Законов Российской Империи с 1649 г., 1845, нр. 19283, Собрание второе, Том XX, отделение первое. Санкт-Петербург: Второе Отделение Собственной Его Императорского Величества Канцелярии, 1846, 1045 с.
135. Полное собрание законов Российской империи. Собрание второе, отделение 1, Том XXII, закон нр. 21794. Санкт-Петербург: Второе Отделение Собственной Его Императорского Величества Канцелярии, 1848, 950 с.
136. Полное собрание законов Российской империи. Собрание второе, отделение 1, Том XXXI, закон нр. 30426. Санкт-Петербург: Второе Отделение Собственной Его Императорского Величества Канцелярии, 1857, 1110 с.
137. Саломон А.П. Тюремное дело в России. Лекция, прочитанная 18 февраля 1898 года лицеистом XXXIII курса А.П. Саломоном, воспитаником Императорского Александровского Лицея перед посещением им С.-Петербургских мест заключения. Санкт-петербург: Типография С.-петербургской тюрьмы, 1898, 38 с.
138. Свиньин П. Описание Бессарабской Области. Составлено ведомства государственной коллегии иностранных дел надворным советником Павлом

- Свиньиным, 1816 года, 1-го июня. În: Записки Одесского общества истории и древностей, т.6. Одесса: 1867, с. 175-320.
139. Свод Законов Российской Империи, повлиением Государя Императора Николая Первого составленный. Издание 1857 года, т. XV. Санкт-Петербург: Второе Отделение Собственной Его Императорского Величества Канцелярии, 1857, art. 19-23.
140. Соловьев С.М. История России с древнейших времен. Книга четвертая. Том XVI-XX. Второе издание. С.-Петербург: Издание Высочайше утвержденного Товарищества "Общественная польза". 1897, 840 с.
141. Смольяков В.Г. Тюремная система дореволюционной России, ее реакционная сущность. Лекция. Москва: Академия МВД СССР, 1979, 232 с.
142. Статитический временник Российской империи. Издание Центрального Статистического Комитета Министерства Внутренних Дел. Санкт-Петербург: Типография К. Вульфа, 1866, Отдел III. 440 с.
143. Статистическое описание Бессарабии собственно так называемой, или Буджака с приложением генерального плана сего края, составленного при гражданской съёмке Бессарабии, производившей по Высочайшему повелению размежевание земель оной на участки с 1812 по 1828-й год. Аккерман: Издательство Аккерманского земства, 1899, 523 с.
144. Столетие Военного Министерства 1802-1902. Военно-тюремные учреждения. Т.ХII, часть III. Санкт-Петербург: Типография М.О. Вольфа, 1911, 583 с.
145. Телеуца Е.С. Общественно-политический строй Молдавского Княжества в XVII в. Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Московский Государственный Университет им. М.В. Ломоносова. Юридический факультет. М., 1976, 23 с.
146. Троцини К. История судебных учреждений в России. Санкт-Петербург: Типография Э. Веймара, 1851, 387 с.
147. Устав образования Бессарабской области 1818 г. Кишинев, 1818, 216 с.
148. Шимановский М.В. О местных законах Бессарабии, Выпуск I. Одесса: Типография «Одесского Вестника», 1887, Выпуск II. Одесса: Типография «Одесского Вестника», 1888, 460 р.
149. Февралёв С. А. Интеграция местного права Бессарабской области в правовую систему Российской империи. În: Актуальные проблемы истории, политики, права. Екатеринбург: Ур.Ю.И. МВД России, 2011, с. 82-88.

150. Февралёв С. А. Местное право в национальных регионах Российской империи: формирование, источники, трансформации (вторая половина XVII – начало XX вв.). Автореферат диссертации на соискание учёной степени кандидата юридических наук, Нижний Новгород, 2012 în: www.unn.ru/pages/disser/966.pdf, 28 с. (vizitat 02.11.2017)
151. Филиппов А. О наказании по законодательству Петра Великого, в связи с реформами. Москва: Университетская типография, 1891, 458 с.
152. Фойницкий И.Я. Русская карательная система. Санкт-Петербург: Тип. М. Стасюлевича, 1874, 144 с.
153. Фойницкий И.Я. Исторический очерк и современное состояние ссылки и тюремного заключения. Санкт-Петербург: Тип. М. Стасюлевича, 1878, 370 с.
154. Фойницкий И.Я. Учение о наказании в связи с тюремоведением. Санкт-Петербург: Типография Министерства путей сообщения, 1889, 513 с.
155. Чернушевич М. Материалы к истории Пограничной стражи. Часть 1-я. Служба в мирное время. Стычки с контрабандистами и прочие происшествия на границе. Сборник. Выпуск I-й. Санкт-Петербург: Типография Штаба Отдельного Корпуса Пограничной Стражи, 1900, 123 с.
156. Яковенко И. Нынешнее состояние турецких княжеств Молдавии и Валахии и российской бессарабской области с картою. Изображённое в письмах; с историческим и статистическим описанием сих земель, нравов, обычаев и домашнего быта тамошних жителей; с росписями всех бывших доньше в Молдавии и Валахии Господарей, и с объяснением рыхзных чинов и должностей. Санкт-Петербург: Типография А. Смирдина, 1828, 293 с.
157. Яковенко И. Молдавия и Валахия с 1820 по 1829 год. В письмах, Санкт-Петербург: Типография Н. Греча, 1834, 211 с.

Literatura în limba engleză:

158. Clarck Ch. U. Bessarabia: Russia and Roumania on the Black Sea. New York: Dodd, Mead & Company, 1927, 341 p.
159. King Ch. The Moldovans; Romania, Russia and the Politics of Culture. New York:: Hoover Institution Press, 2000, 304 p.
160. Seton-Watson R. W. A history of the Romanians from roman times to the completion of unity. Cambridge: 1934, 640 p.

Rangurile demnitarilor existente în imperiul Rus [116, p. 347]

Categoria	Denumirea rangului	Echivalent militar
I	Consilier titular de taină de gradul I	General-feldmareșal
II	Consilier titular de taină	General de infanterie
III	Consilier de taină	General-locotenent
IV	Consilier titular de stat	General-maior
V	Consilier de stat	-
VI	Consilier colegial	Colonel
VII	Consilier de curte	Locotenent-colonel
VIII	Asesorul colegial	Maior
IX	Consilierul titular	Căpitan
X	Secretarul colegial	Ștab-căpitan
XI	-	-
XII	Secretarul gubernial	Porucic
XIII	Secretarul provincial	Podporucic
XIV	Registratorul colegial	Praporgic

Lista ispravnicilor ținuturilor din Basarabia

- 1813**Ispravnicii din ținutul Orhei – spătar, as. col. Gheorghe Bontenescu și cons. tit. Tudor Crupenschi;
Ispravnicii din ținutul Hotin – stolnic Ion Cheșco, serdar Vasilachi;
Ispravnicii din ținutul Bender – secr. gub. Anton Iacov Satovschi, clucerul Apostol Burde;
Ispravnicul din ținutul Ismail – sluger Iurie Fiodorov;
Ispravnicul din ținutul Greceni–principe Ioan Cantacuzen;
Ispravnicul din ținutul Codru – serdar Pavel Macarescu;
Ispravnicul din ținutul Hotărniceni – medelnicer Isai Climent;
Ispravnicii din ținutul Iași – sluger Gheorghe Ciugureanu și clucer Nicolae Cerchez;
Ispravnicii din ținutul Soroca – stolnic Manolache Vârnav, Panait Cataroni²⁸.
- 1814**Ispravnicii din ținutul Orhei – spătar Iancu Sturdza, paharnic Toma Stamati;
Ispravnicii din ținutul Hotin – cons. tit. Alexei Vasilii Somov, clucer Nicolae Cerchez;
Ispravnicii din ținutul Bender – secr. gub. Anton Iacov Satovschi, sluger Sallo;
Ispravnicul din ținutul Ismail – secr. col. Alexei Panteilemon Macarov;
Ispravnicul din ținutul Greceni–cons. tit. Vasilii Nicolai Marcenco;
Ispravnicul din ținutul Codru – secr. gub. Andrei Vasilii Nepeipivo;
Ispravnicul din ținutul Hotărniceni – serdar Pavel Macarescu;
Ispravnicii din ținutul Iași – cons. de curte Ion Arsentie Dicescul, cavaler ordinului Sf. Ana cl.3, cons. tit. Roman Moisei Țivinschi;
Ispravnicii din ținutul Soroca – cons. col. Andrei Nicolai Pisani, serdar Vasilachi²⁹.
- 1815**Ispravnicii din ținutul Orhei – spătar Egor Constantin Șeinovici, Constantin Paladi;
Ispravnicii din ținutul Hotin – cons. col. Andrei Nicolai Pisani, Dinu Russo;
Ispravnicii din ținutul Bender – secr. gub. Anton Iacov Satovschi, căpitan de dorobanți Ioan Banulescul;
Ispravnicul din ținutul Ismail – secr. col. Piotr Feodor Cropivnîi;
Ispravnicul din ținutul Greceni–secr. gub. Andrei Vasilii Nepeipivo;
Ispravnicul din ținutul Codru – cons. tit. Vasilii Nicolai Marcenco;
Ispravnicul din ținutul Hotărniceni – serdar Pavel Macarescu;
Ispravnicii din ținutul Iași – cons. de curte Ion Arsentie Dicescul, cavaler ordinului Sf. Ana cl.3, cons. tit. Roman Moisei Țivinschi;
Ispravnicii din ținutul Soroca – cons. tit. Alexei Vasilii Somov, serdar Grigorie Chiril Varfolomei³⁰.
- 1817**Ispravnicii din ținutul Orhei – Egor Constantin Șeinovici, Constantin Paladi;
Ispravnicii din ținutul Hotin – cons. col. Andrei Nicolai Pisani, Dinu Russo;
Ispravnicii din ținutul Bender – secr. gub. Anton Iacov Satovschi, căpitan de dorobanți Ioan Banulescul;
Ispravnicul din ținutul Ismail – secr. col. Piotr Feodor Cropivnîi;
Ispravnicul din ținutul Greceni– secr. gub. Andrei Vasilii Nepeipivo;
Ispravnicul din ținutul Codru – cons. tit. Vasilii Nicolai Marcenco;
Ispravnicul din ținutul Hotărniceni – serdar Pavel Macarescu;
Ispravnicii din ținutul Iași – cons. de curte Ion Arsentie Dicescul, cavaler ordinului Sf. Ana cl.3, cons. tit. Roman Moisei Țivinschi;
Ispravnicii din ținutul Soroca – cons. tit. Alexei Vasilii Somov, serdar Grigorie Chiril Varfolomei³¹.

²⁸ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1814. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1814, Часть 2, стр. 541-542.

²⁹ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1815. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1815, Часть 2, стр. 527-528.

³⁰ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1816. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1816, Часть 2, стр. 534-536.

³¹ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1818. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1818, Часть 2, стр. 542-544.

- 1818** Ispravnicii din ținutul Orhei – Egor Constantin Șeinovici, Constantin Paladi;
 Ispravnicii din ținutul Hotin – cons. col. Andrei Nicolai Pisani, Dinu Russo;
 Ispravnicii din ținutul Bender – secr. gub. Anton Iacov Satovschi, căpitan de dorobanți Ioan Banulescul;
 Ispravnicul din ținutul Ismail – secr. col. Piotr Feodor Cropivnî;
 Ispravnicul din ținutul Greceni – secr. gub. Andrei Vasilii Nepepivo;
 Ispravnicul din ținutul Codru – cons. tit. Vasilii Nicolai Marcenco;
 Ispravnicul din ținutul Hotărniceni – serdar Pavel Macarescu;
 Ispravnicii din ținutul Iași – cons. de curte Ion Arsentie Dicescul, cavaler ordinului Sf. Ana cl.3, cons. tit. Roman Moisei Țivinschi;
 Ispravnicii din ținutul Soroca – cons. tit. Alexei Vasilii Somov, serdar Grigorie Chiril Varfolomei³².
- 1819** Ispravnicul din ținutul Orhei – ass. col. Ion Vasile Iamandi;
 Ispravnicul din ținutul Iași - Gheorghe Ciugureanu;
 Ispravnicii din ținutul Hotin – Alexandru Ion Pruncu;
 Ispravnicii din ținutul Bender – cons. tit. Grigorie Pavel Cazimir;
 Ispravnicul din ținutul Ismail – paharnic Kogălniceanu;
 Ispravnicul din ținutul Akkerman–Constantin Ilie Botezat³³.
- 1820** Ispravnicul din ținutul Orhei – ass. col. Ion Vasile Iamandi;
 Ispravnicul din ținutul Iași - Gheorghe Ciugureanu;
 Ispravnicii din ținutul Hotin – Alexandru Ion Pruncu;
 Ispravnicii din ținutul Bender – cons. tit. Grigorie Pavel Cazimir;
 Ispravnicul din ținutul Ismail – paharnic Ion Ion Kogălniceanu;
 Ispravnicul din ținutul Akkerman–Constantin Ilie Botezat.³⁴
- 1821** Ispravnicul din ținutul Orhei – ass. col. Ion Vasile Iamandi;
 Ispravnicul din ținutul Iași - șătrar Nicolae Trohin;
 Ispravnicii din ținutul Hotin – Constantin Ilie Botezat;
 Ispravnicii din ținutul Bender – cons. tit. Grigorie Pavel Cazimir;
 Ispravnicul din ținutul Ismail – cons. tit. Ivan Chiril Gulac;
 Ispravnicul din ținutul Akkerman–Nicolae Sallo³⁵.
- 1822** Ispravnicul din ținutul Orhei – as. col. Iacov Paladi;
 Ispravnicul din ținutul Iași - cons. tit. Bodescu;
 Ispravnicii din ținutul Hotin – Ion Strejescu;
 Ispravnicii din ținutul Bender – secr. col. Andrei Donici;
 Ispravnicul din ținutul Ismail – maior (r) Gheorghe Patarache;
 Ispravnicul din ținutul Akkerman–Nicolae Sallo³⁶.
- 1823** Ispravnicul din ținutul Orhei – as. col. Iacov Paladi;
 Ispravnicul din ținutul Iași - cons. tit. Bodescu;
 Ispravnicii din ținutul Hotin – Ion Strejescu;
 Ispravnicii din ținutul Bender – secr. col. Andrei Donici;
 Ispravnicul din ținutul Ismail – maior (r) Gheorghe Patarache;
 Ispravnicul din ținutul Akkerman–Nicolae Sallo³⁷.
- 1824** Ispravnicul din ținutul Orhei – cons. tit. Bodescu;

³² Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1819. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1819, Часть 2, стр. 542-547.

³³ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1820. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1820, Часть 2, стр. 561-564.

³⁴ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1821. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1821, Часть 2, стр. 563-565.

³⁵ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1822. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1822, Часть 2, стр. 417-421.

³⁶ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1823. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1823, Часть 2, стр. 438-442.

³⁷ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1823. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1823, Часть 2, стр. 453-457.

Ispravnicul din ținutul Iași - maior (r) Osip Timofei Malinski, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl. 4 cu rozeta;

Ispravnicii din ținutul Hotin – Ion Strejescu;

Ispravnicii din ținutul Bender – colonel (r) Scorobogotov, cavalerul ord. Sf. Ana cl. 2 și Sf. Vladimir cl.4 cu rozeta;

Ispravnicul din ținutul Akkerman–secr. gub. Grigorie Ursu.

Ispravnicul din ținutul Ismail – maior (r) Gheorghe Patarache³⁸.

1825 Ispravnicul din ținutul Orhei – cons. tit. Bodescu;

Ispravnicul din ținutul Iași - maior (r) Osip Timofei Malinski, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl. 4 cu rozeta;

Ispravnicii din ținutul Hotin – Ion Strejescu;

Ispravnicii din ținutul Bender – colonel (r) Scorobogotov, cavalerul ord. Sf. Ana cl. 2 și Sf. Vladimir cl.4 cu rozeta;

Ispravnicul din ținutul Akkerman– locotenent-colonel de gardă Osip Fiodor Tarașchevici, cavalerul ord. Sf. Ana cl. 2 și Sf. Vladimir cl.4 cu rozeta.

Ispravnicul din ținutul Ismail – colonel Fiodor Fiodor Ghingling, cavalerul ord. Sf. Ana cl.4 și Sf. Ana cl. 4, Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă, sabia de aur³⁹.

1826 Ispravnicul din ținutul Orhei – cons. tit. Constantin Toma Bodescu;

Ispravnicul din ținutul Iași - maior (r) Osip Timofei Malinski, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl. 4 cu rozeta;

Ispravnicii din ținutul Hotin – cons. de curte Piotr Cornei Litvinov, cavalerul ord. Sf. Ana cl. 2 și 3, Sf. Vladimir cl.4, Sf. Gheorghe cl.4;

Ispravnicii din ținutul Bender – colonel (r) Scorobogotov, cavalerul ord. Sf. Ana cl. 2 și Sf. Vladimir cl.4 cu rozeta;

Ispravnicul din ținutul Akkerman– locotenent-colonel de gardă Osip Fiodor Tarașchevici, cavalerul ord. Sf. Ana cl. 2 și Sf. Vladimir cl.4 cu rozeta.

Ispravnicul din ținutul Ismail – ștab-căpitan Golenișcev-Kutuzov, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4⁴⁰.

1827 Ispravnicul din ținutul Orhei – cons. tit. Piotr Pavel Cohanovski;

Ispravnicul din ținutul Iași - maior (r) Osip Timofei Malinski, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl. 4 cu rozeta;

Ispravnicii din ținutul Hotin – locotenent-colonel Alexandru Gaevski;

Ispravnicii din ținutul Bender – cons. tit. Pissarjevski, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4;

Ispravnicul din ținutul Akkerman– locotenent-colonel de gardă Osip Fiodor Tarașchevici, cavalerul ord. Sf. Ana cl. 2 și Sf. Vladimir cl.4 cu rozeta.

Ispravnicul din ținutul Ismail – ștab-căpitan Golenișcev-Kutuzov, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4⁴¹.

³⁸ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1825. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1825, Часть 2, стр. 470-474.

³⁹ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1826. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1826, Часть 2, стр. 489-495.

⁴⁰ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1827. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1827, Часть 2, стр. 503-509.

⁴¹ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1828. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1828, Часть 2, стр. 511-517.

Lista funcționarilor Tribunalului regional Penal din Basarabia

- 1819** Președinte – cons. st. Piotr Vasili Chirico, cavalerul ordinilor Sf. Vladimir cl.3, Sf. Ana cl. 2. Consilieri – cons. de curte Piotr Alexei Leibin, cons. tit. Mihail Vasili Șumschi, cavalerul ordinilor Sf. Ana cl. 3 și Sf. Stanislav cl. 4, cons. tit. Ion Dumitru Străjescu, Asesorul – baronul Kribte, Secretarul – cons. col. Piotr Alexei Ghetopanov⁴².
- 1820** Președinte – cons. st. Piotr Vasili Chirico, cavalerul ordinilor Sf. Vladimir cl.3, Sf. Ana cl. 2. Consilieri – cons. de curte Piotr Alexei Leibin, cons. tit. Mihail Vasili Șumschi, cavalerul ordinilor Sf. Ana cl. 3 și Sf. Stanislav cl. 4, cons. tit. Ion Dumitru Străjescu, Asesorul – baronul Kribte, Secretarul – cons. col. Piotr Alexei Ghetopanov⁴³.
- 1821** Președinte – cons. st. Piotr Vasili Chirico, cavalerul ordinilor Sf. Vladimir cl.3, Sf. Ana cl. 2. Consilieri – cons. tit. Mihail Vasili Șumschi, cavalerul ordinilor Sf. Ana cl. 3 și Sf. Stanislav cl. 4, cons. tit. Ion Dumitru Străjescu, Asesorul – Vasile Grigorie Kristi, Secretarul – cons. col. Piotr Alexei Ghetopanov⁴⁴.
- 1822** Președinte – cons. st. Piotr Vasili Chirico, cavalerul ordinilor Sf. Vladimir cl.3, Sf. Ana cl. 2. Consilieri din partea coroanei – cons. tit. Mihail Vasili Șumschi, cavalerul ordinilor Sf. Ana cl. 3 și Sf. Stanislav cl. 4; Consilierii aleși: cons. tit. Constantin Toma Stamati, colonel (r) Șardin; Asesorul – ștab-căpitan Hotlev; Secretarul – cons. col. Piotr Alexei Ghetopanov⁴⁵.
- 1823** Președinte – cons. st. Piotr Vasili Chirico, cavalerul ordinilor Sf. Vladimir cl.3, Sf. Ana cl. 2. Consilieri din partea coroanei – cons. tit. Mihail Vasili Șumschi, cavalerul ordinilor Sf. Ana cl. 3 și Sf. Stanislav cl. 4; Consilierii aleși: cons. tit. Constantin Toma Stamati, colonel (r) Șardin; Asesorul – ștab-căpitan Hotlev; Secretarul – cons. col. Piotr Alexei Ghetopanov⁴⁶.
- 1824** Președinte – cons. st. Piotr Vasili Curico, cavalerul ordinilor Sf. Vladimir cl.3, Sf. Ana cl. 2. Consilieri din partea coroanei – cons. tit. Mihail Vasili Șumschi, cavalerul ordinilor Sf. Ana cl. 3 și Sf. Stanislav cl. 4; Consilierii aleși: cons. tit. Constantin Toma Stamati, colonel (r) Șardin; Asesorul – ștab-căpitan Hotlev; Secretarul – cons. col. Piotr Alexei Ghetopanov⁴⁷.
- 1825** Președinte – cons. st. Piotr Vasili Curico, cavalerul ordinilor Sf. Vladimir cl.3, Sf. Ana cl. 2. Consilieri din partea coroanei – cons. tit. Mihail Vasili Șumschi, cavalerul ordinilor Sf. Ana cl. 3 și Sf. Stanislav cl. 4; Consilierii aleși: colonel Felix Grigorie Vacar, ștab-căpitan Piotr Hoteaev; Asesorul – Grigorie Toma Stamati; Secretarul – Piotr Alexandru Crijanovschi⁴⁸.
- 1826** Președinte – cons. st. Piotr Vasili Curico, cavalerul ordinilor Sf. Vladimir cl.3, Sf. Ana cl. 2. Consilieri din partea coroanei – cons. tit. Mihail Vasili Șumschi, cavalerul ordinilor Sf. Ana cl. 3 și Sf. Stanislav cl. 4; Consilierii aleși: colonel Felix Grigorie Vacar, ștab-căpitan Piotr Hoteaev; Asesorul – Grigorie Toma Stamati; Secretarul – Piotr Alexandru Crijanovschi⁴⁹.

⁴² Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1820. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1820, Часть 2, стр. 561-564.

⁴³ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1821. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1821, Часть 2, стр. 563-565.

⁴⁴ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1822. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1822, Часть 2, стр. 417-421.

⁴⁵ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1823. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1823, Часть 2, стр. 438-442.

⁴⁶ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1823. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1823, Часть 2, стр. 453-457.

⁴⁷ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1825. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1825, Часть 2, стр. 470-474.

⁴⁸ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1826. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1826, Часть 2, стр. 489-495.

⁴⁹ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1827. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1827, Часть 2, стр. 503-509.

- 1827** Președinte – cons. st. Piotr Vasilii Curico, cavalerul ordinilor Sf.Vladimir cl.3, Sf. Ana cl. 2. Consilieri din partea coroanei– cons. tit. Mihail Vasilii Șumschi, cavalerul ordinilor Sf. Ana cl. 3 și Sf. Stanislav cl. 4; Consilierii aleși: colonel Felix Grigorie Vacar, ștab-căpitan Piotr Hoteaev; Asesorul – Grigorie Toma Stamati; Secretarul – Piotr Alexandru Crijanovschi⁵⁰.
- 1828** Președinte – cons. st. Piotr Vasilii Curico, cavalerul ordinilor Sf.Vladimir cl.3, Sf. Ana cl. 2. Consilieri din partea coroanei– cons. tit. Mihail Vasilii Șumschi, cavalerul ordinilor Sf. Ana cl. 3 și Sf. Stanislav cl. 4; Consilierii aleși: Anton Ion Buzâca, reg. col. Grigorie Toma Stamati⁵¹.
- 1831** Președinte – cons. col. Fiodor Fiodor Chirdanovschi; Consilieri din partea coroanei– cons. col. Mihail Vasilii Șumschi, cavalerul ordinilor Sf. Ana cl. 3 și Sf. Stanislav cl. 4, cons. tit. Ivan Piotr Hoteaev; Consilierii aleși: Anton Ion Buzâca, secr. gub. Grigorie Stamati; secretar – cons. tit. Alexandr Ivan Balitchi⁵².
- 1835** Președinte – Codrat Iacov Reva, cavalerul ord. Sf. Ana cl.2, Sf. Vladimir cl.4, Sf. Stanislav cl.4. Consilieri din partea coroanei – cons. de curte Mihail Vasilii Șumschi, cavalerul ordinilor Sf. Ana cl. 3 și Sf. Stanislav cl. 4, Sf. Vladimir cl.4, cons. tit. Ivan Piotr Hoteaev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; Consilierii aleși: Alexandru Ilie Russo, por.(r) Petru Dumitru Donici; secretar – secr. gub. Iustin Demian Antonovschi⁵³.
- 1836** Condrat Iacov Reva, cavalerul ord. Sf. Ana cl.2, Sf. Vladimir cl.4, Sf. Stanislav cl.4. Consilieri din partea coroanei – cons. de curte Evgraf Mihail Lavrov, cavalerul ordinului Sf. Vladimir cl.4; Consilierii aleși: Alexandru Ilie Russo, por.(r) Petru Dumitru Donici; secretari – secr. gub. Iustin Demian Antonovschi, Fiodor Demian Maxianovici⁵⁴.
- 1837** Președinte – cons.de stat Semion Marchel Dembinschi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3, Sf. Vladimir cl.4. Consilieri din partea coroanei – cons. de curte Evgraf Mihail Lavrov, cavalerul ordinului Sf. Vladimir cl.4, cons.tit. Luca Grigori Beleaev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; Consilierii aleși din partea nobilimii: Alexandru Ilie Russo, Vasile ion Hasanov; secretari – secr. gub. Iustin Demian Antonovschi, Fiodor Demian Maxianovici.
- 1839** Președinte – cons.de stat Semion Marchel Dembinschi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3, Sf. Vladimir cl.4. Consilieri din partea coroanei – cons. de curte Evgraf Mihail Lavrov, cavalerul ordinului Sf. Vladimir cl.4, cons.tit. Luca Grigori Beleaev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; Consilierii aleși din partea nobilimii: Alexandru Ilie Russo, Vasile Ion Hasanov; secretari – secr. gub. Iustin Demian Antonovschi, Fiodor Demian Maxianovici⁵⁵.
- 1840** Președinte – cons.de stat Semion Marchel Dembinschi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3, Sf. Vladimir cl.4. Ajutor Președinte – ass.col. Ignat Mihail Crjijanovschi; Consilier: ass.col. Luca Grigori Beleaev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; Consilierii aleși din partea nobilimii: Alexandru Ilie Russo, secr.gub. Vasile Ion Hasanov; secretari – secr. gub. Iustin Demian Antonovschi, funcționar categoria 9 Maxim Andrei Gredin⁵⁶.
- 1841** Președinte – cons.de stat Semion Marchel Dembinschi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3, Sf. Vladimir cl.4. Ajutor Președinte – ass.col. Ignat Mihail Crjijanovschi; Consilier: ass.col. Luca Grigori Beleaev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; Consilierii aleși din partea nobilimii: Anton Buzâca, secr.gub.

⁵⁰ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1828. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1828, Часть 2, стр. 511-517.

⁵¹ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1829. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1829, Часть 2, стр. 535-540.

⁵² Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1832 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1832, Часть 2, стр. 412-417.

⁵³ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1836 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1836, Часть 2, стр. 438-444.

⁵⁴ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1837 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1837, Часть 2, стр. 491-505.

⁵⁵ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1840 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1840, Часть 2, стр. 431-439.

⁵⁶ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1841 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1841, Часть 2, стр. 269-274.

Vasile Ion Hasanov; secretari – secr. gub. Iustin Demian Antonovschi, funcționar categoria 9 Maxim Andrei Gredin⁵⁷.

- 1842** Președinte – cons.de stat Semion Marchel Dembinschi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3, Sf. Vladimir cl.4. Ajutor Președinte – ass.col. Ignat Mihail Crjijanovschi; Consilier: ass.col. Luca Grigori Beleaev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; Consilierii aleși din partea nobilimii: Anton Buzâca, secr.gub. Vasile Ion Hasanov; secretari – secr. gub. Iustin Demian Antonovschi, funcționar categoria 9 Maxim Andrei Gredin⁵⁸.
- 1843** Președinte – cons.de stat Semion Marchel Dembinschi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3, Sf. Vladimir cl.4. Ajutor Președinte – ass.col. Ignat Mihail Crjijanovschi; Consilier: ass.col. Luca Grigori Beleaev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; Consilierii aleși din partea nobilimii: Anton Buzâca, secr.gub. Vasile Ion Hasanov; secretari – secr. gub. Iustin Demian Antonovschi, funcționar categoria 9 Maxim Andrei Gredin⁵⁹.
- 1844** Președinte – cons.de stat Semion Marchel Dembinschi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3, Sf. Vladimir cl.4. Ajutor Președinte – ass.col. Ignat Mihail Crjijanovschi; Consilier: ass.col. Luca Grigori Beleaev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; Consilierii aleși din partea nobilimii: Anton Buzâca, secr.gub. Vasile Ion Hasanov; secretari – secr. gub. Iustin Demian Antonovschi, secr.col. Mihail Stepan Ghilețchi⁶⁰.
- 1845** Președinte – cons.de stat Semion Marchel Dembinschi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3, Sf. Vladimir cl.4. Ajutor Președinte – ass.col. Ignat Mihail Crjijanovschi; Consilier: ass.col. Luca Grigori Beleaev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; Consilierii aleși din partea nobilimii: cons.tit. Vasile Ion Hasanov; secretari – cons.tit. Iustin Demian Antonovschi, secr.col. Mihail Stepan Ghilețchi⁶¹.
- 1846** Președinte – cons.de stat Semion Marchel Dembinschi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3, Sf. Vladimir cl.4. Ajutor Președinte – ass.col. Ignat Mihail Crjijanovschi; Consilier: ass.col. Luca Grigori Beleaev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; Consilierii aleși din partea nobilimii: cons.tit. Vasile Ion Hasanov; secretari – cons.tit. Iustin Demian Antonovschi, secr.col. Mihail Stepan Ghilețchi⁶².
- 1847** Președinte – cons.de stat Semion Marchel Dembinschi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3, Sf. Vladimir cl.4. Ajutor Președinte – ass.col. Ignat Mihail Crjijanovschi; Consilier: vacant; Consilierii aleși din partea nobilimii: secr.gub. Constantin Ion Botezat, podporucic Constantin Gheorghe Alexandri; secretari – cons.tit. Iustin Demian Antonovschi⁶³.
- 1848** Președinte – cons.de stat Semion Marchel Dembinschi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3, Sf. Vladimir cl.4. Ajutor Președinte – ass.col. Ignat Mihail Crjijanovschi; Consilier: secr.col. Cleonic Piotr Artemovschi-Gulac; Consilierii aleși din partea nobilimii: secr.gub. Constantin Ion Botezat, podporucic Constantin Gheorghe Alexandri; secretari – cons.tit. Iustin Demian Antonovschi, secr.col. Ivan Ivan Pahalovici⁶⁴.
- 1849** Președinte – cons.de curte Ivan Andrei Rudnițchi. Ajutor Președinte – cons.de curte Ignat Mihail Crjijanovschi; Consilier: secr.col. Cleonic Piotr Artemovschi-Gulac; Consilierii aleși din partea

⁵⁷ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1842 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1842, Часть 2, стр. 271-276.

⁵⁸ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1843 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1843, Часть 2, стр. 273-278.

⁵⁹ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1844 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1844, Часть 2, стр. 229-233.

⁶⁰ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1845 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1845, Часть 2, стр. 8-11.

⁶¹ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1846 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1846, Часть 2, стр. 8-12.

⁶² Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1847 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1847, Часть 2, стр. 9-11.

⁶³ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1848 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1848, Часть 2, стр. 8-12.

⁶⁴ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1849 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1849, Часть 2, стр. 8-12.

- nobilimii: secr.gub. Constantin Ion Botezat, secr.gub. Constantin Gheorghe Alexandri; secretari – cons.tit. Ivan Savva Bruhovschi, secr.col. Ivan Ivan Pahalovici⁶⁵.
- 1850** Președinte – cons.de curte Ivan Andrei Rudnițchi. Ajutor Președinte – cons.de curte Ignat Mihail Crjijanovschi; Consilier: secr.col. Cleonic Piotr Artemovschi-Gulac; Consilierii aleși din partea nobilimii: secr.gub. Constantin Ion Botezat, secr.gub. Constantin Gheorghe Alexandri; secretari – secr.col. Samuil Gheorghe Bogatnou⁶⁶.
- 1851** Președinte – cons.de curte Ivan Andrei Rudnițchi. Ajutor Președinte – cons.de curte Ignat Mihail Crjijanovschi; Consilier: secr.col. Cleonic Piotr Artemovschi-Gulac; Consilierii aleși din partea nobilimii: secr.gub. Constantin Ion Botezat, secr.gub. Constantin Gheorghe Alexandri; secretari – secr.col. Samuil Gheorghe Bogatnou, cons.tit. Ivan Ivan Pahalovici⁶⁷.
- 1852** Președinte – cons.de curte Ivan Andrei Rudnițchi. Ajutor Președinte – cons.de curte Ignat Mihail Crjijanovschi; Consilier: secr.col. Cleonic Piotr Artemovschi-Gulac; Consilierii aleși din partea nobilimii: cons.tit. Spiridon Spiridon Popandopulo, secr.gub. Constantin Gheorghe Alexandri; secretari – secr.col. Samuil Gheorghe Bogatnou, cons.tit. Ivan Ivan Pahalovici⁶⁸.
- 1853** Președinte – cons.de curte Ivan Andrei Rudnițchi. Ajutor Președinte – cons.de curte Ignat Mihail Crjijanovschi; Consilier: secr.col. Cleonic Piotr Artemovschi-Gulac; Consilierii aleși din partea nobilimii: cons.tit. Spiridon Spiridon Popandopulo, secr.gub. Constantin Gheorghe Alexandri; secretari – secr.col. Samuil Gheorghe Bogatnou, cons.tit. Ivan Ivan Pahalovici⁶⁹.
- 1854** Președinte – cons.de curte Ivan Andrei Rudnițchi. Ajutor Președinte – cons.de curte Ignat Mihail Crjijanovschi; Consilier: secr.col. Cleonic Piotr Artemovschi-Gulac; Consilierii aleși din partea nobilimii: Alexandru Cristofor Cervenvodali, secr.gub. Constantin Gheorghe Alexandri, cons.tit. Ivan Ivan Pahalovici; secretar – secr.col. Samuil Gheorghe Bogatnou⁷⁰.
- 1855** Președinte – cons.de curte Ivan Andrei Rudnițchi. Ajutor Președinte – cons.de curte Ignat Mihail Crjijanovschi; Consilier: secr.col. Cleonic Piotr Artemovschi-Gulac; Consilierii aleși din partea nobilimii: Alexandru Cristofor Cervenvodali, secr.gub. Constantin Gheorghe Alexandri, cons.tit. Ivan Ivan Pahalovici; secretar – secr.col. Samuil Gheorghe Bogatnou⁷¹.
- 1856** Președinte – cons.de curte Ivan Andrei Rudnițchi. Ajutor Președinte – cons.de curte Ignat Mihail Crjijanovschi; Consilier: secr.col. Cleonic Piotr Artemovschi-Gulac; Consilierii aleși din partea nobilimii: secr.col. Constantin Anghel Botean, secr.gub. Constantin Gheorghe Alexandri, secr.gub. Clement Piotr Șumanschi; secretar – cons.tit. Ivan Ivan Pahalovici⁷².
- 1857** Președinte – cons.de curte Ivan Andrei Rudnițchi. Ajutor Președinte – cons. de curte Cleonic Piotr Artemovschi-Gulac; Consilier: ass.col. Nicolai Alexei Maleavschi; Consilierii aleși din partea nobilimii: secr.col. Constantin Anghel Botean, secr.gub. Constantin Gheorghe Alexandri, secr.gub. Clement Piotr Șumanschi; secretar – cons.tit. Ivan Ivan Pahalovici⁷³.
- 1858** Președinte – cons.de curte Ivan Andrei Rudnițchi. Ajutor Președinte – cons. de curte Cleonic Piotr Artemovschi-Gulac; Consilier: ass.col. Nicolai Alexei Maleavschi; Consilierii aleși din

⁶⁵ Адрес-календарь:Общий штат Российской Империи, 1850 г. В 2-х частях. Часть вторая, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1850, стр. 6-9.

⁶⁶ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1851 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1851, стр. 6-10.

⁶⁷ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1852 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1852, стр. 6-9.

⁶⁸ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1853 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1853, стр. 7-10.

⁶⁹ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1854 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1854, стр. 7-10.

⁷⁰ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1855 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1855, стр. 7-10.

⁷¹ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1856 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1856, стр. 7-10.

⁷² Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1857 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1857, стр. 6-9.

⁷³ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, на 1858-1859 год . В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1858, стр. 7-10.

- partea nobilimii: secr.col. Constantin Anghel Botean, secr.gub. Constantin Gheorghe Alexandri, secr.col. Fiodor Andrei Cepelevschi; secretar – cons.tit. Ivan Ivan Pahalovici⁷⁴.
- 1859** Președinte – cons.de curte Ivan Andrei Rudnițchi. Ajutor Președinte – cons. de curte Cleonic Piotr Artemovschi-Gulac; Consilier: ass.col. Nicolai Alexei Maleavschi; Consilierii aleși din partea nobilimii: secr.col. Constantin Anghel Botean, secr.gub. Constantin Gheorghe Alexandri, secr.col. Fiodor Andrei Cepelevschi; secretar – cons.tit. Ivan Ivan Pahalovici⁷⁵.
- 1861** Președinte – cons.de curte Ivan Andrei Rudnițchi. Ajutor Președinte – cons. de curte Cleonic Piotr Artemovschi-Gulac; Consilier: ass.col. Nicolai Alexei Maleavschi; Consilierii aleși din partea nobilimii: cons.de stat Nicolai Nicolai Donici, reg.col. Ivan Evstafi Ducantoniev, secr.col. Fiodor Andrei Cepelevschi; secretar – cons.tit. Ivan Ivan Pahalovici⁷⁶.
- 1864** Președinte – cons.de curte Ivan Andrei Rudnițchi. Ajutor Președinte – Clavdi Piotr Șumanschi; Consilier: ass.col. Nicolai Alexei Maleavschi; Consilierii aleși din partea nobilimii: cons.de stat Nicolai Nicolai Donici, reg.col. Ivan Evstafi Ducantoniev, secr.gub. Onisim Ilia Rochițchi; secretar – cons.tit. Ivan Ivan Pahalovici⁷⁷.

⁷⁴ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, на 1859-1860 год . В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1859, стр. 16-22.

⁷⁵ Адрес-календарь.Общая роспись начальствующих и прочих должностных лиц по всем Управлениям в Империи и по главным Управлениям в Царстве Польском и в Великом Княжестве Финляндском на 1860-1861 год . В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1860, стр. 14-20.

⁷⁶ Адрес-календарь.Общая роспись начальствующих и прочих должностных лиц по всем Управлениям в Империи и по главным Управлениям в Царстве Польском и в Великом Княжестве Финляндском на 1862-1863год . В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1862, стр. 14-18.

⁷⁷ Адрес-календарь.Общая роспись начальствующих и прочих должностных лиц по всем Управлениям в Империи и по главным Управлениям в Царстве Польском и в Великом Княжестве Финляндском на 1864-1865год . В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1864, стр. 14-20.

Lista funcționarilor Tribunalului regional Civil din Basarabia

- 1819** Președinte – cons.st. Feodor Ivan Nedoba, cavalerul ordinelor Sf.Vladimir cl.3 și Sf. Ana cl. 2. Consilierii – cons. col. Ion Arsentie Dicescul, cavalerul ordinelor Sf. Ana cl.4 și Sf. Vladimir cl. 4, cons. col. Apostol Ion Stammo, as. col. Grigorie Chiril Varfolomei, serdar Tudor Macarescul, secretarul – vacant⁷⁸.
- 1820** Președinte – cons.st. Feodor Ivan Nedoba, cavalerul ordinelor Sf.Vladimir cl.3 și Sf. Ana cl. 2. Consilierii – cons. col. Ion Arsentie Dicescul, cavalerul ordinelor Sf. Ana cl.4 și Sf. Vladimir cl. 4, cons. col. Apostol Ion Stammo, as. col. Grigorie Chiril Varfolomei, serdar Tudor Macarescul, secretarul – vacant⁷⁹.
- 1821** Președinte – cons.st. Feodor Ivan Nedoba, cavalerul ordinelor Sf.Vladimir cl.3 și Sf. Ana cl. 2. Consilierii – cons. col. Ion Arsentie Dicescul, cavalerul Ordinelor Sf. Ana cl.4 și Sf. Vladimir cl. 4, as. col. Grigorie Chiril Varfolomei, serdar Tudor Macarescul, Mihai Hermiziu, secretarul – Egor Andrei Barbu⁸⁰.
- 1822** Președinte – cons.st. Feodor Ivan Nedoba, cavalerul ordinelor Sf. Vladimir cl.3 și Sf. Ana cl. 2. Consilierii din partea coroanei – as. col. Grigorie Chiril Varfolomei; Consilierii aleși: cons. tit. Tudor Gheorghe Crupenschi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3 și Sf. Vladimir cl.4; medelnicer Constantin Russo, postelnic Pavel Macarescu, secretarul – vacant⁸¹.
- 1823** Președinte – cons.st. Feodor Ivan Nedoba, cavalerul ordinelor Sf. Vladimir cl.3 și Sf. Ana cl. 2. Consilierii din partea coroanei – as. col. Grigorie Chiril Varfolomei; Consilierii aleși: cons. tit. Tudor Gheorghe Crupenschi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3 și Sf. Vladimir cl.4; medelnicer Constantin Russo, postelnic Pavel Macarescu, secretarul – vacant⁸².
- 1824** Președinte – vacant. Consilierii din partea coroanei – cons. tit. Anton Iacov Satovschi; Consilierii aleși: cons. tit. Tudor Gheorghe Crupenschi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3 și Sf. Vladimir cl.4; medelnicer Constantin Ion Russo, postelnic Pavel Vasile Macarescu, secretarul – Emanoil Constantin Chirica⁸³.
- 1825** Președinte – vacant. Consilierii din partea coroanei – cons. tit. Anton Iacov Satovschi; Consilierii aleși: Constantin Ilie Botezat, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; cons. tit. Grigorie Pavel Cazimir, cons. tit. Constantin Pavel Leonard, secretarul – Emanoil Constantin Chirica⁸⁴.
- 1826** Președinte – A. Pizani. Consilierii din partea coroanei – cons. tit. Anton Iacov Satovschi; Consilierii aleși: funcționar de cl.14 Constantin Ilie Botezat, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; cons. tit. Constantin Pavel Leonard, secretarul – Emanoil Constantin Chirica⁸⁵.
- 1827** Președinte – cons. st. Piotr Vasilii Curico, cavalerul ordinilor Sf. Vladimir cl.3, Sf. Ana cl. 2. Consilieri din partea coroanei – cons. tit. Mihail Vasilii Șumschi, cavalerul ordinilor Sf. Ana cl. 3 și Sf. Stanislav cl. 4; Consilierii aleși: colonel Felix Grigorie

⁷⁸ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1820. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1820, Часть 2, стр. 561-564.

⁷⁹ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1821. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1821, Часть 2, стр. 563-565.

⁸⁰ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1822. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1822, Часть 2, стр. 417-421.

⁸¹ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1823. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1823, Часть 2, стр. 438-442.

⁸² Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1823. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1823, Часть 2, стр. 453-457.

⁸³ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1825. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1825, Часть 2, стр. 470-474.

⁸⁴ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1826. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1826, Часть 2, стр. 489-495.

⁸⁵ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1827. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1827, Часть 2, стр. 503-509.

- Vacar, ștab-căpitan Piotr Hoteaev; Asesorul – Grigorie Toma Stamati; Secretarul – Piotr Alexandru Crijanovschi⁸⁶.
- 1828** Președinte – vacant. Consilierii din partea coroanei – cons. de curte. Ivan daniil Jadanov, cons. tit. Panteilemon Ștefan Lazo; Consilierii aleși: cons. tit. Gheorghe Alexandru Alexandri; cons. tit. Vasile Constantin Canăca⁸⁷.
- 1831** Președinte – cons.col. Pavel Mihail Reabinin, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4. Consilierii din partea coroanei – cons. de curte. Ivan Daniil Jadanov, cons. tit. Panteilemon Ștefan Lazo; Consilierii aleși: Vasile Gheorghe Cristi; secr. gub. Constantin Gheorghe Millo, secretar – cons. tit. Iacov Pavel Andoniev⁸⁸.
- 1835** Președinte – vacant. Consilierii din partea coroanei – cons. de curte Ivan Daniil Jadanov, cons. tit. Panteilemon Ștefan Lazo; Consilierii aleși: Anton Ion Buzâca; spătar Gheorghe Matei Râșcanu, secretar – secr.gub. Nicolai Hristofor Ghero⁸⁹.
- 1836** Președinte – cons. tit. Ivan Piotr Hoteaev. Consilierii din partea coroanei – cons. de curte Ivan Daniil Jadanov; consilieri din partea nobilimii: Anton Ion Buzâca; spătar Gheorghe Matei Râșcanu, secretar – secr.gub. Nicolai Hristofor Ghero⁹⁰.
- 1837** Președinte – cons. tit. Ivan Piotr Hoteaev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3. Consilierii din partea coroanei – cons. de curte Ivan Daniil Jadanov, ass.col. Savva Pavel Paniutin; consilieri din partea nobilimii: Anton Ion Buzâca; spătar Gheorghe Matei Râșcanu, secretar – secr.gub. Nicolai Hristofor Ghero⁹¹.
- 1839** Președinte – cons. tit. Ivan Piotr Hoteaev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3. Consilierii din partea coroanei – cons. de curte Ivan Daniil Jadanov, ass.col. Savva Pavel Paniutin; consilieri din partea nobilimii: Anton Ion Buzâca; spătar Gheorghe Matei Râșcanu, secretar – secr.gub. Nicolai Hristofor Ghero⁹².
- 1840** Președinte – cons. tit. Ivan Piotr Hoteaev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3, Sf. Vladimir cl.4. Ajutor Președinte: cons. de curte Ivan Daniil Jadanov; Consilierul din partea coroanei –, ass.col. Savva Pavel Paniutin; consilieri din partea nobilimii: Anton Ion Buzâca; cons.de curte Gheorghe Matei Râșcanu, secretar – reg.col. Pavel Timofei Topor⁹³.
- 1841** Președinte – cons. tit. Ivan Piotr Hoteaev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3, Sf. Vladimir cl.4. Ajutor Președinte: cons. de curte Ivan Daniil Jadanov; Consilierul din partea coroanei –, ass.col. Savva Pavel Paniutin; consilieri din partea nobilimii: ștab-căpitan Constantin Nacul; Tudor Cazimir, secretar – reg.col. Pavel Timofei Topor⁹⁴.
- 1842** Președinte – cons. tit. Ivan Piotr Hoteaev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3, Sf. Vladimir cl.4. Ajutor Președinte: cons. de curte Ivan Daniil Jadanov; Consilierul din partea coroanei – ass.col. Savva Pavel Paniutin; consilieri din partea nobilimii: ștab-căpitan Constantin Nacul; Tudor Cazimir, secretar – reg.col. Pavel Timofei Topor⁹⁵.

⁸⁶ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1828. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1828, Часть 2, стр. 511-517.

⁸⁷ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1829. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1829, Часть 2, стр. 535-540.

⁸⁸ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1832 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1832, Часть 2, стр. 412-417.

⁸⁹ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1836 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1836, Часть 2, стр. 438-444.

⁹⁰ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1837 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1837, Часть 2, стр. 491-505.

⁹¹ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1838 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1838, Часть 2, стр. 472-480.

⁹² Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1840 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1840, Часть 2, стр. 431-439.

⁹³ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1841 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1841, Часть 2, стр. 269-274.

⁹⁴ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1842 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1842, Часть 2, стр. 271-276.

⁹⁵ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1843 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1843, Часть 2, стр. 273-278.

- 1843** Președinte – cons. tit. Ivan Piotr Hoteaev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3, Sf. Vladimir cl.4. Ajutor Președinte: cons. de curte Ivan Daniil Jadanov; Consilierul din partea coroanei – ass.col. Savva Pavel Paniutin; consilieri din partea nobilimii: ștab-căpitan Constantin Nacul; Tudor Cazimir, secretar – reg.col. Pavel Timofei Chirița-Topor⁹⁶.
- 1844** Președinte – cons. tit. Ivan Piotr Hoteaev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3, Sf. Vladimir cl.4. Ajutor Președinte: cons. de curte Ivan Daniil Jadanov; Consilierul din partea coroanei – ass.col. Savva Pavel Paniutin; consilieri din partea nobilimii: ștab-căpitan Constantin Nacul; Tudor Cazimir, secretar – reg.col. Pavel Timofei Chirița-Topor⁹⁷.
- 1845** Președinte – cons. tit. Ivan Piotr Hoteaev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3, Sf. Vladimir cl.4. Ajutor Președinte: cons. de curte Ivan Daniil Jadanov; Consilierul din partea coroanei – ass.col. Savva Pavel Paniutin; consilieri din partea nobilimii: ștab-căpitan Constantin Nacul; Tudor Cazimir, secretar – reg.col. Pavel Timofei Chirița-Topor⁹⁸.
- 1846** Președinte – cons. tit. Ivan Piotr Hoteaev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3, Sf. Vladimir cl.4. Ajutor Președinte: cons. de curte Ivan Daniil Jadanov; Consilierul din partea coroanei – ass.col. Savva Pavel Paniutin; consilieri din partea nobilimii: ștab-căpitan Constantin Nacul; Tudor Cazimir, secretar – reg.col. Pavel Timofei Chirița-Topor⁹⁹.
- 1847** Președinte – vacant. Ajutor Președinte: cons. de curte Ivan Daniil Jadanov; Consilieri din partea nobilimii: cons.tit. Ion Demian Asnaș; cons.tit. Carl Ion Pruncul, secretar – reg.col. Pavel Timofei Chirița-Topor¹⁰⁰.
- 1848** Președinte – cons.de stat Ivan Spiridon Caruzo. Ajutor Președinte: cons. de curte Ivan Daniil Jadanov; Consilier din partea coroanei – secr.col. Iacov Piotr Rojinov; Consilieri din partea nobilimii: cons.tit. Carl Ion Pruncul, secretar – reg.col. Pavel Timofei Chirița-Topor¹⁰¹.
- 1849** Președinte – cons.de stat Ivan Spiridon Caruzo. Ajutor Președinte: cons. de curte Ivan Daniil Jadanov; Consilier – secr.gub. Piotr Fiodor Râșleacov; Consilieri din partea nobilimii: cons.tit. Carl (Scarlat) Ion Pruncul, secretar – reg.col. Pavel Timofei Chirița-Topor¹⁰².
- 1850** Președinte – cons.de stat Ivan Spiridon Caruzo. Ajutor Președinte: cons. de curte Ivan Daniil Jadanov; Consilier – cons.tit. Anton Iacov Crâjanovschi; Membrii: secr.gub. Piotr Fiodor Râșleacov, cons.tit. Carl (Scarlat) Ion Pruncul, secretar – reg.col. Pavel Timofei Chirița-Topor¹⁰³.
- 1851** Președinte – cons.de stat Ivan Spiridon Caruzo. Ajutor Președinte: cons. de curte Ivan Daniil Jadanov; Consilier – cons.tit. Anton Iacov Crâjanovschi; Membrii: secr.gub. Piotr Fiodor Râșleacov, cons.tit. Carl (Scarlat) Ion Pruncul, secretar – cons.tit. Adam Anton Crâjanovschi¹⁰⁴.
- 1852** Președinte – cons. tit. Dumitru Gheorghe Russo. Ajutor Președinte: cons. de curte Ivan Daniil Jadanov; Consilier – cons. tit. Anton Iacov Crâjanovschi; Membrii: secr. gub. Piotr Fiodor Râșleacov, cons. tit. Carl (Scarlat) Ion Pruncul, secretar – cons. tit. Adam Anton Crâjanovschi¹⁰⁵.

⁹⁶ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1844 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1844, Часть 2, стр. 229-233.

⁹⁷ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1845 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1845, Часть 2, стр. 8-11.

⁹⁸ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1846 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1846, Часть 2, стр. 8-12.

⁹⁹ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1847 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1847, Часть 2, стр. 9-11.

¹⁰⁰ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1848 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1848, Часть 2, стр. 8-12.

¹⁰¹ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1849 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1849, Часть 2, стр. 8-12.

¹⁰² Адрес-календарь:Общий штат Российской Империи, 1850 г. В 2-х частях. Часть вторая, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1850, стр. 6-9.

¹⁰³ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1851 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1851, стр. 6-10.

¹⁰⁴ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1852 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1852, стр. 6-9.

¹⁰⁵ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1853 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1853, стр. 7-10.

- 1853** Președinte – cons. tit. Dumitru Gheorghe Russo. Ajutor Președinte: cons. de curte Ivan Daniil Jadanov; Consilier – cons. tit. Anton Iacov Crâjanovschi; Membrii: secr. gub. Piotr Fiodor Râșleacov, cons. tit. Carl (Scarlat) Ion Pruncul, secretar – cons. tit. Adam Anton Crâjanovschi¹⁰⁶.
- 1854** Președinte – cons. tit. Dumitru Gheorghe Russo. Ajutor Președinte: cons. de curte Ivan Daniil Jadanov; Membrii: – cons. tit. Anton Iacov Crâjanovschi, cons. tit. Ion Vasile Cristi, reg. col. Ilie Ion Botezat, secretar – cons. tit. Adam Anton Crâjanovschi¹⁰⁷.
- 1855** Președinte – cons. tit. Dumitru Gheorghe Russo. Ajutor Președinte: cons. de curte Ivan Daniil Jadanov; Membrii: – cons. tit. Anton Iacov Crâjanovschi, cons. tit. Ion Vasile Cristi, reg. col. Ilie Ion Botezat, cons. de curte Egor Ivan Loran; secretar – cons. tit. Adam Anton Crâjanovschi¹⁰⁸.
- 1856** Președinte – cons. tit. Dumitru Gheorghe Russo. Ajutor Președinte: cons. de curte Ivan Daniil Jadanov; Membrii: – cons. tit. Ion Vasile Cristi, reg. col. Ilie Ion Botezat, cons. de curte Egor Ivan Loran; secretar – cons. tit. Adam Anton Crâjanovschi¹⁰⁹.
- 1857** Președinte – cons. de curte Dumitru Gheorghe Russo. Ajutor Președinte: cons. de stat Ivan Daniil Jadanov; Membrii: – cons. col. Egor Ivan Loran, cons. tit. Ion Vasile Cristi, cons. de curte Victor Piotr Șciusev; secretar – cons. tit. Adam Anton Crâjanovschi¹¹⁰.
- 1858** Președinte – cons. de curte Dumitru Gheorghe Russo. Ajutor Președinte: cons. de stat Ivan Daniil Jadanov; Membrii: – cons. tit. Ion Vasile Cristi, cons. de curte Victor Piotr Șciusev; secretar – secr. col. Roman Spiridon Cohmanschi¹¹¹.
- 1859** Președinte – cons. de curte Dumitru Gheorghe Russo. Ajutor Președinte: cons. de stat Ivan Daniil Jadanov; Membrii: – cons. tit. Ion Vasile Cristi, cons. de curte Victor Piotr Șciusev; secretar – secr. col. Roman Spiridon Cohmanschi¹¹².
- 1861** Președinte – cons. de curte Constantin Ion Cazimir. Ajutor Președinte: cons. tit. Alexandr Alexei Djuncovschi; Membrii: – ass. col. Fiodor Onufri Camenschi, secr. gub. Tudor Tudor Crupenschi, secr. gub. Alexandr Hristofor Cervenvodali; secretar – secr. col. Dmitri Matvei Lușcinski¹¹³.
- 1864** Președinte – cons. tit. Alexandr Alexei Djuncovschi. Ajutor Președinte: ass. col. Batian; Membrii: – ass. col. Karl Karl Cun, secr. gub. Tudor Tudor Crupenschi, secr. gub. Alexandr Hristofor Cervenvodali¹¹⁴.

¹⁰⁶ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1854 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1854, стр. 7-10.

¹⁰⁷ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1855 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1855, стр. 7-10.

¹⁰⁸ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1856 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1856, стр. 7-10.

¹⁰⁹ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1857 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1857, стр. 6-9.

¹¹⁰ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, на 1858-1859 год . В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1858, стр. 7-10.

¹¹¹ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, на 1859-1860 год . В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1859, стр. 16-22.

¹¹² Адрес-календарь.Общая роспись начальствующих и прочих должностных лиц по всем Управлениям в Империи и по главным Управлениям в Царстве Польском и в Великом Княжестве Финляндском на 1860-1861 год . В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1860, стр. 14-20.

¹¹³ Адрес-календарь.Общая роспись начальствующих и прочих должностных лиц по всем Управлениям в Империи и по главным Управлениям в Царстве Польском и в Великом Княжестве Финляндском на 1862-1863год . В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1862, стр. 14-18.

¹¹⁴ Адрес-календарь.Общая роспись начальствующих и прочих должностных лиц по всем Управлениям в Империи и по главным Управлениям в Царстве Польском и в Великом Княжестве Финляндском на 1864-1865год . В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1864, стр. 14-20.

Lista funcționarilor Tribunalului Comercial Ismail și ai tribunalului regional Comercial din Basarabia

Tribunalului Comercial Ismail

- 1824** Președinte – cons. de curte Egor Ermolai Coronelli, cavalerul ord. Sf. Gheorghe cl.4, Sf. Vladimir cl.4; membrii: cons. col. Carp Grigorie Pliușci, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, cons. de curte Nicolae Ion Vardalah¹¹⁵.
- 1825** Președinte – cons. de curte Egor Ermolai Coronelli, cavalerul ord. Sf. Gheorghe cl.4, Sf. Vladimir cl.4; membrii: cons. col. Carp Grigorie Pliușci, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, cons. de curte Nicolae Ion Vardalah¹¹⁶.
- 1826** Președinte – cons. de curte Egor Ermolai Coronelli, cavalerul ord. Sf. Gheorghe cl.4, Sf. Vladimir cl.4; membrii: cons. col. Carp Grigorie Pliușci, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, cons. de curte Nicolae Ion Vardalah, aleșii din partea negustorilor Nicolai Cordole, Constantin Grigorie Prasin¹¹⁷.
- 1827** Președinte – cons. de curte Egor Ermolai Coronelli, cavalerul ord. Sf. Gheorghe cl.4, Sf. Vladimir cl.4; membrii: cons. col. Carp Grigorie Pliușci, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, cons. de curte Nicolae Ion Vardalah, aleșii din partea negustorilor Nicolai Cordole, Constantin Grigorie Prasin¹¹⁸.
- 1828** Președinte – cons. de curte Egor Ermolai Coronelli, cavalerul ord. Sf. Gheorghe cl.4, Sf. Vladimir cl.4; membrii: cons. col. Carp Grigorie Pliușci, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, cons. de curte Nicolae Ion Vardalah, aleșii din partea negustorilor Nicolai Cordole, Constantin Grigorie Prasin¹¹⁹.
- 1831** Președinte – cons. de curte Egor Ermolai Coronelli, cavalerul ord. Sf. Gheorghe cl.4, Sf. Vladimir cl.4¹²⁰.
- 1836** Președinte: cons. de curte Alexandr Stepan Poletaev, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.3; consilierii din partea negustorilor: Constantin Dimitri Cuiumdjioglo, Dmitri Ivan Caravasili, Piotr Anton Marcarov, Constantin Iurie Mandraji, translator – reg. col. conte Andrei Ivan Mamuna¹²¹.
- 1837** Președinte: cons. col. Treastovschi; consilierii din partea negustorilor: Constantin Dimitri Cuiumdjioglo, Dmitri Ivan Caravasili, Piotr Anton Marcarov, Constantin Iurie Mandraji, translator – reg. col. conte Andrei Ivan Mamuna¹²².
- 1839** Președinte: ass. col. Andrei martin Colomeițev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; consilierii din partea negustorilor: Constantin Dimitri Cuiumdjioglo, Dmitri Ivan Caravasili, Piotr Anton Marcarov, Constantin Iurie Mandraji, translator – reg. col. conte Andrei Ivan Mamuna¹²³.

¹¹⁵ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1825. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1825, Часть 2, стр. 470-474.

¹¹⁶ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1826. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1826, Часть 2, стр. 489-495.

¹¹⁷ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1827. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1827, Часть 2, стр. 503-509.

¹¹⁸ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1828. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1828, Часть 2, стр. 511-517.

¹¹⁹ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1829. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1829, Часть 2, стр. 535-540.

¹²⁰ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1832 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1832, Часть 2, стр. 412-417.

¹²¹ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1837 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1837, Часть 2, стр. 491-505.

¹²² Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1838 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1838, Часть 2, стр. 472-480.

- 1840** Președinte: ass. col. Andrei martin Colomeițev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; consilierii din partea negustorilor: Constantin Dimitri Cuiumdjioglo, Dmitri Ivan Caravasili, Piotr Anton Marcarov, Constantin Iurie Mandraji, translator – reg. col. conte Andrei Ivan Mamuna¹²⁴.
- 1841** Președinte: ass. col. Andrei martin Colomeițev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; consilierii din partea negustorilor: Constantin Dimitri Cuiumdjioglo, Dmitri Ivan Caravasili, Piotr Anton Marcarov, Constantin Iurie Mandraji, secretar – cons. tit. Iosif Pavel Vilcicovschi¹²⁵.
- 1842** Președinte: ass. col. Andrei martin Colomeițev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; consilierii din partea negustorilor: Constantin Dimitri Cuiumdjioglo, Dmitri Ivan Caravasili, Piotr Anton Marcarov, Constantin Iurie Mandraji, secretar – cons. tit. Iosif Pavel Vilcicovschi¹²⁶.
- 1843** Președinte: ass. col. Andrei martin Colomeițev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; consilierii din partea negustorilor: ass. col. Vasili Calin Laricov, Dmitri Ivan Caravasili, Piotr Anton Marcarov, Constantin Iurie Mandraji, secretar – cons. tit. Iosif Pavel Vilcicovschi¹²⁷.
- 1844** Președinte: ass. col. Andrei martin Colomeițev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; consilierii din partea negustorilor: ass. col. Vasili Calin Laricov, secretar – cons. tit. Iosif Pavel Vilcicovschi¹²⁸.
- 1845** Președinte: ass. col. Andrei martin Colomeițev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; consilierii din partea negustorilor: ass. col. Vasili Calin Laricov, secretar – cons. tit. Iosif Pavel Vilcicovschi¹²⁹.
- 1846** Președinte: ass. col. Andrei martin Colomeițev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; consilierii din partea negustorilor: ass. col. Vasili Calin Laricov, secretar – cons. tit. Iosif Pavel Vilcicovschi¹³⁰.
- 1847** Președinte: ass. col. Andrei martin Colomeițev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; consilierii din partea negustorilor: ass. col. Vasili Calin Laricov, secretar – cons. tit. Iosif Pavel Vilcicovschi¹³¹.
- 1848** Președinte: ass. col. Andrei martin Colomeițev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; consilierii din partea negustorilor: ass. col. Vasili Calin Laricov, secretar – cons. tit. Iosif Pavel Vilcicovschi¹³².
- 1849** Președinte: ass. col. Andrei martin Colomeițev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; consilierii din partea negustorilor: ass. col. Vasili Calin Laricov, secr. col. Egor Ivan Șevțov; secretar – cons. tit. Iosif Pavel Vilcicovschi¹³³.
- 1850** Președinte: ass. col. Andrei martin Colomeițev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; consilierii din partea negustorilor: ass. col. Vasili Calin Laricov, secr. col. Egor Ivan Șevțov; secretar – cons. tit. Iosif Pavel Vilcicovschi¹³⁴.
- 1851** Președinte: ass. col. Andrei martin Colomeițev, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; consilierii din partea negustorilor: ass. col. Vasili Calin Laricov, secr. col. Egor Ivan Șevțov; secretar – cons. tit. Iosif Pavel Vilcicovschi¹³⁵.

¹²³ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1840 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1840, Часть 2, стр. 431-439.

¹²⁴ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1841 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1841, Часть 2, стр. 269-274.

¹²⁵ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1842 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1842, Часть 2, стр. 271-276.

¹²⁶ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1843 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1843, Часть 2, стр. 273-278.

¹²⁷ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1844 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1844, Часть 2, стр. 229-233.

¹²⁸ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1845 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1845, Часть 2, стр. 8-11.

¹²⁹ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1846 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1846, Часть 2, стр. 8-12.

¹³⁰ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1847 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1847, Часть 2, стр. 9-11.

¹³¹ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1848 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1848, Часть 2, стр. 8-12.

¹³² Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1849 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1849, Часть 2, стр. 8-12.

¹³³ Адрес-календарь:Общий штат Российской Империи, 1850 г. В 2-х частях. Часть вторая, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1850, стр. 6-9.

¹³⁴ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1851 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1851, стр. 6-10.

- 1852** Președinte: cons. de stat Alexandr Fedot Mitcov; consilierii din partea negustorilor: reg. col. Egor Spiridon Xenin, secr. col. Egor Ivan Șevțov; secretar – cons. tit. Iosif Pavel Vilcicovschi¹³⁶.
- 1853** Președinte: cons. de stat Alexandr Fedot Mitcov; consilierii din partea negustorilor: reg. col. Egor Spiridon Xenin, secr. col. Egor Ivan Șevțov; secretar – cons. tit. Iosif Pavel Vilcicovschi¹³⁷.
- 1854** Președinte: cons. de stat Alexandr Fedot Mitcov; consilierii din partea negustorilor: reg. col. Egor Spiridon Xenin, secr. col. Egor Ivan Șevțov; secretar – cons. tit. Iosif Pavel Vilcicovschi¹³⁸.
- 1855** Președinte: cons. de stat Alexandr Fedot Mitcov; consilierii din partea negustorilor: reg. col. Egor Spiridon Xenin, secr. col. Egor Ivan Șevțov; secretar – cons. tit. Iosif Pavel Vilcicovschi¹³⁹.
- 1856** Președinte: ass. col. Egor Spiridon Xenin; consilierii din partea negustorilor: cons. tit. Iosif Pavel Vilcicovschi, secr. col. Egor Ivan Șevțov¹⁴⁰.

Tribunalului Regional Comercial

- 1857** Președinte: ass. col. Egor Spiridon Xenin; secretar – ass. col. Iosif Pavel Vilcicovschi; ajutor secretar: secr. col. Luca Ivan Colomeițev, secr. gub. Iosif Stanislav Cveatcovschi; consilier ass. col. Piotr Emanuil Chesarii, protocolist – secr. gub. Nicolai Mihail Ivanov¹⁴¹.
- 1858** Președinte: ass. col. Egor Spiridon Xenin; secretar – ass. col. Iosif Pavel Vilcicovschi; ajutor secretar: secr. col. Luca Ivan Colomeițev, secr. gub. Iosif Stanislav Cveatcovschi; consilier ass. col. Piotr Emanuil Chesarii, protocolist – secr. gub. Nicolai Mihail Ivanov¹⁴².
- 1859** Președinte: ass. col. Egor Spiridon Xenin; secretar – ass. col. Iosif Pavel Vilcicovschi; ajutor secretar: secr. col. Luca Ivan Colomeițev, secr. gub. Iosif Stanislav Cveatcovschi; consilier ass. col. Piotr Emanuil Chesarii, protocolist – secr. gub. Nicolai Mihail Ivanov¹⁴³.
- 1861** Judecător: cons. de curte Trofim Trofim Grizov; Consilieri: cons. de stat Egor Spiridon Xenin, cons. tit. Luca Ivan Colomeițev; secretar – ass. col. Nicolai Foma Goreaninov¹⁴⁴.
- 1864** Judecător: cons. de curte Ion Ion Cristi; Consilieri: cons. de stat Egor Spiridon Xenin, cons. tit. Luca Ivan Colomeițev; secretar – cons. tit. Iosif Stepan Cveatcovschi¹⁴⁵.

¹³⁵ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1852 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1852, стр. 6-9.

¹³⁶ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1853 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1853, стр. 7-10.

¹³⁷ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1854 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1854, стр. 7-10.

¹³⁸ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1855 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1855, стр. 7-10.

¹³⁹ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1856 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1856, стр. 7-10.

¹⁴⁰ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1857 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1857, стр. 6-9.

¹⁴¹ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, на 1858-1859 год . В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1858, стр. 7-10.

¹⁴² Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, на 1859-1860 год . В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1859, стр. 16-22.

¹⁴³ Адрес-календарь.Общая роспись начальствующих и прочих должностных лиц по всем Управлениям в Империи и по главным Управлениям в Царстве Польском и в Великом Княжестве Финляндском на 1860-1861 год . В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1860, стр. 14-20.

¹⁴⁴ Адрес-календарь.Общая роспись начальствующих и прочих должностных лиц по всем Управлениям в Империи и по главным Управлениям в Царстве Польском и в Великом Княжестве Финляндском на 1862-1863год . В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1862, стр. 14-18.

¹⁴⁵ Адрес-календарь.Общая роспись начальствующих и прочих должностных лиц по всем Управлениям в Империи и по главным Управлениям в Царстве Польском и в Великом Княжестве Финляндском на 1864-1865год . В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1864, стр. 14-20.

Lista funcționarilor Tribunalului regional de Conștiință din Basarabia

- 1828** Președinte: Constantin Ion Botezat; consilierii: Mihai Panait Cazimir, Vasile Ion Cristi; secretar – reg. col. Ludwig Ivan Babinski¹⁴⁶.
- 1831** Președinte: ass. col. Eremia Chiril Ianov; consilierii: praporgic (r) Alexandru Dumitru Donici, Mihai Grigore Cazimir; secretar – funcționar cl.12 Ivan Pavel Semigradov¹⁴⁷.
- 1835** Președinte: secr. gub. Constantin Ilie Botezat; consilierii: Ștefan Constantin Rosset, Grigorie Constantin Russo; secretar – funcționar cl.12 Ivan Pavel Semigradov¹⁴⁸.
- 1836** Președinte: secr. gub. Constantin Ilie Botezat; consilierii: Ștefan Constantin Rosset, Grigorie Constantin Russo; secretar – funcționar cl.12 Ivan Pavel Semigradov¹⁴⁹.
- 1837** Președinte: secr. gub. Constantin Ilie Botezat, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.3; consilierii: Ștefan Constantin Rosset, Grigorie Constantin Russo; secretar – secr. col. Ivan Pavel Semigradov¹⁵⁰.
- 1839** Președinte: secr. gub. Constantin Ilie Botezat, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.3; consilierii: Ștefan Constantin Rosset, Grigorie Constantin Russo; secretar – secr. col. Ivan Pavel Semigradov¹⁵¹.
- 1840** Judecător: cons. col. Constantin Ilie Botezat, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.3; Consilierii: secr. col. Ștefan Ghica, Ștefan Constantin Rosset; secretar – secr. col. Ivan Semigradov¹⁵².
- 1841** Judecător: cons. col. Constantin Ilie Botezat, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.3; Consilierii: secr. col. Ivan Semigradov, secr. gub. Ștefan Donici; secretar – Iacob Toma Murza¹⁵³.
- 1842** Judecător: Ștefan Constantin Rosset; Consilierii: secr. col. Ivan Semigradov, secr. gub. Ștefan Donici; secretar – Iacob Toma Murza¹⁵⁴.
- 1843** Judecător: Ștefan Constantin Rosset; Consilierii: secr. col. Ivan Semigradov, secr. gub. Ștefan Donici; secretar – Iacob Toma Murza¹⁵⁵.
- 1844** Judecător: Ștefan Constantin Rosset; Consilierii: cons. tit. Ion Iacob Russo, cons. tit. Ion Matei Donici; secretar – Iacob Toma Murza¹⁵⁶.
- 1845** Judecător: Ștefan Constantin Rosset; Consilierii: cons. tit. Ion Iacob Russo, cons. tit. Ion Matei Donici; secretar – Iacob Toma Murza¹⁵⁷.

¹⁴⁶ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1829. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1829, Часть 2, стр. 535-540.

¹⁴⁷ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1832 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1832, Часть 2, стр. 412-417.

¹⁴⁸ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1836 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1836, Часть 2, стр. 438-444.

¹⁴⁹ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1837 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1837, Часть 2, стр. 491-505.

¹⁵⁰ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1838 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1838, Часть 2, стр. 472-480.

¹⁵¹ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1840 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1840, Часть 2, стр. 431-439.

¹⁵² Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1841 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1841, Часть 2, стр. 269-274.

¹⁵³ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1842 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1842, Часть 2, стр. 271-276.

¹⁵⁴ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1843 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1843, Часть 2, стр. 273-278.

¹⁵⁵ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1844 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1844, Часть 2, стр. 229-233.

¹⁵⁶ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1845 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1845, Часть 2, стр. 8-11.

- 1846** Judecător: Ștefan Constantin Rosset; Consilierii: cons. tit. Ion Iacob Russo, cons. tit. Ion Matei Donici; secretar – Iacob Toma Murza¹⁵⁸.
- 1847** Judecător: Ștefan Constantin Rosset; Consilieri din partea nobilimii: cons. tit. Ion Matei Donici, secr. gub. Dumitru Ion Surucean; secretar – secr. col. Iacob Foca Murza¹⁵⁹.
- 1848** Judecător: Ștefan Constantin Rosset; Consilieri din partea nobilimii: reg. col. Ion Matei Ziloti, secr. gub. Dumitru Ion Surucean; secretar – secr.col. Iacob Foca Murza¹⁶⁰.
- 1849** Judecător: Ștefan Constantin Rosset; Consilieri: reg.col. Ion Matei Ziloti, secr.gub. Dumitru Ion Surucean; secretar – secr. col. Iacob Foca Murza¹⁶¹.
- 1850** Judecător: colonel (r) Ivan Ivan Chetriț; Consilieri: reg. col. Ion Matei Ziloti, secr. gub. Dumitru Ion Surucean; secretar – reg. col. Mefodi Vasili Iarina¹⁶².
- 1851** Judecător: colonel (r) Ivan Ivan Chetriț; Consilieri: reg. col. Ion Matei Ziloti, secr. gub. Dumitru Ion Surucean; secretar – reg. col. Mefodi Vasili Iarina¹⁶³.
- 1852** Judecător: colonel (r) Ivan Ivan Chetriț; Consilieri: reg. col. Ion Matei Ziloti, secr. gub. Dumitru Ion Surucean; secretar – reg.col. Mefodi Vasili Iarina¹⁶⁴.
- 1853** Judecător: colonel (r) Ivan Ivan Chetriț; Consilieri: reg. col. Ion Matei Ziloti, secr. gub. Dumitru Ion Surucean; secretar – reg. col. Mefodi Vasili Iarina¹⁶⁵.
- 1854** Judecător: colonel (r) Ivan Ivan Chetriț; Consilieri: reg. col. Ion Matei Ziloti, secr. gub. Dumitru Ion Surucean; secretar – reg. col. Mefodi Vasili Iarina¹⁶⁶.
- 1855** Judecător: ass. col. Ivan Pavel Semigradov; Consilieri: ass. col. Ștefan Ion Donici, ștabs-căpitan Alexandr Ivan Brjovschi; secretar – reg. col. Fluor Chiril Vigura¹⁶⁷.
- 1856** Judecător: ass. col. Ivan Pavel Semigradov; Consilieri: ass. col. Ștefan Ion Donici, ștabs-căpitan Alexandr Ivan Brjovschi; secretar – reg. col. Flor Chiril Vigura¹⁶⁸.
- 1857** Judecător: ass. col. Ivan Pavel Semigradov; Consilieri: ass. col. Ștefan Ion Donici, ștabs-căpitan Alexandr Ivan Brjovschi, secr. gub. Ippolit Piotr Remezovschi; secretar – reg. col. Flor Chiril Vigura¹⁶⁹.
- 1858** Judecător: ass. col. Ivan Pavel Semigradov; Consilieri: ass. col. Ștefan Ion Donici, ștabs-căpitan Alexandr Ivan Brjovschi, secr. gub. Ippolit Piotr Remezovschi; secretar – reg. col. Flor Chiril Vigura¹⁷⁰.

¹⁵⁷ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1846 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1846, Часть 2, стр. 8-12.

¹⁵⁸ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1847 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1847, Часть 2, стр. 9-11.

¹⁵⁹ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1848 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1848, Часть 2, стр. 8-12.

¹⁶⁰ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1849 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1849, Часть 2, стр. 8-12.

¹⁶¹ Адрес-календарь:Общий штат Российской Империи, 1850 г. В 2-х частях. Часть вторая, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1850, стр. 6-9.

¹⁶² Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1851 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1851, стр. 6-10.

¹⁶³ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1852 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1852, стр. 6-9.

¹⁶⁴ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1853 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1853, стр. 7-10.

¹⁶⁵ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1854 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1854, стр. 7-10.

¹⁶⁶ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1855 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1855, стр. 7-10.

¹⁶⁷ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1855 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1855, стр. 7-10.

¹⁶⁸ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1857 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1857, стр. 6-9.

¹⁶⁹ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, на 1858-1859 год . В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1858, стр. 7-10.

1859 Judecător: ass. col. Ivan Pavel Semigradov; Consilieri: ass. col. Ștefan Ion Donici, ștabs-căpitan Alexandr Ivan Brjovschi, reg. col. Flor Chiril Vigura; secretar – secr. gub. Ippolit Piotr Remezovschi¹⁷¹.

¹⁷⁰ Адрес-календарь. Общая роспись всех чиновных особ в государстве, на 1859-1860 год . В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1859, стр. 16-22.

¹⁷¹ Адрес-календарь. Общая роспись начальствующих и прочих должностных лиц по всем Управлениям в Империи и по главным Управлениям в Царстве Польском и в Великом Княжестве Финляндском на 1860-1861 год . В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1860, стр. 14-20.

Lista funcționarilor Tribunalelor ținutale din Basarabia

- 1819** Tribunalul din ținutul Orhei: Judecător – Vasilie Cațica; membrii – postelnic Pavel Macarescu, colonel moldovenesc Ion Botezat, secretar – Haitul.
Tribunalul din ținutul Iași: Judecător – stolnic Ion Bantâș; membrii – Mihalache Buzne, Iancu Gusti, secretar – Brusenco.
Tribunalul din ținutul Hotin: Judecător – Iordache Dumitriu, membrii – Costin Carun, Gheorghe Proca, secretar: Merzaca.
Tribunalul din ținutul Bender: Judecător – Enache Păun, membrii – Isai Lupul, Nicolae Racul, secretar – vacant;
Tribunalul din ținutul Akkerman: Judecător – secr. col. Andrei Donici, membrii – reg. col. Lemni Machedon, reg. col. Grecul; secretar – Razmerița.
Tribunalul din ținutul Ismail: Judecător – cons. de curte Bașota, membrii – locotenent-colonel Beihin, Disinolu, secretar – vacant¹⁷².
- 1820** Tribunalul din ținutul Orhei: Judecător – Vasilie Cațica; membrii – postelnic Pavel Macarescu, colonel moldovenesc Ion Botezat, secretar – Ion Haitul;
Tribunalul din ținutul Iași: Judecător – stolnic Ion Dumitru Bantâș; membrii – Mihalache Anton Buzne, Iancu Gusti, secretar – Brusenco;
Tribunalul din ținutul Hotin: Judecător – Iordache Dumitriu, membrii – Constantin Dimitrie Chiruș, Gheorghe Proca, secretar: Merzaca.
Tribunalul din ținutul Bender: Judecător – Enache Păun, membrii – Isai Ion Lupul, Nicolae Racul, secretar – vacant;
Tribunalul din ținutul Akkerman: Judecător – secr. col. Andrei Donici, membrii – reg. col. Lemni Machedon, reg. col. Grecul; secretar – Vasile Ion Razmerița.
Tribunalul din ținutul Ismail: Judecător – cons. de curte Bașota, membrii – locotenent-colonel Beihin, Disinolu, secretar – vacant¹⁷³.
- 1821** Tribunalul din ținutul Orhei: Judecător – Vasilie Cațica; membrii – postelnic Pavel Macarescu, colonel moldovenesc Ion Botezat, secretar – Ion Haitul;
Tribunalul din ținutul Iași: Judecător – stolnic Ion Dumitru Bantâș; membrii – Mihalache Anton Buzne, Iancu Gusti, secretar – Ion Constantin Brăescu;
Tribunalul din ținutul Hotin: Judecător – Iordache Dumitriu, membrii – Constantin Dimitrie Chiruș, Gheorghe Tudor Duca, secretar: vacant.
Tribunalul din ținutul Bender: Judecător – Enache Păun, membrii – Isai Ion Lupul, comis Nicolae Toma Racovița, secretar – Alexandru Ștefan Zagura;
Tribunalul din ținutul Akkerman: Judecător – reg. col. Alexie Nicolae Grecul, membrii – Iordache Dumitru Boțan, vel. căpitan Ilie Ion Stoean; secretar – Vasile Ion Razmerița.
Tribunalul din ținutul Ismail: Judecător – paharnic Ion Kogălniceanu, membrii – Alexandru Ion Djanoglo, Emanoil Isai Sofroni, secretar – Piotr Nichita Cioglocov¹⁷⁴.
- 1822** Tribunalul din ținutul Orhei: Judecător – Toma Păniopulo; membrii – Vasile Buzdugan, Ion Sorocean, secretar – Anghel;
Tribunalul din ținutul Iași: Judecător – Constantin Russo; membrii – Ion Buzne, Ion Brăescu, secretar – Radulov;
Tribunalul din ținutul Hotin: Judecător – paharnic Nicolae Donici, membrii – Nicolae Stamati, porucic Ștefanache Oruș, secretar: vacant.

¹⁷² Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1820. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1820, Часть 2, стр. 561-564.

¹⁷³ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1821. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1821, Часть 2, стр. 563-565.

¹⁷⁴ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1822. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1822, Часть 2, стр. 417-421.

Tribunalul din ținutul Bender: Judecător – Isai Ion Lupu, membrii – comis Nicolae Toma Racovița, Iordache Barbul, secretar – Burencov;
 Tribunalul din ținutul Akkerman: Judecător – Alexandru Rizo, membrii – secr. col. Andrei Crasnogleadov, secr. col. Dumitru Balasachi; secretar – secr. gub. Vasile Ion Razmerița.
 Tribunalul din ținutul Ismail: Judecător – sluger Iordache Teodor, membrii – Alexandru Djanoglo, Nicolae Bozica, secretar – Piotr Nichita Cioglocov¹⁷⁵.

- 1823** Tribunalul din ținutul Orhei: Judecător – Toma Paniopulo; membrii – Vasile Buzdugan, Ion Sorocean, secretar – Anghel;
 Tribunalul din ținutul Iași: Judecător – Constantin Russo; membrii – Ion Buzne, Ion Brăescu, secretar – Radulov;
 Tribunalul din ținutul Hotin: Judecător – paharnic Nicolae Donici, membrii – Nicolae Stamati, porucic Ștefanache Oruș, secretar: vacant.
 Tribunalul din ținutul Bender: Judecător – Isai Ion Lupu, membrii – comis Nicolae Toma Racovița, Iordache Barbul, secretar – Burencov;
 Tribunalul din ținutul Akkerman: Judecător – Alexandru Rizo, membrii – secr. col. Andrei Crasnogleadov, secr. col. Dumitru Balasachi; secretar – secr. gub. Vasile Ion Razmerița.
 Tribunalul din ținutul Ismail: Judecător – sluger Iordache Teodor, membrii – Alexandru Ion Djanoglo, Nicolae Bozica, secretar – Piotr Nichita Cioglocov¹⁷⁶.
- 1824** Tribunalul din ținutul Orhei: Judecător – Toma Ion Paniopulo; membrii – Vasile Tudor Buzdugan, Ion Casian Sorocean, secretar – Vasile Ștefan Anghel;
 Tribunalul din ținutul Iași: Judecător – Constantin Russo; membrii – Vasile Boțan, reg. gub. Ion Brăescu, secretar – reg. gub. Gheorghe Tutovan;
 Tribunalul din ținutul Hotin: Judecător – paharnic Nicolae Donici, membrii – Nicolae Stamati, porucic Ștefanache Oruș, secretar: Dumitru Bantâș.
 Tribunalul din ținutul Bender: Judecător – Isai Ion Lupu, membrii – comis Nicolae Toma Racovița, Iordache Barbul, secretar – Burencov;
 Tribunalul din ținutul Akkerman: Judecător – Alexandru Rizo, membrii – secr. col. Andrei Crasnogleadov, secr. col. Dumitru Balasachi; secretar – secr. gub. Vasile Ion Razmerița.
 Tribunalul din ținutul Ismail: Judecător – sluger Iordache Teodor, membrii – Alexandru Ion Djanoglo, Nicolae Bozica, secretar – Piotr Nichita Cioglocov¹⁷⁷.
- 1825** Tribunalul din ținutul Orhei: Judecător – Toma Ion Paniopulo; membrii – Vasile Tudor Buzdugan, Ion Casian Sorocean, secretar – Vasile Ștefan Anghel;
 Tribunalul din ținutul Iași: Judecător – reg. gub. Ion Constantin Brăescu; membrii – Gheorghe Pavel Leonard, reg. gub. Ion Dumitru Ciolac, secretar – reg. gub. Gheorghe Simion Tutovan;
 Tribunalul din ținutul Hotin: Judecător – Sandulache Tomuleț, membrii – reg. col. Constantin Gheorghe Gafencu, reg. col. Constantin Leontie Tufescu, secretar: Dumitru Savelie Bantâș.
 Tribunalul din ținutul Bender: Judecător – secr. col. Gheorghe Sallo, membrii – Darie Ilie Russo, secr. gub. Ivan Fiodor Solomonov, secretar – Fotii Fiodor Nemțo-Petrovski;
 Tribunalul din ținutul Akkerman: Judecător – reg. col. Nicolai Isai Biber, membrii – Ion Vasile Potlog, secr. gub. Anastas Tudor Bruzo; secretar – Nichita Ivan Gvozdi.
 Tribunalul din ținutul Ismail: Judecător – reg. col. Gavril Chiril Focșa, membrii – reg. col. Alexandru Ion Djanoglo, reg. col. Dvurecnețev; secretar – Vasile Achim Osman¹⁷⁸.
- 1826** Tribunalul din ținutul Orhei: Judecător – Vasilii Constantin Cațâka; membrii – Mihai Pavel Cazimir, medelnicer Alexie Mihai Rizo, secretar – Vasile Ștefan Anghel.
 Tribunalul din ținutul Iași: Judecător – reg. gub. Ion Constantin Brăescu; membrii – Gheorghe Pavel Leonard, reg. gub. Ion Dumitru Ciolac, secretar – reg. gub. Gheorghe Simion Tutovan.

¹⁷⁵ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1823. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1823, Часть 2, стр. 438-442.

¹⁷⁶ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1823. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1823, Часть 2, стр. 453-457.

¹⁷⁷ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1825. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1825, Часть 2, стр. 470-474.

¹⁷⁸ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1826. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1826, Часть 2, стр. 489-495.

Tribunalul din ținutul Hotin: Judecător – Sandulache Toma Tomuleț, membrii – reg. col. Constantin Gheorghe Gafencu, reg. col. Constantin Leontie Tufescu, secretar: Dumitru Savelie Bantâș.

Tribunalul din ținutul Bender: Judecător – Isai ion Lupu, membrii – Darie Ilie Russo, secr. gub. Ivan Fiodor Solomonov, secretar – secr. gub. Ivan Maxim Kovalevski.

Tribunalul din ținutul Akkerman: Judecător – reg. col. Constantin Lemni-Machedon, membrii – cons. tit. Iacov Constantin Benclimov, cons. tit.. Andrei Stepan Crasnogleadov; secretar – cons. tit. Iacov Pavel Andoniev.

Tribunalul din ținutul Ismail: Judecător – reg. col. Gavriil Chiril Focșa, membrii – reg. col. Alexandru Ion Djanoglo-Lezviodax, reg. col. Semion Piotr Dvureceņev; secretar – Vasile Achim Osman¹⁷⁹.

1827

Tribunalul din ținutul Orhei: Judecător – Vasiliu Constantin Cațâka; membrii – Mihai Pavel Cazimir, medelnicer Alexie Mihai Rizo, secretar – Vasile Ștefan Anghel.

Tribunalul din ținutul Iași: Judecător – reg. gub. Ion Constantin Brăescu; membrii – Gheorghe Pavel Leonard, reg. gub. Ion Dumitru Ciolac, secretar – reg. gub. Gheorghe Simion Tutovan.

Tribunalul din ținutul Hotin: Judecător – Sandulache Toma Tomuleț, membrii – reg. col. Constantin Gheorghe Gafencu, reg. col. Constantin Leontie Tufescu, secretar: Dumitru Savelie Bantâș.

Tribunalul din ținutul Bender: Judecător – Isai ion Lupu, membrii – Darie Ilie Russo, secr. gub. Ivan Fiodor Solomonov, secretar – secr. gub. Ivan Maxim Kovalevski.

Tribunalul din ținutul Akkerman: Judecător – reg. col. Constantin Lemni-Machedon, membrii – cons. tit. Iacov Constantin Benclimov, cons. tit.. Andrei Stepan Crasnogleadov; secretar – cons. tit. Iacov Pavel Andoniev.

Tribunalul din ținutul Ismail: Judecător – reg. col. Gavriil Chiril Focșa, membrii – porucic (r) Dimitrii Ivan Dorobeț, reg. col. Semion Piotr Dvureceņev; secretar – Vasile Achim Osman¹⁸⁰.

¹⁷⁹ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1827. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1827, Часть 2, стр. 503-509.

¹⁸⁰ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1828. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1828, Часть 2, стр. 511-517.

Lista funcționarilor Tribunalelor penale ținutale din Basarabia

- 1828** Tribunalul penal din ținutul Orhei: Judecător – cons. tit. Piotr Alexei Ghetopanov; membrii din partea coroanei – cons. tit. Nichita Grigorie Grabovschi; membrii din partea nobilimii – secr/ col. Vasile Ștefan Anghel, secr. gub. Grigorie Isai Leca, secretar – vacant.
Tribunalul penal din ținutul Iași: Judecător – cons. tit. Vasile Piotr Zaica, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4; membrii din partea coroanei – secr. gub. Ilie Ivan Platonov; membrii din partea nobilimii - reg. col. Constantin Leontie Tufescu, reg. col. Dumitru Constantin Brăescu, secretar – reg. gub. Piotr Pavel Polizov.
Tribunalul penal din ținutul Hotin: Judecător – Iordache Dimitriu, membrii din partea coroanei – cons. tit. Piotr Fiodor Cropivnâi; membrii din partea nobilimii - reg. gub. Dumitru Savelie Bantâș, secr. col. Iancu Filidor; secretar: vacant.
Tribunalul penal din ținutul Bender: Judecător – ass. Col. Stepan Leon Șepelev, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4 și Sf. Ana cl.3; membrii din partea coroanei – cons. tit. Vasile Artiom Lugovschi; membrii din partea nobilimii: reg. col. Ivan Fiodor Dobrovolschi, reg. col. Dumitru Ion Russo; secretar – secr. gub. Ivan Maxim Kovalevski.
Tribunalul penal din ținutul Akkerman: Judecător – cons. tit. Lozinschi, membrii din partea coroanei – cons. tit. Andrei Stepan Crasnogleadov; membrii din partea nobilimii – Darie Ilie Russo, secr. gub. Anastas Fiodor Bruzov; secretar – Nichita Ivan Gvozdi.
Tribunalul penal din ținutul Ismail: Judecător – cons. de curte. Ivan Serghei Lavrov, membrii din partea coroanei – funcționar cl.13 Iacov Epatie Bolotnicov; membrii din partea nobilimii: Alecu Russo, reg. col. Gheorghe Tutovan; secretar – secr. gub. Vasile Achim Osman¹⁸¹.
- 1831** Tribunalul penal ținutul Orhei: Judecător – Nichita Ion Dimo; membrii din partea coroanei – cons. tit. Vasile Artiom Lugovschi; membrii din partea nobilimii – secr. gub. Zaharie Ion Paladuța, reg. col. Ion Ștefan Botezat, secretar – porucic Ognatie Veaceslav Ostrovski.
Tribunalul penal din ținutul Iași: Judecător – porucic (r), principe Constantin Ilie Cantacuzino; membrii din partea coroanei – secr. gub. Ilie Ivan Platonov; membrii din partea nobilimii – porucic (r) Spiridon Gheorghe Lucici, Alexie Emanoil Andriaș, secretar – secr. gub. Ivan Frantz Ianușchevici.
Tribunalul penall din ținutul Hotin: Judecător – reg. col. Constantin Gheorghe Gafencu, membrii din partea coroanei – cons. tit. Piotr Fiodor Cropivnâi; membrii din partea nobilimii – Ion Apostol Beideman, reg. col. Mihail Fiodor Macarenco; secretar: secr. col. Dmitri Vasile Saluțchi.
Tribunalul penal din ținutul Bender: Judecător – ass. col. Ivan Fiodor Dobrojan; membrii din partea coroanei – secr. col. Ianușevici; membrii din partea nobilimii: reg. col. Ivan Fiodor Dobrovolschi, reg. col. Nicolae Constantin Machedon; secretar – vacant.
Tribunalul penal din ținutul Akkerman: Judecător – cons. tit. Lozinschi, membrii din partea coroanei – secr. col. Fiodor Stepan Șapcinschi; membrii din partea nobilimii – ștab-căpitan Osip Filip Sudițchi, reg. col. Nicolae Ștefan Botezat; secretar – secr. col. Nichifor Eustafie Padalca.
Tribunalul penal din ținutul Leova: Judecător – cons. de curte. Ivan Serghei Lavrov, membrii din partea coroanei – cons. tit. Pavel Stanislav Otomanschi; membrii din partea nobilimii: Chiril Vasile Șișcan, reg. col. Vasile Pavel Boțan; secretar – secr. gub. Ivan Fiodor Rostovschi¹⁸².
- 1835** Tribunalul penal ținutul Orhei: Judecător – Dumitru Gheorghe Russo; membrii din partea coroanei – cons. tit. Osip Venedict Hmelevschi; membrii din partea nobilimii – secr. gub. Ștefan Apostol Beideman, Ion Vasile Nour, secretar – reg. col. Mihail Ivan Cernețchi.
Tribunalul penal din ținutul Iași: Judecător – secr. col. Nicolae Pavel Leonard; membrii din partea coroanei – cons. tit. Iosif Grigorie Cecanschi; membrii din partea nobilimii – Vasile Gheorghe Gafencu, Ion Emanoil Andriaș, secretar – secr. gub. Ivan Frantz Ianușchevici.

¹⁸¹ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1829. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1829, Часть 2, стр. 535-540.

¹⁸² Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1832 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1832, Часть 2, стр. 412-417.

Tribunalul penal din ținutul Hotin: Judecător – reg. col. Constantin Gheorghe Gafencu, membrii din partea coroanei – cons. tit. Piotr Fiodor Cropivnâi; membrii din partea nobilimii – Tudor Ion Cazimir, maior (r) Daniil Tihon Zencenco; secretar: secr. col. Dmitri Vasile Salațchi.

Tribunalul penal din ținutul Bender: Judecător – cons. tit. Pavel Fiodor Golicov; membrii din partea coroanei – cis. tit. Pavel Stanislav Otomanschi; membrii din partea nobilimii: secr. col. Zaharie Ion Pascaluța, reg. col. Ivan Fiodor Dobrovolschi; secretar – secr. gub. Constantin Vasili Boicevschi.

Tribunalul penal din ținutul Akkerman: Judecător – cons. tit. Fiodor Piotr Snejcov, membrii din partea coroanei – cons. tit. Fiodor Alexei Cerneavschi; membrii din partea nobilimii – Eustafii Nicolai Cazanjiiev, Constantin Cristofor Ziro; secretar – secr. col. Iacov Pavel Peleşencov.

Tribunalul penal din ținutul Leova: Judecător – cons. tit. Fiodor Iacov Lozinschi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; membrii din partea coroanei – cons. tit. Ilie Nichita Platonov; membrii din partea nobilimii: ștab-căpitan (r) Platon Pavel Semigradov, secr. gub. Gheorghe Constantin Isăcescu; secretar – secr. col. Moisei Ion Terziman¹⁸³.

- 1836** Tribunalul penal ținutului Chișinău-Orhei: Judecător – Dumitru Gheorghe Russo; membrii din partea coroanei – cons. tit. Pavel Stanislav Otomanschi; membrii din partea nobilimii – secr. gub. Ștefan Apostol Beideman, Ion Vasile Nour, secretar – secr. gub. Cazimir Lavrenti Carcevschi.

Tribunalul penal din ținutul Iași: Judecător – secr. col. Nicolae Pavel Leonard; membrii din partea coroanei – cons. tit. Iosif Grigorie Cecanschi; membrii din partea nobilimii – Vasile Gheorghe Gafencu, Ion Emanoil Andriaș, secretar – secr. gub. Ivan Frantz Ianușchevici.

Tribunalul penal din ținutul Hotin: Judecător – reg. col. Constantin Gheorghe Gafencu; membrii din partea coroanei – cons. tit. Osip Venedict Hmelevschi; membrii din partea nobilimii – Tudor Ion Cazimir, maior (r) Daniil Tihon Zencenco; secretar: secr. col. Dmitri Vasile Salațchi.

Tribunalul penal din ținutul Bender: Judecător – cons. tit. Pavel Fiodor Golicov; membrii din partea coroanei – cons. tit. Piotr Fiodor Crapivnii; membrii din partea nobilimii: căpitan Matvei Iacov Pavlovski, reg. col. Ivan Fiodor Dobrovolschi; secretar – secr. gub. Constantin Vasili Boicevschi.

Tribunalul penal din ținutul Akkerman: Judecător – cons. tit. Fiodor Piotr Snejcov, membrii din partea coroanei – cons. tit. Fiodor Alexei Cerneavschi; membrii din partea nobilimii – podporucic (r) Constantin Stoianovschi, Constantin Cristofor Ziro; secretar – secr. col. Iacov Pavel Peleşencov.

Tribunalul penal din ținutul Leova: Judecător – cons. tit. Vladislav Vasili Djuminschi; membrii din partea coroanei – cons. tit. Ilie Nichita Platonov; membrii din partea nobilimii: ștab-căpitan (r) Platon Pavel Semigradov, secr. gub. Gheorghe Constantin Isăcescu; secretar – secr. col. Moisei Ion Terziman¹⁸⁴.

- 1837** Tribunalul penal ținutului Chișinău-Orhei: Judecător – Dumitru Gheorghe Russo; membrii din partea coroanei – cons. tit. Pavel Stanislav Otomanschi; membrii din partea nobilimii – secr. gub. Ștefan Apostol Beideman, Ion Vasile Nour, secretar – secr. gub. Cazimir Lavrenti Carcevschi.

Tribunalul penal din ținutul Iași: Judecător – reg. col. Nicolae Pavel Leonard; membrii din partea coroanei – cons. tit. Iosif Grigorie Cecanschi; membrii din partea nobilimii – Vasile Gheorghe Gafencu, Ion Emanoil Andriaș, secretar – secr. gub. Ivan Frantz Ianușchevici.

Tribunalul penal din ținutul Hotin: Judecător – reg. col. Constantin Gheorghe Gafencu; membrii din partea coroanei – cons. tit. Osip Venedict Hmelevschi; membrii din partea nobilimii – Tudor Ion Cazimir, maior (r) Daniil Tihon Zencenco; secretar: secr. gub. Panteilemon Mihail Zapesocinîi.

Tribunalul penal din ținutul Bender: Judecător – cons. tit. Pavel Fiodor Golicov; membrii din partea coroanei – secr. gub. Nicolai Andrei Egunov; membrii din partea nobilimii: căpitan Matvei Iacov Pavlovski, reg. col. Ivan Fiodor Dobrovolschi; secretar – secr. gub. Constantin Vasili Boicevschi.

Tribunalul penal din ținutul Akkerman: Judecător – cons. tit. Fiodor Piotr Snejcov, membrii din partea coroanei – cons. tit. Fiodor Alexei Cerneavschi; membrii din partea nobilimii – podporucic

¹⁸³ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1836 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1836, Часть 2, стр. 438-444.

¹⁸⁴ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1837 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1837, Часть 2, стр. 491-505.

(r) Constantin Stoianovschi, Constantin Cristofor Ziro; secretar – funcționar categoria 10 Anton Iurie Harjevschi.

Tribunalul penal din ținutul Leova: Judecător – cons. tit. Vladislav Vasili Djuminschi; membrii din partea coroanei – cons. tit. Iacob Vasile Balan; membrii din partea nobilimii: ștab-căpitan (r) Platon Pavel Semigradov, secr. gub. Gheorghe Constantin Isăcescu; secretar – secr. col. Moisei Ion Terziman¹⁸⁵.

1839 Tribunalul penal ținutului Chișinău-Orhei: Judecător – reg. col. Dumitru Gheorghe Russo; membrii din partea coroanei – cons. tit. Iacob Vasile Balan; membrii din partea nobilimii – secr. col. Ștefan Apostol Beideman, Ion Vasile Nour, secretar – reg. col. Toma Grecul.

Tribunalul penal din ținutul Iași: Judecător – reg. col. Nicolae Pavel Leonard; membrii din partea coroanei – cons. tit. Iosif Grigorie Cecanschi; membrii din partea nobilimii – Vasile Gheorghe Gafencu, Afanasie Melega, secretar – secr. col. Andrei Miron Demianenco-Chirienco.

Tribunalul penal din ținutul Hotin: Judecător – secr. gub. Constantin Gheorghe Gafencu; membrii din partea coroanei – secr. gub. Nicolai Andrei Egunov; membrii din partea nobilimii – Tudor Ion Cazimir, maior (r) Daniil Tihon Zencenco; secretar: secr. gub. Panteilemon Mihail Zapesocinîi.

Tribunalul penal din ținutul Bender: Judecător – cons. tit. Pavel Fiodor Golicov; membrii din partea coroanei – cons. tit. Osip Stanislav Ianușevschi; membrii din partea nobilimii: căpitan Matvei Iacov Pavlovski, reg. col. Ivan Fiodor Dobrovolschi; secretar – cons. tit. Ivan Franț Cvalchevici.

Tribunalul penal din ținutul Akkerman: Judecător – cons. tit. Vladimir Vasili Djuminschi, membrii din partea coroanei – ștab-căpitan Albert Alexandr Iasinski, cavalerul ord. Sf. Ana cl. 2 și cl.4, Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă; membrii din partea nobilimii – podporucic (r) Constantin Stoianovschi, reg. col. Constantin Cristofor Ziro; secretar – cons. tit. Anton Iurie Harjevschi.

Tribunalul criminal din ținutul Cahul: Judecător – ass. col. Fiodor Piotr Sapojcov; membrii din partea coroanei – porucic Alexandr Trunevski; membrii din partea nobilimii: ștab-căpitan (r) Platon Pavel Semigradov, cons. tit. Gheorghe Constantin Isăcescu; secretar – secr. gub. Fiodor Anton Zablotochi¹⁸⁶.

1840 Tribunalul penal ținutului Chișinău-Orhei: Judecător – reg. col. Dumitru Gheorghe Russo; membrii din partea coroanei – cons. tit. Iacob Vasile Balan; membrii din partea nobilimii – secr. col. Ștefan Apostol Beideman, Ion Vasile Nour, secretar – secr. gub. Avgustin Lavrenti Corcevschi.

Tribunalul penal din ținutul Iași: Judecător – reg. col. Nicolae Pavel Leonard; membrii din partea coroanei – secr. gub. Gavriil Moisei Rjetisevski; membrii din partea nobilimii – Vasile Gheorghe Gafencu, Afanasie Melega, secretar – secr. col. Andrei Miron Demianenco-Chirienco.

Tribunalul penal din ținutul Hotin: Judecător – secr. gub. Constantin Gheorghe Gafencu; membrii din partea coroanei – secr. gub. Nicolai Andrei Egunov; membrii din partea nobilimii – Tudor Ion Cazimir, maior (r) Daniil Tihon Zencenco; secretar: secr. gub. Panteilemon Mihail Zapesocinîi.

Tribunalul penal din ținutul Bender: Judecător – cons. tit. Pavel Fiodor Golicov; membrii din partea coroanei – cons. tit. Osip Stanislav Ianușevschi; membrii din partea nobilimii: căpitan Matvei Iacov Pavlovski, reg. col. Ivan Fiodor Dobrovolschi; secretar – cons. tit. Ivan Franț Cvalchevici.

Tribunalul penal din ținutul Bender: Șeful ținutului – locotenent-colonel (r) Ivan Dmitri Miliant, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; membrii: cons. tit. Fiodor Lisețchi, secr. col. Ștefan Daniil Țurcan, secr. gub. Ion Ignatie Sorocean, secr. gub. Grigorii Fiodor Romanenco; secretar – cons. tit. Grigorii Avcsenti Dromașco.

Tribunalul penal din ținutul Akkerman: Judecător – cons. tit. Vladimir Vasili Djuminschi, membrii din partea coroanei – podporucic (r) Constantin Ivan Stoianovschi; membrii din partea nobilimii – reg. col. Constantin Cristofor Ziro; secretar – cons. tit. Anton Iurie Harjevschi.

Tribunalul penal din ținutul Cahul: Judecător – cons. tit. Grigori Ivan Radulovici Topuzanovici; membrii din partea coroanei – porucic Alexandr Trunevski; membrii din partea nobilimii: secr.

¹⁸⁵ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1838 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1838, Часть 2, стр. 472-480.

¹⁸⁶ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1840 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1840, Часть 2, стр. 431-439.

gub. Luca Ion Buzâca, cons. tit. Gheorghe Constantin Isăcescu; secretar – cons. tit. Gavriil Condrati Zubcevschi¹⁸⁷.

- 1841** Tribunalul penal al ținutului Chișinău-Orhei: Judecător – ștab-rotmistru Mihai Zaharie Ralli; membrii din partea coroanei – secr. gub. Nicolai Andrei Egunov; membrii din partea nobilimii – cons. tit. Pavel Luchian Beul, cons. tit. Ion Vasile Nour, secretar – secr. col. Franț Timofei Turjanschi.

Tribunalul penal din ținutul Iași: Judecător – reg. col. Nicolae Pavel Leonard; membrii din partea coroanei – secr. gub. Gavriil Moisei Rjețișevschi; membrii din partea nobilimii – secr. gub. Mihai Boguș, reg. col. Mihai Asnaș, secretar – secr. gub. Andrei Miron Demianenco-Chirienco.

Tribunalul penal din ținutul Hotin: Judecător – cons. tit. Lev Lisovschi; membrii din partea coroanei – secr. gub. Ivan Osip Corotchevici; membrii din partea nobilimii – secr. col. Panteilemon Mihail Zapesoșnâi, secr. gub. Lavr Carcevschi; secretar: secr. gub. Nicolai Nicolai Vascovschi.

Tribunalul penal din ținutul Bender: Judecător – cons. tit. Pavel Fiodor Golicov; membrii din partea coroanei – cons. tit. Osip Stanislav Ianușevschi; membrii din partea nobilimii: porucic Leonard Keliș, reg. col. Alexandru Stati; secretar – cons. tit. Ivan Franț Cvalchevici.

Tribunalul penal din ținutul Akkerman: Judecător – cons. tit. Vladimir Vasili Djuminschi, membrii din partea coroanei – podporucic (r) Constantin Ivan Stoianovschi; membrii din partea nobilimii – cons. tit. Vlas Osip Cuzmenco, reg. col. Ivan Vasili Dobrov; secretar – cons. tit. Anton Iurie Harjevschi.

Tribunalul penal din ținutul Cahul: Judecător – cons. tit. Grigori Ivan Radulovici-Topuzanovici; membrii din partea coroanei – porucic Alexandr Trunevschi; membrii din partea nobilimii: podporucic Constantin Egor Patarachi, reg. col. Ion Alexandru Grecul; secretar – cons. tit. Gavriil Condrati Zubcevschi¹⁸⁸.

- 1842** Tribunalul penal ținutului Chișinău-Orhei: Judecător – ștab-rotmistru Mihai Zaharie Ralli; membrii din partea coroanei – secr. gub. Nicolai Andrei Egunov; membrii din partea nobilimii – cons. tit. Pavel Luchian Beul, cons. tit. Ion Vasile Nour, secretar – secr. col. Franț Timofei Turjanschi.

Tribunalul penal din ținutul Iași: Judecător – reg. col. Nicolae Pavel Leonard; membrii din partea coroanei – secr. gub. Alexandr Egor Trunevschi; membrii din partea nobilimii – secr. gub. Mihai Boguș, reg. col. Mihai Asnaș, secretar – secr. gub. Andrei Miron Demianenco-Chirienco;

Tribunalul penal din ținutul Hotin: Judecător – cons. tit. Lev Lisovschi; membrii din partea coroanei – secr. gub. Ivan Osip Corotchevici; membrii din partea nobilimii – secr. col. Panteilemon Mihail Zapesoșnâi, secr. gub. Lavr Carcevschi; secretar: secr. gub. Nicolai Nicolai Vascovschi.

Tribunalul penal din ținutul Bender: Judecător – cons. tit. Pavel Fiodor Golicov; membrii din partea coroanei – cons. tit. Osip Stanislav Ianușevschi; membrii din partea nobilimii: porucic Leonard Keliș, reg. col. Alexandru Stati; secretar – cons. tit. Ivan Franț Cvalchevici.

Tribunalul penal din ținutul Akkerman: Judecător – cons. tit. Vladimir Vasili Djuminschi, membrii din partea coroanei – podporucic (r) Constantin Ivan Stoianovschi; membrii din partea nobilimii – cons. tit. Vlas Osip Cuzmenco, reg. col. Ivan Vasili Dobrov; secretar – cons. tit. Anton Iurie Harjevschi.

Tribunalul penal din ținutul Cahul: Judecător – cons. tit. Grigori Ivan Radulovici-Topuzanovici; membrii din partea coroanei – secr. gub. Gavriil Mihail Rjepișevschi; membrii din partea nobilimii: podporucic Constantin Egor Patarachi, reg. col. Ion Alexandru Grecul; secretar – cons. tit. Gavriil Condrati Zubcevschi¹⁸⁹.

- 1843** Tribunalul penal al ținutului Chișinău-Orhei: Judecător – ștab-rotmistru Mihai Zaharie Ralli; membrii din partea coroanei – secr. gub. Nicolai Andrei Egunov; membrii din partea nobilimii –

¹⁸⁷ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1841 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1841, Часть 2, стр. 269-274.

¹⁸⁸ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1842 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1842, Часть 2, стр. 271-276.

¹⁸⁹ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1843 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1843, Часть 2, стр. 273-278.

cons. tit. Pavel Luchian Beiul, cons. tit. Ion Vasile Nour, secretar – secr. col. Franț Timofei Turjanschi.

Tribunalul penal din ținutul Iași: Judecător – reg. col. Nicolae Pavel Leonard; membrii din partea coroanei – secr. gub. Alexandr Egor Trunevski; membrii din partea nobilimii – secr. gub. Mihai Boguș, reg. col. Mihai Asnaș, secretar – secr. gub. Andrei Miron Demianenco-Chirienko.

Tribunalul penal din ținutul Hotin: Judecător – cons. tit. Lev Lisovschi; membrii din partea coroanei – secr. gub. Ivan Osip Corotchevici; membrii din partea nobilimii – secr. col. Panteilemon Mihail Zapesoșnâi, secr. gub. Lavr Carcevschi; secretar: secr. gub. Nicolai Nicolai Vascovschi.

Tribunalul penal din ținutul Bender: Judecător – cons. tit. Pavel Fiodor Golicov; membrii din partea coroanei – cons. tit. Osip Stanislav Ianușevschi; membrii din partea nobilimii: porucic Leonard Keliș, reg. col. Alexandru Stati; secretar – cons. tit. Ivan Franț Cvalchevici.

Tribunalul penal din ținutul Akkerman: Judecător – cons. tit. Vladimir Vasili Djuminski, membrii din partea coroanei – podporucic (r) Constantin Ivan Stoianovschi; membrii din partea nobilimii – cons. tit. Vlas Osip Cuzmenko, reg. col. Ivan Vasili Dobrov; secretar – cons. tit. Anton Iurie Harjevschi.

Tribunalul penal din ținutul Cahul: Judecător – cons. tit. Grigori Ivan Radulovici-Topuzanovici; membrii din partea coroanei – secr. gub. Gavriil Mihail Rjepișevschi; membrii din partea nobilimii: podporucic Constantin Egor Patarachi, reg. col. Ion Alexandru Grecul; secretar – cons. tit. Gavriil Condrati Zubcevschi¹⁹⁰.

1844 Tribunalul penal al ținutului Chișinău-Orhei: Judecător – ștab-rotmistru Mihai Zaharie Ralli; membrii din partea coroanei – secr. gub. Nicolai Andrei Egunov; membrii din partea nobilimii – cons. tit. Pavel Luchian Beiul, cons. tit. Gheorghe Ion Sorocean, secretar – secr.col. Franț Timofei Turjanschi.

Tribunalul penal din ținutul Iași: Judecător – reg. col. Nicolae Pavel Leonard; membrii din partea coroanei – secr. gub. Alexandr Egor Trunevski; membrii din partea nobilimii – secr. gub. Dmitri Piotr Cohanovschi, ștab-căpitan Alexandr Ion Banar, secretar – secr. gub. Andrei Miron Demianenco-Chirienko.

Tribunalul penal din ținutul Hotin: Judecător – cons. tit. Lev Lisovschi; membrii din partea coroanei – ass. col. Emanuil Iacov Tverdohlebov; membrii din partea nobilimii – secr. col. Panteilemon Mihail Zapesoșnâi, secr. gub. Lavr Carcevschi; secretar: secr. gub. Nicolai Nicolai Vascovschi.

Tribunalul penal din ținutul Bender: Judecător – cons. tit. Pavel Fiodor Golicov; membrii din partea coroanei – cons. tit. Osip Stanislav Ianușevschi; membrii din partea nobilimii: porucic Leonard Keliș, reg. col. Alexandru Stati; secretar – cons. tit. Ivan Franț Cvalchevici.

Tribunalul penal din ținutul Akkerman: Judecător – cons. tit. Vladimir Vasili Djuminski, membrii din partea coroanei – podporucic (r) Constantin Ivan Stoianovschi; membrii din partea nobilimii – cons. tit. Vlas Osip Cuzmenko, reg. col. Ivan Vasili Dobrov; secretar – secr. gub. Climent Timofei Brovcinski.

Tribunalul penal din ținutul Cahul: Judecător – cons. tit. Grigori Ivan Radulovici-Topuzanovici; membrii din partea coroanei – secr. gub. Gavriil Mihail Rjepișevschi; membrii din partea nobilimii: reg. col. Ion Alexandru Grecul; secretar – cons. tit. Fiodor Anton Zablotchi¹⁹¹.

1845 Tribunalul penal al ținutului Chișinău-Orhei: Judecător – ștab-rotmistru Mihai Zaharie Ralli; membrii din partea coroanei – secr. gub. Nicolai Andrei Egunov; membrii din partea nobilimii – cons. tit. Pavel Luchian Beiul, cons. tit. Gheorghe Ion Sorocean, secretar – secr. col. Franț Timofei Turjanschi.

Tribunalul penal din ținutul Iași: Judecător – reg. col. Nicolae Pavel Leonard; membrii din partea coroanei – secr. gub. Alexandr Egor Trunevski; membrii din partea nobilimii – secr. gub. Dmitri Piotr Cohanovschi, ștab-căpitan Alexandr Ion Banari, secretar – secr. gub. Andrei Miron Demianenco-Chirienko.

¹⁹⁰ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1844 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1844, Часть 2, стр. 229-233.

¹⁹¹ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1845 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1845, Часть 2, стр. 8-11.

Tribunalul penal din ținutul Hotin: Judecător – cons. tit. Lev Lisovschi; membrii din partea coroanei – ass. col. Emanuil Iacov Tverdohlebov; membrii din partea nobilimii – secr. col. Panteilemon Mihail Zapesoșnăi, secr. gub. Lavr Carcevschi; secretar: secr. gub. Nicolai Nicolai Vascovschi.

Tribunalul penal din ținutul Bender: Judecător – cons. tit. Pavel Fiodor Golicov; membrii din partea coroanei – cons. tit. Osip Stanislav Ianușevschi; membrii din partea nobilimii: porucic Leonard Keliș, reg. col. Alexandru Stati; secretar – secr. gub. Pantelei Ivan Vlasov.

Tribunalul penal din ținutul Akkerman: Judecător – cons. tit. Vladimir Vasili Djuminski, membrii din partea coroanei – podporucic (r) Constantin Ivan Stoianovschi; membrii din partea nobilimii – secr. gub. Vasili Ivan Ermolin, reg. col. Ivan Vasili Dobrov; secretar – Ippolit Cazacenco.

Tribunalul penal din ținutul Cahul: Judecător – cons. tit. Grigori Ivan Radulovici-Topuzanovici; membrii din partea coroanei – secr. gub. Gavriil Mihail Rjepișevschi, ass. col. Turganinov; membrii din partea nobilimii: reg. col. Ion Alexandru Grecul; secretar – cons. tit. Fiodor Anton Zabloțchi¹⁹².

- 1846** Tribunalul penal al ținutului Chișinău-Orhei: Judecător – ștab-rotmistru Mihai Zaharie Ralli; membrii din partea coroanei – secr. gub. Grigori Cuderschi; membrii din partea nobilimii – cons. tit. Pavel Luchian Beiul, cons. tit. Gheorghe Ion Sorocean, secretar – secr. col. Franț Timofei Turjanski.

Tribunalul penal din ținutul Iași: Judecător – vacant; membrii din partea coroanei – secr. gub. Alexandr Egor Trunevschi; membrii din partea nobilimii – secr. gub. Dmitri Piotr Cohanovschi, ștab-căpitan Alexandr Ion Banari, secretar – secr. gub. Andrei Miron Demianenco-Chirienko.

Tribunalul penal din ținutul Hotin: Judecător – cons. tit. Lev Lisovschi; membrii din partea coroanei – ass. col. Emanuil Iacov Tverdohlebov; membrii din partea nobilimii – secr. col. Panteilemon Mihail Zapesoșnăi, secr. gub. Lavr Carcevschi; secretar: secr. gub. Nicolai Nicolai Vascovschi.

Tribunalul penal din ținutul Bender: Judecător – cons. tit. Pavel Fiodor Golicov; membrii din partea coroanei – cons. tit. Osip Stanislav Ianușevschi; membrii din partea nobilimii: porucic Leonard Keliș, reg. col. Alexandru Stati; secretar – secr. gub. Pantelei Ivan Vlasov.

Tribunalul penal din ținutul Akkerman: Judecător – cons. tit. Vladimir Vasili Djuminski, membrii din partea coroanei – podporucic (r) Constantin Ivan Stoianovschi; membrii din partea nobilimii – secr. gub. Vasili Ivan Ermolin, reg. col. Ivan Vasili Dobrov; secretar – Ippolit Cazacenco.

Tribunalul penal din ținutul Cahul: Judecător – vacant; membrii din partea coroanei – secr. gub. Gavriil Mihail Rjepișevschi, ass. col. Victor Constantin Turganinov; membrii din partea nobilimii: reg. col. Ion Alexandru Grecul; secretar – Lev Gherasim Șabelschi¹⁹³.

- 1847** Tribunalul penal al ținutului Chișinău-Orhei: Judecător – ștab-rotmistru Mihai Zaharie Ralli; membrii din partea coroanei – secr. gub. Grigori Cuderschi; membrii din partea nobilimii – secr. gub. Carl Matei Cotruța, secretar – secr. col. Franț Timofei Turjanski.

Tribunalul penal din ținutul Iași: Judecător – secr. gub. Mihai Demian Asnaș; membrii din partea coroanei – secr. gub. Alexandr Egor Trunevschi; membrii din partea nobilimii – reg. col. Nicolae Emanoil Buznea, reg. col. Tudor Ion Bantâș, secretar – secr. gub. Andrei Miron Demianenco-Chirienko.

Tribunalul penal din ținutul Hotin: Judecător – Tudor Ion Cazimir; membrii: – secr. gub. Lavr Carcevschi, reg. col. Nicolai Ivan Scardeli, secr. col. Alexandru Vasile Stati; secretar: secr. gub. Nicolai Nicolai Vascovschi.

Tribunalul penal din ținutul Bender: Judecător – cons. tit. Pavel Fiodor Golicov; membrii din partea coroanei – cons. tit. Osip Stanislav Ianușevschi; membrii din partea nobilimii: funcționar cat. 12 Iacov Stepan Țurupovici, reg. col. Gheorghe Constantin Lemni-Machedon; secretar – secr. gub. Pantelei Ivan Vlasov.

¹⁹² Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1846 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1846, Часть 2, стр. 8-12.

¹⁹³ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1847 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1847, Часть 2, стр. 9-11.

Tribunalul penal din ținutul Akkerman: Judecător – cons. tit. Vladimir Vasili Djuminski, membrii din partea coroanei – cons. prov. Constantin Ivan Stoianovschi; membrii din partea nobilimii – locotenent Piotr Piotr Rempe, funcționar cat. 14 Iacov Stepan Prisovschi; secretar – Ippolit Cazacenco.

Tribunalul penal din ținutul Cahul: Judecător – secr. col. Emilian Iacov Tverdohlebov; membrii din partea coroanei – secr. gub. Gavriil Mihail Rjepeșevschi; membrii din partea nobilimii: secr. gub. Grigori Fiodor Severinovschi, reg. col. Constantin Foma Viriulici; secretar – Lev Gherasim Șabelschi¹⁹⁴.

- 1848** Tribunalul penal al ținutului Chișinău-Orhei: Judecător – ștab-rotmistru Mihai Zaharie Ralli; membrii din partea coroanei – secr. gub. Grigori Cuderschi; membrii din partea nobilimii – secr. gub. Carl Matei Cotruța, secretar – secr. col. Franț Timofei Turjanski.

Tribunalul penal din ținutul Iași: Judecător – secr. gub. Mihai Demian Asnaș; membrii din partea coroanei – secr. gub. Alexandr Egor Trunevschi; membrii din partea nobilimii – reg. col. Nicolae Emanoil Buznea, reg. col. Tudor Ion Bantâș, secretar – secr. gub. Andrei Miron Demianenco-Chirienco.

Tribunalul penal din ținutul Hotin: Judecător – Tudor Ion Cazimir; membrii: – secr. gub. Lavr Carcevschi, reg. col. Nicolai Ivan Scardeli, secr. col. Alexandru Vasile Stati; secretar: secr. gub. Nicolai Nicolai Vascovschi.

Tribunalul penal din ținutul Bender: Judecător – cons. tit. Pavel Fiodor Golicov; membrii din partea coroanei – cons. tit. Osip Stanislav Ianușevschi; membrii din partea nobilimii: funcționar cat. 12 Iacov Stepan Țurupovici, reg. col. Gheorghe Constantin Lemni-Machedon; secretar – secr. gub. Pantelei Ivan Vlasov.

Tribunalul penal din ținutul Akkerman: Judecător – cons. tit. Vladimir Vasili Djuminski, membrii din partea coroanei – cons. prov. Constantin Ivan Stoianovschi; membrii din partea nobilimii – secr. col. Vasili Ivan Ermolin, secr. gub. Constantin Toma Vârgolici; secretar – Ippolit Cazacenco.

Tribunalul penal din ținutul Cahul: Judecător – secr. col. Emilian Iacov Tverdohlebov; membrii din partea coroanei – secr. gub. Gavriil Mihail Rjepeșevschi; membrii din partea nobilimii: secr. gub. Grigori Fiodor Severinovschi, funcționar cat. 14 Iacov Stepan Prisovschi; secretar – secr. gub. Adam Semion Crjivețchi¹⁹⁵.

- 1849** Tribunalul penal al ținutului Chișinău-Orhei: Judecător – ștab-rotmistru Mihai Zaharie Ralli; membrii din partea coroanei – secr. gub. Grigori Cuderschi; membrii din partea nobilimii – secr. col. Carl Matei Cotruța, reg. col. Onisim Macarie Donica-Iordăchescu, secretar – secr. col. Franț Timofei Turjanski.

Tribunalul penal din ținutul Iași: Judecător – secr. gub. Mihai Demian Asnaș; membrii – secr. gub. Alexandr Egor Trunevschi, reg. col. Nicolae Emanoil Buznea, reg. col. Tudor Ion Bantâș, secretar – secr. gub. Andrei Miron Demianenco-Chirienco.

Tribunalul penal din ținutul Hotin: Judecător – Tudor Ion Cazimir; membrii: – secr. gub. Lavr Carcevschi, reg. col. Nicolai Ivan Scardeli, secr. col. Alexandru Vasile Stati; secretar: secr. gub. Nicolai Nicolai Vascovschi.

Tribunalul penal din ținutul Bender: Judecător – cons. tit. Pavel Fiodor Golicov; membrii: cons. tit. Osip Stanislav Ianușevschi, funcționar cat. 12 Iacov Stepan Țurupovici, reg. col. Gheorghe Constantin Lemni-Machedon; secretar – secr. gub. Pantelei Ivan Vlasov.

Tribunalul penal din ținutul Akkerman: Judecător – vacant, membrii: cons. prov. Constantin Ivan Stoianovschi, secr. col. Vasili Ivan Ermolin, secr. gub. Constantin Toma Vârgolici; secretar – Ippolit Ivan Cazacenco.

Tribunalul penal din ținutul Cahul: Judecător – secr. col. Emilian Iacov Tverdohlebov; membrii: secr. gub. Gavriil Mihail Rjepeșevschi, secr. gub. Grigori Fiodor Severinovschi, funcționar cat. 14 Iacov Stepan Prisovschi; secretar – secr. gub. Adam Semion Crjivețchi¹⁹⁶.

¹⁹⁴ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1848 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1848, Часть 2, стр. 8-12.

¹⁹⁵ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1849 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1849, Часть 2, стр. 8-12.

¹⁹⁶ Адрес-календарь: Общий штат Российской Империи, 1850 г. В 2-х частях. Часть вторая, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1850, стр. 6-9.

- 1850** Tribunalul penal al ținutului Chișinău-Orhei: Judecător – ștab-rotmistru Mihai Zaharie Ralli; membrii din partea coroanei – secr.gub. Grigori Cuderschi; membrii din partea nobilimii – secr.col. Carl Matei Cotruța, reg.col. Onisim Macarie Donica-Iordăchescu, secretar – secr.gub. Ivan Stepan Cveatcovschi.
- Tribunalul penal din ținutul Iași: Judecător – maior Camboli; membrii – secr.gub. Alexandr Egor Trunevschi, reg.col. Nicolae Emanoil Buznea, reg.col. Tudor Ion Bantâș, secretar – secr.gub. Andrei Miron Demianenco-Chirienco.
- Tribunalul penal din ținutul Hotin: Judecător – Tudor Ion Cazimir; membrii: – secr.gub. Lavr Carcevschi, reg.col. Gheorghe Vasile Cehodari, secr.col. Alexandru Vasile Stati; secretar: secr.gub. Nicolai Nicolai Vascovschi.
- Tribunalul penal din ținutul Bender: Judecător – ass.col. Carp Lavr Carcevschi; membrii: cons.tit. Osip Stanislav Ianușevschi, secr.gub. Constantin Alexandru Grecul, secr.gub. Gheorghe Constantin Lemni-Machedon; secretar – secr.gub. Pantelei Ivan Vlasov.
- Tribunalul penal din ținutul Akkerman: Judecător – secr.col. Emanoil Iacov Tverdohlebov, membrii: cons.prov. Constantin Ivan Stoianovschi, secr.col. Vasili Ivan Ermolin, secr.gub. Constantin Toma Vârgolici; secretar – Ippolit Ivan Cazacenco.
- Tribunalul penal din ținutul Cahul: Judecător – ass.col. Stepan Franț Ossovschi; membrii: secr.gub. Gavriil Mihail Rjepișevschi, secr.gub. Grigori Fiodor Severinovschi, funcționar cat.14 Iacov Stepan Prisovschi; secretar – secr.gub. Adam Semion Crjivețchi¹⁹⁷.
- 1851** Tribunalul penal din ținutul Chișinău: Judecător – ștab-rotmistru Mihai Zaharie Ralli; membrii din partea coroanei – secr.gub. Grigori Cuderschi; membrii din partea nobilimii – secr.col. Carl Matei Cotruța, reg.col. Onisim Macarie Donica-Iordăchescu, secretar – secr.gub. Ivan Stepan Cveatcovschi.
- Tribunalul penal din ținutul Iași: Judecător – maior Anastas Faddei Camboli; membrii – cons.tit. Nicolai Zahar Stalio, secr.gub. Vasili Egor Barbovschi, secr.gub. Scarlat Grigore Suvaca, secretar – reg.col. Timofei Chiril Scorici.
- Tribunalul penal din ținutul Hotin: Judecător – Tudor Ion Cazimir; membrii: – secr.gub. Lavr Carcevschi, reg.col. Gheorghe Vasile Cehodari, secr.col. Alexandru Vasile Stati; secretar: secr.gub. Nicolai Nicolai Vascovschi.
- Tribunalul penal din ținutul Bender: Judecător – ass.col. Carp Lavr Carcevschi; membrii: cons.tit. Pantelei Ivan Vlasov, secr.gub. Constantin Alexandru Grecul, secr.gub. Gheorghe Constantin Lemni-Machedon; secretar – secr.gub. Dmitri Matvei Novohatschi.
- Tribunalul penal din ținutul Akkerman: Judecător – secr.col. Emanoil Iacov Tverdohlebov, membrii: cons.prov. Constantin Ivan Stoianovschi, secr.col. Vasili Ivan Ermolin, secr.gub. Constantin Toma Vârgolici; secretar – Ippolit Ivan Cazacenco.
- Tribunalul penal din ținutul Cahul: Judecător – ass.col. Stepan Franț Ossovschi; membrii: cons.tit. Gavriil Mihail Rjepișevschi, secr.gub. Grigori Fiodor Severinovschi, funcționar cat.14 Iacov Stepan Prisovschi; secretar – secr.gub. Adam Semion Crjivețchi¹⁹⁸.
- 1852** Tribunalul penal din ținutul Chișinău: Judecător – ștab-rotmistru Mihai Zaharie Ralli; membrii din partea coroanei – secr.gub. Grigori Cuderschi; membrii din partea nobilimii – secr.col. Carl Matei Cotruța, reg.col. Ștefan Vasile Cristi, secretar – secr.gub. Ivan Stepan Cveatcovschi.
- Tribunalul penal din ținutul Iași: Judecător – maior Anastas Faddei Camboli; membrii – reg.col. Alexandru Ion Crușevan, secr.gub. Vasili Egor Barbovschi, secr.gub. Scarlat Grigore Suvaca, secretar – reg.col. Timofei Chiril Scorici.
- Tribunalul penal din ținutul Hotin: Judecător – Tudor Ion Cazimir; membrii: – secr.gub. Lavr Carcevschi, reg.col. Gheorghe Vasile Cehodari, secr.col. Alexandru Vasile Stati; secretar: secr.gub. Nicolai Nicolai Vascovschi.
- Tribunalul penal din ținutul Bender: Judecător – ass.col. Carp Lavr Carcevschi; membrii: cons.tit. Pantelei Ivan Vlasov, secr.gub. Constantin Alexandru Grecul, secr.gub. Gheorghe Constantin Lemni-Machedon; secretar – secr.gub. Dmitri Matvei Novohatschi.

¹⁹⁷ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1851 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1851, стр. 6-10.

¹⁹⁸ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1852 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1852, стр. 6-9.

Tribunalul penal din ținutul Akkerman: Judecător – secr.col. Achim David Tolmacev, membrii: Fiodor Stepan Cevdar, secr.col. Vasili Ivan Ermolin, secr.gub. Constantin Toma Vârgolici; secretar – Ippolit Ivan Cazacenco.

Tribunalul penal din ținutul Cahul: Judecător – ass.col. Stepan Franț Ossovschi; membrii: cons.tit. Foma Leonti Sosnițchi, secr.gub. Grigori Fiodor Severinovschi, funcționar cat.14 Iacov Stepan Prisovschi; secretar – secr.gub. Adam Semion Crjivețchi¹⁹⁹.

- 1853** Tribunalul penal din ținutul Chișinău: Judecător – ștab-rotmistru Mihai Zaharie Ralli; membrii din partea coroanei – secr.gub. Grigori Cuderschi; membrii din partea nobilimii – secr.col. Carl Matei Cotruța, reg.col. Ștefan Vasile Cristi, secretar – secr.gub. Ivan Stepan Cveatcovschi.

Tribunalul penal din ținutul Iași: Judecător – vacant; membrii – reg.col. Vasili Egor Barbovschi, reg.col. Grigori Constantin Țăro, secr.gub. Scarlat Grigore Suvaca, secretar – Nicolai Bogdan Stanciul.

Tribunalul penal din ținutul Hotin: Judecător – Tudor Ion Cazimir; membrii: – secr.gub. Lavr Carcevschi, reg.col. Gheorghe Vasile Cehodari, secr.col. Alexandru Vasile Stati; secretar: secr.gub. Nicolai Nicolai Vascovschi.

Tribunalul penal din ținutul Bender: Judecător – ass.col. Iacob Vasile Balan; membrii: cons.tit. Pantelei Ivan Vlasov, secr.gub. Constantin Alexandru Grecul, secr.gub. Gheorghe Constantin Lemni-Machedon; secretar – secr.gub. Dmitri Matvei Novohatschi.

Tribunalul penal din ținutul Akkerman: Judecător – secr.col. Achim David Tolmacev, membrii: Fiodor Stepan Cevdar, secr.col. Vasili Ivan Ermolin, secr.gub. Constantin Toma Vârgolici; secretar – Ippolit Ivan Cazacenco.

Tribunalul penal din ținutul Cahul: Judecător – ass.col. Stepan Franț Ossovschi; membrii: cons.tit. Foma Leonti Sosnițchi, secr.gub. Grigori Fiodor Severinovschi, funcționar cat.14 Iacov Stepan Prisovschi; secretar – secr.gub. Adam Semion Crjivețchi²⁰⁰.

- 1854** Tribunalul penal din ținutul Chișinău: Judecător – cons.tit. Carl Matei Cotruța; membrii din partea coroanei – secr.gub. Grigori Cuderschi; membrii din partea nobilimii – reg.col. Ion Gavriil Cozac, reg.col. Ion Grigore Sârbu, secretar – secr.gub. Ivan Stepan Cveatcovschi.

Tribunalul penal din ținutul Iași: Judecător – reg.col. Nicolai Dmitri Melega; membrii – secr.col. Scarlat Grigore Suvaca, cons.tit. Andrei Nicolae Stati, cons.tit. Alexandru Gheorghe Roadedeal, secretar – Nicolai Bogdan Stanciul.

Tribunalul penal din ținutul Hotin: Judecător – secr.gub. Nicolae Ion Scordeli; membrii: – secr.gub. Lavr Carcevschi, cons.tit. Alexandr Felix Radzâovschi, secr.gub. Carp Andrei Liubinschi; secretar: secr.gub. Nicolai Nicolai Vascovschi.

Tribunalul penal din ținutul Bender: Judecător – ass.col. Iacob Vasile Balan; membrii: cons.tit. Pantelei Ivan Vlasov, secr.col. Constantin Toma Vâtfolici, reg.col. Ivan Egor Patarachi; secretar – secr.gub. Dmitri Matvei Novohatschi.

Tribunalul penal din ținutul Akkerman: Judecător – cons. de curte Emanoil Iacov Tverdohlebov, membrii: secr.gub. Constantin Ivan Stoeanovschi, secr.col. Grigori Fiodor Severinovschi, reg.col. Alexei Mihail Bilevici ; secretar – Ippolit Ivan Cazacenco.

Tribunalul penal din ținutul Cahul: Judecător – ass.col. Stepan Franț Ossovschi; membrii: cons.tit. Foma Leonti Sosnițchi, porucic Alexandr Vichenti Lapa, reg.col. Alexandr Nicolai Stopanovschi; secretar – secr.gub. Ivan Filipp Concinschi²⁰¹.

- 1855** Tribunalul penal din ținutul Chișinău: Judecător – cons.tit. Carl Matei Cotruța; membrii din partea coroanei – secr.gub. Grigori Cuderschi; membrii din partea nobilimii – reg.col. Ion Gavriil Cozac, reg.col. Ion Grigore Sârbu, secretar – secr.gub. Ivan Stepan Cveatcovschi.

Tribunalul penal din ținutul Iași: Judecător – reg.col. Nicolai Dmitri Melega; membrii – secr.col. Scarlat Grigore Suvaca, cons.tit. Andrei Nicolae Stati, cons.tit. Alexandru Gheorghe Roadedeal, secretar – secr.gub. Feofil Carp Iastrubețchi.

¹⁹⁹ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1853 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1853, стр. 7-10.

²⁰⁰ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1854 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1854, стр. 7-10.

²⁰¹ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1855 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1855, стр. 7-10.

Tribunalul penal din ținutul Hotin: Judecător – secr.gub. Nicolae Ion Scordeli; membrii: – secr.gub. Lavr Carcevschi, cons.tit. Alexandr Felix Radzâovschi, secr.gub. Carp Andrei Liubinschi; secretar: secr.gub. Nicolai Nicolai Vascovschi.

Tribunalul penal din ținutul Bender: Judecător – ass.col. Iacob Vasile Balan; membrii: cons.tit. Pantelei Ivan Vlasov, secr.col. Constantin Toma Vârgolici, reg.col. Ivan Egor Patarachi; secretar – reg.col. Alexandr Cozârev.

Tribunalul penal din ținutul Akkerman: Judecător – cons. de curte Emanoil Iacov Tverdohlebov, membrii: secr.gub. Constantin Ivan Stoeanovschi, secr.col. Grigori Fiodor Severinovschi, reg.col. Alexei Mihail Bilevici; secretar – secr.col. Dmitri Mihail Novohatschi.

Tribunalul penal din ținutul Cahul: Judecător – cons. de curte. Stepan Franț Ossovschi; membrii: porucic Alexandr Vichenti Lapa, reg.col. Alexandr Nicolai Stopanovschi; secretar – secr.gub. Ivan Filipp Concinschi²⁰².

- 1856** Tribunalul penal din ținutul Chișinău: Judecător – cons.tit. Carl Matei Cotruța; membrii din partea coroanei – secr.gub. Grigori Cuderschi; membrii din partea nobilimii – reg.col. Ion Gavriil Cozac, reg.col. Ion Grigore Sârbu, secretar – secr.gub. Ivan Stepan Cveatcovschi.

Tribunalul penal din ținutul Iași: Judecător – reg.col. Nicolai Dmitri Melega; membrii – secr.col. Scarlat Grigore Suvaca, cons.tit. Andrei Nicolae Stati, cons.tit. Alexandru Gheorghe Roadedeal, secretar – secr.gub. Feofil Carp Iastrubețchi.

Tribunalul penal din ținutul Hotin: Judecător – secr.gub. Nicolae Ion Scordeli; membrii: – secr.gub. Lavr Carcevschi, cons.tit. Alexandr Felix Radzâovschi, secr.gub. Carp Andrei Liubinschi; secretar: secr.gub. Nicolai Nicolai Vascovschi.

Tribunalul penal din ținutul Bender: Judecător – ass.col. Iacob Vasile Balan; membrii: cons.tit. Pantelei Ivan Vlasov, reg.col. Constantin Isai Lupu, reg.col. Ivan Egor Patarachi; secretar – secr.col. Alexandr Cozârev.

Tribunalul penal din ținutul Akkerman: Judecător – cons. de curte Emanoil Iacov Tverdohlebov, membrii: secr.gub. Constantin Ivan Stoeanovschi, secr.col. Grigori Fiodor Severinovschi, reg.col. Alexei Mihail Bilevici; secretar – vacant²⁰³.

- 1857** Tribunalul penal din ținutul Chișinău: Judecător – cons.tit. Carl Matei Cotruța; membrii din partea coroanei – secr.gub. Grigori Cuderschi; membrii din partea nobilimii – reg.col. Ion Gavriil Cozac, reg.col. Ion Grigore Sârbu, secretar – secr.gub. Ivan Stepan Cveatcovschi.

Tribunalul penal din ținutul Bălți: Judecător – reg.col. Nicolai Dmitri Melega; membrii – cons.tit. Gavriil Moisei Rjepișevschi, cons.tit. Andrei Nicolae Stati, reg.col. Leonid Tudor Crușevan, secretar – secr.gub. Feofil Carp Iastrubețchi.

Tribunalul penal din ținutul Hotin: Judecător – secr.gub. Nicolae Ion Scordeli; membrii: – secr.gub. Lavr Carcevschi, cons.tit. Ivan Hristofor Cervenodali, cons.tit. Alexandr Felix Radznovschi; secretar: secr.gub. Nicolai Nicolai Vascovschi; translator – secr.gub. Constantin Gheorghe Pogon.

Tribunalul penal din ținutul Bender: Judecător – ass.col. Iacob Vasile Balan; membrii: cons.tit. Pantelei Ivan Vlasov, reg.col. Constantin Isai Lupu, reg.col. Ivan Egor Patarachi; secretar – secr.col. Alexandr Cozârev.

Tribunalul penal din ținutul Akkerman: Judecător – cons. de curte Emanoil Iacov Tverdohlebov, membrii: secr.gub. Constantin Ivan Stoeanovschi, secr.col. Grigori Fiodor Severinovschi, reg.col. Alexei Mihail Bilevici; secretar – secr.gub. Nicolai Bogdan Stanciul.

Tribunalul penal din ținutul Cahul: Judecător – cons. de curte. Stepan Franț Ossovschi; membrii: Trofim Maxim Kersten, porucic Alexandr Vichenti Lapa, secr.col. Gheorghe Constantin Lemeni-Machedon; secretar – secr.gub. Ivan Filipp Concinschi²⁰⁴.

- 1858** Tribunalul penal din ținutul Chișinău: Judecător – cons.tit. Carl Matei Cotruța; membrii din partea coroanei – secr.gub. Grigori Cuderschi; membrii din partea nobilimii – reg.col. Ion Gavriil Cozac, reg.col. Ion Alexandru Grecul, secretar – secr.gub. Ivan Stepan Cveatcovschi.

²⁰² Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1856 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1856, стр. 7-10.

²⁰³ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1857 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1857, стр. 6-9.

²⁰⁴ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, на 1858-1859 год. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1858, стр. 7-10.

Tribunalul penal din ținutul Iași: Judecător – reg.col. Nicolai Dmitri Melega; membrii – secr.col. Ignati Iacov Zancevski, cons.tit. Andrei Nicolae Stati, reg.col. Leonid Tudor Crușevan, secretar – secr.gub. Feofil Carp Iastrubețchi.

Tribunalul penal din ținutul Hotin: Judecător – secr.gub. Nicolae Ion Scordeli; membrii: – secr.gub. Lavr Carcevschi, cons.tit. Ivan Hristofor Cervenodali, cons.tit. Alexandr Felix Radznovschi; secretar: secr.gub. Nicolai Nicolai Vascovschi; translator – secr.gub. Constantin Gheorghe Pogon.

Tribunalul penal din ținutul Bender: Judecător – ass.col. Iacob Vasile Balan; membrii: cons.tit. Pantelei Ivan Vlasov, reg.col. Constantin Isai Lupu, reg.col. Ivan Egor Patarachi; secretar – reg.col. Vasili Ivan Vlasov.

Tribunalul penal din ținutul Akkerman: Judecător – secr.col. Nicolai Andrei Egunov, membrii: secr.gub. Constantin Ivan Stoeanovschi, secr.col. Grigori Fiodor Severinovschi, reg.col. Alexei Mihail Bilevici; secretar – secr.gub. Nicolai Bogdan Stanciul²⁰⁵.

1861 Tribunalul penal din ținutul Chișinău: Șeful ținutului – cons.tit. Gheorghe Anton Botean; membrii: secr.gub. Tudor Nicolai Meriacri, cons.tit. Efim Ilia Stepanov, cons.tit. Vasile Tudor Popescu, secr.gub. Mihail Fiodor Conceacovschi; secretar – reg.col. Avxenti Avxenti Grigoriev.

Tribunalul penal din ținutul Bălți: Judecător – reg.col. Ion Anastas Ciolac; membrii – ass.col. Pantelei Ivan Vlasov, secr.gub. Nicolai Ion Casso, secr.gub. Leonid Tudor Crușevan, secretar – secr.gub. Ignati Ivan Turjanschi.

Tribunalul penal din ținutul Hotin: judecător – podporucic Platon Constantin Șeptelici-Andriaș; membrii: ass.col. Avgust Lavr Carcevschi, Ivan Hristofor Cervenodali, ass.col. Alexei Felix Radzâovschi; secretar – cons.tit. Nicolai Nicolai Vascovschi.

Tribunalul penal din ținutul Bender: Judecător – ass.col. Iacob Vasile Balan; membrii: cons.tit. Gavriil Tabuci, secr.gub. Alexandr Pavel Terlețchi, reg.col. Ivan Egor Patarachi; secretar – reg.col. Vasili Ivan Vlasov.

Tribunalul penal din ținutul Akkerman: Judecător – cons.de curte Simion Piotr Cohmanschi, membrii: cons.tit. Moisei Ion Terziman, cons.tit. Iacov Ivan Copeichin; secretar – secr.gub. Nicolai Erofei Ranenschi²⁰⁶.

1864 Tribunalul penal din ținutul Chișinău: Judecător – cons.tit. Carl Matei Cotruța; membrii din partea coroanei – secr.gub. Grigori Cuderschi; membrii din partea nobilimii – Alexei Mihai Ralli, secr.gub. Ivan Ivan Matârev, secretar – secr.gub. Ivan Stepan Cveatcovschi.

Tribunalul penal din ținutul Soroca-Iași cu sediul la Bălți: Judecător – secr.gub. Ion Anastas Ciolac; membrii – ass.col. Pantelei Ivan Vlasov, secr.gub. Nicolai Victor Olșevschi, secr.gub. Leonid Tudor Crușevan, secretar – secr.gub. Ignati Ivan Turjanschi;

Tribunalul penal din ținutul Hotin: judecător – podporucic Platon Constantin Șeptelici-Andriaș; membrii: ass.col. Avgust Lavr Carcevschi, secr.col. Stepan Ivan Dunca, ass.col. Alexei Felix Radzâovschi, secr.col. Cerchez; secretar – secr.col. Constantin Grigori Tarnavski.

Tribunalul penal din ținutul Bender: Judecător – ass.col. Iacob Vasile Balan; membrii: ass.col. Alexandr Fiodor Lisețchi, secr.gub. Alexandr Pavel Terlețchi, reg.col. Ivan Egor Patarachi; secretar – secr.gub. Ivan Grigori Lisanevski.

Tribunalul penal din ținutul Akkerman: Judecător – ass.col. Grigori Roman Tabuci, membrii: cons.gub. Grigori Afanasi Tolmacevski, cons.tit. Iacov Ivan Copeichin, secr.col. Constantin Isai Lupu; secretar – secr.gub. Iosif Vașnițchi²⁰⁷.

²⁰⁵ Адрес-календарь.Общая роспись начальствующих и прочих должностных лиц по всем Управлениям в Империи и по главным Управлениям в Царстве Польском и в Великом Княжестве Финляндском на 1860-1861 год . В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1860, стр. 14-20.

²⁰⁶ Адрес-календарь.Общая роспись начальствующих и прочих должностных лиц по всем Управлениям в Империи и по главным Управлениям в Царстве Польском и в Великом Княжестве Финляндском на 1862-1863год . В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1862, стр. 14-18.

²⁰⁷ Адрес-календарь.Общая роспись начальствующих и прочих должностных лиц по всем Управлениям в Империи и по главным Управлениям в Царстве Польском и в Великом Княжестве Финляндском на 1864-1865год . В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1864, стр. 14-20.

Lista funcționarilor Tribunalelor civile ținutale din Basarabia

- 1828** Tribunalul civil din ținutul Orhei: Șeful ținutului – cons. tit. Piotr Pavel Cohanovschi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; membrii: secr. col. Alexandr Vasili Aledjanov, Ivan Dmitri Smolodovici, Grigorie Matvei Osmanovschi, reg. col. Eremei Condratie Orlov; secretar – cons. tit. Ivan Grigorie Cudrițchi.
- Tribunalul civil din ținutul Iași: Șeful ținutului - maior (r) Osip Timofei Malinschi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl. 4 cu rozeta; membrii: cons. tit. Osip Stepan Ianușevschi, secr. gub. Osip Stanislav Patrițchi, porucic (r) Spiridon Gheorghe Lucici, ștab-căpitan (r) Ternovan; secretar – secr. col. Grigorie Axentie Dromașco.
- Tribunalul civil din ținutul Hotin: șeful ținutului - locotenent-colonel Alexandru Gaevschi; membrii: cons. tit. Vasilie Osip Cuzmenco, ștab-căpitan Karl Filipp Guth, secr. gub. Mihail Evstafiev Lvovici, reg. col. Lexei Ivan Gorbunov, secr. gub. Iacov Grigorie Dobrilovschi; secretar – secr. col. Dmitri Vasilie Salațchi.
- Tribunalul civil din ținutul Bender: Șeful ținutului - ștab-căpitan Piotr Adolf Manne; membrii: cons. tit. Ilie Ivan Turceaninov, secr. gub. Andrei Ivan Ulmar, reg. col. Alexei Ivan Dizinfeld; secretar – vacant.
- Tribunalul civil din ținutul Akkerman: locotenent-colonel de gardă Osip Fiodor Tarașchevici, cavalerul ord. Sf. Ana cl. 2 cu diamante și Sf. Vladimir cl.4 cu rozeta; membrii: cons. tit. Silvestr Fiodor Holodovschi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3, ștab-căpitan Andrian Ivan Melgunov, secr. gub. Iacov Ivan Copeichin, secr. gub. Fiodor Cornei Coținschi; secretar – cons. tit. Vasile Ion Rozmeriță.
- Tribunalul civil din ținutul Ismail: șeful ținutului - Ștab-căpitan Golenișcev-Kutuzov, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4; membrii: căpitan (r) Marc Nichita Gornici, ștab-căpitan Fridrich Ivan Malinovschi, funcționar cl.10 Moisei Roman Alexeev, ștab-căpitan (r) Piotr Vikentie Djiani; secretar – Mihail Osip Malișevschi²⁰⁸.
- 1831** Tribunalul civil din ținutul Orhei: Șeful ținutului – cons. tit. Piotr Pavel Cohanovschi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; membrii: porucic Arcadie Ivan Șutinschi, secr. col. Ivan Dmitri Smolodovici, porucic Fiodor Grigorie Vizgalov, secr.gub. Semion Piotr Dvurecnețev; secretar – cons. tit. Ivan Grigorie Cudrițchi.
- Tribunalul civil din ținutul Iași: Șeful ținutului - ștab-căpitan Timofei Ivan Golenișcev-Kutuzov, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl. 4 și Sf. Ana cl. 2; membrii: cons. tit. Iacov Vasilie Lucașevici, cons. tit. Ilie Constantin Turceaninov, ștab-căpitan Anton Piotr Zrajevschi, funcțional cl.14 Eustafie Nicolai Cazanjiiev, ștab-căpitan (r) Iacov Ion Ternovan; secretar – reg.col. Constantin Vasilie Boicevschi.
- Tribunalul civil din ținutul Hotin: șeful ținutului - ștab-rotmistru Mihail Naum Galuzin, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl. 3; membrii: ștab-căpitan Karl Filipp Guth, porucic Nicolai Andrei Iagunov, secr. col. Alexandr Ivan Gorbunov, reg. col. Osip Anton Asselbergh, cons.tit. Iacov Grigorie Dobrilovschi; secretar – secr. gub. Ivan Anton Gabrusevici.
- Tribunalul civil din ținutul Bender: Șeful ținutului – locotenent-colonel Ivan Vasilie Vigan; membrii: secr.col. Mihail Gavriil Țimcovici, ștab-căpitan Albert Alexandr Iasinschi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.2 și 4, sabia de aur cu inscripția ”Pentru vitejie”, cons. tit. Vasili Constantin Turceaninov, secr. gub. Ivan Maxim Usacevschi, secr. col. Alexandr Filip Dmitrovschi; secretar – reg.col. Semion Alexei Vilcinschi.
- Tribunalul civil din ținutul Akkerman: locotenent-colonel de gardă Osip Fiodor Tarașchevici, cavalerul ord. Sf. Ana cl. 2 cu diamante și Sf. Vladimir cl.4 cu rozeta; membrii: cons. tit. Silvestr Fiodor Holodovschi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3, secr. gub. Iacov Ivan Copeichin, căpitan Mihail Ivan Popov, cons. tit. Vasile Ion Rozmeriță, cons.tit. Iacov Constantin Benclimov; secretar – secr.gub. Eustratie Luca Donici.

²⁰⁸ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1829. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1829, Часть 2, стр. 535-540.

1835

Tribunalul civil din ținutul Leova: șeful ținutului – maior (r), Osip Timofei Malinski, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl. 4; membrii: căpitan (r) Marc Nichita Gornici, ștab-rotmistru Pius Osip Racoțchi, porucic Leontii Pavel Paparupa, ștab-căpitan (r) Piotr Vikentie Djiani, cons. tit. Osip Timofei Miacovschi; secretar – secr.col. Semion Timofei Varavva²⁰⁹.

Tribunalul civil din ținutul Orhei: Șeful ținutului – cons. tit. Alexandr Zavadovschi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3 și cl.4, Sf. Vladimir cl.4; membrii: ștab-căpitan (r) Anton Piotr Zarjevschi, podporucic (r) Nicolai Andrei Egunov, porucic (r) Fiodor Grigorie Vizgalov, cons.tit. Ivan Grigorie Cudrițchi, secr.col. Ștefan Daniil Țurcan; secretar – cons. tit. Ivan Perecrestov, translator – Anfim Leonte Jucovschi.

Tribunalul civil din ținutul Iași: Șeful ținutului – maior Osip Timofei Malinski; membrii: cons. tit. Ilie Constantin Turceaninov, cons.tit. David Andrei Zaharianov, cons.tit. Alexandr Ivan Gorbunov, secr.gub. Semion Dimitrii Iurașev, cons.tit. Andrei Anton Gabrusevici; secretar – reg.col. Climenco, translator – Luca Vichentie Bașinschi.

Tribunalul civil din ținutul Hotin: șeful ținutului – locotenent-colonel (r) Vichentie Ivan Lappa; membrii: ștab-căpitan Ivan Ivan Ner, căpitan (r) Evsei Ivan Sedcov, secr. col. Osip Stanislav Pertițchi, ștab-căpitan Mihail Matvei Belozertov, cons.tit. Iacov Grigorie Dobrilovschi; secretar – Piotr Constantin Crasiuc, translator – secr.gub. Ivan Anton Gabrusevici..

Tribunalul civil din ținutul Bender: Șeful ținutului – locotenent-colonel (r) Lev Piotr Drafanovschi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.4; membrii: maior (r) Fiodor Semion Șugurov, ștab-căpitan(r) Albert Alexandr Iasinski, cavalerul ord. Sf. Ana cl.2 și 4, sabia de aur cu inscripția "Pentru vitejie", funcționar cl.9 David David Rolea-Podceaschi, secr. gub. Ivan Maxim Usacevschi, secr. col. Alexandr Filip Dmitrovschi; secretar – secr.col. Calistrat Ilarion Florin.

Tribunalul civil din ținutul Akkerman: cons.tit. Osip Roman Vio; membrii: cons. tit. Ivan Semion Bereznițchi, secr. gub. Iacov Ivan Copeichin, cons. tit. Vasile Ion Rozmeriță, cons.tit. Iacov Constantin Benclimov, Osip Ivan Chicin; secretar – cons.tit. Vlas Osip Cuzmenko.

Tribunalul civil din ținutul Leova: șeful ținutului – maior (r), Egor Vasili Motîlev; membrii: porucic (r) Arcadii Ivan Șutinski, ștab-rotmistru (r) Pius Osip Racoțchi, porucic (r) Leontii Pavel Paparupa, funcțional categoria 10 Iacov Vasilii Bilan, reg.col. Nicolai Piotr Levițchi; secretar – secr.gub. Demian Marc Rogalea-Levițchi²¹⁰.

1836

Tribunalul civil din ținutul Chișinău: Șeful ținutului – funcționar categoria 6 Alexei Ivan Prohorov, cavalerul ord. Sf. Ana cl.2, Sf. Vladimir cl.4; membrii: maior (r) Fiodor Alexei Ciubarov, cavalerul ord. Sf. Ana cl.4, ștab-căpitan (r) Anton Piotr Zarjevschi, porucic Grigori Andrei Novițchi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3, podporucic (r) Nicolai Andrei Egunov, secr.col. Ștefan Daniil Țurcan; secretar – secr.gub. Dmitri Daniil Costrițchi, translator – Ion Onufrie Baltaga.

Tribunalul civil din ținutul Iași: Șeful ținutului – locotenent-colonel (r) lev Piotr Drafanovschi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.4; membrii: cons.tit. Condrat Chiril Rumpa, cons. tit. Ilie Constantin Turceaninov, căpitan (r) Evsei Ivan Sedcov, horunji (r) Foca Nichita Murza, cons.tit. Andrei Anton Gabrusevici; secretar – secr.gub. Panteleimon Mihail Zaposonai, translator – Luca Vichentie Bașinschi.

Tribunalul civil din ținutul Hotin: șeful ținutului – maior Egor Vasili Motîlev; membrii: ștab-rotmistru (r) Pius Osip Rahoțchi, ștab-căpitan (r) Pașcovschi, cons.tit. Ivan Iacov Poltavski, porucic (r) Leonti Pavel Paparupa, cons.tit. Iacov Grigorie Dobrilovschi, secr.col. Ilia Filip Petrencenco; secretar – cons.tit. Grigori Axenti Dromașco.

Tribunalul civil din ținutul Bender: Șeful ținutului – locotenent-colonel (r) Ivan Dmitri Miliant, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; membrii: maior (r) Fiodor Semion Șuguraev, ștab-căpitan(r) Albert Alexandr Iasinski, cavalerul ord. Sf. Ana cl.2 și 4, sabia de aur cu inscripția "Pentru vitejie", funcționar categoria 14 Evstafi Nicolai Cazanjiiev, secr. gub. Roman Iacov Tugarinov, secr. col. Alexandr Filip Dmitrovschi; secretar – secr.col. Calistrat Ilarion Florin.

²⁰⁹ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1832 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1832, Часть 2, стр. 412-417.

²¹⁰ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1836 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1836, Часть 2, стр. 438-444.

Tribunalul civil din ținutul Akkerman: șeful ținutului - cons.tit. Osip Roman Vio; membrii: cons. tit. Ivan Semion Bereznițchi, secr. gub. Iacov Ivan Copeichin, cons. tit. Vasile Ion Rozmeriță, cons.tit. Iacov Constantin Benclimov, Osip Ivan Chicin; secretar – cons.tit. Vlas Osip Cuzmenco.

Tribunalul civil din ținutul Leova: șeful ținutului – locotenent-colonel (r), Vichenti Ivan Lappa, cavalerul ord. Sf.Ana cl.2, Sf. Vladimir cl.4; membrii: ștab-căpitan (r) Ivan Ivan Ner, cons.tit. Ivan Ivan Lîzlov, secr.col. Osip Stanislav Partițchi, cons.tit. Iacob Vasile Balan, reg.col. Nicolai Piotr Levițchi; secretar – secr.col. Stanislav Osip Vdovicovschi.

Tribunalul civil din ținutul Soroca: șeful ținutului – cons.de curte Ivan iacov savici, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.4; Consilierii: cons.tit. Ivan Grigori Cudrițchi, cons.tit. Onufri Ivan Bereznițchi, ștab-căpitan Ivan Nicolai Gavrilov, ștab-căpitan Fiodor Vichenti Gora, cavalerul ord. Sf. Ana cl.4; secretar – reg.col. Nicolai Nicolai Vascovschi.

Tribunalul civil din ținutul Orhei: șeful ținutului – cons.tit. Alexandr Alexandr Zavadovschi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.3 și cl.4; consilierii: cons.tit. Vladimir Artemon Misiurin, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3, ștab-căpitan Bogdan Anton fon Branten, cons.tit. Vichenti Luchian Dudevici, porucic (r) Arcadi Ivan Șutinschi; secretar – secr.col. Grigori Daniil Suhopar²¹¹.

1837 Tribunalul civil din ținutul Chișinău: Șeful ținutului – funcționar categoria 6 Alexei Ivan Prohorov, cavalerul ord. Sf. Ana cl.2., Sf. Vladimir cl.4; membrii: maior (r) Fiodor Alexei Ciubarov, cavalerul ord. Sf.Ana cl.4, ștab-căpitan (r) Anton Piotr Zarjevschi, porucic Grigori Andrei Novițchi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3, reg.col. Felix Mihail Cadov, secr.col. Ștefan Daniil Țurcan; secretar – secr.gub. Dmitri Daniil Costrîțchi, translator – Ion Onufrie Baltaga.

Tribunalul civil din ținutul Iași: Șeful ținutului – locotenent-colonel (r) Lev Piotr Drofanovschi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.4; membrii: cons.tit. Carp Filip Ignatenco, secr.gub. Ivan Maxim Usacevschi, căpitan (r) Evsei Ivan Sedcov, horunji (r) Foca Nichita Murza, cons.tit. Andrei Anton Gabrusevici; secretar – cons.tit. Grigori Axenti Dromașco, translator – Luca Vichentie Bașinschi.

Tribunalul civil din ținutul Hotin: șeful ținutului – maior Egor Vasili Motîlev; membrii: ștab-căpitan (r) Filip Osip Calinovschi, Ivan Ivan Ner, cons.tit. Ivan Iacov Poltavski, porucic (r) Leonti Pavel Paparupa, cons.tit. Iacov Grigorie Dobrilovschi, ștab-căpitan Ignati Grigori Efimovici; secretar – secr.gub. Ivan Anton Gubrussevici.

Tribunalul civil din ținutul Bender: Șeful ținutului – locotenent-colonel (r) Ivan Dmitri Miliant, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; membrii: maior (r) Fiodor Semion Șuguraev, ștab-căpitan(r) Albert Alexandr Iasinschi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.2 și 4, sabia de aur cu inscripția ”Pentru vitejie”, funcționar categoria 14 Evstafi Nicolai Cazanjiiev, secr. gub. Roman Iacov Tugarinov, maior (r) Mihail Gherasim Strutinschi-Trut; secretar – secr.col. Calistrat Ilarion Florin.

Tribunalul civil din ținutul Akkerman: cons.tit. Ivan Roman Vio; membrii: cons. tit. Iacov Constantin Benclimov, reg.col. Ivan Sușchevici, funcționar categoria 12 Iurie Demian Demarat, secr.col. Ion Ignatie Sorocean, Osip Ivan Chicin;

Tribunalul civil din ținutul Leova: șeful ținutului – locotenent-colonel (r), Vichenti Ivan Lappa, cavalerul ord. Sf.Ana cl.2, Sf. Vladimir cl.4; membrii: cons.tit. Corneli Trofim Rostovschi, cons.tit. Ivan Ivan Lîzlov, secr.col. Osip Stanislav Partițchi, secr.col. Ilia Nichita Platonov, porucic Arcadi Ivan Șutinschi; secretar – secr.col. Stanislav Osip Vdovicovschi.

Tribunalul civil din ținutul Soroca: șeful ținutului – colonel Mihail Ivan Gusev, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă, Sf. Ana cl.4; Consilierii: cons.tit. Onufri Ivan Bereznițchi, ștab-căpitan Ivan Nicolai Gavrilov, ștab-căpitan Fiodor Vichenti Gora, cavalerul ord. Sf. Ana cl.4; secretar – Anfim Leontie Jucovschi.

Tribunalul civil din ținutul Orhei: șeful ținutului – cons.tit. Alexandr Alexandr Zavadovschi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.3 și cl.4; ștab-căpitan Bogdan Anton fon Branten,

²¹¹ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1837 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1837, Часть 2, стр. 491-505.

porucic Osip venedict Lihtanschi, cons.tit. Vichenti Luchian Dudevici, reg.col. Nicolai Piotr Levițchi; secretar – secr.gub. Nicolai Nicolai Vascovschi²¹².

1839

Tribunalul civil din ținutul Chișinău: Șeful ținutului – funcționar categoria 8 Piotr Andrei Bem; membrii: maior Ivan Anton Borodavchin, secr.col. Anton Piotr Zarjevschi, reg.col. Felix Mihail Cadov, reg.col. Dmitri Loghin Chirienco-Voloșinov, cons.tit. Alexandr Aledjanov; secretar – secr.col. Foma Leonti Sosnițchi.

Tribunalul civil din ținutul Iași: Șeful ținutului – maior Egor Vasilii Motîlev; membrii: porucic Fiodor karl Calinovschi, funcționar categoria 9 Fiodor Efendi, horunji (r) Foca Nichita Murza, secr.col. Ivan Maxim Usacevschi, funcționar categoria 14 Ivan Ivan Șohovschi; secretar – funcționar categoria 14 Alexandr Grigorii Șumenschi.

Tribunalul civil din ținutul Hotin: șeful ținutului – ass.col. Ivan Roman Vio; membrii: ștab-căpitan (r) Ivan Ivan Ner, cons.tit. Ivan Iacov Poltavski, cons.tit. Iacov Constantin Benclimov, cons.tit. Iacov Grigorie Dobrilovschi, ștab-căpitan Ignati Grigori Efimovici, secr.gub. Vasilii Tanschi; secretar – secr.gub. Ivan Anton Gubrușevici.

Tribunalul civil din ținutul Bender: Șeful ținutului – locotenent-colonel (r) Ivan Dmitri Miliant, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; membrii: cons.tit. Fiodor Lisețchi, secr.col. Ștefan Daniil Țurcan, secr. gub. Roman Iacov Tugarinov, secr.gub. Grigorii Fiodor Romanenco; secretar – cons.tit. Grigorii Avcsenti Dromașco.

Tribunalul civil din ținutul Akkerman: Șeful ținutului: locotenent-colonel Lev Piotr Drofanovschi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.4, Sf. Vladimir cl.4; membrii: ștab-căpitan Fiodor Vichentie Gora, secr.gub. Pius Anton Roșițchi, secr.col. Ilia Nichita Platonov, secr.col. Ion Ignatie Sorocean, reg.col. Osip Ivan Chicin, pentru loc. Tuzla – secr.gub. Anton Brunardt; secretar – secr.gub. Stepan Iacov Ostrovski

Tribunalul civil din ținutul Cahul: șeful ținutului – locotenent-colonel (r), Vichenti Ivan Lappa, cavalerul ord. Sf. Ana cl.2, Sf. Vladimir cl.4; membrii: cons.tit. Corneli Trofim Rostovschi, cons.tit. Onufri Ivan Bereznițchi, ștab-căpitan Franț Vichenti Cohmanschi, porucic Arcadi Ivan Șutinski; secretar – cons.tit. Ion Moisei Terziman.

Tribunalul civil din ținutul Soroca: șeful ținutului – colonel Mihail Ivan Gusev, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă, Sf. Ana cl.4; Consilierii: porucic Ivan terenti Crementevschi, secr.col. Osip Stanislav Partițchi, secr.gub. Evstafi Nicolai Cazanjev; secretar – reg.gub. Ivan Sușchevici.

Tribunalul civil din ținutul Orhei: șeful ținutului – cons.tit. Alexandr Alexandr Zavadovschi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.3 și cl.4; ștab-căpitan Bogdan Anton fon Branten, porucic Osip venedict Lihtanschi, cons.tit. Vichenti Luchian Dudevici, reg.col. Nicolai Piotr Levițchi; secretar – secr.gub. Nicolai Nicolai Vascovschi²¹³.

1840

Tribunalul civil din ținutul Chișinău: Șeful ținutului – funcționar categoria 8 Piotr Andrei Bem; membrii: maior Ivan Anton Borodavchin, căpitan Clement Vasili Zablōtchi, reg.col. Felix Mihail Cadov, reg.col. Dmitri Loghin Chirienco-Voloșinov, cons.tit. Alexandr Aledjanov; secretar – secr.gub. Avgustin Lavrenti Corcevschi.

Tribunalul civil din ținutul Iași: Șeful ținutului – maior Egor Vasilii Motîlev; membrii: porucic Fiodor karl Calinovschi, secr.gub. Pavel Osip Rahoțchi, horunji (r) Foca Nichita Murza, funcționar categoria 9 Fiodor Dmitri Efendi, funcționar categoria 14 Ivan Ivan Șohovschi; secretar – secr.col. Semion Egor Savulei-Nazarov.

Tribunalul civil din ținutul Hotin: șeful ținutului – locotenent-colonel Lev Piotr Drofanovschi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.4, Sf. Vladimir cl.4; membrii: secr.gub. Ivan Ivan Ner, cons.tit. Ivan Iacov Poltavski, cons.tit. Iacov Constantin Benclimov, secr.col. Osip Stanislav Partițchi, cons.tit. Iacov Grigori Dobrilovschi; secretar – secr.gub. Ivan Anton Gubrușevici.

Tribunalul civil din ținutul Bender: Șeful ținutului – locotenent-colonel (r) Ivan Dmitri Miliant, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; membrii: cons.tit. Fiodor Lisețchi, secr.col. Ștefan Daniil Țurcan, secr.gub. Ion Ignatie Sorocean, secr.gub. Grigorii Fiodor Romanenco; secretar – cons.tit. Grigorii Avcsenti Dromașco.

²¹² Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1838 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1838, Часть 2, стр. 472-480.

²¹³ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1840 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1840, Часть 2, стр. 431-439.

Tribunalul civil din ținutul Akkerman: Șeful ținutului: ass.col. Ivan Roman Vio; membrii: secr.col. Ilia Nicolai Platonov, secr.col. Ilia Nichita Platonov, secr.gub. Ivan Osip Corotchevici, secr.gub. Ivan Pavel Jadanov, cons.tit. Ernest Andrei Besporinovici, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3. reg.col. Osip Ivan Chicin, pentru loc. Tuzla – secr.gub. Anton Brunardt; secretar – Romuald Osip Malevski.

Tribunalul civil din ținutul Cahul: șeful ținutului – locotenent-colonel (r), Vichenti Ivan Lappa, cavalerul ord. Sf. Ana cl.2, Sf. Vladimir cl.4; membrii: cons.tit. Corneli Trofim Rostovschi, cons.tit. Nicolai Roman Stopanovschi, porucic Grigori Andrei Novițchi, funcționar categoria 12 Fiodor Vasili Rumeanțev. Funcționar categoria 9 Evgraf Macar Tatlin; secretar – cons.tit. Ion Moisei Terziman.

Tribunalul civil din ținutul Soroca: șeful ținutului – locotenent-colonel Efim Fiodor Truhanov, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă, Sf. Ana cl.2, Sf. Gheorghe cl.4; Consilierii: porucic Alexandr Osip Perecladovschi, secr.gub. Evstafi Nicolai Cazanjiiev, secr.gub. Franț Vichenti Cohmanschi, secr.gub. Filip Anastas Canov; secretar – reg.gub. Foma Leonti Sosnițchi.

Tribunalul civil din ținutul Orhei: șeful ținutului – cons.tit. Alexandr Alexandr Zavadovschi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.3 și cl.4; ștab-căpitan Bogdan Anton fon Branten, secr.prov. Osip Venedict Lihtanschi, cons.tit. Vichenti Luchian Dudevici, reg.col. Nicolai Piotr Levițchi; secretar – secr.gub. Nicolai Nicolai Vascovschi²¹⁴.

1841 Tribunalul civil din ținutul Chișinău: Șeful ținutului – funcționar categoria 8 Piotr Andrei Bem; membrii: maior Ivan Anton Borodavchin, căpitan Clement Vasili Zabloțchi, reg.col. Felix Mihail Cadov, reg.col. Dmitri Loghin Chirienco-Voloșinov, cons.tit. Alexandr Aledjanov; secretar – cons.tit. Calistrat Ilarion Florin.

Tribunalul civil din ținutul Iași: Șeful ținutului – maior Egor Vasili Motîlev; membrii: porucic Fiodor Karl Calinovschi, secr.gub. Pavel Osip Rahoțchi, ștab-căpitan Avtonom Filip Mihailov, cavalerul ord. Sf. Ana cl.4, funcționar categoria 9 Fiodor Dmitri Efendi, funcționar categoria 14 Ivan Ivan Șohovschi; secretar – secr.col. Semion Egor Savulei-Nazarov.

Tribunalul civil din ținutul Hotin: șeful ținutului – locotenent-colonel Lev Piotr Drofanovschi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.4, Sf. Vladimir cl.4; membrii: secr.gub. Ivan Ivan Ner, porucic Nazari Andrei Lihățchi, cons.tit. Iacov Constantin Benclimov, secr.col. Osip Stanislav Partițchi, cons.tit. Iacov Grigori Dobrilovschi; secretar – secr.gub. Ivan Anton Gubrusевичi.

Tribunalul civil din ținutul Bender: Șeful ținutului – locotenent-colonel (r) Ivan Dmitri Miliant, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; membrii: cons.tit. Grigori Semion Lecenschi, cons.tit. Ștefan Daniil Țurcan, secr.col. Ion Ignatie Sorocean, secr.gub. Gheorghe Andrei Barbu, cons.tit. Fiodor Ivan Lisețchi; secretar – cons.tit. Grigorii Avcsenti Dromașco.

Tribunalul civil din ținutul Akkerman: Șeful ținutului: ass.col. Ivan Roman Vio; membrii: cons.tit. Vasili Artiom Lugovschi, cons.tit. Ernest Andrei Bescornilovici, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3, cons.tit. Nicolai Osip Șatunov, secr.gub. Ivan Pavel Jadanov, căpitan Arhip Linevski, pentru loc. Tuzla – secr.gub. Anton Brunardt; secretar – Romuald Osip Malevski.

Tribunalul civil din ținutul Cahul: șeful ținutului – locotenent-colonel (r), Vichenti Ivan Lappa, cavalerul ord. Sf. Ana cl.2, Sf. Vladimir cl.4; membrii: secr.col. Vichenti Fiodor Ghilevici, cons.tit. Nicolai Roman Stopanovschi, cons.tit. Corneli trofim Rostovschi, cons.tit. Fiodor Anton Zabloțchi, funcționar categoria 9 Evgraf Macar Tatlin; secretar – cons.tit. Ion Moisei Terziman.

Tribunalul civil din ținutul Soroca: șeful ținutului – locotenent-colonel Efim Fiodor Truhanov, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă, Sf. Ana cl.2, Sf. Gheorghe cl.4; Consilierii: porucic Alexandr Osip Perecladovschi, secr.gub. Evstafi Nicolai Cazanjiiev, secr.gub. Franț Vichenti Cohmanschi, secr.gub. Filip Anastas Canov; secretar – reg.gub. Foma Leonti Sosnițchi.

Tribunalul civil din ținutul Orhei: șeful ținutului – cons.tit. Alexandr Alexandr Zavadovschi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.3 și cl.4; Consilierii: secr. col. Osip Venedict Lihtanschi, cons.tit. Vichenti Luchian Dudevici, reg.col. Ivan Grigori Tarnavski; secretar – Chiril Afanasi Galenco²¹⁵.

²¹⁴ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1841 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1841, Часть 2, стр. 269-274.

²¹⁵ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1842 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1842, Часть 2, стр. 271-276.

- 1842** Tribunalul civil din ținutul Chișinău: Șeful ținutului – funcționar categoria 8 Piotr Andrei Bem; membrii: ștab-căpitan Robert Fridrich Reimer, ștab-căpitan fon Branten, secr.gub. Vasile Tudor Popescu, reg.col. Dmitri Loghin Chirienco-Voloșinov, secr.col. Alexandr Fiodor Afanasiev; secretar – ass.col. Dmitri Vasili Bogdanov.
- Tribunalul civil din ținutul Iași: Șeful ținutului – maior Egor Vasilii Motîlev; membrii: porucic Fiodor Karl Calinovschi, secr.gub. Pavel Osip Rahoțchi, secr.gub. Alexandr Stepan Zagura, funcționar categoria 9 Fiodor Dmitri Efendi, funcționar categoria 14 Ivan Ivan Șohovschi, praporgic Piotr Vasili Bulici, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; secretar – secr.col. Semion Egor Savulei-Nazarov.
- Tribunalul civil din ținutul Hotin: șeful ținutului – locotenent-colonel Lev Piotr Drofanovschi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.4, Sf. Vladimir cl.4; membrii: secr.gub. Vasili Ivan Tanschi, porucic Nazari Andrei Lihațchi, cons.tit. Iacov Constantin Benclimov, secr.col. Osip Stanislav Partițchi, cons.tit. Iacov Grigori Dobrilovschi; secretar – secr.gub. Ivan Anton Gubrusевичi.
- Tribunalul civil din ținutul Bender: Șeful ținutului – locotenent-colonel (r) Ivan Dmitri Miliant, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; membrii: cons.tit. Ștefan Daniil Țurcan, cons.tit. Ion Ignatie Sorocean, cons.tit. Fiodor Ivan Lisețchi, ștab-căpitan Afanasi Filip Mihailov, cavalerul ord. Sf. Ana cl.4 cu inscripție "Pentru vitejie"; secretar – cons.tit. Grigorii Avcsenti Dromașco.
- Tribunalul civil din ținutul Akkerman: Șeful ținutului: ass.col. Ivan Roman Vio; membrii: cons.tit. Vasili Artiom Lugovschi, secr.gub. Ivan Jadanov, secr.gub. Ivan Ivan Ner, cons.tit. Ernest Andrei Bescornilovici, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3, secr.col. Topor, reg.col. Piotr Grigori Tarnovschi, pentru loc. Tuzla – secr.col. Ivan Iacov Hmolovschi; secretar – Romuald Osip Malevschi.
- Tribunalul civil din ținutul Cahul: șeful ținutului – secr.col. Dmitri Maxim Kvitca; membrii: cons.tit. Cornili Trofim Rostovschi, cons.tit. Gheorghe Constantin Isăcescul, reg.col. Fiodor Stepan Cosacinschi, secr.col. Bilinschi; secretar – cons.tit. Ion Moisei Terziman.
- Tribunalul civil din ținutul Soroca: șeful ținutului – locotenent-colonel Efim Fiodor Truhanov, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă, Sf. Ana cl.2, Sf. Gheorghe cl.4; Consilierii: secr.gub. Evstafi Nicolai Cazanjiiev, secr.gub. Franț Vichenti Cohmanschi, reg.col. Ivan Vichenti Franțchevici, porucic Stanislav Nicolai Lonțchi; secretar – reg.col. Platon Ivan Filipovschi.
- Tribunalul civil din ținutul Orhei: șeful ținutului – ass.col. Hludenev; Consilierii: secr. col. Osip Venedict Lihtanschi, cons.tit. Vichenti Luchian Dudevici, căpitan Dementi Vasili Zablotchi, secr.col. Denis Calin Șachin; secretar – secr.gub. Ivan Chiril Popov²¹⁶.
- 1843** Tribunalul civil din ținutul Chișinău: Șeful ținutului – funcționar categoria 8 Piotr Andrei Bem; membrii: ștab-căpitan Robert Fridrich Reimer, ștab-căpitan fon Branten, secr.gub. Vasile Tudor Popescu, reg.col. Dmitri Loghin Chirienco-Voloșinov, secr.col. Alexandr Fiodor Afanasiev; secretar – ass.col. Dmitri Vasili Bogdanov.
- Tribunalul civil din ținutul Iași: Șeful ținutului – maior Egor Vasilii Motîlev; membrii: porucic Fiodor Karl Calinovschi, secr.gub. Pavel Osip Rahoțchi, secr.gub. Alexandr Stepan Zagura, funcționar categoria 9 Fiodor Dmitri Efendi, funcționar categoria 14 Ivan Ivan Șohovschi, praporgic Piotr Vasili Bulici, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; secretar – secr.col. Semion Egor Savulei-Nazarov.
- Tribunalul civil din ținutul Hotin: șeful ținutului – locotenent-colonel Lev Piotr Drofanovschi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.4, Sf. Vladimir cl.4; membrii: secr.gub. Vasili Ivan Tanschi, porucic Nazari Andrei Lihațchi, cons.tit. Iacov Constantin Benclimov, secr.col. Osip Stanislav Partițchi, cons.tit. Iacov Grigori Dobrilovschi; secretar – secr.gub. Ivan Anton Gubrusевичi.
- Tribunalul civil din ținutul Bender: Șeful ținutului – locotenent-colonel (r) Ivan Dmitri Miliant, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; membrii: cons.tit. Ștefan Daniil Țurcan, cons.tit. Ion Ignatie Sorocean, cons.tit. Fiodor Ivan Lisețchi, ștab-căpitan Afanasi Filip Mihailov, cavalerul ord. Sf. Ana cl.4 cu inscripție "Pentru vitejie"; secretar – cons.tit. Grigorii Avcsenti Dromașco.
- Tribunalul civil din ținutul Akkerman: Șeful ținutului: ass.col. Ivan Roman Vio; membrii: cons.tit. Vasili Artiom Lugovschi, secr.gub. Ivan Jadanov, secr.gub. Ivan Ivan Ner, cons.tit.

²¹⁶ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1843 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1843, Часть 2, стр. 273-278.

Ernest Andrei Bescornilovici, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3, secr.col. Topor, reg.col. Piotr Grigori Tarnovschi, pentru loc. Tuzla – secr.col. Ivan Iacov Hmolovschi; secretar – Romuald Osip Malevschi.

Tribunalul civil din ținutul Cahul: șeful ținutului – secr.col. Dmitri Maxim Kvitca; membrii: cons.tit. Cornili Trofim Rostovschi, cons.tit. Gheorghe Constantin Isăcescul, reg.col. Fiodor Stepan Cosacinschi, secr.col. Bilinschi; secretar – cons.tit. Ion Moisei Terziman.

Tribunalul civil din ținutul Soroca: șeful ținutului – locotenent-colonel Efim Fiodor Truhanov, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă, Sf. Ana cl.2, Sf. Gheorghe cl.4; Consilierii: secr.gub. Evstafi Nicolai Cazanjiiev, secr.gub. Franț Vichenti Cohmanschi, reg.col. Ivan Vichenti Franțhevici, porucic Stanislav Nicolai Lonițchi; secretar – reg.col. Platon Ivan Filipovschi.

Tribunalul civil din ținutul Orhei: șeful ținutului – ass.col. Hludenev; Consilierii: secr. col. Osip Venedict Lihtanschi, cons.tit. Vichenti Luchian Dudevici, căpitan Dementi Vasili Zabloțchi, secr.col. Denis Calin Șachin; secretar – secr.gub. Ivan Chiril Popov²¹⁷.

1844 Tribunalul civil din ținutul Chișinău: Șeful ținutului – cons.tit. Piotr Andrei Bem; membrii: cons.tit. Alexei Iacov Brejnev, ștab-căpitan fon Branten, secr.gub. Vasile Tudor Popescu, reg.col. Dmitri Loghin Chirienko-Voloșinov, secr.col. Alexandr Fiodor Afanasiev; secretar – reg.col. Franț Stanislav Șușman.

Tribunalul civil din ținutul Iași: Șeful ținutului – locotenent-colonel Alexandr Andrei Silin; membrii: secr.col. Ivan Pavel Radișevschi, secr.gub. Pavel Osip Rahoțchi, praporgic Piotr Vasili Bulici, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; secretar – secr.col. Semion Egor Savulei-Nazarov.

Tribunalul civil din ținutul Hotin: șeful ținutului – maior Egor Vasili Motălev; membrii: secr.gub. Vasili Ivan Tanschi, secr.col. Filip Mihail Cadov, secr.col. Iachim Mihail Linevschi, cons.tit. Andrei Andrei Zaharianov, cons.tit. Ivan Grigori Cudrițchi, funcționar categoria 9 Fiodor Dmitri Efendi; secretar – Romuald Osip Malevschi.

Tribunalul civil din ținutul Bender: Șeful ținutului – locotenent-colonel (r) Ivan Dmitri Miliant, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; membrii: cons.tit. Grigorii Avcsenti Dromașco, reg.col. Ivan Grigori Tarnavski, podporucic nazar Andrei Lihățchi; secretar – secr.gub. Efrem Afanasi Crijanovschi.

Tribunalul civil din ținutul Akkerman: Șeful ținutului: ass.Ivan Dmitri Lambrovici; membrii: secr.col. Osip Vasili Grjibovschi, cons.tit. Iacov Benclimov, secr.gub. Ivan Ivan Ner, secr.col. Cozma Tudor Topor, reg.col. Piotr Grigori Tarnovschi, pentru loc. Tuzla – cons.tit. Iacov Alexandr Tugarin; secretar – secr.gub. Cozma Galaction Beloglazov.

Tribunalul civil din ținutul Cahul: șeful ținutului – secr.col. Dmitri Maxim Kvitca; membrii: secr.gub. Ivan Nicolai Nicolaev, secr.gub. Fiodor Stepan Cosacinschi, secr.gub. Stepan Ivan Gnedovschi, cons.tit. Ion Moisei Terziman, secr.prov. Mihail Pavel Jadanov; secretar – reg.col. Nicolai Ivan Svaricevschi.

Tribunalul civil din ținutul Soroca: șeful ținutului – locotenent-colonel Efim Fiodor Truhanov, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă, Sf. Ana cl.2, Sf. Gheorghe cl.4; Consilierii: secr.gub. Evstafi Nicolai Cazanjiiev, secr.gub. Franț Vichenti Cohmanschi, reg.col. Ivan Vichenti Franțhevici, porucic Stanislav Nicolai Lonițchi; secretar – reg.col. Platon Ivan Filipovschi.

Tribunalul civil din ținutul Orhei: șeful ținutului – cons. de curte Nichita Grigori Grabovschi; Consilierii: secr. col. Osip Venedict Lihtanschi, cons.tit. Vichenti Luchian Dudevici, secr.col. Foma Leonti Sosnițchi, secr.col. Denis Calin Șachin; secretar – secr.gub. Ivan Chiril Popov²¹⁸.

1845 Tribunalul civil din ținutul Chișinău: Șeful ținutului – cons.tit. Ivan Dmitri Lambrovici; membrii: secr.gub. Ivan Ivan Ner, secr.gub. Branten, secr.gub. Vasile Tudor Popescu, reg.col. Dmitri Loghin Chirienko-Voloșinov, secr.col. Alexandr Fiodor Afanasiev; secretar – reg.col. Franț Stanislav Șușman.

Tribunalul civil din ținutul Iași: Șeful ținutului – locotenent-colonel Alexandr Andrei Silin; membrii: secr.gub. Nichifor Pavel Muhanov, secr.gub. Pavel Vasili Bulici, cavalerul ord. Sf.

²¹⁷ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1844 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1844, Часть 2, стр. 229-233.

²¹⁸ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1845 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1845, Часть 2, стр. 8-11.

Ana cl.3, reg.col. Mihail Ivan Gudevici, reg.col. Harlampi Maxim Mecelnițchi, reg. col. Fiodor Piotr Iavorschi; secretar – secr.col. Semion Egor Savulei-Nazarov.

Tribunalul civil din ținutul Hotin: șeful ținutului – maior Egor Vasili Motălev; membrii: secr.gub. Vasili Ivan Tanschi, cons.tit. Andrei Andrei Zaharianov, funcționar categoria 9 Fiodor Dmitri Efendi, secr.gub. Adam Grigori Tarnavschi, secr.col. Ivan Ivan Șohovschi; secretar – Romuald Osip Malevschi.

Tribunalul civil din ținutul Bender: Șeful ținutului – locotenent-colonel (r) Ivan Dmitri Miliant, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; membrii: cons.tit. Fiodor Ivan Lisețchi, reg.col. Ivan Grigori Tarnavschi, podporucic nazar Andrei Lihațchi, secr.gub. Andrei Dmitri Papafilov, secr.col. Samuil Avxenti Svaricevschi; secretar – Mihail Timofei Cobălețchi.

Tribunalul civil din ținutul Akkerman: Șeful ținutului: cons.tit. Iacov Ivan Voleanschi; membrii: cons.tit. Iacov Benclimov, cons.tit. Alexei Iacov Brejnev, secr.gub. Clement Timofei Brovcinschi, reg.col. Demian Calin Șachin, pentru loc. Tuzla – cons.tit. Iacov Alexandr Tugarin; secretar – secr.gub. Cozma Galaction Beloglazov.

Tribunalul civil din ținutul Cahul: șeful ținutului – secr.col. Dmitri Maxim Kvitca; membrii: secr.gub. Ivan Nicolai Nicolaev, secr.gub. Fiodor Stepan Cosacinschi, secr.gub. Stepan Ivan Gnedovschi, cons.tit. Ion Moisei Terziman, secr.prov. Mihail Pavel Jadanov; secretar – reg.col. Nicolai Ivan Svaricevschi.

Tribunalul civil din ținutul Soroca: șeful ținutului – locotenent-colonel Efim Fiodor Truhanov, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă, Sf. Ana cl.2, Sf. Gheorghe cl.4; Consilierii: secr.gub. Evstafi Nicolai Cazanjiiev, secr.gub. Franț Vichenti Cohmanschi, reg.col. Ivan Vichenti Franțhevici, porucic Stanislav Nicolai Lonițchi; secretar – reg.col. Platon Ivan Filipovschi.

Tribunalul civil din ținutul Orhei: șeful ținutului – secr.col. Filipp Osip Pașcovschi; Consilierii: secr. col. Osip Venedict Lihtanschi, cons.tit. Vichenti Luchian Dudevici, secr.col. Foma Leonti Sosnițchi, reg.col. Pavel Grigori Tarnavschi; secretar – secr.gub. Ivan Chiril Popov²¹⁹.

1846

Tribunalul civil din ținutul Chișinău: Șeful ținutului – cons.tit. Ivan Dmitri Lambrovici; membrii: secr.col. Foma Leonti Sosnițchi, secr.gub. Bogdan Anton Branten, secr.col. Achim Emelian Ducanschi, secr.gub. Vasile Tudor Popescu, secr.col. Alexandr Fiodor Afanasiev; secretar – secr.gub. Vladimir Andrei Zabloțchi.

Tribunalul civil din ținutul Iași: Șeful ținutului – secr.gub. Nicolai Andrei Egunov; membrii: secr.gub. Nichifor Pavel Muhanov, secr.gub. Piotr Vasili Bulici, reg.col. Mihail Ivan Gudevici, reg.col. Harlampi Maxim Mecelnițchi; secretar – secr.col. Semion Egor Savulei-Nazarov.

Tribunalul civil din ținutul Hotin: șeful ținutului – maior Egor Vasili Motălev; membrii: secr.gub. Vasili Ivan Tanschi, cons.tit. Andrei Andrei Zaharianov, funcționar cat. 9 Fiodor Dmitri Efendi, secr.gub. Adam Grigori Tarnavschi, secr.col. Ivan Ivan Șohovschi; secretar – Romuald Osip Malevschi.

Tribunalul civil din ținutul Bender: Șeful ținutului – locotenent-colonel (r) Ivan Dmitri Miliant, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; membrii: cons.tit. Fiodor Ivan Lisețchi, reg.col. Ivan Grigori Tarnavschi, podporucic nazar Andrei Lihațchi, secr.gub. Andrei Dmitri Papafilov, secr.col. Samuil Avxenti Svaricevschi; secretar – Mihail Timofei Cobălețchi.

Tribunalul civil din ținutul Akkerman: Șeful ținutului: cons.tit. Iacov Ivan Voleanschi; membrii: secr.gub. Clement Timofei Brovcinschi, cons.tit. Iacov Constantin Benclimov, cons.tit. Alexei Iacov Brejnev, reg.col. Demian Calin Șachin, secr.gub. Ivan Ivan Ner, reg. col. Fiodor Pavel Iavorschi, pentru loc. Tuzla – cons.tit. Iacov Alexandr Tugarin; secretar – secr.gub. Cozma Galaction Beloglazov.

Tribunalul civil din ținutul Cahul: șeful ținutului – colonel Alexandr Ivan Razdershîn; membrii: secr.gub. Fiodor Stepan Cosacinschi, secr.gub. Mitrofan Gherasim Țonin, cons.tit. Moisei Ion Terziman, secr.gub. Ivan Nicolai Nicolaev, secr.prov. Mihail Pavel Jadanov; secretar – reg.col. Platon Ivan Filipovschi.

²¹⁹ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1846 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1846, Часть 2, стр. 8-12.

Tribunalul civil din ținutul Soroca: șeful ținutului – locotenent-colonel Efim Fiodor Truhanov, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă, Sf. Ana cl.2, Sf. Gheorghe cl.4; Consilierii: secr.gub. Evstafi Nicolai Cazanjiiev, secr.gub. Franț Vichenti Cohmanschi, reg.col. Ivan Vichenti Franțhevici, secr.gub. Pavel Valentin Volschi; secretar – secr.gub. Nicolai Ivan Svaricevski.

Tribunalul civil din ținutul Orhei: șeful ținutului – secr.col. Filipp Osip Pașcovski; Consilierii: secr. col. Osip Venedict Lihtanski, cons.tit. Vichenti Luchian Dudevici, secr.col. Foma Leonti Sosnițchi, reg.col. Pavel Grigori Tarnavski; secretar – secr.gub. Ivan Chiril Popov²²⁰.

1847 Tribunalul civil din ținutul Chișinău: Șeful ținutului – cons.tit. Ivan Dmitri Lambrovici; membrii: secr.col. Foma Leonti Sosnițchi, secr.gub. Bogdan Anton Branten, cons.tit. Gheorghe Constantin Isacescul, secr.gub. Vasile Tudor Popescu, secr.col. Alexandr Fiodor Afanasiev; secretar – secr.gub. Vladimir Andrei Zabloțchi.

Tribunalul civil din ținutul Iași: Șeful ținutului – secr.gub. Nicolai Andrei Egunov; membrii: secr.gub. Nichifor Pavel Muhanov, secr.gub. Piotr Vasili Bulici, reg.col. Mihail Ivan Gudevici, reg.col. Harlampi Maxim Mecelnițchi; secretar – secr.col. Semion Egor Savulei-Nazarov.

Tribunalul civil din ținutul Hotin: șeful ținutului – maior Egor Vasili Motălev; membrii: secr.gub. Vasili Ivan Tanski, cons.tit. Andrei Andrei Zaharianov, funcționar cat. 9 Fiodor Dmitri Efendi, secr.gub. Adam Grigori Tarnavski, secr.col. Ivan Ivan Șohovski; secretar – Romuald Osip Malevski.

Tribunalul civil din ținutul Bender: Șeful ținutului – locotenent-colonel (r) Ivan Dmitri Miliant, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; membrii: cons.tit. Fiodor Ivan Lișețchi, reg.col. Ivan Grigori Tarnavski, podporucic nazar Andrei Lihațchi, secr.gub. Andrei Dmitri Papafilov, secr.col. Samuil Avxenti Svaricevski; secretar – Mihail Timofei Cobălețchi.

Tribunalul civil din ținutul Akkerman: Șeful ținutului: cons.tit. Iacov Ivan Voleanski; membrii: secr.gub. Clement Timofei Brovčinski, cons.tit. Iacov Constantin Benclimov, secr.col. Demian Calin Șachin, reg.col. Grigori Stepan Seroținski, reg. col. Fiodor Pavel Iavorschi, pentru loc. Tuzla – cons.tit. Iacov Alexandr Tugarin; secretar – secr.gub. Cozma Galaction Beloglazov.

Tribunalul civil din ținutul Cahul: șeful ținutului – colonel Alexandr Ivan Razderșin; membrii: Ivan Nicolai Nicolaev, cons.tit. Moisei Ion Terziman, secr.gub. Fiodor Stepan Cosajinski, secr.gub. Mitrofan Gherasim Țonin, secr.prov. Mihail Pavel Jadanov; secretar – reg.col. Platon Ivan Filipovski.

Tribunalul civil din ținutul Soroca: șeful ținutului – locotenent-colonel Efim Fiodor Truhanov, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă, Sf. Ana cl.2, Sf. Gheorghe cl.4; Consilierii: secr.gub. Evstafi Nicolai Cazanjiiev, secr.gub. Franț Vichenti Cohmanschi, reg.col. Ivan Vichenti Franțhevici, secr.gub. Pavel Valentin Volschi; secretar – secr.gub. Nicolai Ivan Svaricevski.

Tribunalul civil din ținutul Orhei: șeful ținutului – secr.col. Filipp Osip Pașcovski; Consilierii: secr. col. Osip Venedict Lihtanski, cons.tit. Vichenti Luchian Dudevici, cons.tit. Alexei iacov Brejnev, reg.col. Pavel Grigori Tarnavski; secretar – secr.gub. Ivan Chiril Popov²²¹.

1848 Tribunalul civil din ținutul Chișinău: Șeful ținutului – cons.tit. Ivan Dmitri Lambrovici; membrii: cons.tit. Vladimir Andrei Zabloțchi, secr.gub. Bogdan Anton Branten, secr.gub. Vasile Tudor Popescu, secr.col. Alexandr Fiodor Afanasiev; secretar – secr.col. Ivan Chiril Popov.

Tribunalul civil din ținutul Iași: Șeful ținutului – secr.gub. Nicolai Andrei Egunov; membrii: cons.tit. Iacov Ivan Benclimov, secr.gub. Scarlat Grigorie Suvaca, secr.gub. Andrei Alexei Derjinski, secr.gub. Mihail Ivan Gudevici, reg.col. Constantin Vasili Evtosiev; secretar – secr.col. Semion Egor Savulei-Nazarov.

²²⁰ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1847 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1847, Часть 2, стр. 9-11.

²²¹ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1848 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1848, Часть 2, стр. 8-12.

Tribunalul civil din ținutul Hotin: șeful ținutului – maior Egor Vasili Motâlev; membrii: secr.gub. Vasili Ivan Tanschi, cons.tit. Andrei Andrei Zaharianov, secr.gub. Adam Grigori Tarnavschi, cons.tit. Vasile Tudoe Topor, secr.col. Ivan Ivan Șohovschi, secr.col. Alexei Pavel Socolschi; secretar – Romuald Osip Malevschi.

Tribunalul civil din ținutul Bender: Șeful ținutului – ass.col. Ivan Dmitri Miliant, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; membrii: cons.tit. Fiodor Ivan Lisețchi, secr.col. Pasovschi, podporucic nazar Andrei Lihățchi, secr.gub. Andrei Dmitri Papafilov, secr.col. Samuil Avxenti Svaricevschi; secretar – Constantin Matei Balan.

Tribunalul civil din ținutul Akkerman: Șeful ținutului: cons.tit. Iacov Ivan Voleanschi; membrii: secr.col. Cozma Galaction Beloglazov, secr.gub. Piotr Vasili Bulici, secr.col. Demian Calin Șachin, secr.col. Osip venedict Lihtanschi, reg. col. Fiodor Pavel Iavorschi, pentru loc. Tuzla – cons.tit. Iacov Alexandr Tugarin; secretar – reg.col. matvei Lev Crjijanovschi.

Tribunalul civil din ținutul Cahul: șeful ținutului – colonel Alexandr Ivan Razdersșin; membrii: Ivan Nicolai Nicolaev, cons.tit. Moisei Ion Terziman, secr.gub. Fiodor Stepan Cosacinschi, reg.col. Fiodor Piotr Iavorschi; secretar – reg.col. Platon Ivan Filipovschi.

Tribunalul civil din ținutul Soroca: șeful ținutului – locotenent-colonel Efim Fiodor Truhanov, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă, Sf. Ana cl.2, Sf. Gheorghe cl.4; Consilierii: secr.gub. Evstafi Nicolai Cazanjiiev, secr.gub. Franș Vichenti Cohmanschi, reg.col. Ivan Vichenti Franșchevici, secr.gub. Pavel Valentin Volschi; secretar – secr.gub. Nicolai Ivan Svaricevschi.

Tribunalul civil din ținutul Orhei: șeful ținutului – secr.col. Filipp Osip Pașcovschi; Consilierii: cons.tit. Vichenti Luchian Dudevici, cons.tit. Alexei Iacov Brejnev, reg.col. Pavel Grigori Tarnavschi, secr.gub. Pancrat Andrei Zabloțchi; secretar – Dumitru Loghin Chirienco-Voloșinov²²².

1849

Tribunalul civil din ținutul Chișinău: Șeful ținutului – cons.tit. Ivan Dmitri Lambrovici; membrii: cons.tit. Vladimir Andrei Zabloțchi, secr.gub. Bogdan Anton Branten, secr.gub. Vasile Tudor Popescu, secr.col. Alexandr Fiodor Afanasiev, căpitan Anton Vasili Gucov; secretar – secr.col. Ivan Chiril Popov.

Tribunalul civil din ținutul Iași: Șeful ținutului – ass.col. Iacov Ivan Voleanschi; membrii: cons.tit. Iacov Ivan Benclimov, secr.gub. Scarlat Grigorie Suvaca, secr.gub. Andrei Alexei Derjinschi, secr.gub. Mihail Ivan Gudevici, reg.col. Constantin Vasili Evtosiev; secretar – secr.gub. Semion Romuald Osip Malevschi.

Tribunalul civil din ținutul Hotin: șeful ținutului – locotenent-colonel Egor Vasili Motâlev; membrii: secr.gub. Vasili Ivan Tanschi, cons.tit. Andrei Andrei Zaharianov, secr.gub. Adam Grigori Tarnavschi, cons.tit. Vasile Tudoe Topor, secr.col. Ivan Ivan Șohovschi, secr.col. Alexei Pavel Socolschi; secretar – cons.tit. Semion Fiodor Savulei-Nazarov.

Tribunalul civil din ținutul Bender: Șeful ținutului – ass.col. Ivan Dmitri Miliant, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; membrii: cons.tit. Fiodor Ivan Lisețchi, secr.col. Ivan Mihail Pasovschi, podporucic nazar Andrei Lihățchi, secr.gub. Andrei Dmitri Papafilov, secr.col. Samuil Avxenti Svaricevschi; secretar – Constantin Matei Balan.

Tribunalul civil din ținutul Akkerman: Șeful ținutului: secr.gub. Nicolai Andrei Egunov; membrii: secr.col. Cozma Galaction Beloglazov, secr.gub. Piotr Vasili Bulici, cons.tit. Demian Calin Șachin, secr.col. Osip Venedict Lihtanschi, cons.tit. Fiodor Stepan Cosacinschi, pentru loc. Tuzla – cons.tit. Iacov Alexandr Tugarin; secretar – reg.col. matvei Lev Crjijanovschi.

Tribunalul civil din ținutul Cahul: șeful ținutului – cons. de curte Alexandr Ivan Razdersșin; membrii: Ivan Nicolai Nicolaev, cons.tit. Moisei Ion Terziman, cons.tit. Evstafi Nicolai Cazanjiiev, secr.gub. Grigori Stepan Seroținschi, secr.gub. Adam grigori Tarnovschi; secretar – reg.col. Platon Ivan Filipovschi.

Tribunalul civil din ținutul Soroca: șeful ținutului – colonel Efim Fiodor Truhanov, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă, Sf. Ana cl.2, Sf. Gheorghe cl.4; Membrii: cons.tit. Franș

²²² Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1849 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1849, Часть 2, стр. 8-12.

Vichenti Cohmanschi, reg.col. Ivan Vichenti Franțhevici, secr.col. Pavel Valentin Volschi; secretar – secr.gub. Nicolai Ivan Svaricevski.

Tribunalul civil din ținutul Orhei: șeful ținutului – secr.col. Filipp Osip Pașcovski; membrii: cons.tit. Vichenti Luchian Dudevici, cons.tit. Alexei Iacov Brejnev, reg.col. Pavel Grigori Tarnavski, reg.col. Vasili Ivan Baranovski; secretar – Dumitru Loghin Chirienco-Voloșinov²²³.

1850 Tribunalul civil din ținutul Chișinău: Șeful ținutului – cons.tit. Ivan Dmitri Lambrovici; membrii: cons.tit. Moisei Ion Terziman, secr.col. Bogdan Anton Branten, secr.col. Efim Ilia Stepanov, căpitan Anton Vasili Gucov, secr.col. Ivan Chiril Popov; secretar – secr.gub. Volco-Volcovici-Neidenovici.

Tribunalul civil din ținutul Iași: Șeful ținutului – ass.col. Iacov Ivan Voleanski; membrii: cons.tit. Iacov Ivan Benclimov, secr.gub. Scarlat Grigorie Suvaca, secr.gub. Andrei Alexei Derjinski, secr.gub. Ivan Alexandr Tugarin, reg.col. Constantin Vasili Evtosiev; secretar – secr.gub. Nicolai Piotr Cisteacov.

Tribunalul civil din ținutul Hotin: șeful ținutului – locotenent-colonel Egor Vasili Motălev; membrii: secr.gub. Vasili Ivan Tanski, cons.tit. Andrei Andrei Zaharianov, secr.gub. Adam Grigori Tarnavski, cons.tit. Vasile Tudoe Topor, secr.col. Ivan Ivan Șohovski, secr.col. Alexei Pavel Socolschi; secretar – secr.gub. Ignat Iacov Zancevski.

Tribunalul civil din ținutul Bender: Șeful ținutului – ass.col. Ivan Dmitri Miliant, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; membrii: cons.tit. Fiodor Ivan Lisețchi, cons.tit. Ivan Savva Bruhovski, podporucic Nazar Andrei Lihățchi, secr.col. Ivan Mihail Pasovski, secr.col. Samuil Avxenti Svaricevski; secretar – Constantin Matei Balan.

Tribunalul civil din ținutul Akkerman: Șeful ținutului: secr.gub. Nicolai Andrei Egunov; membrii: secr.col. Cozma Galaction Beloglazov, secr.gub. Piotr Vasili Bulici, cons.tit. Demian Calin Șachin, secr.col. Osip Venedict Lihtanski, cons.tit. Fiodor Stepan Cosacinski, pentru loc. Tuzla – cons.tit. Iacov Alexandr Tugarin; secretar – reg.col. Matvei Lev Crjijanovski.

Tribunalul civil din ținutul Cahul: șeful ținutului – cons. de curte Alexandr Ivan Razderșin; membrii: Ivan Nicolai Nicolaev, cons.tit. Vasile Tudor Popescu, cons.tit. Evstafi Nicolai Cazanjiiev, secr.gub. Grigori Stepan Seroținski, secr.gub. Adam Grigori Tarnovski; secretar – reg.col. Platon Ivan Filipovski.

Tribunalul civil din ținutul Soroca: șeful ținutului – secr.col. Mihail Ivan Gudevici; Membrii: cons.tit. Franț Vichenti Cohmanschi, reg.col. Ivan Vichenti Franțhevici, secr.col. Vasili Larion Cotelin, secr.col. Pavel Valentin Volschi; secretar – secr.col. Ignati Ivan Alexandrovici.

Tribunalul civil din ținutul Orhei: șeful ținutului – cons.tit. Casian Andrei Canschi; membrii: cons.tit. Vichenti Luchian Dudevici, secr.col. Alexei Dmitri Papafilov, reg.col. Pavel Grigori Tarnavski, reg.col. Vasili Ivan Baranovski; secretar – cons.tit. Fiodor Ivan Bobârî²²⁴.

1851 Tribunalul civil din ținutul Chișinău: Șeful ținutului – cons.tit. Ivan Dmitri Lambrovici; membrii: cons.tit. Moisei Ion Terziman, cons.tit. Alexandr Alexandr Zaharianov, secr.gub. Nicolai Ivan Cozacenco, secr.col. Ivan Chiril Popov; secretar – reg.col. Platon Ivan Filipovski.

Tribunalul civil din ținutul Iași: Șeful ținutului – ass.col. Iacov Ivan Voleanski; membrii: cons.tit. Iacov Ivan Benclimov, secr.gub. Arseni Stepan Cozlovski, secr.gub. Iacov Grigori Timofeev, secr.gub. reg.col. Ion Dumitru Oat, reg.col. Constantin Vasili Evtosiev; secretar – secr.gub. Ivan Ivan Alexandrovici.

Tribunalul civil din ținutul Hotin: șeful ținutului – Pavel Piotr Dolinski; membrii: cons.tit. Ion Ignatie Surucean, cons.tit. Cozma Galaction Beloglazov, secr.gub. Alexandr grigori Popovski, cons.tit. Vasile Tudoe Topor, secr.col. Ivan Ivan Șohovski, secr.col. Alexei Pavel Socolschi; secretar – secr.gub. Ignat Iacov Zancevski.

Tribunalul civil din ținutul Bender: Șeful ținutului – ass.col. Ivan Dmitri Miliant, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; membrii: cons.tit. Fiodor Ivan Lisețchi, cons.tit. Ivan Savva Bruhovski,

²²³ Адрес-календарь:Общий штат Российской Империи, 1850 г. В 2-х частях. Часть вторая, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1850, стр. 6-9.

²²⁴ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1851 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1851, стр. 6-10.

- podporucic Nazar Andrei Lihățchi, secr.col. Ivan Mihail Pasovschi, secr.col. Samuil Avxenti Svaricevschi; secretar – Constantin Matei Balan.
- Tribunalul civil din ținutul Akkerman: Șeful ținutului: secr.gub. Nicolai Andrei Egunov; membrii: cons.tit. Fiodor Evgheni Sosnițchi, cons.tit. Vasili Ivan Tanschi, secr.col. Pavel Valentin Volschi, secr.col. Osip Venedict Lihtanschi, porucic Piotr Anton Bucinschi, pentru loc. Tuzla – cons.tit. Iacov Alexandr Tugarin; secretar – reg.col. Matvei Lev Crjijanovschi.
- Tribunalul civil din ținutul Cahul: șeful ținutului – cons. de curte Alexandr Ivan Razdersîn; membrii: secr.gub. Ivan Nicolai Nicolaev, cons.tit. Vasile Tudor Popescu, cons.tit. Evstafi Nicolai Cazanjiiev, secr.gub. Grigori Stepan Seroținschi, secr.gub. Adam Grigori Tarnovschi; secretar – reg.col. Filimon Iacov Hrșanovschi.
- Tribunalul civil din ținutul Soroca: șeful ținutului – secr.col. Mihail Ivan Gudevici; Membrii: cons.tit. Franț Vichenti Cohmanschi, reg.col. Ivan Vichenti Franțchevici, secr.col. Vasili Larion Cotelin, reg.col. Piotr Pantelei Coropacinschi; secretar – secr.col. Mihail Ignati Iurcovschi.
- Tribunalul civil din ținutul Orhei: șeful ținutului – cons.tit. Casian Andrei Canschi; membrii: cons.tit. Vichenti Luchian Dudevici, secr.col. Alexei Dmitri Papafilov, reg.col. Pavel Grigori Tornavski, reg.col. Vasili Ivan Baranovschi; secretar – cons.tit. Fiodor Ivan Bobâr²²⁵.
- 1852** Tribunalul civil din ținutul Chișinău: Șeful ținutului – cons.tit. Ivan Dmitri Lambrovici; membrii: cons.tit. Moisei Ion Terziman, cons.tit. Alexandr Alexandr Zaharianov, secr.gub. Nicolai Ivan Cozacenco, secr.col. Ivan Chiril Popov; secretar – reg.col. Platon Ivan Filipovschi.
- Tribunalul civil din ținutul Iași: Șeful ținutului – ass.col. Iacov Ivan Voleanschi; membrii: cons.tit. Iacov Ivan Benclimov, secr.gub. Arseni Stepan Cozlovski, secr.gub. Iacov Grigori Timofeev, secr.gub. reg.col. Ion Dumitru Oat, reg.col. Constantin Vasili Evtosiev; secretar – secr.gub. Ivan Ivan Alexandrovici.
- Tribunalul civil din ținutul Hotin: șeful ținutului – Pavel Piotr Dolinski; membrii: cons.tit. Ion Ignatie Surucean, cons.tit. Cozma Galaction Beloglazov, secr.gub. Alexandr grigori Popovschi, cons.tit. Vasile Tudoe Topor, secr.col. Ivan Ivan Șohovschi, secr.col. Piotr Anton Bucinschi; secretar – secr.gub. Ignat Iacov Zancevschi.
- Tribunalul civil din ținutul Bender: Șeful ținutului – ass.col. Ivan Dmitri Miliant, cavalerul ord. Sf. Ana cl,3; membrii: cons.tit. Fiodor Ivan Lișețchi, cons.tit. Ivan Savva Bruhovschi, podporucic Nazar Andrei Lihățchi, secr.col. Ivan Mihail Pasovschi, secr.col. Samuil Avxenti Svaricevschi; secretar – secr.gub. Cozma Grigori Ciubarov.
- Tribunalul civil din ținutul Akkerman: Șeful ținutului: secr.gub. Nicolai Andrei Egunov; membrii: secr.col. Alexei Pavel Socolschi, cons.tit. Vasili Ivan Tanschi, secr.col. Andrei Ivan Cobzarev, secr.col. Osip Venedict Lihtanschi, Tudor Constantin cristino, pentru loc. Tuzla – secr.gub. Constantin Matei Balan; secretar – reg.col. Matvei Lev Crjijanovschi.
- Tribunalul civil din ținutul Cahul: șeful ținutului – secr.gub. Egor Alexei Derjinski; membrii: secr.gub. Ivan Nicolai Nicolaev, cons.tit. Vasile Tudor Popescu, cons.tit. Evstafi Nicolai Cazanjiiev, secr.gub. Grigori Stepan Seroținschi, secr.gub. Adam Grigori Tarnovschi; secretar – reg.col. Filimon Iacov Hrșanovschi.
- Tribunalul civil din ținutul Soroca: șeful ținutului – secr.col. Mihail Ivan Gudevici; Membrii: secr.gub. Constantin vasili Evtosiev, reg.col. Ivan Vichenti Franțchevici, secr.col. Vasili Larion Cotelin, reg.col. Piotr Pantelei Coropacinschi; secretar – secr.col. Mihail Ignati Iurcovschi.
- Tribunalul civil din ținutul Orhei: șeful ținutului – cons.tit. Casian Andrei Canschi; membrii: cons.tit. Vichenti Luchian Dudevici, secr.col. Alexei Dmitri Papafilov, secr.col. Casian Eugen Barbul, reg.col. Vasili Ivan Baranovschi; secretar – cons.tit. Fiodor Ivan Bobâr²²⁶.
- 1853** Tribunalul civil din ținutul Chișinău: Șeful ținutului – cons.tit. Ivan Dmitri Lambrovici; membrii: cons.tit. Moisei Ion Terziman, cons.tit. Alexandr Alexandr Zaharianov, secr.gub.

²²⁵ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1852 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1852, стр. 6-9.

²²⁶ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1853 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1853, стр. 7-10.

Nicolai Ivan Cozacenco, secr.col. Ivan Chiril Popov; secretar – reg.col. Platon Ivan Filipovschi.

Tribunalul civil din ținutul Iași: Șeful ținutului – ass.col. Iacov Ivan Voleanschi; membrii: cons.tit. Iacov Ivan Benclimov, secr.gub. Arseni Stepan Cozlovski, secr.gub. Ilia Dmitri Oprencenco, secr.gub. reg.col. Ion Dumitru Oat, reg.col. Timofei Chiril Scorici; secretar – secr.gub. Ivan Ivan Alexandrovici.

Tribunalul civil din ținutul Hotin: șeful ținutului – Pavel Piotr Dolinski; membrii: cons.tit. Ion Ignatie Surucean, cons.tit. Ivan Ivan Șahovschi, secr.gub. Alexandr Grigori Popovschi, cons.tit. Vasile Tudoe Topor, reg.col. Luchian Fiodor Mașchevici, secr.col. Piotr Anton Bucinski; secretar – secr.gub. Ignat Iacov Zancevski.

Tribunalul civil din ținutul Bender: Șeful ținutului – ass.col. Ivan Dmitri Miliant, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; membrii: cons.tit. Fiodor Ivan Lișețchi, cons.tit. Ivan Savva Bruhovschi, podporucic Nazar Andrei Lihațchi, secr.col. Ivan Mihail Pasovschi, secr.col. Samuil Avxenti Svaricevski; secretar – secr.gub. Cozma Grigori Ciubarov.

Tribunalul civil din ținutul Akkerman: Șeful ținutului: secr.gub. Nicolai Andrei Egunov; membrii: secr.col. Alexei Pavel Socolschi, cons.tit. Vasili Ivan Tanschi, tit.sov. ion Ion Surucean, secr.col. Osip Venedict Lihtanschi, secr. col. Andrei Ivan Cobzarev, pentru loc. Tuzla – secr.gub. Constantin Matei Balan; secretar – reg.col. Matvei Lev Crjijanovschi.

Tribunalul civil din ținutul Cahul: șeful ținutului – secr.gub. Egor Alexei Derjinski; membrii: secr.gub. Ivan Nicolai Nicolaev, cons.tit. Vasile Tudor Popescu, cons.tit. Evstafi Nicolai Cazanjev, secr.gub. Grigori Stepan Seroținski, secr.gub. Adam Grigori Tarnovschi; secretar – reg.col. Filimon Iacov Hrșanovschi.

Tribunalul civil din ținutul Soroca: șeful ținutului – secr.col. Mihail Ivan Gudevici; Membrii: secr.gub. Constantin vasili Evstosiev, reg.col. Ivan Vichenti Franțhevici, secr.col. Vasili Larion Cotelin, reg.col. Piotr Pantelei Coropacinski; secretar – secr.col. Mihail Ignati Iurcovschi.

Tribunalul civil din ținutul Orhei: șeful ținutului – cons.tit. Casian Andrei Canschi; membrii: cons.tit. Vichenti Luchian Dudevici, secr.col. Alexei Dmitri Papafilov, secr.col. Casian Eugen Barbul, reg.col. Vasili Ivan Baranovschi; secretar – cons.tit. Fiodor Ivan Bobări²²⁷.

1854 Tribunalul civil din ținutul Chișinău: Șeful ținutului – cons.tit. Ivan Dmitri Lambrovici; membrii: cons.tit. Moisei Ion Terziman, cons.tit. Alexandr Alexandr Zaharianov, cons.tit. Efim Ilia Stepanov, secr.gub. Nicolai Ivan Cozacenco, secr.col. Ivan Chiril Popov; secretar – reg.col. Platon Ivan Filipovschi.

Tribunalul civil din ținutul Iași: Șeful ținutului – ass.col. Iacov Ivan Voleanschi; membrii: cons.tit. Iacov Ivan Benclimov, secr.gub. Arseni Stepan Cozlovski, secr.gub. Ilia Dmitri Oprencenco, secr.gub. reg.col. Ion Dumitru Oat, reg.col. Timofei Chiril Scorici; secretar – secr.gub. Ivan Ivan Alexandrovici.

Tribunalul civil din ținutul Hotin: șeful ținutului – Pavel Piotr Dolinski; membrii: cons.tit. Ion Ignatie Surucean, cons.tit. Ivan Ivan Șahovschi, secr.gub. Alexandr Grigori Popovschi, secr.gub. Iosif Mihail Suhino, reg.col. Luchian Fiodor Mașchevici, secr.col. Piotr Anton Bucinski; secretar – secr.gub. Ignat Iacov Zancevski.

Tribunalul civil din ținutul Bender: Șeful ținutului – secr.gub. Petru Ion Inglezi ; membrii: cons.tit. Fiodor Ivan Lișețchi, cons.tit. Samuil Avxenti Svaricevski, podporucic Nazar Andrei Lihațchi, secr.col. Ivan Mihail Pasovschi, secr.gub. Onisim Demian Butescu; secretar – secr.gub. Cozma Grigori Ciubarov.

Tribunalul civil din ținutul Akkerman: Șeful ținutului: secr.gub. Nicolai Andrei Egunov; membrii: secr.col. Alexei Pavel Socolschi, cons.tit. Vasili Ivan Tanschi, tit.sov. ion Ion Surucean, secr.col. Osip Venedict Lihtanschi, secr. col. Andrei Ivan Cobzarev, pentru loc. Tuzla – secr.gub. Constantin Matei Balan; secretar – reg.col. Matvei Lev Crjijanovschi.

Tribunalul civil din ținutul Cahul: șeful ținutului – secr.gub. Egor Alexei Derjinski; membrii: cons.tit. Vasile Tudor Popescu, cons.tit. Adam Grigori Tarnovschi, secr.gub. Grigori Stepan Seroținski, secr.gub. Ivan Nicolai Nicolaev; secretar – reg.col. Filimon Iacov Hrșanovschi.

²²⁷ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1854 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1854, стр. 7-10.

1855

Tribunalul civil din ținutul Soroca: șeful ținutului – secr.col. Mihail Ivan Gudevici; Membrii: secr.gub. Constantin Vasili Evstosiev, reg.col. Ivan Vichenti Franțhevici, reg.col. Piotr Pantelei Coropacinski; secretar – secr.col. Mihail Ignati Iurcovschi.

Tribunalul civil din ținutul Orhei: șeful ținutului – cons.tit. Casian Andrei Canschi; membrii: cons.tit. Vichenti Luchian Dudevici, secr.col. Alexei Dmitri Papafilov, secr.col. Casian Eugen Barbul, reg.col. Vasili Ivan Baranovschi; secretar – cons.tit. Fiodor Ivan Bobâr²²⁸.

Tribunalul civil din ținutul Chișinău: Șeful ținutului – cons.tit. Ivan Dmitri Lambrovici; membrii: cons.tit. Moisei Ion Terziman, cons.tit. Alexandr Alexandr Zaharianov, cons.tit. Efim Ilia Stepanov, secr.gub. Nicolai Ivan Cozacenco, secr.col. Ivan Chiril Popov; secretar – reg.col. Platon Ivan Filipovschi.

Tribunalul civil din ținutul Iași: Șeful ținutului – secr.col. Egor Alexei Derjinski; membrii: cons.tit. Iacov Ivan Benclimov, secr.gub. Arseni Stepan Cozlovski, cons.tit. Adam Grigori Tarnovschi, secr.gub. reg.col. Ion Dumitru Oat, reg.col. Timofei Chiril Scorici; secretar – secr.gub. Ignati Iacov Zancevski.

Tribunalul civil din ținutul Hotin: șeful ținutului – secr.gub. Petru Ion Inglezi; membrii: cons.tit. Ion Ignatie Sorocean, cons.tit. Ivan Ivan Șahovschi, secr.gub. Iosif Mihail Suhino, reg.col. Luchian Fiodor Mașchevici, secr.col. Piotr Anton Bucinski, secr.col. Nicolai Ivan Cazacenco; secretar – Mihail Ivan Zencenco.

Tribunalul civil din ținutul Bender: Șeful ținutului – cons. de curte Pavel Piotr Dalinski ; membrii: cons.tit. Fiodor Ivan Lisețchi, cons.tit. Samuil Avxenti Svaricevski, podporucic Nazar Andrei Lihațchi, secr.col. Ivan Mihail Pasovschi, secr.gub. Onisim Demian Butescul; secretar – secr.gub. Cozma Grigori Ciubarov.

Tribunalul civil din ținutul Akkerman: Șeful ținutului: secr.gub. Nicolai Andrei Egunov; membrii: Ivan Chiril Popov, cons.tit. Alexei Pavel Socolschi, tit.sov. Ion Ion Surucean, secr.col. Osip Venedict Lihtanski, secr. col. Andrei Ivan Cobzarev, , pentru loc. Tuzla – secr.gub. Constantin Matei Balan; secretar – secr.gub. Sever Dmitri Tocarșevschi.

Tribunalul civil din ținutul Cahul: șeful ținutului – cons.tit. Alexei Constantin Dobrograev; membrii: cons.tit. Vasile Tudor Popescu, secr.col. Ivan Dmitri Opronenco, secr.gub. Grigori Stepan Seroținski, secr.gub. Ivan Nicolai Nicolaev, secr.gub. Mihail Fiodor Conceacovschi; secretar – reg.col. Filimon Iacov Hrșanovschi.

Tribunalul civil din ținutul Soroca: șeful ținutului – secr.col. Mihail Ivan Gudevici; Membrii: secr.gub. Constantin Vasili Evstosiev, reg.col. Ivan Vichenti Franțhevici, reg.col. Piotr Pantelei Coropacinski; secretar – secr.col. Mihail Ignati Iurcovschi.

Tribunalul civil din ținutul Orhei: șeful ținutului – cons.tit. Casian Andrei Canschi; membrii: cons.tit. Vichenti Luchian Dudevici, secr.col. Alexei Dmitri Papafilov, secr.col. Casian Eugen Barbul, reg.col. Vasili Ivan Baranovschi; secretar – cons.tit. Fiodor Ivan Bobâr²²⁹.

1856

Tribunalul civil din ținutul Chișinău: Șeful ținutului – cons.tit. Ivan Dmitri Lambrovici; membrii: cons.tit. Efim Ivan Stepanov, cons.tit. Alexandr Alexandr Zaharianov, secr.col. Alexandr Timofei Șohin; secretar – reg.col. Platon Ivan Filipovschi.

Tribunalul civil din ținutul Iași: Șeful ținutului – secr.col. Egor Alexei Derjinski; membrii: cons.tit. Iacov Ivan Benclimov, secr.gub. Arseni Stepan Cozlovski, cons.tit. Adam Grigori Tarnovschi, secr.gub. reg.col. Ion Dumitru Oat, reg.col. Timofei Chiril Scorici; secretar – secr.gub. Ignati Iacov Zancevski.

Tribunalul civil din ținutul Hotin: șeful ținutului – secr.gub. Petru Ion Inglezi; membrii: cons.tit. Vasile Tudor Topor, cons.tit. Ivan Ivan Șahovschi, secr.gub. Iosif Mihail Suhino, reg.col. Luchian Fiodor Mașchevici, secr.col. Piotr Anton Bucinski, secr.col. Nicolai Ivan Cazacenco; secretar – Mihail Ivan Zencenco.

Tribunalul civil din ținutul Bender: Șeful ținutului – secr.col. Alexandr Grigori Popovschi; membrii: cons.tit. Fiodor Ivan Lisețchi, cons.tit. Samuil Avxenti Svaricevski, podporucic Nazar Andrei Lihațchi, secr.col. Ivan Mihail Pasovschi, secr.gub. Onisim Demian Butescul; secretar – secr.gub. Cozma Grigori Ciubarov.

²²⁸ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1855 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1855, стр. 7-10.

²²⁹ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1856 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1856, стр. 7-10.

- Tribunalul civil din ținutul Akkerman: Șeful ținutului: secr.gub. Nicolai Andrei Egunov; membrii: cons.tit. Alexei Pavel Socolschi, secr.col. Osip Venedict Lihtanschi, secr. col. Andrei Ivan Cobzarev, pentru loc. Tuzla – secr.gub. Constantin Matei Balan; secretar – vacant.
- Tribunalul civil din ținutul Cahul: șeful ținutului – cons.tit. Mihail Ivan Gudevici; membrii: cons.tit. Vasile Tudor Popescu, secr.gub. Grigori Stepan Seroșinschi, secr.gub. Ivan Nicolai Nicolaev, cons.tit. Moisei Ion Terziman, reg.col. Andrei Parfenie Osmatescul; secretar – reg.col. Filimon Iacov Hrșanovschi.
- Tribunalul civil din ținutul Sorocea: șeful ținutului – cons.tit. Alexei Constantin Dobrograev; Membrii: secr.col. Vasili Larion Cotelin, secr.gub. Constantin Vasili Evtosiev, reg.col. Ivan Vichenti Franțhevici, reg.col. Piotr Pantelei Coropacinschi; secretar – secr.col. Mihail Ignati Iurcovschi.
- Tribunalul civil din ținutul Orhei: șeful ținutului – cons.tit. Casian Andrei Canschi; membrii: cons.tit. Vichenti Luchian Dudevici, secr.col. Alexei Dmitri Papafilov, cons.tit. Fiodor Ivan Bobâri, secr.col. Casian Eugen Barbul; secretar – secr.col. Ivan Chiril Popov²³⁰.
- 1857** Tribunalul civil din ținutul Chișinău: Șeful ținutului – secr.gub. Aristid Pavel Sinescu; membrii: cons.tit. Alexandr Alexandr Zaharianov, cons.tit. Scarlat Grigore Suvaca, cons.tit. Efim Ilia Stepanov, secr.col. Grigore Bogdan Stanciul, secr.gub. Mihail Fiodor Conceacovschi; secretar – reg.col. Platon Ivan Filipovschi; șef birou: reg.col. Elisei Alexandr Snejco, reg.col. Avxenti Avxenti Grigoriev, reg.col. Pantelei Cuzma Hitrovo; translator – secr.gub. Tudor Nicolai Meriacri.
- Tribunalul civil din ținutul Bălți: Șeful ținutului – secr.col. Egor Alexei Derjinschi; membrii: cons.tit. Fiodor Mihail Mihailov, secr.gub. Arseni Stepan Cozlovski, cons.tit. Adam Grigori Tarnovschi, secr.gub. reg.col. Ion Dumitru Oat, reg.col. Timofei Chiril Scorici; secretar – secr.gub. Ignati Iacov Zancevski.
- Tribunalul civil din ținutul Hotin: șeful ținutului – secr.gub. Petru Ion Inglezi; membrii: cons.tit. Vasile Tudor Topor, cons.tit. Ion Ignatie Sorocean, secr.gub. Semion Harlampi Crâjanovschi, reg.col. Piotr Semion Timofeev, secr.col. Piotr Anton Bucinski, secr.col. Nicolai Ivan Cazacenco; secretar – Mihail Ivan Zencenco.
- Tribunalul civil din ținutul Bender: Șeful ținutului – secr.col. Alexandr Grigori Popovschi; membrii: cons.tit. Fiodor Ivan Lișețchi, cons.tit. Samuil Avxenti Svaricevski, podporucic Nazar Andrei Lihațchi, secr.col. Anton Clement Crjijanovschi, secr.gub. Onisim Demian Butescul; secretar – secr.gub. Cozma Grigori Ciubarov.
- Tribunalul civil din ținutul Akkerman: Șeful ținutului: secr.gub. Nicolai Andrei Egunov; membrii: secr.col. Andrian Timofei Șochin, cons.tit. Osip Venedict Lihtanschi, secr. col. Andrei Ivan Cobzarev, secr.gub. Ivan Macar Levițchi, secr.gub. Erofei gavriil Volconovici; secretar – secr.col. Severin Dmitri Tocarjevski.
- Tribunalul civil din ținutul Cahul: șeful ținutului – cons.tit. Mihail Ivan Gudevici; membrii: secr.gub. Ivan Vichenti Franțkevici, secr.gub. Grigori Stepan Seroșinschi, secr.gub. Ivan Nicolai Nicolaev, cons.tit. Moisei Ion Terziman, reg.col. Andrei Parfenie Osmatescul; secretar – secr.gub. Felix Iacov Crșanovschi.
- Tribunalul civil din ținutul Sorocea: șeful ținutului – cons.tit. Alexei Constantin Dobrograev; Membrii: secr.col. Vasili Larion Cotelin, cons.tit. Vasile Tudor Popescu, reg.col. Piotr Pantelei Coropacinschi; secretar – secr.col. Mihail Ignati Iurcovschi.
- Tribunalul civil din ținutul Orhei: șeful ținutului – cons.tit. Casian Andrei Canschi; membrii: cons.tit. Vichenti Luchian Dudevici, secr.col. Alexei Dmitri Papafilov, cons.tit. Fiodor Ivan Bobâri, secr.col. Casian Eugen Barbul; secretar – secr.col. Ivan Chiril Popov²³¹.
- 1858** Tribunalul civil din ținutul Chișinău: Șeful ținutului – secr.gub. Aristid Pavel Sinescu; membrii: cons.tit. Alexandr Alexandr Zaharianov, cons.tit. Scarlat Grigore Suvaca, cons.tit. Efim Ilia Stepanov, secr.col. Grigore Bogdan Stanciul, secr.gub. Mihail Fiodor Conceacovschi, reg.col. Casian Gheorghe Barbul; secretar – reg.col. Avxenti Avxenti

²³⁰ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1857 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1857, стр. 6-9.

²³¹ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, на 1858-1859 год . В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1858, стр. 7-10.

Grigoriev; șef birou: reg.col. Elisei Alexandr Snejco, reg.col. Pantelei Cuzma Hitrovo; translator – secr.gub. Tudor Nicolai Meriacri.

Tribunalul civil din ținutul Bălți: Șeful ținutului – ass.col. Mihail Ivan Gudevici; membrii: cons.tit. Fiodor Mihail Mihailov, secr.gub. Arseni Stepan Cozlovski, cons.tit. Adam Grigori Tarnovski, secr.gub. reg.col. Ion Dumitru Oat, secr.col. Erofei Gavriil Volconovici; secretar – secr.col. Constantin Mihail Ciubarov.

Tribunalul civil din ținutul Hotin: șeful ținutului – secr.gub. Petru Ion Inglezi; membrii: cons.tit. Ivan Ivan Jahovski, cons.tit. Ion Ignatie Sorocean, secr.col. Iosif Mihail Suhino, reg.col. Piotr Anton Bucinski, reg.col. Luca Fiodor Mașchevici, cons.tit. Nicolai Ivan Cazacenco; secretar – Mihail Ivan Zencenco.

Tribunalul civil din ținutul Bender: Șeful ținutului – secr.col. Alexandr Grigori Popovski; consilier – reg.col. Luca Franț Brjovski; membrii: secr.col. Grigori Ivan Godlevski, cons.tit. Samuil Avxenti Svaricevski, secr.col. Anton Clement Crjijanovski, secr.gub. Onisim Demian Butescu; secretar – secr.gub. Gheorghe Savelie Bantăș.

Tribunalul civil din ținutul Akkerman: Șeful ținutului: cons.tit. Andrei Andrei Leiht; membrii: cons.tit. Ion Ion Focșa, reg.col. Timofei Chiril Scorici, secr. col. Andrei Ivan Cobzarev, secr.gub. Ivan Macar Levițchi, cons.tit. Matvei Lvov Crjijanovski; secretar – secr.col. Severin Dmitri Tocarjevski.

Tribunalul civil din ținutul Cahul cu sediul la Comrat: șeful ținutului – cons.tit. Mihail Ivan Gudevici; membrii: secr.gub. Ivan Vichenti Franțkevici, secr.col. Stepan Ivan Gnedovski, secr.gub. Ivan Nicolai Nicolaev, cons.tit. Moisei Ion Terziman, secr.gub. Anton samoil Matcovski; secretar – secr.gub. Felix Iacov Crșanovski.

Tribunalul civil din ținutul Soroca: șeful ținutului – cons.tit. Alexei Constantin Dobrograev; Membrii: secr.col. Vasili Larion Cotelin, cons.tit. Vasile Tudor Popescu, cons.tit. Spiridon Grigori serocinski, reg.col. Piotr Pantelei Coropacinski; secretar – secr.col. Mihail Ignati Iurcovski.

Tribunalul civil din ținutul Orhei: șeful ținutului – secr.col. Alexei Dmitri Papafilof; membrii: cons.tit. Tudor Stanciul, secr.gub. Vichenti Ivan Baranovski, reg.col. Constantin Evstafi Cazanjev; secretar – secr.col. Ivan Chiril Popov²³².

1859

Tribunalul civil din ținutul Chișinău: Șeful ținutului – secr.gub. Aristid Pavel Sinescu; membrii: cons.tit. Alexandr Alexandr Zaharianov, cons.tit. Scarlat Grigore Suvaca, cons.tit. Efim Ilia Stepanov, cons.tit. Vasile Tudor Popescu, secr.gub. Mihail Fiodor Conceacovski; secretar – reg.col. Avxenti Avxenti Grigoriev; translator – secr.gub. Tudor Nicolai Meriacri.

Tribunalul civil din ținutul Iași: Șeful ținutului – ass.col. Mihail Ivan Gudevici; membrii: ass.col. Spiridon Spiridon Papandopulo, secr.gub. Arseni Stepan Cozlovski, secr.gub. Afanasi Fiodor Vișnițchi, secr.gub. Casian Grigore Barbul, secr.col. Erofei Gavriil Volconovici; secretar – secr.col. Constantin Mihail Ciubarov.

Tribunalul civil din ținutul Hotin: șeful ținutului – cons.tit. Anton Piotr Erjmanovski; membrii: cons.tit. Vasile Tudor Topor, cons.tit. Ion Ignatie Sorocean, secr.col. Fiodor Iacov Lucașevici, reg.col. Piotr Anton Bucinski, reg.col. Piotr Semion Timofeev, cons.tit. Nicolai Ivan Cazacenco; secretar – secr.col. Piotr Mihail Șuvorschi.

Tribunalul civil din ținutul Bender: Șeful ținutului – secr.col. Alexandr Grigori Popovski; consilier – reg.col. Luca Franț Brjovski; membrii: secr.col. Grigori Ivan Godlevski, cons.tit. Samuil Avxenti Svaricevski, secr.col. Anton Clement Crjijanovski, secr.gub. Onisim Demian Butescu; secretar – secr.col. Alexandr Nicolai Cozârev.

Tribunalul civil din ținutul Akkerman: Șeful ținutului: cons.tit. Andrei Andrei Leiht; membrii: cons.tit. Ion Ion Focșa, reg.col. Timofei Chiril Scorici, secr. col. Andrei Ivan Cobzarev, secr.col. Mihail Ivan Zencenco, cons.tit. Matvei Lvov Crjijanovski, cons.tit. Adam Grigori Tarnovski; secretar – reg.col. Adam Surin.

Tribunalul civil din ținutul Cahul cu sediul la Comrat: șeful ținutului – cons.tit. Mihail Ivan Gudevici; membrii: secr.gub. Ivan Vichenti Franțkevici, secr.col. Stepan Ivan Gnedovski, secr.gub. Ivan Nicolai Nicolaev, cons.tit. Moisei Ion Terziman, secr.gub. Anton Samoil

²³² Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, на 1859-1860 год . В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1859, стр. 16-22.

Matcovschi; secretar – secr.gub. Felix Iacov Crșanovschi; șef poliție loc. Turlac – secr.gub. Constantin Bogdan won-Barten; șef poliție loc. Popușoi – secr.gub. Procopi Ivan Soleanico; șef poliție loc. Șaba – secr.col. Erofei savelie Bantâș.

Tribunalul civil din ținutul Soroca: șeful ținutului – cons.tit. Alexei Constantin Dobrograev; Membrii: cons.tit. Ion Dumitru Oat, secr.col. Piotr Panteilemon Coropatinski, cons.tit. Spiridon Grigori Serocinski, reg.col. Piotr Pantelei Coropacinski; secretar – secr.col. Mihail Ignati Iurcovschi.

Tribunalul civil din ținutul Orhei: șeful ținutului – secr.col. Alexei Dmitri Papafilof; membrii: cons.tit. Tudor Stanciul, secr.gub. Vichenti Ivan Baranovschi, reg.col. Constantin Evstafi Cazanjiiev; secretar – secr.col. Ivan Chiril Popov²³³.

1861

Tribunalul civil din ținutul Chișinău: Șeful ținutului – cons.tit. Gheorghe Anton Botean; membrii: secr.gub. Tudor Nicolai Meriacri, cons.tit. Efim Ilia Stepanov, cons.tit. Vasile Tudor Popescu, secr.gub. Mihail Fiodor Conceacovschi; secretar – reg.col. Avxenti Avxenti Grigoriev

Tribunalul civil din ținutul Bălți: Șeful ținutului – reg.col. Constantin Dumitru Leonard; membrii: secr.gub. Vasili Alexandr Liubinski, ass.col. Spiridon Spiridon Popandopulo, cons.tit. Adan Grigori Tarnavski, secr.gub. Casian Grigore Barbul, secr.col. Erofei Gavriil Volconovici, cons.tit. Arseni Stepan Cozlovski; secretar – secr.col. Constantin Mihail Ciubarov.

Tribunalul civil din ținutul Hotin: șeful ținutului – ass.col. Nicolai Zaharie Stamo; membrii: Alexandru Mihai Ghițescu, cons.tit. Ion Ipatie Sorocean, cons.tit. Vasile Tudor Topor, cons.tit. Vasile Tudor popescu, cons.tit. Piotr Anton Bucinski, cons.tit. grigori Adam Tarnavski; secretar – secr.gub. Fiodor Semion Coropacinski.

Tribunalul civil din ținutul Bender: Șeful ținutului – maior Alexandr Boguslav Matias; consilier – Stepan Ivan Dunca; membrii: secr.gub. Onisim Demian Butescu, cons.tit. Grigori Ivan Godlevski, secr.col. Iacov Fiodor Gojinski; secretar – secr.col. Alexandr Nicolai Cozârev.

Tribunalul civil din ținutul Akkerman: Șeful ținutului: cons.tit. Andrei Andrei Leiht; membrii: cons.tit. Ion Ion Focșa, podporucic Constantin Dumitru Chiriuc, secr.col. Mihail Ivan Zencenco, cons.tit. Matvei Lvov Crjijanovschi, secr.gub. Afanasi Fiodor Vișnițchi, secr.gub. Ivan Mihail Lassovschi; secretar – reg.col. Adam Surin.

Tribunalul civil din ținutul Cahul cu sediul la Comrat: șeful ținutului – cons.tit. Mihail Ivan Gudevici; membrii: secr.gub. Ivan Vichenti Franțkevici, secr.col. Stepan Ivan Gnedovschi, secr.gub. Ivan Nicolai Nicolaev, secr.gub. Anton Samoil Matcovschi; secretar – secr.gub. Felix Iacov Crșanovschi; șef poliție loc. Turlac – secr.gub. Constantin Bogdan won-Barten; șef poliție loc. Popușoi – secr.gub. Procopi Ivan Soleanico; șef poliție loc. Șaba – secr.col. Erofei savelie Bantâș.

Tribunalul civil din ținutul Soroca: șeful ținutului – porucic Gheorghe Ion Lazo; Membrii: ass.col. Alexei Vasile Stati, cons.tit. Ion Dumitru Oat, secr.col. Piotr Panteilemon Coropatinski, cons.tit. Spiridon Grigori Serocinski, secr.gub. Stepan Vasili Baidan; secretar – secr.col. Piotr Ivan Strijjevschi.

Tribunalul civil din ținutul Orhei: șeful ținutului – cons.tit. Vasile Ion Lazo; membrii: ass.col. Vasili Karl Osinski, cons.tit. Scarlat Egor Suvaca, cons.tit. Evstafi Mișcenco, secr.gub. Vichenti Ivan Baranovschi, reg.col. Constantin Evstafi Cazanjiiev; secretar – secr.col. Gavriil Popov²³⁴.

²³³ Адрес-календарь.Общая роспись начальствующих и прочих должностных лиц по всем Управлениям в Империи и по главным Управлениям в Царстве Польском и в Великом Княжестве Финляндском на 1860-1861 год . В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1860, стр. 14-20.

²³⁴ Адрес-календарь.Общая роспись начальствующих и прочих должностных лиц по всем Управлениям в Империи и по главным Управлениям в Царстве Польском и в Великом Княжестве Финляндском на 1862-1863год . В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1862, стр. 14-18.

Lista funcționarilor organelor de poliție din Basarabia

- 1813** Șef poliție Chișinău – as. col. Iacov Mihail Kriukov;
 Șef poliție Hotin – secr. gub. Piotr Feodor Cropivnâi;
 Șef poliție Bender – cons. tit. Andrei Vasilie Netiuhailo;
 Șef poliție Akkerman – secr. gub. Iacov Feodor Macarenco;
 Șef poliție Chilia – ștab-căpitanul Nicolae Pavel Vizireanu;
 Șef poliție Ismail – cornet Alexei Vasilie Somov²³⁵.
- 1814** Șef poliție Chișinău – funcționar gr. 10 Vasilii Onufrie Șetanov; inspectorii – ștab-rotmistrul Grigorie Ivan Ribasov, ștab-căpitan Stepan Vasilii Soltanovici;
 Șef poliție Hotin – ajutor secr. gub. Pavel Cropivnâi;
 Șef poliție – cons. tit. Andrei Vasilie Netiuhailo;
 Șef poliție Akkerman – secr. gub. Piotr Ivan Renne;
 Șef poliție Chilia – secr. col. Maxim Marc Fedianovici;
 Șef poliție - ștab-căpitanul Nicolae Pavel Vizireanu;
 Șef poliție Otaci – secr. gub. Andrei Dimitrie Tașcenco;
 Șef poliție Bălți - secr. col. Iacov Macarenco²³⁶.
- 1815** Șef poliție Chișinău – cons. tit. Ivan Piotr Timașev;
 Șef poliție Hotin - ștab-căpitan Șcarin;
 Șef poliție – cons. tit. Andrei Vasilie Netiuhailo;
 Șef poliție Akkerman – secr. gub. Piotr Ivan Renne;
 Șef poliție Chilia – secr. col. Maxim Marc Fedianovici;
 Șef poliție - ștab-căpitanul Nicolae Pavel Vizireanu;
 Șef poliție Otaci – secr. gub. Andrei Dimitrie Tașcenco;
 Șef poliție Bălți - secr. col. Iacov Macarenco²³⁷.
- 1817** Șef poliție Chișinău – cons. tit. Ivan Piotr Timașev;
 Șef poliție Hotin - ștab-căpitan Șcarin;
 Șef poliție – cons. tit. Andrei Vasilie Netiuhailo;
 Șef poliție Akkerman – secr. gub. Piotr Ivan Renne;
 Șef poliție Chilia – secr. col. Maxim Marc Fedianovici;
 Șef poliție - ștab-căpitanul Nicolae Pavel Vizireanu;
 Șef poliție Otaci – secr. gub. Andrei Dimitrie Tașcenco;
 Șef poliție Bălți - secr. col. Iacov Macarenco²³⁸.
- 1818** Șef poliție Chișinău – cons. tit. Ivan Piotr Timașev;
 Șef poliție Hotin - ștab-căpitan Șcarin;
 Șef poliție – cons. tit. Andrei Vasilie Netiuhailo;
 Șef poliție Akkerman – secr. gub. Piotr Ivan Renne;
 Șef poliție Chilia – secr. col. Maxim Marc Fedianovici;
 Șef poliție - ștab-căpitanul Nicolae Pavel Vizireanu;
 Șef poliție Otaci – secr. gub. Andrei Dimitrie Tașcenco;
 Șef poliție Bălți - secr. col. Iacov Macarenco²³⁹.
- 1819** Șef poliție Bălți: Maxim Tisschi, cavalerul ord. Sf. Gheorghe cl.4.

²³⁵ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1814. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1814, Часть 2, стр. 541-542.

²³⁶ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1815. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1815, Часть 2, стр. 527-528.

²³⁷ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1816. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1816, Часть 2, стр. 534-536.

²³⁸ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1818. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1818, Часть 2, стр. 542-544.

²³⁹ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1819. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1819, Часть 2, стр. 542-547.

- Şef poliție Hotin: căpitan Biliuchevici, cavalerul ord. Sf. Vladimir 4 cl. cu rozetă;
 Şef poliție Bender: căpitan Stepan Benedict Budchevici;
 Şef poliție Akkerman: locotenent-colonel Osip Marc Viteazi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă;
 Şef poliție Ismail: ştab-căpitanul Nicolae Pavel Vizireanu²⁴⁰.
- 1820** Şef poliție Bălți: Osip Kaetan Tisschi, cavalerul ord. Sf. Gheorghe cl.4.
 Şef poliție Hotin: căpitan Anton Cuzma Belichevici, cavalerul ord. Sf. Vladimir 4 cl. cu rozetă;
 Şef poliție Bender: căpitan Stepan Benedict Butchevici;
 Şef poliție Akkerman: locotenent-colonel Osip Marc Viteazi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă;
 Şef poliție Ismail: ştab-căpitanul Nicolae Pavel Vizireanu²⁴¹.
- 1821** Şef poliție Chişinău: locotenent-colonel Piotr Kaetan Tisschi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl. 4.
 Şef poliție Bălți: Osip Kaetan Tisschi, cavalerul ord. Sf. Gheorghe cl.4.
 Şef poliție Hotin: căpitan Anton Cuzma Belichevici, cavalerul ord. Sf. Vladimir 4 cl. cu rozetă;
 Şef poliție Bender: căpitan Stepan Benedict Butchevici;
 Şef poliție Akkerman: locotenent-colonel Osip Marc Viteazi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă;
 Şef poliție Ismail: maior (r) Nicolai Grigorie Holeţchi-Simantov, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3;
 Şef poliție Chilia: căpitan (r) Franţ Martin Belicovici;
 Şef poliție Reni: locotenent-colonel (r) Iacov Varfolomei Marenti;
 Şef poliție Otaci: ştab-căpitan (r) Vladimir Ivan Hvastov²⁴².
- 1822** Şef poliție Chişinău: locotenent-colonel Piotr Kaetan Tisschi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl. 4.
 Şef poliție Bălți: Osip Kaetan Tisschi, cavalerul ord. Sf. Gheorghe cl.4.
 Şef poliție Hotin: căpitan Anton Cuzma Belichevici, cavalerul ord. Sf. Vladimir 4 cl. cu rozetă;
 Şef poliție Bender: căpitan Stepan Benedict Butchevici;
 Şef poliție Akkerman: locotenent-colonel Osip Marc Viteazi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă;
 Şef poliție Ismail: locotenent-colonel (r) Malievschi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4;
 Şef poliție Chilia: căpitan (r) Stepan Benedict Butchevici;
 Şef poliție Reni: locotenent-colonel (r) Iacov Varfolomei Marenti;
 Şef poliție Otaci: ştab-căpitan (r) Vladimir Ivan Hvastov²⁴³.
- 1823** Şef poliție Chişinău: locotenent-colonel Piotr Kaetan Tisschi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl. 4.
 Şef poliție Bălți: Osip Kaetan Tisschi, cavalerul ord. Sf. Gheorghe cl.4.
 Şef poliție Hotin: căpitan Anton Cuzma Belichevici, cavalerul ord. Sf. Vladimir 4 cl. cu rozetă;
 Şef poliție Bender: căpitan Stepan Benedict Butchevici;
 Şef poliție Akkerman: locotenent-colonel Osip Marc Viteazi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă;
 Şef poliție Ismail: locotenent-colonel (r) Malievschi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4;
 Şef poliție Chilia: căpitan (r) Stepan Benedict Butchevici;
 Şef poliție Reni: locotenent-colonel (r) Iacov Varfolomei Marenti;

²⁴⁰ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1820. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1820, Часть 2, стр. 561-564.

²⁴¹ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1821. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1821, Часть 2, стр. 563-565.

²⁴² Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1822. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1822, Часть 2, стр. 417-421.

²⁴³ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1823. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1823, Часть 2, стр. 438-442.

- 1824 Șef poliție Otaci: ștab-căpitan (r) Vladimir Ivan Hvostov²⁴⁴.
 Șef poliție Chișinău: locotenent-colonel Iacov Nicolai Radici, cavalerul ord. Sf. Ana cl.2, Sf. Ana cl. 4 cu rozeta.
 Șef poliție Bălți: Osip Kaetan Tîsschi, cavalerul ord. Sf. Gheorghe cl.4.
 Șef poliție Hotin: căpitan Anton Cuzma Belichevici, cavalerul ord. Sf. Vladimir 4 cl. cu rozetă;
 Șef poliție Bender: căpitan Stepan Benedict Butchevici;
 Șef poliție Akkerman: căpitan (r) Anton Cozma Belicovici;
 Șef poliție Ismail: locotenent-colonel (r) Grigorii Nichita Cerneaev, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.2, sabia de aur;
 Șef poliție Chilia: ștab-căpitan (r) nicolae Pavel Vizirean, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3;
 Șef poliție Reni: locotenent-colonel (r) Mihail Ivan Rukin, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4 cu rozeta²⁴⁵.
- 1825 Șef poliție Chișinău: locotenent-colonel Iacov Nicolai Radici, cavalerul ord. Sf. Ana cl.2, Sf. Ana cl. 4 cu rozeta; șefii de sector: maior (r) Ivan Anton Borodavkin, cavalerul ord. Sf. Ana cl.4, cons. tit. Alexei Piotr Miatovici, secr. gub. Andrei daniil Cotcov, secr. gub. Alexei Piotr Malașenco, secr. gub. David Andrei Zaharianov, porucic Nichita Iurie Jelipov; furier: ștab-căpitan Daniil Pavel Rujinschi.
 Șef poliție Bălți: Osip Kaetan Tîsschi, cavalerul ord. Sf. Gheorghe cl.4; șefii de sector: maior Ivan Piotr Narcovici, secr. gub. Karl Ivan Leitner; furier: Stepan Nicolai Crucovschi.
 Șef poliție Hotin: maior Osmolovschi; șefii de sector: porucic (r) Timanov, secr. gub. Ignat Gherașcinevschi; furier: Kendzerjinsky.
 Șef poliție Bender: maior Anton Ivan Barozzi; șefii de sector: ștab-căpitan Gnilosarov, porucic Rjepețchi; furier: reg. col. Sclifosovschi (Sclifos).
 Șef poliție Akkerman: căpitan (r) Anton Cozma Belicovici; șefii de sector: cons. tit. Grigorii Semion Tolstenco, secr. gub. Fiodor Alexei Cerneavski.
 Șef poliție Ismail: locotenent-colonel (r) Grigorii Nichita Cerneaev, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.2, sabia de aur; șefii de sector: maior (r) Savva Nicolai Logvinski, maior (r) Petrovski, secr. col. Nicodim Valentin Nevenglovski.
 Șef poliție Chilia: ștab-căpitan (r) nicolae Pavel Vizirean, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3, furier – Fiodor Andrei Iakimovici;
 Șef poliție Reni: locotenent-colonel (r) Mihail Ivan Rukin, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4 cu rozeta, șefii de sector: podporucic Silvestr Frol Bulașevici, furier – Vasili Mihail Pronikov²⁴⁶.
- 1826 Șef poliție Chișinău: locotenent-colonel Iacov Nicolai Radici, cavalerul ord. Sf. Ana cl.2, Sf. Ana cl. 4 cu rozeta; șefii de sector: maior (r) Ivan Anton Borodavkin, cavalerul ord. Sf. Ana cl.4, cons. tit. Alexei Piotr Miatovici, secr. gub. Andrei daniil Cotcov, secr. gub. Alexei Piotr Malașenco, secr. gub. David Andrei Zaharianov, porucic Nichita Iurie Jelipov; furier: ștab-căpitan Daniil Pavel Rujinschi.
 Șef poliție Bălți: Osip Kaetan Tîsschi, cavalerul ord. Sf. Gheorghe cl.4; șefii de sector: maior Ivan Piotr Narcovici, secr. gub. Karl Ivan Leitner; furier: Stepan Nicolai Crucovschi.
 Șef poliție Hotin: maior Ignatii Osip Osmolovschi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4; șefii de sector: porucic (r) Timanov, secr. gub. Ignat Gherașcinevschi; furier: Kendzerjinsky.
 Șef poliție Bender: maior Anton Ivan Barozzi; șefii de sector: ștab-căpitan Gnilosarov, porucic Rjepețchi; furier: reg. col. Sclifosovschi (Sclifos).
 Șef poliție Akkerman: căpitan (r) Anton Cozma Belicovici; șefii de sector: cons. tit. Grigorii Semion Tolstenco, secr. gub. Fiodor Alexei Cerneavski.
 Șef poliție Ismail: locotenent-colonel (r) Grigorii Nichita Cerneaev, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.2, sabia de aur; șefii de sector: maior (r) Savva Nicolai Logvinski, maior (r) Petrovski, secr. col. Nicodim Valentin Nevenglovski.

²⁴⁴ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1823. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1823, Часть 2, стр. 453-457.

²⁴⁵ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1825. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1825, Часть 2, стр. 470-474.

²⁴⁶ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1826. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1826, Часть 2, стр. 489-495.

- Şef poliție Chilia: ştab-căpitan (r) nicolae Pavel Vizirean, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3, furier – Fiodor Andrei Iakimovici;
- Şef poliție Reni: porucic (r) Stepan Nichita Cikin, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, şefii de sector: podporucic Silvestr Frol Bulaşevici, furier – Vasilii Mihail Pronikov²⁴⁷.
- 1827** Şef poliție Chişinău: locotenent-colonel Iacov Nicolai Radici, cavalerul ord. Sf. Ana cl.2, Sf. Ana cl. 4 cu rozeta; şefii de sector: maior (r) Ivan Anton Borodavkin, cavalerul ord. Sf. Ana cl.4, cons. tit. Alexei Piotr Miatovici, secr. gub. Andrei daniil Cotcov, secr. gub. Alexei Piotr Malaşenco, secr. gub. David Andrei Zaharianov, porucic Nichita Iurie Jelipov; furier: ştab-căpitan Daniil Pavel Rujinschi.
- Şef poliție Bălţi: Osip Kaetan Tisschi, cavalerul ord. Sf. Gheorghe cl.4; şefii de sector: maior Ivan Piotr Narcovici, secr. gub. Karl Ivan Leitner; furier: Stepan Nicolai Crucovschi.
- Şef poliție Hotin: maior Daniil Tihon Zencenco; şefii de sector: porucic (r) Timanov, secr. gub. Ignat Gheraşcinevschi; furier: Kendzerjinsky.
- Şef poliție Bender: maior Anton Ivan Barozzi; şefii de sector: ştab-căpitan Gnilosarov, porucic Rjepeţchi; furier: reg. col. Sclifosovschi (Sclifos).
- Şef poliție Akkerman: ass. Col. Emanoil Pavel Papandopulo; şefii de sector: cons. tit. Grigorii Semion Tolstenco, secr. gub. Fiodor Alexei Cerneavski.
- Şef poliție Ismail: locotenent-colonel (r) Grigorii Nichita Cerneaev, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.2, sabia de aur; şefii de sector: maior (r) Savva Nicolai Logvinschi, maior (r) Petrovski, secr. col. Nicodim Valentin Nevenglovski.
- Şef poliție Chilia: ştab-căpitan (r) nicolae Pavel Vizirean, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3, furier – Fiodor Andrei Iakimovici;
- Şef poliție Reni: maior (r) Piotr Brantd; şefii de sector: podporucic Silvestr Frol Bulaşevici, furier – Vasilii Mihail Pronikov²⁴⁸.
- 1828** Şef poliție Chişinău: locotenent-colonel Iacov Nicolai Radici, cavalerul ord. Sf. Ana cl.2, Sf. Ana cl. 4 cu rozeta; şefii de sector: maior (r) Ivan Anton Borodavkin, cavalerul ord. Sf. Ana cl.4, cons. tit. Alexei Piotr Miatovici, secr. gub. Andrei daniil Cotcov, secr. gub. Alexei Piotr Malaşenco, secr. gub. David Andrei Zaharianov, porucic Nichita Iurie Jelipov; furier: ştab-căpitan Daniil Pavel Rujinschi.
- Şef poliție Bălţi: Osip Kaetan Tisschi, cavalerul ord. Sf. Gheorghe cl.4; şefii de sector: maior Ivan Piotr Narcovici, secr. gub. Karl Ivan Leitner; furier: Stepan Nicolai Crucovschi.
- Şef poliție Hotin: maior Daniil Tihon Zencenco.
- Şef poliție Bender: maior Anton Ivan Barozzi.
- Şef poliție Akkerman: ass. col. Anton Cozma Belicovici.
- Şef poliție Ismail: colonel (r) Fiodor Fiodor Ghingling, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă, Sf. Ana cl.2 şi cl.4, sabia de aur cu inscripția "Pentru vitejie".
- Şef poliție Chilia: ştab-căpitan (r) nicolae Pavel Vizirean, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3.
- Şef poliție Reni: podporucic Alexei Gheorghe Trunevski²⁴⁹.
- 1831** Şef poliție Chişinău: locotenent-colonel Iacov Nicolai Radici, cavalerul ord. Sf. Ana cl.2, Sf. Ana cl. 4 cu rozeta; furier: furier - Ştefan Daniil Ţurcan.
- Şef poliție Bălţi: Osip Kaetan Tisschi, cavalerul ord. Sf. Gheorghe cl.4; furier: reg. gub. Ivan Alexei Molceanovski.
- Şef poliție Hotin: rotmistru Stepan Alexcandru Homentovski, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; furier – reg. col. Evdochim Iacov Dalmat-Paşuta.
- Şef poliție Bender: locotenent-colonel Ivan Karl Belli, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4 şi Sf. Ana cl.4; furier – secr. gub. Semion Erofei Savulei-Nazarov.
- Şef poliție Akkerman: ass. col. Anton Cozma Belicovici; furier – secr.gub. Constantin Miron Derevenco.

²⁴⁷ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1827. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1827, Часть 2, стр. 503-509.

²⁴⁸ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1828. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1828, Часть 2, стр. 511-517.

²⁴⁹ Месяцеслов с росписью чиновных особ или общий штат Российской Империи на лето от рождества Христова 1829. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1829, Часть 2, стр. 535-540.

Şef poliție Leova: cons.tit. Osip Stanislav Ianuşevski; furier – funcționar cl.14 Timofei Timofei Porițchi²⁵⁰.

1835 Şef poliție Chişinău: rotmistrul(r) Osip Mihail Landsbergh, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; comisarii: maior (r) Fiodor Alexei Ciubarov, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, con. tit. Alexandr Vasili Aldejanov, funcționar de cl.9 Constantin Trufon Curdaşev, secr.col. Condrat Chiril Rumpa, secr.gub. Fiodor Demian Maxpanovici; şefii de sector: Gavriil Filip Cerneatinski, Boris Fiodor Baranov, secr.col. Alexandru Sidor Maniuchin, podporucic (r) Lavrentie Ion Veverița, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3, reg.gub. Felix Mihail Cadov, reg.col. Andrei Osip Şatunov, reg.col. Karl Ivan Miller, reg.col. Cozma Alexei Burenco; furier: - secr.col. Vasili Ilarion Cotelin, translator – reg.gub. Matei Tudor Şvidinski.

Şef poliție Bălți: Osip Kaetan Tîsschi, cavalerul ord. Sf. Gheorghe cl.4, Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.4; şefii de sector: porucic (r) Fiodor Mihail Calinovski, reg.col. Hristofor Fiodor Martanski, furier: secr. gub. Ivan Chiril Popov.

Şef poliție Hotin: rotmistru Stepan Alexcandru Homentovski, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; şefii de sector: secr.col. Chiril Mihai Portarescul, funcț.cl.14 Alexei Cozma Jilinski; furier – reg. col. Osip Adam Letuhovski, translator – Constantin Ghgeorghe Talpa..

Şef poliție Bender: locotenent-colonel (r) Ivan Dmitri Miliant, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; comisarii: secr.gub. Dmitrie Iurie Mandraji; şefii de sector: ştab-căpitan (r) Andrei Andrei Mjanovski, reg.col. Stanislav Mihail Glaşinski, reg.gub. Vasili Piotr Nicolaev, furier –

Şef poliție Akkerman: ass. col. Anton Cozma Belicovici; comisar – secr.col. Alexandr Iacov Tugarinov; şefii de sector: cons. tit. Gherasim Nicolai Rutcovski, secr.col. Daniil Semion Filipovski-Cvaciov, secr.col. Ion Erofei Muntean; furier – secr.col. Ion Ignatie Sorocean.

Şef poliție Leova: cons.tit. Osip Stanislav Ianuşevski, cavalerul ord. Sf. Ana cl.4; şef de sector – praporgic (r) Ivan Vasili Valițchi; furier – funcționar categoria14 Timofei Timofei Porițchi²⁵¹.

1836 Şef poliție Chişinău: rotmistrul(r) Osip Mihail Landsbergh, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; comisarii: cons.tit. Vasili Alexei Reznicenco, porucic (r) Franţ Ivan Sevriucov, cons.tit. Alexandr Ivan Gorbunov, secr.col. Demian Marc Rogalea-Levițchi; şefii de sector: funcționar categoria 10 Boris Fiodor Baranov, ştab-căpitan (r) Andrei Andrei Misanovski, reg.col. Xenofont Iacov Fedorencov, reg.col. Filat Ivan Paşcovski, reg.col. Felix Mihail Cadov, reg.col. Karl Ivan Miller, reg.col. Cozma Alexei Burenco, reg.col. Pancrati Andrei Zablotchi; furier: - secr.col. Vasili Ilarion Cotelin, translator – reg.gub. Matei Tudor Şvidinski.

Şef poliție Bălți: colonel (r) Mihail Ivan Gusev, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă; şefii de sector: cons.tit. Ivan Franţ Stodulski, reg.col. Hristofor Fiodor Martanski, furier: secr. gub. Ivan Chiril Popov.

Şef poliție Hotin: rotmistru Constantin Trifan Cardaşev; şefii de sector: secr.col. Chiril Mihai Portarescul, funcț. categoria.14 Alexei Cozma Jilinski; furier – reg. col. Foma Leonti Sosnițchi.

Şef poliție Bender: maior (r) Osip Timofei Malinski, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă, Sf. Ana cl.3 şi cl.4; comisarii: cons.tit. Vasili Constantin Turceaninov; şefii de sector: funcționar categoria 10 Gavriil Filip Cerneatinski, reg.col. Andrei Dmitri Şatunov, secr.col. Constantin Piotr Ianuliev, furier – secr. gub. Semion Erofei Savulei-Nazarov.

Şef poliție Akkerman: ass. col. Anton Cozma Belicovici; comisar – secr.col. Alexandr Iacov Tugarinov; şefii de sector: cons. tit. Gherasim Nicolai Rutcovski, secr.col. Daniil Semion Filipovski-Cvaciov, secr.col. Ion Erofei Muntean; furier – secr.col. Ion Ignatie Sorocean.

Şef poliție Leova: ştab-căpitan (r) Timofei Ivan Golenişcev-Kutuzov, cavalerul ord. Sf. Ana cl.2, Sf. Vladimir cl.4; şef de sector – ştab-căpitan Piotr Vichenti Djiani; furier – secr.gub. Cozma Tudor Topor.

Şef poliție Soroca: colonel Iacov Ivan Barozzi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl. 2, Sf. Gheorghe cl.4, sabia de aur cu inscripție "Pentru vitejie"; şefii de sector: funcționar categoria 12 Piotr Pavel Mestergazi; furier – Pavel Grigori Tarnovski.

²⁵⁰ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1832 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1832, Часть 2, стр. 412-417.

²⁵¹ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1836 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1836, Часть 2, стр. 438-444.

Şef poliție Orhei: colonel (r) Ivan Karl Belli, cavalerul ord. Sf. Ana cu inscripția "Pentru vitejie", Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă; șefii de sector: reg.gub. Vasiliu Piotr Nicolaev; furier – secr.gub. Iochim Vasili Ianevici.

Şef poliție Ismail: ştab-rotmistru (r) Nicolai Porfiri Polozov; comisar – Dmitri Edgor Mandraji, căpitan (r) Egor Ivan cartăchi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.4, cons.tit. Iacov Fiodor Slavinschi; șefii de sector: secr.gub. Eusei Eugraf Abaza, secr.gub. Ivan Nicolai Nicolaev, secr.gub. Mihai Ion Mihăiluta, secr.gub. Maxim Ivan Medvedev, secr.gub. Grigori Stepan Dobrovolschi; furier reg.col. Iosif Ivan Stacovschi.

Şef poliție Chilia: secr.col. Iacov Ivan Voleanschi, furier – reg.col. Ivan Mihail Hoețchi, şef sector – reg.col. Cozma Alexei Burenco.

Şef poliție Reni: funcționar categorie 8 Piotr Ivan Renne, furier – reg.col. Lavrenti Mihail Proncov²⁵².

1837 Şef poliție Chișinău: rotmistru(r) Osip Mihail Landsbergh, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; comisarii: cons.tit. Vasiliu Alexei Reznicenco, porucic (r) Franț Ivan Sevriucov, cons.tit. Vasiliu Artiom Lugovschi, cons.tit. Mihail Alexandr Libomschi; furier: - secr.col. Vasiliu Ilarion Cotelin, translator – reg.gub. Matei Tudor Șvidinschi.

Şef poliție Bălți: maior (r) Cereț, furier: secr. gub. Ivan Chiril Popov.

Şef poliție Hotin: ştab-căpitan (r) Iacov Leonti Fraje, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; șefii de sector: reg.col. Osip Constantin Baranețchi; furier – secr.gub. Fiodor Anton Zabloțchi.

Şef poliție Bender: maior (r) Osip Timofei Malinschi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă, Sf. Ana cl.3 și cl.4; comisarii: cons.tit. Vasiliu Constantin Turceaninov; furier – secr. gub. Semion Erofei Savulei-Nazarov.

Şef poliție Akkerman: ass. col. Anton Cozma Belicovici, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; comisar – secr.col. Alexandr Iacov Tugarinov; furier – funcționar categoria 14 Avxenti Semion Andreev.

Şef poliție Leova: ştab-căpitan (r) Timofei Ivan Golenișcev-Kutuzov, cavalerul ord. Sf. Ana cl.2, Sf. Vladimir cl.4; furier – secr.gub. Cozma Tudor Topor.

Şef poliție Soroca: colonel Iacov Ivan Barozzi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl. 2, Sf. Gheorghe cl.4, sabia de aur cu inscripție "Pentru vitejie", ordinul prusian "Pentru merit", ordinul suedez "Spada"; furier – cons.tit. Ilia Stanislav Partițchi.

Şef poliție Orhei: colonel (r) Ivan Karl Belli, cavalerul ord. Sf. Ana cu inscripția "Pentru vitejie", Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă; furier – reg.col. Foma Leonti Sosnițchi.

Şef poliție Ismail: ştab-rotmistru (r) Nicolai Porfiri Polozov; comisar – Dmitri Edgor Mandraji, căpitan (r) Egor Ivan Cartăchi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.4, cons.tit. Iacov Fiodor Slavinschi; șefii de sector: secr.gub. Eusei Eugraf Abaza, secr.gub. Mihai Ion Mihăiluta, secr.gub. Maxim Ivan Medvedev, secr.gub. Grigori Stepan Dobrovolschi, secr.gub. Ivan Ivan Sabatovschi, reg.gub. Scarlat; furier reg.col. Iosif Ivan Nicolai Nicolaev.

Şef poliție Chilia: secr.col. Iacov Ivan Voleanschi, furier – reg.col. Ivan Mihail Hoețchi, şef sector – reg.gub. Papașan.

Şef poliție Reni: funcționar categorie 8 Piotr Ivan Renne, furier – reg.col. Lavrenti Mihail Proncov, şef sector – secr.gub. Pius Osip Rahoțchi²⁵³.

1839 Şef poliție Chișinău: rotmistru(r) Osip Mihail Landsbergh, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; comisarii: cons.tit. Vasiliu Alexei Reznicenco, funcționar categoria 9 Constantin Trifon Cardașev, reg.col. Filat Ivan Pașcovschi, porucic Alexandr Osip Perecladovschi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3, secr.gub. Dmitri Iurie Mandraji; șefi de sector: secr.col. Iacov Matvei Taranovschi, secr.gub. Karl Ivan Miller, reg.col. Pancrati Andrei Zabloțchi, reg.gub. Vasiliu Piotr Nicolaev, reg.gub. Anastasi Gherardov, reg.gub. Tudor Alexandru Țăpurdei, reg.gub. Vasile Tudor Topor, reg.gub. Feofil Gavriil Boldescul; furier: - secr.col. Vasiliu Ilarion Cotelin.

Şef poliție Bălți: maior (r) Filip Stepan Cereț, cavalerul ord. Sf. Ana cl.2 și cl.4, Sf. Vladimir cl.4, sabia de aur cu inscripția "Pentru vitejie"; șefii de sector: cons.tit. Ivan Franț Stodulschi, reg.col. hristian Fiodor Martanschi; furier: secr. gub. Ivan Chiril Popov.

²⁵² Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1837 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1837, Часть 2, стр. 491-505.

²⁵³ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1838 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1838, Часть 2, стр. 472-480.

Şef poliție Hotin: ştab-căpitan (r) Iacov Leonti Fraje, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; şefii de sector: funcționar categoria 12 Piotr Pavel Mestergazi, reg.col. Osip Constantin Baranetchi; furier – Pavel Grigorie Tarnovschi.

Şef poliție Bender: maior (r) Osip Timofei Malinschi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă, Sf. Ana cl.3 și cl.4; comisarii: cons.tit. Vasili Constantin Turceaninov; şefii de sector: funcționar categoria 10 Gavriil Filip cerneatinschi, căpitan (r) Zavadovschi, porucic Iosif Rjetinschi; furier – secr. col. Semion Erofei Savulei-Nazarov.

Şef poliție Akkerman: ass. col. Anton Cozma Belicovici, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; comisar – secr.col, Alexandr Iacov Tugarinov; şefii de sector: secr.gub. Constantin Piotr Ianuliev, secr.gub. Muntean, secr.gub. Stanciul; furier – funcționar categoria 14 Avxenti Semion Andreev.

Şef poliție Cahul: vacant; şef de sector - ştab-căpitan Piotr Vichenti Djiani; furier – secr.gub. Cozma Tudor Topor.

Şef poliție Soroca: colonel Iacov Ivan Barozzi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl. 2, Sf. Gheorghe cl.4, sabia de aur cu inscripție "Pentru vitejie", ordinul prusian "Pentru merit", ordinul suedez "Spada"; şef cartier – reg.col. Vladimir Zabloțchi; furier – cons.tit. Ilia Stanislav Partițchi.

Şef poliție Orhei: colonel (r) Ivan Karl Belli, cavalerul ord. Sf. Ana cu inscripția "Pentru vitejie", Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă; şef cartier – funcționar categoria 9 Andrei Ruin; furier – Bonaventura-Cobilețchi.

Şef poliție Ismail: maior Alexei Vasili Sadıcov, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; comisar – secr.gub. Eusei Eugraf Abaza, căpitan (r) Egor Ivan Cartățchi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.4, cons.tit. Iacov Fiodor Slavinschi; şefii de sector: reg.col. Ivan Nicolai Nicolaev, secr.gub. Mihai Ion Mihăiluța, secr.gub. Maxim Ivan Medvedev, secr.gub. Grigori Stepan Dobrovolschi, secr.gub. Ivan Ivan Sabatovschi, reg.gub. Scarlat; furier - reg.col. Rojneatovschi.

Şef poliție Chilia: secr.col. Iacov Ivan Voleanschi, furier – reg.col. Ivan Mihail Hoețchi, şef sector – reg.gub. Papașan.

Şef poliție Reni: funcționar categorie 8 Piotr Ivan Renne, furier – funcționar categoria 9 Venedict Andrei Curcovschi, şef sector – Leonti Demid Şevcunov²⁵⁴.

1840 Şef poliție Chișinău: rotmistrul(r) Osip Mihail Landsbergh, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; comisarii: cons.tit. Fiodor Onufrie Cerneavschi, secr.col. Constantin Serghei Lazarev, reg.col. Filat Ivan Pașcovschi, secr.gub. Dmitri Iurie Mandraji; furier: - secr.col. Vasilii Ilarion Cotelin.

Şef poliție Bălți: maior (r) Filip Stepan Cereț, cavalerul ord. Sf. Ana cl.2 și cl.4, Sf. Vladimir cl.4, sabia de aur cu inscripția "Pentru vitejie"; şefii de sector: cons.tit. Ivan Franț Stodulschi, reg.col. hristian Fiodor Martanschi; furier: Mihail Timofei Cobâlețchi.

Şef poliție Hotin: ass.col. Laricov; şefii de sector: funcționar categoria 12 Piotr Pavel Mestergazi, reg.col. Osip Constantin Baranetchi; furier – reg.col. Constantin Ivan Dujan.

Şef poliție Bender: maior (r) Osip Timofei Malinschi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă, Sf. Ana cl.3 și cl.4; comisarii: cons.tit. Vasili Constantin Turceaninov; şefii de sector: funcționar categoria 10 Gavriil Filip cerneatinschi, căpitan (r) Zavadovschi, porucic Iosif Rjetinschi; furier – Onisim Demian Botescul.

Şef poliție Akkerman: ass. col. Anton Cozma Belicovici, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; comisar – secr.col, Alexandr Iacov Tugarinov; şefii de sector: secr.gub. Constantin Piotr Ianuliev, secr.gub. Muntean, secr.gub. Stanciul; furier – Luca Vichentie Bașinschi.

Şef poliție Cahul: colonel Mihail Ivan Gusev, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă; şef de sector - ştab-căpitan Piotr Vichenti Djiani; furier – secr.gub. Mihail Fiodor Donscoi.

Şef poliție Soroca: ştab-căpitan Iacov Leonti Fraje; şef cartier – reg.col. Vladimir Zabloțchi; furier – reg.col. Pavel Grigori Tarnavski.

Şef poliție Orhei: colonel (r) Ivan Karl Belli, cavalerul ord. Sf. Ana cu inscripția "Pentru vitejie", Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă; şef cartier – reg.col. Ivan Grigori Bogdașev.

²⁵⁴ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1840 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1840, Часть 2, стр. 431-439.

Şef poliție Ismail: maior Alexei Vasili Sadîcov, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; comisar – cons.tit. Radişevschi, căpitan (r) Egor Ivan Cartăchi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.4, cons.tit. Iacov Fiodor Slavinschi; şefii de sector: reg.col. Ivan Nicolai Nicolaev, secr.gub. Mihai Ion Mihăiluța, secr.gub. Maxim Ivan Medvedev, secr.gub. Grigori Stepan Dobrovolschi, secr.gub. Ivan Ivan Sabatovschi, reg.gub. Scarlat; furier - reg.col. Rojneatovschi.

Şef poliție Chilia: secr.col. Iacov Ivan Voleanschi, furier – reg.col. Ivan Mihail Hoetchi, şef sector – reg.gub. Papaşan.

Şef poliție Reni: funcționar categorie 8 Piotr Ivan Renne, furier – funcționar categoria 9 Fiodorovschi, şef sector – cons.tit. Nichifor Zahar Şvedov²⁵⁵.

1841 Şef poliție Chişinău: rotmistru(r) Osip Mihail Landsbergh, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; comisarii: cons.tit. Fiodor Onufrie Cerneavski, reg.col. Vasile Tudor Topor, reg.col. Filat Ivan Paşcovschi, secr.gub. Dmitri Iurie Mandraji; furier: - secr.col. Vasili Ilarion Cotelin.

Şef poliție Bălți: maior (r) Filip Stepan Cereț, cavalerul ord. Sf. Ana cl.2 și cl.4, Sf. Vladimir cl.4, sabia de aur cu inscripția "Pentru vitejie"; şefii de sector: cons.tit. Ivan Franț Stodulschi, reg.col. hristian Fiodor Martanschi; furier: Mihail Timofei Cobălețchi.

Şef poliție Hotin: ştab-rotmistru Nicolai Ivan Sabov; şefii de sector: funcționar categoria 12 Piotr Pavel Mestergazi, reg.col. Osip Constantin Baranețchi; furier – reg.col. Constantin Ivan Dujan; translator – reg.col. Constantin Dumitru Chiruș.

Şef poliție Bender: maior (r) Osip Timofei Malinschi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă, Sf. Ana cl.3 și cl.4; comisarii: secr.gub. Mosiei Abaza; furier – Onisim Demian Botescul.

Şef poliție Akkerman: cons.de curte Anton Cozma Belicovici, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; comisar – cons.tit. Alexandr Iacov Tugarinov, cons.tit. Iacov Fiodor Slavinschi, secr.col. Constantin Serghei Lazarev; furier – Luca Vichentie Başinschi.

Şef poliție Cahul: podporucic Zelinschi; furier – secr.gub. Mihail Fiodor Donscoi.

Şef poliție Soroca: ştab-căpitan Iacov Leonti Fraje; şef cartier – reg.col. Vladimir Zablotchi; furier – reg.col. Pavel Grigori Tarnavski.

Şef poliție Orhei: colonel (r) Ivan Karl Belli, cavalerul ord. Sf. Ana cu inscripția "Pentru vitejie", Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă; furier – cons.tit. Ivan Ivan Baranovschi.

Şef poliție Ismail: maior Alexei Vasili Sadîcov, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; comisar – cons.tit. Radişevschi, căpitan (r) Egor Ivan Cartăchi, cavalerul ord. Sf. Ana cl.4, cons.tit. Iacov Fiodor Slavinschi; şefii de sector: reg.col. Ivan Nicolai Nicolaev, secr.gub. Mihai Ion Mihăiluța, secr.gub. Maxim Ivan Medvedev, secr.gub. Grigori Stepan Dobrovolschi, secr.gub. Ivan Ivan Sabatovschi, reg.gub. Scarlat; furier - reg.col. Rojneatovschi.

Şef poliție Chilia: secr.col. Iacov Ivan Voleanschi, furier – reg.col. Alexei Dmitri Papafilov.

Şef poliție Reni: funcționar categorie 8 Piotr Ivan Renne, furier – secr.gub. Ignati Lavr Rasnatovschi²⁵⁶.

1842 Şef poliție Chişinău: locotenent-colonel Osip Mihail Landsbergh, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; comisarii: secr.gub. Axenti Vasili Andreev, reg.col. Adam Grigori Tarnavski, reg.col. Filat Ivan Paşcovschi, secr.gub. reg.col. Vasile Tudor Topor, cons.tit. Alexandr Vasili Aledjanov; furier: - secr.col. Vasili Ilarion Cotelin.

Şef poliție Bălți: maior (r) Filip Stepan Cereț, cavalerul ord. Sf. Ana cl.2 și cl.4, Sf. Vladimir cl.4, sabia de aur cu inscripția "Pentru vitejie"; şefii de sector: cons.tit. Ivan Franț Stodulschi, reg.col. hristian Fiodor Martanschi; furier: Mihail Timofei Cobălețchi.

Şef poliție Hotin: ştab-rotmistru Nicolai Ivan Sabov; şefii de sector: funcționar categoria 12 Piotr Pavel Mestergazi, reg.col. Osip Constantin Baranețchi; furier – Gudevici; translator – reg.col. Constantin Dumitru Chiruș.

Şef poliție Bender: locotenent-colonel Constantin Alexandr Suhîh, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă, Sf. Gheorghe cl.4, Sf. Ana cl.2 și 3; comisarii: secr.gub. Mosiei Abaza; furier – Onisim Demian Botescul.

²⁵⁵ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1841 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1841, Часть 2, стр. 269-274.

²⁵⁶ Месяцеслов и Общий штат Российской Империи на 1842 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1842, Часть 2, стр. 271-276.

Şef poliție Akkerman: cons.de curte Anton Cozma Belicovici, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; comisar – cons.tit. Alexandr Iacov Tugarinov, cons.tit. Iacov Fiodor Slavinski, secr.col. Constantin Serghei Lazarev; furier – Luca Vichentie Başinski.

Şef poliție Cahul: podporucic Zelinski; furier – secr.gub. Mihail Fiodor Donscoi.

Şef poliție Soroca: secr.gub. Anton david Brunert; şef cartier – reg.col. Vladimir Zablotchi; furier – reg.col. Ivan Stanislav Harjevschi.

Şef poliție Orhei: locotenent-colonel Alexandr Bernard Zverjinski; furier – cons.tit. Ivan Ivan Baranovschi.

Şef poliție Ismail: locotenent-colonel fon Ciudi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.4 cu inscripția "Pentru vitejie"; comisar – Ivan Afanasi Camoni, funcționar categoria 12 Zahar Osip Zaichin, cons.tit. Pavel Ivan Radzişevschi; furier - reg.col. Rojneatovschi.

Şef poliție Chilia: secr.col. Iacov Ivan Voleanski, furier – reg.col. Alexei Dmitri Papafilov.

Şef poliție Reni: funcționar categorie 9 Evdochi Iacov Fiodorovschi, cons.tit. Nichifor Zahar Şvedov²⁵⁷.

1843 Şef poliție Chişinău: locotenent-colonel Osip Mihail Landsbergh, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; comisarii: secr.gub. Axenti Vasili Andreev, reg.col. Adam Grigori Tarnavski, reg.col. Filat Ivan Paşcovschi, secr.gub. reg.col. Vasile Tudor Topor, cons.tit. Alexandr Vasili Aledjanov; furier: - secr.col. Vasili Ilarion Cotelin.

Şef poliție Bălți: maior (r) Filip Stepan Cereț, cavalerul ord. Sf. Ana cl.2 și cl.4, Sf. Vladimir cl.4, sabia de aur cu inscripția "Pentru vitejie"; şefii de sector: cons.tit. Ivan Franț Stodulski, reg.col. hristian Fiodor Martanski; furier: Mihail Timofei Cobălețchi.

Şef poliție Hotin: ştab-rotmistru Nicolai Ivan Sabov; şefii de sector: funcționar categoria 12 Piotr Pavel Mestergazi, reg.col. Osip Constantin Baranețchi; furier – Gudevici; translator – reg.col. Constantin Dumitru Chiruș.

Şef poliție Bender: locotenent-colonel Constantin Alexandr Suhii, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4 cu rozetă, Sf. Gheorghe cl.4, Sf. Ana cl.2 și 3; comisarii: secr.gub. Mosiei Abaza; furier – Onisim Demian Butescul.

Şef poliție Akkerman: cons.de curte Anton Cozma Belicovici, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; comisar – cons.tit. Alexandr Iacov Tugarinov, cons.tit. Iacov Fiodor Slavinski, secr.col. Constantin Serghei Lazarev; furier – Luca Vichentie Başinski.

Şef poliție Cahul: podporucic Zelinski; furier – secr.gub. Mihail Fiodor Donscoi.

Şef poliție Soroca: secr.gub. Anton david Brunert; şef cartier – reg.col. Vladimir Zablotchi; furier – reg.col. Ivan Stanislav Harjevschi.

Şef poliție Orhei: locotenent-colonel Alexandr Bernard Zverjinski; furier – cons.tit. Ivan Ivan Baranovschi.

Şef poliție Ismail: locotenent-colonel fon Ciudi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.4 cu inscripția "Pentru vitejie"; comisar – Ivan Afanasi Camoni, funcționar categoria 12 Zahar Osip Zaichin, cons.tit. Pavel Ivan Radzişevschi; furier - reg.col. Rojneatovschi.

Şef poliție Chilia: secr.col. Iacov Ivan Voleanski, furier – reg.col. Alexei Dmitri Papafilov.

Şef poliție Reni: cons.tit. Anton Piotr Zarjevschi; furier: funcționar categorie 9 Evdochi Iacov Fiodorovschi, cons.tit. Nichifor Zahar Şvedov²⁵⁸.

1844 Şef poliție Chişinău: locotenent-colonel Osip Mihail Landsbergh, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; comisarii: secr.gub. Axenti Vasili Andreev, reg.col. Adam Grigori Tarnavski, reg.col. Filat Ivan Paşcovschi, reg.col. Vasile Tudor Topor, cons.tit. Alexandr Vasili Aledjanov; furier: - secr.col. Vasili Ilarion Cotelin.

Şef poliție Bălți: maior (r) Filip Stepan Cereț, cavalerul ord. Sf. Ana cl.2 și cl.4, Sf. Vladimir cl.4, sabia de aur cu inscripția "Pentru vitejie"; furier: reg.gub. Ivan Osip Procopenco.

Şef poliție Hotin: ştab-rotmistru Nicolai Ivan Sabov; furier – Gudevici.

Şef poliție Bender: ass.col. Alexandr Bernard Zverinski; comisarii: Tit Constantin Gherțo-Vinogradski; furier – Onisim Demian Butescul.

²⁵⁷ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1843 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1843, Часть 2, стр. 273-278.

²⁵⁸ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1844 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1844, Часть 2, стр. 229-233.

Şef poliție Akkerman: cons.de curte Anton Cozma Belicovici, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; comisar – secr.col. Ivan Iacov Hmalovschi; furier – reg.col. Afanasi Procopi Froni.
 Şef poliție Cahul: cons.tit. Andrei Nichifor Liubarschii; furier – secr.gub. Daniil Tarnovschi.
 Şef poliție Soroca: cons.tit. Nicolai Adam Vedelenco; furier – Ion Onufrie Baltaga.
 Şef poliție Orhei: ştab-căpitan Oculov; furier – cons.tit. Ivan Ivan Baranovschi.
 Şef poliție Ismail: locotenent-colonel Rudolf Rudolf fon Ciudi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.4 cu inscripția ”Pentru vitejie”; comisar – Ivan Afanasi Camoni, funcționar categoria 12 Zahar Osip Zaichin, cons.tit. Pavel Ivan Radzişevschi; furier – Demian Gherasim Treastovschi.

Şef poliție Chilia: secr.gub. Anton David Brunert, furier – reg.col. Alexei Dmitri Papafilov.
 Şef poliție Reni: cons.tit. Anton Piotr Zarjevschi; furier: vacant, pentru loc. Vilcov - cons.tit. cons.tit. Iacov Ivan Voleanschi²⁵⁹.

1845 Şef poliție Chişinău: locotenent-colonel Osip Mihail Landsbergh, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; comisarii: secr.gub. Ivan Afanas Camoni, secr.gub. Avxenti Vasili Andreev, reg.col. Vasile Tudor Topor, reg.col. Vasili Piotr Nicolaev, secr.gub. Felix Mihail Cadov; furier: - secr.col. Vasili Ilarion Cotelin.

Şef poliție Bălți: maior (r) Filip Stepan Cereț, cavalerul ord. Sf. Ana cl.2 și cl.4, Sf. Vladimir cl.4, sabia de aur cu inscripția ”Pentru vitejie”; furier: reg.gub. Ivan Osip Procopenco.

Şef poliție Hotin: ştab-rotmistru Nicolai Ivan Sabov; furier – Lev Ivan Gudevici.

Şef poliție Bender: maior Constantin Evdochim Jeltov; comisarii: Tit Constantin Gherțo-Vinogradski; furier – Iacov Suhin.

Şef poliție Akkerman: cons.de curte Anton Cozma Belicovici, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; comisar – secr.col. Ivan Iacov Hmalovschi; furier – Calistrat Varzari. Şeful poliției loc. Popușoi – cons.tit. Iacov Fiodor Slavinschi; şeful poliției loc. Şaba – secr.col. – Grigori Moisei Rjepeşevschi, şeful poliției loc. Turlac – secr.gub. Nestor Feodosi Şumleanski.

Şef poliție Cahul: cons.tit. Andrei Nichifor Liubarschii; furier – secr.gub. Daniil Tarnovschi.

Şef poliție Soroca: cons.tit. Nicolai Adam Vedelenco; furier – Piotr Ivan Strjevschi.

Şef poliție Orhei: ştab-căpitan Oculov; furier – cons.tit. Ivan Ivan Baranovschi.

Şef poliție Ismail: locotenent-colonel Rudolf Rudolf fon Ciudi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.4 cu inscripția ”Pentru vitejie”; comisar – secr.col. Daniil Iacov Cosmacevschi, cons.tit. Zahar Osip Zaichin, ass.col. Pavel Ivan Radzişevschi; furier – Vichenti Frant Dombrovski.

Şef poliție Chilia: secr.gub. Anton David Brunert, furier – reg.col. Afanasi Procop Froni.

Şef poliție Reni: cons.tit. Anton Piotr Zarjevschi; furier: secr.gub. Iosif Fiodor Conghe²⁶⁰.

1846 Şef poliție Chişinău: locotenent-colonel Osip Mihail Landsbergh, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; comisarii: secr.gub. Ivan Afanas Camoni, secr.gub. Vasili Piotr Nicolaev, secr.gub. Avxenti Vasili Andreev, Iosif Piotr Molceanov, secr.gub. Felix Mihail Cadov; furier: - secr.col. Vasili Ilarion Cotelin.

Şef poliție Bălți: maior (r) Filip Stepan Cereț, cavalerul ord. Sf. Ana cl.2 și cl.4, Sf. Vladimir cl.4, sabia de aur cu inscripția ”Pentru vitejie”; furier: reg.gub. Ivan Osip Procopenco.

Şef poliție Hotin: ştab-rotmistru Nicolai Ivan Sabov; furier – Lev Ivan Gudevici.

Şef poliție Bender: maior Constantin Evdochim Jeltov; comisarii: Tit Constantin Gherțo-Vinogradski; furier – secr.gub. Mihail Fiodor Donscoi.

Şef poliție Akkerman: cons.de curte Anton Cozma Belicovici, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; comisar – secr.col. Ivan Iacov Hmalovschi; furier – Calistrat Varzari. Şeful poliției loc. Popușoi – cons.tit. Iacov Fiodor Slavinschi; şeful poliției loc. Şaba – secr.col. – Grigori Moisei Rjepeşevschi, şeful poliției loc. Turlac – secr.gub. Nestor Feodosi Şumleanski.

Şef poliție Cahul: cons.tit. Andrei Nichifor Liubarschii; furier – secr.gub. Daniil Tarnovschi.

Şef poliție Soroca: cons.tit. Nicolai Adam Vedelenco; furier – Piotr Ivan Strjevschi.

Şef poliție Orhei: ştab-căpitan Oculov; furier – cons.tit. Ivan Ivan Baranovschi.

²⁵⁹ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1845 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1845, Часть 2, стр. 8-11.

²⁶⁰ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1846 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1846, Часть 2, стр. 8-12.

- Şef poliție Ismail: locotenent-colonel Rudolf Rudolf fon Ciudi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.4 cu inscripția "Pentru vitejie"; comisar – secr.col. Daniil Iacov Cosmacevski, cons.tit. Zahar Osip Zaichin, ass.col. Pavel Ivan Radzişevski; furier – Vichenti Franț Dombrovski.
- Şef poliție Chilia: capitan de rangul 2 Nicolai Afanasi Ivanov, furier – reg.col. Afanasi Procop Froni.
- 1847 Şef poliție Reni: cons.tit. Anton Piotr Zarjevski; furier: secr.gub. Iosif Fiodor Conghe²⁶¹.
- Şef poliție Chişinău: locotenent-colonel Osip Mihail Landsbergh, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; comisarii: cons.tit. Alexandr Semion Aledjanov, secr.gub. Vasili Piotr Nicolaev, secr.gub. Avxenti Vasili Andreev, Iosif Piotr Molceanov, secr.gub. Felix Mihail Cadov; furier: - secr.col. Vasili Ilarion Cotelin.
- Şef poliție Bălți: secr.gub. Alexandr Varfolomei Oculov; furier: reg.col. Alexandr Alexei Derjinski.
- Şef poliție Hotin: ştab-rotmistru Nicolai Ivan Sabov; furier – Lev Ivan Gudevici. Tarnavski, secr.col. Ivan Ivan Şohovski; secretar – Romuald Osip Malevski.
- Şef poliție Bender: cons.tit. Andrei Nichita Liubarski; comisarii: reg.col. Tit Constantin Gherțo-Vinogradski; furier – Timofei Franț Scorici.
- Şef poliție Akkerman: cons.de curte Anton Cozma Belicovici, cavalerul ord. Sf. Ana cl.3; comisar – secr.col. Ivan Iacov Hmalovski; furier – reg.col. Varfolomei Ivan Ianuşevski.
- Şeful poliției loc. Popușoi – vacant; şeful poliției loc. Şaba – secr.col. – Grigori Moisei Rjepişevski, şeful poliției loc. Turlac – secr.gub. Nestor Feodosi Şumleanski.
- Şef poliție Cahul: vacant; furier – Ion Dumitru Chiriac.
- Şef poliție Soroca: cons.tit. Nicolai Adam Vedelenco; furier – Piotr Ivan Strjevski.
- Şef poliție Orhei: maior Constantin Evdochim Jeltov; furier – cons.tit. Ivan Ivan Baranovski.
- Şef poliție Ismail: locotenent-colonel Rudolf Rudolf fon Ciudi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.4 cu inscripția "Pentru vitejie"; comisar – secr.col. Daniil Iacov Cosmacevski, cons.tit. Zahar Osip Zaichin, ass.col. Pavel Ivan Radzişevski; furier – Vichenti Franț Dombrovski.
- Şef poliție Chilia: capitan de rangul 2 Nicolai Afanasi Ivanov, furier – reg.col. Afanasi Procop Froni.
- 1848 Şef poliție Reni: cons.tit. Anton Piotr Zarjevski; furier: secr.gub. Iosif Fiodor Conghe; şef poliție loc. Vâlcov – secr.col. Andrei Ivan Cobzarev²⁶².
- Şef poliție Chişinău: căpitan de rang. 2. Nicolai Afanasie Ivanov; comisarii: cons.tit. Alexandr Semion Aledjanov, secr.gub. Vasili Piotr Nicolaev, reg.col. Leopold Ivan Lişețchi, secr.gub. Felix Mihail Cadov, cons.tit. Avxenti Semion Andreev; furier: - secr.col. Vasili Ilarion Cotelin.
- Şef poliție Bălți: secr.gub. Alexandr Varfolomei Oculov; furier: reg.col. Alexandr Alexei Derjinski.
- Şef poliție Hotin: ştab-rotmistru Nicolai Ivan Sabov; furier – Lev Ivan Gudevici.
- Şef poliție Bender: cons.tit. Andrei Nichita Liubarski; comisarii: reg.col. Tit Constantin Gherțo-Vinogradski; furier – Timofei Franț Scorici.
- Şef poliție Akkerman: cons.tit. Dolinski; comisar – secr.col. Ivan Iacov Hmalovski; Şeful poliției loc. Popușoi – cons.tit. Ion Ion Surucean; şeful poliției loc. Şaba – secr.col. – Grigori Moisei Rjepişevski, şeful poliției loc. Turlac – secr.gub. Nestor Feodosi Şumleanski.
- Şef poliție Cahul: vacant; furier – Ion Dumitru Chiriac.
- Şef poliție Soroca: cons.tit. Nicolai Adam Vedelenco; furier – Piotr Ivan Strjevski.
- Şef poliție Orhei: maior Constantin Evdochim Jeltov; şef închisoare – reg.col. Bicescul.
- Şef poliție Ismail: locotenent-colonel Rudolf Rudolf fon Ciudi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.4 cu inscripția "Pentru vitejie"; comisar – secr.col. Daniil Iacov Cosmacevski, cons.tit. Zahar Osip Zaichin, secr.gub. Demian Stepan Mueachi; furier – Vichenti Franț Dombrovski.

²⁶¹ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1847 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1847, Часть 2, стр. 9-11.

²⁶² Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1848 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1848, Часть 2, стр. 8-12.

- Şef poliție Chilia: secr.gub. Alexei Constantin Dobrograev, furier – reg.col. Afanasi Procop Froni.
- Şef poliție Reni: cons.tit. Anton Piotr Zarjevschi; furier: secr.gub. Iosif Fiodor Conghe; şef poliție loc. Vâlcov – secr.col. Andrei Ivan Cobzarev²⁶³.
- 1849** Şef poliție Chişinău: căpitan de rang. 2. Nicolai Afanasie Ivanov; comisarii: cons.tit. Daniil Iacov Cosmacevschi, cons.tit. Alexandr Semion Andreev, secr.gub. Tit Cuzma Gherţo-Vinogradski, reg.col. Leonid Ivan Liseţchi, reg.col. Tudor Alexei Sărăcuţa-Țipurdei.
- Şef poliție Bălți: cons.tit. Andrei Nichifor Liubarschi.
- Şef poliție Hotin: maior Constantin Evdochim Jeltov.
- Şef poliție Bender: secr.gub. Alexei Varfolomei Oculov; comisarii: secr.col. Ivan Iacov Hmolovschi.
- Şef poliție Akkerman: cons.tit. Pavel Piotr Dolinski; Şeful poliției loc. Popușoi – cons.tit. Ion Ion Surucean; şeful poliției loc. Şaba – cons.tit. Grigori Moisei Rjepişevschi, şeful poliției loc. Turlac – reg.gub. Fiodor Piotr Iavorschi.
- Şef poliție Cahul: secr.gub. Egor Alexei Derjinski.
- Şef poliție Soroca: cons.tit. Nicolai Adam Vedelenco.
- Şef poliție Orhei: ştab-rotmistru Nicolai Ivan Sabov.
- Şef poliție Ismail: locotenent-colonel Rudolf Rudolf fon Ciudi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.4 cu inscripția ”Pentru vitejie”; comisar – Jidchevici, cons.tit. Zahar Osip Zaichin, secr.gub. Demian Stepan Mueachi; furier – Vichenti Franț Dombrovschi.
- Şef poliție Chilia: secr.gub. Alexei Constantin Dobrograev.
- Şef poliție Reni: cons.tit. Anton Piotr Zarjevschi; furier: Procoff; şef poliție loc. Vâlcov – secr.col. Andrei Ivan Cobzarev²⁶⁴.
- 1850** Şef poliție Chişinău: rotmistru Iacov Grigori Lazarev; comisarii: secr.gub. Achim David Tolmacev, cons.tit. Alexandr Semion Andreev, secr.gub. Tit Cuzma Gherţo-Vinogradski, reg.col. Leonid Ivan Liseţchi; furier - reg.col. Ion Chiriac Bieazi.
- Şef poliție Bălți: cons.tit. Andrei Nichifor Liubarschi.
- Şef poliție Hotin: cons.tit. Daniil Iacov Cosmacevschi.
- Şef poliție Bender: secr.gub. Alexei Varfolomei Oculov; comisarii: secr.col. Tudor Alexei Sărăcuţa-Țipurdei.
- Şef poliție Akkerman: cons.tit. Pavel Piotr Dolinski; Comisar cons.tit. Fiodor Stepan cevdar; Şeful poliției loc. Popușoi – cons.tit. Ion Ion Surucean; şeful poliției loc. Şaba – cons.tit. Grigori Moisei Rjepişevschi, şeful poliției loc. Turlac – secr.gub. Piotr Dominik Avgustinovici.
- Şef poliție Cahul: secr.gub. Egor Alexei Derjinski.
- Şef poliție Soroca: cons.tit. Nicolai Adam Vedelenco.
- Şef poliție Orhei: locotenent-colonel Malinovschi.
- Şef poliție Ismail: locotenent-colonel Rudolf Rudolf fon Ciudi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.4 cu inscripția ”Pentru vitejie”; comisar – Jidchevici, cons.tit. Zahar Osip Zaichin, secr.gub. Demian Stepan Mueachi; furier – Vichenti Franț Dombrovschi.
- Şef poliție Chilia: secr.gub. Alexei Constantin Dobrograev.
- Şef poliție Reni: cons.tit. Anton Piotr Zarjevschi; furier: Procoff; şef poliție loc. Vâlcov – secr.col. Andrei Ivan Cobzarev²⁶⁵.
- 1851** Şef poliție Chişinău: vacant; comisarii: secr.gub. Achim David Tolmacev, cons.tit. Alexandr Semion Andreev, secr.gub. Tit Cuzma Gherţo-Vinogradski, secr.col. Tudor Alexei Sărăcuţa-Țipurdei; furier - reg.col. Ion Chiriac Bieazi.
- Şef poliție Bălți: cons.tit. Simion Piotr Cohmanschi.
- Şef poliție Hotin: cons.tit. Daniil Iacov Cosmacevschi.

²⁶³ Адрес-календарь или общий штат Российской Империи на 1849 г. В 2-х частях. С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1849, Часть 2, стр. 8-12.

²⁶⁴ Адрес-календарь:Общий штат Российской Империи, 1850 г. В 2-х частях. Часть вторая, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1850, стр. 6-9.

²⁶⁵ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1851 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1851, стр. 6-10.

Şef poliție Bender: secr.gub. Alexei Varfolomei Oculov; comisarii: secr.gub. Leonti Ivan Lisețchi.

Şef poliție Akkerman: locotenent-colonel Egor vasili Motâlev; Comisar cons.tit. Fiodor Stepan Cevdar; Şeful poliției loc. Popușoi – cons.tit. Ion Ion Surucean; şeful poliției loc. Şaba – cons.tit. Grigori Moisei Rjepişevski, şeful poliției loc. Turlac – secr.gub. Piotr Dominik Avgustinovici.

Şef poliție Cahul: secr.gub. Egor Alexei Derjinski.

Şef poliție Soroca: cons.tit. Nicolai Adam Vedelenco.

Şef poliție Orhei: locotenent-colonel Malinovski.

Şef poliție Ismail: locotenent-colonel Rudolf Rudolf fon Ciudi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.4 cu inscripția "Pentru vitejie"; comisar – Jidchevici, cons.tit. Zahar Osip Zaichin, secr.gub. Demian Stepan Mueachi; furier – Vichenti Franț Dombrovski.

Şef poliție Chilia: secr.gub. Alexei Constantin Dobrograev, furier – Tomașevski.

Şef poliție Reni: cons.tit. Anton Piotr Zarjevski; furier: Procoff; şef poliție loc. Vâlcov – secr.gub. Ion Ion Focșă²⁶⁶.

1852 Şef poliție Chișinău: locotenent-colonel Grigori Hristian Kleighils; comisarii: cons.tit. Grigori Climent Lozinski, secr.col. Dmitri Maxim Cvitco, reg.col. Constantin Bogdan Branten, secr.col. Tudor Alexei Sărăcuța-Țipurdei, reg.col. Ion Chiriac Bieazi.

Şef poliție Bălți: cons.tit. Simion Piotr Cohmanschi.

Şef poliție Hotin: cons.tit. Daniil Iacov Cosmacevski.

Şef poliție Bender: secr.col. Achim Emelian Dumanski; comisarii: secr.gub. Leonti Ivan Lisețchi.

Şef poliție Akkerman: locotenent-colonel Egor vasili Motâlev; Comisar cons.tit. Fiodor Stepan Cevdar; Şeful poliției loc. Popușoi – cons.tit. Ion Ion Surucean; şeful poliției loc. Şaba – cons.tit. Grigori Moisei Rjepişevski, şeful poliției loc. Turlac – secr.gub. Piotr Dominik Avgustinovici.

Şef poliție Cahul: secr.col. Tit Cozma Gherțo-Vinogradski.

Şef poliție Soroca: cons.tit. Nicolai Adam Vedelenco.

Tribunalul civil din ținutul Orhei: şeful ținutului – cons.tit. Casian Andrei Canschi; membrii: cons.tit. Vichenti Luchian Dudevici, secr.col. Alexei Dmitri Papafilov, secr.col. Casian Eugen Barbul, reg.col. Vasili Ivan Baranovski; secretar – cons.tit. Fiodor Ivan Bobări.

Egor Spiridon Xenin, secr.col. Egor Ivan Șevțov; secretar – cons.tit. Iosif Pavel Vilciovski.

Şef poliție Ismail: locotenent-colonel Rudolf Rudolf fon Ciudi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.4 cu inscripția "Pentru vitejie"; comisar – Jidchevici, cons.tit. Zahar Osip Zaichin, secr.gub. Demian Stepan Mueachi; furier – Vichenti Franț Dombrovski.

Şef poliție Chilia: secr.gub. Alexei Constantin Dobrograev, furier – Tomașevski.

Şef poliție Reni: cons.tit. Anton Piotr Zarjevski; furier: Procoff; şef poliție loc. Vâlcov – secr.gub. Ion Ion Focșă²⁶⁷.

1853 Şef poliție Chișinău: locotenent-colonel Grigori Hristian Kleighils; comisarii: cons.tit. Grigori Climent Lozinski, secr.col. Evgheni Vasili Râbițchi, reg.col. Constantin Bogdan Branten, secr.col. Tudor Alexei Sărăcuța-Țipurdei, secr.gub. Pavel Fiodor Gojinski.

Şef poliție Bălți: cons.tit. Simion Piotr Cohmanschi.

Şef poliție Hotin: Ivan Chiriac Bieazi.

Şef poliție Bender: secr.col. Alexandr Timofei Șohin; comisarii: secr.gub. Leonti Ivan Lisețchi.

Şef poliție Akkerman: secr.col. Alexandr Dmitri Tolmacev; Comisar cons.tit. Fiodor Stepan Cevdar; Şeful poliției loc. Popușoi – col.reg. Fiodor Constantin Cristino; şeful poliției loc. Şaba – cons.tit. Grigori Moisei Rjepişevski, şeful poliției loc. Turlac – secr.gub. Clement Matvei Golișevski.

Şef poliție Cahul: secr.col. Tit Cozma Gherțo-Vinogradski.

Şef poliție Soroca: cons.tit. Nicolai Adam Vedelenco.

²⁶⁶ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1852 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1852, стр. 6-9.

²⁶⁷ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1853 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1853, стр. 7-10.

- Şef poliție Orhei: locotenent-colonel Malinovschi.
 Şef poliție Ismail: locotenent-colonel Rudolf Rudolf fon Ciudi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.4 cu inscripția "Pentru vitejie"; comisar – secr.col. Dmitri Constantin Jidchevici, cons.tit. Zahar Osip Zaichin, secr.gub. Demian Stepan Mueachi; furier – reg. col. Eudochiu Erofei Boldevscul.
- Şef poliție Chilia: secr.gub. Alexei Constantin Dobrograev, furier – Dumitru Iacob Luța.
 Şef poliție Reni: cons.tit. Anton Piotr Zarjevski; furier: secr.gub. Pavel Marc Gornici; şef poliție loc. Vâlcov – secr.gub. Ion Ion Focșă²⁶⁸.
- 1854** Şef poliție Chișinău: locotenent-colonel Grigori Hristian Kleighils; comisarii: secr.col. Andrei Evstafi Mișcenco, secr.col. Evgheni Vasili Râbițchi, reg.col. Constantin Bogdan Branten, secr.col. Tudor Alexei Sărăcuța-Țipurdei, secr.gub. Pavel Fiodor Gojinschi.
 Şef poliție Bălți: cons.tit. Simion Piotr Cohmanschi.
 Şef poliție Hotin: cons.tit. Vasili Ivan Ermolin.
 Şef poliție Bender: secr.gub. Leonti Ivan Lisețchi; comisarii: secr.col. Stepan Ivan Gnedovschi.
 Şef poliție Akkerman: Ivan Chiriac Bieazi; Comisar cons.tit. Fiodor Stepan Cevdar; Şeful poliției loc. Popușoi – col.reg. Fiodor Constantin Cristino; şeful poliției loc. Șaba – cons.tit. Grigori Moisei Rjepișevschi, şeful poliției loc. Turlac – secr.gub. Clement Matvei Golișevschi.
 Şef poliție Cahul: secr.col. Tit Cozma Gherțo-Vinogradski.
 Şef poliție Soroca: cons.tit. Nicolai Adam Vedelenco.
 Şef poliție Orhei: locotenent-colonel Malinovschi.
 Şef poliție Ismail: locotenent-colonel Rudolf Rudolf fon Ciudi, cavalerul ord. Sf. Vladimir cl.4, Sf. Ana cl.4 cu inscripția "Pentru vitejie"; comisar – secr.gub. Iacov Fiodor Ghijinschi, cons.tit. Zahar Osip Zaichin, secr.col. Semion Andrei Elganinov; furier – reg. col. Eudochiu Erofei Boldevscul.
 Şef poliție Chilia: secr.gub. Alexei Constantin Dobrograev, furier – Dumitru Iacob Luța.
 Şef poliție Reni: cons.tit. Anton Piotr Zarjevski; furier: secr.gub. Pavel Marc Gornici; şef poliție loc. Vâlcov – secr.gub. Ion Ion Focșă²⁶⁹.
- 1855** Şef poliție Chișinău: vacant; comisarii: secr.col. Andrei Evstafi Mișcenco, secr.col. Evgheni Vasili Râbițchi, reg.col. Constantin Bogdan Branten, secr.col. Tudor Alexei Sărăcuța-Țipurdei, secr.gub. Pavel Fiodor Gojinschi.
 Şef poliție Bălți: cons.tit. Tit Cozma Gherțo-Vinogradski.
 Şef poliție Hotin: cons.tit. Vasili Ivan Ermolin.
 Şef poliție Bender: secr.gub. Leonti Ivan Lisețchi; comisarii: secr.col. Stepan Ivan Gnedovschi.
 Şef poliție Akkerman: Ivan Chiriac Bieazi; Comisar cons.tit. Fiodor Stepan Cevdar; Şeful poliției loc. Popușoi – col.reg. Fiodor Constantin Cristino; şeful poliției loc. Șaba – cons.tit. Grigori Moisei Rjepișevschi, şeful poliției loc. Turlac – secr.gub. Clement Matvei Golișevschi.
 Şef poliție Cahul: ass.col. Simforian Piotr Cohmanschi.
 Şef poliție Soroca: cons.tit. Nicolai Adam Vedelenco.
 Şef poliție Orhei: locotenent-colonel Malinovschi.
 Şef poliție Ismail: căpitan Egor Vasili Nemirovici-Dancenco; comisar – secr.gub. Iacov Fiodor Ghijinschi, cons.tit. Zahar Osip Zaichin, secr.col. Semion Andrei Elganinov; furier – cons.tit. Cornil Trofim Rostovschi.
 Şef poliție Chilia: colonel Dmitri Stepan Zabiachin, furier – Dumitru Iacob Luța.
 Şef poliție Reni: cons.tit. Anton Piotr Zarjevski; furier: secr.gub. Pavel Marc Gornici; şef poliție loc. Vâlcov – secr.gub. Ion Ion Focșă²⁷⁰.

²⁶⁸ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1854 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1854, стр. 7-10.

²⁶⁹ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1855 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1855, стр. 7-10.

²⁷⁰ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1856 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1856, стр. 7-10.

- 1856** Șef poliție Chișinău: maior Alexandr Boguslav Matias; comisarii: secr.col. Andrei Evstafi Mișcenko, cons.tit. Vladimir Andrei Zabloțchi, secr.col. Evgheni Vasili Râbițchi, reg.col. Constantin Bogdan Branten, secr.col. Tudor Alexei Sărăcuța-Țipurdei, secr.gub. Pavel Fiodor Gojinski.
 Șef poliție Bălți: cons.tit. Tit Cozma Gherțo-Vinogradski.
 Șef poliție Hotin: cons.tit. Vasili Ivan Ermolin.
 Șef poliție Bender: secr.gub. Leonti Ivan Lisețchi; comisarii: secr.col. Stepan Ivan Gnedovschi.
 Șef poliție Akkerman: Ivan Chiriac Bieazi; Comisar cons.tit. Fiodor Stepan Cevdar; Șeful poliției loc. Popușoi – col.reg. Fiodor Constantin Cristino; șeful poliției loc. Șaba – cons.tit. Grigori Moisei Rjepișevschi, șeful poliției loc. Turlac – reg.col. Luca Franț Brjostavschi.
 Șef poliție Cahul: ass.col. Simforian Piotr Cohmanschi.
 Șef poliție Soroca: cons.tit. Nicolai Adam Vedelenco.
 Șef poliție Orhei: locotenent-colonel Malinovschi.
 Șef poliție Ismail: secr.gub. Semion Andrei Elceaninov; comisar – secr.gub. Iacov Fiodor Ghijinski, cons.tit. Zahar Osip Zaichin, secr.col. Ivan Ivan Sabatovschi; furier – cons.tit. Cornil Trofim Rostovschi.
 Șef poliție Chilia: colonel Dmitri Stepan Zabiachin, furier – Dumitru Iacob Luța.
 Șef poliție Reni: cons.tit. Anton Piotr Zarjevski; furier: secr.gub. Pavel Marc Gornici; șef poliție loc. Vâlcov – secr.gub. Ion Ion Focșă²⁷¹.
- 1857** Șef poliție Chișinău: maior Alexandr Boguslav Matias; comisarii: ass.col. Semion Iacov Voda, ass.col. Fiodor Fiodor Vilcec; furier – secr.gub. Ion Feodosi Bruhovschi; șefi de sector: secr.gub. Semion Andrei Elceaninov, cons.tit. Evgheni Vasili Râbițchi, reg.col. Constantin Bogdan Branten, secr.col. secr.gub. Pavel Fiodor Gojinski.
 Șef poliție Bălți: ass.col. Tit Cozma Gherțo-Vinogradski; șef de sector: secr.gub. Andrei Stepan Covalschi, reg.col. Trofim Pavel Untilă; șef cancelarie – Hrisanf Vasili Crijanovschi.
 Șef poliție Hotin: cons.tit. Vasili Ivan Ermolin; șef de sector: secr.gub. Victor Matvei Scaenschi, secr.gub. Mihail Stepan Macarenco, furier – secr.gub. Piotr Ivan Joltanski.
 Șef poliție Bender: vacant.
 Șef poliție Akkerman: Ivan Chiriac Bieazi; Comisar cons.tit. Fiodor Stepan Cevdar; furier – Nicolai Moisei Crâjanovschi; șef de sector: secr.gub. Piotr Filipp Concinski, secr.gub. Alexandr Fiodor Jucovschi, reg.col. Egor Nicolai Belizo, șef închisoare – secr.gub. Daniil Pantelei Pobâvanetș; Șeful poliției loc. Popușoi – col.reg. Fiodor Constantin Cristino; șeful poliției loc. Șaba – cons.tit. Grigori Moisei Rjepișevschi, șeful poliției loc. Turlac – Tudor Alexei Saracuța-Țipurdei.
 Șef poliție Cahul: ass.col. Simforian Piotr Cohmanschi, șef de sector: reg.col. Victor Climent Bilinski; furier – secr.gub. Ion Dumitru Chiriac; șef închisoare – reg.col. Nicolai Climent Bilinski
 Șef poliție Soroca: cons.tit. Nicolai Adam Vedelenco, furier – secr.gub. Piotr Ivan Strijevschi; șef de sector: secr.gub. Osip Constantin Baranetșchi.
 Șef poliție Orhei: locotenent-colonel Dmitri Stepan Zabiachin²⁷².
- 1858** Șef poliție Chișinău: maior Alexandr Boguslav Matias; comisarii: ass.col. Semion Iacov Voda, secr.gub. Ion Feodosi Bruhovschi; furier – ass.col. Fiodor Fiodor Vilcec; șefi de sector: secr.gub. Semion Andrei Elceaninov, cons.tit. Evgheni Vasili Râbițchi, reg.col. Constantin Bogdan Branten, secr.col. secr.gub. Pavel Fiodor Gojinski; șef închisoare – secr.gub. Timofei Serghei Lucașevici.
 Șef poliție Bălți: ass.col. Tit Cozma Gherțo-Vinogradski; șef de sector: secr.gub. Ivan Vasili Aznatev; furier – secr.gub. Piotr Jetonovschi; șef închisoare – secr.gub. Andrei Stepan Covalschi.

²⁷¹ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, 1857 г. В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1857, стр. 6-9.

²⁷² Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, на 1858-1859 год . В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1858, стр. 7-10.

Şef poliție Hotin: cons.tit. Vasili Ivan Ermolin; şef de sector: secr.gub. Victor Matvei Scaenschi, secr.gub. Alexandr Mihail Dobrovolschi, furier – secr.col. Silvestr Gherasim Şceabelschi.

Şef poliție Bender: colonel Dmitri Stepan Zabiachin; comisar – secr.gub. Osmatescul.

Şef poliție Akkerman: ştab-rotmistru Fortunat leonard Prjeţslavschi; Comisar cons.tit. Fiodor Stepan Cevdar; furier – Nicolai Moisei Crâjanovschi; şef de sector: secr.gub. Piotr Filipp Concinschi, secr.gub. Alexandr Fiodor Jucovschi, reg.col. Egor Nicolai Belizo, şef închisoare – secr.gub. Nichifor Piotr Peateţchi; Şeful poliției loc. Popușoi – col.reg. Fiodor Constantin Cristino; şeful poliției loc. Şaba – reg.col. Leon Ştefan Hâjdeu, şeful poliției loc. Turlac – Tudor Alexei Saracuța-Țipurdei.

Şef poliție Cahul: ass.col. Simforian Piotr Cohmanschi, şef de sector: reg.col. Victor Climent Bilinschi; furier – secr.gub. Ion Dumitru Chiriac; şef închisoare – reg.col. Nicolai Climent Bilinschi

Şef poliție Soroca: cons.tit. Nicolai Adam Vedelenco, furier – secr.gub. Piotr Ivan Strijjevschi; şef de sector: secr.gub. Osip Constantin Baraneţchi; şef închisoare – Ivan Iacov Vasiliev.

Şef poliție Orhei: secr.gub. Leonid Ivan Liseţchi, furier – cons.tit. Semion Ivan Vlasov; şef sector – reg.col. Piotr Ivan Haetchi; şef închisoare – ass.col. Ivan Samson Metelschi²⁷³.

1859 Şef poliție Chişinău: secr.col. Ignati Ceslav Gunovici; comisarii: secr.gub. Ion Feodosi Bruhovschi, secr.col. Constantin Matei Balan, cons.tit. Fiodor Matvei Cevdar, reg.col. Tudor Alexei Saracuța-Țipurdei, secr.gub. Semion Andrei Elceaninov, secr.col. secr.gub. Pavel Fiodor Gojinschi; şef închisoare – Ivan Iacov Vasiliev.

Şef poliție Bălți: colonel Dmitri Stepan Zabiachin; şef de sector: secr.gub. Ivan Vasili Aznatev; furier – secr.gub. Piotr Jetonovschi; şef închisoare – secr.gub. Andrei Stepan Covalschi.

Şef poliție Hotin: cons.tit. Vasili Ivan Ermolin; şef de sector: secr.gub. Victor Matvei Scaenschi, secr.gub. Alexandr Mihail Dobrovolschi, furier – secr.col. Silvestr Gherasim Şceabelschi.

Şef poliție Bender: ass.col. Tit Cozma Gherţo-Vinogradski; comisar – secr.gub. Andrei Parfenie Osmatescul; şef închisoare – Isaac Ivan Jeltanovschi.

Şef poliție Akkerman: ştab-rotmistru Fortunat leonard Prjeţslavschi; Comisar cons.tit. Fiodor Stepan Cevdar; furier – Nicolai Moisei Crâjanovschi; şef de sector: secr.gub. Piotr Filipp Concinschi, secr.gub. Alexandr Fiodor Jucovschi, reg.col. Egor Nicolai Belizo, şef închisoare – secr.gub. Grigori Climenti Bilinschi; Şeful poliției loc. Popușoi – col.reg. Fiodor Constantin Cristino; şeful poliției loc. Şaba – reg.col. Leon Ştefan Hâjdeu, şeful poliției loc. Turlac – Tudor Alexei Saracuța-Țipurdei.

Şef poliție Cahul: ass.col. Simforian Piotr Cohmanschi, şef de sector: reg.col. Victor Climent Bilinschi; furier – secr.gub. Ion Dumitru Chiriac; şef închisoare – reg.col. Nicolai Climent Bilinschi

Şef poliție Soroca: porucic Ivanov, furier – secr.gub. Piotr Ivan Strijjevschi; şef de sector: secr.gub. Osip Constantin Baraneţchi; şef închisoare – secr.gub. Timofei semion Lucaşevici.

Şef poliție Orhei: secr.gub. Leonid Ivan Liseţchi; şef sector – reg.col. Piotr Ivan Haetchi; şef închisoare – cons.tit. Semion Ignati Vlasov.

Tribunalul civil din ținutul Orhei: şeful ținutului – secr.col. Alexei Dmitri Papafilof; membrii: cons.tit. Tudor Stanciul, secr.gub. Vichenti Ivan Baranovschi, reg.col. Constantin Evstafi Cazanjev; secretar – secr.col. Ivan Chiril Popov²⁷⁴.

1861 Şef poliție Chişinău: ştab-rotmistru Fortunat Prjeţslavschi; comisarii: secr.gub. Ion Feodosi Bruhovschi, secr.col. Constantin Matei Balan, reg.col. Argire Petru Iuraşcu, reg.col. Tudor Alexei Saracuța-Țipurdei, secr.col. secr.gub. Pavel Fiodor Gojinschi; şef închisoare – Ivan Iacov Vasiliev.

Şef poliție Bălți: secr.gub. Leon Ivan Lisiţchi.

²⁷³ Адрес-календарь.Общая роспись всех чиновных особ в государстве, на 1859-1860 год . В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1859, стр. 16-22.

²⁷⁴ Адрес-календарь.Общая роспись начальствующих и прочих должностных лиц по всем Управлениям в Империи и по главным Управлениям в Царстве Польском и в Великом Княжестве Финляндском на 1860-1861 год . В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1860, стр. 14-20.

1864

Şef poliție Hotin: cons.tit. Vasili Ivan Ermolin; şef de sector: secr.gub. Victor Matvei Scaenschi, secr.gub. Alexandr Mihail Dobrovolschi, furier – secr.col. Silvestr Gherasim Şceabelschi.

Şef poliție Bender: ass.col. Tit Cozma Gherţo-Vinogradski; comisar – secr.col. Semion Andrei Elceaninov; şef închisoare – Isaac Ivan Jeltanovschi.

Şef poliție Akkerman: podporucic Boris Lvov Plotnicov; Comisar ass.col. Egor vasili Râbiţchi.

Şef poliție Cahul: ass.col. Simforian Piotr Cohmanschi, şef de sector: reg.col. Victor Climent Bilinschi; furier – secr.gub. Ion Dumitru Chiriac; şef închisoare – reg.col. Nicolai Climent Bilinschi

Şef poliție Soroca: colonel Fiodor Dmitri Guldar.

Şef poliție Orhei: secr.gub. Leonid Ivan Liseţchi²⁷⁵.

Şef poliție Chişinău: ştab-rotmistru Fortunat Prjeţlavschi; ajutor şef poliție – ass.col. Egor vasili Râbiţchi, comisarii: ştab-căpitan Ivan Constantin Torgaşev, secr.col. Filipp Iacov Hrşanovschi, reg.col. Alexandru Ion Apostol, cons.tit. Anton Bucinschi; secretar – secr.col. Lev Spiridon Rotchevici.

Poliția din ținutul Chişinău: ispravnic – ass.col. Ivan Piotr Paton; ajutor ispravnic – ass.col. Egor Alexei Derjunschi, membrii: secr.gub. Constantin Meriacri, cons.tit. Stepan grigori Seroţinschi, rotmistru Toma Gheorghe Tomuleţ, ass.col. Dmitri Constantin Jitchevici; secretar – reg.col. Matvei Savva Vanchevici.

Poliția din ținutul Soroca-Iaşi cu sediul la Bălţi: Şeful ținutului – reg.col. Constantin Dumitru Leonard; ajutor – cons.de curte Vasili Ivan Ermolin; membrii: Nicolai Nicolai Gafencu, ass.col. Spiridon Spiridon Popandopulo, cons.tit. Mihail Piotr Vorojeichin, secr.gub. Nicolai Stoeanov; secretar – Dumitru Iacob Luţa.

Poliția din ținutul Hotin: ispravnic – cons.tit. Filipp Gheorghe Scrâvano; ajutor – ass.col. Ignati Vichenti Zancevschi; membrii: secr.col. Ivan Hristofor Cervenvodali, secr.gub. Vichenti Ivan baranovschi, cons.tit. Vasile Tudor Popescu; secretar – reg.col. Nicolai Papaşica.

Poliția din ținutul Bender: ispravnic – maior Alexandr Boguslav Matias; ajutor – ass.col. Tit Cozma Gherţo-Vinogradski; consilier – colonel Karl Osip Scopovschi; membrii: secr.gub. Onisim Demian Butescul, cons.tit. Grigori Ivan Godlevschi, ştab-căpitan Iacov Andrei Nacrapp, secr.gub. Alexandr Filipp Vuicici; secretar – secr.col. Alexandr Nicolai Cozârev.

Şef poliție Akkerman: colonel Dmitri Pavel Cafendji.

Poliția din ținutul Akkerman: ispravnic – locotenent-colonel Ivan Ivan Arandarenco; ajutor - cons.tit. Andrei Andrei Leiht; membrii: reg.col. Ivan Şahovschi, cons.tit. Ion Ion Focşa, secr.col. Mihail Ivan Zencenco, secr.col. Vasili Bramn; secretar – secr.gub. Lev Rodion Maidacevschi.

Şef poliție loc. Turlac – cons.tit. Gheorghe Savelie Bantâş; Şef poliție loc. Popuşoi – won Branten; Şef poliție loc. Şaba – secr.gub. Andrei Parfenie Osmatescul.

Poliția din ținutul Soroca: ispravnic – ass.col. Alexandr Grigori Popovschi; ajutor – cons.tit. Pavel Fiodor Gojinschi; Membrii: ass.col. Alexei Vasile Stati, secr.col. Stepan Vasili Baidan, secr.gub. Franţ Iosif Crasniţchi, secr.col. Vasili Ivan Maximovici; secretar – secr.col. Piotr Ivan Strijjevschi.

Poliția din ținutul Orhei: ispravnic – secr. de stat Grigori Ivan Loran; ajutor – cons. de stat Pavel Piotr Cohanovschi; membrii: secr.col. Gavriil Gavriil Sâcov, cons.tit. Scarlat Egor Suvaca, ass.col. Constantin Mihai Balan, secr.gub. Constantin Ştefan Rosset; secretar – secr.gub. Piotr Ivan Jeltanovschi²⁷⁶.

²⁷⁵ Адрес-календарь.Общая роспись начальствующих и прочих должностных лиц по всем Управлениям в Империи и по главным Управлениям в Царстве Польском и в Великом Княжестве Финляндском на 1862-1863год . В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1862, стр. 14-18.

²⁷⁶ Адрес-календарь.Общая роспись начальствующих и прочих должностных лиц по всем Управлениям в Империи и по главным Управлениям в Царстве Польском и в Великом Княжестве Финляндском на 1864-1865год . В 2-х частях. Часть II, С.-Петербург, Императорская Академия Наук, 1864, стр. 14-20.

Declarația privind asumarea răspunderii

Subsemnatul, Leșcu Artur, declar pe răspundere personală că materialele prezentate în teza de doctor în istorie sunt rezultatul propriilor cercetări și realizări științifice. Conștientizez că, în caz contrar, urmează să suport consecințele în conformitate cu legislația în vigoare.

Leșcu Artur

Semnătura

Data

CURRICULUM VITAE

DATE PERSONALE

Nume: Artur Leșcu

Adresa: Chișinău, str. Botanica Veche 43/1, ap. 25

Telefon: 022632496; 079577487

Adresa e-mail: arturlescu@gmail.com

Data nașterii: 09.06.1987

ARIA INTERESELOR ȘTIINȚIFICE

Aspecte filosofico-politice ale dezvoltării societății civile în dezvoltarea sa istorică;

Aspectele istorice ale fenomenului infracțional;

Istoria Basarabiei;

Biografia științifică a persoanelor ilustre din Basarabia și România.

STUDII

2005

absolvent al liceului teoretic P. Movilă;

2008

USM, licențiat în științe umanistice, specialitatea istorie;

2010

USM, magistru în științe umanistice, specialitatea istorie medie și modernă;

2010

Academia de Științe , doctorand, specialitatea istoria românilor;

2010

Lector universitar, catedra științele psiho-pedagogice și socio-umanistice, Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport.

PARTICIPĂRI LA CONGRESE, SIMPOZIOANE, CONFERINȚE, MESE ROTUNDE (SELECTIV)

- 12 aprilie 2012 Conferința științifică internațională anuală a doctoranzilor și tinerilor cercetători cu genericul "Tendințe contemporane în evoluția patrimoniului istoric și juridic al Republicii Moldova". Tema prezentării: "Evoluția legislației punitive în Basarabia sub ocupație imperială rusă".
- 26 aprilie 2012 Conferința internațională "Tratatul de pace de la București din 1812 și impactul lui asupra istoriei românilor. 200 de ani la anexarea Basarabiei de către Imperiul Rus". Tema prezentării: "Organizarea sistemului penitenciar sub ocupație imperială rusă".
- 27 martie 2013 Sesiunea de comunicări științifice "96 ani de la Unirea Basarabiei cu România". Tema prezentării: Constituirea și activitatea Societății epitropice a închisorilor din Basarabia anii 50-70 ai secolului al XIX-lea.
- 24 aprilie 2013 Conferința științifică internațională anuală a doctoranzilor și tinerilor cercetători. Tema prezentării: "Reprimarea mișcării revoluționare în Basarabia în anii 1905-1907.
- 27 martie 2015 Simpozion științific *Unirea Basarabiei cu România*, organizat de Consiliul județean Vaslui și Muzeul Județean «Ștefan cel Mare» Vaslui.
- 2-6 septembrie 2015 Forum internațional al tinerilor intelectuali din CSI, Kârgâzstan.
- Conferința științifică cu participarea internațională desfășurată în cadrul Universității "Perspectiva-INT, 19-20 aprilie 2016 cu comunicare: "Practica expulzării în Siberia din Basarabia".
- Conferința interuniversitară, desfășurată de Academia Militară a Forțelor Armate "Alexandru cel Bun", 01 martie 2018 cu comunicare: "Legislația punitivă, sistemul judiciar și organele de drept în Imperiul Rus în prima jumătate a secolului al XIX-lea".
- Conferința științifică internațională "Perspectivele și problemele integrării în spațiul european al cercetării și educației", desfășurată de către Universitatea de Stat din Cahul "Bogdan Petriceicu Hașdeu", 7 iunie 2018 .

DISTINCȚII, PREMII, DIPLOME, ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE

2009 - cursuri „Management of Historical Archives”, Technical Educational Institute of Athens.